CSÍKSZENTMIHÁLYI RÓBERT

Farkasrét

2003.

209.o.

Em. ir. 1937. Iktatatlan ir.

ıogy egy lelkészi gyűlésen valamennyi
ıkész csatlakozott a lelkészi temet-
: FL nem volt jelen - tőle is le-
ıla - nélküle" való döntés ellen
ırdésre válaszolt, hanem a biztosítás

ıázmegyei tanácsbíró, a Tolnai Egyház-

mng MAGYAR NEMZETI GALÉRIA
HUNGARIAN NATIONAL GALLERY

CSIKY TIBOR (1932–1989)
szobrászművész életmű-kiállítása

Magyar Nemzeti Galéria
1994. június ~~14~~–szeptember 4.

Értesítjük kedves barátainkat, hogy a Csiky-kiállítás megnyitója -technikai okok miatt- egy héttel eltolódik!
MEGNYITÓ TEHÁT 1994. JÚNIUS 23-án !
Köszönjük megértésüket! A rendezők

CSIKY TIBOR

MDK

Csillag

Csillag arcképfestő /Arad/ Valentiny János mestere

Valentiny János. Müvészet, I.é. 19o2. 127-3o.

CSILLAGH „Baumeister" a kömlői püspöki granáriumot igazitják 1792-ben, amelynek hibáit Csillagh épitésznek bemutatta.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Csillag

Alkotásával szerepelt a Független Művészek Társ.-nak kiáll.-án.

8.O.U.930.X.5.

Csillag

szobrász

Munkácsy-czím kiállítása - Ernst Múzeumban - szobor-
ral szerepel.

Magyar Hirlap
1930.VI.9.

Csillag

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.

8 órai Ujság
1930.XII.21.

Csillag

szobrász

Népszámlálásgyi Társulat jubiláris kiállítása - a Kücsarnokban - szoborral szerepel.-

Nagyar Hirlap
193[illegible].XII.21.

MDK

Csillag

Farkas I.: A halhatatlan törzsvendég. Lechner Ödön és művész asztaltársasága. Pesti Hirlap 1936. máj. 21. 11. l.

MDK

Csillag Alajos

Női arckép

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutató

1937.nov. Mücs. 26 l.

elye: .....

CSILLAG Ádám

1990 1. 51
91. 8. 64

Új Müvészet

Csillag Albert

Csillag Albert reklámtervező.
VI. Rózsa-u. 44. 221-163

Bptávb 1940 szept.
" 1942. jan.

† 1944

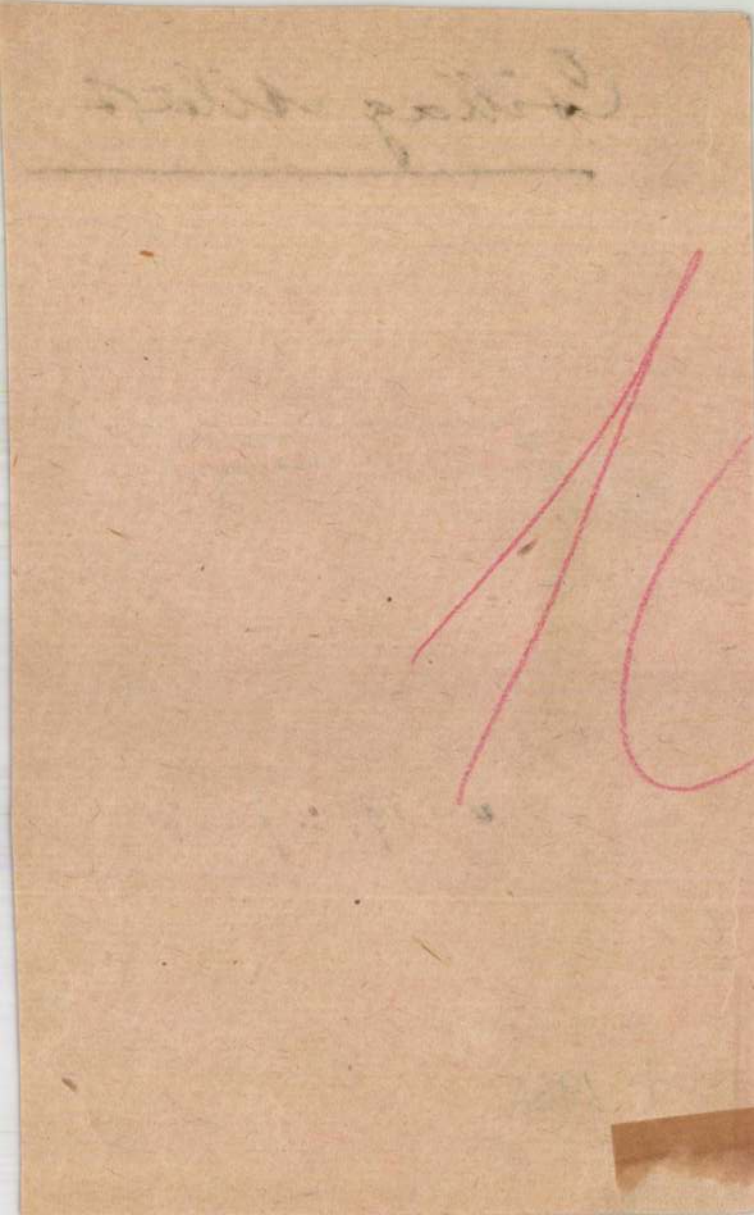

Csillag Albert

grafikus

Kisgrafika

1941. 1-2. sz.

5. l.

48936/901

A Bizottságna
julius 17én, - decze
február hó 10én, a
4én, - julius hó 11én,
ber hó 6án, - 1903 e
czius hó 26án tart
tett jegyrökönyvek
vettem.

Budapes

Csillag András
ermin

M.D.f

Bartók ábrázolása

Jajczay János: Bartók Béla ficetalkori archípe.
Művészet, 1961. november. — 9 l.

1011

Wilhelm Busch
Bremen

Deutsche Schmetterlinge

Tagfalter Falter: Deutsche Tagfalter Pieridae Weißlinge
Insekt, Tier, Insekt, Insekt — 34.

MDK.

Csillag Anna

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 dec.17.

Csillag Béla gyűjteménye

Buda-pesti képek, könyvek kiállítása Szombathelyen. Buda visszafoglalása 250. évfordulójának emlékére néhai Csillag Béla váti földbirtokos gyüjteményéből 170 pest-budai ábrázolást állított ki a gyüjtő családja a szombathelyi Iparosszékház nagytermében. A kiállítást Liber Endre, Budapest székesfőváros alpolgármestere nyitotta meg június 28-án ünnepi beszéddel a város előkelőségeinek jelenlétében. A rendkívüli látogatottságnak örvendő kiállítást dr. Schoen Arnold rendezte, aki a Csillag-féle buda-pesti gyüjteményről szakszerű képes katalógust írt, amelyet az elhúnyt gyüjtő kegyeletes emlékére fivére, Csillag Endre Márton adott ki.

*

4 /
MAGYAR MÜVESZET
1936. 255. l

ismerteti.

Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VII., Erzsébet-körút 7.

ATHENAEUM

H. BH. 936 VI. 26.

Csillag Béla

MŰVÉSZET

• (Csillag Béla budapesti képeinek kiállítása Szombathelyen.) Csillag Béla szerelmese volt Budapest multjának. A sors nagy vagyonnal áldotta meg, szülleitől örökölte a Nádasdyak egykori kastélyát Vaton, hatalmas birtokkal, de életét mégis folytonosan idegenben kellett töltenie, míg alig 33 éves korában, gyógyíthatatlan betegség következtében önkezével vetett véget életének. Most Szombathely városában kiállítják Budapest multját, fejlődését bemutató gyűjteményét. Szinte teljesnek mondható a ritka szeretettel, gonddal összehozott, fametszetekből, karcokból, könyomatokból, vízfestményekből álló sorozat. Nem egy unikum van köztük. Schoen Arnold, Budapest történetének leglelkiismeretesebb és leghivatottabb búvára, gondos katalógust készitett róla, melybe minden egyes lapról a legfontosabb tudnivalót feljegyezte. Csillag Béla örökösei hűen megőrzik az értékes gyűjteményt, sőt az elhunyt végakaratából annak további fejlesztéséről is gondoskodnak.

B. H. 936 VI. 26

MDK

Csillag, Berán Lajos és Körmendy Frimm Jenő

3 bronzplakettje

Árv. Közl. 1939. 5.rk.sz. 92. aukc.

39 l.

* * * * * * * *

M.D.K.

Csillag Emil, városi mérnek

nyert megbízást a
Mezőtúron épitendő óvo-
dák terveinek elkészítésére

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

febr. 2. sz. 9. old.

Csillag Éva, tanár

Művészet, 1938. III. évf. 15. sz. 39. l.

Kende Béla: Téli-tájat a Műcsarnokban.

Csillag Éva, grafikus, 1938. végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.

33 l.

Sz. Mária-kép másolata.

1. - A váczi egyházmegye történeti

915, 184 l.

4 Rongált, XVIII. század.

MDK.

Csillag Éva, graf.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

Csillag Ferencné

Manikatura

Dilemma

Magyar Hirlap, 1968 október 9. 8.l.

M.D.K.

Csiky Tibor

A "Pécsi Kisplasztikai Biennálé"-ról ir Perneczky Géza: "Forma és meghatottság" cimmel. A müvész faszobrairól: "..hullámzó ritmusu felületei árulnak el autonom gondolatokat." Képzőmüvészet c. rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. okt. 11.
XIII. évf. 41. sz. 8. lap

Csillag Ferencné

karikatúra

A szabály – az szabály

Magyar Hírlap, 1968 november 1. 8. l

Csillag Ferencné

kassihatúra

Majdnem mindegy.

Magyar Hírlap, 1968 október 6. 8.l

Csillag Ferencné

Raje (karikatura)

Magyar Hírlap 1973 XII. 352

CSILLAG György Kárly, pozsonyi építőmester
Csillag, bürgerl. Baumeister, 2 éves lánya meghalt. (1792, 842 l)
G. Csillag, bürgerl. Baumeister, 9 napos fia meghalt.
(1813, II. kötet, 217 l)

—

G. K. Csillag, bürgerl. Baumeister, 3 napos fia meghalt. (1816, 1011 l)
G. Csillag, 2 éves fia meghalt. (1822, II. kötet, 536 l)
G. Karl Csillag, 6 éves lánya meghalt (1823, II. kötet, 583 l)
K. Csillag, bürgerl. Maurermeister, † 66 éves korában,
Pozsony, 1847 július 2. (1847, 536 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

CSILLAG György Károly, pozsonyi kőművermester

Karl Zillak, bürgerl. Maurermeister, 10 hónapos fia meghalt. (1773, 580 l)

—

K. Zillak, bürgerl. Maurermeister, katonaállításra 13 30 forintot adott. (1794, 138 l)

(G. K. Zillag, bürgerl. Baumeister, 45 éves feleége meghalt (1795, 546 l)

G. K. Zilack, Mitglied des äusern Rathes und bürgerl. Maurermeister, † 53 éves korában, Pozsony, 1801 február 5. (1801, 157 l, rovat lapszám)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Gillag György Károly, építész MDK

Eredeti neve Zillack, Georg Karl. [l. Zillack alatt.]

Szül. 1746. Dablitz-ban (?), Csehország.

Megh. 1809 után.

67. l

Franz, A. R.: Pressburg, die ehemalige Hauptstadt...

Berlin u. Stuttgart, 1935. 83. l. 12. t.

CSILLAG GYÖRGY KÁROLY (Pozsony, 1787 – Pozsony, 1847)

Építőmester, id. Csillag György Károly (eredetileg Karl Georg Zillach) építőmester fia. Pozsonyi és környékbeli munkássága ismeretes.

317 A köpcsényi harmincadház terve 1811-től

színezett tus, papír, 62 x 48 cm
Jelezve: Georg Karl Csillag mp Baumeister
OL, T. 62. (Kamarai tervek) 1614

A XIX. század elején a magyar kamara hivatalos építkezései során igen sok harmincadhivatal épült az országban. Ez a terv egyetlen lapon tartalmazza az alaprajzot és a homlokzat képét. A földszintes, 4+7+4 tengelyes épület vízszintesen sávozott középrizalitját, háromszögű timpanon koronázza, benne a magyar címer kétfejű sassal. Az architektúrában későbarokk és klasszicista vonások keverednek; a rajz maga szép, finom munka.
Publikálatlan

Művészet Magyarországon 1780-1830
MTA MKCS - MNG 1980. Bp.

Háromemeletes, 9 tengelyes klasszicista homlokzat három tengelyes, erkélyes rizalittal. Itt már hiányzik a Hofrichterre korábban jellemző játékos, részletező plasztikai dísz, s így ez a homlokzat már igen közel áll Pollack és Kasselik Fidél nyugodt, nemes tagolású épületeihez; viszont az előzővel (Kat. 318.) együtt ez a terv is bizonyítéka annak, hogy Hofrichter – Pollack mellett – a leggondosabb, legszebben rajzoló pesti építőmester.

Irod: Schoen 1948, 12; Horler–Komárik 1953, 192–199; Bibó 1975, 389.
Kiáll: „Fővárosunk 1800–1873 között" Bp. Székesfőváros Történeti Múzeuma, 1948.

KASSELIK FIDÉL (?, 1760 körül – Pest, 1830)

Építőmester, a kisebb pesti mesterek egyik legjobbja.

320 Az Ürményi-ház tervei 1812-ből

88. TÁBLA

Az 1812 márciusában kelt tervek Ürményi József ma is álló pesti házához készültek (Bp. V. Október 6. u. 22. – Arany János u. 17. sarok).

Csillag Gyula

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1935.XI.16.

Csillag Gyula

MDK.

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899. évi rendes közgyülésén vett részt.

Mücsarnok, 1899. 215. l.

Két valutasíbert letartóztattak a megszökött harmadik ellen kőrözőlevelet adtak ki

Néhány nappal ezelőtt bizalmas bejelentés alapján a valutaügyészségre előállították *Lányi-Löffler* György artistát és *Katz* Izsákné született *Fischerovics* Szerénát azért, mert gyanú merült fel azirányban, hogy *mindketten zugárfolyamon különböző nemes valutákat vásároltak össze, amit azután az országból kisiboltak.*

Dr. Tóth Sándor felügyelő mindkettőjüket kihallgatásuk után dr. *Kotsis* Miklós ügyészségi alelnök, a valutaügyészség vezetője elé állította, ahol kihirdették előttük az ügyészség határozatát, amely szerint *letartóztatásba helyezték őket.*.

Miután a lefolytatott nyomozás adatai szerint *Harmos* János ékszerészsegéd is részese ennek a legújabb valutabűnpernek, ezért ő ellene is megindították az eljárást. A detektívek kimentek ifjabb *Harmos* János lakására, hogy kihallgatás végett előállítsák az ügyészségre, akkor azonban kiderült, hogy ifjabb Harmos János *megszökött.* Ezért most körözőlevelet bocsátottak ki ellene.,

Meg lehet-e támadni Németországot a levegőn át?

Az eddig lezajlott német légi támadási kísérletek alapján foglalkoztunk Anglia légvédelmével és így önként vetődik fel a kérdés, *hogyan áll Németország légvédelmi helyzete angol légi támadás esetén.* Annál is érdekesebb vizsgálnunk ezt a problémát, miután *az angol légi haderő eddig szintén több felderitő, propaganda és támadó kísérletet hajtott végre a Német Birodalom felett, elhatolva egészen Berlinig, a birodalom szívéig.* Ezek az egységek — éppen úgy, mint a németeknél —, kicsinyek voltak és ugyanazt mondatjuk légi próbálkozásaikról, amit mondottunk Anglia esetében, hogy *ezeknek komoly hatásuk nem lehet, ezek elhárítása levegőből és földről biztosítottnak és hatásosnak tekinthető,* német céloktól, *magas hegyei miatt légköri viszonyai igen kedvezőtlenek repülésre.*

Ezek után *leghatásosabb iránynak mutatkozik a Hollandia és Belgium feletti átrepülés* és támadás akár Angliából, akár francia területről, nagyobb erővel természetesen több irányból és ha ez semlegességet sért, miután eddig már megtették, a jövőben annál inkább kell ezzel számolni. dacára annak, hogy a *németek még nem sértették meg az említett két állam semlegességét.*

Németországnak nagy ellenséges légierő támadása esetén Angliával szemben az az előnye, hogy *területének átlagos szélessége nyugat-keleti irányban 1000 km, Anglia 300 km szélességével szembárhonnan is jöjjön a támadás.* Azért mondjuk, bárhonnan, mert *három, sőt négy útja lehet az angol légi erőnek.*

Északról kezdve első útvonal a tengeren át, amely *500 kilométer a német partvidékig, onnan újabb 500 km Berlinig és még 500 km a birodalom keleti határáig.*

Második útvonal Hollandia vagy Belgium felett, semleges terület megsértésével, amint ezt már eddig is többízben megtették Hollandiából származó hírek szerint — felderitő- és propagandarepüléseik alkalmával. Ez az út 200 km-el rövidebb és bizonyos fokig meglepőbb, mert semlegesnek vélt ország felől jön.

Harmadik irány a Maginot-vonal mögül adódik. *Ez légvonalban a legrövidebb, de egyben a legveszélyesebb is,* mert a legerősebb légvédelmi vonalon, a Siegfried-vonalon és az amögött mintegy 70 km mélységben légvédelmi tűzeszközökkel és légi erőkkel bőven telerakott repülőtámpontokkal bővelkedő övön át vezet. Ez az öv az elhárítás lehetségét még nagy légi erővel szemben is erősen felfokozza. Tehát figyelembe veendő az a harcászati elv, hogy *„harcban legrövidebb út az, amely a legkevesebb véráldozattal jár"* és nem az, amely földrajzilag legrövidebb.

A negyedik irány, Svájcon át, alig jön számításba, mert eltekintve semlegességétől és attól, hogy messze esik az értékes *ben,* tehát nagy mélységben állandó légi és földi elhárításnak van kitéve a támadó, továbbá nyugati határa mentén, ahol a földi harcok folynak, állandóan nagy repülő és légvédelmi tüzérségi ereje van készenlétben, míg Anglia harerejének tetemes része Franciaországban harcol, otthon tehát erejének kényszerítő, de káros megosztása mellett csak az anyaország légvédelmét szolgáló légi és légvédelmi ereje van.

Meg kell azonban még említenünk általánosságban azt a körülményt, hogy *a légvédelem, mint védekezés, éppen az alkalmazandó erők nagysága tekintetében nagyon eltér a földi védekezéstől,* mert amíg földön erősebb harcmód a védelem, amennyiben a terep előnyeit felhasználva, aránylag kisebb erővel tud területet megtartani, megvédeni, addig *a levegőben az erősebb harcmód a támadás,* mert a támadónak korlátlan helybeli fellépése folytán meglepési lehetőségei fokozottak, aránylag kis erővel érhet el komoly eredményeket, míg ellene sokkal nagyobb erőket kell alkalmazni úgy levegőben, mint különösen földön (légvédelmi tűzeszközöket), hogy hatásosan elhárítható legyen.

Csak egy ténylegesen bekövetkező nagy légi támadás mutathatja meg annak eredményét, vagy a légvédelem hatásosságát.

Fényes lakkcsizmában osztja a Balatont és a nyilaskeresztes cukrot a „mezitlábasok" nyilas pártja a Balatonfüred-tapolcai kerületben

Egységesen áll a kerület népe Radocsay László igazságügyminiszter mögött

Balatonfüred, november 17.

A Balatonfüred-tapolcai kerületben teljes erővel áll a választási harc. A nyilaskortesek már akkor ellepték a kerületet, amikor szegény Darányi Kálmán még a halállal vívódott, mikor pedig lehúnyta szemét, rögtön megjelentek a párt képviselőtagjai is és *azóta olyan erős, hangos és erőszakos agitáció folyik, amilyenre aligha volt példa.* A nyilasok gyors megjelenése és kegyeletsértő eljárása, mellyel jóformán még *Darányi* temetését sem várták be, itt a kerületben

eldöntötte a csatát mielőtt még ellenfele lett volna a nyilasoknak.

A becsületes, vallásos magyar nép és a gazdák, akik nagyon szerették *Darányi* Kálmánt, egyértelműleg kijelentették:

— Nem szavazunk olyanokra, akik a mi nagy képviselő urunk emlékét sem tisztelik.

A nyilasvezéreket megdöbbentette ez a kemény elutasítás, de nem csüggedtek, hanem megkezdték a szokott választási stratégiát, amelyet olyankor szoktak használni, mikor előrelátható a bukásuk.

A legkeményebb megfélemlítési eszközökkel rohanták meg Darányi Kálmán békés választóit.

Ma pedig az a helyzet, hogy *nyilas megszállás alatt áll az egész kerület.*

A benzinkorlátozás ellenére 30—40 nyilasautó rohangál községből-községig.

A „mezitlábasok pártjának" fényes lakkcsizmái kopognak a kövezeten. Antantszíj feszül, egyenruha és zöld ing járul hozzá a nagy színpadi rendezéséhez. A falvakban osztják a röpiratokat és csodálatos véletlen folytán

előkerültek a már régen feloszlatott hungaristapárt röpiratai is.

A nyilas honatyák maguk házalnak a pártujságokkal.

Éjszaka földalatt, borospincék mélyén folynak a nyilas összejövetelek.

Nappal a falusi gyermekek között kilószámra *osztják a nyilaskeresztes cukrot és nyalókákat, amelyre az van írva:*

„Uj magyar savanyú cukor."

Az új magyar savanyú cukor mellett **ezerszámra osztják Vágó Pál „képviselő testvér" el nem mondott interpellációjának litografált példányait,** amelyek a legnagyobb felháborodást keltették. Megtörtént egyik községben, hogy a nyilasok *kiválasztottak egy mezitlábas gyereket, elvitték autózni, majd felöltöztették és diadalmasan végigmutogatták a falun.* A választók azonban csak ennyit kérdeztek:

— *Mi lesz a többiekkel?*

Ezek a trükkök igen sok községben olyan hatástalanok voltak, hogy

a nyilasok még azt a négy embert sem tudták összetoborozni, akikre feltétlenül szükség van a gyüléstartási kérvények aláírása céljából.

Ugyanakkor a nyilas lapok telepanaszolták az ország fülét azzal, hogy a hatóságok nem engedélyezik a nyilas gyüléseket. Tiltott gyülésekkel vádolták a MÉP-et. *Végül 10, majd 20 pengőt igértek azoknak akik aláírják a kérvényeket.* S egy idő óta csakugyan egyre-másra futnak be a gyűlés iránti nyilaskérvények. Igaz, hogy több helyen

pénzért vásárolták az aláírásokat.

És igaz az is, hogy *nagyon sok községben tíz-húszfőnyi nyilas „tömegek" hallgatták a szónokokat.* Az igérgetésben azonban annál nagyobbak a nyilas kortesek. Több gyűlésen szabad halászatot igértek a Balatonban. Azoknak, akik a megváltásra kerülő zsidó birtokokból földet igényeltek, kijelentették, hogy *a vételár 5 százalékát a nyilaskeresztes párt fogja kifizetni.* Mikor látták, hogy az emberek így sem állanak kötélnek,

25 százalékra emelték fel az igéretet.

A választás napján bizonyosan megigérik a száz százalékot is.

A nagy jövésben-menésben, felvonulásban, nyilas csizmasarkok csattogásában és az igéretek viharában egyetlen ember áll csendesen, *Mecsér András, a nyilasok* jelöltje. A kerületben tartózkodó nyilas képviselők nagyon rossz néven veszik tőle, hogy semmiáron nem hajlandó csizmás és nyilas uniformist ölteni. Egyszerű, szürke télikabátban járja a kerületet és ötperces, rövid szónoklatokat tart.

Arra a nyilasok sem számitanak komolyan, hogy képviselő lesz.

A kerület népe nagy többséggel áll Radocsay László igazságügyminiszter mögött,

aki *szombaton délelőtt tizenegy órakor Balatonfüreden mond programbeszédet.*

VIVIANE ROMANCE
ERIC von STROHEIM
izgalmas filmregénye

Minden kockája borotvaélen álló helyzet
Ma premier!
Décsi
6, 8, 10
Corso
¼6, ¼8, ¼10

Sláger-film
Sláger-film

GIBRALTÁR

Páholyból

1.

Csak három helyen lehet fellépniök a színészeknek Szilveszterkor. A Színészkamara úgy intézkedett, hogy megszünteti a régi pendli-rendszert. Annakidején egy-egy népszerű színész tíz-tizenöt helyen is fellépett Szilveszter éjszaka, ami természetesen teljesítőképességének és a művészi nívónak rovására ment. Idén állandó színházán kívül, csak három helyen szerepelhet a legnagyobb sztár is.

2.

Mihályi Károly színigazgató engedélyt kapott Szatmár megye prefektusától, hogy magyar színtársulattal két hónapon keresztül heti öt előadást tartson. A szatmári magyar színház november 21-én nyilik meg.

3.

Csütörtökön este mutatkozott be *Sárdy* János, mint Pinkerton, a *Pillangó kisasszony*-ban. Az Operaház közönsége sok tapssal jutalmazta a fiatal tenorista *szép énekét és játékát.*

4.

Angol híradás szerint Londonban a jövő héten öt színház kezdi meg ismét előadásait.

5.

Az artista-olimpiászt, amelynek nagy sikere volt a Városi Színház évadnyitásán, legközelebb folytatják. Ezúttal azonban Budapest legnagyobb színháza helyett a legkisebben, a volt Terézköruti Színpadon szerepel majd a magyar és külföldi artisták revüje. November 23-án megnyilik a volt Terézköruti Színpad, mint Kamara Varieté.

6.

Az Operaház legközelebbi *Tannhäuser* előadásán Rigó Magda énekli Erzsébetet, ezuttal először.

7.

A jövő héten bemutatót tart az Andrássy Színház. Henry de Croziére „Noblesse oblige" című darabját tűzik műsorra Vaszary János átdolgozásában, Losonczy Dezső muzsikájával. A vígjáték magyar címe „Finom család" lesz. Lázár Mária és Vaszary Piroska játssza az újdonság két női főszerepét.

Holnap reggel Kassára utazik a Filharmoniai Társaság

A *Kassai Művészi Hetek* keretében holnap este a Felvidék fővárosában ad hangversenyt a *Filharmonia.* A legrégibb magyar zenei egyesülés nyolcvanhatéves multra visszatekintő zenei kultúráját *a felszabadítás óta most viszi először ismét a Felvidékre.* A kassai *Schalk-ház* dísztermében lesz a nagyszabású hangverseny, amelyen, a polgármesterrel az élén, *Kassa egész előkelő társadalma megjelenik.* A magyar számokból összeállított műsort dr. *Dohnányi* Ernő elnök-karnagy vezényli. A *Filharmonia* közel száztagú együttese *szombaton reggel utazik el Kassára* és az esti hangverseny után, vasárnap folyamán tér vissza a fővárosba. A nem mindennapi zenei és társadalmi eseményt *Kassán nagy érdeklődés előzi meg.*

(*) **Ősbemutató Pécsett.** Nagy sikere volt tegnap este a pécsi színháznak a *Cím a kiadóban* című háromfelvonásos operett bemutatásával. A darabot *Koltay* Imre, *Szécsi* József és *Perényi* Tibor írták, a főszerepeket *Sándor* Anna, *Ferenczy* Marika, *Kamilly* Judith, *Mihályi* Vilma, *Delly* Ferenc, *Nádor* Jenő, *Hlatky* László és *Antalffy* Gyula játszták.

Esti Ujság SZÍNHÁZ

POZSONYI LAKODALOM

Szilágyi László és Beck Miklós operettje a Fővárosi Operettszínházban

A főszereplők: Kiss Manyi, Sz. Patkós Irma, Lendvai Andor, Latabár Kálmán, Szondy Biri, D. Kovács József

Hadik-huszárok és csinos pozsonyi lányok, céhmesterek és udvari urak, királyi fenség, sőt őfelsége, Mária Terézia szerepelnek az új operettben. A színlapon tehát nincsen hiány demokratikus operettegyetértésben. A vékonyka mesét felékesítették *temérdek színes ötlet-konfettivel, felvonulásokkal, selymekkel és egyéb szinpadi látványossággal, a közönség még abba sem hagyta a tapsot, az egyik kitünő szám után, máris újabb hatásos fordulat tereli magára a figyelmet.* Az *„Erzsébet"* tavalyi sikere jut eszünkbe a *„Pozsonyi lakodalom"*-mal kapcsolatban, ez a darab ugyanabból a matériából készült, csak éppen a figurák mások. Úgylátszik, zenés színpadjainkon egy új műfaj van kialakulóban. A mértéktartóan hazafias nemzeti vonatkozású szövegkönyv *rendkívül hatásos, viszont sohasem lép át azon a határonvonalon, amely hangoskodó frázis-puffogtatással igyekszik hatást elérni.* A keret jó és tetszetős, a közönség még az agyonkopott vicceket is nevetéssel fogadja és egy-két nyakatekert szóviccnél sem sziszeg. *Az ízes és hangulatos játék számíthat arra, hogy két hónapig gondtalanul játssza a színház.*

Az előadás élén *Sz. Patkós* Irma dekoratív Mária Terézia alakítása halad. Magával hozza a színpadra a királynői méltóságot, az énekszámai pedig hamisítatlan énekes-primadonnai rangon állnak. A vendég baritonista *Ledvay* Adorral együtt néhány valóban szép, nagy számot adnak elő. A másik oldalon a *Kiss* Manyi—*Latabár* Kálmán-pár kapja a legtöbb tapsot, frissek, jókedvűek, s *ez a jókedv pillanatok alatt átplántálódik a hatalams nézőtérre is. Szondy* Biri szépsége nagyon jól érvényesül ebben a miliőben, s a szokott jók a többiek is, *Solthy* György, *Wessely* Pál, *D. Kovács* József, *Pártos* Gusztáv, *Fülöp* Sándor, s a népes együttes apró csillagocskái is. *Bercsényi* Tibort kell még megdicsérni a szép díszletekért és *Szreghy* Andort a tetszetős rendezésért.

UJHELY JÓZSEF

Kihirdették a Hunnia plakátpályázatának eredményét

Az elmult hónapban a Hunnia-filmgyár *„A nőnek mindig sikerül"* című filmjével kapcsolatban jeligés plakátpályázatot hirdetett. A zsüri tegnap döntött a pályázat ügyében s az első díjjal egy fiatal magyar grafikust, *Csillag* Albertet jutalmazta, mint akinek plakátja egyhangúan feltünést keltett a szakértő zsüritagok előtt. A második díjat *Petrovszky* István festőművész nyerte, a harmadikat pedig *Lendvay* Sándor.

(*) **Uj Mickey Rooney-film.** Legközelebb új Mickey *Rooney* film kerül bemutatásra Pesten: a „Tizenhatévesek". Mickey *Rooney* mellett nagy szerepet játszik az új filmben két másik fiatal filmsztár, Judy *Garland* és Ronald *Sinclaire.*

Mi kell a jó bájitalhoz?

A bájitalt a *Macbeth*-ben főzik. Három méter magas, kasirozottfejü boszorkányok ugrálják körül az üstöt és különleges kísérőmuzsika mellett ritmikusan hangzanak fel a shakespearei varázsigék. *Szabó* Lőrinc új fordításában a következő kis részletből derül ki, hogy tulajdonképpen mi minden szükséges egy hamisitatlan bájitalhoz:

Lócsont, sárkány pikkelye,
éji konkoly gyökere,
mumialé iszonya,
cápa sózott uszonya,
vaksötétben letépett
holdfényittas beléndek,
törökorr, bak epéje,
pogány zsidó veséje,
cigányasszony zsinegelte
újszülött kisujja körme,
ide mind a sürü lötybe:
tigris bele kell még bele
és szörnyű lesz az ereje.

A *Nemzeti Színház* pénteken délelőtt tartotta az új *Macbeth* főpróbáját, amely egyben *Németh* Antal századik rendezése. A főszerepeket *Tőkés* Anna, *Gobby* Hilda, *Rápolthy* Anna, *Kiss* Ferenc és *Lehotay* Árpád játszották.

Színháztudományi kollégium a debreceni egyetemen

A debreceni Tisza István Egyetemen idén ismét sor kerül azoknak a színháztudományi előadásoknak folytatására, amelyeket két évvel ezelőtt kezdett dr. Németh Antal, a Nemzeti Színház igazgatója. Németh 1937 óta a debreceni egyetem magántanára. Idén kéthetenkint három kollegiumot tart. Az első „A drámai költemény, mint szinpadi probléma" címmel a Tragédiát, a Faustot, a Peer Gynt-öt és a Manfréd-et tárgyalja. A másik kollégium címe „Bevezetés a szinháztudományba", a harmadik a szabadtéri szinjátszással foglalkozik az ókortól-napjainkig.

LESLIE HOWARD,
a Pygmalion főszereplője

(*) **Finnország az Urániában.** A Magyar-Finn Társaság november 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az Uránia Filmszinházban *Onni Talas* követ, meghatalmazott miniszter védnökségével finn-matinét rendez. *Nagy* Emil volt igazságügyminiszter mond megnyitót.

Jöjjön velünk színházba az Esti Ujság kedvezmenyes színházjegy irodája útjan

Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától délután 2 óráig áll olvasóink rendelkezésére.

Telefonrendelés: 140-000 144-401.

Színházi műsor:

Operaház (3, ½8): Az álarcosbál. (C. 6.)
Nemzeti Színház (½4, 8): Papucshős. (N. 1.)
Nemzeti Kamara Színház (4, 8): Feleség.
Vígszínház (½4, 8): A márkiné.
Pesti Színház (4, 8): Szabad az út.
Belvárosi Színház (4, 8): Végrendelet.
Andrássy Színház (½4, 8): Klotild néni.
Dunaparti Színpad (9): Megnyitó műsor.
Pódium Színpad (½5, 9): Megnyitó műsor.
Fővárosi Operettszínház (½4, 8): Pozsonyi lakodalom.
Royal Színház (4, ½9): Ki gyereke vagyok én?
Városi Színház (½4, 8): Erzsébet.
Komédia Orfeum (½5, ½9) Benősülés.

Mozi műsor:

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM FILMSZINHÁZ ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Áll a bál. (Szeleczky, Csortos).

CASINO FILMSZINHÁZ ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Hollywoodi képeskönyv. (Wald Disney új színes filmcsodája.)

CITY ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4 órakor is. Hollywoodi képeskönyv. (Wald Disney új színes filmcsodája). 2. hétre prolongálva.

CORSO ¼6, ¼8, ¼10-kor. Sz., V., U.: ¼4-kor is. Gibraltár. (Erich v. Stroheim). V. d. e. ¼12 órakor: Csodagyermek. Matiné.

DÉCSI 6, 8, 10 órakor. Sz., V., U.: 4 órakor is. Gibraltár. (Erich v. Stroheim). Híradó.

FORUM FILMSZINHÁZ ¼6, ½8, ¾10. V., U.: ¼4-kor is. Francia négyes. (Sacha Guitry). 2. hétre prolongálva.

KAMARA 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. A szerelem tolvaja. (Elizabeth Bergner). 3-ik hétre prolongálva.

PALACE 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. Három testőr. (3 Ritz Brothers). 3. hétre prolongálva.

RADIUS FILMSZINHÁZ ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ½4, ½6, ¾8, ¾10. Várlak. (Irene Dunne, Charles Boyer). 5-ik hétre prolongálva.

ROYAL APPOLLÓ ¼6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 4, 6, 8, 10. Tánc a föld körül. (Fred Astaire, Ginger Rogers). 2-ik hétre prolongálva.

SCALA FILMSZINHÁZ ¼6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 3 órakor is. Pygmalion. (Leslie Howard). V. d. e. 11-kor: Három kis angyal.

URANIA FILMSZINHÁZ 5, ¼8, ½10. V., U.: ¾3, 5, ¼8, ½10-kor. Áll a bál. (Szeleczky, Csortos). V. d. e. vitéz dr. Nagy Iván előadása: Finnország. Második hétre prolongálva.

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRÁL ½4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Mámoros báli éj. (Zarah Leander). V. d. e. ½10—½12: Katja.

ASTRA ¼4, ¼6, ¼8, ¼10. V.: negyed 2-kor is. Acélkaraván. Híradó. V. d. e. 11: Acélkaraván.

BROADWAY FILMSZINHÁZ ½4, ½6, ½8, ½10. Sz., V.: ½2-kor is. Első mérsékelt helyárakkal. — Krisztina királynő. (Greta Garbo).

CORVIN ¼4, ½6, ½8, ½10. V., U.: ½2-kor is. A miniszter barátja. (Páger). Híradó. V. d. e. ½11: Ingoány.

DÉLIBÁB (volt Winkler) 6, ½9. V.: ½3, ¾5, 7 és ¾10-kor: Riadó a Földközi tengeren.

IPOLY FILMSZINHÁZ 4, ½7, 9. V. 2, ½5, 7, ½10: Orgonavirágzás. (Jeanette Mc Donald). V. d. e. ½11: 120-as tempó.

LLOYD FILMSZINHÁZ 4, 6, 8, 10. V., U.: 2-kor is. A jó házasság titka. (Loretta Joung). V. d. e. 11: Ujé a hegyekben nagyszerű.

OLYMPIA FILMSZINHÁZ 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Mámoros báli éj. (Zarah Leander). Híradó.

PALOTA MOZGÓ ½4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Judith. Híradó.

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. ½5, ¾7 és 9. 16-án: A miniszter barátja. (Páger).

TURÁN 4, 6, 8, 10-kor. V.: 2-kor is. Mámoros báli éj. (Zarah Leander). V. d. e. 9 és 11: Katja.

VESTA 11, ¼2, ¼4, ½6, ½8, ½10. V., U.: 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor. Ember és gazember (Willy Forst).

ZUGLÓI MOZGÓ 5, ¼8, ½10. Sz.: 4, 6, 8, 10. V.: 2-kor is. Judith. Kísérő műsor.

Jól vacsorázhat a belvárosi
Gyöngytyúk
étteremben (IV. ker., Bástya-u. 10. szám.
ESTENKINT GÖDÖLLŐI VIDAK GYULA MUZSIKAL

Sanghai Bar
Minden este 10 órától reggel 5-ig:
A műsorok műsora
Vasár- és ünnepnap: 5 órai tea.
XI., Horthy Miklós-út 60. Tel.: 25-74-30.
Asztalos-Jazz.

CSILLAG ÁDÁM

Mintha felhőkakukkvárban ülnénk

A dokumentumfilmes ítészek szerint sok a jó alkotás, kevés a díj

A holnap esti díjátadási ünnepségig a zsűritagok természetesen nem szeghetik meg hallgatási fogadalmukat, arra azonban megkérhettük Csillag Ádám filmrendezőt, a dokumentumfilmes előzsűri elnökét és a zsűri tagját, valamint Karátson Gábor festőművészt, a dokumentumfilmes zsűri elnökét, hogy általánosságban értékeljék a látottakat.

'56 nem puszta történelem. Pillanatkép A forradalom arca című filmből

VARGA KLÁRA

Eredetileg harminc filmet delegált volna a szemlére nevezett 140 dokumentumfilmből a zsűri a versenybe, az alkotások kiugró színvonalára tekintettel mégis negyven filmet juttattak tovább. Ebből harminckilencet vetítettek a Mammut termeiben versenyfilmként. *Csillag Ádám* kiemelte, hogy a látott filmekben nincs jelen, nem érzékelhető az a politikai szakadás, amely a rendszerváltozás óta életünk szinte minden területét áthatja. A filmek legfőbb nézőpontja az emberiesség, az empátia és a hitelesség. Mint mondta, a legizgalmasabbak azok a filmek, amelyek történetet mesélnek el, akár úgy, hogy a kamera együtt utazik a cselekvő emberekkel, akár utólag meséli el a film a történetet. Sok a családi film, közel az ötvenedik évfordulóhoz több '56-os vagy a forradalom időszakát érintő alkotást is láthatunk. Megjelennek a filmeken sérült emberek, a leszakadó rétegek, a tanyavilágban élő öregek. Egészében a mai magyar kultúra rendkívülien értékes szeletét képviselik ezek a művek az ítész szerint. A szemle folyamán felvetődött az is, hogy a mai dokumentumfilmek módszereikben, szerkezetükben sokat változtak az eltelt évek során. A szemle és a verseny azonban Csillag Ádám szerint nem alkalmas arra, hogy műfaji kérdésekről és azok határairól gondolkozzanak.

A filmrendező szerint nyolc-tíz olyan mű is akad a mezőnyben, amely díjat érdemelt volna, de ennyi díj még úgy sincs, hogy egyet menetközben ajánlott fel az esélyegyenlőségi minisztérium.

Karátson Gábor szerint is sok szép film és néhány ragyogó alkotás volt látható az erős mezőnyben. Legfőképpen az emberi szenvedés óceánja zúdult a filmekből a nézőre. A hétköznapi fájdalom: betegség, beteg szülők, sérült emberek, szegénység, s azután két speciális magyar szenvedés: az üldözött zsidóság és az ötvenhatosok történetei. Nem hiányzott a filmekből azonban a derű és a vidámság sem. Az '56-os művek nem is annyira azért érintették közelről a zsűri elnökét, mivel maga is részt vett a forradalomban, hanem azért, mert a tavaly őszi események tükrében sokan érezhetik úgy, hogy '56 nem puszta történelem: nem változott valójában semmi, ma is az történik, ami ötven éve. Karátson Gábor hiányolta a mezőnyből a mai és a klasszikus dokumentumfilmes témákat: a szociofilmeket, amelyek a gyári munkások, vidéki egyszerű emberek életéről szólnak, nem látott alkotást a gazdatüntetésekről, s számos más fontos, olykor drámai, mindnyájunkat érintő eseményről sem. Mintha felhőkakukkvárban ülnénk, a filmeket nézve mintha minden, ami megrázó, valamikor nagyon régen történt volna. Úgy tűnik – mondta –, a fiatalok szívesebben nyúlnak a múltbeli tragikumhoz, mint egy olyan hétköznapi témához, amely mondjuk egy mai gázszerelő életét mutatja be.

Csillag Ádámmal együtt ő is nyolc-tízre teszi azoknak a filmeknek a számát, amelyek alkotói díjra érdemesek, lesznek azonban, akiknek a teljesítményét oklevéllel ismerik el.

M. Nemzet 14. old
2007. febr. 5.

tervezés után döntenek hasonló beruházásokról. Ki és hogyan finanszírozza majd a kormányzati negyed építését? A felmerülő kérdésekről és problémákról rendezett vitaestet a minap a Baross Gábor Gazdaságpártoló Társaság.

Kovács András

Rohammunkában, 2009. május 31-ig kell elkészülnie az új kormányzati negyednek, melynek helyszíne a Nyugati pályaudvar közelében lesz. A kormányzat február 15-ig írja ki a nemzetközi pályázatot a negyed építészeti arculatáról, április 30-ig pedig a konkrét pénzügyi terveknek is a kabinet asztalára kell kerülnie. A feszesen megvont időkorlátokat tarthatatlannak nevezte, így a 2009-es megvalósulást is elhamarkodottnak vélte *Cselovszky Zoltán*, az V. kerületi építészeti iroda vezetője a Baross Gábor Gazdaságpártoló Társaság legutóbbi estjén. – A rendszerváltás óta mindegyik kormány terveiben szerepelt, hogy a nagyrészt múlt században épült épületekből kiköltöztetik a minisztériumokat. és egy új negyedet építenek fel – jelentette ki a szakember. – Az általunk készített Új Budapest tervben is megemlítettük, hogy szükség volna egy kormányzati negyedre. Ugyanakkor álmainkban sem merült föl, hogy a kiválasztott helyszín a Nyugati pályaudvarnál legyen. *Granasztói György* szerint az új negyed tervével több gond is van. A történész szerint ha az állam áldozatokat követel az állampolgároktól, akkor ne építsen új negyedet. Előbb hajtsa végre a közigazgatási reformot, és csak utána építkezzen. Hibásnak nevezhetők az olcsóságra vonatkozó érvek is, hiszen a jelenleg használt minisztériumi ingatlanok eladásával nemzeti vagyonvesztés következik be.

Aggályosnak találta a kormányzati negyed kérdését előadásában *Bencze Izabella*, a Kincstári Vagyoni Igazgatóság (KVI) volt igazgatóhelyettese is. Jelenleg a KVI tulajdonában 3500 milliárd forint értékű állami vagyon van, aminek felügyelője a pénzügyminiszter. A jelenlegi törvényi szabályozás szerint a parlament egyszerű többségi hozzájárulása is elég a vagyon értékesítéséhez, tehát a mindenkori kormány úgy bánik a nemzeti tulajdonnal, ahogy éppen kedve tartja. Napjainkban a kabinet évente ötmilliárd forintot költ a minisztériumok üzemeltetésére, az eladás után az új negyed bérleti díja 6,5-7 milliárd forint lesz. Abban az esetben, ha a kormányzat úgy dönt, hogy eladja a jelenleg használt épületeit, mindenféle korlátozás nélkül megteheti. Leszámítva azt, hogy a hosszú távú kötelezettségvállalások esetén a parlament hozzájárulása szükséges, amit a jelenlegi erőviszonyok esetén a kabinet 2010-ig meg is fog kapni. Probléma akkor merülhet fel, ha egy új összetételű Országgyűlés nem szavazza meg a bérleti költségeket. Ebben az esetben vajon hova költözik majd a kormány? – tette fel a kérdést a jogásznő.

kedtem meg – állapította meg az esten *Csaba László* közgazdász. A VI. és a XIII. kerület leghátrányosabb részeivel érintkezik az új negyed, ugyanakkor elképzelés nem mutatkozik arra, hogy miként kívánja a kormányzat felújítani e területeket. Csaba László szerint a bürokrácia a negyedtől még nem épül le, mivel attól, hogy kisebb területre költözik a kormány, háttérintézmények lehetnek más épületekben. Gazdasági törvényszerűség, hogy az állami beruházások élénkítő hatással járhatnak a gazdaságra, azonban a jelenlegi helyzetben, amikor a lakosság terhei növekednek, nem szerencsés, hogy a kormányzat ilyen beruházásokat kíván megvalósítani. Az, hogy a minisztériumi épületeket egyszerre dobják a piacra, jelentős áresést okozhat, így a befektetők a legjobb ingatlanokhoz a legolcsóbban juthatnak hozzá, ugyanakkor a gyengébb minőségű létesítmények vevő nélkül maradhatnak. Ha kevesebb lesz az eladásból származó bevétel, megbukik az az elmélet, hogy a kormányzati negyed nem kerül az adófizetők pénzébe. Az elképzelések szerint az ingatlanok eladásából származó pénz egy részét a költségvetési hiány csökkentésére fordítanák. E megoldás azonban törvénybe ütközik, mivel a vagyoneladásokból csak az államadósságot lehet csökkenteni. Ha pedig minden bevételt az adósságcsökkentésre fordít a kormány, miből fizeti majd az új negyedben az irodák bérleti díját? – tette fel a kérdést előadása végén a közgazdász.

Nemzet Kft.
Terjesztés,
1450 Bp. 9., Pf. 74.
Telefon:
06-1/476-2176,
476-2199.

Legyen tájékozott!

Kérjük, adja me

ELŐF

1/4 ÉV
1/2 ÉV
ÉVES

MEG

Alulírott a .....

.....

.....

.....

telefonszám: .....

megrendelem a

.....

Fizetés módja:

E-ma

Bidault beszámolt kormányának a londoni értekezletről

(Párizs.) A francia kormány péntéki minisztertanácsán Bidault külügyminiszter hangsúlyozta, Londonban minden erejével azon volt, hogy megvedje Franciaország érdekeit. A minisztertanácsról kiadott hivatalos jelentés megállapítja, hogy „a londoni értekezlet után előállott helyzetet hidegvérrel és logikával tárgyalta". („MTI")

Nagyszabású náciszervezetet lepleztek le Ausztriában

Bécsből jelenti a Magyar Távirati Iroda: A *Welt am Abend* linzi jelentése szerint *a rendőrség nagyszabású náciszervezetnek jött nyomára, amely az egész országra kiterjed. Eddig ötven személyt tartóztattak le,* nagyrészt Felső-Ausztriában, de többeket Bécsben, Salzburgban, Steyerországban, Karinthiában és Tirolban. *A szervezet tagjai valamennyien volt német tisztek, valamint az SS tagjai. Az összeesküvők szoros összeköttetésben álltak hasonló németországi csoportokkal.* Tervelik anyagi megalapozásának céljára nagyszabású csempészés feketekereskedelmet folytattak. A nyomozás folyik és még további letartóztatások várhatók.

23 ember haláláért felel a Berlin-Lager egyik pribékje

A népügyészség vádiratot adott ki *Marányi Ede,* a bori tábor parancsnokának egyik legkegyetlenebb pribékje ellen. A vádlott *Horváth József* tizedes, aki Marányi parancsára halálra kínozott egy *Csillag* nevű rajzolóművészt. Ugyancsak ő végzett ki a visszavonulás előtt 22 munkaszolgálatost. Elkészült a vádirat *Jobbágy Domokos,* a vezérkari főnökség nyomozója ellen is.

A Szovjet-Unió és Nagy-Britannia barátsága lényeges feltétele a harmadik világháború elhárításának

— mondja Morgan Philips a Labour Party főtitkára a Világosságnak

A nemzetközi válság e komoly óráiban a világ közvéleménye érdeklődéssel fordul az angol munkáspárt felé is. Éppen ezért a Világosság szerkesztője a londoni konferencia utolsó napjaiban, amikor már kétségtelen volt, hogy a külügyminiszterek nem tudnak megegyezésre jutni, kérdést intézett Morgan Philipshez, a munkáspárt főtitkárához, a Labour Party külpolitikáját illetően. Beszélgetésünk anyagából közlöm az alábbiakat:

1.

A Szovjet-Unió iránti barátságról

— Az angol munkáspárt szocialista párt, amely mindig a legteljesebb barátságot tanusította és kívánta a Szovjet-Unióval. Ez a politika visszanyúlik jóval az 1917. évi győzelmes forradalom előtti időkre. Az 1905. évi véres vasárnapot követően az angol munkáspárt nagy összeget küldött az akkor Genfben számüzetésben élő Leninnek a véres vasárnap áldozatai részére. Az angol munkásmozgalom Ernest Bevinnek, mint szakszervezeti vezetőnek az irányítása mellett akcióbizottságot szervezett abból a célból, hogy megakadályozzák a Szovjet-Unió ellen irányuló brit intervenciókat. 1923-ban, amikor megalakult a kisebbségi munkáskormány, Nagy-Britannia hivatalosan elismerte a Szovjet-Uniót és hitelt nyitott a brit—szovjet kereskedelmi kapcsolatok alátámasztására.

— A munkáskormány veresége és a tory-kormánynak a hatalomra való visszatérése Nagy-Britanniában a Szovjet-Unióval való kapcsolatok meglazulására vezetett. Ezt a hibát azonban teljes mértékben helyrehozta a második munkáskormány, amelyik a kölcsönös megértés és szoros kereskedelmi és diplomáciai kapcsolatok kiépítése terén sokkal tovább ment, mint bármely más kormány előtte.

— 1946-ban a munkáspárt központi vezetősége delegációt küldött a Szovjet-Unióba és e delegációnak én is tagja voltam.

— Alkalmunk volt találkozni Sztálin generalisszimusszal, aki előtt kifejeztük a brit munkáspártnak azt az óhaját, hogy szorosabb barátságot és megértést teremtsünk a Szovjet-Unióval. Ezen az uton sok nehézséggel találkoztunk, mindazonáltal mi türelmesen követjük a Szovjet-Unióval való barátság politikáját, azt a politikát, amely a mi meggyőződésünk szerint lényeges feltétele a harmadik világháború elhárításának.

2.

A keleteurópai szociáldemokrata pártokról

— A brit munkáspártnak következetes politikája volt, hogy fenntartsa a legszorosabb kapcsolatokat a keleteurópai szociáldemokrata pártokkal. Nemzetközi konferenciákon és az önök országaiba küldött bizottságaink útján építettük ezeket a kapcsolatokat és ezt a célt szolgálták a gyakori üzenetváltások is. A mi felfogásunk szerint a keleteurópai problémák igazi megoldása a demokratikus szocializmus lesz és minden kívánságunk az, hogy segédkezet nyujtsunk e cél elérése érdekében, mert meg vagyunk győződve arról, hogy a szocialista Európa a munkásosztály békéjének és boldogulásának legkomolyabb biztosítéka.

3.

A brit munkáspárt helyzetéről

— Az év folyamán a munkáspárt tagjainak száma nyolcszázezerrel növekedett, a rendes tagok száma rövidesen eléri a négymilliót és az utóbbi pótválasztásoktól eltekintve, szavazataink is gyarapodtak. Az átmeneti szavazatcsökkenések oka az, hogy a pótválasztások összeestek az újabb élelmiszer- és benzinmegszorításokkal. A nép azonban el van szánva, hogy a legnagyobb áldozatok árán is helyreállítja az ország prosperitását, ami még ennek a parlamentnek a ciklusa alatt megtörténik és 1950-ben teljes bizalommal kérünk új mandátumot a néptől az ország vezetésére. 1950-ig a válságot nagyjából leküzdjük.

4.

Az antwerpeni konferenciáról

— Az antwerpeni konferencia igen hasznos volt, mert a szocialista pártok közelebb jutottak egymáshoz a kölcsönös megértés szellemében. A konferencia bebizonyította, hogy bár sok kérdésben ellentétes álláspontot foglalunk el, lehetséges összejönni és véleményünket szabadon megmondani. Ezekkivül kölcsönös segítséget is tudunk nyujtani egymásnak egyes kérdésekben.

5.

A magyar pártról

— A magyar Szociáldemokrata Párt munkáját nagyon értékeljük. Ami a Kommunista Párttal való együttműködést illeti, ez a párt belső ügye, amibe mi nem avatkozunk bele. A kommunista pártokkal való együttműködés mindenütt a helyi viszonyoktól és feltételektől függ.

A Népszava könyvkiadó karácsonyi könyvkiállításán (VIII., Dohány u. 22.) szombaton, 20-án d. u. 5 órakor *Faludy György* tart irodalmi előadást. Közreműködik: Tapolczay Gyula, a Nemzeti Színház művésze. Vendégeket szívesen látunk!

Fenti készüléket és az összes típusokat azonnal szállítja **Morvai rádió**
részletre is VII., Erzsébet krt. 40. Tel.: 423-583

Rádió, hanglemez, erősítő kedvező fizetési feltételek **RADIOVOX** Andrássy út 3. T. 426-253

Fenti készülékeket részletre is szállítja az
IBUSZ KULTURSZALON
Váci utca 22. Telefon: 185-612

EREDETI ANGOL ANYAGBÓL
Átlátszó esőkabát
ÉRKEZETT
Váci utca 9 **WIMPASSING** Andrássy út 8

RÁDIÓ KEMÉNY SZONDY u. 9.
ARANYÉREMMEL KITÜNTETT MESTERMŰHELY CSERE RÉSZLET

SZÍNHÁZ

„ANNA CHRISTIE"

Zsenik és ritka tehetségek — a legtöbb az epika és a tragédia zsenijei — nem pattannak elő úgy, mint teljes fegyverzetben, páncélzatban, mint Pallas Athene Zeus homlokából. A tehetség maga kovácsolja fegyverzetét egyre hajlékonyabbá, keményebbé a teljesebbé. Ez olyankor tűnik ki a legtisztábban, amikor visszatekintünk a kibontakozott szemi pályatanak elejére, arra az időre, amikor megköltői-írói fegyverzetben nem végezte be munkáját a tehetség s az idő. Ilyen visszatekintés az „Anna Christie" előadása is a Pesti Színházban. *O'Neill*, Amerika legjelentősebb drámaírója, az „Anna Christie"-ben még nem nyúl a lélek mélyének legrejtettebb zugaihoz, szava nem tör a legritka magasságba, mélység és magasság között a felszínen, tenger felszínén marad. Amit mond, az egyszerű és egyszerűen érthető, ez a történet Christopherson tengerész Anna leányáról, aki megérkezik apjához a nyilvánosházból, ártatlanságot színlelve. Követi apját a szénesbárkára s ott beleszeret egy kimentett, hajótörött kazánfűtőbe. Az apja által gyűlölt szerelem és a gyűlölt tenger megutáltják. Bevallja múltját. Burke, a matróz elrohan, majd visszatér s miután megesketi Annát, hogy előtte senkit soha nem szeretett, mégis elveszi feleségül. Ennyi az egész, semmivel sem több, hiszen még a bűnről és életről is csak általánosságokat tud ez a megtisztult Anna, de azért kitelik belőle négy, sokhelyütt vontatott, ám mindenütt tiszta szerkezetű és íróra való felvonás.

Az „Anna Christie" problematikája valóban nem új és nem az szemlélete sem. A prostitucióról, a tengerészéletről elig mond többet közhelyeknél, ugyanúgy a szerelemről is. Ami mégis a színpad felé fordítja és ott is tartja figyelmünket, az az alakok külsőséges, de világos megrajzolása, a táj: a tenger különös és erőteljes determinációja, a harmadik felvonás várt és mégis fojtogató feszültsége, a párbeszédek közvetlen egyszerűsége és a negyedik felvonás szinte vakmerően szirupos feloldása.

Azonban az egész darabnak sajátos, meghatározott légköre van, sós és párás, szeles és csípős légköre s a Pesti Színház előadásának egyik legfőbb érdeme, hogy ezt a légkört *Egri István* rendezése megteremti a színpadon. Mintha egy más, általunk nem ismert közegben mozognának a szereplők s e közeg surlódási törvényeinek alávetve élnének. Mindegyikük pontosan illeszkedik a sajátos ritmusba s az együttes játék kiemelkedő példáját nyújtja. Csupán *Mezey Mária*, ez a nagyképességű, de egyre inkább önmagát ismétlő művész marad mindvégig idegen, hatásainak kipróbált kelléktárával. Mily sajnálatos, hogy ez a jelentékeny művész csupán a jól-rosszul odaillő eszközöket alkalmazza igaz alakítás helyett.

Az előadás nagy és örvendetes meglepetése *Szabó Sándor*, Burke fűtő szerepében. A darab, majdnem teljes súlyával az ő vállán nyugszik és *Szabó Sándor* mindvégig bírja erővel, még a zárójelenet rikító romantikáját is. Nyers és erőteljes, minden szavának, minden mozdulatának súlya és lendülete van, alakja teljes, megkompenált s ami ritka a színpadainkon a legnagyobb ritkaság: valóban hitelesen képes fizikai munkást alakítani, szavakkal és kézmozdulatokkal, arcjátékkal, hanghordozással és taglejtéssel egyaránt. Mellette *Orsolya Erzsi* Martha-ja a kikötői szajha tűnik fel, vaskos humorával, érdes egyszerűségével, *Tóry Ferenc* Christophersen-ja jól átgondolt és következetesen végigvitt alakítás, csupán itt-ott tompább egy árnyalattal a kelleténél. Pontosan lemeri a helyét a játékban *Bárdi Ödön* a vén kocsmáros és *Bárdy György* a vagány csapos, de még a kisebb szerepek alakítói s a néma szereplők is, taglejtéseikkel, mozdulataikkal azt bizonyítják, hogy *Egri István* rendezői biztonsága teremtette meg a kiegyensúlyozott, sós, éles tengeri hangulatot árasztó előadást, amely a szezón legjobb, legtisztább magánszínházi produkciói közé tartozik, vagy talán éppen a legjobb. S végezetül ne feledkezzünk meg *Neogrády Miklósról*, az előadás egyik legfontosabb szereplőjének, a szénesbárkának bravuros tervezőjéről sem.

Kárs László

A SZÍNHÁZAK MAI MŰSORA

Opera: Rigoletto (7). — **Vigopera:** Traviata (½8). — **Nemzeti Színház:** III. Richard (6). — **Nemzeti Kamaraszínház:** Szerelmi házasság (7). — **Vígszínház:** Isten veled, világ. — **Pesti Színház:** Anna Christie (½8). — **Belvárosi Színház:** Volpone (½8). — **Művész Színház:** Boldog vasárnap (½8). — **Madách Színház:** Fiúk, lányok, kutyák (½8). — **Magyar Szinház:** Nincs előadás. — **Fővárosi Operettszínház:** Marica grófnő (7). — **Medgyaszay Színház:** Doktor úr (½8). **Fórum:** 1947: szökőév (½6). — **Kamara Varieté:** Felfújta a szél (½8). — **Royal:** Szoknyás kalózok (½8).

Szemtanu jelentkezett, aki látta Martin Bormann halálát

Berlinből jelentik: Az angol megszállási övezetben működő német hírszolgálati iroda érdekes közlést adott ki *Martin Bormann* haláláról. Eszerint Bielefeldben bíróság hallgatta ki *Otto Behrens* volt SS-katonát, aki Berlin ostroma idején a birodalmi kancellária előtt teljesített őrszolgálatot. *Behrens* elmondotta, hogy *szemtanuja volt Martin Bormann halálának.* Egy „*Tigris*" páncéloson kísérelte meg Bormann a menekülést. Eközben *a tankot két telitalálat érte. Így Martin Bormann, mint a páncélos vezetője és megfigyelője életüket vesztették.*

SPORT

Melyik a jobb vegyes?

A labdarúgóidény utolsó mérkőzését holnap délelőtt játszza a Ferencváros—Újpest vegyescsapata az MTK—Vasas vegyes ellen. Két jól összeállított, nagykapacitású együttes remek küzdelmet hozza ez a mérkőzés, mert a csapatokban majdnem az összes válogatott játékosok szerepelnek. A Ferencváros—Újpest vegyesnek a védelem a legjobb része, de a szakértők kívánosak arra, hogy Szusza és Deák hogy játszik, majd egymás ellen. Az MTK—Vasas vegyesnek viszont a csatársora kitűnő, Szilágyi megfelelő társak között onthatja a gólokat. Az eredményt megjósolni csaknem lehetetlen, mert a két csapat játékereje egyenlő és minden attól függ, hogy melyik együttes találja majd előbb fel magát a havas, csúszós pályán, ahol 2:2-ős döntetlen eredményt várunk. A mérkőzés ½10 órakor kezdődik az üllői úti pályán. A nap második labdarúgóesménye ugyancsak az Üllői úton lesz ½12 órakor, ha a szabadkai Spartacus egyáltalában megérkezik. Ebben az esetben a Kispestnek sokkal jobban kell játszani, mint a legutóbbi mérkőzések során, ha le akarja győzni ellenfelét. Erős küzdelem után 8:1-es Kapest-győzelem lehetséges.

Ami a totózókat érdekli

Vegyes fordulót hoz a totó eheti szelvénye. Egyébként a tippelők már ma, szombaton este megtudhatják a szelvényen szereplő négy angol mérkőzés eredményét. Holnap délelőtt ½10 órakor játszák a Sportcsarnokban a KASE—Postás kosárlabdamérkőzést, amely Postás-győzelmet ígér. — Délután ½2 órakor kerül sor a labdarúgó NB I. osztály utolsó összecsapására az ETO és a Szeged között. Itt nagy harc után 2:1-es ETO-győzelemre van kilátás. Ugyancsak ½2 órakor kezdődik a hévizi pályán az NB II. osztály egyik sorsfordító mérkőzése, a Gázgyár—UMTE-t. Itt az Újpesttek 8:3-ős győzelme várható. — A csepeli Sportcsarnokban 2 órakor bonyolítják le a Z. MADISZ—WMKASE kézilabdamérkőzést. A WMKASE győzelme várható. ½3-kor ugyancsak Csepelen a MTE—Elektromos kézilabdamérkőzésre kerül sor. Itt az MTE biztosan nyer. Délután 5 órakor a Fedettuszodában játszák le a vízilabda rangadót az UTE és a Vasas. A tartalékos Vasas nem kényszerítheti komoly küzdelemre az UTE-t, bár meglepetés lehetséges. A fentieken kívül még két olasz labdarúgómérkőzés is szerepel a szelvényben, tehát a totósoknak lesz mit tippelni vasárnap!

Kényszerpihenő

Végleges vált, hogy karácsonykor nem lesznek labdarúgómérkőzések Budapesten. Az egyesületek helytelen műsorbeosztásának következtében már a múlt vasárnap befejeződött a bajnokság, amely a várható túrák miatt erőltetett tempóban folyt le. A közönség viszont várta, hogy az egyesületek karácsonykor komoly műsorral igyekszenek majd pótolni a bajnokság befejezését. Nem így történt. Egyszerűen senki vállalkozó, aki karácsonykor tornát merne rendezni, pedig külföldi ellenfél is lesne bőven.

Vajjon miért félnek a rendezőktől a nagyegyesületek? Indokolás: De ezen évi munkától fáradtak a játékosok. Ezt elismerjük a közönség is, de vajjon akkor is fáradtak lennének-e, ha lehetne valahol külföldön túrázni? Egy bizonyos: Súlyos hibát követtek el az egyesületek, akkor, amikor egyszerűen kihagyták a szokásos karácsonyi műsort. Hiba ez, amit nehéz lesz helyrehozni!

50 éves a MAFC!

Az 50 éves jubileumát ünneplő MAFC ma, szombaton délután fél 6 órakor ünnepi közgyűlést tart a Műegyetemen.

Ma és holnap torna

Az országos egyéni tornászbajnokságot szombaton és vasárnap rendezi a tornászszövetség a TF-en. A versenyen a legjobb női és férfi tornászok indulnak. A verseny szombaton délután 3 órakor és vasárnap reggel 9 órakor kezdődik.

Kézilabdaemlékverseny. A Szociáldemokrata Ifjúsági Mozgalom és a Magyar Demokratikus Ifjúság Szövetségének sportcsoportjai kézilabda villámtornát rendeznek a vértanúhalált halt Pataki István, Pesti Bertalan és Kreutz Róbert emlékére. A villámtornán a 13 legjobb férfi és 8 legjobb női SZIM és MADISZ egyesület vesz részt. A mérkőzéseket az NTE szentkirályutcai tornacsarnokában bonyolítják le ma, szombaton délután 3 órai kezdettel.

„Mi nem vásárolunk, hanem nevelünk"

A labdarúgóbajnokság őszi fordulóját Csepel nyerte és ez alkalomból sportkörökben nagy elismeréssel nyilatkoznak a csepeliek kitűnő szerepléséről. Kérdést intéztünk Sándy Ferenchez, a Csepel egyik lelkes vezetőjéhez, aki a siker titkáról a következőket mondta a Világosságnak:

— A nagy siker elérésének elsősorban a fiúkat és az edzőt illeti dicséret, mert csaknem ugyanazokkal a játékosokkal harcoltak ki az első helyet, akikkel tavaly csak a hetedik helyen tudtunk végezni. A tavaszi idény folyamán bizony nem egyszer kicsúrtat a kicsúszás ránc. Jó szereplőinknek semmi különösebb titka nincs, mindössze annyi, hogy az őszhez új erőt jött hozzánk, akinek sikerült megtalálni a helyes utat és összefogni a fiúkat. Természetesen örülünk az első helynek, de éppen a Világosság hasábjain keresztül jelentetem ki jó néhány alkalommal, hogy mi nem a bajnokságra megyünk, hanem csak arra, hogy ott tanyázhassunk az élcsoportban. A tavaszi idényre venni ezidáig is csak azt mondhatom, hogy nem megyünk bajnokságra, csak jól akarunk szerepelni, de nemcsak az első csapattal, hanem mindkettő csapatunkkal, mert nálunk a legfontosabb az utánpótlás. Nekünk nincs pénzünk ahhoz, hogy játékosokat vegyünk. Mi nevelünk, mert a csepeli honok elég termékeny — jelszóval nyilatkozatát Sándy Ferenc.

Ettől az ősszel azonban a Csepel vasárnap reggel 16 játékossal Kőbányára utazik, ahol 3—4 mérkőzést játszik.

SZÍNHÁZ

Főszerepben Mussolini, a többszörös rablógyilkos

Az olasz lapok hasábos beszélgetésekben szólaltatják meg a *Calabriában* lakó *Josefo Mussolinit*, egy 84 esztendős embert, aki mint többszörös rablógyilkos, életének nagyobb felét Olaszország különböző börtöneiben töltötte. Az öreg rablógyilkost *René Clement*, az ismert francia filmrendező egy film főszerepére szerződtette. Ez a film Josefo Mussolini, a rablógyilkos életét viszi vászonra *az igazi áldozatok nélkül, de ezesetben, a valódi tettessel.* Josefo Mussolini csak az ellen tiltakozik, hogy bárki is a volt fasiszta diktátor rokonának tartsa.

Egy pillanatra...

A Vígszínházban és a Nemzeti Színházban is kedden rendezik meg a színház művész és műszaki személyzet karácsonyi ajándék sorsházását. Mindenki annak vesz ajándékot, akinek nevét kihúzta. Lesz, aki jól jár, lesz aki rosszabbul, egy azonban bizonyos, senki nem tudja majd, hogy kitől kapott ajándékot.

=s=

A *Déri Huber István-kör* a „Magyar Grafika Száz Éve" címen reprezentatív kiállítást rendez a Fővárosi Képtár helyiségeiben. (Egyetem utca 6.). A nagyarányú vállalkozás méltó bevezetője kíván lenni a centenáris ünnepségeknek. A kiállítás megnyitása december hó 21-én vasárnap délelőtt 11 órakor lesz. A kiállítást *Tildy Zoltán* elnök nyitja meg.

=s=

Fekete Pál, az Operaház tagja december végén ünnepli színészi pályafutásának 30 éves fordulóját. A széphangú énekes 1918 óta tagja az Operának. Azelőtt prózai színpadokon játszott. A Színészek Szakszervezete és kartársai külön ünnepség keretében jubilálják majd Fekete Pált.

RÁDIÓ

Szombat, Budapest I. 12.15: A Mű együttes játszik. — 13: Szappanyos Gábriella elbeszélése. — 13.20: Népszerű művészlemezek. — Közben 13.40: Hangos híradó. — 13.50: Hanglemezek folytatása. — 14: Hírek. — 14.10: Papp Sándorral, az új békésmegyei főispánnal beszélget a rádió munkatársa. — 14.25: Karácsonyi Elly szszonokat énekel. — 15: Hanglemezek. — 15.35: Társbérlet. Egy rádiócsalád élete. — 15.55: Műsorismertetés. — 16: Zenei mikrofonpróba a Studióban — riporteszszemmel. Beszél Kristóf Károly. — 16.30: Gyermekrádió. — 17: Hírek. — 17.10: A Vöröskereszt közleményei. — 17.20: A Munkás Kultúrszövetség műsora. — 18: Rádiózenekar. — 19: A háromréves terv sikere. Rádióbeszélgetés. — 19.15: Hangos híradó. — 19.25: Hanglemezek. — 19.45: Füzi József előadása. — 20: Hírek, sporthírek. — 20.20: Hanglemezek. — 20.40: Orkényi István elbeszélése. — 21: Hangos heti híradó. — 21.50: Hírek oroszul. — 22: Hírek. — 22.25: „Szombatesti rádiószínház." Vidám jelenetek a magyar rádió évkönyvéből, hangfelvétel. — 23.25: Hanglemezek. — 24: Hírek. — 0.10: Hírek franciául. — 0.20: Hírek angolul.

„1001 nászéjszaka" az új Royal Revű címe. Főszereplők: Bella Elma, Gombaszögi Ella. Ma premier. (X)

Dedinszky Izabella Pálly-Dezsény Márta orgona-ének est dec. 23. Jegyek Z. Portás és New York. *Brodszky rend.* (X)

Tarzan és Chappy a Városi Színházban

A dzsungelkalandok hőse: Tarzan, az elmaradhatatlan Csit majommal egyik legizgalmasabb küzdelmét vívja meg a „Tarzan diadala" című új filmben, amelyet pompás szinpadi számokkal köszönnek a Városi Színházban. — Chappy és zenekara bemutatja az új Mopez-slágereket, Zádor Mária és Madarasi Vilma énekel és közreműködik a kis csodadobos: Vig Tommy is. (X)

Világszenzáció a műjégen nemzetközi JÉGREVŰ december 20-án és 30-án este 6 órakor.

Huszonötévi kényszermunkára ítélték a csernyigovi per vádlottait

A csernyigovi katonai bíróság tegnap hirdette ki az ítéletet a Szovjetunióban kegyetlenkedett 16 magyar és német tiszt bűnperében. A bíróság mind a 16 vádlottat 25 évi kényszermunkára ítélte. Az elítéltek javító munkatáborban töltik le büntetésüket.

Vödörrel kezében szőkött meg a Markóból egy takarító rabnő

A Világ legutóbb beszámolt arról a tarthatatlan helyzetről, hogy a Markóutcai törvényszéket nem lehet tisztán tartani, mert a rabokat az őrszemélyzet csekély létszáma miatt nem vezethetik fel az épületbe.

Tegnap is a takarításra felrendelt rabok közül *Kosztán* Erzsébet az elsőemeleti folyosóról vödörrel együtt *megszököt*t.

Kézrekerítésére nyomozás, a rabokra »vigyázó« őrök ellen pedig *vizsgálat* indult.

Május 1-ig el kell tüntetni a fővárosi üzemek deficitjét

A főváros gazdasági értekezlete foglalkozott a fővárosi üzemek deficitjével. Az értekezlet határozata alapján a polgármester utasította a fővárosi fürdőket, a gázműveket, valamint a deficites intézményeket, hogy december 15-ig nyujtsanak be tervezetet gazdálkodásuk egyensúlyba hozása érdekében. A terveze teket úgy kell elkészíteni, hogy jövő év *május 1-ig valamennyi fővárosi intézmény és üzem deficitmentes legyen.*

Az élelmiszer-felár nem jár más hátránnyal

A főváros közélelmezési albizottsága kedden délután ülést tartott. A *Világ* tegnap jelezte, hogy a hivatalos álláspont az: a községi kenyérgyár termelését kétszeresére emeljék. Az albizottság egyhangúlag így határozott. A kenyér minőségét így akarják javítani.

A bizottság állástfoglalt azokkal a hírekkel szemben, amelyek a fogyasztóknak az új élelmiszerjegyek kiosztásával, két csoportba való sorolásáról elterjedtek. A bizottság megállapította, hogy a kormány tagjai, a főváros vezetősége és a közélet vezető személyiségei mind az *árkiegészítés fizetésére* kötelezettek csoportjába vannak sorolva. Egyszersmind leszögezték: nem felel meg a valóságnak és rosszhiszemű az a beállítás, hogy azokat a személyeket, akik az élelmiszerjegyekért 10 forintot kötelesek fizetni, ezenkívül *más hátrányok* is érnék.

A közélelmezési bizottság a Gazdasági Főtanács titkárságával egyetértően megállapította, hogy a magasabb jegyár fizetése kizárólag a kenyérárak fentartása miatt jelentkező kincstári ráfizetés csökkentését, illetve részbeni megtérítését célozza és sem a lakbérmegállapításnál, sem egyéb más tekintetben nem jön számításba.

Kenyérjegyhamisítók a munkástanács előtt

A valutaügyészség újabb vádlottakat utalt az uzsoratörvényszék munkás különtanácsa elé.

Apró János motorszerelő, *Molnár* Ferenc, *Tilly* József és *Varga* István ellen az a vád: megállapodtak egymás között, hogy kenyérjegyet hamisítanak. Felkerestek egy József-körúti nyomdászt és tízezer forintot ajánlottak fel arra az esetre, ha a számukra *százezer hamis kenyérjegyet* kinyomtat.

A nyomdász látszólag elvállalta a megbízást, feljelentette őket azonban a gazdasági rendőrségnél. Miután a kenyérjegyhamisítás a közellátás érdekeit súlyosan sérti, az uzsoraügyészség a munkás különtanács hatáskörébe utalta ügyüket. A vádlottak ellen még egy vádpont van: megkörnyékezték Kovács Erzsébet jegyközponti alkalmazottat, hogy lopjon számukra kenyérjegyet. Ez a kísérletük sem sikerült.

Sombor Seemann Imre Szent István körúti műszaki nagykereskedő ellen is vádat emelt a valutaügyészség. A vádirat szerint Sombor Seemann Imre egyedárusként hozott forgalomba *elektrodákat*, az eladáskor messze túllépte az Anyag- és Árhivatal által megállapított árakat és így *200.000 forint illetéktelen hasznot* biztosított magának.

A valutaügyészség 200.000 forint vagyoni elégtétel kiszabását is javasolja. Miután Sombor Seemann ezzel a nagymértékű árdrágítással ugyancsak veszélyeztette az ország közellátását, őt is a munkás különtanács elé állítja a valutaügyészség.

Betörőszerszámmal, felhúzott pisztollyal állított be a rendőrségre a „jámbor" írógépkereskedő

Tegnap délután ½3 óra tájban megjelent a bűnügyi osztály egyik szobájában *Winternitz* Sándorné írógépkerskedő egy fiatalemberrel. Winternitzné elmondotta, hogy a fiatalember, aki

Gulyás Tibor honvédhadnagynak nevezi magát,

írógépet hozott üzletébe eladásra, de ő nem meri megvenni addig, amíg a rendőrségen nem igazolja, hogy az írógép törvényes úton jutott birtokába.

A bűnügyi osztály egyik referense személyazonossági igazolványt kért Gulyástól. A fiatalember igazolta magát. Elmondta, hogy Kolozsvárról nemrégiben tért haza, az írógép az övé, azt is Kolozsvárról hozta magával.

A nyomozók leültették Gulyás Tibort és megmondták neki, hogy várakozzék, amíg »priorálják«. Ha multja tiszta, semmi akadálya sincs az írógép eladásnak. Közölték vele azt is, hogy rendőrrel ellenőriztetik: van-e bejelentett lakása.

Gulyás Tibor leült, de néhány pillanat mulva felugrott székéről, kirohant az ajtón, leszaladt a lépcsőn és a Vigyázó Ferenc-utcából kiérve, az Akadémia-utca felé kezdett rohanni. Több detektív vette üldözőbe és az egyik nyomozóhadnagy

két riasztólövést adott le a menekülő fiatalember után.

»Gulyás Tibort« rövid üldözés után sikerült is elfogni. Megbilincselve vitték vissza a bűnügyi osztályra. Először is megmotozták. Álkulcsokat, különböző nevekre kiállított iratokat és csőre töltött 7.65 milliméteres, felhúzott kakasú Frommer-pisztolyt találtak nála.

Bevallotta, hogy az igazolványokat lopta. Valódi neve *Budahegyi* Ferenc, foglalkozása nincs. Hónapok óta betörésből és rablásból tartotta fenn magát. Rákosszentmihályon lakott egy nőismerősénél. Kiderült, hogy rovottmultú betörő. Elmondotta még, hogy

az írógéphez falbontásos betörés útján jutott,

de kijelentette, hogy most már nem akar betörni: a tél beálltával a vetkőztetésekre akart áttérni. Beismerte, hogy a pisztolyt, még mielőtt a főkapitányságra bement volna, a zsebében felhúzta, azzal a szándékkal, hogy ha felismerik, fegyverét használja.

Budahegyi Ferenc elmondotta még a kihallgatást végző detektíveknek, hogy kénytelen volt bemenni a rendőrségre *Winternitz* Sándornéval, mert ha ellenkezik vele, az rendkívül gyanus lett volna. Inkább rábízta magát a jószerencsére, semhogy ügyetlensége folytán azonnal rendőrkézre kerüljön. Budahegyi 10 betörést és lopást ismert be. Kihallgatása folyik.

Büntetés terhével ki kell fizetni a forgalmiadó hátralékot

A hivatalos lap ma közli a kormány rendeletét a forgalmiadók fizetésére vonatkozó kötelezettség elmulasztásának megtorlásáról.

A rendelet értelmében forgalmiadócsalás vétségét követi el és *két évig terjedhető fogházzal büntetendő az a forgalmiadóalany, aki a bevallás alapján előírt forgalmiadóhátralékát az esedékességi időszakot követően kiadott felszólítás kézbesítésétől számított 15 nap alatt meg nem fizeti.*

A rendelet ma lépett életbe és hatálya 1950 december 31-én megszűnik.

Lelepleztek és elfogtak a Nyugatinál egy bori gyilkos keretlegényt

A Nyugati-pályaudvarnál tegnap délután volt bori munkaszolgálatosok felismerték a munkatábor egyik legkegyetlenebb keretlegényét, *Horváth* József volt tizedest. Horváth el akart futni, de a járókelők segítségével elfogták.

Horváth az V. kerületi kapitányság helyettes vezetője dr. *Révész* Endre rendőrszázados előtt bevallotta, hogy *Borban ő vezette be a különleges kikötési rendszert*, aminek következtében igen sok munkaszolgálatos életét vesztette.

Beismerte, hogy az úgynevezett 4-es kilométerkőnél 25 munkaszolgálatost lőtt agyon, ezenkívül Csillag Aladár festőművészt, aki 120 órán keresztül volt az ő különleges kikötési módszerével kikötve, félholtra kínozta. Bevallotta, hogy Szentkirályszabadján három embert puskatussal vert agyon és rendszeresen résztvett az SS-ek embertelen kegyetlenkedéseiben. A felszabadulás után visszaszivárgott Magyarországra, a Rottenbiller-utca 11. számú házban levő lakására visszaköltözött, sőt állást vállalt a Magyar Pamutiparnál, ahol tegnapig dolgozott.

MOLNÁR FERENC »Kék szem párt« címmel meséskönyvet írt. Amerikában óriási sikert aratott. Mint értesülünk, a könyv magyarul is nemsokára megjelenik.

Perzsa szőnyeget vásároljon!
SZAHAK AVANESIÁN
IV. KOSSUTH LAJOS-UTCA 14-16.
KELETI ÉS MAGYAR PERZSAK VÉTELE, ELADÁSA ÉS JAVITÁSA.

/Új KÉZIKOCSIT/
honnan vegy? Bajnok-u. 34/

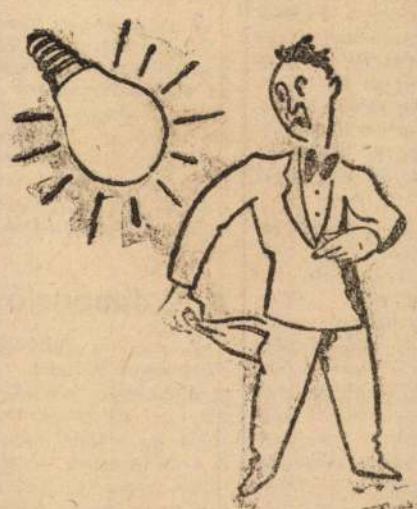
A zseb-től van szó...
tehát takarékoskodjon!
Ha sok fényt akar kis áramköltség mellett, kérjen:
TUNGSRAM izzólámpát!
Minthogy a világítás összköltségének több mint 90%-a esik az áramszámlára, csakis áramtakarékos megbízható izzólámpát vásároljunk!

Kávéház PATRIA Étterem
Minden este 10 órától
TÜRK BERTA új műsorral
Minden csütörtökön házi disznótoros vacsora!

Körvulkanizálógépen futófelületez HEVESI AUTÓGUMI JAVÍTÓ Jókai-utca 24 T. 12-13-79

Kutatás

A REJTELMEK BIRODALMÁBAN

TÚL A LÁTHATÓ VILÁGON

Rényi Mária beszámolója

A bölcsesség sárga, a részvét zöld

Nem irányított, *sehová sem küldött gondolataink körülöttünk lebegnek* és tartalmuk szerint *színes alakot is öltenek.* A tisztánlátó misztikus »látja«, hogy *a tiszta, vallásos érzéssel áthatott gondolat mély kék színű, a bölcsesség sárga, a tiszta szeretet élénk vörös, a részvét zöld, a féltékenység piszkos színben vörös foltokat mutat stb.*

A mentáltest, a gondolatközpont erői úgynevezett *»fluidok« útján dolgoznak.* - Háromféle fluid van, mégpedig *védő-, ható- és teremtő fluid.* Az első a befolyásolhatóság mértékét szabja meg, a második a befolyásolási készséget jelzi, a harmadik új gondolatok kitermelését teszi lehetővé. *Bizonyos gyakorlatokkal fokozni lehet az egyes fluidok kitermelődését.* A mágia gyakorlásánál *igen fontos a fluidok helyes elosztása. Ha az arány nem helyes; a transzcendentális kapcsolatok nem működhetnek jól.*

A koncentrációnak — amelyet szanszkrit nyelven *»Yoga«*-nak hívnak — két válfaja van: a lelki elmélyedés és a mágia. *A lelki elmélyedést elősegítik a jótettek,* amelyek nyomán harmónia, édes nyugalom tölti el a lelkünket. A lelki elmélyedéshez háromféle úton, különböző gyakorlatok révén juthatunk el, de Péchy könyve nem magyarázza meg részletesen a gyakorlatok lényegét és módját, azzal, hogy ezek a részletek nem valók a nyilvánosság számára.

A mágiát is csak nagy vonalakban ismerteti — hasonló indokolással.

„Az igazi misztikus titkon dolgozik"

— Ha a misztikus kifejleszti magában a mágikus erőket, — mondja — lelke mind erősebb kapcsolatba kerül a transzcendentális világgal és *apránként kifejlődnek benne: a távolbalátás és hallás, — a kilépés, — a gyógyítás képessége, a mérgek megsemmisítésére való képesség, legvégül pedig eléri a megdicsőülést és a szellem elragadtatását.*

Hangsúlyozza, hogy a fenti erőket kifejlesztő gyakorlatok nem valók minden tanítványnak, az *ilyen gyakorlatokat csak akkor szabad megkezdeni, ha a tanítvány kétséget kizáró módon utasítást kap rá. Ha a test nincs kellőképp előkészítve, a képességek beállta az egészségre káros következményekkel járhat.* Leszögezi továbbá, hogy a mágia csak fokozata, de nem rúgója a fejlődésnek. A mágia gyakorlása és fejlesztése helyes, de csak a lelki és testi segédeszközök mechanizálását jelenti arra a célra, hogy »ha az idő eljön, készen álljon az út az erők részére«.

Megjegyzi még, hogy *a nagy ünnepek, de különösen a karácsony és húsvét előtti és utáni hét nap rendkívül alkalmas az előbbrejutásra,* mert ezek »kegyelmi idők«. *Ilyenkor a legkönnyebb transzcendentális kapcsolatokat találni,* mert a test és főként a lélek előnyös állapotban van és ilyenkor »hatalmas az isteni mindenség keveredése a földi atmoszférával«.

Végül közli, hogy *»az igazi misztikus titkon dolgozik* és soha senkinek *semmit sem árul el képességéből,* tudásából, mert *az istenkeresőnek hallgatnia kell tudni.* Azok, akik azt hirdetik magukról, hogy beavatottak, akik egyesületeket vagy szektákat alkotnak, nem járnak a helyes úton«...

* *

Gnózis: a „végtelen öntudat" világa

A háború előtt a körúti Westend-kávéház alagsori termében kétszer egy héten ülést tartottak a gnosztikusok. Végtelenül elvont viláikat nem zavarta, hogy feleltük szólt a jazz... A kávéház azóta megszűnt és a társaság vezetője: a fehérszakállú Kepes Ferenc dr. elpusztult a nagy világégésben. A gnosztikusok szétszóródtak és még nem kezdték meg újra közös megbeszéléseiket. De egyénenként *tovább folytatják szellemi fejlesztésüket, a — tizenkettedik dimenzió felé.*

A gnoszticizmus eredetileg a Krisztus utáni első és második században virágzott. A *»gnózis«* szó *»a hit megismerését«* jelenti és a gnosztikusok számos szektája különböző utakon kereste ezt a megismerést. A hindu parszizmus, a babiloniai vallás, a hellenizmus gondolatait vették át és saját elgondolásaik szerint továbbfejlesztették. *Egyik fő problémájuk, hogy honnét van a rossz,* mert minden jó Istentől való. *Szerintük a világot nem Isten, hanem a közte és a Gonosz között álló közbülső lény, a Demiurgosz teremtette.* Istenből magából úgynevezett *»Eonok« dradnak ki, akik a Fényesség Birodalmát alkotják.* Krisztust is ilyen Eon-nak tartották a gnosztikusok.

A régi gnózis tanait élesztette újra Schmitt Jenő Henrik, az új gnoszticizmus« megalapítója, aki az első világháború derekán halt meg Budapesten. Hosszú ideig élt előzőleg Németországban és német nyelven jelentek meg nagy feltűnést keltő könyvei: *»Die Gnosis«, »Kritik der Zeit«, »Christus«, »Tolstoj—Ibsen—Nietsche«,* stb.

A 12 dimenzió életsíkja

»A szellem fejlődéstörvénye« c. könyvében Schmitt Jenő Henrik meglehetősen homályos, nehezen érhető magyarázatot ad arra, hogy *az ember szellemének* — az ő tana szerint — *12 dimenzió-rétegen keresztül kell az isteni öntudat síkjához felemelkednie.* A hatodik dimenzióban már eléri a tökéletességnek egy bizonyos fokát, itt dolgozza fel az előző öt dimenzióban szerzett tapasztalatokat.

A 6. dimenzió a »mindent-megértés állapota«. A 7. dimenzióban a szellem — az immár tökéletes egyéniség — megtalálja »az egyesekre, az eltévedt bárányokra vonatkozó megváltó hivatását«, a *9. dimenzióban pedig felismeri arra való hivatottságát, hogy »a történelmi fejlődés haladó fázisait tudatos beavatkozásával megvalósítsa* és feláldozza magát a sötétségben megrekedtekért, felemelkedve abba a boldog, egyéniségfeletti világosságba, amellyel az egyes szellem egynek tudja magát«.

(Folytatása következik.)

Neumann Lajos a magam és távollévő fiveréim: Károly és Miklós nevében mély fájdalommal jelentem, hogy Rákospalota felszabadítása előtt 33 éves korában mártírhalált halt ölcsém

Neumann Pál

parafaáru kereskedő

holttestét ideiglenes nyugvóhelyén exhumáltatom és e hó 27-én d. u. fél 3 órakor a rákospalotai zsidó temető hősi parcellájában végső nyugvóhelyére helyezteti. Emlékét mártírhalált halt szerettei szüleink emlékével együtt örökre megőrzöm.

Ez a csodálatos építmény Erzsébet angol trónörökösnő esküvői kalácsa. London legkiválóbb cukrásza készítette. A kalács három méter magas és 250 kilót nyom... Művészi cirádáit mazsola, déligyümölcs és mandula díszíti. Az ízéről nem beszélhetünk, mert bennünket nem kínáltak meg belőle. A lakodalmi vendégek megkóstolták és a maradékot London szegényei között osztották szét

47 özvegyet hagyott a zuluk királya

London, november 25. Az angol rádió jelentése szerint *Inkulu,* a zuluk királya meghalt. Ebből az alkalomból két shilling adót veteltek ki, hogy a király 47 özvegyének gyermekeit taníttathassák.

Fej vagy írás?

London, november 25. Egy johannesburgi tanár tizezerszer dobott fel egy fémpénzt. Rájött arra, hogy a pénznek a fejoldala többször esett a föld felé fordulva, mint a másik oldala. E kísérletből megállapította, hogy a pénz írásos oldala könnyebb, mint a másik oldala.

GAZDASÁGI KÖRÖKBŐL

Csökkent a bankjegyforgalom, a Nemzeti Bank most megjelent november 23-i kimutatása szerint, — a november 15-i forgalommal szemben, — 126.5 millió forinttal 1710.2 millió forintra. Az állami zsíroszámlák egyenlege 109.1 millió forinttal 269.6 millió forintra, az egyéb számlák egyenlege pedig 35.8 millió forinttal 146 millió forintra emelkedett.

⊙

Olaszországban a munkanélküliek száma meghaladja az ötnegyed milliót. Az ipari és mezőgazdasági termelés csökkenése fokozatos elszegényedéshez vezetett, amelyet súlyosbít az infláció. A munkás átlagos keresetének 90 százalékát élelmiszerre költi, a háború előtt a fizetésnek csak 65 százaléka ment el élelmiszerekre. A legsúlyosabb helyzetben a kisfizetésű hivatalnokok vannak.

»Az ember a mai amerikai irodalomban« címen tart előadást dr. Mathiessen, a Harward egyetem tanára november 28-án 12 órakor a bölcsészkar VIII. sz. tantermében (Múzeum-körút 6).

Legjobb karácsonyi ajándék egy 10-es bérlet kozmetikában. Rendkívüli érdekesség.
Melczerné „DICI" IV., Prohászka Ottokár-utca 1. Telefon 181-709

Kivégezték Jány Gusztávot

Tegnap délben közölte a népbíróság *Jány* Gusztáv volt vezérezredessel, hogy ma reggel 8 órakor végrehajtják rajta a jogerős halálos ítéletet. Délután hozzátartozói látogatták meg a siralomházban.

A gyűjtőfogház udvarán *Jány* előtt újra kihirdették az ítéletet és a kegyelmi kérvény elutasítását, majd a népügyész átadta az elítéltet az őrparancsnoknak. Néhány perc mulva eldördült a kivégzőosztag sortüze.

Megöltek és kirabolták Pilisczabán egy pesti borbélyt

Éjszaka jelentették a főkapitányság központi ügyeletének, hogy Tinnye és Pilisczaba között, a *Garancsi* romcsárdában férfiholttestet találtak. A férfit *szívlövés* érte, közvetlen közelről lőtték agyon. A gyilkosság áldozata *Herczegfalvy Hildebrand* József, Rákóczi-út 12. szám alatti lakos, akinek a Rökk Szilárd utca 22. számú házban borbélyműhelye van. A rendőrség megállapította, hogy Herczegfalvy *rablógyilkosság áldozata* lett, mert állandóan rengeteg pénzt hordott magánál. A gyilkos kézrekerítésére erélyes nyomozás indult.

A holttestet két gyerek találta meg. Herczegfalvy Tinnyén lakó nővérét látogatta meg.

83 millió forint a hároméves terv decemberi beruházása

Ma tárgyalja a *Gazdasági Főtanács* az *Országos Tervhivatal* december havi beruházási javaslatát. A javaslat szerint egyenként közel 26 millió forintot bocsájtanak rendelkezésre mezőgazdasági, illetve a bányászati és ipari, 21 millió forintot közlekedési, több mint 11 millió forintot pedig építési, szociális és kulturális beruházások céljaira. A 93 millió forintos beruházásból közel

49 millió forintot a költségvetésen belül biztosítanak,

mintegy 35 millió forintra pedig bankhitel útján teremtenek fedezetet.

Jellemző a hároméves terv nagyvonalúságára és az egész gazdasági élet valamennyi területét felölelő voltára, hogy a havi beruházás sokszáz tételből tevődik össze.

A mezőgazdasági beruházások

növénynemesítő telepek létesítését, a mezőgazdaságnak nemesített vetőmaggal és műtrágyával való ellátását, csatornák és öntözőművek építését, a Duna, Tisza és kisebb folyók szabályozását, a növényegészségügy, a szőlészet, kertészet, gyümölcsösök, méhészet, selyemhernyótenyésztés fejlesztését, a szikes és savanyú talajok javítását, az állami birtokok gépesítését és új termelési ágakra való berendezkedését, az állattenyésztés nagyarányú feljavítását, a Hortobágy hasznosítását, az erdősítéssel, fásítással és fatermeléssel kapcsolatos munkálatok meggyorsítását, a gyakorlati szakoktatás és a mezőgazdasági kisérletek támogatását, végül a mezőgazdasági ipar nagyarányú kiépítését ölelik fel. Ezenkívül új távvezetékekkel 250.000 áramfogyasztót kapcsolnak be a villamosvilágításba és bekötő utakat, valamint kisvasutakat építenek a mezőgazdasági termékeknek olcsóbb és gyorsabb szállítása érdekében. De gondol a decemberi előirányzat iskolák, orvosi és tanítólakok, valamint falusi lakóházak építésére is és a háziipar fejlesztésére is megfelelő összeget irányoztak elő.

A bányászat és ipar

legfontosabb beruházásai az állami szénbányák és a Nehézipari Központ kötelékébe tartozó vállalatok nagyszabású gyártási előirányzatának megvalósítását célozzák. Es megkezdik december hónapban a pestszentlőrinci állami fonoda szerelési munkálatait is.

A közlekedés

modernizálása, az Államvasutaknak járművekkel és megfelelő berendezésekkel való ellátása december hónapban több mint tízmillió forintot igényel. Közuti hidak építésére közel 4 millió forintot irányoztak elő, a posta berendezéseinek bővítésére 3 millió forintot. *Az építési, szociális és kulturális beruházások* között szerepel bányászkolóniák, kórházak, csecsemőotthonok, általános iskolák építése, főiskolák, tudományos intézetek helyreállítása és közművek helyreállítása.

Hatalmas munkaprogramm, amelynek nyomán egyre fejlődő termelési adatok mutatják a konkrét eredményeket.

Özv. Knébl Antalné sz. Grosz Róza és gyermekei fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy férje, illetve Apa, Nagyapa és Dédapa

id. Knébl Antal

a Knébl cukorkagyár alapítója

e hó 24-én elhúnyt.
Temetése e hó 27-én a kerepesi temetőben d. u. 3 órakor lesz a r. k. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család

(Minden külön értesítés helyett.)

A Knébl cukorkagyár személyzete mélységes fájdalommal jelenti, hogy szeretett szenior főnökük

id. Knébl Antal

cukorkagyáros

a gyár alapítója, e hó 24-én elhúnyt. Félszázados törhetetlen munkabírása örök példaképünk lesz.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Knébl cukorkagyár személyzete.

Zugbukmekereket fogott el a rendőrség

A rendőrség lóversenyellenőrző csoportja több heti megfigyelés után bravúros nyomozással tettenért egy társaságot, akik tiltott fogadásokat kötöttek. Surányi őrnagy, a csoport vezetője, aki különben a lósport egyik legkiválóbb szakértője, ami a rendőri ügyeket illeti, még nem fejezte be a nyomozást, mert a szálak azt mutatják, hogy nem egy elszigetelt esetről van szó.

Naponta 300 vagon tüzifa és 500 vagon szén érkezik a fővárosba

Budapest tüzelőszer-ellátása teljesen kielégítő. Naponta mintegy *300 vagon tüzifa* érkezik Budapestre. Ez a mennyiség bőségesen fedezi a szükségletet. A fővárosba felszállított *szén mennyisége naponta 500 vagon*, ami szintén fedezi a szükségletet. A főváros ipari és kereskedelmi ügyosztálya egyébként szigorúan ellenőrzi a tüzelőszer-nagykereskedőket, akik kötelesek készleteik 40 százalékát a kiskereskedőknek értékesítés céljából kiszolgáltatni.

CSILLÁRT METEOR csillárgyárnál vásároljon!
Podmaniczky-utca 27, József-körút 44

Súlyosan terhelő vallomás a Kovarcz-ügy szombati tárgyalásán

A büntetőtörvényszék ötöstanácsa dr. *Héthelyi* Ferenc elnöklésével szombaton megkezdte a bizonyítást *Kovarcz* Emil és társai ismert államfelforgatási bűnügyében. Kovarcz Emil védője bizonyításkiegészítési indítványt terjesztett elő aziránt, hogy *Kovarcz 1938-ban a Ludovika Akadémia tanára* volt, 1939 februárjában pedig *a Margit-körúti fogházban volt letartóztatásban* és így ezekben az időpontokban nem folytathatott tárgyalásokat. Kérte a rabkórház igazgatóságának megkeresését annak megállapítása végett, hogy dr. *Cserba* Ferenc — *Újpest város volt tiszti főügyésze — milyen körülmények között halt meg.* Kérte továbbá dr. *Buzássy* Lajos ügyész tanukénti kihallgatását. A törvényszék az indítványok fölött később dönt.

Szakértőként hallgatta ki a bíróság *Szentannay* Lázár tűzérszertári főtisztet. Szentannay kijelentette, hogy a lefoglalt három kézigránát közül kettőből hiányzik a gyutacs és így azok használhatatlanok. A harmadik gránát jó. Az ilyen rendszerű kézigránátokat egyébként a honvédség 1937-ben kivonta a használatból.

Kérdésekre előadta, hogy ez a kézigránát *25 méteres körzeten belül alkalmas emberélet kioltására. Robbantásra* mind a kézigránátok, mind a Baloghnál talált lőpor igen alkalmas.

Vitéz *Komlóssy* Ferenc rendőrfelügyelő fegyverszakértői véleményében előadta, hogy a három puska közül kettő alkalmas emberélet kioltására. A lefoglalt két pisztoly hasonlóképpen használható. Összesen 522 töltényt foglaltak le, ezek jók.

Dr. *Haraszthy* Vince rendőrkapitány tanuvallomásában elmondta: valaki felhívta a rendőrség figyelmét, hogy *Cseh* Kálmán MÁV hordár az egyik Baross-téri kocsmában részegen azzal dicsekedett, hogy *kézigránátok és fegyverek pannak a birtokában.* Cseh vallomása alapján házkutatást tartottak *Bádonyi* hordár lakásán, ahol *a pincében elásva megtalálták a kézigránátokat.* Bádonyi és Cseh a kézigránátok rendeltetésére vonatkozóan mindjárt azt adták elő, hogy *azok a belügyminiszter elleni merénylethez kellettek volna.*

A továbbiakban elmondta, hogy *Borbáth* rendőrkapitánnyal együtt éppen *Sombor* főtanácsos szobájában tartózkodott, amikor a detektívek odakísérték *Kabait.* Kabai kérte Sombort, hogy négyszemközt beszélhessen vele. Sombor a kérést megtagadta, mire Kabai elmondta, hogy annakidején *Kálnay* Gyula főkapitányhelyettes juttatta be őt a MÁV-hoz és ezért Kálnaynál szeretett volna töredelmes beismerő vallomást tenni, de onnan ide utasították.

— *Testi vagy lelki kényszer hatása látszott-e Kabain?* — kérdezte az elnök.

Dr. *Haraszthy:* — *Nem!* Kabai *részletes és töredelmes beismerő vallomást tett előttünk.* Másnap délelőtt ő hallgatta ki Kabait, aki *semmiféle bántalmazásról nem panaszkodott előtte.* A jegyzőkönyvet *önként aláírta.* Ugyanilyen *szabályos körülmények között* hallgatta ki *Bádonyi, Cseh, Völgyi, Bock, Zöldhegyi* és *Szloboda* gyanusítottakat is. *Bántalmazásról egyikük sem panaszkodott, verésnyomokat egyikükön sem észlelt.*

Kabai az elhangzott vallomásra megjegyezte, belépve Sombor főtanácsos szobájába, az volt az első szava, hogy őt megverték.

Haraszthy rendőrkapitány Kabai szavaira megjegyezte, hogy *azok nem felelnek meg a valóságnak.*

Elnöki kérdésre Kabai kijelentette, hogy később fogadta őt Kálnay. Hogy a kihallgatás alkalmával miről volt szó, arranézve megtagadta a választ.

Ezután sorozatos szembesítéseket rendelt el az elnök. A szembesítések során Bádonyi kijelentette, hogy *Haraszthy nem kényszerítette* őt vallomástételre. Cseh Kálmán vádlott ugyancsak szembesítés során beismerte, hogy *módjában lett volna változtatni a szövegen,* amelyet Haraszthy diktált, *de ő ezt nem tette.* Hasonló vallomást tettek a Haraszthy rendőrkapitánnyal való szembesítés után Völgyi, Zöldhegyi és Szloboda vádlottak is.

A törvényszék dr. Haraszthy rendőrkapitányt *vallomására megeskette,* majd az elnök a tárgyalás folytatását *hétfő délelőtt tíztizre* napolta el.

Tisztítsa meg szervezetét a belekben felhalmozódott salaktól, ha nincs is éppen székrekedése. Jó tisztító hashajtó a DARMOL

— **Nyilatkozat.** Kaptuk a következő nyilatkozatot: „A *Nép* című hetilap ellen, annak január 9-i számában személyemmel foglalkozó cikk miatt, a sajtópört megindítottam. *Dr. Grünwald Emil.*"

elsa neuwohner IV. duna u. 3. haut couture nemes anyagok finom női szabóság robes costumes manteaux fourrures

Családi Értesítő

Ebben a rovatban megjelenő közlemények díjszabása 3 sorig 7.50 pengő, minden további sor 2.40 pengő.

Dr. *Váró* Gizella orvos és dr. *Kocsárd* Imre orvos Sanghaiban házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Vörös Anna (Budapest) és *Szegő* Zoltán (Budapest) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Halász Lili és *Hirsch* András a mai napon házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

Markos Erzsébet és *Bartók* László a mai napon házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

Szántó Tessza és *Loránt* István a mai napon házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Tarján Éva és *Bruck* Frigyes, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank cégjegyzője házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Weinberger Éva és *Telegdi* László házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Pollmann Lydia és dr. *Rákos* István ügyvéd házasságot kötöttek.

Gedő Edit és *Neuer* Ernő jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Ganz Anna (Vásárosnamény) és *Braun* Jenő (Királyhelmec) jegyesek.

Ehrlich Lili és *Glück* Aurél házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. *Kerényi* János és *Steiner* Klára házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Neves régi iparosok közlik, hogy kiváló minőségű lakásberendezéseket ma is polgári áron, pontosan szállítanak. Megbeszélés és tervezés: *Novák András* tanárnál, IV., Múzeum-körút 31., III. em. Tel.: 185-717.

Palugyai Győző Viktor szűcs kölcsön is ad szőrmebelépőt, bolerót alkalmakra. IV., Váci-utca 15.

BÁLOKRA, ESTÉLYEKRE
DIVATFRIZURÁK
Vágó hölgyfodrász, hajfestő kozmetikus.
Petőfi Sándor-utca 1. (Apponyi-tér). Szolid ár.

BRILIÁNS ARANY EZÜST vétele és eladása VARJAS, Károly-körút 22 udvarban Tel.: 159-336

dő

ült időt kissé fel-
különösen a dél-
szeken. Erdélyben
délutáni órákban
. A felmelegedés
ett az olvadáspont
lyen csak minusz
mértek. A legmele-
olt: minusz 1 fok.
baton délben mi-
órakor minusz 6
hőmérséklet, a
mított légnyomás
nelkedő irányzatú,
a következő 24
nyugati-északi szél.
b helyen havazás.
változik.

HA, sport-mell ény
bát, esőkabát
ban
zász Bálván y utca 3

end

2, VASÁRNAP
Szt. család.
. 30. Tac.
30 perckor, nyug-
kor, a hold kel
nyugszik 6 óra

13, HÉTFŐ
a. — Protestáns:
ail.
30 perckor, nyug-
kor, a hold kel
nyugszik 6 óra

ort egyenruháért összes tárgyalért IMERGEL ruhaüzlet. elonáljon: 422-269

OZÁS

Péchy Tibor ny.
e január 13-án,
m órakor lesz a
alottasházából a
yház szertartása
államtitkár földi
n Balatonkene-
családi sírboltban
lomra. Az engesz-
lot január 20-án,
or mutatják be a
nplomban.
Szuhányi László,
galmazott főszol-
lovagrend tagja,
engeren elhúnyt.
vármegyei főtiszt-
erjedt rokonsága
e közönsége gyá-

ereskedő január
en elhúnyt.

szűcsnél
Eskü-út 2. T. 384-099
k, kabátok, bolerók,
választékban. olcsón

ériabacilussal
egy svájci
endékeit

Freiburg svájci
óriumában végze-
diftéria-szérum-
előtt a laborató-
rummal beoltot-
Monrevers-nevelő-
s csütörtökön
oltást. Ennél a
redésből az anti-
t *diftériabacillus-*
ermekeket. Tizen-
eghalt s a többi
kszik.

illárt mig meg nem tekinti
stil-, modern- és
y és BITTERA csil-
7. Telefon: 425-871.

(Spectator)
drére

írótagjai január
8 órakor, *Ady*
fordulója alkal-
rendeznek. A
beszédet, kezében
gel, *Krenner* Mik-
dja. Ady-dalokat
nekel, zongorán
Ady-verseket pe-
zaval. A vacsorán
óló meghívók a
tóságánál igényel-

„Egy asszony három élete"

— a Radiusban

A legkorszerűbb film — tehát sem repülőgépanyahajó, sem tank, sem tengeralattjáró nincs benne. Az emberiség nagy képeskönyve a mozi, most kitárul és szép színes mesét mesél jóságról, szerelemről, boldogságról, örökkévalóságról — a sötét téli éjszakában rettegve egymáshoz bújó gyermekeknek. Mint az ólom, olyan súlyosan borul az ember feje fölé a téli égbolt. Feketeségét lángoló repülőgépek pokoli tűzijátéka világítja meg, *bújjunk el rövid két órára, rekesszük ki az egész istenítéletet a házon kívül és hallgassuk amit a képeskönyv mesél.*

Finom és fáradt, talán nem is egészen fiatal lány, egy nevelőnő élete elevenedik meg előttünk. A leányt a magukrahagyottak okossága és bátorsága viszi keresztül az életen. Tudja, hogy a luxus virágai — hába él közöttünk — nem neki nyílnak. Ha kalandornő természete volna, talán megpróbálna valahogyan, nagyáron, aljasul és komiszan belekerülni ebbe a világba. De ez a lány úgy él a gazdagok között, mintha egy másik világ lakója lenne. Amit magáénak tud belőle, olyasvalami, ami senkinek se kell — magányos lelkek szeretete. És ezért szeretik meg a lányt növendékei, a hercegi ház pompájában is elhanyagolt gyerekek és ezért szereti meg a gyerekek apja, akinek telhetetlen, szépséges és gyilkosan forró felesége mindent ad, csak éppen szeretet nem. *Mert szeretni nem tud.* Csak a féltékenységét, a szerelmét, az erőszakos, gyötrő, mohó szerelmét veti a férfi nyakába, ezzel a hurokkal húzza le magához a földre, hogy ne lásson semmit, csak őt. A férfi, a szürke árnyék nevelőkisasszony felé fordul, mert a legtöbbet érzi onnan, amit férfi valaha csak kaphat, pihentető asszonyi harmóniát. Hiábaló, nagy szép szerelem lesz ebből az érzésből, amelyet szóval sohasem mondanak ki és amely összetöri mind a hármuk életét. A leányt szegénységbe taszítja, később börtönbe is, mert a férfi tűrhetetlennek érzi asszonyát és megöli, hogy szabaduljon tőle. A herceg elmenekült földi ítélőbírái elől, megöli magát, a leányt pedig egy ismerős, tisztaszemű és puritán amerikai férfi kimenti az Újvilágba. *Valószínűleg ő a nyugalom aztán, a megoldás a leány életében.*

A film kitünően megrajzolt alakokat mozgat. A fekete párduc hercegné, a ház öreg szolgája, a hercegné apja, a merev, öreg katona, a nyájas és aljas szállásadó asszony, mind kitünő. *De főképpen a gyerekek.* A herceg angyali csöpp fia — a kisfiú betegsége a legmeghatóbb, amit csak filmen láttunk, éppen, mert nem giccses, égi realisztikus, igaz — aztán az amerikai leányiskola kíváncsi és elkényeztetett bakfisai mennyire valóságosak.

Bette Davisről és *Charles Boyerről* már megmondottam, hogy miért tartom őket aktuális filmszenzációknak. *Bette Davis* szerintem a legérdekesebb filmszínésznő és talán a legnagyobb is. *Charles Boyert* pedig — hát igen — ezen nincs mit tagadni, ma a legjobban szereti a női publikum. Ezt a két színészt együtt látni élmény.

Izsáky Margit

Film-útmutató

Őszintén ajánljuk a *„Kék madár"* című *Fox* csodafilmet, amelyet a *Fórumban* vetítenek.

Nem szabad elmulasztani a *Scala* előadását sem, ahol a *Fox* másik filmjét játsszák. Az *„Árvíz Indiában"* filmváltozata óriási siker. *Tyrone Power, Georg Brendt, Brenda Joyce* és *Myrna Loy* játsszák a főszerepeket.

Érdekes film a *„Balalajka"*, amelyet a *Royal Apollóban* vetítenek. Ennek a csillogó-villogó, látványos és zenés *Metró*-filmnek a főszerepeit Eddy *Nelson* és *Hajmássy* Ilona játssza.

A Décsiben *„A fekete asszony"* című filmet vetítik táblás házak mellett. Zola Emil *„Állat az emberben"* című regényének filmváltozata filmínyenceknek való csemege.

Kellemes vasárnapi szórakozást kívánunk *„Az eladó birtok"*-hoz, amelyet az *Omniában* és az *Átriumban* pergetnek. A szórakoztató magyar film főszerepeit *Szeleczky* Zita és *Páger* Antal játssza.

Deanna Durbin új filmjét, az *„Udvari bál"*-t nagy sikerrel mutatta be a *Corso.* Hollywood kis pacsirtája szebben énekel, mint valaha . . .

A IX.

Vasárnap dél
Zeneakadémia n
lalnak *Beethove*
diái. Vaszy Vil
Budapesti Hang
vészi tolmácsol
adásra a IX. s
szólamokat *Basil*
Lili, *Nagypál* Lá
kár adják elő,
dig a Palesztrin
sában hangzanak

Mozik

(Sz = szombat, v.
ADMIRÁL. A goro
½10, v. és ü.: ½
és ½12-kor: Örvén
Hétfőn: Erdélyi k
ALKOTÁS. Hollywo
¼8, ¼10, v. és ü
11-kor: Pénz, beszé
Hétfőtől: Alcazar.
ANDRÁSSY. Alcaza
v. és ü.: ¾10, ¾
ÁTRIUM. Az eladó
sz., v. és ü.: ½4-
BELVÁROSI. A gor
v. és ü.: jobb t.:
5, 7, 9.)
Hétfőtől: A Rotsc
BELVÁROSI HIRAD
már Budapestei
műkorcsolyázó-vers
adó 1940 esemény
— Magyar-, Ufa-,
Folytatólagos elő
Páholyok elővétel
BODOGRÁF. A gor
½10, v. és ü.: ½
Hétfőtől: Hollywoo
BROADWAY. Broa
½6, ½8, ½10, sz
BUD APOLLO. A
9, v. és ü.: ½2,
d. e. ½11-kor: In
Hétfőtől: A látha
CAPITOL. 4. hétre
(½4, ½6, ½8, ½1
CASINO. 3. hétre
ronyőr. (¼8, ½8,
is.)
CITY. 3. hétre pr
¾8, ¾10, sz., v.
CORSO. Udvari
v. és ü.: ½4-kor
CORVIN. Egy kir
½10, v. és ü.
½11-kor: Hindú lá

Jean Gabin é
„A fekete asszony
Prolongálta:

DAMJANICH. Trenk
½8, ½10, v. és ü
Hétfőtől: A Rots
DÉCSI. A fekete
sz. v. és ü.: ½4-
ELDORÁDÓ. „Z".
10, v. és ü.: 2-k
½12-kor: Nem lo
ELIT. Prol.: Ős.
2-kor is.)
FORUM. 3. hétre
½8, ¾10, sz., v
GLORIA. A gorodi
¼6, ½8, ¼10, v.
Hétfőtől: Trenk,
HIRADÓ FILMSZI
Így játsztok ti!
csolázó versenyekr
eseményeiről —
gyar-, Ufa-, Luce-
tatólagos előadáso
lyok elővételben
HOLLYWOOD. 3.
¼8, ½10, v. és ü
½11-kor: Tovaris
Hétfőtől: Sok hűb
HOMEROS. Hollywo
sz.: ½4-től, v. é
JÓZSEFVÁROSI. A
½8, ½10, v. és ü
½10 és ½12-kor:
KAMARA. Hét
8, 10.)
KORONA. Trenk,
½10, v. és ü.:
Hétfőtől: Alcazar.
LLOYD. Csintalan
½10, v. és ü.: ½
NYUGAT. Gül Baba
8, 10, v. és ü.: 2-
ODEON. A gorodi
½4, ½6, ½8, ½1
Vas. d. e. 10-kor:
Ifiúság.
Hétfőtől: Mindene
OLYMPIA. Mindené
6, 8, 10.)
Hétfőtől: A goro
OMNIA. 2. hétre p
¼8, ½10, sz., v.
ORIENT. Az inkák
v. és ü.: ½2, ¼4
Hétfőtől: A két t
OTTHON. „Z". a
¼8, ¼10, v. és ü
10 és ½12-kor: A
PALACE. 4. hétre
2, 4, 6, 8, 10.)
PATRIA. Nápoly
8, 10, v. és ü.
¾11-kor: Dzsungel
RADIUS. Tópart
v. és ü.: ¼4-kor
RIALTO. „Z". a
¼8, ½10, v. és ü.
ROYAL APO
Balalajka (¼6
3-kor is.)
SAVOY. Nápoly a
½8, ½10, v. és ü
¾11-kor: Dzsungel
SCALA. Arvíz
sz. v. és ü.: ¼4-
SIMPLON. Egy kir
½10, v. és ü.:
11-kor: Hindú lá
STUDIÓ. 2. hétre
(11, 2, 4, 6, 8, 1
TIVOLI. A táncosn
¾6, ¾8, ¾10, v.
d. e. ¾10-kor:
szállásolás.
Hétfőtől: Minden
TURÁN. A gorodi
2-kor is.) Vas. d
Hétfőn: Erdélyi k
URÁNIA. Prol.:
½10, sz., v. és
½12-kor: A Mag
túrelőadása.

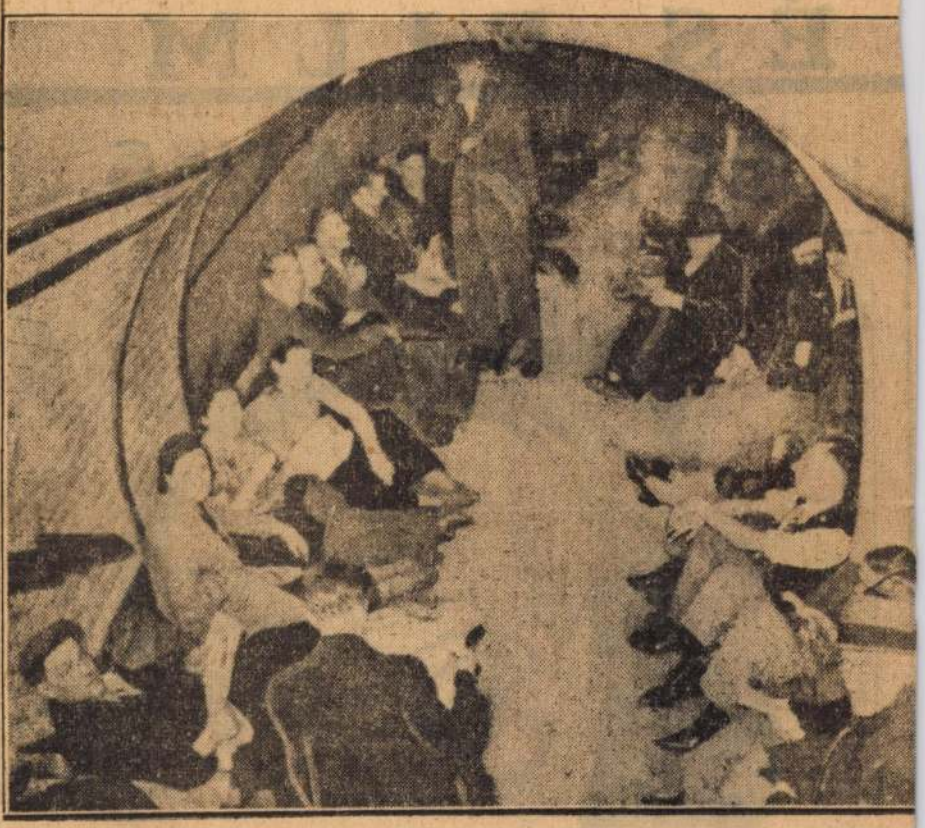

LÉGITÁMADÁS LONDON ELLEN

A BALOLDALI KÉP: ÓVÓHELY A TÁMADÁS ALATT. — A JO
OLDALI KÉP: HÁROM EMELET ÖSSZEDŐLT, A NEGYEDIK N

A HADIHELYZET JANUÁR 11.-ÉN

Ismerteti: Czibur András ny. altábornagy

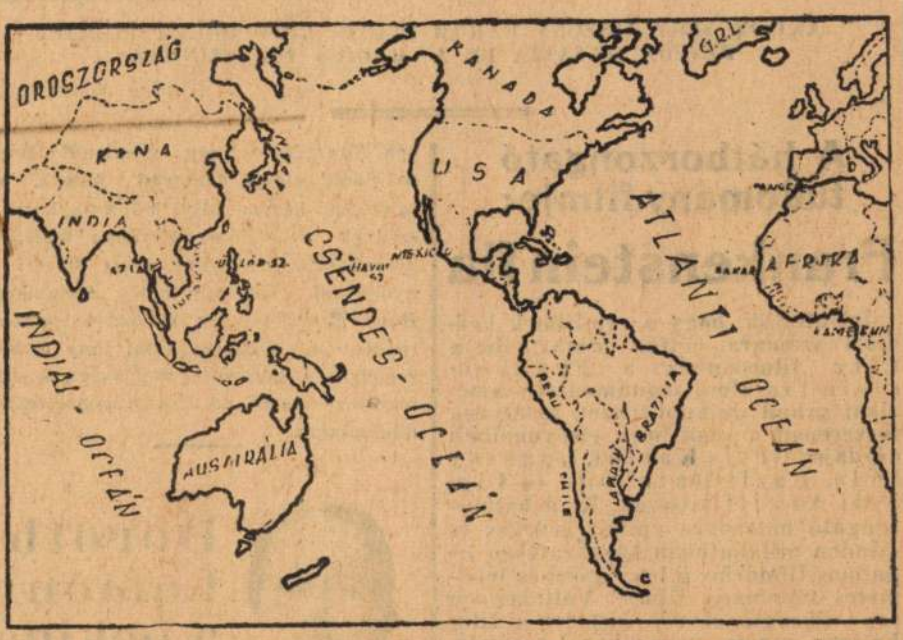

A földközitengermenti hadszíntereken különösebb döntő jellegű események nincsenek. Libiában a Tobruk ostromához úgylátszik lassan készülődő angol sereg és Tobruk olasz védői között *tüzérségi párbaj folyik.* Mindkét részről élénk repülőtevékenység folyik, olasz repülőknek sikerült lecsapniok egy Tobruktól nyugat felé menetelő, körülbelül száz járműből álló angol páncélososzlopra.

Albániában a harcok *megélénkültek* az időjárás kedvezőbbé fordultával. Az Ohrida-tó vidékén, ahol az utolsó időben erős angol nyomást jelentettek, sikeres olasz ellentámadá-

DÚS RÁDIUMTARTALMÚ
A
SZENT IMRE GYÓGYFÜRDŐ
ősi hévforrásainak vize:
FELFRISSÍT
ÜDÍT
Férfi thermálgőzfürdő
I. és II. osztályú
női thermálgőzfürdő
Kádfürdők

Pest,

ST Szombat, 1941 január 11

ÉS FILM

BETTE DAVIS.

AKINEK »EGY ASSZONY HÁROM ÉLETE« CÍMŰ ÓRIÁSI FILMJÉT HÉTFŐN MUTATJA BE A RADIUS FILMSZÍNHÁZ

(Csillag Albert rajza)

A hátborzongató tudomány filmje:

Frankenstein fia

Jelentettük, hogy a rémfilmek kedvelői számára hétfőn mutatja be a City filmszínház a Frankenstein fia című monumentális amerikai grand guignol-filmet, amelynek főszerepeit a rémfilmek elsővonalbeli gárdája: Boris Karlof, Lugossy Béla, Bazil Rathbone és Lionell Atwill játsszák. Ez a hátborzongató hatásokra épített érdekes és minden pillanatában káprázatosan izgalmas filmóriás a lenyűgöző és félelmetes tudomány filmje. Voltaképpen egy szörnyű orvosi kísérlet a film háttere, amely nem sikerül tökéletesen és a parányi orvosi tévedésből idegtépő kalandok származnak. A film főszerepét, az életrekeltett halott gonosztevőt Boris Karlof személyesíti meg, aki a Dr. Frankenstein című filmben kezdte el ennek a sorozatnak páratlan alakítását. A Frankenstein fia iránt olyan érdeklődés nyilvánult meg, hogy a City filmszínház elővételi pénztárt állított fel.

Hans Moser az örömapa

Hans Moser, a bécsi filmgyártás és színpadi világ morcosképű és angyali kedélyű jellemszínésze a világ legnépszerűbb komikusai közé tartozik. *Hans Moser* főszereplésével készítette el az *Ufa Örömapa* című új bohózatát, amelyben *Hans Moser* egy véletlenül Bécsbe sodródott vidéki fűszerest játszik, akit egyszerre három fiatal nő vesz körül és ezeknek a vidám ármánya taszítja a kétballábas, elfogódott *Hans Mosert* bonyolultnál bonyolultabb kalandokba. *Hans Moser* minden eszközzel iparkodik rendbetenni a három fiatal lány életének regényét s közben a vidámságnak olyan fergetege támad, amilyent régen élveztünk filmszalagon.

Dorothy Lamour

Dorothy Lamour, a pekingi lány

Hollywood legszebb filmszínésznője kétségtelenül Dorothy Lamour, az egzótikus vonású gyönyörű filmsztár, akit eddig sohasem láttunk fehér asszonyt játszani. Most érkezett meg Budapestre Dorothy Lamour legújabb filmje, melyben a mongol vonású sztár kínai lányt játszik. A film címe a Pekingi lány és egy egzótikus környezetbe ágyazott orvosdráma történetét valósítja meg. Akim Tamiroff és John Howard játsszák az egymással szembekerülő két orvost, az öreg professzort és fiatal asszisztensét, akik az orvosi hivatás magasztos művelésével szembekerülnek, mert szembeállítja őket a szerelem, amelyet a csillogószemű pekingi lány iránt éreznek. Az izgalmas, súlyos dráma légkörét az egzotikus környezet és Dorothy Lamour trópusi szépsége teszi teljessé.

Tisztelettel meghívjuk

CSILLAG ÁDÁM kiállítására

az Óbudai Pincegalériába
Budapest, III. Fő tér 1. Zichy-kastély
Megnyitó: **1986 május 7-én 18 órakor**

Megtekinthető: június 1-ig
hétfő kivételével 14-18,
szombat-vasárnap 10-18 óra között

Csillag Ádám
1946 Budapest
1973-tól Nyugat-Európában
1974-75 "London School of Economics", szociológia, politológia ("postgraduate studies")
1976-80 "Langer Marsch" (nyugat-berlini radikáldemokratikus lap), felelős szerkesztő
1976-tól angolul, németül politikai cikkek, magyarul elbeszélések ("Magyar Műhely", "Új Látóhatár" stb.)
1977-től indulatok objektivációja vizuális jelek (nem betűk) útján
1980-82 "Hochschule der Künste", Berlin, "Galerie Nothelfer", Berlin: a kalligrafikus jellegű rajzokat mutatja be, rajzok folyóiratokban
Önálló kiállítás: ez az első

CSILLAG István épitész M.D.K.

Résztvett a tervpályázaton /VÁTERV/

Megvétel /8000 Ft/

Társtervező: Vinkovits István

Döntöttek Kecskemét központjánka és déli városrészének épitési pályázatáról

Magyar Nemzet 1962 december 21. 3.l.

Csillag István
szobrász

Vörös 1949.
júl. 9.

CSILLAG ISTVÁNT, a kitűnő szobrászt a zsidókórházban hétfőn megoperálták. Állapota kielégítő.

BUDAPEST
949 JUL. -3 -7.
E 112 E

MNK

Csillag

Lóczy Lajos egyet.tanár 19o9. bronzplakett

Árverési Közlöny. 1938.4.sz. 37 l.

MDK

Csillag

Lovag Falk Zsigmond emlékplakettje,1913.bronz

Árverési Közlöny, 1940. 3.rk.sz. 43 1.

Csillag István MDK

Á.I. és Á.G. hölgyek képmásai, bronzplakett

Női képmás, bronz plakett

Férfiarckép, bronzplakett

Mücsarnok 19o7. tavaszi kiáll.

MDK

Csillag István

Á.L. és Á.G. urhölgyek képmásai, br.

Női képmás, br.

Férfi-arckép, br.

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 33.l.

MDK

Csillag István

Á.L. és Á.G. urhölgyek képmásai,márv.

Női képmás, br.

Férfi arckép, br.

KMTárs. 1907. tav. kiáll. kat. 33.l.

EDK

Csillag István

Anyám, bronzplakett

ZNT . 1987-8. téli kiáll. 40 l.

Csillag István MDK

Anyám, bronzplakett

Mücsarnok 19o7/8. téli kiáll.

MDK

Csillag István

"Tóth Béla" szobormüve. Repr.

Művészet, 1908. 176.l.

Csillag István MDK

Férfiarckép, bronzplakett

Sz.A. ur képmása, bronzplakett

Tóth Béla-emlék, plakett, vert bronz

Kettős portrait, bronzplakett

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

MDK

Csillag István szobrász

Résztvett az 1908.évi tav.kiállitason.

Képzőm.Társ.1908.tav.kiall.kat.44.l.

Csillag István

"Nobilis plakettjeit" kiemeli Marco: "A tavaszi tárlat" c. kritikájában, mely a Műcsarnokban rendezett kiállitásról számol be.

A HÉT, Bp. 1908. ápr. 5. XIX. évf.
14. sz. 222-223. lap.

MDK

Csillag István

Hármas gyermek-portrait. Bronzplakett

Férfi arckép. Bronz-plakett

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 46.l.

MDK

Csillag István

Dr. P. Gy. képmása. Bronz-plakett

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 46.l.

Csillag István MDK

Hármas gyermekportrait, bronzplakett

Férfiarckép, bronzplakett

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Csillag István MDK

Dr. P.Gy. képmása, bronzplakett

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Csillag István

Medgyessy Ferenc, Kreipel Ottó, Pick Lajos, Kara Krón Mihály szobrászmüvészek szerepelnek müveikkel "A Mücsarnok tavaszi tárlatá"-n A Müvészet c. rovat átfogó képet ad a kiállitáson bemutatott munkákról, s igen nagyra értékeli az itt felsorolt ifju müvészek alkotásait, melyek-"a mücsarnoki törzstagok müveinek sivatagában"- valóságos oázist jelentenek.

A HÉT, Bp. 1909. ápr. 4. XX. évf.
14. sz. 234. lap.

CSILLAG ISTVÁN

188. Dr.Lóczy Lajos egyetemi tanár képmása.
Bronz-szobormü. Magánt.
195. W.J. ur és neje . Bronz-plaquett.
196. Dupla portrait. "

Képzőm.Társ.1909.tav.kiáll.kat. 35.oldal

Csillag István MDK

W.J. és neje, bronzplakett

Dupla portrait, bronz-plakett

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Csillag István

Dupla portrait, br.

Műcsarnok 1909 tav. kiáll. kat. 35.l.

MDK

Csillag István

Mücsarnok 1909. tav. kiáll. kat. 44.l.

MDK

Csillag István

Képzőm. Társ. 1909. tav. kiáll. kat. 44.l.

Csillag István, szobrász XX. sz.

Revue de Hongrie

1909. II. ann. IV. I. 760-763. l.

Téli Tárlat.

Plasztika (1900-1919) — Plaquette

Csillag István pl.-jei

Revue de Hongrie

1909. II. ann. IV. f. 760-763. l.

Téli tárlat.

MDK

Csillag István

Dupla gyermekportrait. Bronzplakett

Képzőm.Társ. 1909/10. téli kiáll.kat. 45.l.

MDK

Csillag István

Dupla gyermekportrait. Bronzplakett

Műcsarnok 1909/10. téli kiáll. kat. 45.l.

Csillag István MDK

F.A.né mellszobra

Rózsai, bronzplakett

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállítás

Csillag István MDK

Juliska, bronzplakett

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállítás

MDK

Csillag István

F.A.-né úrhölgy mellszobra. Szobormű.Mgt.
Rózsi. Bronzplakett.
Juliska. " Szobormű. Mgt.
Dr. Goldzieher Vilmos egyet.tanár. Vert bronz.
Szobormű. Mgt.

Képzőm.Társ. 1910. tav.kiáll.kat. 37.lap

Csillag István MDK

Dr. Goldzicher Vilmos vert bronz

Mücsarnok 1910. tavaszi kiállitás

MDK

Csillag István

Dr.Sz.A.-né úrnő és gyermeke.Szobormű.Mgt.

Képzőm.Társ.1910/11. téli kiáll.kat.49.l.

Csillag István MDK

Dr. Sz.Á.né és gyermeke, szobor

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

MDK

Csillag István

Néhai Bruck Lajos festőművész képmása.
Bronzplakett.

KMT. 1911. tav. kiáll. kat. 38.l.

MDK

Csillag István

Sz. Zs. ur képmása. Bronzmellszobor.

KMT. 1911. tav. kiáll. kat. 37.l.

MDK

Csillag István

Sz. Zs. ur képmása. Bronzmellszobor

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 37.l.

MDK

Csillag István

Dupla gyermekportrait.Bronzplakett.Magant.

Képzőm.Társ.1911.tav.kiáll.kat.36.l.

MDK

Csillag István

Bruck Lajos festőművész képmása. Bronzplakett

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 38.l.

Csillag István MDK

Spárta Atletikai Club plakettje, vert bronz

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Csillag István MDK

Dr. Laky Mátyás ig. portraitja, bronz

Hármas gyermekportrait, bronz

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Csillag István MDK

W.M.ur képmása, bronz

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Csillag István

MDK

Dr. L.A. ur és családja, bronz

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállítás

Csillag István

MDK

Dr. Vázsonyi Vilmos portraitja, bronz

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállítás

Csillag István, szobrászm. MDK

Dr. L.A.ur és családja. Bronz szobormü. Mgt.

KMT 1912. tav.kiáll. Kat. 51.1.

MDK

Csillag István

Öreg házaspár portraitja. Szobormű. Mgt.
Wellisch Alfréd műépitész portraitja. Szobormű.

KMT 1912/13. téli kiáll. 59, XX.lap

MDK

Csillag István, szobrász.

néhai Dr. K.M. egyet.tanár portraitja.
Bronzszobormü.
V.K.igazgató portraitja. " "
Dr.Cs.F. igazgató portraitja. Bronzplakett
Szobormü.

KMT.- 1913.Tavaszi kiáll. Kat. 57.1.

Csillag István MDK

Lovag Falk Zsigmond jubileumi plakettje,

bronz

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Csillag István MDK

Néhai dr. K.H.egyet.tanár portraitja,bronz

V.K.igazgató portraitja, bronz

Dr. Cs.F. igazgató portraitja,bronzplakett

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Gailleg letvám

Néhai dr. K.H. egyet.tanár portréja, broma

V.K. igazgató portréja, broma

Dr. Gr.P. igazgató portréja, bronzplakett

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállítása

Csillag István MDK

Dr. T.L. és családja, bronzplakett

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Csillag István

MDK

Kazinczy, bronzplakett

Hármas gyermekportrait, bronzplakett

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Csillag István

MDK

Női mellszobor, gipsz

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Csillag István

MDK

Lechner Ödön, bronz

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

MDK

Csillag István

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 451-452.l.

MDK

Csillag István, szobrász.

Tóth Béla arczképe. Bronz-plak.

MK.Seg.Biz. Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 8.1.
Szépm.Muz.

Csillag István

Tóth Béla arczképe, bronz

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 8 l.

Csillag István

MDK

F.H.-né képmása, bronz

Műcsarnok 1915. Tavaszi tárlat.

Csillag István

MDK

Dupla gyermekportré, bronz

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

MDK

Csillag István

Dupla gyermekportré. Bronzszobormű. Mgt.

KMT 1916. tav.kiáll. 35.lap

Csillag István

MDK

Gyermekportré, bronz

Női portré, bronz

Mücsarnok 1917-18 téli tárlat

Csillag István

MDK

Dupla portrait, bronzplakett

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Csillag István, grafikus,

Cs. I. Plakettejeivel szerepel.

A téli kiállitás. - Szépmüvészeti Muzeum.
Müvészet.1917. 49.l. 1917-18.

Csillag István MDK

Női portré, bronz

Klárika, bronz

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

MDK

Csillag István

Plakettekkel és érmekkel vett részt a Műcsarnok kiáll.-án.

Művészet, 1918. 53-54.l.

Csillag István

MDK

Arckép-plakettek, bronz

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

Csillag István MDK

Arckép-plakettek, bronz

Műcsarnok 1918-19.
Téli kiállítás

Csillag István
Arcképplakettek, bronz

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 18 l.

Csillag István

MDK

M.I. ur portraitja, bronz

Műcsarnok 1919-20 téli kiállítás

Csillag István MDK

M.I.-né portraitja, bronz

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Csillag István

M.I.ur portraitja, bronz

Micsarnok 1919-20 téli kiállítás

Csillag István MDK

M.I.né portraitja, bronz

Mücsarnok 1919-20 téli kiállitás

Csillag István

MDK

M.I. ur portraitja, bronz

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Csillag István MDK

M.I-né portraitja, bronz

Műcsarnok 1919-20. Téli tárlat

Csillag István

M.I. ur portraitja, bronz

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 13 l.

B u d a p e s t, 1913. május

385 szám.

K e g y e l m e

Még 1911 évi má

leveledben arról méltóztat

tulásának megakadályozása

intézkedni méltóztattál.

Ebben az ügybe

főtitkári hivatalához is f

Csillag István MDK

Bözsike, bronz

Mücsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Osillag István MDK

Bözsike, bronz

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Csillag István MDK

Almássy Endre, bronz

Műcsarnok 1920/21. Téli kiállítás

Csillag István MDK

Almássy Endre, bronz

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

Csillag István

MDK

Lenke, bronz

Drégely Gábor, bronz

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállítás

M.D.K.

Csillag István

A Mücsarnokban bemutatott 443 kép és szobormü között -a tavaszi nagy tárlaton- szerepel müve.

A 22. oldalon 5-ös számmal a müvész fényképe.

Képek, szobrok - festők, szobrászok. c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26. - juli. 2.
X. évf. 26. sz. 23. l.

MDK

Csillag István

Önarckép,br.

Plakettek. Vasöntvények

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 11.l.

MDK

Csillag István, szobrászm.

Lenke.	Bronz.
Drégely Gábor.	"

Mücs.-OMKT.1921. Tavaszi kiáll. Kat. 21.1

Csillag István MDK

Péter - Vera, Dupà portrait,bronz

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Csillag István

MDK

Jubileumi plakett, bronz

S.M. uj képmása, bronz

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Csillag István

Jubileumi plakett, bronz
S.M. uj képmása, bronz

Ősz Tárlat kiállitása. Mücs. 1922. nov. 15 1.

MDK

Csillag István, szobrász.

Tiszasülyi Polnay Jenö. Bronzplakett.
F.A. ur képmása. " "

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-Máj máj. OMKT-Mücs.Kat.1 17.1.

Csillag István MDK

Tiszasülyi Polnay Jenő, bronzplakett

F.A. ur képmása, bronzplakett

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Csillag István

MDK

Évi és Klári arcképei, bronz

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállítás

Csillag István MDK

Évi és Klári arcképei, bronz

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállítás

Csillag István MIK

Nágel Sándor, szobor

Szerka, szobor

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Csillag István

MDK

Tav. kiáll. Mucs. 1925. máj. xxxx l.
34 l.

Csillag István

MDK

Nágel Sándor
Szerka

szobrászati müvek

Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

MDK

Csillag István

Szerka, graf.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 32. l.

MDK

Csillag István

Nágel Sándor, graf.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 32. l.

MDK

Csillag István,szobrász

Nágel Sándor.
Szerka.

MUKT-ház. Tavaszi kiáll.és Gyűjt.kiáll. 1925 máj.-jun.
Kat. 32.l.

Csillag István szobrász

Kezeimel a hűsaknok
kavaszi Tárlatán

Az Est 1925 V. 16.

Csillag István

Nágel Sándor

Szerka

O.M.K.T. 1925. május. 32 l.

Csillag István MDK

F.Gy. ur arcképe, bronz

Zsófi, bronzplakett

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállítás

Csillag István MDK

dr. Mutschenbacher tanár képmása, bronz

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Csillag István

F.Gy.ur. arck. br.

Angol-magyar kiáll. Mücs..1926. máj. 34. l.

MDK

Csillag István

Zsófi, br.plak.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj.

34. l.

Csillag István

Szerepel a Műcsarnok tavaszi kiállításán.

Az Est, 1926. V. 16.

Csillag István szobrász

kezeprel a hűvösvölgyi

tél. táslatán

Az Est 1926 II. 28

Csillag István MDK

dr. P.K. plakettje

Rákso Jenő plakettje

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

MDK

Csillag István, szobrász.

434. XXXXXX F.P.Williams bronzplakett. Mgt.
/Üvegszekrényben/.

Képzőm.Társ.1927-28 téli kiáll. Kat.23.1.

Csillag István MDK

Havas István arcmása, bronz

Fock Csüppike arcmása, bronz

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Csillag István

MDK

F.P. Williams bronzplakett

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

MDK

Csillag István

Rákosi Jenő, repr.

Képzőművészet 1927. 4.sz. 18.l.

Csillag István MDK

Havas István arcmása, bronz
Fock Csöppike arcmása, bronzplakett

Műcsarnok 1927. tavaszi kiállitás

MDK

Csillag István

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 12.l.

Csillag István

Képzőművészet

1927. I. évf. 1. sz.

31 l.

— *Csillag István* szobrászművész elkészült a Kövesy-vár siremlékével, melynek leleplezése a közel jövőben megtörténik.

1871/72. Réznyomat. Színeltérése

2 kr.
citromsár

2 kr.
aranysárga

Csillag István.

Plakettje szerepel a Műcsarnok téli tárlatán. (emlékezve)

Nemzeti Újság, 1927. dec. 18

Willay Istvan.

Tlakettje rezepel a lüczmuole
tili tárlatán. (erulitne.)

Nemzeti Újság, 1927. dec. 10

Csillag István.

Williams-plakettje szerepel a Műcsarnok téli tárlatán.
(emlétve.)

Pesti Hírlap, 1927. dec. 18.

Csillag István

MDK

Jubileumi plakett, bronz

P.M. arcmása, bronz

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Csillag István,szobrasza.

208. Jubileumi plakett. Bronz. Mgt.

210. P.M. arcmása. " "

KMT. 1928.tav.kiáll. 13.1. Kt.

MDK

Csillag

Képzőművészet 1928. II. évf. 6. sz.
12.l.

Csillag István.

A Műcsarnok téli tárlatán szobra szerepel.

Ujság, 1928. dec. 16.

Gillay István.

A Hüvarnak téli tartatán
sokra kesegel.

Lipsia, 1928. dec. 16.

Csillag István.

A Műcsarnok téli tárlatán
Glück Frieges és Kerner plakettje
szerepel. (emlétve.)

Pesti Hirlap, 1928. dec. 19.

Csillag István.

A Nemzetek téli tárlatán
Hinde Frieges és Kerner plakettje
vesepel. (emlékre.)

Terti Hislap, 1938. dec. 19.

Csillag István.

A Mücsarnok téli kiállításán szerepelt Kerner István-plakettje. (anlíthe.)

Népszava. 1928. dec. 21.

MDK

Csillag István, szobrászm.

168. Kerner István.

187. Glück Frigyes-emlékplakett

MTárs. 1928/29. téli kiáll. Kat. 14.l.

Csillag István MDK

Glück Frigyes emlékplakett

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Csillag István

MDK

Kerner István, szobor

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

MDK

Csillag István

Kerner István karnagy, repr.

Glück Frigyes, repr.

Képzőművészet 1929. 17. sz. 54.l.

MDK

Csillag István

A "Tárlat legjobb képei" c. pályázat díjai. Képzőművészet 1929.19.sz. 104.l.

MDK

Csillag István

Képzőművészet 1929. 16. sz. 28.l.

M.D.K.

Csillag István szobrász

Rákosi Zsidi jubileumi plakettjét mintázta, melynek repr.-ját hozza a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1929. ápr. 21-27. XIX. évf. ~~16.~~ 17. sz. 5. lap.

MDK

Csillag István, szobrászm.

müve a szoborterem müvei között az átlag fölé emelkedik.

/gy./: A Mücsarnok téli tárlata. -Szobormüvek. Képzömüvészetö 1929. 16.sz. 25-28.l.

Csillag

Műcsarnok téli kiállításán plakettje szerepelt.

8 ö4·929.XII·22.

Csillag

Mucsarnok téli kiállításai szerepelt.

Az Est 929. XII. 22.

Csillag

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

MH 929. XII. 22.

Csillag István

Mücsarnok téli tárlatán
Rákosi Szidi-fejé-vel szerepelt.

PH.929.XII.24.

Csillag István

szobrász

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel

Magyar Hirlap
1929.IX.8.

Csillag István.

szobrász

Őszi Tárlat- Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.

Művészi plakettje Kerner Istvánt, az Operaház elhunyt zeneigazgatóját ábrázolja

Uj Nemzedék
1929.IX.8.

Czillag István
~~festőművész~~

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - ~~képpel~~ plakattal szerepel.

U j s á g
1929.IX.8.

Csillag István

szobrász

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel. Kisplaritikával (Kerner István bronzplakettje)

Pesti Hirlap
1929.IX.8.

Csillag István

Művével szerepel a Műcsarnok Téli Tárlatán.

P. Jl. 929. XII. 24

Csillag István

MDK

Dr. J.Zs.-né

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Csillag István MDK

Rákosi Szidi

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

Csillag István MDK

Zolika

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

MDK

Csillag István

Rákosi Szidi. Bronzban.

Az Ernst-Múzeum kiáll.CXV.A Munkácsy-céh
III.reprezentatív kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 18.1.

Csillag István

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

Újság 1930. III. 18.

Csillag István

szobrász

Munkácsy-céh kiállítása - Ernst Múzeumban - szobor ral szerepel. Rákosi Szidi bronzplakett.

Magyarország
1930.VI.9.

Csillag István

festőművész

Munkácsy - céh kiállítása - az Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Zsolt,
1940.XI.9.

Csillag István

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a műcsarnokban - szobrával szerepel.
Lechner Ödön plakettje.

Pesti Hirlap
1930.XII.20.

Csillag István MDK

Lechner Ödön, bronzplakett

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Csillag István MDK

dr. Germán Tibor, bronzplakett

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Csillag István MDK

Dr. br. Korányi Frigyes, gipszplakett

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Csillag István MDK

dr. Vass József, gipsz

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Csillag István

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

d/h ~~[illegible]~~. 1931. II. 24.

Csillag István

Szerepelt a műveszcsoportok műcsarnoki kiállításán.

Est 1931. II. 22.

MDK

Csillag István szobr.

Képzőművészet 1931. 37. sz. ~~41.~~ 42. l. kép

MDK

Csillag István

Képzőművészet 1931. 41. sz. 143.l.

MDK

Csillag István

Tárlatok. Képzőművészet XXXI/ 1931. márc. 68.l.

Csillag István

szobrász

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - szobrával szerepel - dr Kiss Arnold rabbi feje plakett.

Pesti Hirlap 1931.XII.19.

Csillag

szobrász

Műcsarnok Téli Tárlata - szobrával szerepel. Plakett.

8 órai Ujság 1931.XII.20.

Csillag István

szobrász

Képzőművészeti Társulat kiállítása - Műcsarnokban - szobrával szerepel

Nemzeti Ujság 1931.XII.22

Csillag István MDK

Dr. Kiss Arnold, bronz

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

MDK

Csillag István, szobrászm.

Dr.Kiss Arnold. Bronz.

Műcs.-OMKT.1931-32 évi téli kiáll. dec.20.-jan.17. Ka
12.1.

Csillag István MDK

F.F. arcmása, bronz

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállitás

MDK

Csillag István, szobrászm.

a szobrászok termét kiváló elhelyezésével gazdagította.

A Műcsarnok reprezentatív kiállítása.
//Gy.//: A szobrászok termé. 63.l.

Képzőművészet, 19332.48.sz. 63.l.

Csillag István

F.F. arcmása, bronz

Tavaszi Tárlat. Mücsarnok, 1932. április, 14 l.

KANNÁT TARTÓ OROSZLÁN, kerettel
Magyar munka, XIX. század.
Tondó, átm. 25 cm.

NŐI FEJ ornamentális keretben.
Magyar munka 1900 körül.
24 × 15 cm.

Csillag István

Kiállít

8. ó. ú. 932. XII. 18.

Kér

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . .Hely: . . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállitásai: . . . . . .

Mely kiállitásokon vett részt: . . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

Csillag István szobrász

Műcsarnokban a nagy magyar kiállitáson neve szerepelt.

EK.932.II.21.

Csillag

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

8.0.932.IV.24.

Csillag

Szerepelt a Mócsarnok tav. tárlatán.

8.C.932.IV.24.

Csillag István MDK

H.Gy. és neje

P.T., bronzplakett

Műcsarnok 1932/33 téli kiállítás

MDK

Csillag István

néhai K.A., bronz

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.

13 1.

MDK

Csillag István, szobrász.

~~Geor Károly~~

néhai K.A. Bronz.

BP. [illegible].Mücs.-OMKT. Nemz képzőmüv. kiáll. /Rend.M.Kir. Vall.- és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 13.

Csillag István MDK

K.A., bronz

Műcsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Csillag István

A "Spárta atlétikai Klub" plakettje, ezüst

lovag Falk Zsigmond, bronz

Árverési Csarnok aukció katalógus. 1933. október,3.sz.

41 l.

2. Ju
Próna
gyelő
sedő
Ötvös
alatt
p bet
68 l.
72 l.
müve.
sima
Ostya
Aljár
Három
Isten
2./ A
Hőnig
Selte

274

Kutas

Közsé
Törté
ben o
földt
A XVI
ván b
a Szi
is bi

nehez
kalmá
lepül
vangé
ját s
ekkor
is, a
Felsz

MDK

Csillag István szobrász

Szobormüvével vett részt a Műcsarnok 1934.
évi téli tárlatán.

(a.v.): A Műcsarnok téli tárlata.

Nemzeti Ujság, 1934.jan.13. 11.lap

MDK

Csillag István, szobrász

121. G. T. Gipsz dombormü.

Bp.Müce.-OMAT 1934.ápr.20.-jun.17. Kemz.Képzőmüv. Kiáll.
Kat. 9.1.

MDK

Csillag István, éremvésö.

különösen kiemelndö.

Dr. Procopius Béla: A Magyar Emlékérem-és Plakett-
müvészet. MI.1934 125-127.l.

Csillag István

MDK

Dr. Némethy Károly, bronz

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

Csillag István MDK

G.T., gippz domborMü

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőmüvészeti Kiállitás

Csillag István

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Nemzeti Újság
1934.I.13.

Csillag István

szobrász

Téli Kiállitás - Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Csillag István szobrász

Relief

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Csillag István

MDK

Gyermekfej

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállítás

Csillag István MDK

Relief -

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Csillag István

Képzőművészet. 1955. 11.o. kép

MDK

Csillag István

Képzőművészet 1935. 83-84.sz. 81.l.

MDK

Csillag István

J. J. Bronzplakett. Mgt.
Földiák György. Bronzplakett. Mgt.
néhai Ludvig Ede. Bronzplakett.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Marc.24-Máj.15. Műcsarnok. Kat. 10.l.

Csillag István MDK

J.J., bronzplakett

Földiák György, bronzplakett

Ludvig Ede, bronzplakett

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Csillag István szobrász

Gizi

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Micsarnok.

Csillag István MDK

Soltész Elemér, terrakotta

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Csillag István MDK

Herman Ottó, bromzplakett

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Csillag István

Soltész Elemér. Terracotta.Magántulajdon.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 16.l.

MDK

Csillag István

Herman Otto. Bronzplakett.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 15.l.

Csillag István MDK

Gizi, bronz

Műcsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Csillag István MDK

Gyermek portrait, gipsz

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

Csillag István MDK

Soltész Elemér, terrakotta

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Csillag István

MDK

Herman Ottó, bronzplakett

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Csillag István MDK

Gizi, gipsz

Mücsarnok 1936 Nő a müvészetben c. kiáll.

CSILLAG ISTVÁN;

K.K. arcmása. Bronz.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MD K

Csillag István, szobrász.

Csokonai Vitéz Mihály. Gipsz.

MIKT.-műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmüv. Kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.30. K at. 11.l.

Csillag István MDK

K.K. arcmása,bronz

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

Csillag István

MDK

Csokonai Vitéz Mihály, gipsz

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Csillag István

MDK

Szent István, bronz

Műcsarnok 1938 Szent István kiállítás

Csillag István

MDK

Iván Tqmás, bronzplakett

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

MDK

Csillag István szobr.

KMTárd őszi tárl. 1938. nov. Mücs. 33 l.

Csillag István

MDK

Szent István bronz

Mücsarnok 1938. Szent István kiáll.

MDK

Csillag István, szobrász

Iván Tamás; bronzplakett.

KMTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt. kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 19.l.

Csillag István MDK

Dr. P.S. arcmása, bronzplakett

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Csillag István mobrász

Szerepel a Műszaknak tél.
Szerlatán

Esti Kurir, 1938 II. 9

Csillag István MDK

Zsuzsika bronzplakett

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Csillag István

Guttmann arcképe, emlékplak.br.

Laky Mátyás emlékérme,br.

Árv. Közl. 1939. 5.rk.sz. 92.aukc.

4o. 1.

MDK

Csillag István

Női arcmás, terr.

Horthy jub.kiáll. Edes. 1939. dec. 14. 1.

Csillag István

MDK

Női arcmás, terrakotta-plakett

Műcsarnok 1939 dec.-1940 január

Csillag István MDK

Zsuzsika, bronzplakett

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Csillag István MDK

M9solygó kisfiu, terrakotta

Mücsarnok 1939
Derü a müvészetben kiáll.

Csillag István MDK

Mosolygó kisfiu, terrakotta

Miscarnok 1939 Derü a mivészetben

MDK

Csillag István

Guttmann arcképe, eml.plakett,bronz

Laky Mátyás, " " "

Árverési Különy. 1940. I.rk.sz. 39 I.

MDK

Csillag

Lovag Falk Zsigmond eml.plakett,1913, bronz

Árv. Közl. 94. aukc. 194o. 43 l.

MDK

Csillag István, szobrász

Péter. Terracotta.

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben"kiáll.1940.II.III.
Kat.21.l.

MDK

Csillag István

Hermann Ottó, gipsz relief bronzban
Gutenberg Janos, bronzplakett

" A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec 15 - 1941 Jan.12. 11.1.

M.D.K.

Csillag István

313. Péter. Terracotta.

"A gyermek a müvészetben" kiállitás tárgymutatója
Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 21.l.

MDK

Csillag István

Zsuzsi. Br.

Tavaszi Tárlat. 1940 ápr.-máj. 15.l.

Mücs.

MDK

Csillag István

Rákosi Jenő, br.plak

Magy. Müvészetért kiáll. r.Mücs. 1940. febr.

21. l.

Csillag István MDK

Péter, terrakotta

Mücsarnok 1940 Gyermek a müvészetben d.kiáll.

Csillag István

MDK

Zsuzsi, bronz

Mücsarnok 1940 tavaszi tárlat

MDK

Csillag István MDK

Gutenberg János, bronzplakett

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Csillag István MDK

Herman Ottó, gipsz relief

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

M.D.K.

Csillag István

Karinthy-reliefjének repr.-ját bemutatja a lap a Mücsarnok jubiláris kiállitásáról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. márc. 14-2o.
IV. évf. 11. sz.

MDK

Csillag István

Sch.S. arcmása, gipsz.plakett.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Műcs. 2o. 1.

M.D.K.

Csillag István szobrászmüvész

Hegedüs Gyula szinmüvészről készült relief-
jét bemutatja a lap a Mücsarnok kiállitásáról
Repr.

Tarka Barka c. rovat
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. nov.21-27.
IV. évf. 47. sz.

Csillag István

MDK

Karitnhy Frigyes, gipszplakett

Miosarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Csillag István

MDK

Gutenberg-emlékérem, alumínium

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállítás

Csillag István

Hegedüs Gyula, gipsz

Miesarnok 1941 Arcképkiállítás

Csillag István MDK

Gergely István, gipsz

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Csillag István MDK

Sch.S. arcmása,gipszplakett

Miccsarnok 1941-42 téli kiállitás

Csillag István MDK

Farkas György, aluminium

Mücsarnok 1942 Tavaszi Kiállitás MDK

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért." Képzőm.Kiáll.1942.
jun.6.-22. Kat.101.

Csillag István MDK

Mozart, aluminium

Karinti, terrakotta

Mücsarnok 1942 ~~Tavaszi kiállitás~~
A magyar müvészetért c.kiáll.

MUK

MDK

Csillag István, fobrán

Mozart, különböző anyagokban.
Karinthy Frigyes. " "

Omike - III. Népszínm. kiáll. - 1942 jan. - Tom.

Csillag István

MDK

K-I-né arcmása, gipsz

Műcsarnok 1942-43 téli kiállítás

MDK

Csillag István

Dr.Hevesi Simon plakettje, gipszmodell

OMIKE IV. kiáll. 1943. ápr.

MDK

Csillag István

Gyermek tanulmányfej

Dr.Hevesi Simon és dr.Kiss Arnold plakettje, br.

OMIKE IV. kiáll. 1943. ápr.

MDK

Csillag István, szobrászm.

Mózes.	Gipsz.
Kerner István.	Relief.
Hunyadi Sándor.	Plakett.

OMZsMuz, -OMIKE.Képzömüv.csop.V.kiáll.
1943 Szept.24.-Okt.17. Kat.

Csillag István

MDK

M. Havas Gyöngyi, gipsz

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállítás

MDK

Csillag István

Művével résztvett a kiállitason.

KmTárs. 1943. marc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 24.lap

Csillag István MDK

Mozart, aluminium

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Csillag István

MDK

dr. V.J. arcmása

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Csillag István MDK

M. Havas Gyöngyi, gipsz

Műcsarnok 1943 Téli kiállítás

Csillag István MDK

K.M. arcmása, gipsz

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

MDK

Csillag István, szobrász.

M.G. arcmása. Gipszrelief.

Dr.Herzl Tivadar emlékplakett.

Budai Izr. Nőegyl. -OMIKE. képzőm.csop. téli kiáll.
1944. febr.21.-márc.19. Kat.

MDK

Csillag István: M.G.arcmása, gipszrelief
Dr. Herzl Tivadar emlékplakett, fém

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr. Nőegylet helyiségeiben 1944. febr. 21 - márc. 19.

Csillag István MDK

K.M. arcmása, gipsz

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

MDK

Csillag István, zobrász.

csokonay vitéz Mihály, Tsarakotte

(Balaton wárszív emléktábla)

Mův. és Keresk. Int. (v. Ernst Mus.) - Nemz. Sportbir. és a M. Képzőm. - Szabadszerv. kiáll. - 1945 III. 11-26. - Kat.

1-111

Csillag István

Bemutatott műve:

210. sz. „Csokonay Vitéz Mihály", terra-kotta.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945.

Csillag István

Csokonay Vitéz Mihály

terakotta

Nemz. Sportlaz, M. Képzőr

Kiáll. Katalógus 1945 au

Csillag István

Mózes, gipsz

Magyar Képzőművészet
Kiáll. Katalógus 1941 Júl.

MDK

Csillag István

Mózes, gipsz

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7-Jul.28-ig.
15.lap

Csillag István

Bemutatott műve:

253. sz. „Mózes", gipsz.

Balogh J.: A „Magyar Dépző" művészetért I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

151

MDK

Csillag István

Mózes, gipsz

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll.
Ernst Muz. 1946. jul. 15 l.

MDK

Csillag István, szobrász

dr. Herzl T. portraitja. Gipsz.

Föv.Kpt.-MKSzSz.II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr. 6. Ma t. 7.1.

Csillag István

Mózes /minta/ bronz v. márvány

Szoc.dem.Párt Képzőm. Tagozata. 4o szocialista
művész csop.-kiáll. 1948. febr.

Csillag István M.D.K.

1.) Önarckép. Bronz
2) Kerner István. "
3) Rákosi Zsidi "
4) Korainyi Frigyes. Bronz.
5.) Gutenberger János "

Fővárosi képtár kiállítása XLIV.: Magyar érem és plakett-művészet 1800 tól napjainkig. 24 lap, Budapest 1949.

Csillag István M.D.K.

13.) Férfiképmás. Bronz.
14) Lóczy Lajos. "
15) Férfiképmás. "
16.) Bruck Lajos "
17) Férfiképmás "

Fővárosi képtár kiállításai XLIV.: Magyar érem és plakett-művészet 1800 Sól napjainkig. 16 lap.

Budapest, 1949.

M.D.K.

Csillag István
érmész

Méltatás. Az érmészet jeles művelője, akinek működése átnyulik az 1930 as-40 es évekbe.

Fővárosi képtár kiállitásai XLIV.: Magyar érem és plakett művészet 1800-tól napjainkig, 7 lap. Budapest, 1949.

MDK

Csillag István,szobrász

Dolgozó bányászok /relief/. Gipsz.

Műcsarnok.-I.Magyar Képzőművészeti Kiállítás. 1950 aug.
Kat. 11.1.

MDK

Csillag István

Tamás Ernő: Az I. Magyar Képzőművészeti Kiáll. kisebb szobrai és kisplasztikai művei. Kis Újság, 1950. szept.13. 4 l.

Csillag István

MDK

Dolgozó bányászok, relief, gipsz

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Csillag István.

A földalatti gyorsvasút állomásépületek csarnokába tatai köből faragott dombormű tervezésére kapott megbízást.

Magyar Nemzet, 1951. Aug. 9.

Gillay István.

A fáldalatti gyermeknek állandóan-
letek vasvaleába tatai kőből fara-
gott dombormű tisztelése kapott
megbízást.

Nagyon kiszet, 1951. Aug. 9.

MDK

Csillag István

Bartos Gyula, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Mus. 1952. aug. 1o l.

MDK

Csillag István

Bartos Gyula, gipsz

Ernst Muz. Arckép kiáll. 1952. aug. 10 l.

MDK

Csillag István

Lenin. Gipsz plakett.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállítása. Katalógus. 1952. 6.l.

M.D.K.

Csillag István /1881-

1009. Rákosi Jenő 60 éves irói jubileuma emlékére
Érem 24x20.3 bronz.
Elveszett. /Fővárosi Képtár/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
72. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Csillag István

„Bartos Gyulá"-ról készitett plakettja szerepel az Ernst Muzeumban rendezett, arckép-kiállitáson.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. juli. 3.
III. évf. 14. sz. 8. lap.

MDK

Csillag István

Rákosi Jenő 60 é. irói jub. br.érem

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

Csillag István (1881-)

Rákosi Jenő 60 éves iróí jubileuma emlékére.
Érem.Bronz.Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MDA

Csillag István, szobrász.

Lenin. Gipsz plakett.

„Magy. Szovjet Barátság." – 1952. – Képzőmű. kiáll.

Kat. 6. l.

Csillag István

Frankel Leó emléktábláját mintázta meg a müvész.-közli a lap "Irodalmi Ujság" c. rovata.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. aug. 28.
V. évf. 24. sz. 8. lap.

Csillag István MDK

Olimpiai uszóvilágbajnok, bronzérem

Olimpiai birkozó-világbajnok, bronzérem

Műcsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Csillag István 1881--

plakettek:

Kramer Marcell, br.

Guilelmus Goldziener, br.

Mozart halálának 150. évf. alum.

Ernst Muz. M.Plasutikai és Graf.kiáll.
1954.szept.

18. 1.

MDK

Csillag István 1881--

plakettek:

Szőke Kató olimpiai bajnok, br.

Szilvássy Miklós, " " "

Tóth Béla, br.

Ernst Muz. M.Plasutikai és Graf.kiáll.
1954.szept.

18. 1.

MDK

Csillag István, szobrász

Olimpiai uszó-világbajnok. Bronzérem.

Olimpiai birkozó-világbajnok. " "

Hücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan.Kat. 26.l.

Csillag István

MDK

A Komlói Mentő Egyesület házára készült dombormü vázlata, gipsz

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. kiáll.

M.

MDK.

Csillag István szobrász

" A Komlói Mentő Egyesület házára készült dombormu vázlata " /gipsz/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok,1955. 41.1.

MDK

Csillag István

A Komlói Mentő
Egyesület házára készült
dombormű vázlata gipsz 26x42 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat. 41.l.

Csillag István MDK

Szobrász.

A bajai müvésztelepen dolgozik.

Itt készíti Liszt, Strobl Alajos, Beethoven plakettjeit.

B.L.: Nyár a bajai Müvésztelepen.
Bácskiskunmegyei Népujság./Kecskemét/
/1956/ 1956. aug. 14.

MDK

Csillag István, szobrász

Mozart. Terrakotta.
Balassi Bálint. Bronzérem.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.17.1.

Csillag István

kiállított nobrai:

Mozart, terrakotta, 20 cm.

Balassi Bálint, bronzérem, 8,5 cm.

Tavassi térlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irán. Bp. 1957. 19 l.

17.l.

Gillay István

Mozart, terr., 20 cm

Balassi Bálint, bronzérem, 8,5 cm

Budapest Műcsarnok Kiállítása, 1957. kat. herk. Kisdéginé, Kirimi Jén,

17

Csillag István MDK

Lenin, terrakotta

Lenin, gipsz plakett

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Csillag István

MDK

Mozart, bronzérem

Balassi Bálint, márvány

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

M. D. K.

CSILLAG István szobrász

(1881 –)

plakett-művész.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945

Bp. 1958. 402.

M.D.K.

Csillag István

Szobrászmüvész.

Tiz éves a sárospataki müvészotthon.
Képzőmüvészeti kiállitás a Rákoczi várban.

Népszava 1958. okt. 21. 8.old. 248.szám.

Csillag István, szobrász MDK

Tizéves a sárospataki Müvészotthon
Képzőmüvészeti kiállitás a Rákóczi-várban.
Népszava, 1958. okt. 21.

MD K

Csillag István, szobrász

Gábor Jenö, Járitz Józsa és Klie Zoltán társaságában állitott ki A Mücsarnok rendezésében az Ernst Muzeumban.

Ernst Muzeum. Négy képzömüvész kiállitása. Népszava . 1959.jun.21.

M. D. K.

CSILLAG István szobrász

Csokonai Vitéz Mihály (1936.)

A M. N. Galéria áleagjegyzéke I/a r.

Bp. 1959. 54. l.

Gillag István
rudrász

M.D.K.

Az Ernst Museumban kiállitáson vesz
részt.

Magyar Nemzet, 1959. julius 12.
Kiállitások.

6l.

N.C.H

M.D.K.

Csillag István
rovása

Kiállítása nyílt az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet, 1959. július 5.
Kiállítások.

4l.

Н.Ф.Н.

M.D.K.

Csillag István
szobrász

Méltatás. — Csokonai képmása, József Attila és Frankel Leo emléktáblája az ő műve. — Kiállítása az Ernst Museumban megnyílt.

Magyar Nemzet, 1959. julius 2.
d.m.: Három festő, egy szobrász . . . . . 4 l.

1.C.1.

M.D.K.

Csillag István
festőművész

Kiállítása van.

Kiállítások
Magyar Nemzet, 1959. március 28

4.

Csillag István
szobrász

M.D.K.

Állítása az Ernst Múzeumban megnyílt

Állítások.
Magyar Nemzet, 1959. június. 11.

4

MDK

Csillag István

Az Ernst muzeumban kiállit.

/jó iparos munka/

Esti Hirlap 145 sz. 1959. jun. 23. 2 old.

M.D.K.

Csillag István szobrászmüvész

Az Ernst Muzeum kiállitási termében mutatták be alkotásait. "Az idős müvész -aki főleg a kisplasztikának mestere- ezuttal is elsősorban ihletett müvészetü plasztikákkal és kis szobrokkal szerepel"- mondja hiradás. Ezután felsorolja a neves müvészekről készült különféle alkotásait. Igy többek között: Haydn, Mozart, Bartók, Rákosi Szidi, Hegyedüs Gyula, Bartós Gyula, Szerémy Zoltán nevét emliti. Bartos Gyula kőbevésett képének reprodukciója a hiradás mellett szerepel.

H i r e k c. rovat rövid hiradása.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. juli 3. III. évf. 27. sz. 34. l.

Gillag István
szobrász

M.D.K

Érmeiről.

Magyar Nemzet, 1959. aug. 20.

8l

Dutka Mária: A magyar grafika és érémművészet

Y.C.M

Csillag István, szobrász MDb.

Az Ernst Múzeumban, csoportkiállításon szerepel Csillag István, aki a két világháború között felnőtt nemzedékekhez tartozik.
Finom mestere az érzéseknek. „Miniaturás portrémüvészete főleg azokon a dourlormű-ábrázolásokon vált kifejezővé, amelyek pesti utcák névadóiként Csokonai Vitéz Mihályt, József Attilát, Frankel Leót ábrázolják".

P. J.: Jegyzetek kiállításokról

Népszabadság, Bp. 1959. júl. 8. 8. l

Gillag István
nobrás

M.D.K.

Kiállítása van az Ernst Muzeumban

Kiállítások.
Magyar Nemzet, június 21. , 1959.

4

Csillag István szobrász M.D.K .

Müve a Galéria gyűjteményét gyarapitotta.

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A M. Nemzeti Galéria az 1957-58-as évben 198.l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI II. Bp. 1960.

Csillag István
Nobrász.

M.D.K.

Guttenberg plakettek, Mozart,
Erkel, Bartók erem-képmásolat
készített, Liszt emlékplakett
vállalat csinálta.

Hírek.
Művészet, 1961. augusztus — 44 l.

M.D.K.

Erlang Istvan
Nekrolog

Gyttenberg plakettek, Mercant,
Erdel, Bartók szöve-lépmdeckat
kérettek, Kisz emlékplakett
vállalat szmalba.

Kisele.

Kiszevet, 1961. augusztus — 22 e.

Csillag István
szobrász

M.D.K.

Nyolcvan éves a művész. —
1919-ben Marx emléktáblát készí-
tett, emléktábláin ~~[illegible]~~ prof. Attika
és Frankel Leo alakjait örökítette
meg. — Frankel Leo emléktábla
(repro)

Hárek
Művészet, 1961. augusztus. — 44 l.

M.D.K.

Csillag István
Nemzet

Nyomtatvan ezés és mutatás —
1919 - ben Marx emlékkönyvtár kési-
tett, Emlékkönyvtár [illegible] Szilágyi
és Frankel Leo alakjat önállítette
meg — Frankel Leo emlékkönyvtár
(nemzet)

Hivel
Szivesztet, 1961. augusztus. — 4 Ft.

M. D. K.

CSILLAG István szobrász

Éremmúvész

ünnepeltér a Fesier Klubban 80. szüle-
tésvapja alkalmából.

Jelenleg állami megbízásból Balassa
Bálint portréját életnagyságú dom-
bormüben mintázza

Magyar Nemzet 1961. jún. 15. 4. l.

Csillag István [szobrász] MDh

Legutóbb Erkelről és Haydnról készített emlékérmet a 80 éves érem művén. Most Balassi Bálint életnagyságú domborművén dolgozik.

2.l

—: Ma hallottuk

ESTI HIRLAP, 1961. júl. 20.

Csillag István, szobrász

M Dk

A Vasas Együttesek Zenei fesztiváljára Liszt-plakettet tervezett.

Repr.

—:(szöveg-fényképp)

2. l

ESTI HIRLAP, bp. 1961. febr. 5.

Csillag István
szobrász

M.D.K

„Csokonai"

A belső címlapon
Művészet, 1962. szeptember

Csillag István
szobrán

M.D.K

A szántódi Csokonai Vitéz Mihály
emlektábláját restaurálta

—: Sirek
Művészet, 1962 szeptember – 45 lap

M.D.K.

Csillag István, szobrász

emlékérmeit emliti

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1957-58-as években,

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 121.old.

Csillag István, szobrász MDG

Nemrég töltötte be 81. életévét.
Minap leplezték le József Attiláról és Korinthy Frigyesről készült nagyméretű plakettjét. Jelenleg Balassi Bálint plakettjét mintázza.

(– Jénykép – szöveg –) 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. júl. 14.

95

Sz. D. K.

CSILLAG István szobrász
(1881 —)

Plakett - művészettel is foglalkozott.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
Bp. 1962. 404.

Csillag István szobrász M.D.K.

82 éves.

A Fészek Klub és a Fehér Hollók társasága mgbizásából Székely Mihály emlékplakettet mintázott

Számos irodalmo ,törénelmi és szinházi világból ismert hirességről készitett érmeket.

Napló

Magyar Nemzet 1963. szeptember 1. 9.l.

Csillag István szobrász M.D.K.

A Fészek Művészklub Székely Mihály plakettje

Napló

Magyar Nemzet 1964. március 24. 4.l.

Csillag István, szobrász MDG

A Székely Mihály emlékplakettet
Készítette.

–: A Székely Mihály emlékplakett első
kiküntetettje Ilosfalvy Róbert 8.
NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. márc. 24.

Csillag István

MDK

szerepelt a kiállításon.

Csengeryné Nagy Zsuzsa: Magyar ötvösművészet a XX. században. Kiállítás a Janus Pannonius Múzeumban.

Dunántúli Napló, 1984. jul. 5.

M. D. K.

Csillag István szobrászművész

Tervezte a Fészek Klub által alapított Székely Mihály emlékplakettet, amelyet a művész emlékére minden évben az Operaház egy-egy kiváló művésze kap.
Repr.

Film Színház Muzeum, Bp. 1964. május 8.
VIII., évf. 19. sz. 18. lap.

Csillag István Plakett

br. Korányi Frigyes ö. br. 70 x 58 mm.

Pécs (Janus Pannonius Museum) Modern magyar kiptár
Forgács Hann hrbébet emlékgyűjtemény. Ismertető, írta:
Romváry Terenc Pécs 1964
(A múzeum füzetei 6.)

17

CSILLAG ISTVÁN

br. Korányi Frigyes bronz

Pécs (Janus Pannonius Museum) Modern magyar képtár. Forgács Hon. Erzsébet emlékgyűjtemény (Amer. Juzetei 6.) Tsinsztető. Romvary Ferenc

Kovács Margit

Ember és munka

Európa drablása

Termékenység

Kovács Margit kiáll 1962

Katalógus : Oelmacher Anna

Csillag István MDK

br. Korányi Frigyes, bronz plakett

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

MDK

Csillag István, szobrász

A kisplasztika mestere. Csakuem ezer plakett, érem, dombormű jelzi munkásságát.

– : 85 éves Csillag István

2

ESTI HIRLAP, 1ap. 1966. szept. 7.

MDK

Csillag István

Soós Klára irása

Müvészet 1966 nov.p.28.

MDK.

Csillag István

Dózsa c. domborművázlat

Szocialista Művészetért 1966 jul.

MDK.

Csillag István
szobász

M.D.V.

A szántódi révház falán Csokonai
műve van. A Belügyminisztérium
épületén József Attila domborműve
díszlik.

Soós Klára: Nyolc vanálódik születésnapján...
Művészet, 1966. november - 28 lap

Csillag István
szobrász

M.D.Y

1919-ben készült Marx emlék-
táblája. Erre a műre Szun Bé-
latól kapott megbízást.

Szós Klára: Nyolcvanötödik születésnapján...
Művészet, 1966. november-28 lap

Csillag István
szobrász

M.D.K.

1906-ótaszerepel a művész
tárlatokon. Érmei és plakettjei
úgy külföldön, mint itthon
a múzeumokban lannak.

Soós Klára: Nyolcvanötödik születésnapján...
Művészet, 1966. november. 28 kgs

Csillag István
szobrász

M.D.K.

1913 készített Falk Zsigmondról.
1925-ben " Hevesi Sándorról és
Korányi Frigyesről plakettet.
1940-ben Gutenberg plakátot
mintáita.

Szoós Klára: Nyolcvanötödik születésnapján...
Művészet, 1966. november - 28 lap

M.D.K.

Csillag István
festőművész

Itthon 1959-ben rendezte meg
gyűjteményes kiállítását. —
A művész most ünnepelte 85.
születésnapját

Soós Klára: Nyolcvanévesek születésnapján . . .
Művészet, 1966. november - 28 lap.

Csillag István

szobász

M.D.V.

Dórsa

Guttenberg } repro

Soós Klára: Nyolcvanötödik születés napján köszöntjük Csillag Istvánt.

Művészet, 1966. november. – 28 kap

Gillay István
szobrát

M.D.K

A Magyar Munkás mozgalmi
Múzeum a pálkövi Zsilinszky
házban most helyezte el a mú-
vész 1947-ben készült Bajcsy-Zsilinsz
ky plakettjét.

Soós Klára: Nyolcvanötödik születésnapján...
Művészet, 1966. November - 28 lap.

Csillag István
szobrász

M.D.K.

Frankel Leó emléktábláját
készítette el, ami a szóla elme-
verett utcában van elhelyezve.
Halálgerszegen, a 48-as hiz-
mányvíztosi Csányi László.

Sovs Klára: Nyolcvanötödik szintésnap vapján...
Művészet, 1966. November - 28 lap.

Csillag István

Érmék: Gutenberg (a nyomdászat 400 éves évfordulójára), Mozart, Erkel, Liszt, Bartók stb.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 60 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Csillag István

Született 1881. julius 12-én. Szobrász. Jól-ismert portrétista és érmész. Frankel Léo emlékplakett tervezője, József Attila és Székely Mihályról is készített.

Tekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334. l. 60

Csillag István, szobrász MDh

A Székely Mihály-emlékplakett alkotója.

– : A Székely Mihály-emlékplakett
ádei jutalmazottja : Komlóssy Erzsébet 7

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. márc. 23.

MDK

Csillag István, szobrász

4 Társaság tagja; 86 éves.

Kristóf Károly: Jubiláló Fehér Hollók

2

ESTI HIRLAP. Bn. 1967. aug. 7.

Csillag István
szobrász

M.D.V.

Művésztársadalmunk szerelett
és tisztelt 6 regjét veszítettük el
halálával.

~~[illegible]~~ In memoriam
Művészet, 1968. április – 29 lap.

Gellhag István
szobrász

M.D.Y.

Az ő alkotásai közé tartozik a
Csokonai emlektábla a szántódi
révcsárda falán.

~~[illegible]~~ — : In memoriam
Művészet, 1968. április - 9 lap

MDF

Csillag-István
szobrász

Életének nyolcvanhetedik évében meghalt Csillag István szobrász-művész, a magyar erém művészet jeles mestere.

~~[illegible]~~ — : In memoriam

Művészet, 1968. április – 9 lap

MDK

Csillag István

Nekrológja

Müvészet 1968 ápr.

Csillag István

:

megmintázta: Radnai Bélát, Rákosi Sridit, Karinthy Frigyest, Stróbl Alajost.

Magyar Nemzet 1968. febr. 17. 4. o.

Csillag István

szobrász és érem művész.
87 éves korában Bp-n meghalt.
Az Iparművészeti Főiskolán Telcs Ede és
Radnai Béla növendéke volt.
Németországi tanulmányút után 1906-ban
óta szerepel kiállításokon.
10 éve volt gyűjteményes kiállítása az
Ernst Múzeumban.

Magyar Nemzet 1968. febr. 17. 4.o.

Csillag István

Csermák József; Gyenge Valéria;
Hódos Imre; Kovács Pál; Papp László;
Takács Károly (Csermák, eml.)

Dr. Keresztény József Például Pindarosz

Magyarország 1968. XII. 8

Csillag István, szobrász

MDK

A Székely Mihály-emlékplakettet tervezte.

–: Székely-plakett Ágay Karolának 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. márc. 23.

Csillag István

Résztvesz az Ernst Múzeum
Riállításán

Oelmacher Anna: Magyar művészet
1896–1945.
Magyar Nemzet, Bp. 1969. sep. 26.

Csikag István

85 éves Csikag István (a kisplasztika mestere)
– Esti Hírlap 1966. sept. 7.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./ 254. l.

Csillag István

Szós Klára. Nyolcvanötödik születésnapján köszöntjük Csillag Istvánt. - Művészet, 1966. 7. cáf. 11. n. 28. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./ 284. l.

Csillag István

Éremmel van képviselve dr. P. F. gyűjtemé-
nyében.

Losonci M.: Egy budai műgyűjtő otthonában; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 16. l.

Csillag István

Genti László, Csillag István nobránművén köszönlése
– Az érem, 1967. 23. évf. 39-40. n. 427-430. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./

78. l.

Csillag István
kohrán

/1881/ Plakettehet hérít.

A magyarországi műv. tört. I. sor.
Corvina 1971.

Csillag István, szobrász

Csillag István alkotta a Székely Mihály-plakettet.

— Sass Sylvia Kapta a Székely Mihály-emlékplakettet 7,

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. márc. 23.

ot

Csillag István

Műve a könnyű fele ado-
mányozás révén került a
Tamási hőrség képtárába.

Ordas Iván: Képtár a kamrába.
Tükör, 1977. augusztus 21-10 lap.

Csillag István

Megbízást kapott Csillag István, hogy a kiskunmajsai Dózsa gimnázium részére Dózsa mellszobrát készítse el.

— : Körtéri munkák.
Művészet, 1978. július 45. lap.

Csillag István, szobrász

Kincses Veronika kapta az idei Székely Mihály-emlékplakettet

Az Állami Operaházban *Mihály András*, a dalszínház igazgatója pénteken adta át *Kincses Veronikának*, a társulat Liszt-díjas magánénekesnőjének az idei Székely Mihály-emlékplakettet.

A Fészek művészklub alapítványával — *Csillag István* szobrászművész Székely Mihályt ábrázoló plakettjével — 1964 óta évről évre olyan fiatal művészeket tüntetnek ki, akik kiemelkedő művészi teljesítményükkel érdemelték ki a közönség és a szakemberek elismerését.

7.

— Kincses Veronika kapta az idei Székely Mihály-emlékplakettet

Népszabadság, Bp. 1979 márc. 24.

CSILLA 6 htvai szuki

OMIKE 1909 299
301
306
525
549

CSILLAG István

József Attila emléktáblája
és megkoszorúzása

PÓTÓ János: Emlékmű, politika, közgondolkodás.
Bp. : MTA Törttud.Int., 1990
65.p.,69.p

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1955.-~~Kazix~~ LACI/1955.fiatal férfi arcképe j./Rábai László/Álló tégla, 150+130 mm. 17/209/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül. 1881-ben Bpesten. 1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1956.-DR KUBÁNYI ENDRE PROF/20.000-ik mütét 1956. Álló tégla, 270+200 mm. öntött, bronz. 17/209/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1956.-W A ~~Mozart~~ MOZART SZÜLETÉSÉNEK 200 ÉVFORDULÓJÁRA, copfos férfi arckép b.Kör 210 mm.gipsz. 17/209/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül. 1881-ben Bpesten. 1897-ben beirtakozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1958.- DR KATONA JÓZSEF, papiruhás férfi arcképe b. álló tégla 215+170 mm. öntött, bronz. 17/209/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 15/205/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül. 1881-ben, 1897-ben beiratkozott az Iparmű-

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1953.-PROF DR CSERNA ISTVÁN férfi arckép b.álló tégla,140+100 mm.gipsz 16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉREMI, PLAKETTJEI: 1953/1953.-SZÉKELY ÉVA, női arckép j. /200 m.női mellúszás, Helsinki/.Kor 100 m.öntött, bronz. 16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XV. 1969. 1.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1953.-PAPP LÁSZLÓ, férfi arcképb. /ökölvivás, Helsinki/.Kör, 100 mm.öntött, bronz. 16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XV. 1969. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmű-
vészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1953.-KOVÁCS PÁL, férfi arckép b.
/kardvivás egyéni, Helsinki/.Kor 100
mm.öntött, bronz. 16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei
és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász -

Szül. 1881-ben Bpesten. 1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1953.-KORNDI MARGIT, női arck ép j. /Telemás korlát, Helsinki/. Kor, 100 mm öntött, bronz. 16/208/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XV. 1959. 13. sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül. 1881-ben Bpesten. 1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1953.- KELETI ÁGNES, női arckép j. /tornabajnok Helsinki/. Kor 100 mm. öntött. bronz. 16/208/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XV. 1959. 13. sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül. 1881-ben Bpesten. 1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1953.-ZICHY MIHÁLY, szakállas férfi arckép j. álló tégla, 270+240 mm. terrakotta. 16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába,majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1953.-TAKÁCS KÁROLY,férfi arckép b./pisztolylövő bajnok,Helsinki/Kör 100 mm.öntött,bronz. 16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az érmegyüjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1953.-SZŐKE KATÓ, női arckép j./100 m.női gyorsúszás, helsinki/.kör 100 mm.öntött, bronz.16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül. 1881-ben Bpesten. 1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1953. -SZILVÁSSY MIKLÓS, férfi arckép b. /birkózóbajnok, Helsinki/. 100 mm. öntött, bronz. 16/208/, old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XV. 1959. 13. sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1957.-GRÜNWALD FÜLÖP 70 SZÜLETÉSNAP JARA?L 1957 SZEMÜVEGES FÉRFI ARCKÉP Ba Kör 90 mm.öntött, bronz. 17/209/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉKEM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Egész életművét felölelő kiállítás nyílt meg Az Ernst Múzeumban 1959 júniusában. Sok domborműve van közterületeken is. 13./205./.old.

SZIGETI ISTVÁN: munkássága CSILLAG ISTVÁN szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old,

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1958.-PROF ALEXANDER SCHEIBER AETATIS SUAE XLV 1959.férfi arckép.Kor 100 mm.öntött, bronz. 17/209/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/ old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.XV.évf. --------1959. 13.szám. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmű-
vészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1959.-HAYDN/HALÁLÁNAK 150 ÉVFORDULÓ
JA 1959.paróka.s férfi arckép szembe
álló Tégla 260+180 mm.gipsz.17/209/.
old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei
és plakettjei 13/205/ old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.XV.évf.
--------1959. 13.szám. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten, 1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1954.-BALASSI BÁLINT, 1554-1954, bajuszos férfi arckép szemben. Kor 85 mm. öntött, bronz. 16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/208/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XV. 1959. 1-3.sz. sp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-benmbeiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolára,majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1959.-J HAYDN-1732-1809,parókás férfi arckép j.H/.BUDAPEST 1959.Kör 80 mm.öntött,bronz. 17/209/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/ old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.XV.évf.
--------1959. 13.szám. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmüv. Főiskolára, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

KÖZTERÜLETEKEN LÉVŐ DOMBORMŰVEI:.-

Csokonay Vitéz Mihály emléktábla/Balatonszántód,1936/. 13./205./.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrasszművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből. ---------. KV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmüvészeti Főiskolába,majd Telcs Ede mütermében dolgozott.

KÖZTERÜLETEKEN LÉVŐ DOMBORMŰVEI:.-

József Attila emléktábla/Budapest,1947/. 13/205/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉRME,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
---------. XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparművészeti főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott
KÖZTERÜLETEKEN LÉVŐ DOMBORMŰVEI:.-
Csányi László emléktábla /Zalaegerszeg 1957/. 13/205/ old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
--------. XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
KÖZTERÜLETEKEN LÉVŐ DOMBORMŰVEI:.- FRankel Leo emlékl emléktábla /Budapest,1953./. 13./205./.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
--------. XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN?szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmü vészeti Főiskolára,majd Telcs Ede műtermében dolgozott
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1918.- MOLNÁR/VIKTORNAK/1859-1918/ A MAGYAR KULTU-/RA TÖRHETETLEN/BAJNOKANAK/A/BAT,oldalszakállas férfi mel képe b.fekvő tégla alakú,nagyméretü bronz emléktábla /helye ismeretelen. 14/206/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
--------. XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede müterében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1957.-MOZART, copfos férfi arckép
Kör 60 mm. öntött, bronz.17/209/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13./205/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Tekcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1948.-BARTÓK BÉLA, 1881-1945, férfi arckép b.kör 270 mm.gipsz.15/207/old

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13./205/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1939.-ALAPI BÉLA, férfi arckép b.Kör 220 mm. öntött, bronz. 15./207/.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13./205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, plakettjei 9.-1935.-LA BELLE TUNISIENNE, női arckép b.Álló tégla, 295x265 mm.14/206/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és pkakettjei 13./205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten. 1897-ben iratkozott be az Iparművészeti Főiskolára, majd Telcs Ede műtermében dolgozott
KÖZTERÜLETEKEN LÉVŐ DOMBORMŰVEI:.- Marx emléktábla
Budapest, 1919. a volt Marx-laktanya falán/. 13/205/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13./205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1938.-DR WEINER SAMU/autogr./1898-19
1938 MEGEMLÉKEZÉSÜL, férfi arckép b.
Álló tégla, 72+65 mm.vert, bronz.
15/207/.old. ~~xxxxxxxx~~

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei. 15/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmű-vészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1934.-LUDWIG EDE-1870-1930, polaszakállas férfi arcképe szemben.Kör 200 mm.öntött, bronz. 14/206./.old.

Ugyanaz:Kör, 60 mm.vert, bronz

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az iparmüvé
vészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1934.-PÁLMAI ANDOR/1869-1933.baju-
szos férfi arckép szemben.Álló tégla
240+ 150 mm.öntött,bronz14/206/.old
Ugyanaz:75+50 mm.vert,bronz.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei
és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede müterében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1933.-D D SOLTÉSZ ELEMÉR/TIZ ÉVE TAÓBORI PÜSPÖK/1923-1933, papi ruhas férfi mellképe b.álló tégla, 230+165 mm.öntött, bronz.14/206/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmüvészeti Főiskolába,majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1919.-PESTI IZR LEÁNYGIMNÁZIUM 1919.
a bibliai Deborah ülő alakja,felette:
DR FELEKI BÉLA SPORTKÖRE.Kor 36 mm.
vert,bronz. 14./206./.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül. 1881-ben Bpesten. 1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .- 1938. - DR FONYÓ JÁNOS ALAJOS 1938, szemüveges férfi arckép j. kör 103 mm öntött, bronz. 14/206/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés körából.
XV. 1959. 13. sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmű-
vészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-HERMANN OTTÓ nagyszakállú férfi arc
képe j.Fem.:1835-1935.Álló tégla,
~~kk~~ 340+255 mm.öntött,bronz.14/206/ol

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei
és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés,köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpeste.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1935.-TUSY/1935, női arckép b.Alló tégla 150+130 mm.öntött, bronz, /dr. Puder Sándorné/. 14/206/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmű-
vészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1934.-HANS/1934,ifjú arcképe j.álló
tégla,230+175 mm.öntött.bronz.
14./206./.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei
és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés,köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1934.-FÖLDIÁK GYÖRGY, férfi arckép b.álló tégla, 220+180 mm.öntött, bronz 14./206/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés, köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül. 1881-ben Bpesten. 1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1956. -STROBL ALAJOS SZÜLETÉSE SZÁZADIK ÉVFORDULÓJÁNAK EMLÉKÉRE 1956.
szakáll as férfi arckép b.kor 210 mm.
gipsz. 17/209/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1953.-DR DÁNYI MIHÁLY/25 ÉVES RHEUMA ORVOSI/MŰKÖDÉSÉNEK EMLÉKÉRE/1953,férfi arckép b.álló tégla,230+180 mm. gipsz. 16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmű-
vészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1951.-LENIN, férfi arckép b.H/.XXLXX
VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK, sarl
ló és kalapács.Kör 80 mm.gipsz.
16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei
és plakettjei 15/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül. 1881-ben Bpesten. 1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolában, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1941.-W A MOZART HALÁLÁNAK SZÁZÖTVENEDIK ÉVFORDULÓJÁRA 1941, copfos férfi arfkép b.Kör 60 mm. vert aluminium. 15/207/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrásszművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből. XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1940.-KARINTHY FRIGYES/1888-1938, az iró mellképe szemben,homlokába lógó hajtincsel.Álló tégla.290+200 mm.terakkotta. 15/207/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrásszművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1934.-Zwickeres bajuszos férfi arcképe b.vállmetszetben:1934.Álló tégla. 14/~~xxx~~ 206/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XX XV. 1938. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

A történelmi nagyságok közül különféle források alapján mintázta meg Mózes /1941/; Dante /1906/; Guttenberg /1940/; Dózsa /1941/; Balassi /1962/; Zichy /1953/ plakettjeit. 427.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben iratkozott be az Iparmű-
vészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1934.-GARIBALDI, kecskeszakállas, sze
müveges férfi mellképe b.álló tégla
340+255 mm. öntött, bronz.14/206/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei
és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XX XV. évf. 1.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.Az Iparművészeti Főiskolába 1897-ben iratkozott be,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

ÉRMEI,PLAKETTJEI?.-1932.-DR NÉMETHY KÁROLY/autogr./szakáll s férfi arckép b.álló tégla 300+ 230 mm.öntött,bronz.14/206/-old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XX XV. 1969. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVAN, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy.szobrász-éremművésztől megrendelte önarcképét 100+100 mm.plaketten.-A gyűjt.a MNM.-ban van. 116.drb.
A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:

CSILLAG ISTVAN. Felirat: Stephanus CSILLAG STEPHANUS CSILLAG MCMXXI.-MNM.-100+100 mm.Leirás: HP. 1730. 30.old

GOSZTONYI JANOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975

CSILLAG ISTVÁN, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp szobrász-éremművész önarckép-plakett sorozatában szerepel.-7.kép.-Gondosan modellált kitűnő karakterizáló képességéről tanuskodik.Éremművészetének gazdag terméséből ez a plakett kiemelkedő alkotás. 29.old

<u>GOSZTONYI JÁNOS:</u> Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

<u>AZ ÉREM,</u> XXXII.évf. 1975-1. Bp. 1975

CSILLAG ISTVÁN, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp szobrász-éremművész önarckép-plakett sorozatában szerepel.-7.kép.-Gondosan modellált kitünő karakterizáló képességéről tanuskodik.Éremművészetünk gazdag terméséből ez a plakett kiemelkedő alkotás.-Felirat:STEPHANUS CSILLAG MCMXXI.A MNM.-ban van. 100+100 mm.-Leirás: HP. 1730.-27.old. Fekete repr.

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ EREM, XXXII.évf. 1975.-1. Bp. 1975

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

400-nál több érem és plakett alkotója. Bár kisplasztikái és mellszobrai, valamint a köztereken elhelyezett emléktáblái inkább szobrásszá avják, ennek ellenére az éremművészetnek is elismert művelője. 427.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Több, mint három évtizeden át Telcs, Berán és Reményi mellett a klasszikus érmészet kiváló művelője volt. Él
Életművét legteljesebben 1959-ben állitották ki az Ernst Múzeumban. 430.old.

GASZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉRME, Közlemények az érmegyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40.sz. sp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Mintázás tekintetében leginkább eltér hagyományos felfogású plakettjeitől Dózsa György portréja/1948/. A MÜVÉSZET 1966. nov. számában közöltek. E markáns mintázás nem jellemző portréira. B. Ö. F. rajzosságát, kemény grafikai effektusait általában nem követte. 429. old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40. sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

A fe lszabadulás után mintázta Lenint és Bajcsy Zsilinszkyt/1947-48/. Dernói Kocsis László Bajxsy Zsilinszky Endre c. könyvének /megj. 1966-ban/ borítólapját is Csillag plakettjét használták fel. Emléktablái: Bpesten a József Attilá é/1947/; Balatonszántódon a Cs. Vizéz Mihályé/1936/; Zalaegerszegen Csányi László é/1957/.
428. old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40. sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Személye s ismeretség alapján mintázta meg Karinthy Frigyes /1941/; Lecner Ödön /1914/; Székely Mihály /1962/ Honthy Hanna /1930/; Strobl Alajos /1956/; Kisfalugi STROBL Zsigmond /1966/ portréit.-427.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

A zene klasszikusai közül Haydn /1959/; Mozart /1941/; Liszt Ferenc /1961/; Erkel Ferenc /1960/; Bartók Béla /1958/ arcmásait mintázta meg. 427.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Nagy érzékenységgel és formatisztasággal mintázott érmeinek beláthatatlan sokaságát a magángyűjteményekben találjuk, ot honában a művész is sokat megőrzött. 427.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

A szellemi élet kiválóságait megörökitő müvei szinte kivétel nélkül a haladó személyek felé irányuló rokonszenvéről és kapcsolatairól tanuskodnak. Mindig a haladás oldalán állt. 428.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Feltehető, hogy ő mintázta meg elsőnek Marx Károlyt is. A megbizást Kun Bélától kapta és domborművét 1919. márc. 21-én avatták fel a volt Ferenc József laktanyaban. Z 428.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Kevés sport érme. Elkészitette Tódor Sándor emléktábláj-
ját, rajta négyevezős hajók versenyjelenete. Elismeréssel
sel szólhatunk a 11 plakettről, amelyeket 1952-ben aintá-
tázotta Helsinki Olimpia magyar bajnokairól. 428. old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40. sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Alkotásainak zöme magánmegbizásokra készült, nagytekintélyü polgárokról és a közélet nevezetesebb alakjairól Ezek jelentették élete legfőbb anyagi bázisát. Olyan időszakban élt, amikor nem lehetett a kor hivatalos művésze. 428.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Alkotóerejének éveiben a művészetet olyan művésztekintélyek uralták, mint pl. Zala Gy, aki 1937-ig; Telcs Ede aki 1948-ig; Kallós ede, aki 1950-ig; Pásztor János, aki 1944-ig és Róna J. aki 1939-ig élt. Ide sorolandó még a kor legaktivabb éremszobrásza, a Pénzverde fővésnöke, Berán Lajos is, aki 1943-ig alkotott. 428.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Stilusa tetszetős kifejezőerőt biztositott a müvelt, szellemi foglalkozásu emberfők ábrázolásához. A közvélemény szivesen látta érmein a tudományos és kulturális élet kiválóságait. Nagy baráti köre és ismerősei révén kiterjedt munkásságot folytatott. 427.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881.Bpest.Iparmüv.Főiskolára 1897-ben iratkozott be.Ott Loránfi Antal és id.Matrai Lajos tanitványa volt Utána Telcs Ede mütermében képezte tovább magát.
13./205./.old.

SZIGETI ISTVÁN:~~xxxxxxx~~ CSILLAG ISTVÁNszobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old,

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1969. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, éremmüvész

Az Orsz.Szépmüv.Muz érem-és plakettgyüjteményének 88%-a magyar anyag.Az 1800 utáni évekből és legnagyobbrészt XX.századi magyar müvészektől származnak. Igy szerepel mely abban Csillag István müvei is. 68.old.

SOÓS GYULA: Az Országos Szépmüvészeti Muzeum érem- és plakettgyüjteménye 68.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LIV-LV.évf. 1955-1956. Akad.Kiadó, Bpest. 1956.

CSILLAG ISTVÁN, éremmüvész

Reményi mellett a régi akademikus törzsgárda másik jelentős mestere. Elkészitette a magy. olympiai bajnokok érmeit. Legujabb munkáit: Mozart, Balassa Bálint c. szépen komponált érmét az Állami Vásárló Bizottság az 195 1957. évi Tavaszi Tárlaton a Magy. Nemz. Galéria Éremgyüjteménye részére megvásárolta. 44. old.

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremmüvészete /1945-1955/ 44. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII, évf. 1957-6958. Akad. Kiadó, Bpest. 1958

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

1881-ben született, második legöregebb szobrászunk, A por portré szobrászat, alig nyújt már számára lehetőséget, müvészete nem tartozik a hivatalosan pártfogolt stilusokhoz, alig méltányolják, Idealizáló realizmusa a történeti szemléletü müértők és az éremgyüjtők körében talál méltó elismerésre. 427.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Katalógusok tanusága és a müvész emlékezete szerint néhány kitünő alkotása megtalálható Bécs, Bruxelles, Róma és London mü zeumaiban, ahová nagyrészt vásárlás útján kerültek. Bpesten a M.N. Galériában, a M.N. Múzeumban, a Legújabbkori Múzeumban, a Bpesti Tört. Múzeumban, az Orsz. Zsidó V. és, Tört. Gyüjt-ben őrzik alkotásait. 427. old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40. sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN,szobrász

A magánmegrendelők nem a haldóbb irányzatu,de a klasszikus megoldást igényelték.Csillag stilusával nagyon életszerüen lehet gyermekeket is ábrázolni.A formák finom átmenetei,a csontszerkezetnek mélyen a hús alá mintázása kell ahhoz,hogy ábrázolni lehessen a gyermek üde fiatalságát. 429.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István kozsöntése 427.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXIII. 1967. 39-40.sz. Pp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1941.-HEGEDÜS GYULA/1870-1931, férfi arckép szemben, álló tégla, 330+240 mm. gipsz. 15./207./.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül. 1881-ben Bpesten. 1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede müt rmében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:. -1942. -HUNYADY SÁNDOR/1890-1942. baju szos férfi arckép szemben. Álló tégla 225+175 mm. terrakotta. 15/207/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobraszmüvész érmei és plakettjei 13/205/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13. sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1944.-DR HERZL/TIVADAR,szakállas férfi arckép b.álló tégla,240+210 mm.öntött,bronz. 15/207/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 15/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmű-
vészeti Füiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1942.- Lucy LUCY,leány arckép b.Alió
tégla 140+105 mm.öntött bronz és ho
horgany. 15/207/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei
és plakettjei 15/205/.old.

AZ ÉRME,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XV. 1959. 15.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1940.-GUTENBERG JÁNOS,szakállas,kalapos férfi arckép szemben.H/.DICSÉRET/DICSŐSÉG/DIADAL/GUTENBERG JÁNOS/NEVÉNEK/MERT ÁLTALA LETT/MINDENKI KINCSE A TUDÁS/1440-1940.Kör,65 mm. vert,bronz és aluminium. 15/207/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten1897-ben iratkozott be az Iparmüvészeti főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1933.-PESTI SZINHÁZ:ÁPRILISI VŐLEGÉN
női arckép b.H/.xxxxxxHONTHY TALLÉR/50/FILLÉRT ÉR/A/
JEGYVÁLTÁSNÁL.Kör.120 mm.öntött,bronz.-Ugyanaz:30 mm.
vert bronz és horgany. 14/206/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Budapesten.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI9.-1940.-MESTEREK TANITVANYA,TANITVANYO MESTERE /KERTÉSZ ÁRPÁD,férfi arckép b./a Pesti Hirlap nyomdaigazgatója/.Álló tégla,130+110 mm.öntött,bronz. 15./207./.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolára, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1951.-DR HAJDU BÉLA/60-IK SZÜLETÉS NAPJÁRA, szemüveges férfi arckép b. álló tégla, 120+100 mm. gipsz. 15/207/ol

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 1959l. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI 9.-1952.-BARTOS GYULA, férfi arckép b.
Álló tégla 290+240 mm.gipsz.
16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 19591. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1940.-DR MED ALEXANDER PUDER/MCMXL
FÉRFI ARCKÉP Jó.álló tégla,200+165 mm.gipsz. 15/207./.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmű-
vészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1951-DR HAJDU BÉLA, szemüveges férfi
arckép b.négyzet 105x100 mm.öntött
bronz. 15/207/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei
és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XV. 1959l. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvé szeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1947.-MAGYAR ATLÉTIKAI SZÖVETSÉG 1897-1947, fáklyás férfi b.Kör 160 mm. gipsz. 15/207/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 19591. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede mütermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1947.-BAJCSY ZSILINSZKY ENDRE, férfi arckép b.álló tégla, 240+ 160 mm. gips: 15/207/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászmüvész érmei és plakettjei 13/205/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XV. 19591. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparművészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1955.-HÓDOS IMRE, férfi arckép b. /birkózóbajnok Helsinki/.Kor,100 mm öntött, bronz.16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plaketjei 13/205/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
--------- XV. 1950. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmüvészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1953.-LENIN, férfi arckép b.álló tégla, 235+180 mm.terrakotta. 16/208/old

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plaketjei 13/205/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmű-
vészeti Főiskolába, majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1953.-CSERMÁK JÓZSEF, férfi arckép b.
/olympiai kalapácsvető bajnok, helsin
ki/, Kör, 100 mm. öntött, bronz. 16/208/ol

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei
és plaket jei 13/205/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Szül.1881-ben Bpesten.1897-ben beiratkozott az Iparmű-
vészeti Főiskolába,majd Telcs Ede műtermében dolgozott.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1953.-GYENGE VALÉRIA,női arckép j.
/400 m női gyorsuszás,Helsinki/.
Kör,100 mm.öntött,bronz.16/208/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei
és plaket jei 13/205/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XV. 1959. 13.sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, éremmüvész

Hazánkban ma körülbelül ötven müvész foglalkozik hivatásszerüen érmek és, plakettek készitésével. Csillag István is szerepel köztük müveivel. 44.old. l.jegyz.

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremmüvészete / 1945-1955 / 44.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

A Műcsarnok kiállításain 1906 óta vett részt. A GENT-i /Belgium/ Nemzetközi Szépművészeti Kiállításon 1913-ban a Művész anyja c. plakettjéért díjat kapott és a Gent-i Múzeum részére megvásárolták. Sok portréplakettel vett részt az Érmekedvelők Egyesülete 1924. évi Érem- és Plakettkiállításán. 13./205/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Csillag István szobrászművész érmei és plakettjei 13/205/. old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------- XV. 1959. 13. sz. Bp.

CSILLAG ISTVÁN, éremmüvész

1910-ben Brüsszelben a 3.Nemzetközi Numizmatikai és Medaillisztikai kongresszus és éremkiállitás.Magyarorszá 10 kiallitónak 184 müvével vett részt azon.Csillag István 6 müvel szerepelt azon. 29.old

GONZTONYI JÓZSEF: Az éremkedvelők Egyesülete/ÉKE/ /folyt./ 28.old

az ÉRME, XXIX. évf, 1976. 1.szám, Bp.

CSILLAG ISTVÁN, szobrász

Klasszikus formanyelve dacára is sok nehézséggel küzdött. Legnagyobb sikerét 1913-ban aratta egy nemzetközi éremkiállitáson Belgiumban, ahol munkáit bronzéremmel jutalmazták és kettőt közülük megvásárolt egy brüsszeli múzeum. 430.old.

GESZTI LÁSZLÓ: Csillag István köszöntése 427.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
------ XXIII. 1967. 39-40.sz. Bp.

MDK

Csillag István szobrászm.

Kisplasztikái Gutenbergről

Reprodukciók 410, 411 lapon 25. és 29. kép

Vértes Tenő: A Gutenberg képmásokról

Magyar Grafika 1960, 4 évf 6 z. 400–413 L

mdk

Csillag István szobrász

a Festek tagja szerepel Illés István

egy vidám epizodjában

Demeter Imre: A Festek

Budapest 1962, 89. l

MUK

Csillag István

emlékplakettek

Arv. Közl. 1953. dec. 4.rksz. 68.sukc.

39.l.

MDK

Csillag István, szobrászm.

Rákosi Szidi plakettjét emlitjük föl.

/gy./ : ?

Képzőművészet. IV.évf. 26.sz. 27.l.

MDK

Csillag István szobrász

Kerner István karnagy, plakett

Képzőművészet, 3. évf. 17. sz. 54. l.

MDK

Csillag István

Glück Frigyes, plakett

Képzőművészet, 3. évf. 17. sz.

mdk

Czillag szobrászművész

Zagja a Feszeknek

Demeter Imre: A Feszek, Budapest 1962, 242. l

Csillag István, Bp. VIII. Mária-u.11.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Negatív

Lilahi István Hegedűnné

Csillag István: József Attila emlékdábla

Csillag István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR H

1964 APR 15.

1021

Székely Mihály, az Operaház felejthetetlen művésze halálának első évfordulója alkalmából a Fészek Művészklub Székely Mihály emlékplakettet alapított. A Csillag István szobrászművész által készített plakettet az idén elsőízben Ilosfalvy Róbertnek, az Operaház tagjának ítélték oda. A képen: Székely Mihályné és Ilosfalvy Róbert

Sikeres ifjúsági világba Budapesten A Magy Szövetség 50 éves j

— Üdvözlöm a kedves magyar közönséget, a világ vívótársadalma nevében — mondta a Sportcsarnok lelátóit megtöltő sportkedvelők nem kis meglepetésére magyarul Miguel de Capriles, a Nemzetközi Vívó Szövetség amerikai elnöke, az ifjúsági világbajnokság ünnepélyes megnyitóján. Huszonhárom ország közel 200 ifjú vívója, a jövő minden bizonnyal jónéhány bajnoka élvezte húsvétkor a magyar főváros vendégszeretetét. A nemzetközi szövetség megbízásából 1964-ben a magyarok rendezték az ifjúságiak immár világbajnoki rangra emelt, 1952 óta évente megrendezésre kerülő viadalát.

Mit mondott Mr. Capriles

— Budapestnél méltóbb helyet aligha találhatunk vívásának egyik lelkes tagja ugyancsak meglepődött. Gondosan formálta, angolul mondta a kedves üdvözlő szavakat, s tavaszi virágcsokorral köszöntötte az ír csapat női vezetőjét. S képzeljék a meglepetést, Mrs O'Brien, a messziről jött vendég, kifogástalan magyarsággal válaszolt.

A mosolygós, magyar származású asszonyt egykor a háború közelgő vihara sodorta Írországba. Férjhez ment, és 26 esztendő után először tért vissza szülőföldjére, méghozzá a bajnokságon rajthoz álló 18 éves nagy fiával. Zsuzsa asszony nagyszerűen érezte magát — ahogy ő mondta — »itthon«. Csak egyszer szállt csalódás a szívébe, amikor fia a tőr-

1021 Csillag István szobrászművész

1977. III. 22. 19.30. Sné.

Tv-hiradó

- Ma délben, az Operaház vörös szalonjában, Lukács Miklós igazgató adta át Millerr Lajos magánénekesnek, a Székely Mihály emlékplakettet. A Fészek Klub alapitványát Csillag István szobrászművész alkotását, minden évben az évad legsikeresebb művésze kapja. Miller Lajost az Operaház vezetői és a pályatársak köszöntötték. A fiatal, de márEurópa-szerte ismert baritonista előadásában, idézzük fel Gounod : Faust cimü operájából, Valentin imájának egy részletét.

/ zene. /

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 18.
Telefon: 188-296, 188-307

Csillag István

ESTI HÍRLAP
1962 JUL 14

1021

A minap töltötte be 81. életévét Csillag István szobrász- és éremművész, akinek nemrég leplezték le József Attiláról és Karinthy Frigyesről készített nagyméretű plakettjét. Képünkön: Balassi Bálint plakettjét mintázza.

(Bojár felv.)

TEI GRATULÁLNAK SIDMUNKASPÁRTI KÉPVISELŐJÉHEZ

Ma délután 4 órakor kezdődik meg előreláthatólag a moszkvai leszerelési és világkongresszus záró ülése. *Ezen az ülésen határozatot terjesztenek elő, amely minden valószínűség szerint a világ népeihez intézett üzenet formáját ölti.* Ezzel véget ér a nagyszabású tanácskozás, amelynek jelentőségét talán három pontban foglalhatók röviden össze:

1. *Felrázni az emberiséget, legyőzni a sok helyen tapasztalható közömbösséget, s küzdelemre hívni a béke megvédéséért.*

2. A történelemben első ízben lehetőség nyílt arra, hogy különböző világnézetű és véleményű emberek közösen nyilvánítsák véleményüket az

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

ÁBRÁND

1971 JAN 17
1021

dauf a gep
lalta.

tikai

si módszerek javítása annak érdekében, hogy több kutatói kapacitás álljon rendelkezésre — egyszóval a párt feladata az alkotásnak kedvező, egészséges, tudományos légkör feltételeinek kialakítása.

Bíró Teréz

kéthetenként 2); s kevesebb rajzfeladatot kell beadniuk mint a nappali tagozaton tanulóknak. Mindezeket azonban ellensúlyozza az a tény, hogy jelentős részük műszaki területen dolgozik, s mindennapi munkája is bizonyos fokig gyakorlatot jelent. Kétségtelen viszont, hogy ez azokra, akik történetesen mégsem hoz-

E

heti

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 ÁPR 19
PETŐFI NÉPE

Csillag István szobrának

Dózsa-szobor Kiskunmajsán

1021

● A Forradalmi Ifjúsági Napok rendezvényeként került sor az elmúlt napokban Kiskunmajsán Dózsa György mellszobrának avatására. Csillag István alkotását a Dózsa György Gimnázium előtti kis parkban Krajcsovics Mihálynak, a megyei tanács művelődésügyi osztálya csoportvezetőjének avatóbeszéde és a diákok ünnepi műsora után adták át a nagyközség lakóinak. Képünkön a diákokból álló díszőrség a szobor mellett. (Takács András felvétele.)

**épző Intézetben a közelmúltban be-
sportban is hasznosítják. A test-
tt képek segítségével a tanulók ki-
tó: Rózsás Sándor felvétele — KS)**

OTÓ-tanácsadója

kal jobb csapat, még idegen pályán is esélyes a győzelemre.
Tippünk: 2, x.

7. Perbál—Dunakeszi VSE. NB III. Középcsoport. Rangadónak számít a mérkőzés, hiszen a két együttes a táblázat 7—8. helyén áll. A Perbál az elmúlt héten idegenben is nyert, s most is esélyesebb.
Tippünk: 1, x.

8. Bp. Spartacus—Ikarus. NB III. Középcsoport. Mindkét csapat nagyon jól játszott az elmúlt fordulóban. A Spartacus Kecskeméten, az Ikarus [illegible]

ból:
Kalmár—Ábel 0:1.

XI. forduló:
Kalmár—Centgráf 1:0, Borsos—Molnár 0:1, Czeglédi—Ábel 0,5:0,5, Mészáros—Papp 0:1, Hajagos—Komróczky 1:0, Zsiros—Haragos 0,5:0,5, Linczer—Kiss 1:0.

XII. forduló:
Centgráf—Kiss 1:0, Haragos—Linczer 0,5:0,5, Komróczky—Zsiros 0,5:0,5, Papp—Hajagos 1:0, Ábel—Mészáros 1:0, Molnár—Czeglédi 0,5:0,5, Kalmár—Borsos 1:0.

Függőeredmények:

VIII. forduló: Haragos—Czeglédi 0,5:0,5.

X. forduló: Haragos—Hajagos 1:0, Molnár—Kalmár 0,5:0,5.

XIII. forduló:
Borsos—Centgráf 0,5:0,5, Czeglédi—Kalmár 0,5:0,5, Mészáros—Molnár 0:1, Hajagos—Ábel 0:1, Zsiros—Papp 0,5:0,5, Linczer—Komróczky 0,5:0,5, Kiss—Haragos 0:1.

A végeredmény:

1. Ábel Lajos (BÁCSÉP) 11, 2. Haragos Kálmán (BÁCSÉP) 10, 3. Kalmár Sándor (MFSC) 8,5, 4. Czeglédi Zsolt (BÁCSÉP) 8, 5. Molnár Zoltán (BÁCSÉP) 8, 6. Papp I. (MFSC) 7,5,

Csillag István
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 AUG 7
ESTI HÍRLAP

Jubiláló Fehér Hollók

Több mint félszáz terítékű bankettasztal várta a Fészek Klubban a *Fehér Holló Társaság* tagjait. Ezúttal néhány idős Fehér Holló születésnapját ünnepelték a többi hollók. A 86 esztendős *Csillag István* szobrászművészt és *Kisfaludi Stróbl Zsigmond* szobrászművészt 83., *Kálmán Oszkárt*, az Operaház örökös tagját pedig 80. születésnapja alkalmából.

Számos felköszöntő hangzott el a banketten, amelyre külföldről is érkeztek vendégek. Rómából megjött *Tolnai Ákos* festőművésznek, a Fészek Klub egykori háznagyának a fia. A felszólalók közül *Farkas Imrének* volt a legnagyobb sikere rögtönzött versikéivel.

Az ünnepeltek közül Kisfaludi Stróbl Zsigmond elmondotta, nagyon várja egyik szobrának egri leleplezését. A végvári vitézek című szoborcsoportról van szó, amelyet bronzba öntöttek, és most állítanak össze. Kálmán Oszkár mondotta: — Közeledik a félszázados jubileuma annak, hogy *először énekeltem* a Kékszakállú herceget, Bartók Béla operájának ősbemutatóján. Most, hogy 80 éves lettem, boldogan látom, hogy a *vetésünk megérett*, azokat a Kodály-dalokat, amelyeket annak idején én mutattam be, ma már gyakran halljuk művészeink tolmácsolásában.

Hosszú ideig tartott a bankett: a Fehér Hollók korukat meghazudtoló étvággyal fogyasztották el a kitűnő szombati ebédet.

Kristóf Károly

Negyvennyolc en

Szombat este szü

Vasárnap az ors

Aki szombaton délután gépkocsival vagy motorkerékpárral indult Balatonra, Aligáig még azt hihette, kellemes hétvégében lesz része. Az időjárás azonban egyik pillanatról a másikra másképpen döntött, a szél mind erősebb lett, és csakhamar *orkánként tombolva, olyan porvihart kavart, hogy a járművek délután négy órakor csak teljes városi világítással haladhattak.*

Ami a Balatont illeti: ilyen haragosnak, félelmetesnek az idén — sőt, azt is állíthatjuk: évek óta — nem láttuk.

A türkízzöld víztömegen óriási tarajos hullámok hömpölyögtek, megállás nélkül — *a kompközlekedés megszűnt,* a tihanyi parton rekedt több tucatnyi jármű végül is késő este, és fákat tördelő szélviharban, az országúton jutott vissza a déli partra —, s hogy milyen ítéletidő tombolt a tavon, arról csak vasárnap, a siófoki révkapitányság adhatott teljes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 MÁR 29

NÉPSZABADSÁG

Csillag István

A Székely Mihály-emlékplakett idei jutalmazottja: Komlóssy Erzsébet

Az *Állami Operaházban* szerdán bensőséges ünnepségen adták át a Fészek Klub Székely Mihály emlékére alapított díszplakettjét *Komlóssy Erzsébet* operaénekesnőnek.

A kitüntetést — *Csillag István* szobrászművész alkotását — *Lukács Miklós* igazgató nyújtotta át az ünnepeltnek, megemlékezve Székely Mihályról, a magyar operakultúra halhatatlan alakjáról, akinek tiszteletére minden évben a róla elnevezett díszes kisplasztikai alkotással jutalmazzák az évadban legjobb művészi teljesítményével kitűnt fiatal operaénekest.

KÜLDJÉK MÉG:

közületi boltunkban

u. 15.)

eszültségre

"

"

"

"

KEKET ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csillag István

FILM SZÍNHÁZ MUZSIKA

1964 MÁJ – 8.

1021

MINT ARRÓL MÁR BESZÁMOLTUNK, a Fészek Klub alapította Székely Mihály emlékplakettet minden évben a nagy művész emlékére az Operaház átadja egy-egy kiváló művészének. Az elsőt Ilosfalvy Róbert kapta. A plakettet Csillag István szobrászművész készítette.

Film a filmről

...lala zeneszerzőjével

...elye volt április 29-én a Szegedi Einem; a nagynevű osztrák zene...ált kétfelvonásos operáját, a Dan...országon először s hatalmas siker...erző is — készségesen vállalkozott ...a olvasóinak elmondjon egyet...l.

(— Manapság egyre több szó esik a zenében a stílus elsődleges voltáról. Mi erről az ön véleménye?)

— Úgy vélem, minden zeneszerző bizonyos meghatározott *mondanivalót* hordoz magában — és hogy ez az elsődleges. A stílus természetesen nem mellékes dolog, de nem is pusztán elhatározás kérdése. Amint a zeneszerző tudatosította, hogy mi az ő személyes mondanivalója, mindent elkövet, hogy kompozíciós

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 MÁR 23

ESTI HIRLAP

Csillag István szobrászművész.

Székely-plakett Ágay Karolának

(MTI Fotó — Kovács Gyula felvétele.)

Az Operaház vörös szalonjában tegnap délben adta át *Ferencsik János* főzeneigazgató a Székely Mihály emlékplakettet, Csillag István szobrászművész alkotását, az elmúlt év legsikeresebb énekesének — *Ágay Karolának.*

Ágay Karola, Lucia, Gilda és Zerbinetta bravúrszólamainak megszólaltatója, a Falstaff Alice-a, a Szöktetés Konstanzája, Szilágyi Erzsébet és Gara Mária életrekeltője, az Éj királynője. Minden színrelépése élményt szerez a közönségnek, megbecsülést dalszínházunknak, nemcsak itthon, hanem immár a világ bármely rangos színpadán. Ezt méltányolta a kitüntetés, s a meghitt ünneplés, melyben kollégái és az Opera vezetői részesítették.

E be
ban ülé
készítő
nyében
tanácsl
viselői
párt n
Az elő
jus 23
ülésszc
vában

BELSŐ HELYZET
ZTÁNBAN

s hosszasan ecsetelte az utóbbi hetek és hónapok ellenzéki megmozdulásainak súlyos *gazdasági* következményeit. Az ellenzéki megmozdulásokat „tömeghisztériának" minősítette, majd arról beszélt, hogy

a pakisztániak „félelemben töltik napjaikat, a gazdasági élet pedig szinte teljesen megbénult".

Dr. Huda, Kelet-Pakisztán újonnan kinevezett kormányzója, a maga részéről azt fejtegette, hogy már tapasztalható a javulásnak néhány jele, *de az élelmiszerhelyzet változatlanul aggasztó.*

A pakisztáni vezetőknek a kelet-pakisztáni forrongás lecsillapítására irányuló minden igyekezete ellenére — az AFP jelentése szerint

a helyzet majdnem teljesen kicsúszik

a tartományi hatóságok ellenőrzése alól.

Küldöttsége

Ma reggel elutazott
dapestről a Német Dem
ratikus Köztársaság p
és kormányküldöttsé
amely *Friedrich Ebert*,
Német Szocialista Egys
párt Politikai Bizottsá
nak tagja, a Német I
mokratikus Köztársa
Államtanácsának tagja
zetésével részt vett a
nácsköztársaság 50. évf
dulójának ünnepségein.
delegációt a Nyugati
lyaudvaron Szirmai Istv
az MSZMP Politikai
zottságának tagja, dr. C
bán László, a művelőd
ügyi miniszter első hely
tese és Bojti János külüg
miniszter-helyettes búcsú
tatta.

Duvalier elismeri Biafrát

Port au Prince, március 2
Francois Duvalier, a k
rib-tengeri *Haiti* diktátor
bejelentette, hogy korm
nya elismerte a Nigériát
1967-ben különvált szak
dár Biafrát.

ANGUILLA:

E.H. 959. II. 4.

MEGKEZDŐDÖTT A HAYDN-EMLÉKÉV

Az Akadémia hétfő esti ünnepi ülésével megkezdődött Magyarországon a Haydn-emlékév. Az ünnepi ülésen megjelent a politikai, a gazdasági és a kulturális élet számos vezető személyisége, akadémikusok, művészek. Jelen volt a budapesti diplomáciai testület több képviselője és tagja. Az ünnepi ülést Kodály Zoltán Kossuth-díjas akadémikus nyitotta meg, majd Szabolcsi Bence Kossuth-díjas akadémikus tartott előadást *Haydn és a magyar zene* címmel. Az ünnepségen közreműködött a Tátrai-vonósnégyes. Az Opus 20-ból a D-dur vonósnégyest adta elő. Az Akadémián az ünnepi üléssel egyidőben az Akadémiai Könyvtár és a Széchényi Könyvtár Haydn-emlékeiből kiállítás nyílt. Képünkön Csillag István szobrászművész Haydn emlékplakettje.

Csillag István

hinden ors

Csillag István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

SZOC. MŰVÉSZETÉRT

1962 SZEP

1021

A nyáron töltötte be 81. évét Csillag István szobrászművész, aki Balassi Bálint plakettjén dolgozik

közreműködésével, an

elező és Ipar Vállalat
rendeztek a vállalat s

S!

nikulai utóhangok

all az ember.
ím, ez is hogy
is, ott is! Lám,
ehetett például
gény Krencsei
ezdete után fél

kitalálta, hogy csakis a műkedvelő Angyal János tudja konferálásával legjobban elgyönyörködtetni a kíváncsiskodó nézőket. Lám, ha nem lett volna ilyen gondolatserkentő, dús meleg, ettől a műélvezettől is elestek volna a szegény nézők!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 180-096, 181-307

MAGYAR NEMZET

Csillag István

A modern magyar érem és kisplasztika egyik jeles művelője, Csillag István szobrászművész most tölti be 85. életévét. Csaknem minden budapesti és vidéki múzeum őriz értékes alkotásaiból, a Nemzeti Galériában 21 műve van kiállítva, de Bécs, Brüsszel, London múzeumai is képviselik művészetét. Alkotókedve töretlen, nemrég mintázta meg az Operaház számára Székely Mihály portréját, jelenleg pedig Kisfaludi-Stróbl Zsigmond képmásán dolgozik.

⊕

nyitok [illegible]

Nagy kár viszont, hogy ez a nagy költséggel épült bisztró-étterem máris kiesik a forgalomból, a balatoni autópálya elkészülte után pedig olyan messze kerül attól, hogy autósok látogatására akkor már aligha lehet számítani.

Siófokon telt ház

Csillag István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JUL 29

MAGYAR NEMZET

NAPLÓ

A Katowicében megjelenő Dziennik Zachodni munkatársa, Bronisław Trowski budapesti látogatása alkalmával felkereste Csillag István szobrászművészt. Megtekintette érdekes szobor-portréit, a magyar fővárosban elhelyezett, híres embereket ábrázoló domborműveit, a Nemzeti Galériában levő alkotásait és munkásságáról hosszabb cikkben emlékezett meg lapjában.

nyainak, a dorog...
oroszlányinak dolgozói általá-
ban egynapi keresetüket aján-
lották fel, a megye tizenegy
vasipari üzemének munkásai,
alkalmazottai pedig eddig
250 000 forintot adtak. A Ko-
márom megyei kisiparosok ed-
dig több mint hetvenezer fo-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 MÁR 23

NÉPSZAVA

Csillag István

HORI

— Komlóssy Erzsébetnek az Operaházban szerdán bensőséges ünnepségen adták át a Fészek Klub Székely Mihály emlékére alapított díszplakettjét. A kitüntetést — Csillag István szobrászművész alkotását — Lukács Miklós igazgató nyújtotta át.

102

[illegible] dolgozott a gátakon. Munkájukat 136 nagy földmunkagép és 480 különböző szállító jármű segítette.

A *Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság* több mint 100 kilométeres tiszai szaka-

1021

1978. III. 22. Televizió 19,30 Áné

TV Hiradó 1.

- Minden év március 22-én a világhirü magyar operaénekes Székely Mihály emlékére nyujtják át azt az emlékplakettet, amelyet a Fészek Klub alapitott, és Csillag István szobrászmüvész alkotott.
A dijat mindig az elmult év legkiemelkedőbb alakitását nyujtó énekesének itéli oda az Operaház vezetősége.
A megtisztelő elismerés 15. tulajdonosa Kovács Kolos, az Operaház fiatal basszistája, akinek ma délután Lukács Miklós az Operaház igazgatója nyujtotta át a kitüntetést.
Kovács Kolos előtt olyan énekesek vehették át a dijat, mint Róti József, Házy Erzsébet, Ilosfalvy Róbert és Faragó András.
A kollégákkal együtt mi is gratulálunk a Székely Mihály emlékplakett legfrissebb tulajdonosának.

Csillag István szobrászmüvész

megépítése óta (1909) fellendült iparát a fa megmunkálása jellemzi. KÉZ A.

Története. A vármegye Árpádok korabeli történetéből keveset tudunk. Annyi bizonyos, hogy lakosai határszéli katonai szolgálatot teljesítettek. Csíkszék egyike volt a székelyek hét főszékének. Az Anjouk, Zsigmond és a Hunyadiak idejében sűrűn szerepeltek az oláhországi hadjáratokban. Csíkszentdomonkos határában ölte meg Ördög Balázs a menekülő Báthory Endre bíbornokot 1599 okt. 31-én. Ezért Básta 1600-ban véres bosszút állott a szék lakosságán. 1764-ben a székelyek a súlyos adó és a határőrvidék szervezése miatt Mádéfalván fellázadtak, de Buccow császári tábornok («a székelyek hóhéra») a lázadást vérözönbe fojtotta (siculicidium). Csíksomlyóról került elő 1796-ban a Csíki székely krónika. A vm. katonasága tevékeny részt vett a napoleoni háborúkban s az 1848-i szabadságharcban. Szervezetük azonos a többi székelység szervezetével. *(Orbán Balázs:* A Székelyföld leírása. 1869.) TAKÁTS GY.

Csíky magyar-örmény *család. Csíky Tódor*, erzsébetvárosi kereskedő volt az első, akinek e családból Mária Terézia királynő 1760-ban nemességet adott. Ugyancsak Mária Terézia királynő 1780-ban *Csíky Emánuel és Péter* erzsébetvárosi polgároknak adományozott nemességet. Csíky Emánuel városi tanácsos, majd többizben főbíró volt. TEMESVÁRY J.

Csiky *Gergely*, örmény családból, író, szül. 1842 dec. 8-án Pankotán (Arad vm.), megh. 1891 ápr. 19-én Budapesten. Az egyházi pályán indult mint fölszentelt pap: volt káplán, teológiai tanár Temesvárott. Egyházjogi kézikönyvet írt, szerkesztője az *Egyházi Közlöny*-nek s mint egyházjogász a válópörökben szerepet játszott. Közben azonban megindul erős irodalmi érdeklődése. 1871-ben *Jóslat* c. vígjátéka, 1877-ben pedig *Janus* c. tragédiája elnyeri a M. T. Akadémia Teleki-díját. Sorban nyernek művei pályadíjakat *(Az ellenállhatatlan*, 1879, *Bizalmatlan*, 1879) s erősen belemerül a drámairodalom s a színház életébe. 1878-ban püspöki engedéllyel Budapestre költözött és itt színiakadémiai tanár lett. Ez a világi munkásság nem volt összeegyeztethető egyházi jellegével. Fölszólítást kapott, hogy térjen vissza az egyház szolgálatába. Csiky erős benső küzdelem után az engedelmesség ellen döntött. 1880-ban kilépett s egy év mulva áttérvén az evangélikus vallásra, nőül vette Bakody Tivadar orvosprofesszor leányát, Amandát, a lelki válság azonban mitsem változtat irodalmi munkásságának tiszta etikai jellegén. Míg eleinte a romanticizmus hatása alatt dolgozott, az élet apró bajainak felismerése (a családi élet sok visszás helyzetét mint szentszéki tanácsosnak módjában volt közelről látnia) s különösen párisi tanulmányútja megfordítják költészetének irányát, a romantikus alakok és helyzetek mind ritkábbak darabjaiban s a reális megfigyelés adatai mindjobban érvényre jutnak műveiben. A nyolcvanas évek magyar társadalmi életét rajzolja, főleg Sardou realizmusa szerint. Életének ez a diadalmas iránya a *Proletárok*-kal indult meg (Nemzeti Színház, 1880). A dráma nagy hatást tett, valósággal ekkor vette át Csiky Szigligeti diadalmas szereplését; tíz esztendeig drámái zajos sikert aratnak, alakjai a nyolcvanas évek társadalmának reális keresztmetszetét szolgáltatják. Egyéb darabjai: *Cifra nyomoruság*, a legnagyobb magyar színpadi sikerek egyike (1881), melynek címe fogalom lett, házassági komédia, s benne az asszony sok kísértés után is végre rájön, hogy igazán csakis a férjét szereti; a *Stomfay család* (1883), *Buborékok* (1884), *A sötét pont* (1885), *Spartacus* (1886), *Királyfogás* (operett, Konti József zenéjével, 1886), *A vasember* (1886) stb. stb. Már-már hanyatló tehetsége még egyszer felragyogott 1891-ben *A nagymama* darabjával; több darabjával még ma is hatni tud a színpadon. Éles megfigyelő tehetsége, kitűnő technikai készsége, melynek alapja a színpad abszolút ismerete volt, a színi hatások teljes mértékben való kihasználására tették képessé s e tulajdonságai miatt soká nem vették észre, hogy lélektani mélység nála alig van s hogy hiányzik előadásának benső ihlete. Lefordította Szofoklészt (1880) és Plautust (1883), írt regényeket is *(Arnold*, 1888, *Az Atlasz-család*, 1889, *Az atyafiak*, 1891). Tagja volt a M. T. Akadémiának s a Kisfaludy-Társaságnak. Összegyűjtött színművei 1882—94-ben jelentek meg 18 kötetben. RUBINYI M.

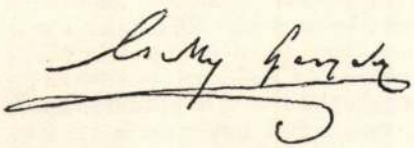

Csiky *József*, orvos, egyetemi tanár, szül.

2881-ben Marosvásárhelyen, megh. 1929 jan. 16-án Debrecenben. Orvosi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte. Sokáig működött Jendrassik tanár belgyógyászati klinikáján, kiváló irodalmi működést fejtett ki. 1921-ben a belgyógyászat rendes tanára lett a debreceni egyetemen. ANTAL J.

Csiky *Kálmán (Alsó-csernátoni) id.*, író és jogtudós, szül. 1843-ban, megh. 1905-ben. Udvari tanácsos, műegyetemi ny. r. tanár, volt országgyűlési képviselő, jeles műfordító volt. Önálló művei: *A magyar alkotmánytan és jogi ismeretek kézikönyve* (1879), *A hazai alkotmány és jogismeret alapvonalai* (1881), *A magyar állam közigazgatási joga* (1888), *A magyar közigazgatási jog kézikönyve* (1899). SZÉKELY M.

Csiky *Kálmán (Alsó-csernátoni) ifj.*, jogtudós, volt jogakadémiai tanár, szül. 1881-ben, megh. 1912-ben. Folytatta atyja tudományos munkásságát. Művei: *Jogi axiomák* (1900), *Az egyház jogi fogalma* (1908), *Közjogpolitika és egyéb alkalmi cikkek* (1908), *Az egyház elmélete és jogi lényege* (1909), *Hazai alkotmány és jogismeret alapvonalai* (1911). SZÉKELY M.

Csiky *Lajos (Alsó-csernátoni)*, ref. teol. akadémiai tanár, szül. 1852 aug. 5-én Kenderesen, megh. 1925 febr. 3-án Mátészalkán. A teol. tanfolyamot Debrecenben végezte, majd három évet angol és svájci egyetemeken töltött. 1881-ben lett a debreceni teol. akadémián a gyakorlati teológia ny. r. tanára, különösen a gyakorlati teológia terén számos értékes művet alkotott. ROHOSKA J.

Csilei salétrom, lásd: *Chilei salétrom.*

Csili, 1928 óta *Hope*, Kína egyik legészakibb tartománya, a külön kormányzat alatt álló Peking nélkül területe 133.100 km², (1922) 25.357,464 lak. Csak legnyugatibb és északibb része terjeszkedik ki hegyvidékre, egyébként löszös, homokos, a Hoangho egykori torkolati (Luanho, Paiho, Hutoho, Csangho) ágaival barázdált sikság. A terméketlen partvidék mögötti terület nagyon sűrűn lakott. Mezőgazdasága sok rizst, búzát, babot, gyapotot termel, de igen fejlett kert- és gyümölcsgazdálkodása is. Vas- és gyapotipara az újabb időkben indult fejlődésnek, ugyancsak újabbkeletű kőszénbányászata is. Tengeri hajóforgalma Tiencsinen és Csingvantaun át bonyolódik le, területét öt vasútvonal ágazza be. Székvárosa 1911-ig Pautingfu, azóta *Tiencsin.* KÉZ A.

Csili (régebben *Pecsili*), a Sárgatenger egyik öble Kína É-i partján, a nyilt tengerrel a 100 km széles Csili út köti össze. 200 m mély. É-i része a Liatung, D-i a Laicsou öböl. KÉZ A.

Csilizköz, a Csallóköznek az a része, amelyik a Bős környéki mocsarakból kifolyó és a győrvármegyei Szőgyével szemben a Dunába torkoló Csiliz patak és az Öregduna között fekszik. Hossza 20, szélessége 5—8 km. KÉZ A.

Csillag elnevezésen rendszerint az állócsillagokat és a bolygókat értjük, vagyis azokat az égitesteket, melyek szabadszemmel figyelve nem mutatnak körongalakot, hanem mint csillogó pontok észlelhetők az égbolton. MAJZON L.

Csillag *István*, szobrász és éremművész, szül. 1881-ben. Kisplasztikusaink egyik legszorgalmasabb művésze. Budapesten és Németországban, majd ismét itthon folytatta szobrászati tanulmányait. Plakettjeiben igyekszik a tért nagy formákkal lehetőleg teljesen kitölteni. Újabb műveiből Lóczy Lajos karakterisztikus arcképe tűnt ki különösen. Kiállításaink egyik állandóan szereplő művésze.

Csillag *Pál*, matematikus, szül. 1896-ban Budapesten. A budapesti egyetemet végezte. Függvénytannal (különösen a transcendens egész függvényekkel), a Fourier-sorokkal s a diophantikus approximációkkal foglalkozik főképpen s ezek köréből értékes tanulmányai jelentek meg a német szaklapokban.

Csillag *Teréz*, színművésznő, szül. 1862 aug. 17-én Dunaadonyban, megh. 1925 júl. 1-én Budapesten, ahol a színiakadémia elvégzése után 1879-ben a Nemzeti Színház szerződtette. Éveken keresztül mint naíva aratott óriási sikereket. 1893-tól kezdve asszonyszerepeket játszott, majd anyaszerepeket és végül a komikai szerepkörrel is próbálkozott. 1900-ban a Vígszínház tagja lett, de már 1904-ben visszaszerződött a Nemzeti Színházhoz. 1901-ben a Színművészeti Akadémián a színpadi gyakorlat tanárává nevezték ki. 1909-ben a Nemzeti Színház örökös tagja lett. PÜNKÖSTI A.

Csillagállatok, lásd: *Asterozoa.*

Csillagáramlás (Proctor elnevezése, angolul: *Stardrift*), több állócsillagnak egyirányú saját mozgása, melyet csak hosszú ideig tartó megfigyeléssel vehetünk észre. MAJZON L.

Csillagászat. *(Asztronomia)* az égitestek térbeli eloszlásának, mozgásának és fizikai sajátságainak kutatásával foglalkozó tudomány. A *gyakorlati csillagászat* a közvetlen megfigyelések körébe vágó dolgokkal, az *elméleti* vagy teoretikus pedig a megfigyelési anyagból vonható s a jelenségek magyarázatára szolgáló törvényszerűségekkel foglalkozik. Az elméleti csillagászat *három* részből áll, és pedig a *szferikus*, a *tulajdonképpeni elméleti* és a *fizikai* csillagászatból. Az *első* a csillagoknak az égbolton elfoglalt látszólagos helyeit állapítja meg és látszó mozgásainak törvényszerűségeit vizs-

Gutenberg Lex. VIII. K. 328.h

Afutalás megyma

Csillag

épitész-család

l.

Zillack.

Csillag István

1267. Csillag (Stern) István.

Sz. Budapesten 1881 július 12-én.

Lóczy Lajos.

Mellig, balrafordultan és arczélben látható. Haja és nyirott bajusza rövid, arcza leberetvált. Homloka ránczos, arczának bal felén pedig nagy szemölcs van. Öltözete: ing álló gallérral, csomóra kötött nyakkendő, mellény és egyelejű kabát. Felirata a párkányzaton három sorban: »LÓCZY LAJOSNAK 1909 MÁRCIUSÁBAN TANITVÁNYAI ÉS TISZTELŐI« és jobbról félmagasságban: »CSILLAG«.

Vasdombormű, méretei 25·7 : 17·9 cm. — Lelt. sz. 1267. — Vétetett 1910-ben a művésztől 100 K-án (14–910). — Kifizettetett 1910 január 3-án. — Elszámoltatott 1910 február 27-én (341–910). — Az elszámolást jóváhagyta az 1911 márczius 11-iki 22120–910 szvsz. határozat (910–911).

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 SZEP – 1

Csillag István

MAGYAR NEMZET

Csillag István 82 éves szobrászművész a Fészek Klub és a Fehér Hollók társasága megbízásából Székely Mihály emlékplakettet mintázott. A köztiszteletben álló mester már számos irodalmi, történelmi és színházi világból ismert hírességről készített érmeket.

1921

[illegible]

[illegible]mény, ahol ne működnének a

megírva Csillag István
zobrán
VIII. Déri u. 15

MKSz 1947

Csillag István

Maretter

Csárpam. 566 l.

Az O. M. Sparm. Mur.

Ugyvitelyei

1926

Campo di Marte (ír. kampodimárte), v. *Campus Martius*.

Campo Santo (ír. kampószánto), v. *Camposanto*.

Campos (ír. kampósz), 1. [illegible] *Campo*.

Campos (ír. kampósz), 1. [illegible] *Campo*.

Campos (ír. kampósz), 1. [illegible] *Campo

1936. készítette Lichtenberg Kornél orvos professor bronz emléktábláját,

II. melyet 1937 dégen leplezték le az Appony-Poliklinika szülészeti osztályán.

1936 készítette a ~~szántódi~~ Ilhanyi

I. ~~[illegible]~~ vevház falán elhelyezett Csokonai Vitéz Mihály emléktáb-~~Goldzieher~~ V. lát.

< >

Szinnyei [illegible] a M. Tört. Muzeum érentárában, a Képzőmüvészeti Muzeumban, a M. Tört. Képcsarnokban a Fő. Képtárban és a

Csillag István, szobrász;
sz. 1881. jul. 12. Bpesten.
1896. a bpesti iparművészeti
iskolában ~~tanult~~, majd.
Németországban tanult.
Hazatérte után Kallós Ede
és Radnai Béla szobrász-
művészeknél dolgozott.
~~Bpesti műtermében~~ 1932-ig
több mint kétszáz plakettet
és érmet készített, ~~a~~ Ezek
közül 210 drb ot részletesen
ismertet Huszár és Proco-
pius művé. ~~Sikereivol-~~
~~tak~~ a ~~Lechner Ö.~~, Loczy L.
~~Fok Béla~~
~~Koranyi F. Vázsonyi V.~~
~~Glück F. plakettekkel~~
~~Goldzieher Vilmos~~
Számos arckép szobrot
is mintázott, sikereit azon-
ban inkább plakettjeivel
[illegible] aratta.

Csillag István

Föv. képt: Lechner Gdön
Brück Lajos
Rákosi Szidi (I–II) Gr. pl.
Glück Frigyes
Gr. Korányi Frigyes "
Kerner István
Rákosi Jenő "
Vázsonyi Vilmos
Beregi Oszkár "
Mark Lajosné M. Molnár Rózsi
Müller József

Férfiarckép, feldmű, Gr

Laky Mátyás, Gr. érem

Csokonai Vitéz Mihály, terrac. emléktábla

2 Érk: August. 26.

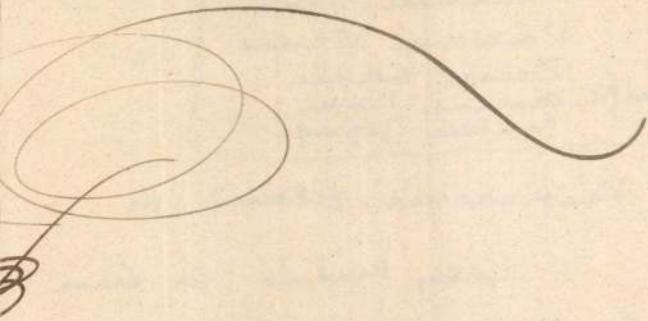

í éri május 10én 159. p.a.
ére hivatkozva, a körös had-
tól nyert értesülés folytán
tsággal, hogy a pepesi
jzai mincsenek a hadügy-
tokában..
ti, 1902. augusztus 20án

Csillag István
nobrún

M.D.

1919-ben Marx emléktábliát készí-
tett. Az ő alkotásai közé tartozik
a József Attila utca és a Frankel
Leo utca emléktábliája.

[illegible] — In memoriam
Művészet, 1968. április - 29 lap.

M.D.Y

Csillag István
szobrász

Képzőművészek, zeneszerzők portréi láthatók számos érmén. Szinész sorozatában az utolsó mű Székely Mihály emlékérme

~~[illegible]~~ —: In memoriam

Művészet, 1968. április - 9 lap

Csillag Istvánt
szobrász

M.D.

Ezmeiu, plahettjein, emlektábláin a
művelődestörténet és a forradalmi
mozgalmak számos kiemelkedő egyé-
niséget örökítette meg.

~~[illegible]~~ — In memoriam
Művészet, 1968. április – ~~[illegible]~~ lap.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
TANÁCSA

83.898 szám
1929-XI.

A Müemlékek t. (

A székesfőváros t
zönségének tulajdonát képező u.n.
pest kitataroztatja.

Miután a m. kir.
rendelkezése értelmében a szóbanf
országos Bizottságnak utmutatása sz
t. Országos Bizottságát, hogy leg

Csillag István

Nobrin

Szabad Művészet

1952. 1. sz. 48. l.

(a Fův Tanácsa)

Frankel Leó utcajelző emléktábláját készítette 1951-a fővárostól kapott megbízást

(~~[illegible]~~

emléktábláját csináltatva Cs-vel

Csillag István

nobrán

namos plakettje

az alábbi auk-

cion

Ernst Muzeum aukcioi

XVIII.

V 135-136 l.

IM AUKCIÓI

Csillag István

életrajz

irod Csókássy 15. l.

V

11506

tatása.

hol a zágrábi Jellacic-téren
átjuk, közeledik I. Ferencz Jó-
e vesz körül és a ki a horvá-
lgéssel fogadja. A közönség

retei 23.5:23.3 cm.

416-910
-910-4
elt.3822

Csillag István

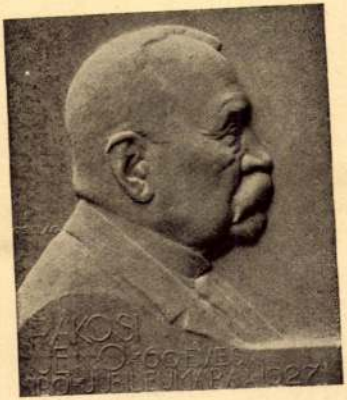

Csillag István: Néhai Rákosi Jenő hatvanéves irói jubileumára készült plakett

Csillag Stefano: Medaglia del defunto Eugenio Rákosi eseguita in occasione del 60 anniversario della sua attivitá letteraria

Csiókassy

#

Csillag István

MAGYAR MÜVESZET

1929. 32 Fónak cím

V

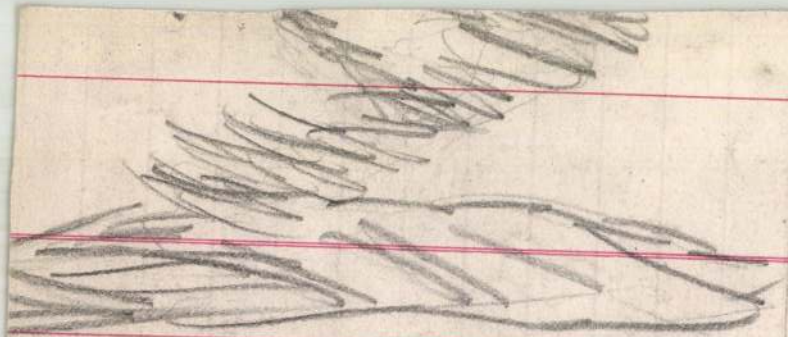

P690-89

Csillag István

Lárd

szobrász

Éremkedvelők Egyesülete (Nem. hal.)

1907. 32. lap

V

A B–E betűs katalogus kötetben.

26/1940

Szeged. Alsóvárosi
Mátyás-templom

Csillag István
szobrász

M. Képzőm. Egyes. tagja

KMTÁRS művcsoptok
1931 feb márc kiáll.

III. 38.

1931. tav. kiáll. 264.
1931/32. téli kiáll. 175.
1932. febr - márc. kiáll. 342
1932. tav. tárl. 206
1932/33. téli kiáll. 550
1933. Magyar. képzőm. kiáll.
107.

Csillag István ~~Kobrák~~

Izabella u. 65 Miskolc

1929/30. téli kiáll. 169, 174 V

1930. tavaszi kiáll. IV. 63 V

1930/31. nib. kiáll. 224, 251, 255 V

1934. téli kiáll. 140. V

1934. nemz. képzőm. kiáll. 121 V

Tisza Kálmán:

Mellig, kissé jobbra fordu
sza hosszú, pápaszeme
csokorra körött, mellény
alatt két sorban:
„Colomann
Ungar. Minister
alól balra: „Nach einer Pho
jobbra: „Stich u. Druck
s legalól középütt: „Verlag

Acélmetszet, wag

Ltsza

Csillag István

irod

Hu Pr magyarem

XXVII. tábla

V átvoe

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezek
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mik
királyság megváltó eszméjének. És fegy
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hiveiml
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomiáj
sok ezer embertársamon, joggal kérheten
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszme
nek semmit, amig igazolt embereim
Griger Miklós és az én nevem szer

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

1301–1302. Csillag (Stern) István.

Sz. Budapesten 1881 július 12-én.

1301. *Tóth Béla.*

Mellig, kissé balrafordultan, de visszanézve és sima karimájú egyoldalú plaquetten van ábrázolva. Házi sapkát, csiptető szemüveget, magas mellényt és lehajtott gallérú kabátot visel. Haja rövid, bajusza kipödrött, álla pedig leberetvált. Felirata a kép alatt aláírásának másakép: »*Tóth Béla*«, jelzése pedig a mezőnyben fölül jobbra: »CSILLAG 1907«.

Bronz, méretei 22·2 : 14·6 cm. — Lelt. sz. 1301. — Vétetett a művésztől 1911 január 31-én 100 K-án (183–911). — Kifizettetett 1911 február 1-jén. — Elszámoltatott 1911 márczius 8-án (1005–911). — Az elszámolásra nézve lásd a 23661–911 szvsz. előadmányt.

1294. Csillag (Stern) István.

Sz. Budapesten 1881 július 12-én.

Goldzieher Vilmos.

Vállig, jobbrafordultan, arczélben és sima karimájú, de egyoldalú érmen van ábrázolva. Haja, lelógó bajusza és göndör körszakálla rövid. Öltözete : ing álló gallérral, csomóra kötött nyakkendő, mellény és egyelejű kabát. Körirata : »PROFESSOR DR. GUILELMVS GOLDZIEHER« és a mezőnyben oldalt balról : »AETATIS SVAE LX«, jelzése pedig alól jobbra : »*Cisllag* 909.«.

Bronz, átmérője 5·4 cm. — Lelt. sz. 1294. — Vétetett 1910 szeptember 27-én Steinmassler Kornéltól 8 K-án (1524–910). — Kifizettetett 1910 október 1-jén. — Elszámoltatott 1910 november 30-án (1997–910). — Az elszámolást jóváhagyta az 1912 április 15-iki 18824 szvsz. határozat (853–912).

1314. Csillag (Stern) István.

Sz. Budapesten 1881 július 12-én.

Laky Mátyás.

Mellig, balrafordultan, arczélben és sima karimájú, de egyoldalú érmen van ábrázolva. Feje kopasz, bajusza kipödrött, legye kicsiny, arcza pedig leberetvált. Öltözete: álló gallérú ing, kettős csokorra kötött nyakkendő és széles gallérú kabát. Felirata a vonalkör mentén: »DR. LAKY MÁTYÁS A TEMESVÁRI M. K. ÁLL. FŐREÁLISKOLA IGAZGATÓJA 1880–910«, jelzése pedig, jobbról a mezőnyben: »CSILLAG«.

Bronz, átmérője 5 : 5 cm. — Lelt. sz. 1314. — Vétetett 1911-ben a művésztől 12 K-án. — Kifizettetett 1911 július 20-án. — Elszámoltatott 1911 augusztus 8-án (1610–911). — Az elszámolásra nézve lásd a 9144–912 szvsz. előadmányt.

Én azután, amint egyedül visszafelé bandukoltam, ilyeneket gondoltam: ebből se lesz semmi! Honnan veszi Jóska azt a sok pénzt ehhez a laphoz? Hol a nyomda, amely hitelez, hol az írók és művészek honoráriuma, műnyomópapir, klisék, szerkesztőség, kiadóhivatal, telefon. Egyszóval elbúsulva legyintettem s magamban így morfondiroztam:

— Szegény Jóska, te százszázalékig tudós és költő vagy, lapot akarsz alapítani és nem tudod mekkora gondot veszel a nyakadba!

S kivertem a fejemből ezt az egész irreális ötletet s egy versen törtem a fejem, amiért majd kapok valamely lapnál 20 koronát. Ha megírom a verset, ez a 20 korona biztos! És megdicsértem magam, az én gyakorlati gondolkodásomért.

Azután sokáig nem találkoztunk. Egyszer csak olvasom, hogy megjelent egy új, pazar folyóirat dr. Patai József szerkesztésében. És olvastam a kritikákat, hogy irodalmi tartalomban és művészi kiállításban túltesz minden eddigi kisérleteinken. És akkor én nagyon elszégyeltem magam, te meg nagyot nőttél előttem. A lap amit a Hársfa-utcában gondolatban szerkesztettél, valóság lett. Hamar fölkerestelek s vittem egy verset, honoráriumot is fizettél érte s akkor megint sajnáltalak. Lelkifurdalásom volt, hogy zsebrevágtam a pénzt a versért s ezt gondoltam:

— Szegény Józsi, az utolsó garasait ideadja s ki tudja megjelenhetik-e még egy szám a lapjából? Honnan győzi azt a sok pénzt? Bele fog bukni.

És te győzted és nem buktál bele s a *Mult és Jövő* ma Európa egyik legszebb és legtekintélyesebb zsidó folyóirata, amelyet a tengereken túl is ismernek és elismernek. S én ma is verset viszek hozzád és büszke vagyok a lapodra, mert az első számot együtt szerkesztettük meg séta közben Isten szabad ege alatt a Hársfa-utcában.

Mindez pedig azért jutott az eszembe, mert a *Mult és Jövő* most már a fiam: Peterdi Gábor művészetét is publikálja. És e hasábokon, honnan oly sok fiatal tehetség, író és művész indult útnak, a siker legmagasabb csúcsai felé, e szép chamois-hasábokon már ott látom a Patai név ifjú hajtásait is. Kedves Józsim, hát így megöregedtünk már? Pedig én úgy érzem, mintha csak tegnap találkoztunk volna a Hársfa-utcában!

És most már az új generáció törtet előre! Igy is jó, ez is boldogság, deresedő fejjel nézni a fiókák repüléseit. Adja meg a gondviselés, hogy sokáig gyönyörködhessünk bennük.

Ölel régi cimborád *Peterdi Andor.*

DR. KISS ARNOLD-nak következő *új művei* hagyják el legközelebb a sajtót:

I. *FEHÉR SZEGFŰ* kortörténeti regény. Húsz íves, rendkivül élvezetes, művészi tollal írt munka. *Ára 15 P, kötve 20 P.*

II. *TŰNŐ IDŐK.* Uj novellák, 12-íves könyv; a régi, meleghangulatú zsidó élet szines leírásai. Könnyidéző, mosolytfakasztó írások. *Ára 10 P. kötve 15 P.*

III. *MAIMUNI MÓZES* nagy vallásbölcsészeti munkájának: *A tévelygők útmutatójának,* a *Móre Nebuchimnak* új magyarfordítású kiadása. Negyven évvel ezelőtt adta ki *dr. Klein Mór,* néhai nagybecskereki főrabbi, *Kiss Arnold* nagy-tudós édesapja ezt a világhírű munkát. Kiss Arnold apja hagyatékából újra sajtó alá rendezi ezt a három vaskos-kötetű munkát. *Ára 60 P.*

IV. *AZ ŐSZ FURULYÁI.* Legújabb költemények. *Ára 5 P. kötve 10 P.*

A könyvekre egyenként és összesen is lehet előfizetni.

Az előfizetési összegek *dr. Kiss Arnold, Budapest II., Fő-utca 12, II. em. 12.* címre küldendők *1930 december 1-ig.*

Kiss Arnold: Az őszi haraszt muzsikál

ŐSZ FELÉ.

Meghalt Pollak Hermann, a hitközség nagyeszű, nagytekintélyű elnöke. Méltó gyásszal kisérte utolsó útjára a megye, a város, a hitközség. Dr. Klein Mór, a nagybecskereki rabbi, legodaadóbb, nemesszivű barátját, atyai jóindulatú pártfogóját veszítette el benne. Három fia maradt, Oszkár, Hugó és Viktor. A két idősebb fiú már önálló volt, gazdálkodtak, Viktor, aki rendkivül tehetséges ifjú volt, a legifjabb, forró könnyekkel borult a temetés után a rabbi vállára, második apját szerette és tisztelte benne. Jogász volt. Viktor s dimplomája megszerzéséig minden ügyében a pap tanácsát kérte ki, a vakációkra Pestről úgy jött haza a papék házába, mint a saját otthonába.

Eisenstädter Ignác, a tekintélyes, patricius Eisenstädter-család szeniora lett a hitközségi elnök. Lelki finomság, jóság, jóindulat, buzgóság egyesültek benne, de hiányzott az egyéniségéből a Pollák Hermann szigorú erélye. A kiterjedt üzletével is rendkivül el volt foglalva, nem szívesen vállalta az elnöki tisztséget. Kényes ügyek eldöntésekor lehetőleg távol maradt a gyülésektől, irtózott a zsidó harcoktól. Különösen pedig olyankor, amikor a pap valamely javaslatának, kívánságának ügye került napirendre: kerülte a partállást, úgy vélve, hogy éppen azért, mert köztudomású, hogy milyen benső barátság fűzi őt a paphoz — nem illik mellette állást foglalnia.

Igy hát ebben az időben a papnak kellett rasekólnak lennie. Szembe kellett szállnia a mindjobban elhatalmasodó közönnyel és vallástalansággal, harcolnia kellett a formasággá süllyedő haladás ellen, amely mindent, ami zsidó lélekből fakadó: fanatizmusnak kiáltott ki.

Hübsch gabe tisóbeav előestéjén fényes nappal kezdeti meg, előírás ellenére az istentiszteletet, a papot be sem várja hatalmaskodó önérzetében (a fia büszkén mondta róla: „mein Tate ist ein Kile poten-tate") konfliktusba keveredik ezért a rabbival, vallási ügyekben ő akar dönteni. A pap nem engedi többé gabe-tisztségre. Nagy vihar emiatt a kávéházban, a kile zúg, Schleim Lipót, a dúsgazdag, de teljesen vallásnélküli terménykereskedő csapkodja az asztalt: „Der Rabbiner wird bezahlt, folglich ist er mein Diener". Ezért a pap soha többé kezet nem fog vele, dacára annak, hogy sokszor kereste az a rabbi jóindulatát visszaszerezni.

Dr. Zorner Henrik, egy öreg pase orvos a circumcisió ellen izgat: ez nem lehet a hitközségi alkalmazott dolga, ezt csak orvos végezheti. A pap nem tűri, hogy disznót ölő doktor végezze ezt a funkciót.

Rosenberg Henrik, a másik gabe, jomkipur

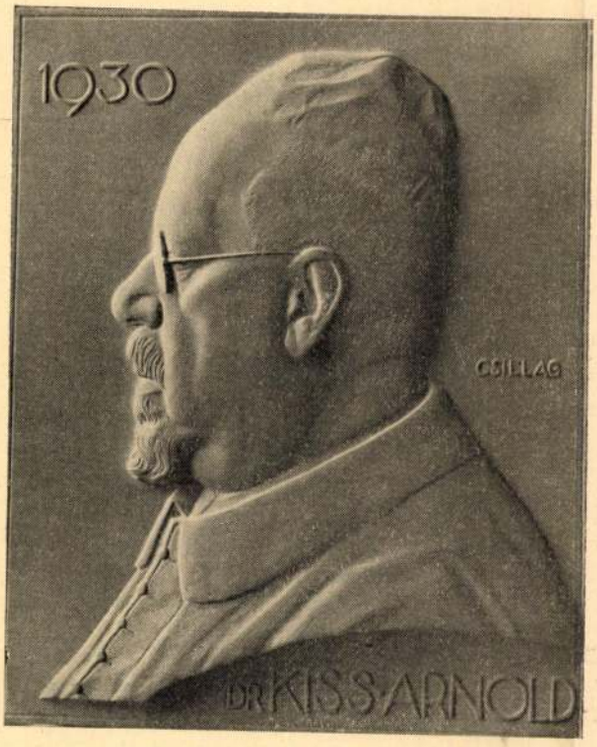

Csillag István plakettje Kiss Arnoldról

napján rózsával kitűzve áll a széfer mellé — a pap kivéteti a rózsát a gomblyukából, a „Rosengavallir" sértődötten hátat fordít a hitközségnek.

Egy előkelőbb zsidó családban gyász van, nem tartják be a gyászszertartásokat, nem ülnek „sivót". A pap nem tesz náluk részvétlátogatást. Türelmetlenség — mondja a kávéházi közvélemény.

Lakodalmakkor tréfe lakomát tartanak. A pap nem megy el a lakzira. „Man hat ihn zu wenig honoriert" — mondja a „Korona" kávéház.

Jön az első kitérés. Braun Renéet, a főutcai posztókereskedő szép leányát elveszi egy idegenből jött kikeresztelkedett ügyvéd. A pap fölmegy a családhoz, a lelkükre beszél: a kitért vőlegény visszatér a zsidó hitre, a leány megmarad zsidónak — de a fölvilágosodás háborog: „wir sind im alten Gettó".

A főkántor egy alkalommal megbetegszik. A vörös Neumann, a másodkántor, egy végtelenül jámbor, szerény ember énekel helyette péntek este. Istentisztelet közben Blum Adolf, a pasáskodó előljáró hangosan odakiált hozzá: „Ein Skandal wie sie singen". A szegény ember az előimádkozó-asztal előtt ájultan esik össze. Napokig fekszik betegen az izgalomtól, a szégyentől. Dr. Klein egy percig se tűri tovább, hogy Blum úr a helyén maradjon, pedig Blum úr rokonságot tart a bécsi Königswarter báró-családdal s úton-útfélen bosszúval hireszteli, „a bécsi rabbiállást játszotta el ezzel a becskereki rabbinus". Évek, hosszú évek multak el, Blum úr családja elzüllött, egy fia a főváros utcaseprői közé került, a „vörös Neumann"-nak, a szegény előimádkozónak egyik fia kitünő orvos lett, a becskereki hitközség rasekólja, a második fia neves fővárosi ügyvéd, egy harmadik fiából hírneves színművész lett: Neyfer Dagobert néven, a német főváros ünnepelt Hofschauspieler-je.

Galambszív, angyali jóság élt a nagybecskereki pap szive mélyében. Az isteni irgalom egyik leghófehérebb angyala szállott alá az ő lelkébe, hogy jót cselekedjék, segítsen, tanácsoljon, gyámolítson. Százakon segített is, híveinek apja volt, az Isten papja volt igazán. A megyében, a városban élvezett befolyása révén sok embert juttatott kenyérhez, álláshoz. Sok balsorsba került szerencsétlennek ügyét vitte sikerrel szabadulásra. Hálára sohse várt — és mégis sok hálátlanságot tapasztalt. Voltak emberek, akik mindent neki A nemeslelkületűek, az igaz emberek mindig szentnek, páratlannak tartották. A gyarlóak, a kicsinyek, az embertelenek, azok féltek tőle és mégis, még ha véteni is akartak ellene: boldogok voltak, ha figyelemre méltatta őket. Mindig irtózott a szerepesektől, a hazugoktól, a szinlelőktől. Nem vakította el a külső siker, a boldogulás, amire az élet ügyesei szert tudtak tenni. Nem hízelgett a befolyásosaknak, a hatalmasoknak, holott ha ezt megcselekedte volna, talán valami nagy fővárosi állásban díszelgett volna.

A legnagyobb üdvösséget megadta neki az Isten kegyelme. Páratlan, nemes, nagyszivű, nagyműveltségű hitvesében. Az ő Erzsikéjében, aki Erzsike maradt számára még késő aggkorban is. Mint miskolci lánykorában: ugyanazt a rajongást megőrizte a férje iránt akkor is, amikor már az ősz ezüstszinei csillogtak a hajszálai között. Csodálatosan fiatal, bájos maradt az arca öregségében is. Csodálatosan fiatal maradt a szive szépsége fáradt szemekkel is. Az édes hangja olyan fiatal muzsikával csendült öreg napokban is, mint egykoron, régen, amikor egy édes, szomorúan bűbájos bölcsődallal ringatta a gyermekei bölcsőjét. Minden gondolata a férjéé, a gyermekeié volt; ha a férje szive derűs volt, az volt a legnagyobb boldogsága, ha bánatos volt, a bársonyos kezének simítása elűzött minden felleget. A gyermekei voltak a legdrágább ékszerei. Dalolt nekik a gyermekkorban, mesélt nekik szépeket a gyermekszobában, tanította őket az ifjúság idejében, imádkozott értük a fiatal küzdelmek napjaiban s mikor azok már a maguk szárnyain voltak, ő mindig csak az „édes mama" maradt s az ő ünnepesti gyertyáit elfelejteni nem lehetett sohasem.

Nem került ki a legvallásosabb szülei házból és mégis a szive tele volt a legtisztább, a legnemesebb istenhittel. Az ura vallásos életéhez teljesen hozzásimult. Bizonyára nem volt az ő családi köréhez hasonló szentséges, vallásos hajlék semerre több. Az ő imáinak szárnyai voltak, amik

Mult és Jövő
1930. XX. 368 l. kép

Csillag István
szobrász

Falk Zsigmond Csvag
plakettje

Szeged 1917

DOR

ÁLLALAT

PEST VI., SZONDY UCCA 42/C.

Használaton kivül levő Gestetner,

Roneo, vagy Fremma sokszorositó

gépeket becserélünk vagy azokat

megvesszük.

lni amikor bemutatom azt az elsőran-

kivitelü sokszorositó gépet, melyet

oztam forgalomba.

R" sokszorositó gépen több szinben

y előállitása

Silány és hibá

Csillag István, szém-

szobrász, szül. 1881 VII. 12 Budapesten, hol tanulmányait is végezte. A magyar közélet szamos kitünőségéről mutatott arcképes érmeivel 1906 óta szerepel bpesti tárlatokon.

11

OTODIK ~~B~~ TEREN
Magyarországi festők a XV–

178. Magyarországi festő a XV. ×

Szent Pál ap

Egész a
vel a ~~hegyavel~~
merfiesü piros
elöl kopasz d
szöke. Köntöse
Lábai meztelen
fala a ~~mintázo~~

Fa, mer
A Nem

476

648. **Nemzeti Színház műsora** 1917 június 3-tól 1917 június 10-ig Tóth Imre igazgató és utódának, Ambrus Zoltánnak aláírásával.

Nemzeti Színház Múzeuma.

649. **Színlap** 1926 április 29—május 2-ig adott darabokról, köztük Herczeg „A Híd" és Zilahy „Süt a nap" című darabja.

Dr. Tóth László.

650. **Zilahy Lajos** író arcképe, fénykép.

Barczy Istvánné.

651. **Meghívó** a Nemzeti Színház 90 éves fennállásának ünnepén rendezett díszelőadásra, 1928 febr. hó 28-án.

Dr. Tóth László.

652. **Színlap** a Nemzeti Színház 90 éves fennállásának ünnepén rendezett díszelőadásra, 1928 febr. 28. 4 oldal.

Hollós Oszkár.

653. **Mint az előbbi,** de nyitva. Dr. Tóth László.

654. **Műsortervezet** 1929 márc. 10—26-ig.

Dr. Bedő Rudolf.

655. **Csoportkép,** fénykép Bartos Gyula örökös tag nemzeti színházi tagságának 25. évfordulóján, 1933 nov. 27.

Nemzeti Színház Múzeuma.

656. **Csoportkép,** fénykép az Árva László 75. előadásáról 1933 szept. 21. Herczeg Ferenc születésének 70. évfordulóján.

Nemzeti Színház Múzeuma.

657. **Csoportkép,** fénykép. Márkus Emilia felolvas Paulay Ede születésének 100 éves jubileumán. 1936.

Dr. Párdány Oszkár.

658. **Pethes Imre,** mint Genesius a „Császár és Komédiás"-ban, fénykép.

Pethes Sándor.

Beck O. Fülöp

659. **Horváth Jenő,** a Nemzeti Színház főrendezőjének arcképe, fénykép.

Nemzeti Színház Múzeuma.

660. **Csoportkép,** fénykép a Nemzeti Színház tagjairól 1922-ből.

Gál Gyuláné.

661. **Dr. Wlassics Gyula báró,** a Nemzeti Színház volt intendánsának arcképe, fénykép.

Nemzeti Színház Múzeuma.

662. **Kiss Irén** örökös tag, arcképe, fénykép.

Kiss Bella.

TÁRLÓBAN EMLÉKÉRMEK, PLAKETTEK ÉS CORVIN-KOSZORÚ

(663—691. sz.)

663. Erkel Ferenc, plakett ezüstből. — 664. Lendvay Márton emlékérem, bronz. — 665. Rákosi Szidi plakett Csillagtól, bronz. — 666. Ujházi Ede plakett Mester Jenőtől, bronz. — 667. Rákosi Jenő emlékérem Beck Ö. Fülöptől, 1920, bronz. — 668. Vörösmarty Mihály emlékérem Berán Lajostól, ezüst. — 669. Jókai Mór emlékérem Szántó G.-tól, bronz. — 670. Madách Imre érem, születésének 100 éves emlékére, Szántó G.-tól, 1923, bronz. — 671. Prielle Cornéliának 50 éves színészi jubileumára a Nemzeti Színház tagjai, emlékérem, 1891, arany. — 672. Herczeg Ferenc emlékérme Beck Ö. Fülöptől, 1920, bronz. — 673. Herczeg Ferenc plakettje, 40 éves írói jubileumára, Szentgyörgyi Istvántól, bronz. — 674. A Nemzeti Színház félszázados ünnepének emlékérme, 1887, ezüst.

663—674-ig a Magyar Történeti Múzeum Éremtára.

675. **A 674-ik érem** elő- és hátlapja plakettre alkalmazva, ezüstözött galvanoplasztika.

Hollós Oszkár.

Csillag István

r. 1881 –

l.

Föv. Kapt. Érem kiáll 1949

16, 17. l. 24. l.

2158. TERÍTŐ, csalánszövet, színes selyem és szalag hímzéssel. Török, XVIII. század. 6.—

2159. KENDŐ, csalánszövet, lilás selyem hímzéssel. Horvát, XIX. sz. 8.—

2160. FÜGGÖNYSÁV, arany ezüst hímzés lila alapon, XIX. sz. 12.—

2161. CSIPKETERÍTŐ, sárga selyem alapon. Brüsszel, XVIII. sz. v. 25.—

2162. TERÍTŐ, zöld alapon, brokát. Olasz. 6.—

2163. TERÍTŐ, vászon alapon, sűrű hímzéssel. Török, XVIII. sz. 16.—

2164. TERÍTŐ, sárgás damaszt. Olasz. 20.—

2165. TERÍTŐ, brokát. Francia, 1800 körül. 3.—

2166. KÉK BÁRSONY. Olasz. 6.—

2167. HIMZÉS, színes selyemmel. Török, XVIII. sz. e. 10.—

2168. BÁRSONYTERÍTŐ, vörös, XIX. század. 10.—

2169. TERÍTŐ, hasonló az előbbihez. 10.—

2170. KIS TERÍTŐ, piros damaszt. Olasz, XVIII. sz. e. 6.—

2171. TERÍTŐ, kék bársony, XIX. század. 2.—

Csillag István

Műsarnok

1927. tav. kiáll. 324, 325 V

1927. ősi kiáll. 189, 191. V

1927/28. téli kiáll. 434 V

1928 tav. kiáll. 208, 210. V

Mária utca 11.

1928/29. téli kiáll. 168, 187 V

Kinevegérek VIII. 67.

Illusztrációk sorrendbe
rakva Kigázz
a kibontásnál!

Csillag István

szobrász

l.

Arv. Csarnok 104. aukc. Lat.

" " 109 " "

Csillag István
nobrain

l.
Arv. Kösl
1938.
85 n
42, 43 l

V

(3)

traitja, ~~szobormű.~~ — Wellisch Alfréd műépítész portraitja, szobormű.

1913. tavaszi kiáll.: Lovag Falk Zsigmond jubileumi bronzplakettje. — Néhai dr. K. H. egyetemi tanár portraitja, ~~bronzszobormű.~~ — V. K. igazgató portraitja, bronzszobormű. — Dr. Cs. F. igazgató portraitja, bronzplakett.

1913—14. téli kiáll.: Női mellszobor, gipszszobormű. — Dr. T. L. egyetemi tanár és családja, ~~bronzplakett.~~ — Kazinczy, ~~bronzplakett.~~ — Hármas gyermekportrait, bronzplakett.

1914. tavaszi kiáll.: Lechner Ödön arczképe, bronzszobormű.

Ki nem állított, vagy a kiállítási katalogusokban név szerint meg nem nevezett plakettjei közül említésre méltók:

Kaszás Ernő arczképe, öntvény, 1906. — Mátyás király, öntvény, 1906. — Dante, öntvény, 1906. — Férfi tanulmány (Kőhalmi József), öntvény, 1906. — Baby, öntvény, 1906. — Fejér József arczképe, öntvény, 1906. — »Lenni, vagy nem lenni!«, öntvény, 1906. — Gráber Lajos arczképe, öntvény, 1907. — Ábray L.-né és leányának arczképe, öntvény, 1907. — Róna Ilona arczképe, öntvény, 1907. — Roboz Benő építész arczképe, öntvény, 1908. — Katiczás Ilonka arczképe, öntvény, 1908. — Feri, Olga, Alice, öntvény, 1908. — Lukács I.-né arczképe, öntvény, 1908. — Hesz József arczképe, öntvény, 1908. — Radnai Béla arczképe, öntvény, 1908. — Strelinger S. dr. orvos és neje, öntvény, 1908. — Eljegyzési plakett, Prinz Gyula dr. és menyasszonya, öntvény, 1908. — Hármas plakett (K. L.-né két fiával), öntvény, 1908. — Kramer A. képmása, öntvény, 1908. — Keszthelyi Ernő és neje arczképe, öntvény, 1909. — Sz. L. és neje arczképe, öntvény, 1909. — Lord Mimi és Jancsi arczképe, öntvény, 1909. — Guttmann Géza arczképe, öntvény, 1909. — Ezüstlakodalmi plakett: Erdélyi dr. és neje, öntvény, 1909. — Ferry F. és neje arczképe, öntvény, 1909. — Süss Nándor arczképe, öntvény, 1909. — Beregi Oszkár arczképe, öntvény, 1909. — Walles Magda és Lili arczképe, öntvény, 1910.

~~*A Gyűjtő.* 1912. 3—4. sz. 198. l. — *Bilek Artúr:* A magyar éremszobrászat öregei és ifjai. *Művészet.* 1908. 176—177. l. (képpel).~~ — *Gohl Ödön:* Budapest újabb emlékérmei. Budapest, 1905. 97. l. — *U. az:* Magyar orvosok emlékérmei. *Numizmatikai Közlöny.* 1911. 4. l. — *Művészet.* 1912. 35, 113, 234. l. (képekkel). — *Nemzeti Szalon Almanach.* Budapest, 1912. 159. l. — *Numizmatikai Közlöny.* 1906. 145. l. — 1908. 124. l. — 1909. 118. l. — 1910. 26, 142. l. — *Siklóssy László dr.:* A modern magyar éremművészet és művelői. (1817—1910.) *Numizmatikai Közlöny.* 1910. 63, 66. l. — *U. az:* A modern érem- és plakettművészet. *Vas. Ujs.* 1910. 29. sz. (képpel). — *Tábori Kornél:* A Pesti Napló képtára. *Pesti Napló.* 1913 decz. 25. (arczképpel) és a művész közlése nyomán.

Csillag István

1915. tav. F. H.-né képm. br. hob

1916. tav. Dupla gyermekportré III, br. hob

1916-17 téli Dupla portrait III br. pl.

1917 tav Női portrait III br
kéziike

1917-18 téli Gyermek portrait III br
Női portrait IV.

1918 tav Hármas portrait III br
Gyermekportrait II

1918-19 téli Arckép pl. ezüst br

1919-20 téli M. Y. port-ja br
M. Y.-ne " "

1920 tav Bőgsike, br

1920-21 téli Almássy Endre, br

1921 tav Lenke,
1922 máj-jún. jún Dréger Gábor br
Péter-Vera (Anita) pl. br

1922 ősz S. M. uj képm. br
Jug.-i pl. br

1923 tav Polnay Jenő br pl
F. A. képm

1924 tav Tói és klári arckép, br

1924 ősz Malonyay J. ürmi képm. pl.

1925 tav Nagel Sándor br bronzmű
Szerka

1926 máj-jul. aug.-ne.
F. Gy. arck. br
Zsófi, br. pl.

./.

1926 téli dr Mutschenbacher Tanár képen, br

1927. tav: dr Havas István) arem. br
Fock Csöpike br pl.

1927 ősz dr P.K. pl.-je
Rákosi Jenő I. pl.

1927-28 téli F.P. Williams, br pl.

1928 tav Jub. pl II br
P.M. aremáse, br

1928-29 téli Kerner István II.
Glück Frigyes emlékpl

1929-30 téli dr J. Is-né, pl.
Rákosi Szidi I (?)

1930 tav Zolika, pl.

1930-31 jub. Lechner Ödön, br pl.
dr Germán Tibor
Rákosi Jenő II

1931-32 téli dr Kiss Arnold, br

1932 febr-márc dr br Korányi Frigyes, gépt. szobor

1932 tav F.F. aremáse, br

1934 téli dr Németh Károly, br

1934-35 jub. Relief
Mermekfej III

1936 máj-jun-jub Herman Ottó I. br pl
Soltész Elemér, terrac

1936 okt-nov. Nő a-- Gizi, br

1937 téli K.K. aremáse, br

Csillag J.

szobrász

Pesti Napló

1936 június 28

kép

Csokonai Vitéz Mihály emléktáblája, amelyet a Balatoni Szövetség Péter-Pál napján leplez le a szántódi révcsárda falán. Az emléktábla Csillag J. szobrászművész alkotása

Csillag István

szobrász és plakettművész

L. Kendrey-kentirainyi

328. l.

Véső vasból, tokos VII. 248.

Csillag István

nobrán

vod
2

Ujv M Ts L

181. l.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ELEKTROMOS MŰVEI

Sorszám 14366 *

Átvételi elismervény.

A VI ker., Arena út 41 I em szám

alatti — Vroda helyiségben történt áramszolgáltatás

megszüntetésére vonatkozó bejelentésről.

931 VI 22

Sh.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ELEKTROMOS MŰVEI
BEJELENTÉSI OSZTÁLYA
V., Honvéd-u. 22.

Megjegyzés: Áramszolgáltatási feltételeink 10. pontja értelmében költözés esetén egyhavi felmondással írásban történő bejelentéssel szüntethető meg az áramszolgáltatás.

Budapest székesfőváros házinyomdája 1934 — 3358

Csillag István

Siklóssy László: A modern érem- és plakett-művészet.
Vas. Ujs. 1910. 607. l.

8.

akármennyire visszavágynak is hozzánk, mégis csak eltaszítólag hatna vissza!

OLYAN KÉZENFEKVŐ IGAZSÁGOK ezek, hogy bővebb magyarázatra egyáltalában nem szorulnak.

Ma már mindenkinek, aki csak kissé gondolkozik, látnia és éreznie kell, hogy revíziós törekvéseink sikerének, eltekintve az internacionális helyzet kedvező alakulásától, két feltétele van. Az egyik az, hogy a tőlünk elszakított testvérnépek lássák, hogy az uralmunk alatt maradt és az ország területén elszórtan élő nyelvi kisebbségekhez tartozó polgároknak nemcsak a gazdasági prosperitásuk van jobban biztosítva, mint az övék, ami ma már világossá vált előttük, hanem lássák azt is, hogy kulturális téren nincs okuk félni, ha hozzánk visszakerülnek, mert mi speciális kisebbségi kultúrájukat tiszteletben tartjuk és ennek művelése és ápolása elé akadályokat nem gördítünk.

A másik feltétele pedig az, hogy tisztában legyenek tótok, rutének s a többiek, szóval azok a Kárpátokon belül élő különálló kis népek, amelyeknek önálló nemzeti öntudatuk van és új hazájukban rosszul érzik magukat, mert nemzeti individualitásuk megtartása és kifejlesztése rájuk nézve ott lehetetlenné van téve, hogy ha visszacsatlakoznak hozzánk, akikkel ezer év óta együttéltek, itt olyan teljes nemzeti

CSILLAG ISTVÁN

szül. Bpesten, 1881. Tanulmányait itt és Németországban végezte. Hazatérve Kallós és Radnai szobrászművészekkel dolgozott. Főként plakettjeivel tette ismertté nevét. 1906 óta állandó kiállítója a hazai és külföldi tárlatoknak. Több ösztöndíjat, a brüsszeli világkiállításon pedig bronzérmet nyert. A magyar irodalmi, művészeti és közélet számos kiválóságának plakettjét készítette el.

CSILLAG STEFANO

nato a Budapest, nel 1881. Svolse i suoi studi in Ungheria ed in Germania. Ritornato in patria, lavorò insieme agli scultori Kallós e Radnai. Rese noto il suo nome specialmente con le sue medaglie. Dal 1906 partecipa a quasi tutte le Esposizioni ungheresi ed estere. Ebbe parecchi premi e si guadagnò una medaglia di bronzo all'Esposizione mondiale di Bruxelles. Ha preparato la medaglia di moltissini personaggi del mondo letterario, artistico e sociale ungherese.

Csillag István

čremnuvén

ind

z

Revai XXI. 229. l.

Csillag István

U. 3968

Rákosi Szidi jubileumi plakettje
repr.

Pesti Napló
képes mell. 1929.
ápr. 14.

kép

egyenesen önfeláldozó munkakészségükk
zésre váró tanáraink egész sora nekik
dacára megérhették kinevezésüket, valai

ó kidolgozása, hogy abban a Képzőművé=
kiképzése bővebb keretekben is beiktat=

gyesületének és műipari exportunknak.
s műiparosainknak jól kiképzett munka=
ltervekkel való támogatása állandó kiállí=
sok rendezésével, valamint a filmhíradó

új agyagipari kemencék felállítása, az
való kifejlesztése. Díszítőszobrász szak=
kal, fa= és téglafaragásokkal való kiépítése.
ink kiterjesztése a női ruhatervező szak=
helyezésével vagy más módon, miáltal a
lamint üvegipari műhelyeket, de legelső=
bénítóan korlátozó férőhelyszűke nyerne
régen óhajtott címertermét is megvaló=

mlékére *retrospektív kiállítás* megrende=
lánk történetének, valamint a retrospek=
ek kiadása.

Csillag István

Dr Laky Mátyas emlékezete, repr.

Művészet 1912. 234. l.

kép

Csillag (Stern) István

nobrást

Perálltörtképes

554. l.

PerTk

Csillag István

kolrány

wód
2

Krück. I. 187. l.

Struczvadászat Kelet-Afrikában

II. 166.

Csillag István

Dr Vass József 1929"
felirat plakettje
repr.
Képzőművészet
1931. márc. szám-
liép

Csillag István

kisplasztikus Sammlung

in Wien mit Dr

med. Géza

l. Medicina Faludi

Bp. 1929

125, 169, 170, 171, 172,
179, 242, 256, 343, 360,
470, 481, 504, n

ó 16-án 837. szám alatt kelt felterjesz-
hogy egyidejüleg felkértem a kereskede-
, hogy a fölterjesztésében javaslatba
re érvényes vasuti bérletjegyek kiállit-
ni sziveskedjék.
január hó 8.
éből:

Csillag István

szobrai

l.

Interieur

1913. 2. sz. 27. l.

zig,egyelőre egyesitett
ispánjától.

ek " Tekintetes
izottságának

Budapest.

Szépmüvészeti muzeum.

Möller István müegyetemi ny.r.tanár
z. Bizottsága igazgatósági tagjának a
ldván eszközölt ásatásokról benyujtott
ásatások megkezdését bejelenteni.
ra a körülményre,hogy törvényhatóságunk

Gillag István

Geboren den 12. Juli 1881 zu Budapest, vollendete er seine Studien an der dortigen k. ung. Kunstgewerbe-Schule unter der Leitung der Professoren Ede Kallós und Béla Radnai. Nach Beendigung seiner Ausbildung unternahm G. nach Erhalt mehrerer Stipendien Studienreisen in Deutschland. Zurückgekehrt etabherte er sich in Budapest als Bildhauer und Medailleur wobei er hauptsächlich die Porträitplastik cultiviert.

— 192.

HuPrmagyérem 183. f. XXVII. t

Sok nüve felsorolva.

Veszprém.

A középtérben balra a
épületromok kötik le figyelm
egy fiatal katona áll kezeib
irata a táblácskán:

VESPRIN
fölül középütt: CRAS CRAS SE
jobbra: H 60
alól: CRAS semper clama C
Fac hodie, quod sis
legalol: Wer singt Cras, Cras
Der bleibt ein
Darumb nicht suchen
Nem auch kein zie

Rm., mér. a rl. 9

198-91-7

Csillag István

Fónagy Béla: A Szépmű-
veszeti Kiszeum ezem-
és plakettgyűjteménye.

MAGYAR MŰVESZET

1929. 32. P.

ÁNOS
vészeti szerszámok kereskedése.
EST,
Krút 39

Csillag István

Elek Artur. A magyar éremszobrászat, öregei és ifjai. Művészet 1908. 176, 177 l. képpel

Csillag István teszi teljessé a fiatalok sorát. Tóth Bélát ábrázoló szép plaquette-je kiválóan sikerült munka.

Általában a magyar éremszobrászat jövőjét immár nem kell félteni. A jelek és tények egész sora bizonyság reá, hogy ez a művészetünk érdeklődés, és művelők híján elsenyvedni nem fog.

Elek Artúr

Forda VIII. 200.

CSILLAG *István*, éremművész, * Budapest 1881 júl. 12. Budapesten tanult. Nagyszámú arcképes érmével 1906 óta szerepel a Műcsarnokban (Lóczy, Tóth Béla, Lechner Ödön stb.).

G. g. I. 218 l

Az 1909. évi deczember hó 3. napján dr. U
kezdett hagyatéki leltározás alkalmával az alsónyára
és becsértékét az alábbi táblázat tünteti föl:

Sorszám	Közelebbi megjelölés	darab száma
I.	*Festmények, miniatureök*	—
II.	*Grafikai sorozatok:*	
	1. aquarellek	—
	2. rajzok	—
	3. egyéb lapok:	
	a) rézmetszet	2
	b) mezzotinto	12
	4. nyomatok:	
	a) kőnyomat	3
	b) színnyomat	1

M. Képzen Sz. Sz.

1945 aug (V. trust)

Csokonai V. Mihály II

terr. emlék táblé

1947 márc (Fův. képt)

dr Herzl T. portr. [illegible]

Emike

1942 jan

Mozart II

Narintry Fripes III

1944 febr-máre

M. G. arou. gefte relief

de Herzl Tivadar emlék pl.

Csillag István

1905. kovácsonyi

kiall. Nemzeti Szalonban

Ilonka, gipsz

V.

Nemz. kepren kiall

1946 jul. v. trust

Mózes I gipsz

Furtwängler: Originalstatuen in Venedig

III. 201

Gillag Ishai

Éem Éiall Eat

1924. 70. l V

Szocdem Párt

1948 febr.-márc

40 szoc. mnv. csop. mill

Mózes (minte) II gép

Braille - könyvek VIII. 233

I. M. Képzm. Kiáll

1950 aug

Dolgozó bányászok, relief gips.

M-Szovj-Barátság

1952

Lenin, gips. pl

Archép-Kiáll 1952 aug (Ernst)

Bartos Gyula, gips.

MAGYAR KIR. VALLAS. ES
KÖZOKTATASÜGYI MINISZTER

25691/1906 szám.

A Müemlékek Orsz. Bizottságának, folyó hó 21-én, 112 sz.a.kelt föl-terjesztésére, tudomás és további megfelelő eljárás végett megküldöm

Budapest, 1906 márczius hó 30-án.

A miniszter meghagyásából:

101.

Csillag István

Műcsamok

1914. tav. kiáll. 297 V
1915 tav. kiáll. 3. V
1916. tav kiáll. 39 V
1916-17. téli kiáll. 358 V
1917. tav. kiáll. 86, 87 V
1917-18. téli kiáll. 88, 89 V
1918. tav kiáll. 269, 270 V
1918-19. téli kiáll. V
1919-20. téli kiáll. 203, 208. V
1920-21. téli kiáll. 185 V
1921. tav. kiáll. 429, 430 V
1921. őszi kiáll. 188, 189 V
+ 1922. jub. kiáll. 181. V
1922. őszi kiáll. 185, 186. V
1923. tav. kiáll. 187, 188. V
1924. tav. kiáll. 134 V
1924. őszi kiáll. 376 V
1925. tav. kiáll. 503, 504. V
1926. angol-magy. kiáll. 481, 483 V
1926. téli kiáll. 161. V

Anke Ernst XVIII. a.

~~Delli Emma és dr Török lajos arch.~~ (~~1912~~),
~~Kanitz Aristides dr. eg. m. tan (1910)~~
dr Med. M. Imre (1918), dr Steinberger
Ármin arch. 80 éves korában (1910),
~~dr Véghely Aladár (1907), dr Prinz Gyula~~
~~(1908)~~, Radnai Béla szobrmův. (1908),
Jónás János 1848-1911 (1911), „Vándor
Károly igazg-nak szeretettel ünnhatársai,
1913." (1913), „Marx és Mérei Tud. Műszerek
gyára fennállásának 10 éves emb-re a
személy zet, 1900-1910" (1910). Szőllőssy
Aladár (1908), Beregi Oszkár (1910),
Wellisch Alfréd mellképe (1912), dr Csiki
Ferenc vezérig-nak az EKART személy zete" (1912)
Hess József (1908), Kramer Marcell, önt. Gr.
archép. plakettek; két női archép,
ón pl. és már kiáll. művek

Csillag István

Árverési Csarnok aukció kat.

32. r. 1926. ápr. ✓

33–41. nem szerepel

1933 dec. 4. rk. Láncz Leo emlpl. 6r.

ra, talapzatra helyezett tojásdad medail-
alyak díszítenek. Hajagöndör s fejdísze kendő
viseli. Felirata a keretén:

c. Reg. Utr. Sicil. Francisco Austr.

:

n Soboles Regum,

que Reges."

ad Vivum fecit Viennae. 1791."

lam sculp. Viennae. 1791."

ónek 14.2: 8.7 s a réslapnak 17.4: 11.6 cm.

1808
1598
210

191/93 № 1859.

Munkácsy Cék.

1930 nov Trust
Rákosi Sidi II/gipsz

1936 máj-jun. (N.Sz)
Hermek portr. IV/gipsz

Csillag István

Kultás 1940. A gyermek

Péter, terracotta

Ke. kino ért

1940 febr (r kinés)
Rákosi Jenő, br pl III

1940-41 (kinés)
Herman Otto, gépt. relief II
Gutenberg János, br pl

1942 (k.o.
Mozart, alum. I
karintry), terr II

SOCI
ARCHAEOLOGORUM ET H
HUNGA

ornatissimum ac d
OSWALDUM
ad honoranda e
investigandis
Hungariae Arch

M. Nejrm. Seg Bir.

1914 nov-dec (tiéjen kr)

Tóth Béla arch. kr

Omlet

(5)

1938 téli: Iván Tamás, br pl

1938 ősz: dr P.S. arem. br pl

1939 máre Derü --
Mosolygó kés fiú, terrac

1939 téli Ludzsika, br pl

1939-40 Női arcmás V. terr. pl.

1940 febr. máre Kermek --
Péter, terrac

1940 tav Isuzsi, br

1941 febr.-ápr. pub.
Karintky Prince I/ gépp. pl
Gutenberg emlékérem I. alum.

1941 nov. Arch-kiáll Hegedűs Kula (gépp.
Gergely István)

1941-42 téli Sch. S. arem. gépp. pl.

1942 tav Farkas Kőrg arem. alum.

1942-43 téli K. I-né arem. gépp.

1943 tav: Mozart III. alum.
dr. V. J. arem.

1943 téli M. Havas Kőnyi, gépp.

1944 tav K. M. arem. gépp.

Exp. 1

Csillag István
szobrász

Műcs. kiáll. 1906 tól
Pipics III. l.

N. Kepren Miall

1933 (Mus.)
Náhai K.A. br

1934 (h.o)
G.T. gépr. dmsz.

1935 (h.o.
J.J. br pl
Földiák Mózg
Náhai Ludvig Ede

1937 (h.o)
Csokonai Vitéz Mihály I gépr.

Muvészeti Lexikon 162.l.

Csillag István

Kökori selop, pénzeskiti V. 194.

Feladó neve és lakása:
Adresse de l'expéditeur:

LEVELEZŐ-LAP
(VÁLASZ)

CARTE POSTALE
(RÉPONSE)

MAGYARORSZÁG
8 FILLÉR 8

Méltóságos
Dr Procopius Réla
ny. tövet Úrnak

Budapest
IV Piarista n. 2

M. kir. állami nyomda, Budapest, 1926.

1) Kettős női arckép, 1907, 120 x 80
merre néz? Jobbról balra

2) Dr Laky Mátyás a Temesvári Ali. Főrealiskola igazgatója.
az öntött Rakett mérete? Kárizbabil —
grünbőgő atmozó 230 —

3) Otozőrös mellkép balra (Dr Lajos Török ei családja)
Méret? 190 x 270 —

Sz. 144-1912

AZ ÁRDÓI
REFORMÁTUS EGYHÁZ
LELKÉSZI HIVATALA

Nagyméltóságu

Ide mellékelten van szer-
ról kiállitott hivatalos nyugt
rejlett, hogy nem voltunk biz
vane szükség, de most már mi
ve a hivatalos nó úgy értelmez
tottam is ki. A szives utalv
tüllket, a Nagyméltóságu P
sitó válasz azon kitételére,

Tóth B. cukpl	Kerner 9	Archép pl	Női képmás pl	Kettős női pl	Férfiarck pl
1907 NSz		1906	1907 NSz	1907 NSz	1907 NSz
1908		1912-19	1907		1907
1914 M képm archép	1929 NSz		1917		1908
			1917-18		1908-9
			1939-40		1909-10
					1924

3-as nemecke pl	2-nerek pl	1 kermek	Mozart	Kettős pozt pl	3-as pozt
1908-9	1909-10	1917-18	1942 Kinó	1908	1909-10
1911-12	1911	1918	1942 Gnicke	1909	1918
1913-14	1916	1934-35	1943	1916-17	
		1936			

N Sz.

Csillag István.

1905 Téli kiállitása

Ilonka, gipsz

1907 Érem és plakatt kiállitás,

Tóth Béla emlékplakett öntött bronz,
Férfitanulmányfej, " "
Kettős női plakett, " "
Női fej, " "

1929 Őszi tárlat.

Kerner István. bronz

1936 Munkácsy Céh kiáll.

Gyermek portrait, gipsz

Csillag István

Nemzeti Szalon

2

1911. tavaszi kiáll.: Dupla gyermekportrait, bronzplakett. — Sz. Zs. képmása, bronzmellszobor. — Néhai Bruck Lajos festőművész képmása, bronzplakett.

1911—12. jubiláris téli kiáll.: Spárta Athletikai Club plakettje, vert bronz. — W. M. képmása, ~~bronz-szobormű~~. — Laky Mátyás dr. igazgató portraitja, ~~bronz~~. — Hármas gyermek portrait, bronz.

1912. tavaszi kiáll.: Vázsonyi Vilmos portraitja, ~~bronz-szobormű~~. — Dr. L. A. és családja, bronz-szobormű.

1912—13. téli kiáll.: Öreg házaspár por-

Csillag István

Pesti Napló Képes
mell. 1935
jul. 28. kép

BALDWIN ANGOL MINISZTERELNÖK ÉS HOARE KÜLÜGYMINISZTER A LONDONI KÜLÜGYMINISZTÉRIUMBÓL TÁVOZIK EGY FONTOS TANÁCSKOZÁSRÓL

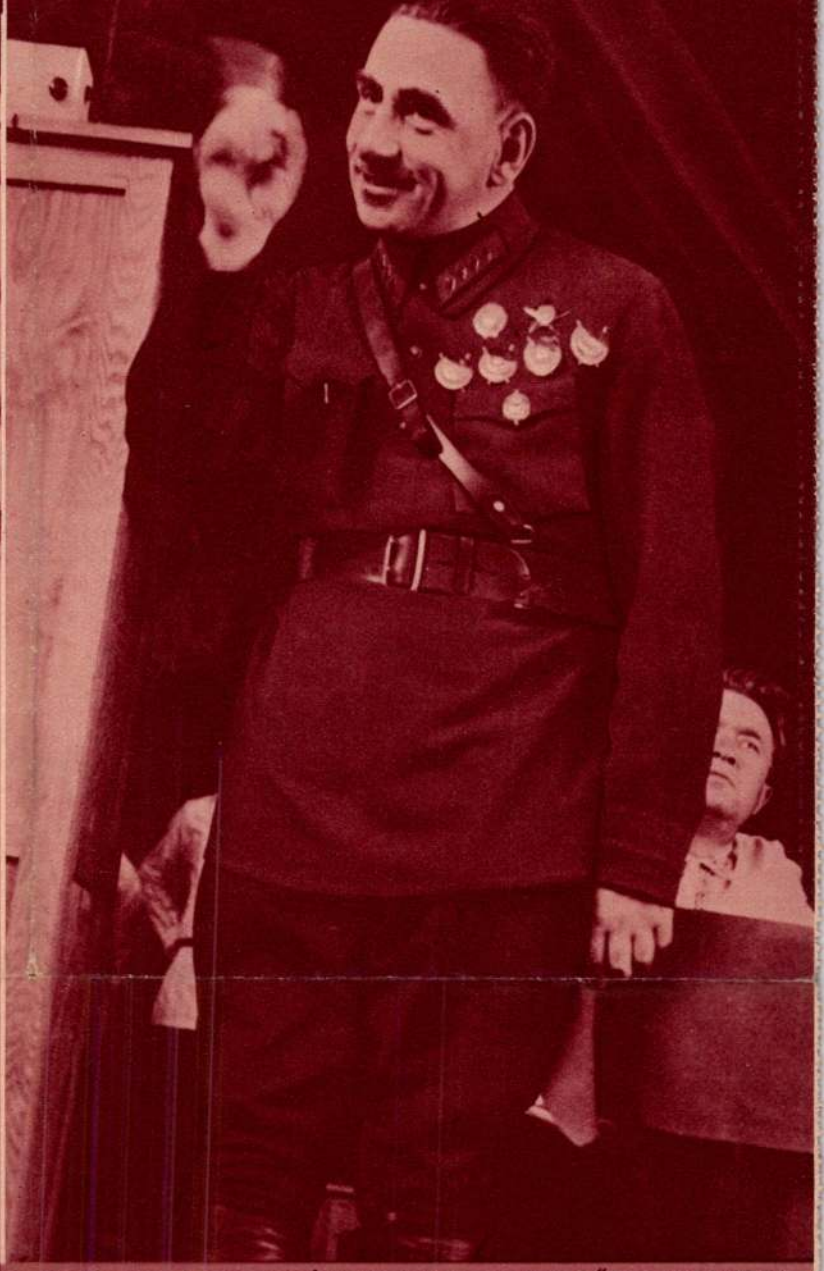

BLÜCHER, AZ OROSZ TÁVOLKELETI HADSEREG FŐPARANCSNOKA BESZÉDET MOND EGY KATONAI GYŰLÉSEN

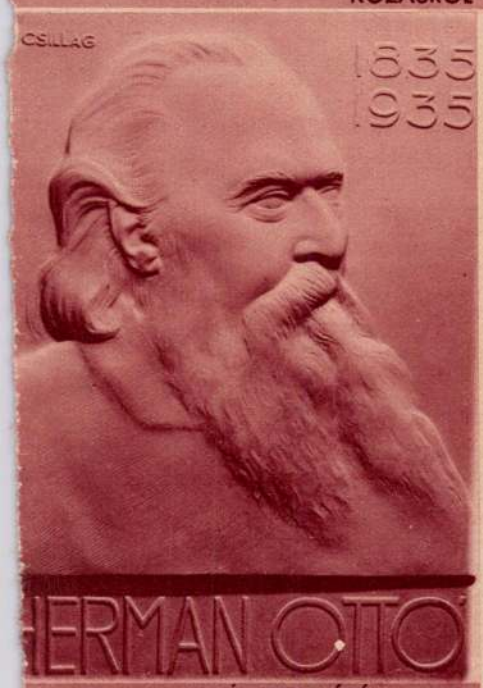

A HERMAN OTTÓ SZÜLETÉSÉNEK SZÁZADIK ÉVFORDULÓJÁRA KÉSZÜLT EMLÉKPLAKETT (Csillag István műve)

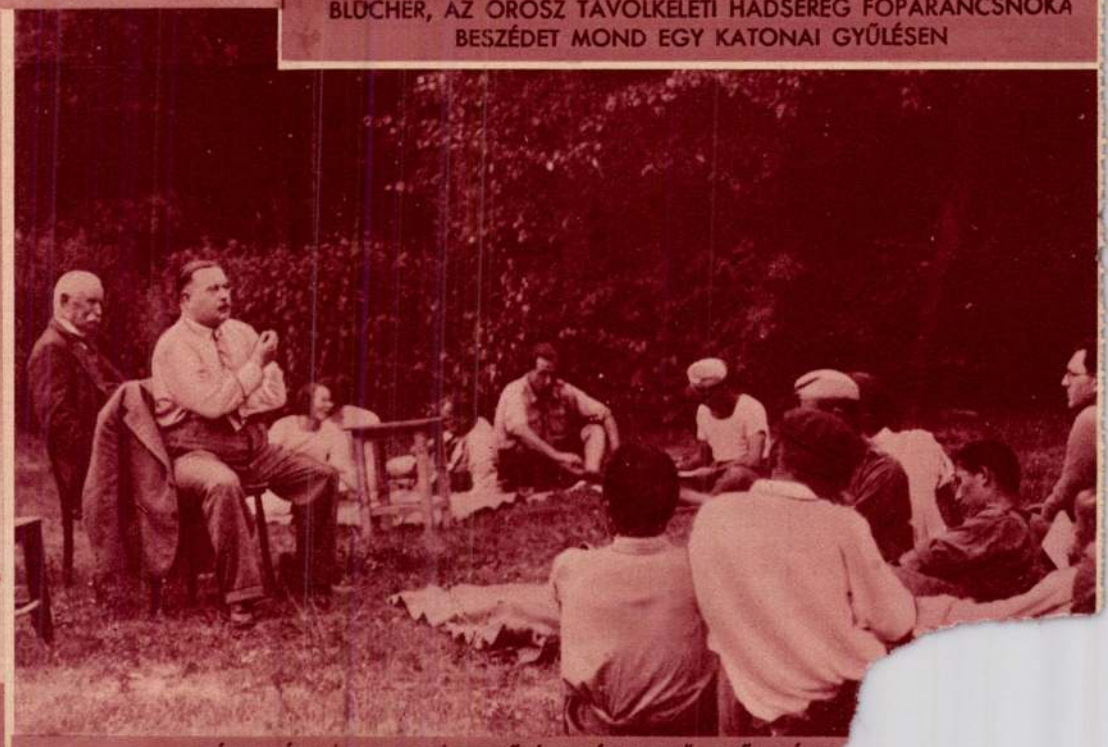

RÁTZ KÁLMÁN ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ ELŐADÁST SÁROSPATAKI FŐISKOLAI MUNKATÁBORBAN

AUTOBUSZON UTAZIK A GYÖNGYÖSBOKRÉTA LONDONBAN

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat mélynyomása

leszek, mint a chevregabbe. És tisztelni fognak. Mert a nélkülözhetetlen embert tisztelni szokták.

Így indult meg a pályán, amely fölfelé vezetett. Mobilizálta az ő nagy szegénységét és gyönyörű exisztenciát teremtett magának. A kezdet ugyan lassú volt és bizonytalan. Első kisérleteiben még a szegények ijedt alázatossága vibrált. Fellépése félszeg és gyámoltalan volt. De a praxis leköszörülte róla az ügyetlenséget és alig egy pár hét alatt párját ritkította a mesterségében. Olyan méltósággal vette el az alamizsnát, mintha különösen megtisztelő kitüntetésben részesítené a klienseit.

Most már igazán oszlopember volt. Nyitott kézzel állt az emberek elé, mint a pap, mikor áldást osztogat. De büszkén beszélt, olykor nyersen és urasan.

— Hát itt vagyok, direktor úr. Mert mért csak épen magát ne sajnáljam. Ha valaki szombaton váltókat eszkomptál, az szegény, olyan nagy córeszban lehet. Igen. Egy nebbich ilyen milliomos. De csak nem kell kétségbeesni. Majd csinálok magával valamit. Egyszerre persze nem csinálhatok embert magából. De lassan-lassan menni fog. Minden pénteken jöjjek? Nem bánom. Lassan-lassan embert csinálok magából. Én úgy éljek, rá se ismer magára, iber hündert Juhr.

De akadt olyan is, aki nem méltatta az ő közbenjárását. Ennek aztán megadta.

— Hát mit gondol maga, ki vagyok én tulajdonképen? Ugy nézzen rám, hogy én az isten kompanistája vagyok. Arany trónusokat és arany zsámolyokat szállítok, ha tudni akarja. És ha én elfogadom a maga forintját, akkor maga csinálja a jó üzletet, nem én.

„Glicklichmacher"-nak hívták azóta és ő hitte is, hogy ő nélküle se élni, se meghalni nem tudnának a gazdagok.

Mármarosban jó zsidók a zsidók, de azért ott is akad, aki üzletes buzgóságában elmulasztja az esti imát. Vagy olyan, aki szombaton elalussza a perek-olvasást, vagy esküszik valamire, ami nem egészen bizonyos. Aztán a szemnek és a gyomornak se parancsolhat mindenki és egy éhes pillantás idegen asszonyszemélyek felé és egy még sóvárgóbb pillantás idegen kolbászfélék felé soknak bizony súlyosan terheli meg a mennyországi kontóját. Mindezt pedig reperálni kell az ojlem-habbé miatt, amely veszendőbe mehet. Már pedig reparáció csak egy van: cedókó. A mennyországba vezető út ezüstpénzzel van kikövezve. Az ember bűnözik, aztán osztogat alamizsnát, ez a legszebb életregula.

Nem csoda tehát, hogy dús források kanyarogtak reb Jojle felé a zsidó zsebekből és ő két kézzel merítette belőle a pénzt és a kóvedot.

A klientúrája napról-napra növekedett. Mármár szinte emberfölötti munkát végzett. Nem. Mindenkit nem menthet meg. Ilyen nagy strapát nem vállalhat. Hát arra határozta el magát, hogy válogatni fog.

Ezentúl hát válogatott. Csak olyanokkal törődött, akiknek a szénája nyilvánvalóan roszszul állt. A vallásos, tiszta ember nélküle is boldogulhat és úgyszólván házi kezelésben szerezheti a túlvilági szükségleteit. Minden szimpátiája azok felé fordult, akik disznót vágtak, szombaton szivaroztak és templomba sohse jártak. Fájdalmas, meleg részvéttel gondolt a sorsukra és a szive összeszorult, mikor eszébe jutott, hogy ezek a szerencsétlenek hiába dörömbölnek majd a mennyország kapuján. Hát ezeken segíteni kell.

— Gondold csak meg, Hindele — mondja kétségbeesetten az asszonynak — egy adóvégrehajtó disznót hizlal. Sírni tudnék miatta, olyan szerencsétlen. Muszáj, hogy egy kicsit a hóna alá nyúljak. Er iz doch nebbach doch a Jid.

És elment a végrehajtóhoz, elvette az ezüst forintját és megvigasztalta:

— Csak türelem, Szedő úr. Majd csak csinálok magából valamit. A starzi rebbe mellé nem ültethetem, de hogy beprotezsálom, arra mérget vehet. A báró Hirsch mellé például.

Az ebédnél feldícsérte a klienseit.

— Ami igaz, igaz. Ezek a posé-k olyan tisztességesek, hogy csuda. A végrehajtó például egészen oda volt, úgy meghatotta a megtiszteltetés. Mert érezte, az egy nagy kóved neki, ha meglátogatom. A kovedot persze visszaadta neki. A maminku, gondolom, meg lehet most elégedve. Egy tréfa, hogy milyen kapacitásnak tartanak engem az emberek.

Ivott egy pohárka bort, aztán megsimogatta a szakállát:

— Hiába. Az ember csak a koved után törje magát.

AZ OMIKE MŰBARÁTOK KÖRE művészi és maradandó módon örökíti meg *dr. Hevesi Simon* főrabbi elévülhetetlen érdemeit. Szép emlékplakettet készíttetett, amelyet pártolótagjainak illetményül juttat. Éremgyűjtőknek és amatőröknek ezüst plakettek is készültek finom kivitelben. A Hevesi-plakett Csillag István szobrász műve.

Múlt és Jövő
1926. XVI. jún. 27.

A ZSIDÓ KULTURA MŰKINCSEI AMERIKÁBAN

Irta: *Dr. Fodor Oszkár*, egészségügyi főtanácsos.

New-York, 1926 május hó.

Ujból megmozdultak az amerikai dollárok, hogy egy kézbe kerüljenek a zsidóság ama kincsei, amelyek két világhirű német kollekcióban összegyűjtve hirdetik a zsidóság ősi erejét és amelyek most a Cincinnati Zsidó Egyesült Collegium tulajdonába kerültek.

Nagy értékű zsidó kéziratok, ereklyék, zsidó ős nyomtatványok, egyéb régiségek, szertartási tárgyak és más judaicák és pedig összesen 6174 darab került a Hebrew Union College of Cincinnati birtokába és most útban vannak Amerika felé. Dr. *Oko* S. Adolf, a Hebrew Union College of Cincinnati könyvtárosa tíz hetet töltött el Európában, hogy e gyűjteményt intézete számára megszerezze.

Dr. *Oko* S. Adolf éveket töltött el a zsidó kultúra műkincseinek megszerzésével és most megvásárolta a híres berlini S. Kirschstein, valamint a düsseldorfi muzeum igazgatójának, Fraubergernek gyűjteményét is. Azzal, hogy ezek a felette becses gyűjtemények Cincinnatiba kerültek, a Hebrew Union College of Cincinnati a zsidó kultúrára vonatkozó műkincseknek úgyszólván a központjává fog válni. Az Union of American Hebrew Congregations tette lehetővé, hogy összegyűjtessék az a nagy alap, amely szükséges volt ezen műkincsek megvásárlására. A legnagyobb adományt a következők adták: *Selling Ben, Portland, Rosenwald* Gyula, Chicago, *Frank* W. Isaac, Pittsburg, *Vogelstein* Lajos, New-York, *Lazarus* Simon, Columbus, *Sunstein* A. J., *Falk* Maurice, *Neiman* Bennie, *Spear* Nathaniel, Pittsburgiak. Köztük sokan egyenként 25.000 dollárt.

Az Amerikába vándorolt kincsek sorában van a spanyol inkvizició egy keresztje, amelynek igen tragikus históriája van. Ezt a keresztet századokkal ezelőtt azoknak a zsidó martiroknak kellett keblükre szorítaniok, akiket akasztásra ítéltek, amiért hitükhöz ragaszkodtak. Haláltusáikban kellett e keresztet hordaniok azoknak, akik zsidó hitükhöz életük árán is hűek maradtak. E kereszten a következő spanyol felírás olvasható: *„Aki téged hord, annak nincs keresztje, és aki téged nem hord, keresztre kerül"*. E keresztnek mai muzeális értéke 10.000 dollár.

Száznál több régi Megilla került e gyűjteménynyel Amerikába. E Megillák egyikében ezüst verettel, gyönyörű művészettel van megörökítve Eszter története. Nagy értékű és úgy artisztikus szépségükkel, mint történeti becsükkel feltűnő szertartási tárgyak szerepelnek e gyűjteményben. Ezüst-, réz- és bronztárgyak különböző időszakokból. Gazdag arany- és ezüst-himzésű Tórák, majd utasítások, hogy kell a macoszt sütni, számos érdekes alakú és történiájú sófár, arany-, ezüst-tálak, üvegneműek, melyeket a zsinagógákban ünnepi alkalmakkor használtak.

A kéziratgyűjtemény sorában történelmi hírességű fejedelmeknek, mint *Nagy Frigyes* és más világnagyságoknak: *Heine, Zunz, Richard Wagner* és *Meyerbeernek* levelei találhatók. Köztük *Wagner* Richardnak Meyerbeerhez írt, máig ismeretlen két levele, 1840 májusából és júniusából keltezve. E két levél igazolja a hirneves komponistának jellemét is. E levelekben *Wagner Meyerbeert* mesterének köszönti és alázatos hangon levelez vele. Egyikben a *Bolygó Hollandi* áriáit ismerteti; és mégis nem sokkal később *Wagner* könyvet írt: „A zsidóság a zenében" címen és keserűen támadja a zsidó zenészeket, különösen *Meyerbeert*.

Nagy értékű képek, miniatűrök, rézkarcok, portraik is vannak e gyűjteményben és ezek között van Mendelssohn Mózesnek, a nagy bölcsésznek 38 képe.

A Kirchstein-féle kollekció mutatja a zsidó kultúrának fejlettségét a XVIII-ik századtól napjainkig és ez időponttól e gyűjtemény úgyszólván teljesnek mondható.

Egyelőre e nagyértékű kollekció a nyilvánosság számára nem lesz hozzáférhető, mert új épületet szándékozik építeni a Hebrew Union College of Cincinnati öt millió dollárért és az építési költségek előteremtése most az Amerikai Zsidó Congregatio főtörekvése.

* * *

Amerika a legnagyobb áldozattal támogatja a cionizmust. Éppen most indult Palesztinába *Szold* Henrietta, az Amerikai Női Cionista Szervezetnek, a Hadassah-nak az elnöke, a Jeruzsálemben létesítendő Straus Nathan és Lina Egészségügyi Központ érdekében, amelyre Straus most *százezer dollárt* adományozott. Ez alap a jeruzsálemi kórházak és klinikáknak modern egészségügyi felszerelését is szolgálja.

A híres héber költő *Bialik* tiszteletére, aki Palesztinából érkezett New-Yorkba, a Broadway Central Hotelben adott lakomán *105.000 dollárt* gyűjtöttek palesztinai célokra. Mert az amerikai zsidóság, amely európai célokért már alig hajlandó áldozatot hozni, minden palesztinai célra könnyen megnyitja a szivét és az erszényét, mikor érdemes tekintélyek iparkodnak érdeklődést kelteni a Szentföld jövője iránt.

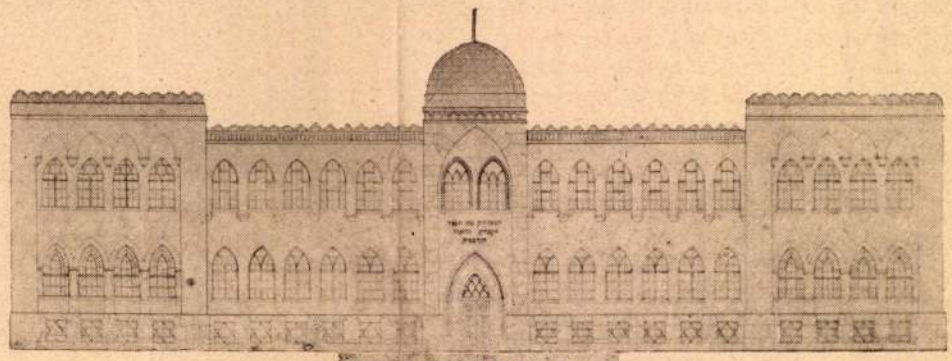

תרשים הגמנסיון העברי במונקטש

A munkácsi héber gimnázium

L. Kovászhné Viktória. Fejezetek a magyar éremművészet történetéből. Bp., 1999 Argumentum, M. Numizmatikai Társulat

*Névmutató**

Alföldi János 94
Asszonyi Tamás 135, 138, 140–142, *153*

Beck Ö Fülöp 25–26, *38*, 40, 44–45, 47, *52–54*, 61, 64, 67, 70–72, 76, 96–99
Berán Lajos 46, 48, 62, 64, 66, 73, 93–94, 96, 98–106, *113–118*
Bernsee József 13
Bethlen Gyula 42, 50
Bezerédy Gyula 44, 50
Boehm József Dániel 10, 12–15, 17, 19–20, 24, *30–31*
Boldogfai Farkas Sándor 95
Borsos Miklós 98, 132–133, 137, 139–140, *146*
Bödy Kálmán 95
Brüll Moritz 13
Budahelyi Tibor 135, 138, 142, 144, *159*

Czinder Antal 124–131, 134, 140–142, *147–150*

Csikszentmihályi Róbert 133, 137, 141, *154*
Csíkvári Péter 136, 138
Csiky Tibor 136, 138, 142, *159*
Csillag István 46, 50, 61, *77*, 98
Csiszér János, Zs. 94, *119*
Csúcs Ferenc 95, 98, *120*

Edvi Illés György 97
Egyed Emma, Sz. 98
Esseö Erzsébet 74, 76, *119*
Exner Károly 22, 26, *34*, 93

Ferenczy Béni 124, 132, 139–140, 144, *146*
Ferenczy István 10, 12, 17, *28–30*, 92
Fémes Beck Vilmos 68–71, 74, 76, *80–82*, 96
Friedrich Ferenc 142, 145

Gaál István 98
Gáti Gábor 98, 141, 143, 145, *160*
Gerl Károly 15–17, 19, 21–22, *31–33*, 93, 98

Hafner Arnold 45, 48, 50, 61–62, 73–74
Holdas György 143, 145, *160*
Horváth László 144, 145

Ispánki József 97–98
Iván István 98

Jittner Antal 13
Juhász Gyula 47, 50, *77*

Kallós Miklós 98
Kalmár János 142, 145
Karl Henrik 11–12, 16, *28*
Kenéz László 133, 137, *157*
Kiss György 98, 142, 144–145, *160*
Kiss Kovács Gyula 140–141, 145, *159*
Kiss Nagy András 98, 133, 136–137, 140–142, 144, *156*
Kovács László, Cs. 135, 138, 144, *158*
Kövesházi Kalmár Elza 65, 76

Ligeti Erika 134–135, 137, 140–141, 144, *155*
Lóránfi Antal 15–17, 22, 25, *35*
Lugossy Mária 136, 138, 142–144, *157*

Madarassy Walter 94, 97
122
Mayer Elek 15, 17, 21, 3
Merényi Gina 98
Mester Jenő 98
Moiret Ödön 62, 65–67,
Murányi Gyula 42, 47, 5

Nagy István János 135, 1

Palotás József 135, 138,
Pátzay Pál 98
Patzó Pál 46, 50
Petrovics Demeter 13

Radnitzky Károly 9–10,
Reisner József 19, 21–22
Reményi József 46, 50, 6
73, 76, *84–85*, 94, 97
Renner Kálmán 98, 110–
Rigele Alajos 98
Róna József 45, 50
Ruff András 48, 51

Scharff Antal 9–10, 15–
92–93
Schwartz István 15–17, 1
Seidan Wenzel 9–10, 14,
Soltra E. Tamás 144–145

* A névmutató csak a magyar éremművészek neveit tartalmazza.

Csillag István

A nagyvilágból. Új-Zéland „megfagyott folyója". Az új-zélandi déli alpesek Ferenc József-gleccsere, amelynek fantasztikus jégtömegei az első pillanatban megfagyott folyó árjához hasonlítanak

Ma már a Föld minden részét behálózza a hírszolgálat s mivel az idegen világrészek, félművelt területek híradói rendesen nagyon érdekes híreket akarnak továbbítani, azért sokszor ész nélkül túloznak. Ilyen túlzás volt a délbraziliai hegyomlás is. Most beszéltem Berlinben a berlini földrajzi társaság százéves jubileumán a rio de janeirói egyetem földrajztanárával s felvilágosított, hogy az egész dolog igen jelentéktelen esemény, de véletlenül néhány ember életébe került, ezért fujták föl annyira.

Ma tehát sokkal, de sokkal több hírt hallunk ilyen katasztrófákról, mint azelőtt. De tudnunk kell, hogy azelőtt is csak éppen ennyi katasztrófa történt, mint ma. Minden évben átlag ugyanannyi vihar, földrengés, vulkáni kitörés, ugyanannyi árvíz, villámcsapás, késői fagy és mindenféle más természeti csapás sujtotta a Föld felszínét, mint ma.

Másodszor tudnunk kell, hogy ma sokkal, de sokkal több ember lakik a Földön, mint száz évvel ezelőtt. Különösen pedig félelmesen ellepte a Föld felszínét a fehér ember. Ennek pedig a minket érdeklő hírek szempontjából két nevezetes következménye van. Először is több ember adhat hírt katasztrófákról. Másodszor pedig nem is tekintik rendesen jelentékeny eseménynek azt, ami emberéletet nem követelt. Ugyan ki tudna valamit arról, ha a lakatlan Tibet emberhangtalan pusztaságain valamelyik folyó felhőszakadás következtében úgy megáradna, hogy szokatlanul messze elöntené a környékét. Amíg Kaliforniában csak indiánusok laktak, sátorokban, addig az olyan földrengés, mint amelyik 1908-ban földre terítette San-Franciscót, egyáltalában nem is okozott kárt, de meg senki sem adott róla hírt. Ha Hátsó-India valamelyik folyója elsöpri az egyik falut, minden lakosával együtt, alig hallunk róla valamit. De gondoljuk csak, hogy milyen gyorsan megtudná mindenki, ha Kaliforniában, pl. Hollywoodban, a filmgyártás világcentrumában történnék ugyanilyen katasztrófa s a sok „sztar" és „attrakció" zsupsz! a tengerbe kerülne, nem éppen déványos úton!

Művelt embernek aztán tudnia kell, hogy a légköri tünemények, meg a Föld belsejéből kiinduló tünemények közt eddig összefüggést kimutatni nem lehetett. Rossz aneroidékon oda van ugyan írva az igen alacsony légnyomások osztásrészeihez, hogy „Földrengés", de ez régi tévedéseken alapul. Ma már ilyen gyerekes dolgokat nem szokás felírni jó műszerekre.

A légköri tünemények mind a levegő mozgásának és hőmérséklet-változásainak következményei. Ennek következtében észszerű feltennünk azt, hogy a Napból kiinduló sugárzás erőssége, intenzitása változhatik. Hogy néha a Nap sugárzása erősebb, máskor gyöngébb. Nem úgy kell ezt értenünk, hogy mi miképpen érezzük a napsugarak melegét. Mert kétségtelen, hogy délben, amikor a Nap magasan áll, sugarai sokkal rövidebb utat tesznek meg a levegőben, mialatt hozzánk jutnak, mint este, napnyugta táján. Nem. A Nap általános sugárzásának erőssége változhatik. Így például méltán gondolhatjuk, hogy más

a Nap sugárzásának intenzitása, ha sok napfoltot lehet látni, mintha keveset. Ezért ezt a tüneményt állandóan figyelemmel is kisérjük. Tudjuk már, hogy a napfoltok gyakoriságának 11½ éves periódusa van. Sajnos, a légköri tüneményekben ilyen 11½ éves periódust kimutatni nem lehetett. Pedig érzi a mágnestű is, az is sokat háborog akkor, amikor sok a napfolt s kevesebbet, amikor kevés a napfolt. De az időjárásban ez semmiképpen sem tükrözik.

Éppen ilyen kevéssé lehet kimutatni a Hold befolyását. Szegény Hold! Mennyi mindent ráfognak! Az öreg urak szerint nem szabad akkor nyiratkozni, amikor a Hold nől, mert akkor megkopaszodik az ember. Hála Istennek, nekem fehér ugyan, de elég sűrű hajam van s biz én nem néztem soha, hogy a Hold nől-e, vagy fogy. Viszont úgy tudom, hogy Pekár Gyula t. barátom, mint afféle vérbeli poéta, mindig gondolt erre, ameddig — szüksége volt a nyiratkozásra.

Ráfogják a Holdra, hogy negyedes változásaival együtt megváltozik az időjárás is. Tudjuk, hogy újholdtól első negyedig, aztán első negyedtől holdtöltéig, holdtöltétől utolsó negyedig s végül utolsó negyedtől megint újholdig mindig éppen egy-egy hét telik el, mert hisz a Hold fényváltozatai éppen huszonkilenc nap alatt ismétlődnek, tehát egy negyedre egy hét jut. A mi időjárásunkat szabályozó légköri örvénylések (ciklónok, depressziók) szintén éppen egy hétig szoktak zavarogni, azért néha megesik, hogy éppen pl. újholdkor kezdődik a zavar s akkor csakugyan első negyed idején vége is lesz. Ámde az örvénylések megjelenésének időpontja egészen független a Hold fényváltozásaitól s tartósságuk is nagyon különböző. A legkomolyabb tudományos tanulmányozások sem voltak képesek ilyen pontos összefüggéseket kimutatni.

Majd egyszer még a Holdról elmondok egyet s mást, amit művelt embernek tudnia kell, mert hisz képtelen zöldségeket szoktak róla beszélni.

A légköri tüneményektől egészen függetlenek a földrengések, meg a vulkáni tünemények. Sőt ez a két utóbbi is nagyon kevés összefüggést mutat egymással. Persze, hogy erős vulkáni kitörés megrázza a földet a vulkán környékén, de ez egészen más. A földrengések okát még nem ismerjük, sőt még azok a számítások sem egészen sikerültek, amelyek azt akarták kihámozni az adatokból, hogy milyen mélyen volt az a hely, amelyben valami robbanásszerű rázkódtatás történt. Igazán rejtelmes tünemény. Semmi reményünk egyelőre, hogy előre meg tudnánk mondani, lesz-e földrengés, vagy nem? Éppen ilyen makacsul rejtve marad a tudomány előtt a vulkáni kitörések oka és eredete is. Találgatás van elég, de megoldás nincs és még sokáig nem is remélhető.

Mármost, ami a mi időjárásunk rendellenességeit illeti, arra nézve mindenekelőtt meg kell mondanom, hogy nincs a Földön még egy olyan megbízhatatlan, szeszélyes időjárású terület, mint Magyarország és az Egyesült Államok területe. Az Unio éghajlatáról nem szólok most, csak azt akarom néhány szóval megvilágítani, hogy miért olyan szeszélyes a mi éghajlatunk, miért vetekedik ebben a tekintetben a a legmodernebb feleséggel is?

Magyarország t. i. igazán Közép-Európa s tudományos szempontból egyedül csakis hazánk, a történelmi Magyarország érdemli meg ezt az elnevezést. Különösen pedig Európa közepe éghajlatát tekintve. Európa déli részén a földközitengeri éghajlat uralkodik. Ezt a magas középhőmérséklet és a téli esőzés, nyári szárazság jellemzi. A magas közepes hőmérséklet miatt örökzöld növényzet díszlik itt s nincsenek téli fagyok, csak a hegyekben.

Európa északnyugati részének oceanikus éghajlata van. Ez azt jelenti, hogy tél és nyár közt nincs nagy különbség, nagy meleg soha sincs és minden hónapban van eső, egyik évben nyáron, másikban télen több eső, de a különbség lényegtelen. Idetartozik Franciaország, Németország, Nagy-Britannia és Skandinávia.

Kelet-Európának kontinentális éghajlata van. Ez azt jelenti, hogy télen nagyon hideg, nyáron nagyon meleg van, nyáron esik az eső (vagy hó) s az év túlnyomó nagy része, a tél száraz.

Hazánk a három lényegesen különböző éghajlatú terület összeszögelésében fekszik, egyikhez sem tartozik, vagy mindegyikhez odatartozik, néha ide, néha oda. Néha Nyugat-Európa vagyunk, néha Kelet-Európa, sokszor Dél-Európa. A balatonparti régi pince déli oldalán a fügefa díszlik (Dél-Európa), a a pincetetőn az árvalányhaj szőkéllik (Kelet-Európa), a pince északi oldalán a repkény fut fel a falra (Észak-Európa). — De nem így vagyunk-e mindenben? Kasszafúróink egészen nyugateurópai nívón állnak, vendéglőink rovarvilága egészen keleties, fővárosunk főkertésze meg éppen afrikai beduin lehet, mert csak a sivatagot szereti, minden fát kivág, amint túlnőtt a sivatagi méreteken!

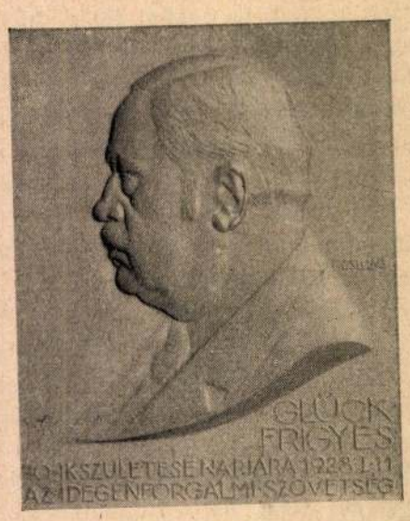

Glück Frigyes emlékplakettje, amelyet hetvenedik születésnapjára az Idegenforgalmi Szövetség készíttetett.
Csillag István műve

Uj Idők. 1928. jun. 10. 1928 24.2 730. l kép

mit szól hozzá?

A DAILY TELEGRAPH müncheni tudósitója arról értesiti lapját, hogy Streicher, a hirhedt antiszemita vezér a nürnbergi tanitók szövetségében rendkivül éles támadást intézett Gröber freiburgi érsek ellen. Erkölcstelen élettel vádolta meg a főpapot és vádjai alátámasztására állitólagos szerelmes leveleket olvasott fel, amelyeket szerinte az érsek egy huszesztendős zsidó leányhoz intézett. Streicher azt állitotta, hogy a leveleket a titkos rendőrség révén kapta meg. A Daily Telegraph tudósitója értesüléséhez hozzáfüzi, hogy a vádakat mindenki durva valótlanságoknak tartja és azok olyan elkeseredést váltottak ki Nürnberg, sőt az egész ország katolikus lakosságában, hogy a rendőrségnek kellett megakadályozni a keserüség kirobbanását. Streichert most általában egy katolikusellenes hadjárat vezetőjének tekintik és a Daily Telegraph tudósitója megjegyzi, hogy a katolikusság ellen most ugyanazokat az eszközöket veszi igénybe, amelyeket a zsidóság ellen is használt.

●

DORGELÈS, a neves francia iró, a Goncourt-Akadémia tagja, aki több európai országot bejárt, meglátogatta a diktaturák főerősségeit, hazatért Franciaországba és beszámoló cikksorozatát többek között a következőkkel végzi: «Keresztül száguldottam egy Európán, ahol az emberek erőszak alatt élnek és mosolygok a büszkeségtől, elnézve nálunk odahaza azokat, akik nem járnak meggörnyedten. — Jó napot, bizalmatlan vámőr! Jónapot, szénporos fütő! Jónapot, kecskebőrbe öltözött hegyilakó! Jónapot, esernyős kispolgár! Ah, mily boldognak érzem magam... és őket... Ők nem tudják, milyen jó dolog, ha saját ura az ember. — Nos, igen — fogják nekem mondani, — szabad vagyok és azután? Ám a szabadság varázsszava mindent magába foglal... Mert gyermekkoruk óta fürödnek benne, nem is sejtik értékét. Az Északi-tengertől az Adriáig, a Rajna partjától a Volgáig kerestem az embert, akinek más joga is van, mint szolgálni... Akár a sarló, akár a horogkereszt jele alatt... mindenki engedelmeskedik... És a fal másik oldalán szabad ut nyilik, amelyen énekelve haladhat mindenki: Franciaország, az én hazám...»

●

A BASLER NATIONALZEITUNG a következő birálatot füzi a moszkvai perhez és a véres itéletekhez: «Most természetesen mindazokat az állapotokat, amelyek alatt az ugynevezett szociális épitő gazdaság balsikere következtében a nép szenved: összeesküvők kártevésének kell tulajdonitani és az ő ártalmatlanná tevésükkel felébreszteni azt a várakozást, hogy a jövőben majd tényleg eredmények fogják követni a szovjet munkáját... Háborutól és vereségtől való félelem, a tömegeknek a szovjetgazdálkodással szemben érzett mély elégedetlensége, Sztalinnak Trockij iránt érzett gyülölete és a merényletektől való rettegése: ezekből a komplexumokból nőtt ki a per.»

●

RENDKIVÜLI értekezletén a lengyel paraszt-néppárt határozatilag kimondta, hogy együtt kivánt működni minden demokratikus pártial szemben a paranes-uralommal, akár baloldali, akár jobboldali legyen, követeli a demokratikus választási rendszert és a politikai emigránsok számára az amnesztiát.

AZ ANGOL FLOTTA TITKAI EGY AUTOBUSZJEGY HÁTÁN

Érdekes adatok a Scotland Yardról egy német kémdrámában

A napokban került bemutatásra Berlinben óriási sikerrel a *„Lody"* cimü dráma, amely Karl Hans *Lodynak*, az 1914 novemberében a londoni Towerben kivégzett német kémnek történetét viszi szinpadra.

A darab szerzője, Walther *Heuer* különös módon állitja be hősét, aki kém létére tulságosan őszinte és ideális és amellett meglehetősen ügyetlenül csinálja a dolgát. Londonban és Edinburgban mint Charles *Inglish* amerikai ügyvéd szerepel — de olyan ruhákban jár, amelyekben ott van a jelzés: «*Made in Germany*".

A hanyag kém

Elővigyázatlanságában odáig megy a darab szerint Lody, hogy

az angol haditengerészet ellesett titkait egy használt autobuszjegy hátára irja és ezt az autobuszjegyet elvesziti. Majd azáltal válik gyanussá, hogy feltünően viselkedik, amikor egy bloomsburyi hotelben a zenekar a német Himnuszt játssza.

Lody skót háziasszonya nem valami tüneményes nyomozó-tehetség, de azért még ő is gyanusnak kell, hogy találja, amikor az állitólagos amerikai ügyvéd egész éjszakákon keresztül terjedelmes jelentések irásával foglalkozik és *hangosan rajnai bort kér.*

Mindezeket a kisiklásokat betetőzi azonban az a megbocsáthatatlan és végzetes hanyagság, hogy *sulyosan kompromittáló leveleket felejt olyan öltönyei zsebében, amelyeket egy angol szabóhoz küld vasaltatni.*

Ezekután nem lehet csodálni, hogy a *Scotland Yard* — mint a darabból kitünik — végül is ráteszi a kezét Lodyra. Ami annál kevésbé meglepő, mert *Heuer* drámájában igy jellemzik ezt a félelmetes szervezetet:

« A Scotland Yard lassan nyomoz, mig végre ugrásra szánja magát — de akkor aztán félelmetes kegyetlenséggel ugrik áldozatára. Az ut, amely a Scotland Yardból indul el, csak a sir mélyén végződik.»

Maga a darab azzal kezdődik, hogy egy tengerésztiszt panaszkodik a *Secret Service* főnökének amiatt, hogy az ellenség még mindig tudomást szerez a haditengerészeti tervekről, jóllehet csak a közelmultban is *huszonegy német kémet lepleztek le.* Kiderül, hogy Firth of Forthnál egy német tengeralattjáró meglepte és elsüllyesztette a *Panther* nevü cirkálót és nyilvánvaló, hogy ennek mozdulatairól már előre értesülve volt.

„Ön egy gentleman"

A következő jelenet már Skóciában játszódik, ahol egy amerikai ügyvéd, Charles A. *Inglish* él egy kis vidéki fogadóban. *Joan*, egy skót lány halálosan szerelmes belé. Együtt tesznek kerékpárkirándulásokat a Firth of Forth körül, ahonnan az angol hajók hadmozdulatait kitünően meg lehet figyelni. *Joan* érzi, hogy szerelmesét valami nagy veszély fenyegeti. Csakugyan be is következik a letartóztatás a bloomsburyi hotelben, majd a hadbirósági tárgyalás, ahol *Lody* büszkén jelenti ki:

— *Én katona vagyok, nem pedig kém!* Nem pénzért szolgálok, hanem becsületből! *Hazám parancsát teljesitem.* Igaz, hogy voltam Edinburgban és Londonban. Sőt voltam Liverpoolban is, amiről az urak nem tudnak. Itt láttam, hogy az *angol kereskedelmi hajókra ágyukat szereltek fel,* amiről természetesen azonnal értesitettem hazámat.

Majd igy folytatja védőbeszédét:

— Amit az ügyész mondott, az mind igaz. Nem titkolok és nem próbálok mentegetni semmit. Katonai becsületem nem engedi, hogy letagadjam: büszke vagyok rá, hogy hazámnak ilyen módon szolgálatot tehetek. Elismerem tetteimet mint tiszt, de tagadom, hogy kémkedésben bünös volnék! *Agyonlőhetnek, de nem foszthatnak meg becsületemtől!*

A darab szerint ez a kijelentés annyira meghatja a hallgatóság egyik tagját, egy angol fiatalembert, hogy odarohan Lodyhoz és felkiált:

— Ne haragudjon, de kezet kell szoritanom önnel. Ön egy gentleman!

A halálos itélet után *a szerelmes Joannak még mengedik, hogy utoljára felkereshesse Lodyt cellájában.* A bucsu azonban csak rövid, mert máris jön egy angol tiszt, hogy a halálraitéltet elvezesse. *Lody* ég felé forditott tekintettel megy ki a cellából és ezek az utolsó szavai:

— *Még egyszer fogom látni Németországot... majd odafönt a csillagok közül!...*

Huszonhárom olasz alpesi vadászt eltemetett a lavina

Milánó, február 3.

Az olasz katonai hatóságok kedden hivatalos jelentést adtak ki arról a borzalmas lavinaszerencsétlenségről, amelynek január utolsó napjaiban a cuneoi Alpokban *huszonhárom olasz katona esett áldozatul.*

Az Alpokban folyó katonai gyakorlatok során az egyik alpesi vadászezred 17. századának 28 emberből álló őrjárata *a Rocca Lumeglio-hegy lejtőjén lavinába került, amely Trevisan kapitány és négy alpesi vadász kivételével valamennyiőket elsodotta.*

A kapitány az életben maradt alpesi vadászokkal együtt rögtön megkezdte a mentési munkálatokat s a közeli falvakból is segitséget hivott, *mire azonban kiásták a szerencsétlenül járt katonákat a hótömeg alól, már egyikük sem volt életben.*

Az óriási lavinaomlás olyan hatalmas hómennyiséget hozott le a völgybe, hogy *valamennyi eltemetett katonát még nem is sikerült kiásni. Eddig a huszonhárom halott közül tizenhatnak a holttestje került elő.*

A holttesteket kedden *Dronero* városkába szállitották, ahol szombaton hivatalos állami gyászünnepség keretében temetik el az áldozatokat.

A gyászünnepségen résztvesz *Baistrocchi hadügyi államtitkár is.*

Társasutazásaink Semmeringre és Badgasteinba

Közkivánatra az idén is társasutazást inditunk február 14-én a hóborított *Semmeringre és Badgasteinbe* (a M. N. B. 578. sz. e. alapján).

Semmering nem ismeretlen a magyar közönség előtt, ahol a téli sportok örömei után hangulatos ötórai táncosteák, este bálok, valamint az alpesi Casino izzó atmosférája várja változatos müsorral utazásunk résztvevőit.

A *február 14-től 21-ig tartó semmeringi társasutazás* részvételi dija *125 P-től* kezdődik.

Badgasteini utazásunk szintén *február 14-én indul és 24-én* végződik. A részvételi dij *198 P-nél kezdődik.*

Az utazásokhoz orvosi bizonyitvány nem kell. Az utazások meghosszabbithatók.

Jelentkezés és felvilágositás: az *Esti Kurir* Utazási Irodájánál, Budapest, V., Vilmos császár-ut 34. Telefon: 1-254-05.

CHAPEAU ROUGE

3:1 a közönség javára

Ötletek mérkőzése 10 menetben

Szöveg: Nádassy László — Zene: Rozsos György

Boross Géza — Sebő Miklós

Takács Gitta — Kemény Olly — Kertész Ila
Lantos Lilly — Szenes László fellépésével

Párís szenzációja:

PORT ARTHUR OSTROMA

Budapest eseménye!

Rendezte: FARKAS MIKLÓS

Holnap először!

Royal Apollo

Lichtenberg Kornél emlékünnep

Az Apponyi Albert gróf Poliklinika *Lichtenberg* Kornél tanár emlékét ünnepelte tegnap. A szülészeti osztályon leleplezték a tudós professzor bronzreliefes márványtábláját, amelyet *Csillag* István szobrászművész alkotott.

A magyar orvostudomány jelesei, *Pollatsek* Elemér, *Hültl* Hümér, *Krepecska* Géza, *Temesvári* Rezső, *Török* Lajos, *Simon* Béla, *Neinay* Ede, *Gámán* Béla, *Lénárt* Zoltán, *Germán* Tibor, *Lobmayer* Géza, *Pogány* Ödön, *Rejtő* Sándor orvosok és a család képviseletében dr. *Lichtenberg* Sándor professzor jelenlétében nagy közönség előtt *Szterényi* József báró, a poliklinika elnöke méltatta a kiváló orvostudós érdemeit, majd átadta a kitünően sikerült müvészi emléktáblát rendeltetésének.

A Lichtenberg-emléktábla

Repülőrendőrség Franciaországban

Páris, február 3.

(Az Esti Kurir tudósitójának távirata.) Franciaországban megalakitották a repülő rendőrséget. A repülőgépes rendőrosztag létesitését az tette szükségessé, hogy az utóbbi időben egyre gyakrabban fordul elő, hogy büncselekmények tettesei a leggyorsabb közlekedési eszközökkel, hatalmas tura-autókkal, vagy éppenséggel repülőgéppel menekülnek a tett szinhelyéről.

Ilyenkor a rendőrség hátrányos helyzetbe kerül. A repülő rendőrosztagot a leggyorsabb járatu üldöző repülőgépekkel látják el.

MULATSÁGOK

Bolondestély a Pesti Vigadóban február 7-én, farsang utolsó vasárnapján. (Kivételesen nem kedden.)

x **Nem kell a rádiót megvenni,** amig meg nem szokta, mert meghatározatlan időre bármilyen készüléket kölcsönkaphat a közismert Vermes Zoltán cégtől, Margit-körut 4. Vétel esetén a kölcsöndij visszatérül.

Chapeau Rouge

TAKÁCS GITTA
KERTÉSZ ILA
LANTOS LILLY
BOKOR EDITH
DÉSY KATÓ
RÓZSA PANNI
DOBROVITS ILA
KISS ICA
CONTI MÄRY
MEGYESSY PANNI
GULYÁS MARGIT
TÓTH ÉVA
BETTY ELTSCHER
MIA ORLEA
HELLA ORLEA
BERKES JUDIT
JULIA NORATA
NOEMI EINHORN
LUDÁNYI MÁRIA
HARMATH JOLA

Budapest legszebb 20 nője

SPORT

Nemzetközi ping-pongcsata a behavazott bécsi hegyek között

Az amerikaiak mindent eltanultak tőlünk
Feszült várakozás az egyéni versenyek előtt

Baden, február 3.

(Az Esti Kurir kiküldött munkatársától.) A kaucsuklabda operájává alakult át néhány napra az áthatóan kénszagu badeni ivócsarnok. Az asztaloknál fezes egyiptomiak, szőke litvánok, profi-képü, faarcu angolok, akár boxolók is lehetnének, vagy profifutballisták egy leicesteri gyári csapatban. Kedvetlen románok, letört csehszlovákok, bizakodó lengyelek, mindenféle náció fiai a fürdőépületben.

Az ember mindig attól tart, hogy belép a «gőzbe».

Csak ne veszitsük el a világbajnokságot. Mert akkor elmondhatjuk, hogy itt állunk «megfürödve».

*

Sokat szenvednek az egyiptomiak. Nem látszanak a gyapjutakarók tömegéből, előbb ki kell hámozni őket plédjeikből, akkor viszont reszketni kezdenek a hidegtől és visszakérik a plédeket.

Nem nekik való ping-pongozni behavazott hegyek koszorujában. Fezüket még a ping-pongteremben is a fejükön tartják, nehogy náthát kapjanak.

Egyébként nagy szorgalommal igyekeznek eltanulni minden eltanulhatót. Van köztük egy fehér ember is, török származásu. Az osztrákok között meg van egy perzsa (Papazian). A ping-pong ugylátszik a szines fajokat is meghóditja.

Ázsia és Afrika megtanulnak ping-pongozni.

Milyen jövő vár itt az öreg Európára?

*

Az első két napon kevés közönség akadt. A bécsiek sitalpaikkal barangolnak a Wienerwaldban, amelyet vastag fehér takaró boritott be. Ha már utaznak egy óra hosszat, bizonyára nem Badenbe jönnek asztalitenniszt nézni. Ha a versenyt Bécsben rendezik, nem igy festett volna ez a világbajnokság.

Nem szeretnénk osztozni e verseny tiszta jövedelmén...

*

Az egyik bécsi lap éles támadást intézett Wilcsek ellen, mert szanatóriumba vitte a játékosait és nem abba a hotelbe, amelyet a rendezők kijelöltek a magyarok számára. «Durva tapintatlansággal» és «durva fegyelmezetlenséggel» vádolják a magyar asztali tenniszezők vezetőjét.

Nem tudjuk, hogy Wilcseknek milyen megállapodása volt az osztrákokkal, tény azonban, hogy a szanatóriumi megoldás, napi ötszöri étkezéssel s alkohol teljes kizárásával, megfelel a játékosok érdekeinek.

A versenyzők nyugalmára itt — apácanővérek vigyáznak...

*

Általános a vélemény, hogy annyi klasszis játékossal, mint a magyarok, egyik nemzet sem rendelkezik. Ehrlich, Ványa s a többiek közül még igen sokan okozhatnak meglepetést az egyéniben, de a csapatvilágbajnokságot nem lehet a magyaroktól elvenni, mert a többi csapatoknak mindig van egy-két sebezhető pontjuk.

Viszont az egyéniben...

*

A verseny hőse: *Bellák*, mert 39 fokos lázzal játszott végig nehéz mérkőzéseket. A csehszlovákok ellen ragyogó formában «hengerelte le» az erőlködő *Kolázst*, akivel a világbajnokság után együtt utazik amerikai turára.

Bellák: «Olyan jól megy, hogy akár sohse gyógyuljak meg. Olyan jó esik transzban játszani.»

*

Az egyéni sorsolásra *Barna* panaszkodik legjobban, mert csoportjában mindjárt az előmérkőzések során ott találja *Borost, Ehrlichet* (!), *Berenbaumot* és az osztrák *Kohnt*.

A sorsolásra egyébként mindenki panaszkodik... *Ehrlich* például éppen *Barna* miatt.

*

Az amerikaiaknak jót tett a pesti tartózkodás. Egyszerre szárnyakat kaptak az amerikai-magyar mérkőzésen, órákig tartó izgalmak után győzött csak a magyar csapat 5:4-re.

Egy hét alatt eltanulták összes trükkjeinket, különösen *Jimmy*, a sztepptáncos. Legalább mi is megtanultunk volna szteppelni...

A legszimpatikusabbak az angol nők. Az az elragadóan tiszta és őszinte sportlelkesedés, az a korrekt fegyelmezettség és jólneveltségre valló önzetlenség, amellyel mérkőzéseiket megvivják, meghóditotta az összes résztvevők őszinte rokonszenvét.

Miss *Osborne* és társai korrekt sportladyk. Szerények, ha győznek és tudnak szépen veszteni.

*

Az ivócsarnok kerek kéneskutját átalakitották büffének. De erősen érezni a kénszagot. Amikor már kezd fejfájást okozni ez a kaucsuklabdaopera, az ember nem tudja leküzdeni azt az érzését, hogy jobb volna mégis ivókurát tartani.

A rendezőség hivatala felett ez a felirás diszeleg: *„Inhalation"*.

*

A rendezőknek nem áll megfelelő apparátus a rendelkezésére. Prágában a Lucernában legalább külsőségeiben világvárosi nivón állott a verseny, mert az ottani szövetség tizszer ilyen erős rendezői gárdát tudott mozgositani.

Itt néhány igen jóindulatu «gutmütig» uriember tartja a frontot — amatőr alapon.

Pénzt itt még a pénztáros sem láthat...

Bellák, a csapat örök humoristája, csalhatatlan rulett-szisztémát dolgozott ki. Álmatlan éjszakák gyümölcse ez a csalhatatlan rendszer. „Lacika" azt mondja, hogy már Montekarlóban kipróbálta nagy sikerrel. Kár, hogy délután is van mérkőzés, különben kétschillinges alapon kipróbálná szisztémáját a szomszédos kaszinó rulettasztalainál.

Biztos, hogy a rulettasztal mellett is megállná a helyét.

*

A legutóbbi badeni világbajnokságon a magyar játékosok „főszurkolója" Kálmán Magda volt egy badeni magyar kereskedő lánya.

Kálmán Magda azonban legutóbb Pestre szerződött drámai színésznőnek. Nem tudta bevárni ezt a világbajnokságot. A magyar gárda most itt áll „magyar kolónia" nélkül.

Somogyi Vilmos

*

Magyarország ping-pongcsapata 5:1 arányban legyőzte a román válogatottat, a hölgycsapatmérkőzést viszont Románia nyerte 3:1-re.

A siszezon nagy eseménye a BSzKRt jubileumi versenye

A BSzKRT számos sportszakosztálya közül az egyik legfiatalabb a sielők csoportja és máris igen respektábilis eredményeket értek el. Az 1937-es magyar bajnokság során *Kőváry Károly, a BSzKRT versenyzője nyerte az őszszetett lesiklás I. osztályu versenyét és a nemzeti sibajnokságban a második helyet érte el.* Ugyancsak hasonló jól szerepelt a többi *BSzKRT*-versenyző is és a jelek szerint hamarosan veszélyes konkurrensei lesznek a BBTE-, MAC- és UTE-sielőknek.

A február 14-iki *BSzKRT jubileumi versenyt is a nemzeti bajnokságok szinhelyén, a Mátrában rendezik.* A *teljes élgárda* bejelentette elindulását és a rendkivül érdekesnek igérkező viadal — kedvező hó- és nem jégviszonyok esetén — a szezon nagy eseményének igérkezik.

Halálos boxmérkőzés

Newyork, február 3.

Tony Mario, az ismert bantamsulyu ökölvivő világbajnok Quintanával vivott kihivásos mérkőzést. A hetedik menetben Quintana rettenetes erejü ütése olyan szerencsétlenül találta Mario-t, hogy a világbajnok még kórházba szállitása előtt meghalt.

Paraguay válogatott futballcsapata május és junius folyamán európai turát bonyolit le. Eddig tiz mérkőzést vettek tervbe, de remélik, hogy sikeres szereplésükkel további meccseket köthetnek le.

A keddi tréningmérkőzések *során a Phöbus az MPSC ellen 5:2-re győzött, a «Budai 11» 6:3-ra verte a GSE-t, a Szeged FC pedig 8:0-ra a HTVE-t. A még szezonelejei formában levő Haladás 2:1-re kikapott a Soproni VSE-től.*

Vines és Perry Miamiban ismét mérkőzött. Ezuttal az amerikai bajnok győzött 5:7, 7:5, 6:4 arányban.

Az osztrák páros mükorcsolyázóbajnokságot hatalmas fölénnyel nyerték a fiatal *Pausin* testvérek. Második a *Faulhaber—Eigl*-párosok.

SVÁJC

ST. MORITZ

CENTRAL HOTEL
Ideális sisportszálló. Csodaszép fekvés. Modern. Penzióár 9 és 12 frank.

Hotel Waldhaus
Előkelő, finom, modern, 80 szobás szálloda. Penzióár 15—17 frank.

DAVOS-PLATZ

Pension Surpunt
Ideális hely a télisportolóknak. Elsőrangu svájci penzió. Teljes ellátás 10 frank.

Angleterre & Parkhotel
Legnagyobb kényelem. Előkelő ház, a siterepek közepette. Penzió 16.— franktól.

PONTRESINA

HOTEL BERNINA
Előkelő sisportszálló. Legmodernebb kényelem Saját siterepek. Penzióár 11—13 frank.

CELERINA (Engadin)

HOTEL MISANI
Minden 1936-os modern kényelemmel ellátott szálló. Saját siiskola. Penzióár 11.50—14 frank.

Belgium első Davis-Cup ellenfelünk

London, február 3.

(Az Esti Kurir tudósitójától.) **A londoni tengernagyi épület diszterében a hagyományos ünnepségek között történt meg az 1937-es Davis Cup sorsolása. A résztvevő államok diplomatái jelenlétében Sir Samuel Hoare, volt külügyminiszter, az angol tenniszszövetség elnöke személyesen huzta ki az urnából a résztvevő államok nevelt.**

Magyarországra nézve a sorsolás kedvezőtlenül ütött ki, mert első ellenfelünk, Belgium a pályaválasztó és igy Brüsszelben kell mérkőznünk.

A magyar ping-pongcsapat győzelemsorozata

Baden, február 3.

(Az Esti Kurir kiküldött munkatársának telefonjelentése.) Magyarország férfi-csapata a Swaythling-serlegért folyó küzdelmek során minden eddigi mérkőzését biztosan nyerte. Kedden a következő eredmények voltak: Magyarország—Amerika 5:4. Barna és Soós kétszer, Bellák pedig egyszer győzött. Alaposan megszoritotta a magyar együttest Lengyelország válogatottja is, amelyet csak hatalmas küzdelem után sikerült 5:3-ra legyőzni.

A hölgycsapat a Corbillon-serlegmérkőzések során Belgiumot 8:0-ra verte, de Németország, Amerika és Ausztria csapatától egyaránt 3:0 arányu vereséget szenvedett.

A mérkőzéseket ma folytatják.

Megkezdődött a téli főiskolai világbajnokság

Jéghokkizóink első győzelme

Zell am See, február 3.

(Az Esti Kurir tudósitójától.) Kedden reggel ünnepélyes keretek között nyitották meg az V. téli főiskolai világbajnokságokat. A 16 résztvevő nemzet képviselői kora reggel felvonuláson vettek részt, majd a CIE köszönetnyilvánitása után *Rehl* dr., Salzburg tartományfőnöke a játékokat megnyitotta.

A versenyzők nevében Schmidt Hellmuth osztrák főiskolai világbajnok mondta el az esküt.

Délelőtt fél 11 órakor volt az első sportesemény, melynek során a magyar *Jeney* biráskodása mellett *4:0-ra győzött az osztrák jéghokkiválogatott Franciaország csapata ellen.* Délután tartották a női mükorcsolyázás kötelező gyakorlatait. *Imrédy* Magda *Landbeck* osztrák bajnoknő mögött a második helyre került.

A magyar jéghokkizók első ellenfele a csehszlovák együttes volt, amelyet 3:0 (3:0, 0:0, 0:0) arányban legyőztek.

Különösen *Miklós* és *Csák* remekelt. A magyar válogatott összeállitása a következő volt: *Csák — Hubay, Fencsy — Jeney, Miklós, Gergely II.*, csere: *Gergely I., Háray, Blázy.* A gólokat *Miklós, Gergely II.* és *Blázsy* lőtte.

Ma a hölgymükorcsolyázás szabadon választott gyakorlatai és a férfi kötelező gyakorlatok kerülnek sorra.

x Végre megjöttek a Jaffa-narancsok, örvendezik az inyenc. A Jaffa-narancsok oly kitünően izlenek! Én csak Jaffa-narancsot tálaltatok minden étkezéshez és napközben is, ha szomjas vagyok, vagy üditésre vágyom. De csakis Jaffa-narancsnak kell lennie, mert ezek zamatosabbak és édesebbek.

Hogy meg ne kapja az influenzát, Szopogasson Anacot-pasztillát.

REJTVÉNY-KURIR

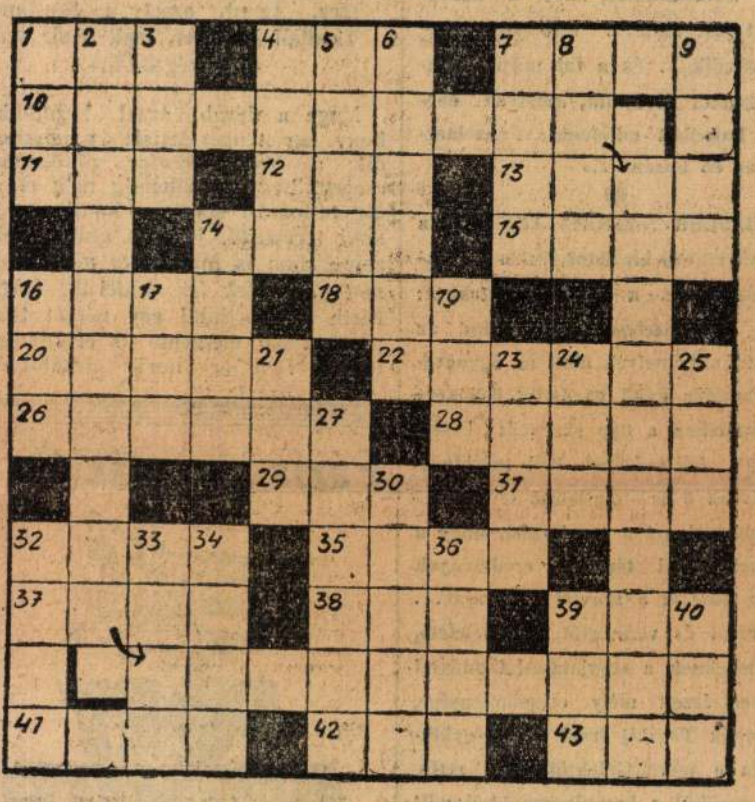

VIZSZINTES:

1. Angol-Magyar Bank
4. Orosz város
7. Görög betü
10. Tangó-dal
11. Elvénült
12. Szülő
13. Török biró
14. Izomszalagok
15. Magyarul: müvészetek
16. Arab fejedelem
18. Tisztátlanság
20. Ráhág
22. A kalap széle
26. A csillagászat muzsája
28. Könnyeket okozhat (?)
29. Vonatkozó névmás
31. Kinai pénz
32. Hires matematikus
35. Francia iró
37. Lásd 16. vizszintest
38. Utca német rövidítése
39. Olaj — angolul
41. Van ilyen por is
42. Három — más nyelven
43. Fémtisztitó

FÜGGŐLEGES:

1. Mutatószó
2. Tangó-dal
3. Hullanak a könnyei
4. Ritka elem
5. Pl. érsek
6. Formák
7. Női név
8. Arab kalifa
9. Több spártai király neve
14. Női név
16. Germán mitológiai istenség
17. Ilona becézve
19. Magyarul: tanács
21. Ital — Angyalföldön
23. Komikus színész
24. Harag — latinul
25. Angolna — németül
27. Aggat
30. Latin viszonyszó
32. Érték
33. Menekülési lehetőség
34. Vadon
36. Merre?
39. Időhatározó
40. Női név

Gál György

Hétfői rejtvényünk megfejtése: Boldog órák szép emléke képen... — Böles rabbi a melényzsebben.

A legközelebbi rejtvényünk: **hekmp.**

Csillag István

2097. ASZTALI ÓRA, öntött bronz, alacsony hatszöges teste, három rokoko lábon áll. Számlapján jelezve: *Marquick, London.* Angol, XVIII. sz.

2098. TINTATARTÓ, aranyozott réz, ládikaalak vésett diszitéssel. Bécs, Biedermejer.

2099. KÉT FÜGGÖNYRUD, sárgaréz.

2100. TÁNYÉRKA, sárgaréz, vésett diszitéssel, közepén dozse mellképe. Velence, XIX. század.

2101. FESTETT ZOMÁNCKÉP, antik jelenet. Diófa keretben. Német, XIX. század.

2102. FESTETT ZOMÁNCKÉP, Hágár elüzetése. Fakeretben. Jelezve: V. A. Német, XIX. század.

2103. CSILLÁR, aranyozott bronz, két sorban 18 hajlott karral, rokokó diszitéssel. Francia.

2104. KÉT FÜSTÖLŐ, egyuttal gyertyatartó, öntött és részben aranyozott bronz, háromszögü márványtalpon, antik triposz alak. Francia, XIX. század e. f.

2105. IBISZMADÁR, teknősbéka hátán, öntött bronz. Japán, XIX. század.

2106. DOBOZ, cloisonné, szürkéskék alapon szines alakok. Japán, XIX. század.

2107. MEDAILLON, öntött bronz, Napoleon mellképével, kerek aranyozott bronzkeretben. Francia, empire.

2108. SZENTELTVIZTARTÓ, fali medence, ónozott rézbádog. XIX. század.

2109. ÖRÖKMÉCS, ón, csüngö rokokó váza alak. XVIII. század.

2110. SZELENCE, ovális, réz, födelen tigris. Holland, 1800 k.

2111. I. FERENC JÓZSEF, álló szobrocskája, katona ruhában, négyzetes márványtalapzaton, öntött bronz. Jelezve: C. PHILIPP. FEC, 1914. Osztrák, 1914.

2112. AZ UTOLSÓ VACSORA, ezüstözött réz, maratott rajzzal. P. de Champagne után. Jelezve: FERRÉ & BOTTINI. GR. Fakeretben. Francia, XIX. század.

2113. KOPPANTÓ TÁLCÁVAL, kinaezüst. Német, XIX. század.

2114. PLAKETT, ovális, öntött bronz, Károly király mellképével. Mintázta: BERÁN. LAJOS. 1918. Magyar, 1918.

2115. PLAKETT, öntött bronz, RUDOLF v. STÖGER-STEINER hadügyminiszter arcképével. Mintázta Berán Lajos. Magyar, XX. sz. e.

2116. PLAKETT, öntött bronz, honvéd alakjával. Felirata: NYITRAI. 14. HONVED. GY. EZRED. 1914—1916. Jelezve: BERÁN LAJOS. Magyar, 1916.

2117. PLAKETT, öntött bronz, székben ülve nö alak (Ráth Györgyné) háttérben a zene és festészet alakja. Jelezve: BERÁN. LAJOS. Magyar, 1914.

2118. PLAKETT, szivalaku, öntött bronz, elölapján éneklö Amorette, hátlapján magyar cimer. Jelezve: BERÁN. Magyar, 1918.

2119. PLAKETT, öntött bronz, DELLI. EMMA és DR. TÖRÖK LAJOS arcképével. Mintázta: *Csillag.* 1912. Magyar, 1912.

2120. PLAKETT, öntött bronz, Doktor HABERERN J. PÁL. tanár arcképe. Mintázta: Berán Lajos. Magyar, XX. század e.

2121. PLAKETT, öntött bronz, KANITZ. ARISTIDES Dr. egyet. m. tanár arcképe. Jelezve: *Csillag. 910.* Magyar, 1910.

Ernst Muzeum aukciói
XVIII.

2122. PLAKETT, öntött bronz, DR. MED. M. IMRE. arcképe. Jelezve: CSILLAG. 1918. Magyar.

2123. PLAKETT, öntött bronz, DR. STEINBERGER. ARMIN. arcképe 80 éves korában. Jelezve: Csillag, J. 910. Magyar, 1910.

2124. PLAKETT, öntött bronz, Szentkirály-szabadjai DR. VÉGHELY. ALADÁR arcképe. Jelezve: BERÁN. L. 1907. Magyar, 1907.

2125. PLAKETT, öntött bronz, DR. PRINZ. GYULA. arcképe. Jelezve: Csillag 1908. Magyar, 1908

2126. PLAKETT, öntött bronz, BRUCK LAJOS 1846—1910. festőművész arcképe. Jelezve: „Csillag J." Magyar, 1910.

2127. PLAKETT, öntött bronz, RADNAI. BÉLA szobrászművész arcképe. Jelezve: CSILLAG. 908. Magyar, 1908.

2128. PLAKETT, öntött bronz, JONÁS JÁNOS 1848—1911. arcképével. Jelezve: „Csillag J." Magyar, 1911.

2129. PLAKETT, öntött bronz, TÓTH BÉLA arcképe. Jelezve: Csillag, 1908. Magyar, 1908.

2130. PLAKETT, ón, két nő arcképével. Jelezve: CSILLAG. 1906. Magyar, 1906.

2131. PLAKETT, öntött bronz, „VÁNDOR KÁROLY igazgatónak, szeretettel, munkatársai. 1913." felirattal. Jelezve: *Csillag*. Magyar, 1913.

2132. PLAKETT, öntött bronz, „MARX ÉS MÉREI. TUDOMÁNYOS. MŰSZEREK. GYÁRA fennállásának tizéves emlékére a személyzet, 1900—1910." Jelezve: „Csillag Ist.' Magyar, 1910.

2133. PLAKETT, öntött bronz, SZŐLŐSSY. ALADÁR arcképe. Jelezve: „Csillag 1908." Magyar, 1908.

2134. PLAKETT, öntött bronz, BEREGI OSZKÁR arcképe. Jelezve: „Csillag Ist." Magyar, 1910.

2135. ÉREM, öntött bronzWELLISCH ALFRÉD mellképével. Jelezve: „Csillag." Magyar 1912.

2136. ÉREM, öntött bronz: Dr. CSIKI. FERENCZ VEZÉRIGAZGATÓNAK. AZ E. K. A. R. T. SZEMÉLYZETE. 1912. Jelezve: „Csillag J." Magyar, 1912.

2137. PLAKETT, öntött bronz, HESZ . JOZSEF . arcképével. Jelezve: *Csillag* 908. Magyar, 1908.

2138. PLAKETT, öntött bronz, KRÁMER . MARCEL arcképe. Jelezve: „Csillag". Magyar.

2139. FAUN ÉS NIMFA, öntött bronz mellszobor,bronzveretes márványtalapzaton. Francia, XIX. sz.

2140. TANKRÉD ÉS CRESSIDA, aranyozott bronz szobrocska, ovális, faragott diófa talapzaton. Német, XIX. század.

2141. ZOMÁNCKÉP, kerek, Rafael Madonna della Sedia képe után, empire aranyozott bronz keretben. XIX. sz. e. f.

2142. HIMOROSZLÁN, öntött bronz szobor. Fekete fa talapzaton. Japán, XIX. sz.

2143. LÁDIKA, ón, vésett diszitéssel, födelén sárkány, belsejében betét. Japán, XIX. sz.

2144. KÉT VÁZA, cloisonné, fekete alapon, szines virágos ággal. Japán, modern.

1288. Csillag (Stern) István.

Sz. Budapesten 1881 július 12-én.

Dr. Goldzieher Vilmos.

Vállig, jobbrafordultan és arczélben látható. Haja, bajusza és göndör szakálla rövid. Öltözete : ing álló gallérral, csomóra kötött nyakkendő, hajtókás mellény és kabát. Felirata fölül félkörben : »PROFESSOR DR. GUILELMUS GOLDZIEHER«, balról a nyaknál : »»AE TATIS SUAE LX.« és jobbról lent : »*Csillag 909*«.

Bronz, méretei 12·6 : 12·8 cm. — Lelt. sz. 1288. — Vétetett 1910-ben Csillag Istvántól 100 K-án. (1291–910). — Kifizettetett 1910 augusztus 2-án. — Elszámoltatott 1910 szeptember 8-án (1587–910). — Az elszámolást jóváhagyta az 1911 június 20-iki 8838–911 szvsz. határozat (1125–911).

Csáky Béla gróf mint rendőr

Csáky István gróf és Andrássy Katinka grófnő

Eszterházy Ferenc gróf mint konfliskocsis

„A háromszáz éves ember." A magyar főúri világ jótékonycélra a mozifilm számára eljátszott egy mozi-bohóságot, melyet „A háromszáz éves ember" címen Bródy Sándor és Nagy Endre irt erre az alkalomra

Mágnások filmjátéka

Szokatlanul érdekes munkája akadt a legutóbbi hetekben a magyar arisztokráciának: legismertebb tagjai egy mulattatón fantasztikus filmjátékban vállaltak szerepet. Persze jótékonycélra. Les doights des fées, a mesebeli tündérújjak ezúttal a legszánalmasabb inség, a szegény betegek szolgálatába szegődtek s gróf Andrássy Gyuláné ötlete volt, hogy a Poliklinika javára rendeznek mozielőadást. Ugyanezt tervelte a nyomorgó magyar aviatika érdekében gróf Zichy Béla Rezső, az aero-szövetség elnöke s aztán praktikusan egyesült a kettőjük csapatja, közösen végezték a további munkát mind a két intézmény javára, két nagyobb mozidarabbal.

Az elsőt, amely husvétig teljesen realizálódott, Bródy Sándor és Nagy Endre írták, *A háromszáz éves ember* címmel, három fölvonásban, amelyben se szeri, se száma a frappáns ötleteknek. A szüzsé rövid vázolása bizony csak szegényes képet mutathat. Egy fiatal várúr (gróf Batthyány Gyula) beleszeret Borbála grófkisasszonyba (Andrássy Katinka kontessz), akinek azonban már van lovagja (gróf Csáky István személyében). Mindez a XVII-ik század elején történik és finom konstrukcióju jelenetek során derül ki: hogy a grófleány különös föltételt szab: ha a várudvar legkisebb fenyőcsemetéje magasra, az égig nő, akkor meghallgatja Gyula grófot. Az ilyesmi pedig nem lehetetlen a mesében, kivált, hogy ha az ördöngős filmszalagon bonyolódik. A gróf kissé kétségbeesik, betegen dől otthon egy karosszékbe, a felcser (gróf Dessewffy) nem tud segíteni, de annál gyorsabban megsegíti az időhatárt sem ismerő Morfeusz. A gróf elalszik, csodás álomszárnyak röpítik — 1914-be. Furcsábban és mulatságosabban, mint a legfantasztikusabb Wells-regényben.

A groteszk kalandok hosszú sora váltakozik. Az apród (gróf Vay Adám) angol ruhát, lakkcipőt és cilindert hoz, de a várúr lenézően dobja vissza és a maga öltözetében megy ki az új világba, ahol annyira megváltozott az ő szemében minden ember, ház, utca és minden erkölcs. Az idegen városban bámulják a furcsa lovagot, aki viszont Mikszáth Zrinyiászának híres főfigurájánál is különösebben érzi magát. Elvetődik valami lantennisz-pályára, ahol két bájos leány (Széchenyi Katinka és Semsey Ily grófnők) rakettet adnak neki, de a lovag nem tud bánni a könnyü fadarabbal és nehéz buzogányával próbálja röpíteni a labdát. Persze, hogy kinevetik. Vidámító kalandok során jut el a dunaparti előkelő hotelbe, ahol five o'clock thea zajlik modern táncokkal. A lovagnak is részt kellene abban venni; esetlen és haragos, inkább a régi palotást járja. Itt találkozik Borbálával, aki aztán a vetélytárssal együtt távozik.

S itt kezdődik a valódi mozihecc, kacagtató üldözés, százféle ötletes módon. A rivális mátkástul ellovagol, a szerelmes ifjú pedig nem tudja őket utólérni. Észrevesz egy ismeretlen géplovat (bicikli az, amelyiken egy boy, gróf Széchenyi Imre ül), de hasztalanul löki le, a kerékpárral nem tud boldogulni. Aztán egy autóra akar följutni (gróf Zichy Béla Rezső vezeti), de most őt lökik félre. Majd elveszi egy arra baktató vasárnapi lovas (gróf Andrássy Mihály) gebéjét és tovább áll rajta. Erre következik csak a legszebb tohuvabohu. A vasárnapi lovas se hagyja magát, kifogja egy konflis (gróf Eszterházy Ferenc) lovát, a kocsis pedig egy arra haladó kézikocsiból (ez Jakabffy Tivadaré) fogja ki a csacsit stb.

A mozitrükkös üldözéseknek szakadatlanul nevettető persziflázsát látjuk, amíg végre a hosszúsorú társaság kijut a repülőtérre. Ott a lovag elrabolja a grófkisasszonyt és a levegőben szökteti meg. A magasból látszik egész Budapest és — a fa-csemete is, amely valóban megnőtt sudaras fenyőszállá. Illendő, hogy most már ellágyuljon a konteszi szív, a kitartó szerelem diadalt arat, mint az internacionális mozirendőri szabályzat megkívánja, harmonikus frigykötéssel végződik a darab.

A publikumot pedig kellemes csalódás éri. — Meglepő ügyességgel játszanak az amatőr-színészek és a legjobb magyar mozirendező: Fodor Aladár hirlapíró egyetlen ötlete se maradt itt kiaknázatlanul. Az írói képzeletnek és a kinematográfia furfangos teknikájának igazán stilszerü alkotása ez a bohóság.

Old Reporter.

Csáky István gróf és Andrássy Katinka grófnő

Andrássy Mihály gróf, mint vasárnapi lovas, erőszakkal kifogja a konflislovat és elnyargal

„A háromszáz éves ember" mozi-filmjéből

A régi Lloyd-klub alkonya

Történelmi nevezetességű helyiséggel lett szegényebb Budapest április 15-én. E napon hurcolkodott ki a munkapárt a Pesti Lloyd-társulat lebontásra szánt palotájában bírt körhelyiségéből, a Lloyd Klub-ból a Károly-körut 3. szám alatt bérelt új helyiségébe, ahová a nevezetes lokalitásból semmi ingó nem kerül át.

Az elhagyott klub bútorai: a kényelmes, megkopott bőr-fauteuiljök, az annyi politikai eseményt látott íróasztalok, a kártyaszobák zöldposztós asztalai, amelyek mellett a „generális" Tisza Kálmán, Jókai Mór, Nedeczky, Sváb Károly s a „nagy palóc" híres tarokk-csatái zajlottak le s a többi emlékké vált tárgy mind szétosztásra kerül a vidéki kormánypárti körök között.

A megürülő klubhelyiségnek negyvenéves, gazdag multja van: 1875-ben avatták föl, amikor a balközép és a Deák-párt között fuzió létesült s amikor megszületett az 1905-ben megszünt „szabadelvű párt". Az új klub alakulása ünnepies keretekben történt. Az egyetemi ifjúság fáklyásmenetet rendezett az egyesülő pártok tiszteletére. A Széna-térről hatalmas kigyózó vonalban haladt a menet az Uri-utcán át a „pesti kereskedelmi testület" Dorottya-utcai palotája elé s zajos ovációban részesítette a klub nagytermének a Lánchidra néző erkélyén megjelent politikai nagyjainkat: Wenckheim Béla báró miniszterelnököt, Trefort Ágostont és Pauler Tivadart, akinek személye különösen kedvelt volt az egyetemi polgárság körében.

A március 5-én tartott alakuló közgyűlés az új klub elnökévé közfelkiáltással Gorove Istvánt választotta meg, alelnökké Várady Gábort, jegyzőkké pedig Beöthy Algernont és Molnár Antalt. A klub első igazgatója Kovách László lett, a választmány pedig így alakult meg: Királyi Pál, Justh József, Degenfeld Lajos gróf, Brennerberg Mór, Szilágyi Bernát, Urvisy Lajos, Houchard Ferenc, Matolay Ede, Hajdu Ignác, Radó Kálmán, Szmrecsányi László, Bohus Zsigmond, Domahidy Ferenc, Baranyi Ágoston és Takács Lajos.

A nagymultu Lloyd-terem két évtizeden át a Nemzeti Kaszinó székhelye volt. Főuraink ott rendezték a „szavaló estélyeket" a régi Nemzeti Szinház híres tagjainak részvételével.

Wenckheim Béla báró, Magyarország néhai miniszterelnöke innen nézte végig Budavár 1849-iki ostromát. Amint a krónika írja „egy Budáról átröppenő golyó éppen Wenckheim báró feje fölött fúródott a terem falába, midőn pedig az étteremben többekkel ebédelt, egy ágyúgolyó áttört a falon s végiggurult a talajon".

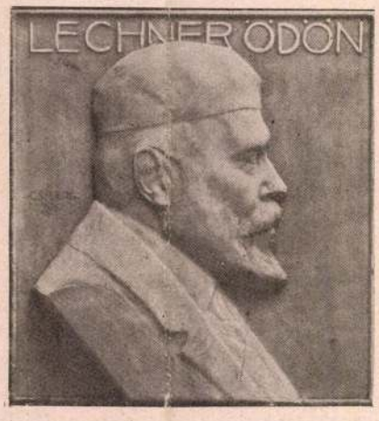

Lechner Ödön plaketjte. Csillag István műve

Országgyűlést is látott a Lloyd-épület, amely az 1838-iki pusztító árvíz után újraépülő Pest nagynevü építőmesterének, Hild Józsefnek alkotása. Az 1861-ben Budára egybehívott parlament „felsőháza" április 2-án a Lloyd-teremben tartotta ülését, míg a képviselőház a Nemzeti Muzeumban ülésezett. A választás azért esett a „pesti kereskedelmi testület" dísztermére, mert hirtelenében nem tudtak más, megfelelő helyiségről gondoskodni. A Redoute ugyanis 1849 óta romokban hevert s abban az időben láttak hozzá az újjáépítéshez, a többi körhelyiség pedig nem lett volna alkalmas a felsőház befogadására.

Megfordult a Lloyd Klubban a magyarok boldogult nagyasszonya, Erzsébet királynénk is. A koronázás napján 1867 junius 8-án a Lloyd-épület terraszáról nézte végig, hogyan teszi meg ő felsége a szemközti koronázási dombon a hagyományos négy kardvágást.

A budapesti áru- és értéktőzsde ősc, a gabona-csarnok is itt volt addig, míg a régi Lloyd Klub, amely most alkonyához ért el, innen ki nem szorította.

Várkonyi Titusz.

Az utolsó Drághfy. *Gajáry* István novelláinak egyik karakterisztikuma és egyben értéke is, a friss fantázia. Történetei frappánsak, fordulatosak, mindig újak és mindig érdekesek. A miliő pedig, amelyben történetei játszódnak, változatos,

Uj Idők 1914. XX. 30 sz. 114. l. kép

Váratlan vendég

— Elbeszélés —

Irta: **Oszlay Verona**

— Igen, értem, pont tizenkettőre kell az ebéd. Hivatalos vendég, egy órakor már megy is a vonata. De meg kellett hívni, hogyne, értem, rendben van, szívem. Persze, hogy nincsen baj. Hogyan szólhattál volna hamarabb, mikor hozzád is váratlanul érkezett? Légy csak egész nyugodt, meglesz minden. Ó, semmiség az egész, valami gyors és könnyű ebédet fogok csinálni és ami a fő, pont tizenkettőre. Szervusz.

Könnyedén, vidáman beszélek és mosolygok is a telefonba, mint az alantas tisztek, ahogy önkénytelenül összevágják a bokájukat, ha felettesükkel beszélnek telefonon.

— Szervusz, — mondom újra a társamnak és még egy búcsú „könnyed-nevetést" küldök el neki dróton át és leteszem a hallgatót.

A három gyerek, — a másfél éves ikrek és a „te már nagy és okos lány vagy" három éves kislány — úgy állnak a készülék körül, mintha jelenlétük nélkülözhetetlen lenne egy ilyen beszélgetésnél. És figyelő szemmel várnak, mint a vadászkutyák, hogy merre rohanjanak keresni az eldobott követ, illetve merre fog vinni az utam, hogy nyomomban csörtethessenek. Ahogy lenézek szőke fejükre és figyelő szemükre, pontosan tudom, hogy nagyképűsködtem a telefonba, amikor „semmiségnek" neveztem egy tizenkét órakor megjelenő váratlan vendéget.

Abbahagyom a cigánykerekezést és elindulok a konyha felé. Vállamon vonszolom a két óra alatt feltétlenül elvégzendő munka minden terhét. Most tíz óra, — előbb tízórait kell adnom a gyerekeknek s csak aztán jöhet a többi.

A gyerekek mellettem loholnak kutyacsaholással és én rohantomban észreveszek minden kis rendetlenséget, amely hétköznapjaim kis, elfásult igájában már rendnek számít. Egy pillanat alatt fogom át szemmel a gyermekszobát, a fal mellett örök készenlétben sorakozó három kis zománcedényével, a felborított kis nádszékkel, nyaka-lába tört játékbábukkal, szétszórt kártyákkal, a nappalit az asztaláról félig lerángatott terítőjével. S hogy minden gondon egyszerre essek túl, átfut rajtam, hogy az ebédlőt is ki kell takarítani, mert az egész télen át csak a polgári illemnek megfelelően hetenkint egyszer élvezett takarítási kedvezményt. És még fűteni is kell, mert fűttetlen és a „gála-szerviz"-t is el kell mosogatni, mert poros. Meg hogy a lánynak a boltba kell mennie, nekem még át kell öltözni, meg kell teríteni...

Nem, reménytelen. Nem tudom megoldani. A gyerekek a lábam alatt botladoznak és közben ezer apró kis igényüket kell kielégítenem. Tehetetlenségemben szeretnék leülni a konyhakőre és sírni. De hála Istennek, ilyen idegluxusra nincsen alkalom, mert ha sírok, a szemem nem lehet a gyerekeken és ime, az ikrek egyike éppen egy falat kenyeret akar felvenni földről a pecsenyevillával (ez mindig előkelőbb, mint a többi) a kislány pedig szolgálatkészen akar a tűzre rakni egy darab fát, olymódon, hogy a kinyitott tűzhelyajtótól félméternyire megáll és mint egy gerelyvető, dobja a fát a tűz felé. Nem, nem, hisztériás sírásról itt nem lehet szó. „Tessék ideadni a pecsenyevillát, te meg Marika, ha nem hagyod abba a tüzet, nyakon vaglak."

Közben rohanok és egyidejűleg két munkát is végzek és rendszertelennek tűnő rendszerrel igyekszem meghódítani a nehéz terepet. Közbe-közbe egy-egy gyereket megsértek, mire a sértett fél néhány percre duzzogva szekrény mellé, vagy ajtó mellé vonul s azalatt is kevesebbre kell figyelnem.

Az óramutató kísérteties gyorsasággal rohan a tizenkettő felé!

— Piroska, — kiabálom a takarító szerszámokkal eltűnő leány után — az Isten szerelmére, nehogy rendesen takarítson, felrakott székekkel, keféléssel, és egyéb felesleges dolgokkal, hanem csak törülje fel a padlót, azt is csak ott, ahol a papok táncolnak és törülgessen le. Most, kivételesen. — mondom mentegetőzve.

Ruhát váltok, öt perc mulva tizenkét óra. A harisnyaváltás elmaradt, mert az arra szánt időt az ikrekre kell áldoznom, akik pofozták egymást és tűhegyes hangon sivítanak hozzá. Egek, még valami zöld gallyat is kell az asztalra vinnem, mert virágom nincsen. És, — újra Egek! — most jut eszembe, hogy az ikreket tizenkettőkor kellene megetetnem és félegykor lefektetnem. Most már késő. De mit csinálok velük? Óh, csak késne a vendég, óh, csak derülne ki, hogy a vonata két órakor megy egy óra helyett, akkor meg lennék mentve. (Az ember milyen szerény lesz hirtelen a vágyaiban!) Óh, csak történne csoda! Dehát csodák, — legalább is ilyen aprólékos, személyre szóló csodák — nincsenek.

Alig hogy a falu tornyában delet harangoznak, alig hogy megmosom a kezemet, alig hogy hozzáfogok, a gyerekszoba közepén állva, konyhamelegtől harmatos arcomra egy kis homályos fürdőszobatükörben púdert kenni, hogy ne ragyogjon úgy, kinn lábcsoszogás és férfidörmögés. A púderpamaccsal kétségbeesetten igyekszem befejezni a hamvassági műveletet, hogy mire az urak kinn lepakolóznak, fogadhassam a vendéget. Ezt nem pusztán udvariassági szabályoknak megfelelően akarom megoldani, hanem azért is, mert ha nem megyek eléjük, az apjuk képes lesz behozni a vendéget ebbe a szörnyű gyerekszobába, az ismert bocsánatkérő, de büszke:

— Itt vannak a gazemberek! — csatakiáltással.

A konyha felé nyitva az ajtó, a szoba tele van ételszaggal és a résen még azt is látom, hogy a szolgáló, aki éppen most rángatta magára az úriházat jelképező fekete ruhát és a fehér kötény felkötésével kínlódik, mert a levest is szeretné egyidejűleg tálalni, — szóval látom, hogy stikkelt alsószoknyája tenyérnyire kicsüng az áruházi „ízléses, fekete klot szobalányruha 5.90-ért" alól. Nem figyelmeztetem, mert akkor zavarba jön és nem tudja, hogy a levest vigye-e, vagy vonuljon-e el az alsószoknyát megigazítani, és most a leves a fontos. Ő pedig zavartalan biztonsággal fog mozogni, mert nem tud

A hét krónikája. Az új Csokonai emléktábla a tihanyi révház falán. Csillag István műve. Itt írta a költő A tihanyi echohoz című híres versét

Uj Idők 1936:2

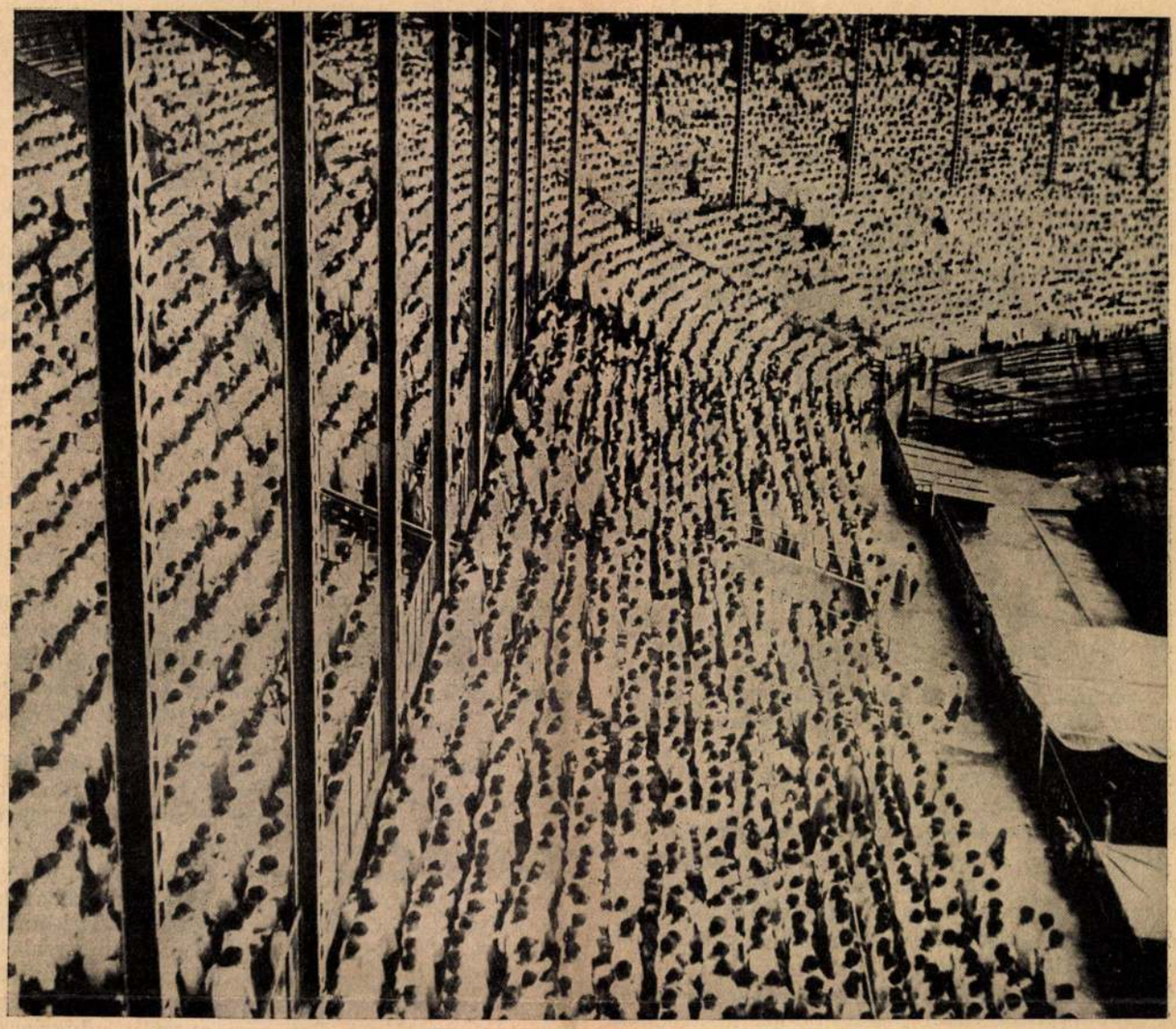

A hét krónikája. Japánban a nők háborúspártiak. Negyvenezer asszony gyülekezett a koshien-i stadionban, hogy tüntessen Japán harcos szándékai mellett

a rajta lévő toaletthibáról. Nem úgy, mint én, aki az itthoni, stoppolt sarkú háziharisnyában valami sanda „kecsel" fogok a vendég előtt az asztalhoz fáradni, hogy az ebédet megnyissam.

— Marikám, — mondom rimánkodva — leülsz és építesz a kockával a fiúknak. Majd Piroska reátok néz és én is jövök nemsokára. Igérd meg, hogy jók lesztek és vigyázol a fiúkra, hisz te már nagy, okos leányka vagy, úgy-e? Igéred?

A kislány csöpög a becsületes igyekezettől, amellyel megígér minden lehetőt a rend érdekében és már rohanok is a vendég elé.

— Hozza a levest, Piroska, — kiáltom futtomban a lánynak és könnyed mosollyal frissen púderozott arcomon, bemegyek az ebédlőbe.

— Isten hozta, — mondom zavartalanul, mert a harisnyám elől kifogástalan. — Azonnal ebédelünk, mert az uram említette, hogy milyen rövidre szabott az idejük.

A választ nem hallom, a könnyed mosoly lehervad az arcomról, mert mögöttem, a lány tálcarezgésén túl, most rémületesnek tűnő apró, sok-sok apró láb topogása hallatszik.

— Nini, a kis emberek — mondja a vendég olyan arccal, mintha bohócokat nézne a cirkuszban, mikor azok megjelennek a porondon, de még nem lehet tudni, hogy milyen vicces mutatványokat tartogátnak a vendégek számára.

Igen, a kis emberek! Akik a leány által nyitvahagyott ajtón át úgy törtek ki rabságukból — élükön az „okos, nagy leánnyal", — mint az ezeregyéjszaka dzsinnjei palackbörtönükből. Tehetetlenül mosolygok és megpróbálom őket darabonkint kiterelni. Reménytelen kísérlet, olyan hirtelen szélednek széjjel. Az egyik, az ikrek idősebbike, már a vendég árnyékába vonult, udvariasan „szeusz"-szal köszönti és már nyujtja is parolára piszkos kis kezét. A váratlan vendég elfogadja a kis kezet, nem, nem is fintorog közben, pedig figyelem az arcát.

Kínlódva kérem meg, hogy üljenek asztalhoz, amíg én kiviszem a gyerekeket és merjenek is a levesből — a karórámon még veszedelmesebben rohan az idő, mint délelőtt, — reám ne várjanak, bár azonnal itt leszek.

A váratlan vendég megy az asztal felé és közben kér. Azt kéri, ha közvetlen akarok lenni, akkor ne vigyem ki a gyerekeket, mert ő végtelenül élvezi őket. Hadd szórakozzék ő ebéd alatt, jó? Mit tehetek? Hagyom a gyerekeket és még a sanda kecsességről is megfeledkezem harisnyám érdekében, csakhogy minél hamarabb túlessünk az ebéden.

Az ikrek, mintha megértették volna a diskurzust, felszabadultan látnak neki az új terep kiismerésének. Felfedező útjukra egy-egy ecetesuborkát vesznek magukhoz az asztalról, amíg az én kezem a levesmeréssel van elfoglalva és hátborzongatóan ropogtatják. Az egyiktől megpróbálom röptében elvenni, tűhegyes visítás reá a felelet, az ismert recept szerint. A váratlan vendég úgy nevet rajtam, hogy csorog a könnye is és azt mondja, hagyjam, hadd egyék meg, nem lesz attól semmi bajuk. Hagyom,

kérdése. A „siker" csak jelszó, „a siker művészete" csak blöff, akár élőszóval tanítják, akár levelezés útján. Egy bizonyos csak, hogy minden sikerhez bizonyos atmoszférára van szükség, de ez az atmoszféra csak ott jöhet létre, ahol tehetség és tudás összefognak, hogy valami jót és szépet teremtsenek. Ilyen atmoszférában a siker előbb-utóbb esedékessé válik és szükségszerűen bekövetkezik.

Aki a *siker* után szalad, a sikert akarja és áhitozza, a sikerért követ el mindent, egy síkon áll a kártyással vagy a rulett-játékossal. A játékos csakugyan egyet akarhat csupán: nyerni, de azok a játékosok, akik azt hiszik, hogy a nyerésnek módszerei vannak, tehát az úgynevezett csalhatatlan szisztémák tulajdonosai a legközönségesebb öncsalást űzik, a leghazugabb illúzióknak esnek áldozatul, mert a világon sohasem volt és sohasem lesz olyan módszer, amellyel csalhatatlanul lehet nyerni. A játékos merőben a szerencse rabja, sőt a szerencse pojácája, aki néha marékkal söpri be az aranyat, máskor pedig az öngyilkosság küszöbe előtt siratja az életét.

Csakhogy az élet — nem szerencsejáték, a sikernek nincsenek csalhatatlan módszerei, csak rögös útjai, amelyeken a tehetség és az akarat végül mégis csak eljut a célhoz. A siker művészete hamis jelszó, kártékony maszlag, — mert az igazi siker örök illusztrációja Kolumbus Kristóf marad, aki minden testi, szellemi és erkölcsi erejének és képességének latbavetésével új úton akart eljutni Indiába. Ez volt az ő erőfeszítése, az ő betétje, az ő életműve. A sikere az volt, amire nem is gondolt, amiről nem is álmodott, amit előre nem is sejthetett: fölfedezte Amerikát. A nagy feltalálók sikere is mind ilyen. Olyan önfeláldozással keresnek valamit, hogy okvetlenül találnak valami *egyebet*. A véletlen, amely annyi nagy siker velejárója, törvényszerűen és szükségszerűen szegődik azok mellé, akik nem a sikert hajszolják, hanem — belső, isteni sugallatnak engedve — megtesznek mindent, amivel a tehetségüknek tartoznak.

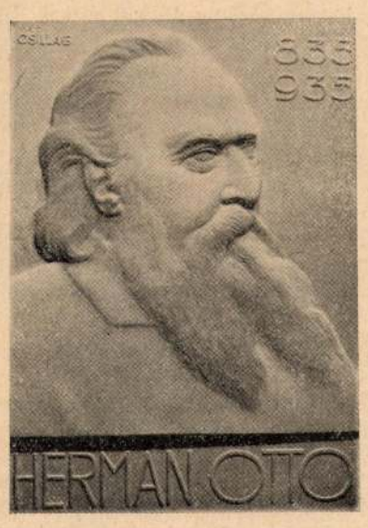

Száz éve, hogy Herman Ottó, a magyar néprajz nagy tudósa és kitűnő természetbuvár, megpillantotta a napvilágot. A centenárium emlékére plakettet mintázott Csillag István éremművész

Drága ebéd

— Elbeszélés. —

Írta: **Szitnyai Zoltán**

Pirospozsgásan, sietéstől és az éhség felgyülemlett erőitől lihegve érkezett az étterembe. Még jóformán le sem tette kalapját, kabátját, máris utasításokat adott az eléjesiető pincéreknek. Mindenekelőtt sört, korsó sört, sok, sűrű habbal! A levest is hozhatják mindjárt, a jó bouillont, amit már előre kiszemelt magának a bejárat fölé függesztett étlapból. Aztán kövéren a szék fölé testesedett és kézbevette a táplálkozási menetrendet. Szinte már a pillantásával habzsolta az abban felsorolt, jobbnál-jobb ételeket. Remek ebéd lesz, csak az a kár, hogy az embernek nincs legalább két gyomra. Minden kiválasztott étel után aggódó pillantását vetette a pincérre, hogy van-e még abból, amit akar, aztán a megnyugtató válaszra elégedetten elmosolyodott. Szóval az előétel rák, utána paularde vegyes kompóttal és uborkasalátával is, a többiről majd később fognak csevegni. Elrendezte az evőeszközöket, mellényébe gyűrte a szájkendőt és éppen kiadta a vezényszót, hogy „kezdődhet", amikor zajos szervuszszal a nevét kiáltották.

A hang irányába pillantott és egyszerre úgy elkomorodott, hogy szinte az evéstől is elment a kedve. Az ördögbe! hogy miért épp ide kellett vetődnie ennek a monoklis ficsúrnak? Mérgesen tűrte, hogy Lali melléje telepedjék és barátságtalanul morogta viszsza a szervuszt. Egyszerűen tudomást sem fog venni róla, mert az étvágynak semmi sem árt jobban a haragnál és nincs a világnak az a Lalija, aki felérne egy jóízűen elfogyasztott ebéddel. Mire kiitta a korsó sört, már tányérján párolgott a forró leves. Kelemen kézbe vette a kanalat. Húsos ajkai megnyíltak, orrcimpái kitágultak a feléjük párolgó illatok előtt. Megkezdődött az étkezés szertartása.

Akkor Lali megnézte karkötőóráját.

— No, még van egy jó félórám, amit neked szentelhetek, — úgy mondta, mintha hosszas kérlelés után szánná magát a maradásra. — Négy órára ugyanis a Hanna komtesz vár.

Kelemen jól tudta, hogy Torbágyi Hannára gondolt a Lali, de erről csak azértsem akart tudomást venni. Dühös volt a beígért félóráért, de dühös volt a nyilvánvaló hencegésért is.

— A Ditróy Hannát gondolod? — kérdezte szórakozottan.

— Dehogy, dehogy, a kisebbik Torbágyi grófnőről beszéltem. Bocsáss meg, hogy elfeledtem a vezetéknevét is hozzátenni. Így szoktam meg, hiszen talán tudod is, hogy közeli atyafiságban vagyunk egymással.

Kelemen már a ráknál tartott. Kiemelte a forró vízből a pirosra főtt állatot és nagy szakértelemmel vájkálni kezdett megtördelt páncélköpenyében. Egész érdeklődését lekötötte az az igyekezet, hogy az apró, keskeny evőeszközzel minden ízes kincsét kibányássza a rák tetemének. Csak aztán gondolt arra, amit Lali mondott. Soha egy vasa nincs, de örökösen a grófi rokonokkal tüntet. Mondani akart valamit, amivel lehűtené kissé. Például, hogy ő meg az angol királlyal van rokonságban. Sőt elég lenne ennek a herceg Eszterházy is. Aztán, ha már kellőképpen elképesztette és leszállította a magas lóról, hátba veregetné, hogy tréfa volt az egész és beszéljünk most már okosabb dolgokról. Húsos ujjait megmártotta a kézmosóban és szűk szemének üregéből Lalira hunyorított kötekedve:

Uj Idők 1935. aug. 4. 32. sz. Dép

— Én meg a másik Hannával, a Ditróy Hannával vagyok atyafiságban.

Lali elkomolyodva nézett rá és nem felelt egy szót sem. Megmerevedett arca azonban kételkedést árult el. Ez már komolyan dühítette Kelement. Ez már a hiúságába vágott. Elvégre a Lipekyek, ha nem is arisztokraták, vannak olyan jó familia, hogy akár egy Ditróy is benősülhetne közéjük minden röstelkedés nélkül. Megfeledkezett a tervbevett kedélyes hátbaveregetésről és bosszúsan beleszúrcsólt a vörös boritalba. Aztán oldalt fordult, kenyérdarabokat gyömöszölt a szájába s amit ugratásnak szánt csak, az akaratlanul komoly kijelentéssé vált a hosszú hallgatásban.

— Nem is tudta — szólt végre Lali szúrós pillantással és szinte a vizsgálóbíró hangján, — hogy Lipeky-vér is van a Ditróy családfában.

— Van — felelte Kelemen kurtán és haragosan. Érezte, amint fülig vörösödött. Másodszor is elkéste a kínálkozó alkalmat, amikor még felnevethetett volna, hogy tréfa volt az egész. Ostoba hazudozásba ragadtatta magát, anélkül, hogy akarta volna. Most aztán alaposan benne van a pácban. És épp ennek a Lalinak szolgáltatja így ki magát, aki kivülről tudja a Gótai-Almanachnak mind a két kötetét és egyéb dolga sincs, mint nyilvántartani a létező összes családfákat. Itt már csak az segít, ha gyorsan másra tereli a beszélgetést. Aztán később legyinthet majd, hogy nem volt komoly dolog, nem is emlékszik már arra, amit mondott. A pincér új váltást terített eléje és hosszú, ezüsttálon bevonult a poularde. Nagyon szép poularde, burgonyával, rizszsel, kompóttal, tejfölös uborkasalátával és olyan pazar illattal, ami a legmegrögzöttebb bicsérdistát is megingatná. A tál fölé hajolt és kezében az evőeszközökkel, szeretettel rámosolygott az ételre. Szájában összefutott a nyál, pirospozsgás ábrázata az emésztés előtti gyönyörködéssel kigömbölyödött s a finom falatok elfogyasztásának sorrendjét latolgatva, az egész világrendben megbékült bölcseséggel mondta Lalinak:

— Nem kóstolnád meg, Lali? Fölségesen néz ki ez a derék madár.

Csak úgy mondta, felelőtlenül, könnyelműen, mert meg kellett valakivel osztania azt a testi és lelki örömöt, amit a pirosra sült étel látása váltott ki belőle. Beszélnie kellett a dologról. Nyugodtan tehette, mert Lali már megebédelt és különben is sietnie kell Hanna komteszhez. Hát csak siessen szegényke. Ő bizony nem siet, hanem alaposan és megfontoltan feldolgozza az eléje tálalt táplálkozási anyagot. Annál nagyobb volt meglepődése, amikor Lali szinte mohón felelte:

— Nem bánom, ha neked ezzel szívességet teszek...

— Az ördögnek teszel szívességet és nem nekem — mondta volna legszívesebben, de már elrepült a könnyelműen elbocsájtott kijelentés, amiért lakolnia kell. A pincér még egy tányért hozott evőeszközökkel és Lali biztos mozdulattal kivette a tálból a poularde mellehúsát. Azt a drága, jó mellehúst, amit Kelemen is a legjobban szeretett. Azzal vígasztalódott, hogy megmarad a combrész, amit csaknem annyira szeret, mint a mellehúsát. De ebben is tévedett. Lali a következő mozdulattal kiemelte a combot is, aztán olyan buzgalommal kezdett el enni, mintha hetek óta nem evett volna. Kelemennek a szárnyak, meg a hátrész jutottak. A tejfölös uborkából is alig hagyott Lali valamit. Rettentő látvány volt, amint sorra tüntette el a legjobb falatokat, amikre Kelemen már egész délelőtt készülődött. Ő meg bajmolódhat az apró csontokkal, amelyekről a legdühödtebb rágcsálással is alig tud valamirevaló húsételt leküldeni felháborodott gyomrába. De legalább annyi haszna mégis van az egészből, hogy a Ditróy-rokonság kérdése lekerült a napirendről.

Lali elégedett mosollyal csettintett, amikor tükörsimára tisztult tányérján csontig pusztított mindent és a kompótot is megette az utolsó szemig. A szájkendővel megtörölte ajkait, aztán Kelemen felé emelte poharát:

— Szóval te rokonságban vagy Ditróyékkal. Lám, ezt nem is tudtam.

Kelemen nyakig vörösödött a haragtól. Különben is dühös volt a poularde miatt és még ennél is jobban bosszantotta, hogy Lali kételkedni mer a szavaiban. Ingerülten felelte:

— Ha nem is tudtad, akkor is rokonok vagyunk.

Lali elmosolyodott:

— No hogyne, hogyne, ha egyszer te mondod.

Igenis, ő mondja és persze, hogy mondja. Most már bizonyítékokat is akart találni, amikkel valószínűsítheti előbbi kijelentését. Ditróy Kázmér grófról kezdett beszélni, akivel olyan jó barátságba került, ami több volt a rokoni kapcsolatnál is. A barátságból is csak annyi volt igaz, hogy rövid ideig egy ezredben szolgáltak a háború alatt. Aggódva figyelte Lali arcát. Annak minden érdeklődését az ízletes őzgerinc kötötte már le, mely barna mártásban és rózsásan mosolygó szalonnával megtűzdelve közeledett feléjük a pincér karján.

— Ebből ugyan nem eszel, — gondolta magában némi káröröммel Kelemen, amint megpillantotta Lalinak merően az ételre szegezett tekintetét. Erősen megfogadta, hogy nem fogja megkínálni. Azért rendelte a második sültet, hogy kárpótolja magát a poularde-ért. Az őzgerinc is remek jó étel és Kelemen az illatokat szimatolva mosolygós készülődéssel elrendezte mellénye fölött a szájkendőt. Aztán rémülten látta, hogy a buta pincér Lali elé is odatesz egy újabb váltást, az meg kínálást sem vár, a tálhoz nyúl rögvest, bámulatraméltó gyakorlattal leszeli a gerinc leghúsosabb részét, bőven önt rá a mártásból s a fanyarízű áfonyát az utolsó szemig összeszedegeti. Kelemen ismét a csontokkal bajmolódhatott és a kétségbeesés verejtéke csorgott le róla a hiábavaló igyekezetben, hogy némi húsfélét kapargasson össze magának a csigolyákról. Nem, hogy jólakott volna, hanem egyre éhesebb lett. Lali ezalatt egyetlen szót sem szólt, csak amikor már elkészült az utolsó falattal is és a megbékített közérzés állapota töltötte el, gyors egymásutánban két pohárral hajtott fel a zamatos bordeauxi-ból és kegyetlen szívósággal tovább faggatta Kelement:

— Aztán mondd csak pajti, milyen réven is vagytok ti rokonok?

— Többféle réven — mordult rá Kelemen, olyasféle arccal, mint a sebzett vad, amelyik menekülni szeretne ugyan, de az újabb támadástól való félelem ellentámadásba kergeti. — Különben is, mit izgat annyira, hogy mi címen vagyunk rokonságban?

Lali a vállát vonogatta:

— Izgat? Azt éppen nem mondhatnám. De ha valami kényes ok tart vissza attól, hogy beszélj róla, én már nem is szóltam.

Ez meg éppen tovább kergette Kelement, aki már úgy fujtatott magában, mint egy kazán.

— Ha mindenáron tudni akarod, nem vagyunk jóban. Egyszerűen nem szeretek róluk beszélni.

— Ez más, persze, persze — bólintott Lali. — Akkor hát ne beszéljünk róluk — hagyta rá kegyesen, — de látszott az arcán, hogy még korántsem zárta le a témát.

és vallom, hogy minden művésztársam gondolatát tolmácsolom e percben! A jelenlevő kultuszminiszter úr legjobban fogja tudni, mert hisz sokszor tapasztalhatta, hogy őt a reszortminisztert, de a mindenkori minisztert is bizony sokszor vonja el tárcájának ügyeitől a nagy politika és legjobb akarattal sem szentelhet tárcája detailkérdéseinek annyi időt, amennyit óhajtana és szeretne.

Boldogoknak vallhatjuk magunkat, hogy Molnár Viktor államtitkárt magunkénak mondhatjuk teljesen. Ő ismeri kis bajainkat és törekvéseinket, ő gyámolít, támogat tanácsával és áldozza fel nekünk és a művészet ügyének minden szabad percét. Hány kiállítás nyílik meg — bizony vannak, akik sokalják is számukat — és Molnár Viktor ott van mindig! Nem az eredményeket mérlegeli, hanem a szándékot, az akarást és biztató, buzdító jóakaratú szavával támogat minden művészi törekvést és megnyilatkozó tálentumot.

Engedje meg az államtitkár úr, hogy hálánk, tiszteletünk és szeretetünk kifejezéseképen minden művész kollégám nevében ezt a poharat az ő egészségére ürítsem.

Az utolsó szónok Zala György szobrászművész volt, aki a gyengélkedése miatt távollévő Benkő Kálmánra, a társulat igazgatójára ürítette poharát.

ZALA GYÖRGY POHÁRKÖSZÖNTŐJE BENKŐ KÁLMÁNRA, A TÁRSULAT IGAZGATÓJÁRA.

Képzőművészetünknek gyönyörű ünnepén, jubiláris kiállításunknak a megnyitásán nélkülöztük és sajnálattal kell nélkülöznünk most is körünkből azt a férfiút, akinek nagyon nagy része volt abban a hosszú és igen sokszor küzdelmekkel teli munkában, amely a mai felejthetetlenül szép ünnepet is eredményezte, amelyet, magyaros szokás szerint, itt áldomással fejezünk be. Mondanom sem kell, hogy ez a férfiú Benkő Kálmán, a társulat köztiszteletnek örvendő igazgatója. Benkő Kálmán neve fogalommá magasztosult társulatunk félszázados történetében. Társulatunk és a magyar képzőművészetek naggyáfejlesztése körül szerzett érdemeinek a felsorolásába nem bocsátkozom bele, de azt hiszem az ezen a helyen teljesen felesleges is lenne, mert mindannyian nagyon jól ismerjük és tudjuk. És azt hiszem, mindnyájunknak hő óhajtását teljesítem, amikor poharamat Benkő Kálmán egészségére ürítem avval a forró kívánsággal, hogy a Mindenható mielőbb adja vissza néki egészségét és így adja őt vissza társulatunknak és a magyar képzőművészeteknek.

A szónokot lelkesen megéljenezték, majd a díszes társaság asztalt bontott és bevonult a palota szalonjaiba, ahol a Lloyd-Társaság részéről Kohner Adolf dr. udvari tanácsos, elnök lekötelező nyájassággal fogadta.

A szalonokban a társaság még sokáig maradt együtt s vidám, pompás hangulat uralkodott mindenfelé, hajnaltájban pedig a fiatalság a nagyteremben még táncra is kerekedett. Már világosodott, amikor az ünneplők elvonultak a palotából, magukkal vivén egy gyönyörű est szép emlékét.

A történeti hűség kedveért megjegyezzük, hogy a kitűnően sikerült lakomát Lesskó János h. titkár rendezte.

EMLÉKÉREM
CSILLAG ISTVÁN MŰVE

Művészet 1912. 35 l.
kép

KRÓNIKA

A KULTUSZMINISZTER INTÉZKEDÉSE A KÜLFÖLDI MŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOKON VALÓ RÉSZVÉTELRE. Zichy János gróf vallás- és közoktatási miniszter a magyar művészeknek a külföldi nemzetközi kiállításokon való részvételére a következő tájékoztató értesítést küldötte a Képzőművészeti Társulathoz:

Miután az utóbbi időben előfordult, hogy hazai kiállítási vállalatok vezetői azzal a kéréssel fordultak a külföldön székelő cs. és kir. képviseleti hatóságokhoz, hogy a külföldi testületek és érdekeltek figyelmét az illető kiállításra irányítsák s őket esetleg részvételre is felszólítsák, felhívom a kiállítási ügyre nézve érdekelt tényezők és különösen ily irányú magánvállalkozások figyelmét arra, hogy kiállítási ügyekben ne forduljanak közvetlenül a külföldön székelő cs. és kir. képviseleti hatóságokhoz, hanem az illetékes kormányhatóság és a külügyminisztérium közvetítését vegyék igénybe.

Ugyanis a külföldön székelő cs. és kir. képviseleti hatóságokkal ilyen ügyekben való közvetlen érintkezés nemcsak a szokásokkal ellenkezik, hanem az illető vállalkozás érdekeit sem szolgálja, mivel a nevezett hatóságok ily irányú megkereséseket mindig előbb a külügyminisztérium elé terjesztik, ami időveszteséggel jár.

Zichy s. k.

BERLINI LEVÉL. Az elmult hetek egymásután hozták a művészi eseményeket: vernissage-ok nagy képárverések, — közöttük a Gerhardt féle volt a legértékesebb anyagú, amint azt a magyar napilapok tudósításai is megírták; — gyűjteményes kiállítások, sivár képrengetegek: s mindez valami lázas igyekvéssel, a kultúra utáni izgatott ragaszkodással rendezve, szinte a hirtelen meggazdagodott és magasra jutott, de meggyőződéstelen amatőr osztentativ, önintelligenciájára büszke hozzáértéssel.

Az idők folyamán kialakult itt is immár az egyes Kunstszalonok művészi ízlésének egészen külön közönsége, éppen úgy mint Párisban, ahol a Kleinberger képeinek megtekintői a világért sem néznék meg Vollard vagy Druet kiállításait. A Cassirer-szalon képeit ma már új utakat, új ízlést kívánó közönség keresi fel, míg a Schulte „fashionable" termeiben jól nevelt gusztusú, feudális külsejű, más kiállításokat nem látogató elem gyűlik egybe. Ebben a környezetben még Vogeler is vad újító, akinek archaizáló, tán a prerafaelita angolokkal rokon képei ma valahogyan megkopottaknak, szinte elöregedett divatcikkeknek hatottak. A worpswedei fiatal talentum, egészen biztosan állítható, nem tartotta meg, amit pályája kezdetén igért: nem mélyedt el, csupán egy nyelvet tanult meg beszélni s éppen ennél a külsőséges voltánál fogva érezzük megfakultnak. Nagy kompoziciója harmoniátlan és az édeskés határán túllép gyakran. Ugyanott bámulja a berlini arisztokrácia kedves festőjének, László Fülöpnek tizenkét képét, közöttük egy önarcképet több elegáns és reprezentáló portrét s egy kis tájképet, amely borongós színeivel és erősen angol motivumával Constable hatását viseli magán.

Cassirer helyiségeiben Hodler gyűjteménye volt kiállítva, mint halljuk, nemsokára Budapestre kerül. A svájci mester műveszetéről ugyan kevés fogalmat adott volna ez a képsorozat, amelyből hiányoztak a hatalmas kompoziciók, amelyek pedig Hodler Ferdinánd legjellegzetesebb s — szerintünk — legértékesebb munkái s amelyek a térbeli beosztás és a mozdulat monumentalitása dolgában újat és meglepőt jelentettek. Most néhány fiatal kezdő korabeli képét láttuk, amelyekben a későbbi Hodler-t alig lelhetni fel: erősen francia hatás alatt áll, tán Bastian-Lepage-hoz legközelebb, majd Leibl csodálata — egészséges csodálat — érződik ezeken a vásznakon. A későbbi tájképei szerető pietással festvék, míg a női alakok (studiumok nagyobb képeihez) barokk hatásúak és — úgy érezzük — félszemmel a publikumra nézve csinálódtak. — Egészben véve egyikük sem jut közel a „Favágó"-hoz, vagy a többi nagy panneau-hoz.

A Potsdammestrasse-n három kiállítás is akad: a Berliner Kunstlerbund-é, amely mélyen alatta marad a vidéki karácsonyi vásárok színvonalának, a hagyományos kerti jelenetkék, virágcsokrocskák, női festők gerinctelen arcképei, stb. A Jury nélküli kiállítás, amely modernségre törekszik, de csendesen temperamentum nélkül s amely semmiféle szenzációt nem nyujt. Az Új-Szeceszió azonban valósággal izgalomba hozza az idegeket: a párisi Indépendants akadémikus stílusú ehhez az irányhoz képest. Lehetetlen egyébnek mint rosszhiszeműnek hirdetni azt a minden eredetiség híján szűkölködő feltünésvágyati, amely itt minden egyes „mű"-ből felénk kiált. Mindazt, ami szelsőséges, ami eltanulható, amihez kevés tudással és semmi érzéssel is hozzájuthat az ember, mindazt eltanulták ezek a rosszhiszemű ifjú németek a párisiaktól, anélkül természetesen, hogy az előző állomásokon: kereséseken, tépelődéseken átkínlódva magukat természetesen fejlődés útján jutottak volna el e merész és vitatható eredményekhez. Látunk itt ál-Derain-t, ál-Fries-t, ál-Van Dongen-t s a többi híressé vált francia cubiste-csalódásig hű utánzóit, az egyik magát, nyilván nem minden célzat nélkül Kubista nak nevezi. Távol áll tőlünk mindaz a sok olcsó szellemeskedés, amelyet ennek a kiállításnak megnyitásakor a jó berlini közönség csak úgy ontott magából; sőt: valósággal vágyott volna az ember külön véleményt bejelenteni az oly nagyon nivótlan publikummal szemben. De tán Bechtejeff két érdekes és nyugodt

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÚJ ÉLET
1968 MÁR 1

Csillag István
1021

Csillag István hagyatéka

Korántsem tartozott a gazdagok világába, egyszobás garzonlakása volt egyben műterme is, mégis jelentős hagyaték maradt utána: emléktáblák, érmek, domborművek százai, mind-mind egy szakadatlan munkával töltött művészélet alkotásai. Mert Csillag István szobrászművész, aki most 87 éves korában befejezte eredményekben gazdag pályafutását, a legkülönbözőbb társadalmi körökben találta meg modelljeit, akiknek egyéniségét kifejező arcvonásait a kisplasztikai szobrászat nyelvén, plaketten, érmen örökítette meg az utókor számára.

Hatvanöt év előtt, mikor első — albérleti — műtermébe költözött, még nem ő futkározott megrendelők után, őt kereste fel egy Titokzatos Megrendelőnő, aki elfátyolozottan érkezett és átadta az ellenállhatatlanul hódító ifjú Beregi Oszkár Romeó-képét, hogy sürgősen mintázzon plakettet róla. Ki volt a titokzatos megrendelő, máig felderítetlen maradt, de az ifjú művész sikerült Beregi-plakettjét, emléktáblák, érmek, domborművek százai követték. Mégpedig nemcsak a tűnt idők mestereié és a közélet és a művészvilág halhatatlanjaié, melyek között nem egy, mint Csokonai, József Attila, Haydn, Mozart, Erkel Ferenc, Stróbl Alajos, Karinthy, Székely Mihály portréja mai közönségünknek kedves ismerősei, — hanem az úgynevezett középosztály tehetősebb tagjaié, lateinereké, kereskedőké, feltörekvő iparosoké. Úgyszólván mindenkit megmintázott, akivel most véget ért hosszú életútján találkozott s karakterérzékével, művészi odaadásával, tehetségének megjelenítő erejével nem egyszer alkotott maradandót. Hírneve külföldre is eljutott, rátermettségéről a budapesti, londoni, genti múzeumok, magángyűjtemények vitrinjeiben elhelyezett kisplasztikái, érmei tesznek tanúságot. Nem egy értékes alkotását találhatjuk meg a mi zsidó múzeumunkban is, hiszen a hitélet olyan kiválóságain kívül, mint dr. Hevesi Simon és Kiss Arnold főrabbik, úgyszólván minden jelentős hitéleti, vagy felekezeti életben szereplő vezető portréját megmintázta. Hűen, kifejező erővel, művészi áhítattal.

Egyénisége hasonlóképpen rokonszenves volt, mint művészete. Nemcsak a művészklubnak volt népszerű törzstagja, egy kicsit hozzátartozott a régi Pesthez, amelynek utcáin itt is ott is feltűnt jellegzetes kis alakja. Fekete felleghajtójában, csaknem mindig rajztömbbel a hóna alatt, míg keskeny, századvégi Lavalier-nyakkendőjével mely lobogott a szélben. És szemében gyermeki csodavárás fényével, mely csak most aludt ki, mikor munkaközben kiesett kezéből a mintázó-pálca s nem tudta többé felemelni.

L. I.

Utolsó útjára nagy részvéttel kísérték el özvegye rokonai barátai, művésztársai. Dr. Fisch Henrik főrabbi búcsúztatója és Stern László főkántor éneke után a barátok és a Fehér Holló társaság nevében Fenyő Aladár méltatta művészi munkásságát.

A zsinagóga naptára

1968. Március 7. Csütörtök 5728. Ádár 7. Mózes születési és halálozási évfordulója. Március 9. Szombat Ádár 9. Heti szakasz: Töcáve. Haftóra: Pokádti. Sabbasz-Zóchaur. Március 13. Szerda. Ádár 13. Eszter böjtje. Március 14. Csütörtök Ádár 14. Purim. Március 16. Szombat Ádár 16. Heti szakasz: Ki-Sziszó. Haftóra: Vájhi.

Istentiszteleti tudnivalók

Március 8. Péntek esti gyertyagyújtás 5.35. Március 9. Szombat kimenetele 6.40. Március 15. Péntek esti gyertyagyújtás 5.45. Március 16. Szombat kimenetele 6.50.

IMAIDŐK:

		Összes templomok	Rumbach Kazinczy
Március 8.	Péntek este	5.45	5.45
Március 13.	Szerda Purim előeste, Megilla olvasás	5.45	5.45
Március 15.	Péntek este	6.00	5.55

Apróhirdetések

(Közlési díj szavanként 2.— Ft, az első szó duplának számít.)

Fiatal leány magányos nőnél otthont keres. »Szolid« jeligére kiadóba.

Egyedülélő, idősebb személy eltartását lakásért fiatal házaspár vállalná. »Jólelkű 2944« jeligére a kiadóba.

Agilis személyt keresek. »Heti pár órára« jeligére kiadóba.

Magányos, nyugdíjas, özvegyasszony, kis szobáért segítségére lenne, egyedülálló hölgynek vagy férfinek. »Korrekt, becsületes« jeligére a kiadóba.

Bélyeget, bélyeggyűjteményt veszek. Schiller Endre bélyegkereskedő. Bp. VII. Barcsay u. 6. Telefon: 223-000.

Magára maradt nyolcvanas asszony adoptálna középkorú nőt, levelet »Ingatlan« jeligére kiadóba.

Egyedülálló, kulturált özvegyasszony, középkorú, intelligens hölggyel megosztaná utcai komfortos, kétszobás, szép lakását. »Különbejárat« jeligére kiadóhivatalba.

Magányos, idősebb özvegyasszonynál, komfortos szoba, középkorú ápolónőnek kiadó. »Jóság, szeretet« jeligére kiadóba.

Egyedülálló, idősebb özvegyasszonynál különbejáratú, komfortos, szép szoba magányos hölgynek kiadó. »Rituális háztartás« jeligére kiadóba.

Hívjon-jövök. Magas árat fizetek ruhaneműért, hagyatékért, régiségekért, szőnyegekért. 134-038.

Szobafestést vállal kisiparos, garanciával, fizetéskönnyítéssel. Közületeknek is. Telefon: 292-439.

Csillár, üvegcsillárt veszek romosat is, javítás, tisztítás Pergovácz Bp. XIII. Csanádi u. 11. Telefon: 495-773.

Ágytollat tisztításhoz elhozom, megvárható. VI. Majakovszkij u. 6. Telefon: 427—791.

Pulóver, kardigán, ruhakötés, ösz-

Egyedülálló, 60 éves özvegyasszony keresi azt a férfit, aki szeretetre vágyik. »Nem jó egyedül 2921« jeligére kiadóba.

Diplomás, 170 magas kutató, megfelelő társaság hiányában ezúton keresi csinos, művelt, zenebarát lány ismeretségét 26 évesig. Lehetőleg fényképes válaszokat »Házasság 2548« jeligére kiadóba.

Ismeretség hiányában ezúton keresek férjet 22 éves érettségizett hugom részére. Fényképes leveleket kérem »Lakás van 2904« jeligére kiadóba.

30 év körüli diplomás, vagy értelmiségi férjet keresek unokám részére, ki 20 éves, csinos, öröklakással, 2500 havi jövedelemmel rendelkezik. »Minden információt kibír« jeligére kiadóba.

1

Csillag István, szobrász és plakettművész; szül. 1881 júl. 12-én Budapesten. Az orsz. magy. kir. iparművészeti iskolában Kallós Ede és Radnai Béla vezetése alatt végezte tanulmányait. Ez idő alatt több ízben ösztöndíjakban is részesült. Ezután Németországban volt tanulmányúton. Művei jobbára portraitek és portrait plakettek, melyek közül kiválnak Lóczy Lajos dr. arczképe és Tóth Béla emlékplakettje, melynek eredeti példánya a Magyar Nemzeti Múzeum tulajdona. C. utóbbi műve kis vert példányokban sokszorosítva számos példányban forgalomba került.

A Műcsarnok kiállításain következő műveivel vett részt:

1906. tavaszi kiáll.: Arczkép, bronzplakett.

1907. tavaszi kiáll.: Á. L. és Á. G. úrhölgyek képmásai, ~~bronzplakett~~. — Női képmás, ~~bronzplakett~~. — Férfi arczkép, bronzplakett.

1907—8. téli kiáll.: Anyám, bronzplakett.

1908. tavaszi kiáll.: Férfi arczkép, ~~bronzplakett~~. — Szöllősy Aladár képmása, ~~bronzplakett~~. — Tóth Béla emlékplakett, vert bronz. — Kettős portrait, bronzplakett.

1908—9. téli nemzetk. kiáll.: Hármas gyermekportrait, ~~bronzplakett~~. — Férfi arczkép, ~~bronzplakett~~. — Prinz Gyula dr. képmása, bronzplakett.

1909. tavaszi kiáll.: Lóczy Lajos dr. egyetemi tanár képmása, ~~bronzplakett veret~~. — Vámos I. és neje arczképe, ~~bronzplakett~~. — Dupla portrait, bronzplakett.

1909—10. téli kiáll.: Hármas portrait, ~~bronzplakett~~. — K. T. és neje, ~~bronzplakett~~. — Férfi arczkép, ~~bronzplakett~~. — Dupla gyermekportrait, bronzplakett.

1910. tavaszi kiáll.: F. A.-né úrhölgy mellszobra. — M. Rózsi arczképe, ~~bronzplakett~~. — Balla Juliska arczképe, ~~bronzplakett~~. — Goldzieher Vilmos dr. egyetemi tanár arczképe, bronzplakett, veret.

1910—11. téli kiáll.: Dr. Sz. Á.-né úrnő és gyermeke, szobormű.

(Stern)

~~1302. Csillag István.~~

1911.

egyoldalú

és sima karimájú plaquette

1302 Bruck Lajos.

Csaknem mellig, balrafordultan, ~~a~~ arczélben van ábrázolva. Feje kopasz, arcza leberetvált. Haja, bajusza és szakálla hosszú. Öltözete: ing álló gallérral és egyelejű kabát. Felirata a kép alatt:

»BRUCK LAJOS
1846-1910«

a mezőnyben

és fölül jobbra: »Csillag J.«.

Egyoldalú bronz-plaquette, méretei 15.7:12 cm.
Vétetett 1911 február 21-én (325-911). -- Kifizettetett 1911 február 24-én. -- Elszámoltatott 1911 márczius 8-án (1005-911).

L100 Kán

Szn. 16-911
325-911-1
Át. lelt. 4222.

302

1822

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JUL 15

Uj Élet,
Csillag István

1021

Műteremlátogatás a 85 éves Csillag Istvánnál

Huszonegy érmét, plakettjét, domborművét őrzi a Nemzeti Galéria, számos munkáját láthatjuk a londoni, genfi, budapesti múzeumok vitrinjeiben, zsidó vonatkozású alkotásainak teljes sorozata gazdagítja a budapesti Zsidó Múzeumot, hatvanöt éves pályafutása alatt a művészvilág és a közélet kiemelkedő egyeniségeinek százait mintázta meg s keskeny fekete Lavalier-nyakkendője ma is oly bohémesen lobog, mint hajdan Kosztolányi Dezső Esti Kornéljáé. Mikor 85. születésnapján Petőfi Sándor utcai kis műteremlakásán felkeressük, szelíden mosolygó tekintetében ugyanaz a gyermeki csodavárás fénylik, mely hosszú évtizedeken erőt adott neki, hogy hivatásának élhessen a kényszerű pesti bohémek küszködő világában.

Hogyan is kezdődött pályája? — tesszük fel a kérdést.

— Már a középiskolában felfigyeltek tanáraim kézügyességemre és rajztehetségemre — emlékezik *Csillag István* 85. születésnapján, indulására. — Véleményüket osztották a Képzőművészeti Főiskola művészprofesszorai is, akik közül *Radnai Béla* vezetett be a művészek világába. Ez úgy történt, hogy magával vitt egyszer estefelé a Japán kávéházba, a híres modern művészek törzsasztalához s bemutatott *Szinyei-Merse Pálnak* és *Lechner Ödönnek*. Ülj le fiam — mondották s ezzel már be is fogadtak maguk közé. Szinyei mester különösen kitüntetett a barátságával, amit elmélyített, hogy szomszédok voltunk — ő a Sas utca 13., én a 15. szám alatt laktam, s így szinte minden este együtt indultunk haza, minthogy majd mindig együtt is töltöttük az estét Ősbudavárában, vagy valamelyik szórakozóhelyen. De a híres művésztársaság másik hangadó művésze, Lechner Ödön is előlegezte számomra a bizalmat

s egy délután azzal fordult hozzám: „Csillagom, mintázz meg ha tudsz, itt a kávéházban." Ennél nagyobb elismerés akkoriban fiatal művészt alig érhetett.

Sok-sok évvel később, Ernst-múzeumi kiállítását követően egyik kritikusa így írt Csillag Istvánról: „Ahhoz az úttörő generációhoz tartozott, amelyik *Fémes Beck Vilmossal, Telcs Edével, Berán Lajossal, Reményi Józseffel* az élén, megteremtett és felvirágoztatott egy sajátságosan finom és artisztikus műfajt és megalapozta a magyar éremművészek világviszonylatban is kimagasló pozícióját."

Vajon most, nyolcvanöt évesen, hogyan emlékezik a megtett útra? Mely művei állanak legközelebb szívéhez?

— Hatvanöt éven át minden nap dolgoztam — halászgat emlékei tavában — szinte végtelen sorban vonulnak most el előttem az érmek, plakettek, domborművek, amiket megformáltam. Rangsorolni hogyan tudnám őket?... De azért mégis... Legsikerültebb munkámnak *Tóth Béla* emlékplakettjét tartom, melyet a Pesti Hírlap megbízásából készítettem. Ezt a Műcsarnokban állítottam ki és a Szépművészeti Múzeum vette meg. S azt a plakettet, mely ma is őrzi az akkor pezsdítően fiatal *Beregi Oszkár* Romeóját. Ehhez a munkámhoz romantikus emlék is fűződik: hatvanöt év előtt, mikor első műtermembe költöztem, beállított egy lakáj és ünnepélyesen bejelentett egy titokzatos megrendelőnőt, aki elfátyolozottan érkezett és átadta Beregi Romeó-fotografiáját, hogy sürgősen mintázzak plakettet róla. Ki volt a hölgy, máig is titok maradt...

A forradalom forgószele magával ragadta Csillag Istvánt is. Megmintázta *Frankel Leót*, a párizsi kommün híres magyar születésű vezéralakját s keze alól került ki *Marx* 1919-ben leleplezett emléktáblája, melyet az akkori Marx-laktanya (azelőtt Ferenc József kaszárnya) falán helyeztek el.

— Sajnos a Tanácsköztársaság megszűnése után lerombolták, összetörték s gipszmodellje is elpusztult 1944-ben, mint érmeim százai. Köztük nem egy zsidótárgyú is, melyek közül szerencsére megmaradtak azok, amelyekre — méltán-méltatlanul — legbüszkébb vagyok: *Hevesi Simon, Kiss Arnold, Katona József* főrabbik, valamint *Herzl Tivadar* emlékérmei. Ezeken kívül is számos zsidó kiválóság plakettje került ki a kezem alól mind régebben, mind a felszabadulásunk után is.

— Újabb műveim közül való *Székely Mihály* emlékérme, melyet minden évben a legtehetségesebb fiatal operaházi énekesnek ítélnek oda.

Bármily veszteség is érte érem-művészetünket Csillag István sok-sok alkotásának pusztulásával, szerencsére termékeny művész volt s így ma is találkozhatunk a múzeumok és magángyűjtemények üvegszekrényeiben kimelkedő művelvel, melyek tanúságot tesznek tehetségéről, rátermettségéről. Hadd emeljük ki munkái közül, melyeket megőrzött az idő, *Marx, Lenin, Haydn, Mozart, Erkel Ferenc, Csokonai József, Attila, Karinthy*

Hírek

— **Rabbiesküvő Debrecenben.** Nagy ünnepélyességgel tartotta meg a debreceni zsinagógában esküvőjét *Sahn* Imre debreceni rabbi *Tihanyi* Évával. A zsinagógát zsúfolásig megtöltötték a hívek, a környék hitközségeinek küldöttei és a testvérfelekezetek képviselői. Zenekar kíséretével vonult be a fiatal pár, mögötte a vőlegény édesanyja, aki Izraelből jött haza, a menyasszony szülei, Tihanyi Andor és felesége. A chuppó alatt álltak az egyházi esküvő tanúi: *Dr. Kulcsár Imre* községkerületi elnök feleségével, valamint *Róth Lipót* feleségével.

Katz Ernő főkántor éneke után *dr. Scheiber Sándor*, az Országos Rabbiképző Intézet igazgatója intézett beszédet a fiatal párhoz. Este vacsora volt a hitközség dísztermében, amelyen *dr. Kulcsár* Imre elnök, *Gábor* Dezső főtitkár, *Tihanyi* Andor és *Deutsch* Sándor ortodox rabbihelyettes szólaltak fel.

— **Ernster Dezső** templomi hangversenye Pécsett. Július 11-én, hétfő este a zsúfolásig megtelt pécsi zsinagógában *Ernster Dezső* operaénekes templomi hangversenyt tartott, amelyről lapunk legközelebbi számában részletesen számolunk be.

— **Jubileum.** *Weiner Vilmos*, a Győri Hitközség intézőbizottságának közbecsülésben álló tagja most ünnepelte 70. születésnapját, amely alkalomból a péntek esti istentisztelet keretében a győri hitközség vezetői köszöntötték a jubilánst. *Dr. Vértes Árpád* rabbi és *Steiner Gyula* a hitközség elnöke beszédükben kiemelték Weiner Vilmos érdemeit a zsidó közösség munkájában.

— **Bár-micvő.** Július 9-én járult a Tóra elé az Országos Rabbiképző Intézet templomában *Fűzessy Tamás*, dr, Fischer Gyulának, az egykori képző tanárának dédunokája. A fiúhoz, aki átértéssel olvasta a prófétai leckét, *dr. Scheiber Sándor* igazgató intézett beszédet

— **Sírkőavatás.** *Grosz Ede* tanító sírkövét június 26-án avatták fel a rákoskeresztúri zsidó temetőben. Beszédet *Hochberger László* körzeti rabbi mondott, a kántori teendőket *Stern László* főkántor látta el. Az avatáson megjelentek az elhunyt özvegye, leánya, barátai és volt tanítványai.

— **Halálozások.** Kalocsai *Weisz Áronné* született *Schrank Margit* hosszas, türelemmel viselt betegség után, június 13-án örökre elaludt. Temetése délután 5 órakor ment végbe az ortodox temetőben, ahol rokona, Weisz Márton ortodox főrabbi méltatta az elhunyt érdemeit és azt az önfeláldozó ápolást, amiben két leánya részesítette. Örökké gyászolják leányai Enyedyné és Ibi és Rózsi, valamint egyetlen unokája Edit. — *Kovács Jenőné* született *Stein Erzsébet* Kaposváron meghalt. Temetése június 19-én volt. A gyászbeszédet *dr. Domán István* rabbi tartotta. A kántori funkciókat *Felder Frigyes* főkántor látta el.

Fraund Dávidné 84 éves korában elhalálozott. Korábban a BIH dolgozója volt, egyszerű lélek volt, aki becsülettel megállta a helyét. Temetésén Stern László főkántor gyászéneke után *dr. Máté Miklós* főrabbi mondott búcsúztatót felette. — *Kende Sándor*, a BIH dolgozója 72 éves korában meghalt. Igaz, jó zsidó ember volt, a hűség és a szorgalom mintaképe, aki a Vasváry Pál utcai körzet egyik szereteremeltő vezetőségi tagja volt. *Dr. Dér István* főrabbi méltatta emberi értékét, majd *Apfel Dezső*, a hitközség és a Vasváry Pál utcai körzet nevében búcsúzott az elhunyttól. A szertartást *Stern László* főkántor végezte.

— Nagy részvét mellett temették el a rákoskeresztúri sírkertben *Magyar József* tanítót. A temetésén megjelen-

Az őszi f

Raus hássónó I. napja szep
Raus hássónó II. napja szep
Jaum Kippur szeptember 2

MÁRTÍRISTEN

Rákosszentmihály—Sashalom
a rákosszentmihályi
Siófok Június 31.
Balatonfüreden július 24-én

Új k

Vámbery Ármin: Dervisruhában Közép-Ázsiaban át

1832-ben született *Vámbéry Ármin*, a világhírű orientalista, aki szegény szabóinasból küzdötte fel magát tudóssá és felfedezővé. A gyermekkorában mankóval járó, beteges fiú hallatlan akaraterővel edzette magát és mint házita-

LAKOSSÁG RÉSZÉRE
társasházaknak is központifűtés és szigetelési munkát végzünk
„UNIVERSAL"
Bádogos, Szerelő, K. SZ.
Budapest, VII. Hernád u. 45.
Tel.: 229—603. 223—603. 428—131

!

C S I L L A G I S T V Á N

Misi, 1920, fiu fej. Ö.br. 11.5 .(1924, Cat. 1558).
Jobbról balra néző fej: gömbölyű. Felirat körös-körül:
„Misi 1920. balról lenn: Csillag

Lenke, 1920, női fej.Ö. br. 14.(1924, Cat. 1559)
Jobbról balra néző gömb. fej: Mellkép. Körös-körül felirás:
„Lenke" 1920. Jobboldalt: Csillag.

Ancsurka, 1920, női fej; .Ö. br. 10.5 .(1924, Cat. 1560)
Jobbról balra néző fej: Körös-körül felirás: 1920. Ancsurka
Jobboldalt: Csillag

Férfi fej. Ö.br. plakett .11.5 × 8.5 : (1924, Cat. 1561)

Margit.1920, Ö.br. plakett. 15.5 × (1924, Cat. 1562)
Felirás balról: Margit. Jobb-

Előlap

Kazinczy plakett. V.br. 3.5 × 3.1 . (1924. Cat. 1571)
Anfászfej, mellkép előlapon. Alúl felirás: „Kazinczy □."
Vasöntvény; méret:
Hátlapon: Sorux, fáklyáttartó ferfiakt. Duplaplakett
./.

Hátlap.

Vert: Ezüst is bronz

LUX ET PAX plakett. V.br. 3.5 × 3.1 .(1924. Cat. 1573)

Buckó 1918, gyermekfej . Ö.br. 15 . (1924, Cat. 1575)
Jobbról balra vesö mellkép. Körös körül felirat: Buckó 1918. Jobbról alúl: Csillag J.

Bandi, 1918, gyermekfej .Ö. br. 13. (1924, Cat. 1576)
Jobbról balra vesö gömbölyü mellkép: Felirás: Bandi 1918. Alúl lent: Csillag

Bruck Lajos. emlékplakett, Ö. br. Márványtömbön .15.5 × 12(1924, Cat. 1577) Alúl: Bruck Lajos 1846–1910. Vert plakett. Ezüst is bronz
Veret mérete:

fej, Ö.br. plakett. 11.5 × 8.5; (1924, Cat. 1563)

Kettős mellkép, anya és gyermeke, .Ö. br. érem. 11.5. (1924, Cat. 1564)
Jobbról balra néző gömbölyü mellképek. Alúl: Csillag 1910.

Férfi fej. Ö.br. érem. 4.5. (1924, Cat. 1565)

Női mellkép. 1907, V. br. plakett. 14 × 10 .(1924 Cat. 1567)
a ~~[illegible]~~, négszögletes. Jobboldalt felirás: Csillag 1907.

...ej. Ö. br. plakett. 7.3. × 8.3. (1924, Cat. 15...

Tóth Béla. emlékplakett. Ö. br. (1907. Cat.) 14.7 x 22.2. Anfaszfej mellkép.
alul: Tóth Béla sajátkezű autogrammja.
Fönt jobb sarkában: Csillag 1907. Vert plakettek csüst cobran
Veret mérete:

Férfi tanulmányfej. Ö. br. (1907 .Cat.) Balról jobbra néző
~~gömbölyű. Ábrag L. mé tolcánya Balról jobbra néző~~
mellkép 150 x 280. Balsakában fenn: Csillag 1918. Ö. br.

Kettős női plakett. Ö. br. (1907. Cat.) ~~Ábrag L. mé tolcánya~~
gömbölyű, balról jobbra néző dupla fejek.
mérete 8 cm. 1907

Női fej. Ö. br. (1907. Cat.) Juliska gömbölyű. 120
Jobbról balra néző fej. Jobbról Csillag ~~1907~~ 1910.

SÍKLÓSSY

CSILLAG ISTVÁN

Walles Magda és Lili. Öntv. 1910.
Jobbról balra néző dupla fej. Alul: Csillag 1910.
Méret 10x10.5

M. Rózsi. Öntv. 1910.
Balról jobbra néző mellkép. Jobb sarokban: Rózsi
Ball sarokban: Csillag 1910. Méret: 9x12

Balla. Juliska. 1910.
Balról jobbra néző fej. Gömbölyű. Balról felírás: Csillag.
10 atm.

Jobbról balra

Dr. Linhart Alfréd. Bronzontvény. 7x10. Jobb sarkában: Csillag
Vázsonyi, vert plakettek csüstben és broncban. Méret:
Vázsonyi Vilmos. Jobbról balra néző mellkép. Alul
Dr. Vázsonyi Vilmos 1901.–1911. Fenn. jobb sarokban: Csillag. 13x18. Antó
öreg házaspár (1913 ún tarlat)
Wellisch Alfréd. ~~építész~~ Balról jobbra néző gömbölyű
mellkép. 13.5 Körös körül felírás: Wellisch Alfréd 1912
– Csillag.

Singer Zsigmond a Pester Lloyd néhai főszerkesztője. Balról jobbra néző mellkép. 165×200. Öntött bronc. Alul Singer Zsigmond felirás. Bal sarkában 1851.; jobb sarkában fenn 1913. Baloldalt Csillag

---

Kleinmann Samu igazgató jubileumi plakettje. Balról jobbra néző mellkép, előtte a Concordia malom látképe; az egész plakett körül húzakalász diszítéssel. 180×230 Font: Klein Samu igazgató urnak 40 éves jubileuma alkalmából, szeretettel munkatársai 1878–1918. Ball sarkában lenn Csillag I.

Jónás János jogakadémiai tanár ánfassz mellkép 100×135. Alul Jónás János 1848–1911. Fönn jobb sarkában: Csillag I.

Laczi gyermekfej, jobbról balra néző gömbölyű mellkép 215. Körös körül: Laczi 1917 felirás; balról Csillag.

Női fej, ovális jobbról balra néző mellkép 145×195. Felirás: Ada 1917; alul: Csillag.

Ferfi mellkép, jobbról-balra, gömbölyű 150. Fölirás körös körül: Andreás Almassy. Aetatis suae XLV. Alul jobbra: Csillag 1920.

Jubileumi dupla plakett. B. Gy. és neje 140×145. Alul: 1898–1928. VII. 2. Jobboldalt: Csillag

---

Férfi fej. jobbról balra néző gömbölyű. 70. Körül: Fränkel Ernő 1914. Jobbra lenn Csillag

„Projectograph" jubileumi plakettje 120×165. Baloldalt: Nói figura kezében bőségszarnval, balkezével virágot szór. Jobboldalt férfialak, kezében filmtekercs. Fenn: 1898–1913. ~~Jobbra lenn Csillag~~ A férfialak mellett filmfelvevőgép és lárfák. Középen: Neumann és Ungerleider Urakmak a vállalat alkalmazottai és tisztviselőkaro. Jobbról lenn Csillag.

Női fej. M. J-né. Balról jobbra néző mellkép, gömbölű 135. Balról felirás: Csillag 1919.

Férfi anfassemellkép 120×150. Alul Geiger B. Zsigmond 1839–1909. Jobbsarkában Csillag J.

Női anfasse mellkép. G. D. úrnő 135×175. Ballsarkában ~~1909~~ Csillag 1909.

Lechner Ödön műepítész. Balról jobbra néző mellkép. 180×190. Fenn: Lechner Ödön. Balról: Csillag 1914.

Női mellkép, balról jobbra nézve, ovális 115×155. felirás Fridus 1918. Balalsosarokban Csillag.

Kettős fej. Jobbról balra néző mellképek. 175×175. Alul: Ezüstlakodalmatok emlékére Imre, Erzsi. Jobbra: Csillag 1924.

Női akt fürdőköpenyel 120×205. Font jobbsarkában: Csillag 1910.

~~Női tanulmányfej, gömbölyű 310. Alul: Csillag 1911~~ merre merre? ~~Jobbról-balra~~

~~Hármas plakett. L. M. úr és neje kis leányával. Jobbról balra néző mellképek. 150×220. Balsarkában Csillag 1917.~~ merre? 235 mm

---

~~Férfi katona anfasszkép, gömbölyű, balér fűtér körös-körül. Alul belevésve: kard, lúdtoll és katonai érdemjelek. Balról Mócsi, jobbról 1878–1917. Lenn jobbsarkában Csillag.~~ merre? Méret?

Ejegyzési plakett. Dr. L. V. és menyasszonya. Jobbról balra néző mellképek, ovális 165×230. Jobbról: Csillag

---

~~Női tanulmányfej. Ovális 110×160. Jobbról Csillag balról-jobbra~~ merre merre?

Gyermekfej. Balról jobbra néző. Gömbölyű 150 körül: Klárika 1916. Jobbról Csillag

---

~~Mell~~ Férfimellkép. Balról jobbra néző. 85×105. Jobb sarok fenn Csillag J. 1915

~~Hármás gyermekfejek 125×90. Jobbsarkában Csillag 1913~~ merre? merre? ~~Jobbról-balra~~

Hármas mellkép, jobbról balra néző fejek. V. B. úr és neje; előttük fink: 125×180 Jobbsarkában Csillag 1914.

Hármas gyermekfej. Jobbról balra néző 95×130. Jobbról balra néző fejek. Font jobbsarok ~~1913~~ Csillag 1913. Antott bronz

Férfi fej, jobbról balra néző mellkép 140×190. Alúl: Vándor Károly igazgatónak szeretettel munkatársai. Tönn jobbsarokban 1913. Jobbról csillig. Öntött bronc.

Női fej. Jobbról balra néző mellkép gömbölű 130. Kőrös körül Reska 1915. Jobbról alúl Csillag. Öntött bronc.

Hármas születésnapi, jobbról balra néző gyermekfejek 120×150. Jobbról fenn: Csillag. Alatta: Édes jó apanknak születése napjára 1914. július 5. A fejek alatt: Bandi, Zoli, Hugó. Öntött bronc.

Férfi fej. Jobbról balra néző mellkép 125×140. Alúl: Patyikánk 1927. Balról Csillag. Öntött bronc.

Kövessy Albert szinigazgató. Anfassz gömbölű mellkép 260. Alúl jobbra Csillag 1927 öntött bronc

---

Dr. Harass István orgonamüvész Jobbról balra néző mellkép 150×185. Alúl Dr. Harass Istvan. Tönn jobb sarkaban 1926. Öntött bronc.

70
40
28
48
88
254

Anfassz férfi mellkép 120×170 Alúl: Nemes Galántai Fekete Gyula. Tönn jobb sarkában 1882–1925. Jobbról Csillag 1926. Öntött bronc

Báró Karányi Frigyes. Balra néző mellkép. 290 x 355. Ötött brom. Alul Dr. Báró Karányi Frigyes. Balsarkában fönn. 1929. Csillag ~~feliráz jobbról lent~~. Vert példány: 55 x 78.

Férfi fej. Jobbról balra néző mellkép. 150 x 170 ~~[illegible]~~ Alul: Neustadtl Jakob Aetatis suae LI. Jobbról fönn: Csillag 1919. Broncöntvény

---

Női fej. Jobbról balra néző mellkép. 115 x 140 Alul: Anyánk felirassal. Jobbról: Csillag 1919 Broncöntvény

---

Női fej. Jobbról balra néző mellkép. 100 x 120 Balsarokban lenn: Anyuka 1917. Jobbról: Csillag Broncöntvény

---

Elsner Osszkár és Elsner György jubileumi plakettje. Jobbról balra néző dugala mellkép 195 x 220. Felirás alul: Ösker Osszkár és Elsner György urakmak a cég 25 esztendős jubileuma alkalmából öszinte ragaszkodással a szemelyzet. Balsarkában fönn: 1897. Jobbsarkában fenn: 1922. Jobbról: Csillag J. Broncöntvény

---

Születésnapi jobbról balra néző Larmas mellkép; Anya két fiával 135 x 170. Alul: Papuska születésnapjára. Jobbsarkában lenn: Csillag 1923. Broncöntvény

---

Férfi fej. Jobbról balra néző mellkép 130 x 175. Alul: Schächter Mór 60 éves karában. Jobbról: Csillag 1922. Broncöntvény

Dupla gyermekfej. Jobbról balra néző mellkép. 155 x 160. Alúl: Péter, Vera felirás. Jobbról: Csillag 1921. Broncöntvény

---

Női fej. Jobbról balra néző. 80 x 100. Balsarkában lenn: Zsófi. Jobb sarkában fönn. Csillag 1925. Broncöntvény

---

~~Alló férfiarak, szabrétett kesekkel. G. D. Kr. képmása. 85 x 200 fönn jobb sarkában: Csillag 1911. Broncöntvény~~ Jobbról-balra

merre fordul?

V merre

Születésnapi plakett. Jobbról balra néző gömbölyű ~~női~~ mellkép. 110. Sz. .. né. Körösköröl felirás: Édesanyánk 75. születése napjára 1927. Jobbsarkában: Csillag Broncöntvény

---

Női fej. Jobbról balra néző ovális mellkép. 150 x 195. Jobbról ~~sarkban~~ Csillag. Balról: Olga 1920. Broncöntvény

---

~~Női fej. Jobbról balra néző gömbölyű mellkép. 150 Körösköröl: Szerka 1925. Jobbról: Csillag Broncöntvény~~ Jobbról-balra

merre fordulva ül?

V merre ül

~~Munkásasszony ölében tartó gyermekével. Ülő alak, gömbölyű plakett. Körösköröl felirás: Keller Lajos ugasgató úrnak a rédő nőikor 1923. karácsony. Jobbra: Csillag Broncöntvény~~

120 mm

V merre?

Méret?

Aufasz ül fejét-Jobbról-balra tartja

Férfifej. Jobbról balra néző. 120 x 150 Alúl: Nagel Sándor. Jobbról Csillag 1924 Broncöntvény

---

Női fej. Jobbról balra néző ovális mellkép. 120 x 166. Jobbról: Csillag 1928. Broncöntvény

8 – J. Zs. úrnö

Gyermekfej: Jobbról balra néző gömbölyű mellkép. 125. Körül felírás: Csöpike 1927. Jobbról: Csillag. Broncöntvény

Gyermekfej: Jobbról balra néző gömbölyű mellkép. 140. Baloldalt felírás: Bössike 1909–1918. Jobboldalt: Csillag 1919. Broncöntvény

Idős női fej: Jobbról balra néző mellkép. 125 X 150. Alúl: Anyám felírás Jobbról fönn: Csillag 1924. Bronc.

Aranybakkodalmi plakett. Jobbról balra néző duplo mellkép. K. N. úr és neje 120 X 140. Alúl: 1916. március 15. Jobbról: Csillag Broncöntés.

Férfifej: Jobbról balra mellkép. Z. B. úr 135 X 135. Jobbsarkában: Csillag 1925. Bronc.

Női fej: Jobbról balra néző gömbölyű mellkép. 150. Jobbra: Csillag 1914. Ö. br.

Gyermekfej: Jobbról balra néző gömbölyű mellkép. 125 Körül felírás: Éva 1917. Jobbra: Csillag ~~1917~~. Ö. br.

Ötös családi fejek. Jobbról balra néző mellképek. Dr. Török Lajos egyet. tanár családjával. Balsarkában fönn: Csillag 1913. Ö. br.

Női gömbölyű anfasszfej: 135. Gy. N.-né képmása. Jobbról: Csillag 1919. Ö. br.

Hármas gömbölyű gernekfej: Jobbról balra néső mellképek. 165. Jobbról: Csillag 1911. Ö. br.

Gernekfej: Jobbról balra néső gömbölyű mellkép. Körül felirás: Pityu 1918. 70. Alul Csillag. Ö. br.

Erzsébet királyné. Jobbról balra néső mellkép. 350 X 450. Alul: Csillag 1906. Ö. br.

Gernekfej. Jobbról balra néső mellkép. 280 x 400. Alul: Csillag. Balról: Margit. 1906. Ö. br.

Dupla fej. Jobbról balra néső mellképek. 120 X 120. Sz. N. úr és neje 1914. Jobbról: Csillag. Ö. br.

Budapest. Evesős Club rándordája. 225 X 360 Tönn: Vrágdíszben Anfassportré. Alatta: Hősi halált halt felejthetetlen sporttársunk ~~emlékér~~ Tódor Sándor emlékére alapított rándordíj, nyerésős hajók számára. Alatta: Relief budai hegyek látképe a gázgyárral, – a Dunán evesősökkel. Lenntre felirás: „Budapest evesős club." Balsarkában: Csillag 1916. Ö. br.

~~Rimanovai Huszár. Fatörsszelőtt álló huszár puskával gömbölyű. 270. Felirás: Rimanovai huszár 1914. Jobbra alul: Csillag Istrán 1916.~~ Ö. br.

Limanovai?

~~Rimanovai~~ nem?

Hásassági plakett. Jobbról balra néző fejek. 360×285. Fenn balsarkában: Hásasságunk 58 éves emlékére. Jobb sarokban lenn: Csillag J. 1912. Ö. br.

Női ovális fej. Anfassz mellkép 140×190 Alul: Urbán Sámuelné 1863–1915. Jobbra: Csillag 1923. Ö. br.

Férfi fej. Jobbról balra néző mellkép. 125×160. Mr. Williamson, felirás fönn jobb sarkában Csillag 1927. Ö. br.

Férfifej: Anfassz mellkép. 195×250 Balsarkában: 1858×1920. Jobbról: Csillag 1920 Balról lenn a plaketten: „Apám". Ö. br.

Női fej. Jobbról balra néző gömbölyű mellkép. 130. Körös körül felirás: Elvira. 1925. Jobbról: Csillag. Ö. br.

Jókai Mór. Jobbról balra néző gömbölyű mellkép. 110. Körös körül felirás: Jókai Mór 1825–1925. Jobbról lenn: Csillag. Ö. br.

Női fej. Jobbról-balra néző mellkép 100×115. Balsarkában lenn: Giri. jobb sarkában Csillag 1928. Ö. br.

Hármas plakett. Jobbról balra néző gömbölyű mellképek 170. Anya két gyerekével. ~~192~~ Jobb sarkában ~~lenn~~ 1928. Ö. br.

Férfi fej. Jobbról balra néző mellkép. 70×100. ~~F. B. ur~~ Sz. B. ur képmása. Jobbról lenn: Csillag 1913. Ö. br.

Leányfej. Jobbról balra néző fej. Terrakotta 240 x 325. Ilonka felirással. Lenn jobb sarkában: Csillag 1905. Ö. br.

Lilike. Jobbról balra néző gyermekmellkép. Balról: Lilike felirás. Jobbról: Csillag 1910. — 280 x 338. Ö. br.

~~Dupla gyermekportré. Jobbról balra néző mellképek. 100 x 160. Ö. br.~~ Melyik Ebben? Ed? 1926

~~Férfi portré. Balról jobbra néző mellkép Fónay~~ alakor méret? Méret? Méret? Méret? Ed? 1915. nem tudom 100 x 140

Gyermekportré. Gömbölyű. 300.# Marica felirással. Jobbra: Csillag 1915. Ö. br.

Dupla gyermekfej. Jobbról balra néző gömbölyű mellkép. Jobbról: Csillag. Körös körül: Imi, Tipsi, 1916. Ö. br. 120 átmérő

Sárika. Gyermekportré. Jobbról balra néző gömbölyű mellkép. 120. Jobbról: Csillag 1918. Ö. br.

Öreg ~~hölgy. Jobbról balra néző mellkép~~ 1918. méret? Méret? 110 x 140

Öreg férfi tanulmányfej. Balról jobbra néző gömbölyű mellkép. 200. átmérő. Jobbról: Csillag 1922 Ö. br.

Női tanulmányfej. Jobbról balra néző mellkép. 150 x 200 — Jobb sarkában lenn: Csillag 1922. Ö. br.

Gyermekplakett. Balról jobbra néző gömbölyű mellkép. 120 átm. Jobbról: Csillag 1923. Ö. br.

Női fej. Jobbról balra néző mellkép 80 x 120 Balra: Margit. Jobb sarkában lenn: Csillag 1923

Gyermekfej. Zobbról balra néző mellkép. 130×140.
Zobbról fám: Bandi. Zobb. sarkában lem 1923. Ö. br.

Tefi tamlmányfej. Zobbról balra néző.
200×300. Gipsz. Zobb. sarkában lem: Czillay
1923.

Rákosi Szidi. Zobbról balra néző
mellkép 170×220. Alul: Rákosi Szidi
~~Actatis suae LXXVI~~ – ~~M.C.M.XX~~ ~~Zobbról: Czillay~~
Actatis suae LXXVI – MC.M.XXVIII.
Zobbról: Czillay. Ö. br.

Nyanez verve. 60×80 mm. bronz és
czüst

Gyermekportre. Zobbról balra néző
gömbölü mellkép. 120 ~~X~~. Kárós kárul: ~~Évike~~
Évike 1929. Zobbról: Czillay. Ö. br.

~~Női fej.~~ Jókai Márné. Ovális. 145×195
folyás? merve? Merve? Ev? Zobbról-balra néző mellkép 1930

~~Gyermekfej. Zobbról balra néző mellkép.~~
~~140×170. Alul:~~ ~~Mivi áll alul; ?~~
~~Zolika – 1929.~~

Dr. ~~Vass~~ Vass József népjóléti minister
350×440. Zobbról balra néző ~~fej.~~ kerégett mell-
kép reverendában. Alul: Dr. Vass József 1929.
Zobbról: Czillay – nyanez vert peldány czüst és bronzba

60 mm. × 73 mm

SIKLÓSSY

Kaszás Ernő ,Öntv. 1906. Jobbról balra néző mellkép. Alúl balbra: Kaszás Ernő felirással. Jobbról lenn: Csillag. 7.5 x 10.5

~~Mátyás király .Öntv. 1906.~~ megvan

~~Dante.Öntv. 1906.~~

Férfi tanulmány (Kőhalmi József) Öntv. 1906. Jobbról balra néző lehajló fejű mellkép. Alúl ludtoll felevésve. Fenn: Csillag 1906. Márt: 10.5 x 8.8.

Baby ,Öntv. 1906. Balról jobbra néző gömb. mellkép. 10.5. Ballenn: Csillag.

~~Fejér József ,Öntv. 1906.~~

~~Lenni vagy nem lenni.Öntv. 1906.~~

Gráber Lajos.Öntv. 1907. Zenetanár. Balról jobbra néző fej. 10x7. Fönt jobb sarkában: Csillag.

Ábray L.né és leánya ,Öntv. 1907. Dupla fej. 12x8.

Róna Ilona. Öntv. 1907. Jobbról balra néző mellkép. Alul: Róna Ilona autogram. Jobbról felirás: Csillag 1907. – 15x8.5.

Anyám árcképe. Öntv. 1907. Édesanyám mellképe. Nagyszögletes jobboldalt felirás: Csillag 1907.

Szöllösy Alaldár ,Öntv. 1908. Jobbról balra néző mellkép. Fönt Szöllösy Aladár felirással. Balsarkában cúmer. Jobbról: Csillag 1908. 10x14.

Roboz Benő épitész. Öntv. 1908. Jobbról balra néző fej. 7x7 Jobbra: Csillag felirással.

SIKLÓSSY

merre néz a fej?

Katicza-Ilonka. Öntv. 1908. Gömbölyű 12 ct. Jobbról balra néző duplafejű mellkép. Alúl: Katicza-Ilonka. Jobbról Csillag 1908.

merre

Feri.Olga. Alice. 1908.Öntv. Hármas fej. Alúl felirás: Feri, Olga, Alice. Mellkép. 18.5×13.5. Jobbsarkában fenn: Csillag 1908.
Jobbról-balra

Lukács i.-né. Öntv. 1908. Gömbölyű 6 ct. Ezüst és bronz öntvény. Jobb sarkában: Csillag.
merre néz Lukács i.-né?
balról-jobbra

Hesz József .Öntv. 1908. Balról jobbra néző mellkép. Balról felirás: Hesz József. Jobbra felirás fenn: Csillag 1908.- Méret 8×9

Radnai Béla .Öntv. 1908. Szobrászművész tanár. Alúl: Radnai Béla. Balról jobbra néző mellkép. Jobbsarkában: Csillag 1908 Méret: 12.5×17.5.

Eljegyzési plakett. dr. P.GY. és mennyasszonya .Öntv. 1908.
Jobbról balra néző dupla mellképek. Alul 1908.- IX-8 Jobbról oldalt Csillag felirással. 17×21.

Hármas plakett.(K.L.-né két fiával) Öntv. 1908.
Jobbról balra néző mellképek. Gyuri, Alisi, Angus felirás. Bal sarokban fenn. Csillag 1908. Méret: 14×22

Kramer A. képmása Öntv. 1908.Öntv.
Balról jobbra néző mellkép. Alúl Kramer Marcell felirással. Jobb sarkában fenn: Csillag. Méret: 6.5×9.5.

Vámos I. és neje. Öntv. 1909.
Balról jobbra néző mellkép. Mellette anfasz női fej. Balról felirás: Csillag 909. - 20×19.5

~~Keszthelyi Ernő és neje .Öntv. 1909.~~
negvan

Sz.L. és neje. Öntv. 1909.
Balról jobbra néző dupla fej. Alúl 1909-X-19 Balról: Csillag felirással.
Méret? 140×180

Lord Mimi és Jancsi Öntv. 1909.
Balról jobbra néző dupla fej. Balsarokban: Csillag 1909. 13.3×15

Guttmann Géza .Öntv. 1909.
Balról jobbra néző fej 8×11. Bal sarokban felirás: Csillag 1909

Ferry F. és neje.Öntv. 1909.
Balról jobbra néző dupla mellkép. Alúl: Ferry-La. Jobbról: Csillag 1909. - Gömbölyű 14.5.

Süss Nándor .Öntv. 1909. Balról jobbra néző mellkép ~~Jobbról balra néző fej~~ - 12×10. Alúl: Süss Nándor. ~~Jobbról~~ halás ~~Csillag 1909.~~ tanítványai 1884-1909. Fenn jobbsarkában: Csillag.

Beregi Oszkár .Öntv. 1909.
Anfasz mellkép. Fenn: Beregi Oszkár. Lenn. jobbról Csillag 1909. 14.5×17.5

Csillag István

Dr. Germán Tibor orvos Jobbról-
balra néző mellkép alul Dr. Ger-
mán Tibor 1930 fönt középen balról Csillag
Ö. br. 185-230

Dr. Kiss Arnold író, budai főrabbi
Jobbról balra néző mellkép, fején
sapka – ornátusban alul Dr.
Kiss Arnold, jobb oldalt közé-
pen Csillag, hal sarkában —
1930 - 225 × 229 Ö. br
ugyanez vert példány, ezüst
bronz 60 m × 70 m

Evike: ~~Jobb~~ Balról Jobbra
néző, gömbölyü gyermek fely
felírás körüs körül Evike 1930
alul ~~jobb~~ balra Csillag,
Ö. br. 120 m.

Es konnen Tiere nur Tiere
haben nicht mehr oder weniger
wenn Tiere [illegible] Tiere
O. Sa. 187-230

Es kann [illegible] Tiere
Tiere haben nicht mehr oder weniger
Tiere – [illegible] Tiere
kein [illegible] Tiere
[illegible]
1930 • 227 – 229 O. Sa
[illegible] Tiere
[illegible] 60 – 70 m

Tiere. ~~[illegible]~~ Tiere haben
nicht. [illegible] Tiere
haben [illegible] Tiere 1930
[illegible] haben Tiere
O. Sa. 120 m

Csillag János

bukoszerező

1933–1934

Iparm. Isk. Évk.

1930–1934 45 l

Tolnavármegyei Múzeum. IV. 135.

Csillag János, butortervező, 1937. végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1938-1941. Bp. 1942.

33 l.

es vegladiana talapzaton áll. Eleg
XVIII. század.

e. földszintes épület
tett. 3 ablak + félkörives, kőkeretes,
es kapu + 3 ablak. Ablakok felett haj-
y. Manzárdtető öt hegyes kis ablakkal.
.

század végén.

tett homlokzatán hat füles keretelésü
tt ivü szemöldökpárkány. Manzárd orom-
ető alsó és közbülső törési vonalának
gozott párkány fut végig. Lent egyszerü
. Az udvarban dórizáló fejezetü pillé-
nek közepe terraszszerüen előreugrik.

MDK.

Csillag János, butorterv.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

Festő - szobrászképző kiáll. 1942.

CSILLAG József festő

ld. Mágócsy Eta visszaemlékezéseiben.

Forrás 1986.10.sz. 81 skk.

3	**4**	5	6	7	8	**9**
10	11	12	13	14	15	**16**
17	18	19	20	21	22	**23**
24	25	26	27	28	29	**30**

MÁJUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
1	2	3	4	5	6	**7**
8	9	10	11	12	13	**14**
15	16	17	18	19	20	**21**
22	23	24	25	26	27	**28**
29	30	31				

JÚNIUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
			1	2	3	**4**
5	6	7	8	9	10	**11**
12	13	14	15	16	17	**18**
19	20	21	22	23	24	**25**
26	27	28	29	30		

JÚLIUS

Csillag József

Csillag József az Erzsébet tér 3. számú ház VI. emeleti gyönyörű napsugaras műtermében mutatja be az utolsó években festett képeit. Az év nagyobb részét a Dunántúlon tölti. Képein a tájak, a végtelen búzamezők fölé hatalmas magas ég borul s a dolgozó emberek, mint apró szorgalmas hangyák nyüzsögnek és végzik eleve elrendelt munkájukat. A felhős égbolt békésen öleli körül a vibrálóan mozgalmas jeleneteket. *Csillag* eleven könnyedséggel és lelkiismeretes ecsettel festi meg őszinte lélekből fakadó derűs magyar tájait.

Csókássy István az Orvosi Kaszinóban (Andrássy út 2.) rendezett gyűjteményes kiállítást. Kellemes hatású képei erőteljes festői készséget és komoly technikai tudást árulnak el.

Szécsi Armand (VII., Damjanich ucca 42.) egy letűnt világ kedves érzelmességét, gazdag részletező festői szemléletét finom kézzel viszi tovább, noha újabb képeiben a ma építőbb elveit is megszólaltatja.

A *Műterem Lyka-Podmaniczky* Elma vízfestményeiből ad ízléses, változatos csokrot. A festőnő nemes gesztussal a kiállítás jövedelmének egy részét a Magyar a magyarért mozgalomnak ajánlotta fel.

A *Tamás Galéria* vasárnap nyíló karácsonyi kiállításán *Erdős* Lajos komoly, nagyigényű akvarelljei, *Kovács* Margit változatos dekoratív szerepet betöltő és ötletes formájú kerámiái és *Pekáry* István egyre színesedő, gazdagodó ornamentikájú szőnyegei kerülnek bemutatásra. **(d. m.)**

Magyarország, 1938 XII. 11.

Karácsonyi
kiállítások

Csillag József

* **Kiállítások.** A müteremkiállitások szezonja most indult meg. Egyik müvész a másik után rendezi meg házi tárlatát, hogy karácsonyra némileg jobb helyzetbe kerüljenek. Igy most nyilt meg *Csillag* József, a tehetséges fiatal tájképfestő (V., Erzsébet-tér 8.), *R. Istvánffy* Gabriella (II., Kut-utca 7., *Királyfalvi-Kraft* Károly (IV., Veres Pálné-utca 19.) és *R. Barabás* Gizella (I., Horthy Miklós-ut 86. szám) müteremkiállitása, melyek dijtalanul tekinthetők meg.

M. 933. XII. 5.

M. 933. XII. 5.

Csillag József

szerepelt a magyarság néprajzi kiállításán.

M. 1933. XI. 5.

Csillag József

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

M. H. 1933. IV. 16.

Csillag József

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tár-
latán.

M. 1933. IV. 16.

Csillag József

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

B H. 1933. IV. 16.

Csillag József

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

EU 1933. IV. 16.

Csillag József

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

P. H. 1933. IV. 16.

Csillag József

Szerepel a szentesi képzőművészeti kiállításon

Magyarság 1927 IX-28

Csillag József

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Kazalrakás és Cséplés.

Pesti Hirlap
1934.I.17.

Csillag József

"Vasárnap délelőtt" c. műve a Műcsarnok őszi tárlatán.

P.H.931.X.16.

Csillag József.

A Nemzeti Szalonban a független művészek kiállításán partelljai szerepelnek.

Pesti Hírlap, 1927. szept. 8.

Csillag József

Vár, Ország-ház u 22. sz. alatti
műtermében kiállítást rendezett.

M.930.XII.16.

MDK

Csillag József

Szérüskert c. festménye, a Nemzeti Szalon 1939-es kiáll.-án.

(esszi): Kiállitásokról.

Magyar Nemzeti Művészet,1939.4.sz.95,96.l.

MIK

Csillag József

Aratás

KmTárs. 1938. őszi tárlat, 29 l.

ági termékek szállitására.[78] Kelet
k a hátikosarat különböző termények
tovább folytathatjuk kelet felé és
yről adatunk, feltehetjük, hogy a
cstermelő területeken megtaláljuk.
mból, ott a "xá" nemzetiség indiai
unkának beillő hátikosarat készit.
kukorica, bambuszhajtás, és külön-
ekor és szállitásánál.[8o] Ugyancsak
a rizs és tea aratásnál, ill. szedé-
eszköz,[81] valamint Mongoliában[82] és
s a hátikosár. Kinában két tipusát
: 1. olyat, amelyben a gyermeket

MDK

Csillag József

Takarmányhordás

KmTárs. 1938. őszi tárlat, 29 l.

Csillag József MDK

Vasárnap délelőtt, pasztell

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Csillag József MDK

Aratás, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállítás

Csillag Ferenc

festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. „Téli tabán."

Pesti Hirlap
1929.VI.16.

M.D.K.

Csillag József épitész

Családi nyaraló, Balatonfüred, repr.

Magyar Épitőmüvészet 1965/6. 33.l.

Csillag Ferenc

festőművész

Független Művészek Társasága kiállítása - Nagykunizsán a kaszinó termeiben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VI.7.

Csillag József

Független Művészek Társaságának kiállítása - Kaposváron - művével szerepel.

Magyarság
1929.V.24.

Gillay Ferenc

Független Művészek Társasága kiállítása - Kaposvárra - művével szerepel.

Pesti Hirlap
1929.V.23.

Csillag Ímf

festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Szűcsebben, kevesebb tiraisággal dolgozik (Tarló-
szántás)

Nagyország
19 9.IX.8.

Csillag Tímf

festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel

Tarlószántás c. vászna.

Pesti Hirlap
1929.IX.8.

Csillag József

MDK

Betakaritás

Miesarnok 1939 Téli tárlat

MDK

Csillag József festő

egy szép darabbal szerepelt az
1931-es tárlaton.

(97.) Magyar Akvarell- és Pastellfestők egyesülete.
Képzőművészet. 1931 43-44 sz. 186. l.

Guillaume Fénaigle, Lexicographe?

qui aurait travaillé auparavant sur
l'O.E.D. — en Angleterre.

(qui) Mergen Alexandre — Spécialiste
Département 1931 43-44 — Rue 1

MDK

Csillag József

Vitorlák, paszt.

Pipaszó, "

MAPE 12.kiáll. kat. N.Szal. 1926. máj.

9 l.

MDK

Csillag József, festő

A Hadnagy utca vége.
Firenzei temetés.

Nemz. Szalon. - A Független Műv. Tars. IV. kiáll.
1931 XI. - Kat.

MDK

Csillag József

Nyári jászolnál

KMTárs kiáll. 1941. dec, Mücs. 12. l.

MDK

Csillag József

Tabán

Téli Tabán

N. Szal. tavaszi kiáll. 1929. jun.

5 1.

MDK

Csillag József festőm.

Főzőcske, repr.

Oskolás lány, "

Vidéki centrumok. Képzőművészet, 1929.25.sz.
238 l.

Szombathely

MDK

Csillag József , festőmüv.

Főzőcske, repr. kép

Oskolás lány, repr. "

Vidéki centrumok. Képzőmüvészet, 1929. 25.sz.

238.l.

MDK

Csillag József

Esti szél, paszt.

[illegible] 1928.

Magy.Akvarell és paszt.festők 14.kiáll.N.Szal.1928.okt.
6.l.

MDK

Csillag József

Napkelet, paszt.

Laguna, " "

Önarckép, "

~~Képzőm.Fiink.ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.~~

Magy.Akvarell és paszt.festők 14.kiáll.N.Szal.1928.okt.

6. 1.

MDK

Csillag József

Takarodás, of.

Téli Kiállítás. Mücs. 1935. nov.
33.l.

MDK

Csillag József, festö

Cséplés.

MMTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc.Gyüjt. kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 29.l.

MDK

Csillag József

Hetivásár.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 26.l.
Mücs.

MDK

Csillag József

Március.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 25.l.
Mücs.

Levasseur Gaillard. Lato. Gen.-Maj. S.J.

Mirco.

Gaillard Lorenzo

Malaguna.

MDM

CSILLAG JÓZSEF

Aratás. Olajf.

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.
21.oldal.

Csillag József

méltóan sorakozik a kiválók közé.

(Dékány András):
Független Művészek a Nemz. Szal. Can.

M. 931. XI. 15

MDK

Csillag József

Cs.J. rézkarcai Bruxellesben. Képzőművészet, 1929. 25.sz. 235 l.

ML

-

a festészet érvényrejuttatását a non
ista irányokkal szemben. Évenként
okon hirdették elveiket.

7. sz. végén dolgozott/:

Csillag József MDK

Nyári jászolnál

Műcsarnok 1941 Téli kiállitás

Csillag József

Tavaszi Szalon - Nemzeti Szalonban - képével szerepel "Nyirfák"

Pesti Hirlap 1931.VI.21.

Csillag József

MDK

Aratás

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Csillag József festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével vett részt.

Magyarság 1931.IX.20.

Csillag József festőművész.

Őszi tárlat - Nemzeti Szalonban - képével vett részt
/olajfestmények,akvarellek/

Magyarország 1931.IX.20.

Csillag József

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepelt /hangulatos nyirfái/

Magyarország 1931.VI.21.

MDK

Csillag József, festő:

Behordás

Of. -

Alk. Műv. Ház. - XVI. kiáll. - 1943 aug. - Magy. Mesterek.

Jegyz.

MDK

Csillag József, feshő
Behordás, of

Alk. Művenkár, - XIX. Kiall. - 1943 okt. - Magy. Mesterek.
Jegyz.

MDK

Csillag József, festö

Delelés. olf.
Téli sár. "

Nemz.szal.-A Független művészek Társasága.III.kiáll.
1930.okt. Kat.

MDK

Csillag József, festö

A kenyér. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Téli tárlat..1932.dec. Kat.

Csillag József

a Társ. Bitumtető plismerősében részesült.
(Függetl. Mű.-k Társ. nak IV. őszi kiáll.)

József Ferenc fhg. és Anna fhgnő látogatása
a N. Szal. Can.) - N. U. 931. XI. 22.

Csillag József

kép falusi részletekkel szerepel a kiállításon. (Nemzeti Szalon).

(– – ó): Független Művészek Társasága.
P. H. 931. XI. 15.

Csillag József

tabáni részlete kitüntető elismerésben rö-
szesült.

Független Művészek T. kiall. - a. (- Nemz. Szalon.)
P. H. 931. XI. 22.

Csillag József

„Vasárnap délelőtt" c. képe a MAPE kiállitásán.

Kézdi Kovács L.: A Müss. őszi tárlatra.

P. H. 931. X. 18.

Csillag József

kép tájképe hozzájárul a
N. Szal. kezonzáró kiáll.-nak
magas nivójához.

Dékány András
M. 932 VI. 19.

Csillag József MDK

A Holdvilág utca, olf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállítás

MDK

Csillag József

Dékány A.: Kiállítás a N. Szalonban. Magyarság 1929. okt. 13.

MDK

Csillag József

Az Uj Szalon kiáll. Képzőművészet 1934. VIII. 74. sz.
144.l.

MDK

Csillag József

Rónay K.: Az 1939-es Szalon. Képes Krónika 1939.
63-64.l.

MDK

Csillag József festő

Műveivel résztvett a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

Cikk: A Nemzeti Szalon tav.tárlata.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

MDK

Csillag József festőművész

Résztvett a Független Művészek vidéki vándorkiállitásain.

Cikk: A Független Művészek Társasága vándorkiállitása.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

MDK

Csillag József festőművész

Résztvett a Független Művészek vidéki vándorkiállításain.

Cikk: A Független Művészek Társasága vándorkiállítása.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

MDK

Csillag József

Kazalrakás.
Cséplés.

Képzőm.Társ.1934.évi téli kiáll.tárgym.
Jan.14.-Febr.11.

MDK

Csillag József

A N. Szalon tavaszi tárlata. Képzőművészet 1931.
42. sz. 164.l.

MDK

Csillag József

Cséplés

Kazalrakás

Képzőművészet 1934. 37.l.

Csillag József

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

PH. 1932. XII. 25.

Csillag József

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

EK 1932. XII. 25.

Csillag József

Szegelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

u. 1932. XII. 28.

MDK

Csillag József

/d.m./: Téli tárlat. Magyarország 1939. jan. 29.

Csillag József, festő (és grafikus) 1 sz.

1894. Györszentmártonban. 1917–24. a bpesti képzőművészeti főiskolán Révész Zsigmond ~~tanult~~ s rajztanári oklevelet szerzett. Közben a kecskeméti és pécsi művész-telepen dolgozott. Tanulmányuton volt Firenzében, Romában ~~[illegible]~~ Velencében és Pádnában. (1928 Festményeitet Pécsett, 1929. Brüsszelben rézkarcaiból volt Ajust kiállítása. 1930–34. mindenérben és 1938 minterem kiállításai voltak. 1929. Tabán a dépére a Nemzeti Galonban kitüntető elismerést kapott. Téli táfep, Mikor a nap pröbel kisütni c. képe a kecskeméti ~~[illegible]~~ Múzeumban van.

legyen.

Tisztelettel

tolt és már nyi

konnat L Hibján

tanárok (Bp

portantalóny

méltóztassek

Fogadja

nitisét

L engedélyezni és az ösztegnek

Budapest, febr. 15. 1911

Nagyméltóságú gróf Khuen-

ő u. és ap. k. Felsége v. b. t. Tan

Szavajja, kis Miniszterelnöke

Csillag József
festő
U. 3560

Műterem kiállítása
Ospesten 60 festmennyi
24 szines rézkarc.
Parasztgenreinek jobb
darabjai Virradat, Poli-
tika, Kár volt, Dekló
tehének, Szántás, Birka-
nyáj,
tabáni
részletek

MŰEMLÉKEK OFSZ. ÉCS BIZOTTSÁGA
20 2 1930
1930 nov. 10.

Neje Csillagné Mágó-
csy Ebus festőnő

Pesti Hírlap 1930. dec. 20.
(Műterem kiállítások.)

14130/1939.szám.

III.

Hiva

776/938. szám alatt kelt

séget, hogy az egregyi te

számu rendeletemmel kiuta

52 f kiadási végösszeggel

Felh

Csillag József
festom.-tanár

Karácsonyi műterem kiállítást rendezett.
Az elsők közé tartozik ez a lehiggadt,
a magyar vőj népszigeiher rugaszkodó
művész. Nagyszabasu igyszerű jelző illik
legjobban rá.

(D. A.): Csillag József műterem kiállítása.
M. 930. XII. 19.

Csillag József

M. 929. XII. 8

* **Magyar festő sikere Brüsszelben.** *Csillag* József, akinek a hazai kiállításokon is szép sikere volt, nagy eredményt ért el mostani brüsszeli kiállításán. A *Galeries des Artistes Francais* termeiben van *Csillag* József kiállítása, melyről a brüsszeli lapok a legnagyobb dicsérettel irnak, köztük a *Midi* is, *Desbonnets* kritikus tollából elismerően nyilatkozik róla. „Ennek a nálunk eddig teljesen ismeretlen müvésznek a kiállitása — irja *Desbonnets* — komoly tehetségü grafikust és pasztellistát mutat be. Pasztelljei a fénynek és a szineknek nagyszerü átszürődései. Hisszük, hogy hamarosan sokra fogja vinni, mert tehetsége még fejlődöben van. Sok festőiség és mindenekfelett nagy őszinteség jellemzi, stb." *Desbonnets* részletesen foglalkozik *Csillag* József majd minden képével, részletesen analizálva tudását és müvészetét.

M. 929. XII. 8.

Csillag József festő

Csillag József festőművész, akinek rézkarcaivat külföldi sikerei is voltak, ezuttal az olajtechnikában mutatta meg piktori vénájának bőségét. Erőteljes színfoltjai és finom előadású rajzkulturája adnak értéket olajképeinek. Ezek a képek már azt igazolják, hogy túl van a mesterség eszközeinek keresésén és ami művészi becsvágyát felkelti, az a magyar táj couleur local-ja, mely minden egyes képén markánsan nyilatkozik meg. Figuráiban épp úgy mint tájképein a magyar táj speciális hangulata uralkodik.

Képzőművészet

1931. 36. sz. 18. l.

Műterem kiállítás

Csillag József

— **Műteremkiállítás.** Csillag József festőművésztanár karácsonyi műteremkiállításán (Erzsébet-tér 3), mint a magyar föld, magyar nyár, magyar munka levegőjének és szineinek festőpoétája mutatja be munkásságának legfrissebb termését. Kellemes, szines, mozgalmas olajfestmények és pasztellek ezek, amelyeken az aratás, cséplés, mezei munka hangulata éled, közbül néhány vásári jelenet és az őszi Bakony ízes, friss szineivel. A művész felesége, *Cs. Mágócsi Etus* erősen megfestett arcképekkel szerepel a kiállításon.

P. H. 934. XII. 1.

P. H. 934. XII. 1.

Csillag József

Művével szerepelar
Uj helyenban ren-
derett Tabáni
Kiállításon.

m. 934. v. 6.

Csillag József

szerepel a Független Művének Társaságának klubhelyiségében rendezett karácsonyi képvásáron (Erzsébet kit 41)

8 ó. ü.	929.	XII. 15.
P. H.	929.	XII. 17.
P. H.	929.	XII. 22.
újság	929.	XII. 15.

Csillag József

Független Művészek Társaságának kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

M.929. X.13.

Csillag József

festőművész

Téli Kiállitás - Mücsarnokban - képével szerepel.
Igaz érzésben és hangulatban.

Az Est.
1935.XI.17.

Csillag József

Kiállitások.

A Karácsony előhirnökei, a műterem-kiállitások, ép úgy elmaradhatlanok, mint tavasszal a fecskék. Ezuttal két igen figyelemreméltó gyüjteményt láthatunk Az egyik *Csillag József* és felesége, egy vérbeli művészpár kiállitása az Erzsébet-téri Cziráky-udvarban. Mindketten kitünő magyarsággal tolmácsolják a falusi életet, a parasztudvarok poézisét, hangulatos ákácos utcákat, szines tarka tehéncsordát, Csillag József külön emlékképekben a Tabán romantikáját is. Kitünő grafikai lapjai is vannak.

P.H. 933. XII. 3.

Csillag

Független Művészek Társaságának
őszi tárlatán képével szerepelt.

Pó4. 929. X. 13.

Csillag József

"Téli sár" c. művével

szerepelt a Független Művészek Társasága tárlatán.

P.H.930.X.5.

Csillag József

Tájképeivel szerepelt a Független Művészek Társaságának kiáll.-án.

M.930.X.5.

Csillag József MDK

Aratás

Takarmányhordás

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Csillag József

Kiállít

M. 932 IX. 4.

Csillag József

MDK

Cséplés

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Csillag József

MDK

Kazalrakás, olf.

Cséplés, olf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

Csillag József MDK

Takarodás, olf.

Micsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

MDK

Csillag József

A Nemzeti Szalon téli tárlata. Képzőművészet 1933.
57. sz. 38.l.

MDK

Csillag József,

érzéssel, hangulattal telt munkáival szerepel.

Szomory Dezső: A Műcsarnokban Székely Bertalan és Téli kiállítás. - Az Est, 1935.nov.17. 13.l.

MDK

Csillag Lajos

Bossány Emma

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutató
22 l.
1937. nov. Mücs.

Csillag József

A Holdvilág-utca

Tavaszi Tárlat. Micsarnok, 1932. április,

23 1.

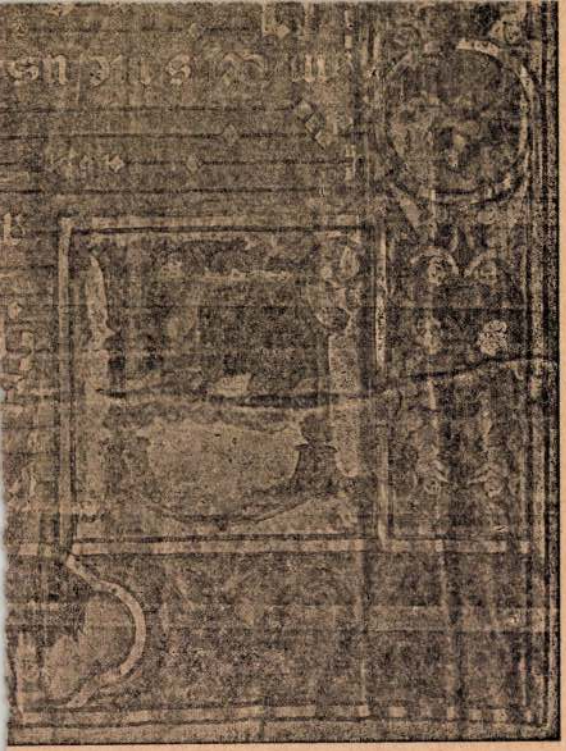

Csillag József

Behordás, olaj

Alkotás Művészház XVI. kiállitása. 1943.
aug. 1 1.

Csillag József.

A Független Művészek Társasága
székesfehérvári vándorkiállításán
bemutatja műveit.

Magyarság, 1928. jún. 26.

Csillag József MDK

Március

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Csillag József

MDK

Hetivásár

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

MDK

Csillag József

Magyar Nemzeti Művészet 1938.4.sz. 63.l.

Csillag József MDK

Öregek, pasztell

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

Csillag József

Templomozás c. festmé-
nyének szines repr.

Pesti Hirlap Vasárnapja

1934. máj. 20.

[illegible]

Csillag József

festő

Virradat ei

Téli sár c.

képei repr.

Rát Str. 134. l.

Ungerrel

GURA ÉS WIGAND
hírlap-könyvbizományos
sorsjegyárusító
SZOLNOK

T.

E U R Ó P A

Film, könyv, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

B u d a p e s t.

V. Rothermere utca 12.

Csillag József
festő

Kefeltlex. 137. l.

Élet. arck.
u. o. 519. l.

megírva

Csillag József festő

V. Erzsébet-tér 3

MKSz 1947

Csillag József

műteremkiállítása
emlitve

Képrőművészet
1933. 18. l.

Csillag József

festőművész - tanár

gyűjteményes kiállítása.

(V. Erzsébet - tér 3).

Emlékre

Képzőművészet

1934. 79. sz. 252. l.

5 kr.
téglavörös

Csillag József festő.

Magyarország 1938 dec. 11.

Karácsonyi kiállítások

Csillag József az Erzsébet tér 3. számú ház VI. emeleti gyönyörű napsugaras műtermében mutatja be az utolsó években festett képeit. Az év nagyobb részét a Dunántúlon tölti. Képein a tájak, a végtelen búzamezők fölé hatalmas magas ég borul s a dolgozó emberek, mint apró szorgalmas hangyák nyüzsögnek és végzik eleve elrendelt munkájukat. A felhős égbolt békésen öleli körül a vibrálóan mozgalmas jeleneteket. *Csillag* eleven könnyedséggel és lelkiismeretes ecsettel festi meg őszinte lélekből fakadó derűs magyar tájait.

Csillag József

festő

kép és szövet

Művész-Élet

1932. nov. 15.

8. 1.

P.: Cs. J.-nél

(Néffel)

Sopron, Dehdromság

243

Csillag József

festő

Kazalrakás

c. képe

repr.

(Műcsarnok télitárl.)

Művész Élet

1934. 1–2. h.

kiffel

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Csillag József épitész M.D.K.

Dijnyertes pályamű 25 00 Ft

Társtervező: Jankovits Tajos

Döntettek a miskolci belváros rendezésének tervpályázatáról

Magyar Nemzet 1963. április 27. 5.l.

MDK

Csillag József, festőm.

30. Szérüskert. Olf.
31. Rakodás. "

Az 1939-es Szalon katalogusa.
Nemz. Szal. 1939.jun.10-25.-ig.

MDK

Csillag József, festö

Leányok. TXXXXXXX Olaj.

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1932. szept. Kat.

MDK

Csillag József, festö

Holdvilág ucca.	Olajf.
Hadnagy ucca.	"
Havas Tabán.	"

Uj Szalon.-Tabán Kiállitása. 1934.máj.-1934.ápr.
Kat.

MDK

Csillag József, festö

A durcás. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Ősi Tárlat. 1931.szept. Kat.

Csillag József

festő

Felhők c. kép

repr.

Képzőművészet

1933. 126. l. kép

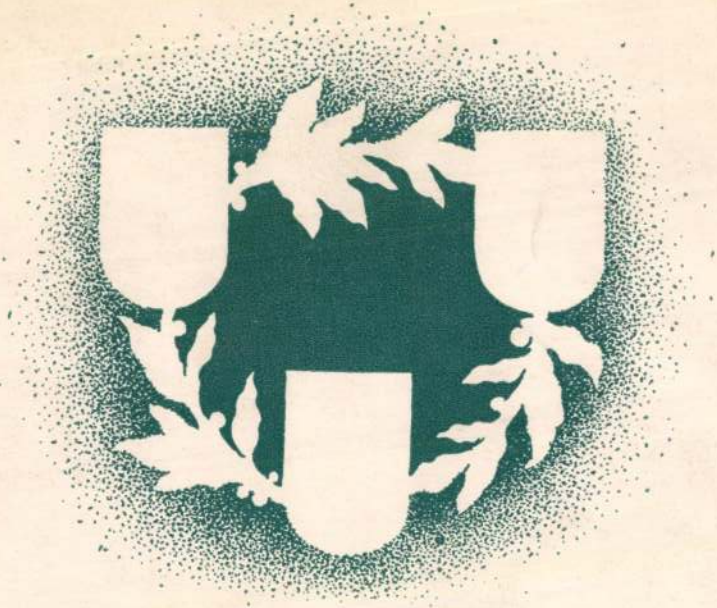

A MAGY. KIR.
VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

Csillag József festő

Thomas Antal

festő és építész

* **Csillag József és Thomas Antal kiállitása.** Most kezdődik meg a müteremkiállitások szezonja s elsőnek *Csillag* József festőtanár és *Thomas* Antal kiállitásairól emlékezünk meg. *Csillag* József mütermében (Erzsébet-tér 3.) mutatja be kollekciós anyagát. Esztendőkkel ezelőtt még meglehetősen tompa szinekkel dolgozott és most egyszerre megváltozott egész előadásmodora. Minden szikrázik, minden él és lüktet a vásznain, — tele van szingazdagsággal és elevenséggel. Ez az ut hálásabb s kétségtelenül többet ér, mint a régebbi iránya. A falu kis élete, az emberek jövése-menése, álldogáló, vagy kocsival együtt vágtató lovak, igy egy ilyen uj lelkiséggel és meglátással, sokkal többet adnak a nézőnek és főként önmagának is. — *Thomas* Antal a *Fézsek Klub* különtermében rendezett kiállitást. Versec város elevenedik fel előttünk vásznairól, ez a szép bánáti, meghatóan finom, szinte levendulaszagu város. *Thomas* Antal azok közé a festők közé tartozik, akik a házakat és általában a városok összhangját, utcák életét az épitészek szemszögén át nézik. Bizonyosfoku arhitektura van munkájában és ez olykor banálisan hat, fényképszerüen. Ebben az esetben azonban nem, — *Thomas* Antal beleadta minden szeretetét, minden lelkesedését ezekbe a képekbe. Előttünk él Versec és ha megállunk a képei előtt, benne élünk ebben a városban. Kiállitása értékes és igazán figyelemreméltó. Meg kell nézni mindenkinek, aki valaha ott élt a Bánátban.

Magyarság munkor vott a kiáll.

1938 dec. 11.

Kitünik Thomas életrajzából.

ist eine umfangreiche Dichtung von mehr als 24 tausend Versen. Wolfram von Eschenbach gilt als Dichter und Vorleser in einer Person. Er schreibt seine Dichtung auf Wunsch und auf Bestellung seines Herrn. Er bearbeitet bekannte Stoffe der französische Ritterromane. Der Landgraf sorgt für seine Dichter, und die zeitweilig seinen großen Hofhalt angehört haben, wie Heinrich von Veldeke, Walther von der Vogelweide und viele andere.

Csillag József festő

Szénahordás c. képe repr.

Magyar Sors.

1937. 5. 7. kép

Csillag József

festő

Cséplés c. képe repr.

(Műcsarnok, téli tárl.)

Művész Kurír

1938. 1–2. sz.

11. l. – kép

Csillag József

*** Csillag József és Thomas Antal kiállítása.** Most kezdődik meg a műteremkiállítások szezonja s elsőnek *Csillag* József festőtanár és *Thomas* Antal kiállításairól emlékezünk meg. *Csillag* József műtermében (Erzsébet-tér 3.) mutatja be kollekciós anyagát. Esztendőkkel ezelőtt még meglehetősen tompa színekkel dolgozott és most egyszerre megváltozott egész előadásmodora. Minden szikrázik, minden él és lüktet a vásznain, — tele van színgazdagsággal és elevenséggel. Ez az út hálásabb s kétségtelenül többet ér, mint a régebbi iránya. A falu kis élete, az emberek jövése-menése, álldogáló, vagy kocsival együtt vágtató lovak, igy egy ilyen uj lelkiséggel és meglátással, sokkal többet adnak a nézőnek és főként önmagának is. — *Thomas* Antal a *Fészek Klub* különtermében rendezett kiállitást. Versec város elevenedik fel előttünk vásznairól, ez a szép bánáti, meghatóan finom, szinte levendulaszagu város. *Thomas* Antal azok közé a festők közé tartozik, akik a házakat és általában a városok összhangját, utcák életét az épitészek szemszögén át nézik. Bizonyosfoku arhitektura van munkájában és ez olykor banálisan hat, fényképszerűen. Ebben az esetben azonban nem, — *Thomas* Antal beleadta minden szeretetét, minden lelkesedését ezekbe a képekbe. Előttünk él Versec és ha megállunk a képei előtt, benne élünk ebben a városban. Kiállitása értékes és igazán figyelemreméltó. Meg kell nézni mindenkinek, aki valaha ott élt a Bánátban.

M. 932. XII. 6.

M. 932 XII/6

mindig helyes politikája miatt elesünk attól az örömtől, hogy kedves magyar filmsztárjainkat lássuk. Hát beszéljen az a film angolul! Ha nem magyar, akkor ugyis mindégy, hogy francia, kinai vagy német! A feliratokból és játékból meg lehet érteni.

— Mi a következő filmterv? — érdeklődöm.

Bánky Vilma keze gyönge mozdulattal rebben a levegőbe.

MDK

Csillag József, festö

Nyirfák. Olf.
Jön a tavasz. "

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat.1931.junius. Kat.

MDK

Csillag József

Gy.N. cikke. Képzőművészet, 1928. 14.sz. 229. l.

CSILLAG JÓZSEF

/ 1894 - /

Aukción:

Csillag : Getreideernte.
Öl auf leinwand, 59x79 cm. Sign.

München, Neumeister,
Auktion 199. November 1980.
Katalogus sz. 1519., 129. old.

Csillag József

festő

l.:

E. G. I 218 l

Nógrády Gilbert W. 312

MDK

Csillag József, festö

Nyárfák.

Nemzeti Szalon.- Tavaszi tárlat. 1932. junius. Kat.

Csillag József MDK

Betakaritás

Mücsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Csillag József festő

KMTárd őszi tárl. 1938. nov. Mücs. 33 l.

MDK

Csillag József, festőm.

Cséplés. c olf.-eszineiben hatásos, friss.

/essi/: ?
Műcs. Téli tárlat. ?
Művész Kurir. 1938. 1-2.sz. 9.l.

MDK

Csillag József

Müteremkiállitások. Képzőmüvészet 1931. 18.l.

MDK.

Csillag József festőmüvész

A Nemzeti Szalon Tavaszi Tárlata.

Képzőművészet, 1929. 21. sz. 144.l.

MDK

Csillag József

A fügetlen művészek társaságunk pécsi kiállításán szerepelt

Cikk: művészet

Dunántúl, 1929.máj.5. 9.l.

MDK

Csillag József

művével résztvett a független művészek társaságának Pécsen rendezett kiállitásán.

Cikk: A független művészek társaságának kiállitása Pécsett.

Dunántul, 1929.máj.3. 7.o.

MDK

Csillag József

Cséplés, c. műve. (Műcsarnok, téli tárlat.)

Művész Kurir, 1938. 1-2.sz. 13.l.

Csillag József

1917/18 – 1919/20 és
1921/22 – 1923/24
Kecskeméti telep

Fertőszőmfőiskérk

1932-33 73. l.

Lépem Fóisk Évk

vései végképen beteljesednek. *Barát.*

GOTTLIEB, *Conrad,* a XVI. sz. végén német intarziamester. Az innsbrucki udvari templom szentélyében

Csillag József

Munsarnok
1926. téli kiáll. 470
1922.

1928. koll. kiáll. feleségével
Pécsett.

1929. rézkarcaiból kiállítása
volt Brünnelben.

Mutterem kiáll.
1930, 1931, 1933, 1934

1938.

Velde Jan van: Asztal különféle Tárgyakkal 553 (658), 190 (5), — Csendelet 553 (658), 3540 (494)..

Csillag József

MAGYAR MŰVÉSZE

1928, 399

Pacher B:

Dirás;

Cs. Istvánról

van tró

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Csillag József

30 Nyárfák 500.—

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

V

Csillag József

festő Műcsarnok

1931. őszi tárl. III. 344 ✓ MAPE

1932. tav. tárl. 386 — ✓

Csillag József festő

Erzsébetter 3.

1934. Szél Kiáll. 227, 229 ✓

II. Soliman

Mellig és ~~[illegible]~~
elmélkednék. ~~[illegible]~~ K
Lehajtott gallérú köntöse b

„438. Histoire de
SOLYMAN SECOND
QVATORZIESME EMP
DES TVRCS.

s a kép alatt:
QVAND CHARLES
Se déchiroient tous
Ce Vautour rauissa
Enleue Bellegrade, &

A lap hátán, mely a 437,
franczia szöveg olvasható.
Rézmetszet, mérete

Ltfra

Gmkt — Csillag József

1926 téli: Grejek, pasz

1932 tav: A Holdvilág-u. I of

1934 szept-okt (N. Munkahét)
Aratás I; of

1934 téli Kazalrakás) of
Csíplés I

1935 téli Takarodás of

1938 téli Csíplés II

1938 ősi Aratás II
Takarmány hordás

1939 téli Betakarítás

1940 tav. Március
Hetivásár

1941-42 téli: Nyári jászolnál

1942-43 téli Aratás III.

35721 szám.

A bizottság f.é.
s a szt-jobbi apátság hajdani
lentését tudomásul vevén, egyid
akadálytalan folytatása érdek
Sztehlo Ottónak
terjesztett utiszámlája f.é.
Budapest, 1903 évi
A miniszter

Csillag József
festő

MHPE

1926

Műcs. kiáll. 1926tól
Pipics III. l.

..... szám.

1

Műemlékek Ors

Tárgy:

Székesfehérvári püspök átírata az egyeki

A bead

Mellékl

Egyútta

Előirat

Utóirat

Másolta

Összeol

Csillag József

95 Vitorlák, paszt.	2500
96 Pipaszó, paszt.	7000

Nemzeti Szalon

1926. máj.

MAPE 12. kiáll.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

Csillag József

festő

l.

Nemzeti Szalon

MAPE 14. kiáll. 1928 okt.

Naphelet
Lagunna
Önarchép
Esti tél

} pasit

89	Prof. R. Franz arcképe	bronz	mgt.

v. Zülow Franz

90	A péknél	olajfestmény	1200.—

Csillag József

MAPFE 1928 okt. Erdélyi

4 pasztell V

1931 ősz (tűnős)

Vasárnap d.e. pasz

568

Erhard Johann Christoph

Az ötrösszetér. Rk.

K. 250.

220 m. 182 ½.

Csillag József

festő

(nem szegedi)

Jegenyesor, pantell

Szeged 1928 II

Az Alföldi Mův. Tár.

II. kiáll. 1928 dec

(Szeged)

43.612. — K

Exp. 19

Osszeolv

elnök h.előadó

sége

B u d a p e s t

Csillag József

Uj Szalon

1934 máj. Tabán kiáll

Holdvilág u. II.
Hadnagy u.
Havas Tabán
) of

45630 szám.

A bizottságnak f.é.jun.h
egykori u.n.Hunyady vár ügyében ke
a vonatkozó terveket megfelelő elj
küldöm.

Budapesten, 1903 évi juli

A miniszter helyet

Zie

államtitkár.

Alkotás Csillag József

1943. aug. XVI. kiáll

Bchordár II, of

1943 okt. XIX. h.a.

48639. szám.

A csanádi egyházmegy
hivatalos használatra megküldö
Budapest, 1913. ápril i
A miniszter rendelet

Andor hő

Csillag József

nül. 1894.

Mü RKV. VII. (1948)

aukc.

Szenahordás, of.

D

MDK

Csillag József

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.
Képzőművészet 1929. 144.l.

Csillag József

Nemzeti Szalon

Csillag József.

1926 Aquar és paszt.festők kiáll.
Vitorlák,paszt.
Pipázó,paszt.
1927. Független müvészek kiáll.
Főzőcske,paszt.
Bárkák,paszt.
Velencei kanális,paszt.

1928 Aquar és past.festők kiáll.
Napkelet,past.
Laguna,past.
Önarckép,past.
Esti szél,past.

1928 Őszi tárlat.
Tarlószántás,past.
Zsuzsanna,olajf,

1929 Tavaszi tárlat.
Tabán,
Téli Tabán,

1929 Őszi tárlat.
Tarlószántás

1929 Független müvészek kiáll.
Faluvége,olajf,
Cigány lány,olajf,
Felhők,olajf,

1929 IV.bajai és IV.Kecskeméti kiá
Tarlószántás,olajf,
Istálló,olajf,
Vásár,olajf,
Tanya,olajf,
~~Jegenyék past.~~

1931 Tavaszi tárlat.
Nyírfák,olajf,
Jön a tavasz,olajf,

1931 Őszi tárlat.
A durcás,olajf,

1931 Független müvészek IV.kiáll.
A Hadnagy u.vége,
Firenzei temetés

1932 Tavaszi tárlat.
Nyírfák,olajf,
~~Jön a tavasz,olajf,~~

1932 Téli tárlat.
A kenyér,olajf.

1933. Tavaszi tárlat.
Felhők,past.

1939 es Szalon ki áll.
Szérüskert olajf,
Rakodás,olajf,

1932 évi
Leányok,of

CSILLAG JOZSEF

Aukción:
Csillag : Getrideernte in Ungarn.
Öl auf Leinw., 60x80 cm.

München, Neumeister
Auktion 211. Okt. 1982.
Kat. Nr. 970. S. 95.

CSILLAG, Jozef kőműves

1787 Porsony

An 1998. 241.

Lakozó nemes és nemte-
lőző, és két példányban is
ak tekinthető példánya és
zeírás között lényegi eltté-
épest megváltozott, a kas-
kapuig ott átsétáltak a mai
oldalának déli végéhez és
összeírás tartalmazza a la-
l, hogy katolikus. Feltéte-
súval kell számolni, mint
n tudható. A lista megad-
n, ha a telek jobbágyi, te-
negyed, fél és negyed ses-
gy hajdú.
következő összeírást, „Pá-
akk in Ao 17-is die 29 July
nyi ideig tartott egy ilyen
ó nevén túl a telkeket há-
y mekkora a sessio mére-
lyen kiváltság rejlett a kú-
nscriptiósak, tehát inkább
tét csak abban az esetben

lom a belső városi telkek
gazi ismeretének hiányá-
csak azon házakat írták le,
tulajdonos, és belemásol-
a. Tudjuk, hogy akkor az
nyozó leveleket és ezt, a
házakat tartalmazó könyv
dás nyelvén kerültek be.

Csillag József

festő

Kérőskert, olaj.

Rakodás, olaj:

Nemzeti Szalon

1939-es Szalon

V

Csillag József

I. Országhár u. 22.

1927. Független Művesek kiáll. a Nemzeti Szalonban

Főzőcske
Bárkák
Velencei kanális
} pasztó

1929 (k.o.) Falu vége
Cigánylány
Felhők
} of

QUITT LIPÓT ÉS TÁRSA

vászon, szőnyeg és szövetáruk
gyári raktára

BUDAPEST, VI., KIRÁLY UCCA 32. SZ.

Telefon: Lipót 911—86.

1209 Grawl Nagyságos Szendi

Sajnálatunkra kénytelenek v

lasztott részletfizetéseket 8 napo

mert ellenkező esetben a behajtáss

Tartozás összege: 163·64.

3437 Szántó I.

~~Csallóközi Farkas Lőrinc~~

~~Csányi Lajos~~

~~Csermely János~~

Csillag József

lásd

Független Művészek

Társasaga. (N. Szal.)

1929. okt.

Katalogusa

könyvtárambam

V

1930 (k.o.) Delelés Téli sár) of

nénytár 1931 .(k.o.) A Hadnaga u. vége Ferenczi temetés) of

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
fényrép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

MDK

Csillagné Magócsi Etus, festö

Ösz. Olf.

Nemz.Szalon.-A Független Müvészek Társ.-III.kiáll.
1930.okt. Kat.

Csillagné Mágócsy Etus, festő MDK

Pásztor. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

Csillagné Magóczi Etus

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

Pfl. 1933. IV. 16.

Csillag Józsefné Mágocsy Etus

erőteljes, kép falusi részleteivel kerepel, mint férje

(Kiáll. Neuvz. Sz.)

(--ó): Független Művészek Társasága.

P. H. 931. XI. 15.

Csillag Józsefné

Műteremkiállitása.

P.H.933.XII.3.

megirva

Csillag Józsefné vül.

Mágocsy Étus

festő

V. Erzsébet-tér 3

MKSz 1947

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Telefonszáma: .....

Egyéb életrajzi adatai (munkái, tevé-
lése, sikerei, életének jelentősebb etapjai, le-

.....

.....

.....

Mágocsy Étus

műterem kiállítása
emlitve

Képzőművészet

1933. 18. l.

Mágocsy Etel

1923/24 Kecskemeti telep

Ferkèpzomfoiskèvk

1932-33. 112, l.

Nagy József dr. Jógimn. tanár

VI. 311.

Csillag Józsefné

Magócsy Etus

festa

C.

E. G. I. 2181

Csillagné Mágócsy

Etus

Hul. Siklós

Életr. I.

Bozmagyarlex

213 h.

férje Csillag József festő

Gillag Tösset, építész

Ok

Harmad-magával 14000 ft.-s II. díjat nyert Szeged északi városszéne rendezésére kiírt terv-pályázaton.

-: Kihirdették a szegedi városrendezési terv-pályázat eredményeit

14. l.

Népszabadság. Bp 1960. júl. 3. [Vidéki]

Csillag József

~~XXXXXXXXX~~ építész M.D.K.

A Zánkai Központi Uttörőváros tervpályázaton III. díj

Társtervező: Zalaváry Lajos- Csontos Csaba - Dobozi Miklós- Kádár István- Marosi József- Falat Imre- Tolany Pál- Szabó Attila

Magyar Építőművészet 1966/2. 6-12.l.

Csillag József építőműv.

Regionális tervvárlat. Tervezői: G. J. Farkas Tibor, Gáll Pongrácz Béres István, Polonyi Károly (144)

~~Vár~~ Balatonfüred ált. rendezési tervvárlata (rajz) (146. l.)

Foto: Kenthelyi vállalati üdülő eredeti és átdolgozott terve, felépítés utáni képe. (162. l.)

Benámoló a Balaton fejlesztésének egyéves munkajáról. Ismert: Béres István, Farkas Tibor stb. Bp. 1958. 137-166. (Kluy: a magyar Építőművészetből) 162. 146. 144

K.Ö.K.

CSILLAG József építész

Keszthely, vállalati üdülő tervének átdolgozása Pepsi

Magyar Építőművészet 1958 (VII.) 4/5. sz. 164. l.

K.D.K

CSILLAG József építész

Balatonfüred üt. rendezési terv-vázlata (Repr.)

Magyar Építőművészet 1958 (VII.) 4/5. sz.
146. l.

M.D.K

CSILLAG József építész

Szeged, északi varosrész rendezése

II. dij

Tarstervező: Vinkovics J, Fekete M.

Terapályázati eredmények

Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 62. l.

Csillag József M.D.K.

VÁROSTERV

Résztvett a pályázaton / 15 000 Ft /

Társtervező: Viszkovits István

Eldőlt a Miskolc-Tapolca üdülőhely tervpályázata

Magyar Nemzet 1964. december 18. 3.l.

Csillag József [építész] 7 D4

A szombathelyi városközpont rendezésére
készített pályaművét díjazták.

-: Pályázat állandó építési kiállítás tervezésére
d. l.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 4. [Violéki]

Csillag József

1972-ben az Ybl Miklós-díj II. fokozatát nyerte el.

Magy.Ép.mův.1972.5.sz.17.l.

CSILLAG JÓZSEF, müépitész

Szombathely városközpontjának rendezésére meghirdetett országos nyilvános tervpályázat 1961.dec.é5 és 1962.ápr. 5.között.-44 értékes pályázat volt.-A 18.000 forintos II.dijat Vinkovits István és Csillag József nyerték.

406.old

HECKENAST JÁNOS: Napjaink városfejlesztési problémai
377.old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, XIX.évf. 1965
3.szám Szombathely 1965

CSILLAG JÓZSEF, épitész

Az 1961-ben a " Szombathelyi városközpont tervpályázatára" kiirt pályázat egyik pályatervét közösen Csillag József és Vinkovics István készitették. 18.000 forintos dijat nyertek. 93lold

KÁROLYI ANTAL: A szombathelyi városközpont tervpályázata 91.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1962. II.köt. Szombathely, 1962

a. D. K

CSILLAG József építész

Részvétel a pályázaton (18 000 Ft)

Társtervező: Vinkovics István

Döntöttek Szombathely centrumának épitési tervpályázatáról
110 000 forintot kaptak a pályázó épitészek

Magyar Nemzet 1962. április 27. 3.1.

Domanovszky Györ

Csillag József, Ybl-díjas építész (1923–1986).
Dénesi Éden: Búcsú, Csillag József 1923–1986.

Csillag József

1923—1986

Búcsúzunk Tőled, a szakmáját — a város és településrendezést — szívvel, lélekkel, emberszeretettel és tudással művelő kollégától, egy igazi embertől s én személyszerint egy felejthetetlen kedves baráttól.

Magyar Építőművészet, 1988., 2., 54-old.

Csillagné Magocsy

Etus

1930. Független Művészek Tárl. 9/
(N.Szal.): Ösz. of.

Csillané Mágócsy Etus.

1931~~és 32 es~~ Tavaszi tárlat.
Pásztor, olajf.

1931 Független művészek IV. kiáll.
Munka után, olajf.
Muskátlis ablakok, olajf

1932 Téli tárlat.
Cigányasszony, olajf.

1933 Tavaszi tárlat.
Mise után, olajf.

Nemzeti Szalon

Csillag Józsefné, Mágócsy Etus, festő; sz. Sikloson. Bpesten Glatter Arminnál, majd a képzőm. főiskolán Csók Istvánnál tanult. 1921-922-24. a Kecskeméti Művésztelepen Révész Imre mellett dolgozott T 1926. tanulmányúton volt Olaszországban. Öreg paraszt c. képe a pécsi muzeumban van.

a pécsi művésztelepen Rudnay Gy.

T s részt vett c. művésztelepek kiállításain.

Csillag József könyvei

Szám: 1194

Pesta's 20, 3560

Fejérvári György szerzői kézirattára, Sándor-könyvek -

Petőfi Hitlap, 1848. dec. 20. (könyvszerű kiadás)

omás

MOLNÁR JÁNOS ORSZ. KÖNYVTÁRA

150 1930
1938 febr. 21.

A m.kir.vallás-és közoktatásü
alatt a keb.számvevőség VII.o
solata.

Utasítom, hogy

Mágócsy Etus

Szefeltlex. 194. l.

után egy időre megbénult szellemi
életünk, s így érthető, hogy Pettenkofen
nem gyakorolt nagyobb hatást mű-
vészetünkre, ~~Mozgalmas, drámai ele-~~
~~venségű, a fény és árnyék ellentéteiben~~
~~vibráló, fesült hangulatú Buda~~
~~ezi~~ Bár ~~alkotásainak~~ művészi
kvalitása messze fölötte áll leg-
több bécsi kortársának, Rahlnak,
stb. akik viszont erőteljes hatást
fejtetek ki, a münchen-bécsi reto-
rikus stílus után ahitóló művé-
szeinkre. —

Csillag Józsefné

Pesső

Életr. arck.

Szefelslex 519. l.

M. D. K.

CSILLAG építész

Lásd:

Sámsondi - Farkas - Polonyi - Csillag - Kelédi közös tervük a pályázatos

Miskolczy László: Előregyártott panelház terpályázata
Magyar Építőművészet 1956. (V.) 4. sz. 121. l.

M. D. K.

CSILLAG József építész
és Nemes Árpád

Keszthely: Georgikon körüli terület
részletes rendezési terve (Repr.)

Gyárfás Iván: A városterezés jelen-
legi gyakorlata
Magyar Építőművészet 1956. (V.) 3. 17
68.

M. D. K.

CSILLAG József és
Szerdahelyi László

Debrecen: Déli iparterület (Repr.)

Gyárfás Iván: A városrendezés jelenlegi szakoralata
Magyar Építőművészet 1956. (V.) 3. sz.
72. l.

le. D. K.

CSILLAG József építész

Hercegszántó. Községtervezési terv.

Nagybaracska "

Farkas Tibor – Polonyi Károly: Beszámoló a délmagyarországi árvízsújtotta területek újjáépítéséről

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 242. l.

M.D.K.

CSILLAG József építész

Hercegszántó. Községfejlesztési terv

Nagybaracska. " "

Farkas Tibor – Polonyi Károly. Beszámoló a délmagyarországi árvízsujtotta területek újjáépítéséről

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 272. l.

M. D. K.

CSILLAG József építész

Farkas T. – Juhász M. – Szerdahelyi L. – Zsitva T.

Részvétel a pályázaton (Repr.)

Gronasztói Pál: A budapesti Árpád-híd pesti hidfőjének városrendezési terv-pályázata

Magyar Építőművészet 1957. (VI.) 5/6.
126-131.

Csillag József építész M.D.K.

Szeged északnyugati városrész tervpályázata

Társtervező: Vinkovits István, Fekete Miklós

II. díjas terv

Elekes Andrásné: Uj gondolatok az elmult év városrendezési pályázataiban

Magyar Építőművészet 1962/1. 14.l.

Csillag József éiptész M.D.K.
/VÁROSTERV/

Békéscsaba. Vasutállomás részletes rendezési terve.

Társtervező: Juhás z Jenőné

repr.

Magyar Építőm vészet 1963/ 1. 33.1.

Csillag József

A Városépitési Tudományos és Tervező Intézet mérnöke az Ybl Miklós-dij II. fokozatát kapta, az 1972 év müvészeti dijasai között.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 1.
XVI. évf. 14. sz. 4. lap.

Csillag József

az alábbi tervpályázaton megvételt nyert 14. számú terv egyik szerzője.

B.Kállai Ilona - Kiss Dénes: Esztergom városközpontjának új megformálása, tervpályázat, 1970. -
Magyar Építőművészet, 1972.2.sz. 8-13.l.

Csillag József, építész

A Π. f.-t kapta.

–: Átadták az idei Ybl Miklós-díjakat

5.

Népszabadság, Bp. 1972. március 31.

۸۵۷

Csillag József
építész

A VÁTI építészmérnöke az 1972.
évi Ybl Miklós díj II fokozatát nyerte
el.

—: 1972 évi Munkácsy díjak.
Művészet, 1972. április – 9 oldal

Csillag József

Pesti Napló 1938 nov. 30

Csillag Józsefné fájdalomtól porig sujtva jelenti, hogy legdrágább férje, gyermekeinek imádott apukája, a jóságos nagyapa és nemes emberbarát

Csillag József

építész

nov. 28-án, 57 éves korában, hosszú szenvedés után meghalt.

Gyászolják leányai **Adél, Ilonka, Mimi,** veje **Benedek Ernő,** szemefénye kis unokája **Péterke.** Öcse **Moller Vili** és minden emb r, aki ismerte.

Temetése november 30-án d. u. 3 órakor a rákoskeresztúri izraelita temetőben.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük!

az

1 FILLÉR B.P.

Icso

jegyé

3-ik ELŐADÁS ZSÖLLYE 1902 ISZÉK

Kitünő minőségü tisztagyap

70 cm. széles . . . . .

Csillag József

M.D.K.

Dijazva tervpályázata 20 000 Ft

Társtervező Vinkovits István - Meiszter Irén

Eldölt a Szentes városközpontja tervezésére kiirt pályázat

Magyar Nemzet 1964. május 10. 2.1.

M.D.K.

CSILLAG József építész

Részvétel Szombathely városának részletes rendezési tervpályázatán

(18,000 Ft. díjarás)

Pályázat állandó építési kiállitás tervezésére
Magyar Nemzet 1962. május 4. 6.1 .

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Csillag József
CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP
1964 FEB 9.
1021

Dr. Mezősi Károly:

Móra Ferenc „amilyen volt 1933-ig, s amilyen nem lesz többet"

Ezt írta Móra az itt másolatban közölt fényképére, amely őt még kerek, derűs arccal ábrázolta, szájában az elmaradhatatlan szivarral. A lapot 1933. december 31-én Szegeden vette fel a posta, s Kiskunfélegyházára továbbította.

1934. február 8-án bekövetkezett halála előtt tehát mintegy öt héttel kelt ez az írása. *Móra Ferenc halálának 30. évfordulójára emlékezve,*

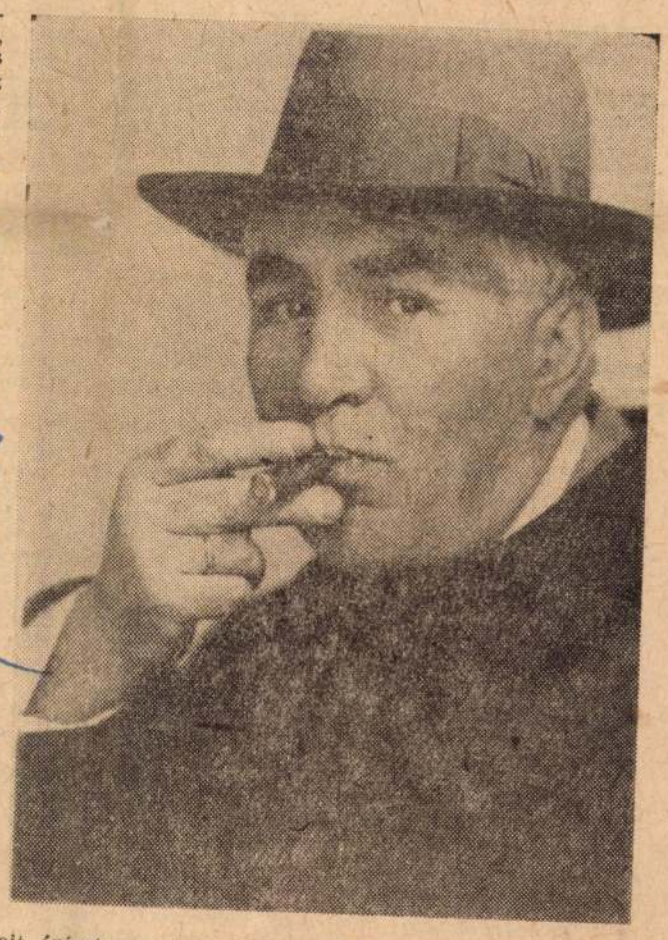

Emlékezés Móra Ferencre

idegesen, — mert a vonat sokkal különb minden autónál.

— De igenis az autó gyorsabb — makacskodtam —, mert ha rákapcsolok nyolcezerre...

— Mire kapcsolsz rá? — nézett szigorúan rám sárga szemével.

— A nyolcezerre — mondtam konokul, hogy nagyon nagyot mondjak.

Szerencsére már közeljártunk Szegedhez, mert komolyan megharagudott és hazáig nem is szólt hozzám többet.

Az állomáson az egész család várta őket. Szomorú találkozás volt. Valamennyien holtrarémülten látták azt a pusztítást, amit a betegség vitt véghez rajta. Megdöbbenésüket csak alig tudták leplezni.

— Amikor hazaértünk — meséli az affér végét Vadember —, Apapa bepanaszolt Nagyinak. Ennyire kivetkőztette régi önmagából a betegség. De alig fél óra múlva már magához húzott, a fejemet simogatta és mesélni kezdett...

Az obligát kérdésre, *hogy Apapa unokája nem érez-e magában írói hajlandóságot, kicsit zavarba jön.*

— Volt idő, hogy kacérkodtam a gondolattal, hogy csábított az írás. Olykor-olykor írogattam is, de csakhamár rájöttem, hogy... Szóval, hogy Apapát túlszárnyalni óriási feladat lenne, különösen nekem, az unokájának.

Vékony Cuba szivarra gyújt. A gyufa felvillanó fényében Móra Ferenc jellegzetes mozdulata kisért.

e lappal együtt Mórának a róla szóló irodalomban eddig ismeretlen két levelét mutatjuk be. Életrajzi jelentőségük az, hogy bepillantást engednek az író betegségének időszakában, és rávilágítanak a szülővárosával élete végéig tartó meghitt kapcsolatára.

Az első itt közölt levelét Móra Ferenc a kiskunfélegyházi Ipartestület elnökségének Szegedről írta, s 1933. június 21-i keltezéssel látta el. Válasz volt ez a levél arra a felkérésre, hogy Móra a kiskunfélegyházi iparosok testületében augusztus 20-án előadást tartson. A levél így hangzik:

Kedves jó embereim,
két hétig csakugyan oda csavarogtam Uzsok és Verecke körül, most meg Karlsbad megszállására készülök. Remélem, visszaeresztenek a csehek, s boldogan állhatok rendelkezéstekre István szent királykor, a mi — apai örökségül — nekem is nagyon kedves napom. Vegyétek a dolgot fixnek, tudjátok, hogy szótartó ember vagyok. Igaz szeretettel öreg szolgátok:

Móra Ferencz

Móra Ferenc tehát az előadás megtartására szívesen vállalkozott, bár időközben még csehszlovákiai útra készült. A félegyházi iparosok István kirány napjának megünneplésében a régi céh-szokást őrizték, s az »apai örökség« úgy értendő, hogy ezt a napot Móra emlékezése szerint egykori remekes szűcs atyja is a többi félegyházi iparossal együtt ünnepelte. Ebben a levélben Móra Ferenc a betegségét még nem említette.

Bármennyire biztosította is azonban szülővárosa iparosait ígérete megtartására, a csakhamar rohamosan súlyosbodó betegsége miatt tervezett előadására már nem kerülhetett sor.

A második bemutatott levelében már erről értesítette a kiskunfélegyházi »Ipartestület nagytek. Elnökségét.« Ezt a levelet 1933. aug. 10-én »Uzhorod-(Ungvár)« keltezéssel látta el. Borítékján csehszlovák bélyegek vannak aug. 13-i postai bélyegzőlenyomattal. A levelek a kiskunfélegyházi Ipartestület volt jegyzőjének, Soós Imrének adománya révén kerültek a kiskunfélegyházi Kiskun Múzeum birtokába. E levél szövege a következő:

Igen tisztelt Barátaim,
családom arról értesített hazulról, hogy az aug. 20-i összetestvéresedésre már meghúztátok a sajtó nagy harangját. Családom ezt nemcsak figyelmeztetéséül közli velem, hanem azért is, hogy ezzel is örömet szerezzenek nekem. Szegények, ők csak annyit tudnak, hogy én elnyavalyásodtam Karlsbadban, de azt nem is sejtik, hogy nemcsak nyavalyás vagyok én, hanem beteg is. Már négy héttel ezelőtt sárgaság ütött ki rajtam Karlsbadban, egy héttel ezelőtt hazaindultam, s megálltam itt Ungvárt, hátha sikerül egy kicsit összeszedni magam, s nem rémül úgy meg a családom. Sajnos, semmi javulás nincs, az epevezeték elzáródása teljes, a fogyásom most már 12 kiló, csupa csont és bőr vagyok. Ha megindulna a javulás, arról szó se lehet, hogy én aug. 20-án szerepelhessek, legfeljebb mint kínai, vagy maláj bőrembert mutogathatnátok.

Arra kérlek tehát benneteket, az én szereplésemet tegyétek el jobb időkre, mint adósságot, a mit boldogan fogok törleszteni. Szent István ünnepén mulassatok jól, érezzetek engem is magatok közt, s gondoljatok egy koccintással most már nagyon disztelen rokkant öreg szolgátokra:

Móra Ferencz.

E levél fő mondanivalója tehát az, hogy Móra maga leírta aggasztó betegsége tüneteit. Lelki erejét azonban még nem veszítette el, a kedélyesség is felcsillan a levélben. Az »adósság«-nak nevezett előadás megtartására azonban sor már nem kerülhetett.

Az itt látható *fényképes levelezőlap* hátsó oldalán Móra Ferenc *Csillag Józsefnek*, Kiskunfélegyháza, Andrássy u. 1. sz. alá címezve a következő szöveget írta:

Kedves Bátyám, nagyon örülök, ha szolgálatodra lehettem és szívből kívánok boldog új esztendőt neked, mint Félegyháza patriarchájának, szerető kis öcséd:

Móra Ferencz

Csillag József öreg félegyházi festő volt, s visszaemlékezéseiről »Régi szelek szárnyán« címen füzetet adott ki. Ebbe kért Mórától először. Ez meg is jelent a félegyházi kis kiadványban. Benne Móra Ferenc azt is megírta, hogy bár az orvosok minden munkától eltiltották, ráolvasván: »Úgyis az a bajod, hogy agyondolgozod magadat« — amikor karácsony estéjén az orvosok magára hagyták, elővette a tollat, s megírta az előszót. A téma, amiről Csillag József szólt, a szülőváros régi, letűnt élete, kedves volt Móra előtt: »Gyermekkorom derűs, békességes városa, amelyekbe minden éjszaka hazajárok álmomban« — írta az előszóban. Utolsó adósságát is lerótta még így öreg félegyházi barátja iránt.

Más értesülésünk arra mutat, hogy Móra Ferenc betegsége súlyosságának már jóval előbb is tudatában volt. *Forgó Ferenc* tanár beszélte el Móra 1933 májusában Csongrádon tartott előadásával kapcsolatban, hogy ebben, szokás szerint, sok humoros részlet volt. Az előadás után tartott banketten Móra csak nagyon keveset evett, de rengeteget szivarozott. Magyarázatul azt közölt Forgó Ferenccel, hogy súlyos beteg, »rákgyanús«, de az orvosok titkolóznak előtte. Arra a kérdésre, hogy betegsége ellenére hogyan képes ilyen hangulatosan, jó kedéllyel előadást tartani, Móra ezt válaszolta: »a jó kedély nem az egészségi állapot, hanem a lelkierő és a kiegyensúlyozottság kérdése«.

A most közölt dokumentumok is azt bizonyítják, hogy Móra Ferenc jellemének szilárdsága és követendő vonásai között a vállalt feladatok teljesítésében, s a lelkierőben még súlyos betegen is példát mutatott.

Móra Ferenc utolsó fényképe, 1933 októberében a kultúrpalota előtt a feleségével (Magyar László felv.)

Fejezetek Vásárhely múltjából

Hódmezővásárhely az Új Magyar Lexikonban

Hódmezővásárhely történetének tudományos feldolgozása és megírása jelenleg folyik. A munkálatok még hosszabb időt igényelnek a teljes befejezésig, ezért havonta egy-egy lényegesebb kérdésről cikket közlünk. A cikket a Hazafias Népfront városi bizottsága mellett működő várostörténeti bizottság bocsátja a Hírlap rendelkezésére.

Sorozatunk első cikkében azzal foglalkozunk, hogyan szerepel Hódmezővásárhely az Új Magyar Lexikonban.

Kiindulópontunk az, hogy a fő címszó alatt (Hódmezővásárhely) milyen ismertetést kapunk városunkról? Megállapíthatjuk, hogy túlságosan sűrítve adja adatait, de így is több állításával vitába kell szállnunk. Itt van a város nevének kérdése. A címszó alatt a következő felvilágosítást olvashatjuk: *„Nevét a Tisza és a Maros közti mocsaras-szigetes lapályon elterülő egykori Hódtótól kapta."* Ugyanakkor a hód címszó alatt ez áll: *»Közönséges hód, valamikor nálunk is élt (innen például a Hódmezővásárhely név)«.* — Két egymásnak ellentmondó adat, anélkül, hogy a lexikon állást foglalna.

Ugyanilyen tisztázatlan marad a török hódoltság értékelése is. »Hódmezővásárhely« címszó alatt így írnak erről a kérdésről: *»A török hódoltság idején kétszer földig lerombolták, lakosságát elhurcolták.«* Ez nem jelentett fényes állapotokat. Viszont a hódoltság címszó alatt városunk éppen arra példa, hogy itt a lakosság viszonylag jobb körülmények között élt. Ezt olvashatjuk: *»A hász-birtokon az adó mérsékeltebb volt, lényegében kevésbé zsarolták a lakosságot, a belső ügyek intézését is rájuk bízták. Hász-birtokok voltak a mezővárosok: Cegléd, Halas, Hódmezővásárhely, Kecskemét, Nagykőrös, stb.«.*

Természetesen helyesen hangsúlyozza az agrárszocialista megmozdulásokban városunk vezető szerepét. Egyetlen hiányt kell itt megállapítanunk: hiányzik Engels véleménye a vásárhelyi eseményekről, amely pedig elvi síkon foglalkozik az agrárszocialista megmozdulások igazi mozgató erőivel.

A leglényegesebb hiányosság mégis az, hogy a város története nincs beleépítve az egész magyar nép történetébe. Magyarország története címszava alatt még utalás sincs a város történetére nézve. Egy helyen említi a város történetének általánosítható szerepét, amikor az agrárszocialista mozgalmaknál említi *Szántó Kovács* János fellépését és történeti szerepét.

Még egy problémát kell itt megemlíteni. A városról szóló irodalomban nem szerepel *Szeremlei* Samu nagy munkája, az ötkötetes Vásárhely története. Pedig pozitivista és idealista beállítottsága ellenére ő az, akinek műve felhasználható a későbbi kutatás számára is. Szeremlei Samu külön címszó alatt is szerepel, de a Vásárhely történetéről itt sem tesznek említést. Két országos kérdést tárgyaló művét említik: A honvédelmi bizottmány keletkezése és a forradalom kitörése 1848-ban, valamint: Magyarország krónikája az 1848—49-i forradalom idejéről.

A városról szóló irodalom említést tesz Kiss Lajos három műveről: Vásárhelyi híres vásárok, Vásárhelyi művészélet és Vásárhelyi hétköznapok. Ezeknél azonban a várostörténetéhez jobban felhasználható Kiss Lajosnak a Szegény emberek élete című munkája, amit csak a Kiss Lajos címszónál említ. A pontosság kedvéért nem ártott volna a felszabadulás előtt két részben megjelent művet is említeni: Szegény ember élete és Szegény asszony élete. Kiss Lajos értékelése is túl általános: *»Kossuth-díjas etnográfus. Az alföldi parasztság kultúrájának kiváló kutatója.«*

Egypár adat arra vonatkozólag, hogy kik hiányoznak a lexikonból. Lehet vitatkozni *Bibó* Lajos írói helyéről, de kétségtelen, hogy említést érdemelt volna. Ez vonatkozik a sokoldalú *Péczely* Attilára, akinek népzenei kutatásai jelentősek. A művészek közül hába keressük *Kohán* György nevét is... Ezeket lehetne még szaporítani, de itt csak az új kiadás, illetve az újabb pótkötetek segíthetnek.

Még egy olyan hiányosság, ami kétségtelenül a helytörténeti kutatás lebecsüléséből ered. Olyan kérdésekre gondolunk, mint például *Németh* László kérdése. Köztudomású, hogy az ő neve összekapcsolódott városunk nevével és egyik legkiforrottabb munkája az Égető Eszter éppen az itteni társadalmi és kulturális kérdéseket veti fel és ad rá feleletet. De fel lehet vetni *Móricz*, vagy *József* Attila vásárhelyi kapcsolatait is.

Művészeink közül a főhelyet *Tornyai* János foglalja el. Bodnár Éva kutatásai alapján állapítja meg: *»jelentős kritikai realista festő. Élete nagy részét Hódmezővásárhelyen töltötte, mindvégig a magyar paraszti sors ihletett ábrázolója maradt.«* Művei közül a Jusst, a Kútágast, és a Bús magyar sorsot emeli ki. *Endre* Béla esetében hangsúlyozza, hogy ebben a városban élt és közös műterme volt Tornyaival. Művészetét lényegében azzal ismerteti a lexikon, mint Tornyaiét: *»Magyar realista hagyományokat ápoló festészetének tárgya az alföldi ember és táj.« Rudnay* Gyula esetében hiányzik a vásárhelyi művészteleppel való kapcsolata.

Még egy nagy hiányosságról kell megemlékeznünk: Szántó Kovács Jánost úgy szerepeltetik, mintha Orosházán is tevékenykedett volna. Orosháza címszó alatt olvashatjuk: *»Az 1890-es években az agrárszocialista mozgalmak egyik központja volt. A mozgalom vezetőjének Szántó Kovács János szobrát 1962-ben, születésének századik évfordulóján állították fel«.* (Egyébként a 110. ez az évforduló, mert Szántó Kovács János 1852-ben született.) Ezt a tévedést a lexikon mégegyszer megismétli, akkor, amikor az orosházi sortűzről írva így ír: *»Az orosházi szegény parasztok május elsején kitűzték zászlójukat a munkáskör épületére, mire a hatóságok a munkáskört feloszlatták, a vezetőket, köztük Szántó Kovács Jánost letartóztatták, és a zászlót elkobozták«.*

Nem a lexikon egészének ismertetését tartottuk feladatunknak, csak egy nézőpontból vizsgáltuk a tényeit és ítéleteit. Itt is elsősorban a negatív vonásokat emeltük ki, hogy egy újabb kiadásban már ezekkel ne találkozzunk.

Biró József

Bekötő uta[...] szőlő- és[...]

a vásárhelyi ts[...]

Az elmúlt évek beruházásai során felépültek a vásárhelyi termelőszövetkezetekben a nagyüzemi gazdálkodáshoz szükséges legfontosabb létesítmények, s a legtöbb helyen kielégítik az igényeket. Éppen ezért az ez évi beruházások legfontosabb jellemzőjeként azt lehet elmondani, hogy elsősorban a fő létesítmények járulékos beruházásait valósítják meg. Ebben az évben

13 millió 850 ezer forint hosszú lejáratú építési beruházási hitelt kapnak a termelőszövetkezetek,

amiből 10 milliót az építkezésekre fordítanak. A többi összeget egyrészt gépvásárlásokra, épületgépesítésekre, szőlő- és gyümölcsöstelepítésekre, másrészt tervezésekre költik.

Legjelentősebb beruházásra a Marx Tsz-ben kerül sor, ahol 4 millió forintos költséggel termálkutat fúrnak, míg 2 millió 924 ezer forinttal megkezdik a növényházépítés előkészítő munkálatait. A többi tsz-ben — így a »Bem«-ben, a »Dózsa«-ban, a »Rákóczi«-ban és a »Ságvári«-ban a sertéstelepet villamosítják, míg a Somogyi Tsz-ben a főmajor villamosítására kerül sor.

Több közös gazdaság gőrréépítéssel kívánja könnyíteni, vagy teljesen megoldani raktározási gondjait,

de jó egynéhány szénaszárítót is létesítenek ez évben a vásárhelyi tsz-ekben. Jelentős, hogy 1964-ben a Ságvári Tsz-ben 500, a Sallai Tsz-ben pedig 800 folyómé-

Gyümölcs[...] melőszövetkezetben [...] sor ez évben, összesen 11 holdon.

A Dózsa Tsz-ben 10 hol szilvát, a Marx Tsz-ben 1

Csehszlovák—ma[...] Hódmező[...]

A Hazafias Népfront vá[...] a vásárhelyi városi tanács mint a Csehszlovák Kultú[...] dezésében február 13-án, cs[...] tel csehszlovák—magyar b[...] sárhelyen, a Petőfi Művel[...] vesz *Frantisek Pisek* csehs[...] *Nemecek* nagykövetségi tan[...]

A barátsági est megny[...] Hazafias Népfront városi [...] tanács vb elnökhelyettese [...] mond *Rudolf Holcik*, a Cs[...] Ezután színvonalas műsor [...] fellép *Dagmar Wankeová* cs[...] a vásárhelyi Petőfi Irodaln[...] vásárhelyi Zeneiskola tanár[...] donka számokkal.

A színvonalasnak ígérk[...] társadalmi lény« című szí[...] »Utazás Csehszlovákiában« c[...]

Vásárhely községfejlesztési [...] nagymértékben növeli a társa[...]

A vállalatok és a tanácsi szakszervek jobb [...] van szükség

Hódmezővásárhelyen már folynak a tárgyalások a Hazafias Népfront városi bizottsága, valamint a tanácsi szervek között az ez évi KÖFA-terv kialakítására. Úgy hírlik, az idei községfejlesztési beruházások még bővebb alkalmat adnak az eddigieknél a társadalmi munka tervszerű igénybevételéhez. Több olyan beruházás lesz Vásárhely területén, amelyhez a lakosság segítséget nyújthat, s ezáltal lényegesen hamarabb be tudják fejezni az adott épület, út vagy csatorna építését. Ugyanakkor a társadalmi munka révén keletkezett értékből további beruházásokat oldhat meg a tanács.

Az egyik decemberi tanácsi vb-jelentésből olvastuk, hogy a Hazafias Népfront, valamint a társadalmi munkát szervező bizottság együttes tevékenysége következtében Vásárhelyen az első háromnegyed évben végzett társadalmi munka értéke közel félmillió forint, 92 ezer forinttal magasabb a költségvetési előirányzatnál.

A társadalmi munka szervezése tehát jelentősen fejlődött ebben a városban, még sem mondhatjuk, hogy minden lehetőséget kimerítettek ezen a téren az illetékes szervek. A városi tanács vb szakosztályai például még nem fordítottak minden esetben elég gondot a nagyösszegű beruházásoknál a társadalmi munkák megszervezésére és előkészítésére. A múlt évben is volt néhány beruházás, ahol nem kívántak társadalmi munkát igénybe venni.

Rendkívül nagy jelentőségű nemcsak a város egésze szempontjából, de a tanyavilág és a város belterületének különböző kerületei fejlesztése vonatkozásában is, milyen segítséget kaphatunk egy-egy beruházás meggyorsításához a lakosságtól. A lakosság ma már ismeri a községfejlesztési beruházások jelentőségét. Amikor a KÖFA-terv összeállításához hozzáfognak, a tanácsi szervek segítségül hívják a város lakosságából szervezett különböző funkciójú tömegszervezeti aktívákat is.

A tavalyi tapasztalatokból bőven okulhatnak mind a népfrontbizottságok, mind pedig a tanácsi szervek, de maguk a kivitelező vállalatok is. A múlt évben például számtalan szervezetlenségből, az előrelátás hiányából fakadó zavaró körülmény gátolta a társadalmi munka gyümölcsöztetését. Volt eset, amikor későn értesítették a kerületi népfrontbizottságokat a tanácsi, vagy vállalati megbízottak, hogy mikor kezdhetik egy-egy munkaterületen a társadalmi munkát. Így tehát a szervezés sem lehetett tökéletes, a lakosság sem tudott megfelelően alkalmazkodni a munkakezdéshez. Más esetben **nem tudták a kivitelező vállalatok a** már jelentkező az adott munka vel nem készü sabb az olyan e tartja pontosan kahelyre szerve értékét, illetve cai útburkolat b a bontáshoz ki s a vállalat em ték, hogyan bo tehát a társadal legű volt, hisze dolgoztak, de, a ták. Ezen túlme hatással van a dolgozókra is. csülik meg elég ként vállalt mu

Nagy figyelme lalatoknak az e végrehajtásánál társadalmi muni ják föl. Jól együ nácsi szakosztály rületi tömegszer népfront városi úgy kössék meg a beruházókkal a szerződéseket, hogy fokozottabban vegyék figyelembe a társadalmi munka lehetőségeit.

Szólnunk kell még feltétlenül arról is, milyen nehézségek merülnek föl a társadalmi munkára kötött szerződések helytelen formája miatt. A városi tanács vb szakosztályai ugyanis megkötik a társadalmi munkára a szerződést a kivitelezőkkel, de nem értékben, hanem egy adott munkára. Abba a helyzetbe kerül tehát a kivitelező vállalat, hogy a szerződésben szereplő társadalmi munka értékét vissza kell fizetniök a KÖFA-alapra. Ez rendkívül bonyolult adminisztrációt von maga után, nemcsak pénzügyi vonalon, hanem igazgatási értelemben is, mert a visszafizetett összeg felhasználását újból meg kell tárgyalniok a bizottságoknak, illetve a vb-tagoknak. Előfordul, hogy emiatt jelentős összegű KÖFA beruházás húzódik át a következő évre.

A városi népfrontbizottság azt szeretné elérni, hogy ebben az évben a társadalmi munkára kötött szerződések már ne egy adott munkára, hanem értékre vonatkozzanak. Ez esetben a kivitelező vállalatnak nem kellene visszafizetnie a társadalmi munka értékét, hanem az így nyert összegből további beruházást hajtana végre. Például építhetne belőle járdát, utat stb. A népfrontbizottság tervbe vette, hogy rövidesen tanulmányozza Szentesen és Makón a társadalmi munka felhasználásának módozatait.

Csillag József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA
1960 JUN 11.

117

FŐVÁROSUNK SZERELMESE, Csillag József festőművész. Ez év végéig száz darabból álló akvarell-sorozatot akar befejezni. Jelenleg a 43. képét festi a Váci utcában

(Gyulavári Béla felvétele)

Eladó új 350 köbcentis, négyütemű, 18 lóerős Ariel motorkerékpár. — Kispest, Élmunkás-telep, Zengő u. 3. Kovács Gyula.

Nagylámpafejes Danuvia, 125 köbcentis, eladó, 8500 Ft. Cím: Luda László, asztalos, Jászfényszaru.

125 köbcentis, teleszkópos 2600 Ft-ért. XI., Fehérvári út 111.

Négyütemű, 500-as, személy oldalkocsival, jó állapotban eladó. Újpest, Szófia utca 11. sz.

KERESÜNK

dumpert, tehergépkocsit

megvételre, vagy cserébe adhatunk vipont, G—35 vontatót. Ózdi Városgazdálkodási Vállalat. Telefon: Ózd 29.

R. 51-es BMW igényesnek eladó. Érdeklődni 17 óra után. 222—918 számon.

R. 35. BMW igényesnek eladó. VI., Bajcsy-Zsilinszky út 17, fszt. 11.

Generálozott, felújított Opel. Motorkerékpárt beszámítok. XI., Budafoki út 93.

Áprilia Lancia olcsón eladó vagy Pannóniát beszámítok. Kovács, Soltszentimre, Hunyadi u. 12.

ADÁS, VÉTEL

Sürgősen eladó konyhaberendezés, előszobagarnitúra, tölgyfaasztal, vaskályha, mérnöki rajztábla, zománctűzhely, VIII., Gutenberg tér 4, IV. 6, du. 5 órától.

Veszek használt bútort, [illegible]nemüt, ágytollat, ha[illegible]ékot. 121—614

[illegible] »Fodrász 85236« jeligére, a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Jól jövedelmező házfelügyelőségem elcserélem 1 vagy 2 szobás modern lakásra. Telefon: 114—447.

Elcserélném V., Kossuth Lajos téri 1 személynek alkalmas összkomfortos, központi fűtéses, különbejáratú társbérletemet, 9 négyzetméternél nagyobb társbérletre. Nagyiván Rezső, V., Kossuth Lajos tér 18. Levélben.

INGATLAN

Beköltözhető ház Kispesten eladó. Érdeklődés: IX., Márton u. 24. Peringer.

Családi ház, kertes, Margit-kórháznál, eladó. Cserével kétszobás összkomfortos lakások beköltözhetők. Emelet, kétszer kétszobás, építhető. 121—338.

Kissvábhegyen, autóbusznál háromszázas telken 4 lakásos társasház építéséhez társakat keresünk. — Tervek, felvilágosítás építésznél. Telefon: 138—313.

Balatonfüreden, Gyógytérnél 215 négyszögöles fenyvestelek eladó. Telefon: 18—20 órakor. 153—447.

A Körtértől 5 percre 125 négyszögöl összközműves telek eladó, Fehérvári, 130—660.

Kétszobás kis családi ház eladó, hasonló lakás ellenében beköltözhető. Budapest, XI. ker., Kikinda köz 3. szám, megtekinthető vasárnap 10—2-ig és a hét páros napjain. Ára: 75 000 Ft. Telefon: 187—329, reggel 8—9-ig, este 5—6-ig.

Zuglóban, Kassay utcában kétszobás, összkomfortos, verandás családi ház, egyszobás összkomfortos cserelakással [illegible]

ismerkedne házasság céljából, legalább 4 középiskolát végzett, 40—50 éves férfival. Leveleket »11 éves kislányom van« jeligére, a győri hirdetőbe, Kazinczy u. 16. 6

Csinos tisztviselőnő, összkomfortos főbérlettel, egy fiúgyermekkel, korrekt férfi ismeretségét keresi, házasság céljából, negyventől ötvenig. »1944-es deportált 3912« jeligére, kiadóba.

Csinos, 34 éves, tisztviselőnő becsületes, intelligens élettársat, kislányának apukát keres. »Hűség 3864« jeligére, kiadóba.

50 évtől 60-ig keresem józan férfi ismeretségét, házasság céljából, magányos háztulajdonos, özvegy. — »Lelki érdek 3835« jeligére, a kiadóba.

Harmincas, nőtlen főmérnök, kimondottan csinos, jóalakú pesti lányban élettársát keresi. »Kivétel« jeligére, kiadóba.

Finomlelkű, magányos asszony élettársat keres ötvenöttől. Választ »Szeretetre várok« jeligére, a kiadóba.

40 éves, vezető állású, magas férfi, házasság céljából megismerkedne 30—38 évig, komoly, finomlelkű nővel. Gyermek nem akadály. — »Lakással rendelkezők előnyben 3901« jeligére, kiadóba.

VEGYES

Piszkos falak tisztítása speciális száraz eljárással, Jászaynál. Telefon: 334—634.

FOGSORJAVITÁS az esti órákban.
MEGVÁRHATÓ
Majakovszkij utca 95.

MDK.

Csillag József festőművész.

A Független Müvészek Társaságának ~~Vendégkiállitásán~~ Vándorkiállitásán vett részt. /Mohács, Pécs, Kaposvár és Nagykanizsa:/

Képzőmüvészet, 1929. 21. sz. 144. l.

CSILLAG, festő

--

Ha emlitjül a vándor képkereskedők működését, VISKI vihartól félő lovaival, CSILLAG szénasszekereivel, FIEDD FIED PÁL balerináival-azért jók is akadtak-akkor tel je nek látszik a két háború közti müvészi élet képe.
62.old

KOROMNAY GYULA: Számadás a megyei képzőmüvészetről
61.old.

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1975. X. 1.sz.

— Baranyai tanulók tanulmányútja Pécsett. Ma délelőtt a káni rk. elemi iskola tanulói tanulmányútra érkeztek Pécsre, tanítójuk vezetésével. A tanulók meglátogatták a városi múzeumot, majd délután a Dunántúl nyomda üzemét tekintették meg. A kis elemistákat az üzemvezető végigkalauzolta a szedő és géptermen, megmutatta nekik a rotációst és a könyvkötészetet és elmagyarázta nekik az üzem működését. A napokban pedig a siklósi polgári fiúiskolának 23 IV. osztályú tanulója Pécsnek gyártelepeit nézte meg. A tanulókat Vöröss László és Páll Károly tanárok vezették. Az útjuk Üszögig vonaton volt, Üszögről a DGT szénmosó telepére mentek, majd a gyárak kerültek sorra. A Zsolnay-gyár, a Pannónia sörgyár, a légszesz- és villanygyár, a Littkeféle pezsgőgyár és a bőrgyár voltak tanulmányaik célja. Közben a székesegyházat, a városi tüzoltólaktanyát, a kórházi kápolnát, a minarettet és a városi múzeumot is megtekintették. A siklósi tanulmányutasokat Fejes György dr. múzeumi igazgató kalauzolta a városban.

Vasárnap a Nőegyletben Milassinnál **ősztánc.**

— A pécsi Erdélyi Otthon vezetősége értesíti a tagokat, hogy október 20-án, este 9 órakor összejövetelt tart a Pannónia pincében. Vendégeket is szívesen látnak.

— Maróni, aszaltszilva újból kapható **Köszl János utódainál,** Irgalmas-u. 24.

— Halálozás. Balogh György, volt pécsi csizmadiamester, ma hajnalban 82 éves korában meghalt Pécsett. Temetése október 12-én, pénteken délután 4 órakor lesz a központi temető ravatalozó termében. Az engesztelő szentmise lelkiüdvéért a temetés napján, reggel 8 órakor lesz a ferenciek templomában. Az elhunytat gyermekei gyászolják a kiterjedt rokonsággal együtt.

— Köszönetnyilvánítás. A szombaton este fél kilenc órai kezdettel Kovács József táncmester „Vigadójában" rendezendő Tombolaestre adományokat ajánlották föl: dr. Félix Antalné, Marton Nándor, dr. Mansfeld Gézáné, Timár Viktor, dr. Fenyvessy Béláné, Pataky-Beksits Tiborné Cserháti Sándor, Zsolnay-gyár, Rutschmann Józsefné gyüjtőivén: Alt és Böhm, Eller Albert, Ruzsávy J., Karl könyvkereskedő, Lehr Izidor, Blanz József, Schwarz és Kálmán, Breuer Gyula, Rutschmann, ifj. Rutschmann J-né, Reiner és Paunz Futász Olga gyüjtőivén: Hirsch és Polják, Krausz Arnold, Gyenes Miksa, Kohn Katica, Pollák Jakab, Holacsek Péter, Siklósi Kálmán, Steiner Oszkár, Havas Testvérek, Zápor József, Futász János, Futász Olga, Takács Hilda gyüjtőivén: Hemrich, vitéz Oberwatterné, özv. Rotter Béláné, Hamerli József, Hangya, Szautner János, Lukafai, Kemény Béla, Csik Pál, Günsberger Hermin, Sohr Sándor, özv. Molnárné, Stoil Ernő, Dragila Antal, Brandlhofer Antalné gyüjtőivén: Hoffmann hentes, Czirják Antal, Paunz Adolf, Strenge J. Graef János, Hangya Rózsa testvérek, ifj. Lohr Antal, Szivárvány áruház, Bokor Armin, Cserta Manci, Meinl, Szterényi József, Taizs József. Alt Béláné gyüjtőivén: Rosenberg I.-né, Köszl J., Hamerli cég, Jobszt Kázmér, Krausz Benő, Gyenes M., Steiner O. Hegedüs Mihály, Váncsa Júliska gyüjtőivén: Kertész, Sziller Margit gyüjtőivén: Lukács N. Nick A., Strasszer J., Spitzer S., Fridrich gyógyszerész, Árvai Paula gyüjtőivén: Árvai J., Árvai P., Egry L.-né, Pap L.-né, Koller József, Lasz L.-né, Futász Olga gyüjtőivén: Pécsi Villanygyár, Köztisztv. Fogy. szövetkezete, Perényi K.-né, Féth Nándorné, Télesy Géza, Takács Hilda gyüjtőivén: Schmauzer M., özv. Klingerné, Szent István Társulattól, Bandl Henrik, Geyer Z.-né, Sulyok Józsefné. Ezenkívül jelentékeny pénzadomány is érkezett. A Diakónia a szives adományokat hálás szívvel köszöni.

— Kegyeleti stafétafutás Szajkon. Az aradi vértanuk emlékére a kegyeleti stafétafutást vasárnap tartották meg Szajkon. A szentmise alatt a leventék és igen sokan a faluból a szentáldozáshoz járultak. A jövőben testületileg fognak a leventék ezen a napon a hősök lelkiüdvéért az Oltáriszentséghez járulni. A szentmise után az egész falu, a leventék a zenekarukkal a járási vándorzászlóval a hősök szobrához vonultak. Az idén két gyönyörű ezüstserleget herceg Montenuovo Nándor első díját és V. Sztankovánszky Pál díját egy hősi halott levente fia vitte. Az ünnepély a Hiszekeggyel kezdődött. Utána Mayerhof Péter adminisztrátor tartott szívbemarkoló beszédet. Szem nem maradt szárazon. A stafétafutásban csak olyan leventék vettek részt, kiknek atyjuk hősi halott. A beszéd után egy éles lövés jelezte, hogy a futók megindultak. Halotti csendben érkezett be az utolsó futó levente, ki a koszorút, melyet kézről kézre adtak, az emlékoszlophoz letette. A zenekar a Himnuszt játszotta.

— Szombathelyi tolvajokat körözött a pécsi rendőrség. A szombathelyi rendőrkapitányság a mai nap folyamán három lopási ügyben való nyomozásra kérte fel a pécsi rendőrkapitányságot. Az értesítés szerint Stifter József szombathelyi lakósnak százpengő értékű, Dürkopp gyártmányú kerékpárját valaki ellopta. Ugyancsak ellopta valaki Nagy László ottani lakós 210 pengő értékű kerékpárját. Franck Viktorné szombathelyi lakós lakásába pedig ismeretlen tettesek behatoltak és onnét 850 pengő értékű arany és ezüsttárgyat elloptak. Mindhárom ügyben Pécsett is megindult a nyomozás.

— Kocsmai verekedés Pécsváradon. Schneider Fülöp pécsváradi napszámos súlyos testi sértés büntette miatt jelentette fel Király István földmüvest. Schneider a csendőrségen előadta, hogy Király István őt megtámadta a pécsváradi kocsmában, ahonnan kidobta az utcára. A nyomozás megindult.

— A pécsi polgári kaszinó mint minden évben, úgy az idén is fényes keretek közt szándékozik megtartani hagyományos szüreti ünnepélyét. A rendezőség fáradságot nem kimélve, teljes erejével azon igyekszik, hogy a kasznió vendégeinek az idei szüreti ünnepélyt felejthetetlenné tegye. Az ünnepély október 13-án, szombat este fél 8 órakor fényes felvonulással kezdődik. Göre Gábor felköszöntője után 10 festői öltözetű csőszpár egy elsőrangú szalonzenekar ütemére megnyitja a táncot. Majd Szomjas Jóska kisbíró kidobolja az idei törvényt, mely után számtalan móka közben megkezdődik a szőlőlopás. A jókedv fenntartásáról a kaszinó ismert vigalmi gárdája és 2 darab valódi cigány kezeskednek. Lesz konfetti és szerpentin csata, világposta, polgári házasságkötés, mely alkalommal a legtöbbször férjhez ment hölgy értékes jutalomban részesül. Belépődíj nincs. Tánc reggelig. A kaszinó vezetősége meghívót nem bocsátott ki, hanem ezúton hívja meg tagjait, azok hozzátartozóit és vendégeit. Az ünnepélyt kedvezőtlen idő esetén is megtartják.

— Leesett a kőművesállványról. Gyurácz Ferenc 24 éves mecsekszentkúti kőművessegéd, Pécsett a Báró Bánffy Dezső-utca 6. számú háznál dolgozott egy 2 méter magas állványon. Munkaközben leesett az állványról és kisebb sérüléseket szenvedett.

Szibéria

Pécs, okt. 10. — A Süt a nap és a Fehér szarvas után azt hittük, hogy Zilahy Lajos elérte drámairói pályájának zenitjét. Aztán jött a Szibéria, ez a nehézveretű háborús dráma, két hadifogoly magyar tisztnek mélyen zengő tragédiája és ekkor láttuk, hogy ennek a fiatal magyar zseninek alkotóereje még mindig felfelé lendül, a halhatatlanság felé.

Messze Észak-Szibériában, a Jeges-tenger partján, a Jeniszei folyó mentén játszódik le a Szibéria. Ide, a világ végére, az orosz számüzöttek közé deportálnak tizenkét magyar hadifoglyot. Köztük Sárkány főhadnagyot és Gyéressy hadnagyot. A két tartalékos tiszt már a békeidőben is ismerte egymást, egy asszonyt szerettek mindketten, aki Sárkány felesége lett. De az asszony Gyéressyt szereti és ezt a férj is tudja. Ebben a félvad, civilizációtól, kultúrától mentes környezetben kísérteni kezd a mult, az asszony emléke. A titok felpattan és a két férfi között fojtott, néma harc kezdődik. És ebbe a viaskodásba végzetszerűen játszik bele az új nő, Lizavéta, aki ott született a deportáltak kietlen táborában. Sárkány szerelmes lesz a kis orosz lányba, de az Gyéressyt szereti. A megoldás? Lizavéta Gyéressy felesége lesz, Sárkány pedig visszatér a régi asszonyhoz.

Elhivatott írónak robosztus erejü alkotása ez a darab. Zilahy Lajos csodálatos müvésze annak, hogy a megkapóan érdekes külső cselekmény mellett a lelkek mélyén viharzó történéseket is felszínre hozza, kivetíti a nézők elé. Zilahy az életnek az írója. És ezért a Szibériában talán sokan a maguk tragédiájára ismernek. A vérző, vergődő emberi szívek, a súlyos szavak, a komor férfilira nem az író rekvizitumai, nem olcsó színpadi fogás, hanem maga az élet. Csak Zilahy Lajos kell hozzá, hogy mindezt kibányászsza és színpadra vigye. A dráma három főalakján kívül az epizódfigurák is remekbe készültek, élő hús, vér emberek. Tört mondatok, elsuttogott szavakon keresztül is belelátunk lelkükbe és kendőzetlen egyszerűségükben válnak ismerőseinkké.

A darab technikai fölépítése és miliőrajza is tökéletes. Pedig Zilahy sohsem volt hadifogságban. De egy Szibériát megjárt rokonának elbeszéléséből, a hadifoglyok egész lelki tragédiáját átélte. És ezt a belső átélést bele tudja szuggerálni a nézőkbe is. Ezért aratott olyan forró sikert darabja. Még valamit el kell mondanunk a Szibériával kapcsolatban. Azt, hogy a közönség megbecsüli az irodalmilag fémjelzett darabokat, az őserejü írónak pedig nem kell megalkudni a tömegizléssel. És ezt már a színigazgatóknak is illenék megtanulni.

A szezonnyitó premier ünnepélyes külsőséget kapott a páholyok és a földszint elökelő közönségével és azzal a forró hangulattal, amely az egész estén át végighullámzott a zsúfolt nézőtéren. Amikor a pattogó Hunyady nyitány utolsó akkordjai elhangzottak, megkezdődött az előadás. És már az első jelenet megfogta a közönséget, amely együtt érzett a színészek játékával. A színház prózai gárdája felejthetetlen színházi estben részesítette a publikumot. Az előadás, a rendezés, a díszletek nem hagytak kivánni valót. Rózsa Bözsi, Sarlay, Vértes tökéletes, illuziót keltettek. Lizavétát a deportáltak és a magyar hadifoglyok napsugarát, szemefényét Rózsa Bözsi alakította. Müvészete már túlnőtt a sablonos dicsérő jelzőkön és amit ma este nyújtott, az mélyen bevésődött a szívünkbe. És a kritikának ugyanez az elismerése áll Sárkány és Gyéressy megszemélyesítőire, Sarlayra és Vértesre is. Ennek a három embernek drámáját az epizódalakok napsugaras derüje szőtte át. A mindig éhes zászlóst Kormos, a családot alapító, jóízű, alföldi huszárt Szemethy, a raportot tartó és lovagiaskodó főhadnagyot Kottlár Richárd alakították pompásan. Kitünő kabinetfigura volt Vass Irma, Jákó az izgató beszédeket tartó forradalmár, Bánky, a papi ruhában járó órás, Bihary, Danis, Károlyi és a kedves Hajnal Betti. Nagyon hatásosak voltak a jeleneteket aláfestő, búsongó orosz dalok. Vértes Lajos, a rendező, hibátlan munkát végzett.

K. B.

—

A színházi iroda közleményei:

* **Pécs társadalmának előkelőségei a Szibéria premierjén.** Szorongásig megtelt a színház a tegnapi ünnepi megnyitóra. A darab és az előadás mélységes hatást gyakorolt a közönségre és megpecsételte a Szibéria pécsi sorozatos előadásainak a publikumsikerét. A Szibéria minden előadására váltják a pénztárnál a jegyeket és mert pár héten belül nem lesz alkalom szinrehozni Zilahy Lajos legszebb darabját, tanácsos lesz kihasználni az alkalmat, hogy vasárnapig biztositsuk helyeinket.

* **Nagy az érdeklődés a Cigánykirály előadása iránt.** Az első pénztárnyitási napon nagyobbik fele elkelt a vasárnap délutáni Cigánykirály jegyeinek is. Ez bizonyitéka annak, hogy Erkel Gaby mult évi sikeres bemutatkozása során a közönség kedvence lett és sokan kivánják viszontlátni a Cigánykirály ragyogó előadását is, amelyben az uj szubrett, Vincze Emmi is bemutatkozik a közönségnek.

* **A régi nyár bemutatójára már viszik a jegyeket.** A színház telefonján egyre-másra érdeklődnek, hogy lehet-e már a Régi nyár operett bemutatójára, amely hétfőn veszi kezdetét, jegyeket kapni. Torlódások kikerülése végett mától kezdve a színházi pénztár már árusitja a jegyeket. A régi nyárban Pintér Böske és Rácz Erzsi lép elöször a pécsi színpadra. A budapesti görlök csapata is megérkezett és a színház minden munkatermében lázasan dolgozik a müvészegyüttes, hogy az operett bemutató is olyan nagysikerü legyen, mint amilyen volt Zilahy Lajos darabjának, a Szibériának előadása.

* **A színház igazgatósága** kéri a nagyérdemü közönséget, hogy bérletszelvényeiket naponta délelőtt 11 óráig beváltani szíveskedjenek.

A kiadóhivatal kéri a t. előfizetőket, hogy lakás illetve címváltozás esetén a régi és az új címet is közölni szíveskedjenek.

Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadtság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes Ferenc József keserüvíz kitünő háziszer, amely az emésztőszervek legtöbb részéből eredő zavarokat gyorsan megszünteti és visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a **Ferenc József** víz öreg embereknél is enyhén, kellemesen és megbizhatóan hat. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

Művészet Zene

)(**Fővárosi festőművészek képkiállítása a Vigadóban.** Ma délután tehetséges fővárosi művészpár képkiállítása nyílott meg a Vigadó előcsarnokában. A kiállítók Csillag József és felesége, Mágócsy Etta. Nevük még ismeretlen a pécsiek előtt, de néhány alkotásuk biztató igéret arra, hogy a jövőben gyakrabban találkozunk velük. Csillag József sokoldalu művész. Biztosan kezeli az ecsetet, kitünő akvarellista, de a pasztell és a rézkarc is erőssége. A Független Művészek Társaságának tagja és a Nemzeti Szalon állandó kiállítója. A pécsi kiállítás anyagát az ő alkotásai dominálják. Öreg asszony tanulmányfeje, a legmarkánsabb vászna. Széles ecsetkezeléssel bravurosan adja vissza a modell karakterét. Olasz tájai is sikerültek. Frissek, levegősek, szineik kellemesen összehangoltak. A rézkarcain a rajz biztonsága imponáló. Az alföldi alakjai élettől duzzadók. A szinezett lapjai azonban néha édeskéssé és keresetté válnak. Cs. Mágócsy Etta, Csók tanitvány, esztendőkkel ezelőtt a pécsi művésztelepen dolgozott. Tájképek és egy markáns férfi tanulmányfej tanui tehetségének. A kiállítók megérdemlik a műértő pécsi közönség támogatását. Szerények, művészetet adnak és hihetetlen olcsó árakat szabtak. (K.)

)-(**A Pécsi Zenekedvelők Egyesülete** holnap csütörtökön, este fél 9 órakor a belvárosi fiúiskola zenetermében próbát, ezt megelőzőleg pedig fontos megbeszélést tart. A működő tagokat pontos megjelenésre kérik.

Kovács Vigadói táncintézetében
a délutáni tánciskola
f. hó 12-én péntek d. u. 6 órakor veszi kezdetét. Telef. 766.

— **Lopás az ablakon át.** Kleinberger Nándor, aki Pécsett Antónia-utca 8. szám alatt lakik, ma délelőtt feljelentést tett a pécsi rendőrkapitányságon, hogy ma délelőtt valaki bemászott lakásának nyitott ablakán és feleségének asztalon levő kézitáskájából 51 pengőt kilopott. A vakmerő lopás ügyében megindult az eljárás.

— **Ceylon, China** és India legnemesebb újtermésű teái **Köszl János utódainál,** Irgalmas-u. 24.

— **Egy pécsi munkás balesete.** Barak István 67 éves Bálics-tető 47. szám alatt lakó napszámos tegnap délután egy óra tájban hirtelen roszszul lett és összeesett. A mentők beszállították a belgyógyászati klinikára.

— **Életveszélyes fenyegetés Kökényben.** Csobán János kökényi földműves életveszélyes fenyegetés miatt tett feljelentést Istókovics Márk gazdálkodó ellen. Istókovics, aki szintén kökényi lakós, jelenleg szándékos emberölés kísérletének büntette miatt a pécsi kir. ügyészség foglya és így a vizsgálóbíró fogja kihallgatni arra vonatkozólag, hogy elkövette-e az életveszélyes fenyegetést.

— **Anyakönyvi hírek. Az anyakönyvi hivatalban a mai napon a következő haláleseteket jelentették be:** Makovics Lajos ág. h. ev. 77 éves, Suvák József rk. 12 hónapos, Landesmann Benő izr. 91 éves, Cserkuti Adolf. rk. 68 éves nyug. pécsvárosi főlevéltáros, Keszler János rk. 3 napos Máriakéménd, Homan Antalné sz. Baj Anna rk. 42 éves, Keszler Imre izr. 25 éves magántisztviselő, Mezey István rk. 51 éves nyug. uradalmi főintéző Kaposvár.

SPORT

Különvonat, filmezés és 250 pécsi drukker a II. liga miskolci derbi mérkőzésén

Pécs, okt. 10. — A miskolci különvonat kérdése most már befejezett ténynek tekinthető. A szerda déli zárlatkor ugyan még csak 30 jelentkezés hiányzott a szükséges 250-ből, de ezekre is akad pályázó a vonat indulásáig. A Pécs-Baranya tudvalevőleg a hiányzó helyeket is betöltöttnek vette és szükségesetén a sajátjából téríti meg az el nem foglalt jegyek árát. De erre az előjelek után ítélve nem kerül sor, mert az érdeklődés, még mindig tart, sőt bizonyára túl is fogják lépni a tervbevett 250-es látszámot. A Pécs-Baranya vezetőségének fenti ténykedése is rámutatott arra a körülményre, hogy mennyire értékeli és mily döntő fontosságúnak tartja közönségének ragaszkodását és buzdítását a II. liga legnagyobb csatájában.

A mérkőzés fontosságáról szólva csak annyit jegyezünk meg, hogy győzelem esetén a Pécs-Baranya öt ponttal ugrik meg nagynevű riválisától, ami már szinte behozhatatlan előnyt jelent az I. ligába jutás gigászi küzdelmében. Vereség esetén a pontkülönbség egyre redukálódik a pécsi csapat javára, ami könnyen behozható az Attila részéről, ha tekintetbe vesszük, hogy oly ellenfelekkel, mint az Attilát verő Erzsébetváros, Turul, Bak F. C. és Vac F. C-vel kell a Pécs-Baranyával a hátralevőkben még megküzdeni.

Október 14-én került volna sor a pécsi filmezésre, melynek felvételei a novemberben Pécsett rendezendő nagyarányu filmmatinén kerülnének bemutatásra. Pécs társadalmi életének jelentékeny tényezője lévén a futballsport is, melyet a Pécs-Baranya reprezentál, erről a csapatról is készül felvétel. Tekintettel azonban arra, hogy a Pécs-Baranya vasárnap Miskolcon mérkőzik, ahol a hasonló filmezés — Borsód-megyéről és a városról — október 21-én történt volna meg; a Pécs-Baranya interveniálására filmfelvételt eszközlő Magyar Hollandi Kulturgazdasági R. T. előzékenyen felcserélte a két terminust. Így a miskolci felvételekre október 14-én kerül sor, ahol a Pécs-Baranya az Attilával mérkőzik és ahova a csapatot 250 főnyi közönség kiséri el.

Igy Miskolcon vasárnap megörökítik a Pécs-Baranya—Attila mérkőzés jelentősebb momentumait. Természetesen a közönségről is készül felvétel és ez bemutatásra kerül a novemberi pécsi filmmatinén. Ezen a képen látható lesz a pécsi csapatot kiséró közönség is. A pécsi filmezésre, a csere folytán csak október 21-én kerül sor. Ennek részleteire még visszatérünk.

Bizonyosra vesszük, hogy ez a sportban egyedülálló esemény döntő sikert ad a Pécs-Baranya különvonatának is és így novemberben a mozivásznon is visszatükröződik az a lelkesedés, amellyel 250 pécsi futballrajongó kisérte el Pécs legjobb csapatát, hogy Miskolcon győzelemre segítse.

Az Alsó-Dunántúli Galamb és Céllövő Egyesület házi élő galamblövő versenye

Pécs, okt. 10. — Az Alsó-Dunántúli Galamb és Céllövő Egyesület október 14-én, vasárnap reggel 9 órai kezdettel házi élő galamblövő versenyt rendez a lóversenytéren. Az érdekesnek igérkező viadal hat számot foglal magában, melyek a pécsi és baranyai galamblövőkön kívül, nemcsak a környező megyék, de az ország valamennyi számottevő galamblövőit starthoz szólítják. A versenyen a M. Orsz. Céllövő Szövetség lövés versenyszabályai irányadók, míg esetleges vita esetén a versenyintézőség döntése mérvadó. A versenyintézőség természetesen fentartja magának a program és sorrend változtatás jogát és a verseny sima lebonyolitását töltények megfelelő számú beszerzésével és fegyvermüves állításával biztosítja.

A közönség kényelméről és igényeinek kielégitéséről büffével gondoskodnak.

Október 13-án, szombaton este 8 órakor társasvacsora keretében ismerkedési estély lesz a Nádor-szálló étermében. Itt kerül sor az egyesületi jelvények szétosztására is. Az egyes versenyszámokra kitüzött szebbnél-szebb díjak kiosztására a verseny után a helyszinen kerül sor. A versenyen nem tagok is indulhatnak, de ezek nevezési díjai 50 százalékkal magasabbak.

Érdeklődőknek a most közölteken felül Cizek Antal titkár (Pécs, Majláth-utca 22. sz., Telefon 12—19) és a Dunántúl szerkesztősége készséggel nyujt felvilágositást.

A verseny részletes programját az alábbiakban adjuk:

1. **Egyleti díj:** 1 élőgalambra. Táv. 24 méter. Nevezési díj 5.— P. A versenyen csak olyan lövők vehetnek részt, akik élőgalamblövő versenyen még tiszteletdíjat nem nyertek. Díjazás: I. és II.-nak tiszteletdíj, III-nak plakett.

2. **Pécsi vadásztársaság díja:** 3 élőgalambra. Távolság 25, 28 és 31 méter. Nevezési díj 10.— P. Ezen versenyen csakis olyan lövők vehetnek részt, akik 1927. január 1. óta I. vagy II-ik díjat élőgalamblövő versenyen nem nyertek. Díjazás: I. és II-nak tiszteletdíj, III-nak plakett.

3. **Old Boyok versenye:** 3 élőgalambra, távolság 24 méter. Nevezési díj 12.— P. Ezen versenyen csak 48 éven felüliek a galamblövő sportnak pécsi uttörői vehetnek részt. Díjazás: I., II. és III-nak tiszteletdíj, IV-nek plakett.

4. **Pécs szab. kir. város díja:** 1 élőgalambra. Távolság 27 m., Nevezési díj 10.— P. Ezen a versenyen csakis olyan lövők vehetnek részt, akik nemzetközi versenyen 1927. január 1. óta I. vagy I. díjat nem nyertek. Díjazás: I. és II-nak tiszteletdíj, III-nak plakett.

5. **Mándy Sándor díja:** Series. Nevezési díj 10.— P. Ezen a versenyen csak olyan lövők vehetnek részt, akik nemzetközi versenyen 1928. január 1. óta nem nyertek. Díjazás: I. és II-nak tiszteletdíj, III-nak plakett.

6. **Handicap.** 1 élőgalambra. Nevezési díj 10.— P. Az előnyök az előző versenyeken elért eredmények szerint lesznek megállapitva és véglegesen törzskönyvelve. Nemzetközi versenyeken résztvevő lövők 31 méterről lőnek. Díjazás: I. és II-nak tiszteletdíj, III-nak plakett.

Poulok helyszini megállapodás szerint.

—

(:) **A vasárnapi PVSK—Bácsalmási Sport Club** bajnoki mérkőzése az amatőr forduló egyik nevezetessége. A PVSK az őszi szezonban itthon még nem játszott. Hívei előtt bizonyságot nyújt a fiatalok beállítása által előrehaladott jó formájáról. A mérkőzés délután 3 órakor kezdődik a vásártéri sporttelepen mérsékelt helyárak mellett.

(:) **Kitünő eredmények a pécsi ciszt. reálgimnázium atlétikai viadalán.** A pécsi ciszt. reálgimn. tornaklubja október 8-án tartotta házi atlétikai versenyét a PAC—PEAC sportpályán Bobány Antal testnev. tanár vezetése mellett. A verseny eredménye a következő: 80 m-es síkfutás: 1. Klenner F. III. oszt. 11 mp. 2. Link I. III. oszt. 11.3 mp. 100 m. síkfutás: 1. Morvay G. VI. oszt. 12.2 mp. 2. és 3. Holtversenyben Molnár E. VII. oszt. és Reinold G. V. 12.4 mp. 400 m-es síkfutás: 1. Tilesch I. VII. oszt. 61 mp. 2. Brunner I. VI. oszt. 61.8 mp. 800 m-es síkfutás: 1. Varga István V. oszt. 2.27 mp. 2. Bader Gy. VIII. oszt. 2.36 mp. 1500 m-es síkfutás: 1. Tilesch I. VII. oszt. 5.38.2 mp. 2. Bader Gy. VII. oszt. 5.38.4 mp. Gerelyvetés: 1. Tóth Pál VII. o. 31.92 m. 2. és 3. Galam I. VIII. és Plank F. VI. oszt. 29.70 m. Díszkosz: 1. Komoróczy Gy. VII. oszt. 27.9 m. 2. Nagy E. VIII. oszt. 26 m. Súlylökés: 1. Hermann L. VIII. oszt. 8.71 m. 2. Komoróczy Gy. VII. oszt. 8.52 m. Távolugrás alsósok részére: 1. Link I. III. oszt. 4.36 m. 2. Klenner F. III. oszt. 4.11 m. Távolugrás felsősök részére: 1. Tilesch J. VII. oszt. 561 cm. 2. Birkás E. VI. oszt. 515 cm. Hármasugrás alsósok részére: 1. Klenner F. III. oszt. 9.21 m. 2. Link I. III. oszt. 8.55 m. Hármasugrás felsősök részére: 1. Birkás E. VI. oszt. 11.36 m. 2. Nagy E. VIII. oszt. 10.72 m. Magasugrás: 1. Nagy E. VIII. oszt. 152 cm. 2. Birkás E. VI. oszt. 149 cm.

(:) **A Kaposvári Vadász Egyesület** szombat és vasárnap rendezte szokásos évi céllövöversenyét, melynek eredményei: 300 méterről: 1. Eőry 112 pont. 2. Seregély 100 pont. 3. Kristóffy 92 pont. — 200 méterről: 1. Kristóffy 43 pont. 2. Dr. Boda 33 pont. 3. Böhle 30 pont. — 100 méterről: 1. Piatsek 33 pont. 2. Pethő 30 pont. 3. Eőry 18 pont.

(:) **Befejeződtek Pécs teniszbajnokságai.** A Pécsi Atlétikai Club rendezésében lezajlott bajnokságok nézőinek nagyszerű küzdelmekben volt részük. A hatalmas pécsi fiatal teniszgárda megmutatta, hogy Pécs a tenisz terén is sokat tud produkálni, noha a szakértő irányító hiányzik. A PAC az összes szenior bajnokságokat megnyerte, míg az ifjúságiakat a PEAC. Részletes eredmények: Pécs 1928. évi férfi egyes bajnoka: Dulánszky Jenő PAC. 2. Révész Gy. PSC. 3. Molnár G. és Hollós L. PEAC. Pécs 1928. évi női egyes bajnoka: Kristóf Károlyné PAC. 2. Helvig Frigyesné PAC. 3. Schreiberné PSC és Cseresnyés Emmi PEAC. Pécs 1928. évi férfi páros bajnoka: Dulánszky Jenő—Gaál F. PAC. 2. Caflisch Iván—Nagy József PEAC. 3. Hollós—Schmidt és Halasy—Molnár G. PEAC. Pécs 1928. évi női páros bajnoka: Kristófné—Hebignné PAC. 2. Bary Lonci—Horváth Puci PAC. 3. Cseresznyés Emy—Geigerné PEAC. Pécs 1928. évi vegyes páros bajnoka: Kristófné—Gaál Ferenc PAC. 2. Helvigné—Dulánszky Jenő PAC. 3. Schreiberné—Révész PSC és Kiss Jenőné—Puskás PEAC. Pécs 1928. évi ifjúsági férfi egyes bajnoka: Halasi PEAC. 2. Róbert PEAC. Pécs 1928. évi ifjúsági női egyes bajnoka: Tóth Elma PEAC. A lejátszott mérkőzések eredményei: Férfi egyes: Dulánszky Nándor—Caflisch Iván 6:2, 6:3, Lieber L.—Puskás Ödön 6:3, 5:7, 6:3, Schmidt I.—Nyitray 6:4, 4:6, 6:2, Barta—Günsberger 6:0, 7:5, Dulánszky Nándor—Ember Károly 6:1, 6:1, Révész—Liber 6:4, 6:1, Hollós—De Sorgó 6:0, 6:1, Schmidt—Trind L. 6:0, 6:2, Barta—Pehr 6:2, 6:1, Dulánszky Jenő—Somogyi dr. 6:1, 6:1, Molnár—Dulánszky N. 7:5, 6:1, Révész—Nagy József 8:6, 6:1, Hollós—Schmidt 6:2, 10:12, 11:9, Dulánszky Jenő—Barta 6:0, 6:2, Révész—Mol-

Aspirin tabletták
csak az eredeti csomagolásban a zöld szalaggal valódiak. Mindenféle pótszeri utasitson vissza.
Minden gyógyszertárban kaphatók.

— **Gyanús körülmények között meghalt egy komlói asszony.** Lelovits Jánosné született Kis-Tóth Anna 23 éves komlói asszony a múlt hét szerdáján gyanús körülmények között meghalt. A csendőrség jelentésére a vizsgálóbíró elrendelte a helyszíni szemlét és a boncolást, mivel valószínűnek látszott, hogy a fiatalasszony tiltott műtét következtében halt meg. A Vass József h. vizsgálóbíró, Schvanner Károly dr. kir. ügyész, Entz Béla dr. egyetemi tanár és Beöthy Konrád dr. orvosból álló vizsgálóbizottság a helyszíni vizsgálat és boncolás alapján megállapította, hogy Lelovits Jánosné bűnös műtéti beavatkozásnak lett az áldozata. A csendőrség ma érkezett jelentése szerint a tettesek mér meg vannak és a nyomozás befejezése után bekísérik őket a pécsi kir. ügyészség fogházába.

Kovács Vigadói táncintézetében
a délutáni tánciskola
f. hó 12-én péntek d. u. 6 órakor veszi kezdetét. Telef. 766.

— **A pécsi szociális misszió Prohászka-miséje.** A szociális misszió-társulat pécsi szervezete szerdán, október 10-én, reggel 7 órakor közös szentáldozással egybekötött szentmisét mutat be a székesegyház altemplomában, alapító püspöke, Istenben boldogult Prohászka Ottokár 70. születésnapján. Miséjére szeretettel elvárja tagjain kívül Pécs város katolikus közönségéből mindazokat, kiknek szívében még ébren ég a hálásan szerető, hódolatos emlékezés a mai Magyarország legnagyobb fia, a XX. század legnagyobb vallási zsenije, a katolikus égbolt tündöklő csillaga, Prohászka püspök iránt. Méltóbban nem lehet hódolni emlékének, mintha az érette tartott szentmisén áitatos, kegyeletes szívvel résztvesznek.

— **Férfi és női szövetújdonságok megérkeztek Hirsch és Pollák cégnél.**

— **A pécsi 48-as jótékony egyesület** október 7-ére tervezett őszi záró egyéni tekeversenyét és családi estélyét a közbejött eukarisztikus körmenet és egyéb események miatt nem tarthatta meg, hanem október 14-ére halasztotta el. Ezúton értesíti tagjait és pártolóit, hogy október 9-től esténkint 5 órától 8 óráig a pálya a versenyzők rendelkezésére áll mindennap bezárólag a verseny napjáig. Kérik a tagokat és pártolóikat, hogy részvételükkel a versenyt és a családi estet támogassák.

— **A legjobb must és bormérők Pécsett Kemény Bélánál** szerezhetők be. Jókai-tér 6. (Radócsay ház).

— **Egy pécsi asszony balesete.** Schneider József pécsi napszámos neje a tegnapi nap folyamán a Szigeti országúton át hazafelé tartott. Mint a 190. számú ház előtt át akart menni az utca másik oldalára, egy arra haladó kerékpáros, a figyelmeztető csengetés elmulasztásával, hátulról elütötte. A szerencsére csak könnyebb sérüléseket szenvedő asszonyt a mentők beszállították a sebészeti klinikára. A vigyázatlan kerékpáros kilétének megállapítására megindult a rendőri nyomozás.

— **Felsőgallai betörőt keresnek Pécsett.** Papp János 36 éves napszámos a napokban Barabás Ferenc felsőgallai szabómester üzletébe betört és onnét 175 pengő értékű ruhaneműt elvitt. A tolvaj kézrekeritésére Pécsett is megindult a nyomozás.

Művészet Zene:

A Pécsi Zenekedvelők Egyesületének közgyűlése

Pécs, okt. 8. — Derék filharmonikusaink, kik fáradhatatlanul és önzetlenül szolgálják évtizedek óta városunk zenei kultúrájának előbbrevitelét, tagjaik élénk részvételével tartották meg szombaton este rendes évi közgyűlésüket. Wallerstein Bódog dr. alelnök azon sajnálatos bejelentéssel nyitotta meg a közgyűlést, hogy Mansfeld Géza dr. egyetemi ny. r. tanár nagymérvű elfoglaltságára való hivatkozással elnöki állásáról lemondott. Az alelnök indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel határozza el, hogy Mansfeld professzornak az egyesület felvirágoztatása körül szerzett nagy érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti és őt az egyesület örökös díszelnökeinek sorába iktatja.

A választmány egyhangú javaslatára a közgyűlés az egyesület új elnökévé Szilvek Lajos dr. prelátus-kanonokot választotta meg, ki az érte ment küldöttség élén a közgyűlési terembe érkezésekor kitörő éljenzéssel fogadtatva, keresetlen, de a zene szeretetétől áthatott meleg szavakkal köszönte meg az iránta megnyilvánult bizalmat. A Pécsről távozott Várkonyi Hildebrand dr. egyet. tanár másodelnök helyébe a közgyűlés egyhangulag Schaurek Ráfael dr. egyet. ny. r. tanárt, zenei társadalmunk kitűnően képzett tagját választotta.

Az egyesület (részben megujított) tisztikara: Szilvek Lajos dr. (elnök), Wallerstein Bódog dr. és Schaurek Rafael dr. alelnökök, Kürschner Emánuel ügyvezető igazgató, Weigele Oszkár és Zupancsics Vilmos karmesterek, Feniczy Pongrác titkár, Schmidt Jenő jegyző, Lang György pénztáros, Mestrics Jenő gazda, Vadas Gábor és Natz Jenő ellenőrök, Schumann János zeneműtáros. A választmányba új tagokul a működő tagok közül Hegedüs Ferencet és Wallerstein Pált, a pártoló tagokból Jicinszky Jaroszláv bányafőtanácsost, jánosi Engel József udv. tanácsost és Koszits Kamill ny. alispánt, új díszelnökké Koszmovszky József tábornok, dandárparancsnokot választották meg.

Végül Kürschner Emánuel ügyv. igazgató a Weigele karmesterrel együtt a folyó idényre kidolgozott műsortervezetet ismertette, melynek első kimagasló eseménye a november 19-ére tervezett Schubert-centennáris hangverseny lesz. Ugyancsak tervbe vették népszerű zenekari matinék rendezését, melyek a tanuló ifjúságot és az ipari munkásságot lesznek hivatva hangverseny-közönséggé nevelni. Most csak az lenne kivánatos, hogy a nagyközönség is azzal az áldozatkészséggel karolja fel filmharmonikusaink és ezzel Pécs zenei művelődésének ügyét, amilyent e nemes ügy és ez önzetlenül dolgozó egyesület megérdemel.

)-(**Fedák Sári és Szilágyi Imre dr. magyar nótaestje Pécsett.** A lélekből kibuggyanó érzés és indulat legtöbbször dalban kristályosodik meg. A dal mindig a lélek fenekén fogan, hű tükre annak a pillanatnak, melynek létét köszönheti. Ezzel magyarázható, hogy minden nemzet féltve őrzi faji sajátságait feltüntető zenei termékeit, csak mi magyarok voltunk olyan szerencsétlenek, hogy történelmünk válságos hosszú esztendei alatt elfeledkeztünk arról a kincsről, ami gazdátlanul bár és támogatás híján, de élt a nép ajkán. A magyar dal ötszázéves múltját már felkutatták lelkes tudósaink és akadtak olyan zeneértők is, akik megtisztogatták az esetleg ráragadt idegen elemektől és most teljes eredetiségükben pompázik előttünk. Fedák Sári a magyar színpad világszerte ünnepelt kiválósága és Szilágyi Imre dr. hegedűművész őseink hanyagságát akarja pótolni, amikor elhatározta, hogy városról-városra fog járni és hangversenyükön megismerteti a magyarokat a magyar dallal. Szilágyi Imre dr. történelmi sorrendben állította össze a legszebb és legjellemzőbb virágénekeket, melyeknek múltja ötszáz évre nyúlik vissza, s amelyeket most Fedák Sári és Szilágyi Imre dr. teljes zenekarral, korhű kosztümökben fognak bemutatni Pécs közönségének.

)-(**Fővárosi festőművészek kiállítása a Vigadóban.** Szerdán két tehetséges budapesti festőművész kiállítása nyílik meg a pécsi Vigadóban. A kiállítók Csillag József és neje Mágocsi Etta nem ismeretlenek Pécsett. A hat esztendővel ezelőtt Pécsett működött művésztelep tagjai voltak és alkotásaikkal már akkor magukra vonták a műértők figyelmét. Azóta természetesen kiforrtak és képeik feltűnést fognak kelteni. A kiállítás szerdától kezdődőleg délelőtt 9 órától 1-ig és délután 3—5-ig tekinthető meg.

Meghivó!
Magán- vagy üzleti ügyekben utazás alkalmával
BUDAPESTEN
a legkellemesebb otthont nyujtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő
Grand Hotel
PARK nagyszálloda
Budapest, VIII. Baross-tér 10. szám, mert
20 % engedményt kap
mint ezen lap előfizetője olcsó szoba áraimkból
10 % engedményt kap
olcsó étterme áraimkból. (Kitünő házi konyha.)
5 pengőt megtakarit
autótaxi költséget, mert gyalog átjöhet egy perc alatt a pályaudvarról.
Nálunk otthonérzi magát!
Elsőrendű kiszolgálás, szigoruan családi jelleg.
Saját érdeke
ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szobarendelés ajánlatos.

— **Négy polgárit végzett** 18 éves leányka elmenne kis gyermekek mellé, takaritásban, kézimunkában is szívesen segít. Cím: Stefánia szövetség. Telefon 11—34.

— **Saját érdekében** áll, hogy felkeresse herceg Eszterházy húsárúgyárának lerakatát, Ferenciek-u. 50. vagy Kossuth L.-u. 17. szám alatt.

— **Elveszett** ma a Petőfi-utcától az újvárosi bérházig egy női boa, kérik a becsületes megtalálót, szolgáltassa be a rendőrségre.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

* **A Szibéria szerdai bemutatójára** már Baján is erősen készül a színház. A díszleteket a pécsi színpadra Zsombory József iparművész tervezte és festette. Ezek a díszleteket már szombaton szállítják Pécsre, hogy a hétfői díszletpróbán már beállíthatók legyenek.

* **A társulat tagjai Pécsett.** A pécsi Nemzeti Színház művészszemélyzetének nagyobb része már a hétfői déli vonattal Pécsre érkezett. Míg a bajai utolsó előadás résztvevői kedden és szerdán reggel érkeznek.

* **Pénztárnyitás.** A színházi jegypénztár hétfőn délelőtt megkezdte működését. Hivatalos órák mindennap délelőtt fél 10-től fél 1-ig, délután 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor. Szelvények beváltása naponta délelőtt 11 óráig a színházi pénztárnál.

* **Hétfőtől kezdve Régi nyár** operettujdonság **Pintér Bőske** és az új operettszemélyzet bemutatkozása.

* **Az előadások kezdete** pontosan este 8 órakor. Az igazgatóság kéri a színházbajáró közönséget, hogy a kezdés előtt megérkezni szíveskedjék, mert kezdés után a hatóság az ajtókat lezáratja.

* **A Király Színház görlcsoportja Pécsett.** A budapesti Király Színház görlcsoportját szerződtette Fodor Oszkár igazgató s így a jóhangú női és férfikórus mellett a divatos revüoperettek precizen betanult táncegyüttesében is alkalma lesz közönségünknek gyönyörködni. A görlcsoport a Régi nyár és Mersz-e Märy látványos operettekben lép fel első izben.

* **Színpadkedvelők figyelmébe.** A pécsi Nemzeti Színház elsőrendű tagjai Bihary Nándor, Vértes Lajos és Jákó Pál tisztelettel tudatják a műkedvelőkkel, szavalókkal és színpadra készülőkkel, hogy f. évi november 1-étől kezdődőleg az idény végéig színpadra előkészítő kurzust tartanak. A kurzus keretében szavalást, színpadi játékot, színpadon való mozgást, színpadi és plasztikus tánsokat tanítanak. Akik e színpadra előkészítő kurzuson résztvenni óhajtanak, levélben, vagy személyesen, a színháznál jelentkezhetnek, október 10-étől kezdve.

—

Színházi hetimüsor:

Szerda: **Szibéria.**
Csütörtök: Szibéria.
Péntek: Szibéria.
Szombat: Szibéria.
Vasárnap délután: Erkel Gabi fellépésével Cigánykirály.
Vasárnap este: Szibéria.

Felkérjük t. előfizetőinket, hogy a lakásváltoztatásokat a lap pontos küldésének érdekében a kiadóhivatallal feltétlenül közölni szíveskedjenek.

Lakást keresek
2—3—4—5 szobásokat. DECLEVA IRODA, Széchenyi-tér 8. Tel. 13-86.

Kedd, október 9.

BUDAPEST, 11.45: Hírek, közgazdaság. Utána: Gramofonhangverseny. 15: Hírek, közgazdaság, élelmiszerárak. 16.45: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 17: Soós Lajos dr. előadása: „A tenger virágai". 17.30: Zenekari hangverseny. 1. Thomas: Mignon — megnyitó. 2. Strauss J.: Kék Duna — keringő. 3. Leoncavallo: Bajazzók — ábránd. 4. Kálmán: Cigányprímás — egyveleg. 5. Goldmark: Házi tücsök, közzene. 18.35: Spur Endre dr. előadása: „A jövő zenéje". 19: Simon Blanka előadása: „A polgári lakás díszítése." 19.30: A m. kir. Operaház „Othello" előadása. A második felvonás után, kb. 21.25: Időjelzés, hírek, ügetőversenyeredmények. Az Operaház előadása után, kb. 22.30: Időjárásjelentés. Utána: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

BÉCS, 11: Zene. 16.15: Hangverseny. 21.15: Szemelvények a német népdalkincsből.

BRESLAU, 16.30: Szórakoztató zene. 20.15: Schubert-est.

FRANKFURT, 16.35: Hangverseny. 20.15: Tarka-est.

HAMBURG, 18.25: Wagner „Die Walkure" c. operájának közvetítése a hamburgi városi színházból. Utána kávéházi zene közvetítése.

KÖNIGSBERG, 21.30: Finn dalok. 22.30: Hangverseny.

LANGENBERG, 20.30: R. Wagner: „Die Walkür" c. operájának második felvonása.

LEIPZIG, 20.30: Három évszázad zongorahangversenyei, zenei tanulmány. 22: Szórakoztató és tánczene.

MILANO, 17.20: Gyermekkarének. 20.50: Hangverseny.

MÜNCHEN, 16: Hangverseny. 17.30: Zenekari hangverseny. 19.40: Esti hangverseny. 22.35: Tánctanfolyam.

ROMA, 17.30: Szórakoztató zene. 21: Hangverseny zenekari kísérettel.

ZÜRICH, 12.32: Gramofonzene. 15: Zenekari hangverseny. 16: Hangversny. 17.15: Gramofon-tánczene. 20.45: A házizenekar hangversenye.

Szerda, október 10.

BUDAPEST, 11.45: Hírek, közgazdaság. 12 órakor déli harangszó az egyetemi templomból. Utána: Ifj. Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye. 13.00: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 15.00: Morse tanfolyam. 16.45: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 17.00: Sebestyén Ede felolvasása: 1. „Erzsébet királyné tanítója." 2. „Schubert elmaradt pesti utazása." 17.45: Szórakozó zene. 1. Rosseni: Az olasz nő Algirban — megnyitó. 2. Planquette: Rip van Winkle — ábránd. 3. Morena: Les bolles de Valence — keringő. 4. Genée: Der Geiger von Tirol — megnyitó. 5. Hervé: Nebántsvirág — egyveleg. 6. Sousa: Freudschaft — induló. 19.00: Olasz nyelvoktatás. 19.50: Gyorsírási tanfolyam. 20.30: Hangverseny. 1. Schumann: a) Impromptu, b) Arabeske, (Weigerth). 2. Verdi: Az „Álarcosbál" című operából nagyária, (Stranszky Aranka). 3. Corelli: La folia, (Kálmán Mária). 4. Schumann: Blumentück, (Weigerth). 5. Erkel: Lagrange ária a Hunyadi László című operából, (Stranszky Aranka). 6. a) Schubert: Ave Mária, b) Mozart-Kreisler: Rondo, (Kálmán Mária). 7. a) Ravel: Pavane, b) Grill Scott: Lotusland, (Weigerth). 22: Időjelzés, hírek, lóversenyeredmények, időjárásjelentés. 22.30: 12 óráig a müncheni rádióállomás kérésére Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye a Studióból. (E müsorszámot kábelen át veszi München és közvetíti hallgatóinak.

BERLIN, 20.00: Magyar estély: Magyar népdalegyveleg; Petőfi: Nemzeti dal. Vig párbeszédek Molnártól. Kuruc alok. Részletek Bartók müveiből. 2.30: Tánczene.

BÉCS, 11.00: Zene. 16.00: Hangverseny. 20.10: Magyar-est.

FRANKFURT, 16.35 Verdi-emlékünnep. 20.15: Magyar-est.

HAMBURG, 20.00: Nagy zenekari hangverseny magyar zeneszerzők müveiből. 22.00: „Chat noir" rádiókabaré.

KÖNIGSBERG, 20.10: Magyar-est. Rézletek Petőfi müveiből. Az ember tragédiájából, Bartók, Kodály müveiből és Liszt I. rapsódiája. 22.30: Tánczene.

LANGENBERG, 17.45: Hangverseny. 20.00: A házizenekar hangversenye. 21: Magyar-est. Utána Farkas Miska cigányzenekarának hangversenye.

LEIPZIG, 20.00: Zenekari hangverseny magyar szerzők müveiből. 22.15: Tánczene.

MILANÓ, 20.50: Könnyü zene. 22.35: Cigányzene.

MÜNCHEN, 20.15: Magyar-est Bartók, Dohnányi és Hubay müveiből. 22.30: Cigányzene-közvetítés Budapestről.

ROMA, 21.00: G. Puccini „Sour Angelice" című operájának követítése. Utána: G. Puccini „Il Tabarró" című zenedrámája.

ZÜRICH, 15.00: Gramofonhangverseny. 19.32. Magyar-est.

6 forduló után csak a Pécs-Baranya veretlen a II. ligában

Pécs-Baranya—Husos FC 2:0 (1:0)

Pécs, okt. 8. — A Pécs-Baranya vasárnap a Husos ellen is megőrizte veretlenségét. Az újabb győzelemmel már három pont előnyre tett szert a pécsi proficsapat, amivel pillanatnyilag behozhatatlanul vezet a tabellán. A csapat ezalkalommal némileg alatta maradt annak a formának, melyet a sorozatos győzelmektől elkényeztetett publikum elvárt, de ennek nagy része a sorozatos sérülésekre vezethető vissza, ami a Husosok — nem durva — de belemenős játékmodorának következménye. A győzelmet a Pécs-Baranya megérdemelte és mit sem von le annak értékéből, hogy a vendégcsapat egy 11-est kihasználatlanul hagyott.

A Husos FC nagyon jó benyomást keltett. Minden játékosa, ha nem is nagy kaliberű, de megbízható, jól rakkoló kiegészítője csapatának.

A mérkőzés ennek alapján változatos, lendületes és mindvégig izgalmas volt.

A hazai csapat Krebsz nélkül állt fel, ami Foór hátravonását vonta maga után. Ez azután nyomot hagyott a halfsor egységén és gyakran megbénította annak támogató készségét. A csatársorból a halfsorba visszavont Palkó hiánya ütközött ki. Helyette Kocsis játszott a csatársorban mérsékelt sikerrel.

A csapat legjobbjai Deyerl, Halas, Grünfeld és Köves voltak, de Foór, Palkó, Dóra és Izsépy is megfeleltek.

A Husos FC-nek Ányos, Karazsi, Melczer és a közvetlen védelem volt a főerőssége.

A vezetőgólt már 3. percben a jobbszárny akciójából Dóra I. szerzi, míg az eredményt a II. félidőben Kocsis állítja be.

Csárdás bíró pártatlanul, de a gáncsok körül némi engedékenységgel bíráskodott.

(:) Nemzetek közötti mérkőzések. Ausztria—Magyarország 5:1 (2:1), Osztrák amatőrök—Magyar amatőrök 3:1 (1:0), Bécs—Budapest 8:2 (2:1), Dánia—Svédország 3:1 (3:1).

(:) Nemzetközi mérkőzések. Sabaria—WAC 4:0 (2:0), Nemzeti—Bratislava 4:3 (2:1).

(:) II. liga: Rákospalota—Soroksár 2:1 (0:0), Erzsébetváros—Attila 2:1 (1:1), Józsefváros—Vac FC 2:1 (1:0).

(:) KAC—PVSK 3:1 (2:1). Bíró: Zakál Gyula. A PVSK érdemtelenül szenvedett vereséget, mert a mezőnyben mindvégig egyenrangú ellenfele volt a KAC-nak, de csatárainak akcióit nem kísérte szerencse. A gólokat Löwy (2), és Hetesi, illetve Katics szerezte.

(:) SzAK—PSC 1:0 (0:0). Bíró: Merkle József. A SzAK első pécsi bajnoki mérkőzésén beigazolta a tudásáról és képességeiről elterjedt jó híreket. A csapat amatőr szemüvegen nézve, egy kiforrott, jól összeszokott együttest képez, mely minden tekintetben megérdemli helyét a bajnokság elnyeréséért küzdők sorában. Ellenfele a PSC határozott javuláson ment keresztül, olyannyira, hogy ismét respektábilis csapata az első osztálynak. Az első félidőt a SzAK uralta, de csatárainak akcióit nem kíséri szerencse. Szünet után kezdetben SzAK, majd PSC fölény. A győztes gól a PSC offenzivája idején esik egy váratlan támadásból Simonics révén. A győztes csapat teljes egészében elismerést érdemel. A védelme és halfsora megbízható, csatársora hajlamos a lapos összjátékra. Legjobb embere a center Simonics. A PSC csapatának csak közvetlen védelme és szélsőhalfjai elégítettek ki. A csapat és egyben a mezőny legjobbja Kasl volt.

(:) Szerda délig fogadnak el jelentkezést a miskolci különvonatra. A Pécs-Baranya vasárnapi győzelme fokozott érdeklődést váltott ki a vasárnapi Attila—Pécs-Baranya találkozó iránt. Vasárnapig 97-en jelentkeztek és fizették be az útiköltséget a miskolci útra, szerdáig tehát még 150 jelentkezőre van szükség, hogy a különvonat tényleg létrejöjjön. A Pécs-Baranya eddigi veretlensége és sokatigérő további szereplése bizonyára megmozgatja Pécs város társadalmát. Vasárnap kerül sor a II. liga derbi mérkőzésére, s így a kísérők biztatására ezalkalommal lesz legnagyobb szüksége a pécsi csapatnak, hogy az I. ligába vezető út legnehezebb akadályán, győzelemmel átverekedhesse magát. Jelentkezni a Kemény-féle uridivat és a Gruber-féle Király-utcai üzletekben lehet.

(:) Magyarország boxolói 14:2 arányban legyőzték Csehországot.

(:) Vidéki Kupa. Bocskay—Bástya 4:3 (2:2).

(:) PAC—KRSC 6:1 (2:0). Durva, csapkodó mérkőzés számos kiállítással és sérüléssel. A mérkőzést mindössze 13 játékos játszotta végig.

(:) Szekszárdi Turul—Sz. Törekvés 3:1 (1:0). Bíró: Bizse Pál. A szekszárdi derbit a gyengébbnek tartott Turul megérdemelten nyerte.

(:) BTSE—BSE 1:1 (1:0). Bíró: Lovag Károly. A bajai derbi erős és szép küzdelem után eldöntetlen maradt.

(:) Vidéki futók domináltak a maratoni bajnokságot. Magyarország 1928.-as maratoni futóbajnokságát Galambos József (Kisvárda) nyerte 2 óra 52 perc 35.6 mp. alatt. Második Zelenka József (Simontornya), harmadik Gyetvay István (Szeged) lett. A főiskolai bajnokságot Huszlicska dr. BEAC nyerte.

(:) DVAC—NTE 4:2 (1:0). Bíró: v. Adorján József. A DVAC csatársora végre magára talált és szép játék után megérdemelt győzelmet szerzett a saját otthonában játszó NTE fölött. A DVAC góljait Rucskay, Bragyás, Sértő és Páhok lőtték.

(:) Nurmi sorozatos világrekordjavítása Berlinben. Nurmi a csodafutó, Berlinben 19 kilóméter 210.82 méterre javította Bouin megdönthetetlennek hitt egy órás futórekordját, közben a francia futónagyság 15 kilométeres, továbbá az angol Shrubb 10 mérföldes világrekordját is megdöntötte. Az új rekordok: 15 km.: 46 p. 49.5 mp. 10 mérföld: 50 p. 40.6 mp.

(:) Uj magasugró rekord. Késmárky Kornél, a BBTE bajnoka és rekordere 194 cm-re javította a magasugrás országos rekordját. A kiváló eredményt, mely azonos King olimpiai győztes amsterdami eredményével, Szegeden a KEAC versenyén érte el a kiváló versenyző. A régi rekordot 193 cm-el Gáspár Jenő tartja, noha Késmárky ezt egyszer már túlugrotta, de mindezideig nem hitelesítették. Az új rekord a legjobb idei európai eredmény.

(:) Pauncz Márton vezette a vasárnapi Ferencváros—Hungária 1:0 (0:0) arányban végződött budapesti mérkőzést a központ delegálása folytán. A megbízatás a vidéki bírák elismerését jelenti. Pauncz Márton első fővárosi debüje kitünően sikerült, amiről a fővárosi sajtó is egyhangú dicsérettel emlékezik meg.

Lefutották a Somogymegyei Automobil Club által rendezett turaversenyt a solomotorkerékpárosok

Pécs, okt. 8. — A két ízben elhalasztott versenyt 7-én, igen kedvező időben tartották meg s az a teljesen felszáradt úton kitünő átlagokat eredményezett. Részletes eredmények: 350 kcm-ig: 1. Wolf József (Diamant) 50 km-es átlag. 2. Bien Hubert (Triumph) 44.899 m-es átlag. 3. Bezerédy István P. B. A. C. (Douglas) 42.956 m. átlag. 4. Tripammer József P. B. A. C. 41.528 m. átlag. 5. Fenyő Károly (Triumph) 40 km. átlag. 6. Soós József (Nova) 28 km. átlag.

500 kcm-ig: 1. Pogány Vilmos (Rudge) 55 km. átlag. 2. Czizy Imre (Rudge) 55 km. 3. Haidekker Pál (Rudge) 44.092 átlag. 4. Haas József (Méray) 42.208 m. átlag.

Felelős szerkesztő: LINDER ERNŐ.
Kiadja a Dunántúl Könyvkiadó és Nyomda Részvénytársaság.
Nyomatott a Dunántúl r. t.-nál.

NYILT-TÉR*

Kossuth Lajos-utca 37. sz. házban Leier Béla által bérben birt hentes és mászáros üzletet átvenni szándékozván, felhívom mindazokat, akiknek fenntnevezett ellen követelésük van, ezt nálam 3 nap alatt annál is inkább jelentsék be, — mert különben azokat figyelembe venni nem fogom.

Szöllősi István,
Pécs, Bálics-utca 12. sz.

*) E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Csillag József festőművész tanár

M. 930. XII. 19.

* **Csillag József müteremkiállitása.** A Vár egyik ódon házában (Országház-utca 22.) van *Csillag* József festőművész-tanár karácsonyi müteremkiállitása. Ha végignézzük munkáit, érezzük, nem lehet ezek mellett sablonos szavakkal elmenni, nem lehet egyszerü megállapitásokat tenni, hogy: jók és müvésziesek, vagy tehetségesek és igy tovább. Nagyobb tárlatokon mindig felhivtuk a látogató közönség figyelmét, ha megtaláltuk ott valamelyik tanulmányát, mert a fiatalok között kétségtelenül az elsők közé számit ez a lehiggadt, a magyar rög szépségeihez ragaszkodó müvész. Pláne igy — a müterem mindent eláruló intimitásában — látjuk meg valódi énjét, hivatottságát, amit csak sejtettünk talán a tárlaton kiállitott egy-egy munkájánál. Kedvenc témája a tájkép, ebben fejlődik, erősödik fokozatosan, mentesülve minden külső bizarrságtól, ami rendszerint másodlagos tulajdonság a legtöbb tájképfestőnél. *Csillag* József inkább a jellemzés mélységére törekszik, minden aprólékoskodás nélkül és az egyszerü, lapidáris formák keretein belül oldja meg témáit. Azok közé tartozik, akiket a „nagyszabásuan egyszerü" jelzővel illethetünk. Igaz, minden disznélküli stilus ez, de őszinte, igazi lerögzitése a valóságnak. És ez a fontos: ugy látni mindent, ahogyan van, minden cicoma, affektáltság nélkül. *Csillag* József ezt az elvet vallja. Mi is. *(D. A.)*

KIÁLLITÁSOK: A Nemzeti Szalonban a Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének 16-ik kiállitása 9—14. Az Ernszt-muzeumban (Nagymező-utca 8.) a Zichy Béla mütárgyainak aukciós kiállitása 10—16. Az [illegible]

Csillag József, festő

MDh

A 66 éves művén Budapest festője. Most egy 100 képre tervezett műben Budapest 1960 évi hangulatát igyeknik ábrázolni, rögzíteni. 47 kép már kénen van. Legjobban a Bajmy Zsilinszky út szürke házsorait szereti. Legérdekesebb pesti képének pedig a Körút anfaltozásáról készült művét tartja.

Lázló Miklós = Turi András: Vallomás a városról

10.l

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 24

06

MDK

Csillag József festőm.

Lehetőleg kerüli a nyilvánosságot.
Összekóborolja az egész országot.
A Műcsarnok kiállításán két képpel szerepel:
egyike a "Kazalrakók", sikert aratott vele.

Szász Károly- Műteremlátogatás.
Művész - Élet. ~~XXXXXXXXXX~~ 1933 16.21.sz. Cimlap

MDK

Csillag Károly é.m.

Épitő Ipar, 17.sz. 191o. ápr. 24. 184 l.

Patak Jenő

Csillag Lajos festő/19.sz./müvei a Képzőmüvészeti Társulat kiállitásá

Fővárosi Lapok 1864.I.IV.12.364.old

Patak Jenő

Táblakép.

"Arcképek".Csillag Lajos müvei a Képzőmüvészeti Társulat kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.IV.12.364.old.

Táblakép. Patak Jenő.

"Költőnő"Csillagi Lajos müve a Képző
müvészeti Társulat jótékonycélu sors
solási kiállitásán a Mücsarnokban.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.17.12o2.o.

Táblakép. Patak Jenő.

"Mária"Csillag Lajos müve a Képzőm. Társ.jótékonycélu sorsolási kiállitásán a Mücsarnokban.

Főváros Lapok 1864.I.XII.17.1202.o.

MNK

Csillag Lajos,

nagyvonalu tusfestményei, kompozicióvázlatai, külön helyet foglalnak el.
Munkajelenetek, felvonulás-vázlatok, stb.

Havas Lujza:

A vasas-szakszervezet központi képzőművészeti iskolájának kiállítása. Népakarat.1957.szept.11.

Csillag Lajos

MDK

Bossány Emma

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

MDK

Csillag Lajos

Bossány Emma

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov.

22 l.

MDK

Csillag László

26. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitművészet.
II. rész. Bp. é.n. 35.l.

MDK

Csillag László

12. laponmközölt tervben részes

Gróh István és tanitványai. Magy. diszitőmüvészet, II.rész. Bp.é.n. 35. l.

Ó Csillag László

ötvös

1904–8!

Érmisk 1930. 82. l.

jegyzékek

kurák.

Csillag László

100 k államsegély

Értimisk 1908/9. 13. l

T.3942.

CARAVIZZA szeli, melyen innen
NA AL FIV: DRAVO és a melyen
A cenduce a Valpo török és ke-
háttérben balra a GRAN BOSCO
éptérben pedig az il quartiere di
di Lorena köti le figyelmünket,
szerint megnevezett csapatok
ta:

).

A. due Squadroni di Dragoni
, ch'ebbero una picciola scara-

37.2 cm.

2416.

Csillag László

Ötvös műiparban
II. díj.

Értimisk 1908/9

12 l.

va s párnázott támlásszékben
lyel a szék karfájára nehezedik,
~~ezett jobb lábának~~ térdén lévő
Lábai, keresztbe vetvék.
apirost baljával fogja. (Haja,
ősz; szeme szürke s szemöldöke
s kézelői láthatók, fehér csi-
nye kék, bársony kabátja barna
jának arany láncza rövid. ≠

zonra, méretei 114: 89 cm.
cy Sándor.
59962/a. rendelettel.
/94.

. 12. (8/95)

ront szék sárgaréz szegekkel
Fölül a jobb sarokban ezt ol-
drey S. 891."

Csillag László

ötvös

Végbiz. jó eredm.

Értímisk

1908/9. 15. l.

Darnay Kálmán I. 185

1905. április 8.

49 intézetnek: a Magyar ~~Minerva~~ Könyvszemle 1905. évf. I. füzete megküldetik (2578/1905.)

Csillag László

a nagyváradi ker. és
iparkamarától
150 K.

Kritimisk 1907/8. ~~19~~.
20.1.

XXXIV.

A.

plom

Csillag László

nagyváradi ker. és
iparkamarától

Értimisk 1908/9

14. l.

ultan, de szembe nézve van
ított, szemöldöke és kis
barna, szakálla leberetvált.
t ingének csipkemellfodra
üst paszománt szegi, sötét-
szegése szürke prém, zsinór-
lók.

3 cm. — Lelt. sz. 542. — Véte-
389 és az 1895 márczius 26-iki
a Lanfranconi gyüjteményéből
Átvétetett 1895 május 5. és 6.
yta az 1895 május 30-iki 28402
tvételi jegyzék 685. tétele.

Csillag Margit

Győr

I. Attila utca 73.

tagja a Magy. Iparm.
Orsz. Egyesületének
és részt vett első karácsonyi kiállításán

(Nemzeti Szalon) 1931.

műpártoló-rendes

Az egyesület alapszabályait magamra nézve kötelezőnek ismerem el

Budapest, 193.....

Aláirás: .....

Az igazgatóság határozata:

Foglalkozás: .....

.....

Lakás: .....

(Változás irásban bejelentendő.)

Itt levágandó!

Csillagné Fodor

Margit

ötvös

l. u'

MAGYAR IPARMUVESZET

1937. 21. l.

MDK

Csillag Margit, ötvös

mesterré avatták, bizonyitványt kapott.

Budiparrajzisk. 1932-33. 93 l.

MDK

Csillag Margit ötvös

Molnár B: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

Csillag Margit

Magyar iparművészeti és háziipari kiállításon a Károlyi palotában ötvösmunkával szerepelt.

NU.930. VII. ?

Csillag Margit

eredeti formázásu ötöröťárgyai gazdagítják
az čparműöcseti anyagot

(oly): Csop. kiáll. a N. Sz. - Can.
E. K. - 931. XII. - ?

Csillag Margit

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

EK. 1932. XII. 10.

MDK

Csillag Margit ötvös

M. egyházmüv. kiáll. N.Szal. 1941. II.

Szillag Margit
nohán
Bórai Lipsé
1924 máj. 28. 91.

Csillag Margit MDK

iparmüvész

Kehely, aranyozott ezüst

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febrémárc.

Csillag Margit, ötv.-ip.müv. MDK

Müvészi remekei ifj.Payer József rendezésében dát-
hatók.

Az Iparm. Társulatnak az Iparm.Muzeumban rendezett
50 éves jub.kiállitásának XXXXXXXX. résztvevői.

Magyar Iparmüvészet. 1935. 265.l.

MDK

Csillag Mihály

- nyirbátori konvent számadáskönyve szerint 1730 okt 17-én 15 napi munkáért kap fizetést.

221.o.

BARANYAI BÉLÁNÉ: A nyirbátori minorita-templom berendezése.
Müv.Ért. 1960. IX.évf. 3. sz. 196-229.o.

Csillag Mihály

kömüves?

MDK

Kelemen Didáknak Károlyi Sándorhoz irt levele szerint /1730/

"Kelemen György frater lignarium" és "Murarius Zakharia" és "Michael Csillag" a kolostor épületen dolgoznak.

219.o.

BARANYAI BÉLÁNÉ: A Nyirbátori minorita-templom berendezése.
Müv. Ért. 1960.IX.évf.3. sz. 196-229.

Csillag Lajos

MDK

Festőművészek és amatőrök találkozója az Egressy-klubba

Esti Hírlap. 57. IV. 26. 2. l.

Festőművészek és szabad idejükben festegető dolgozók találkoztak tegnap a Dohány utcai Egressy-klubban, ahol a Vasas Szakszervezet Központi Képzőművész Köre rendezett kiállítást. Meghívták *Szentiványi Lajos* Kossuth-díjas és *Fónyi Géza* Munkácsy-díjas mestereket, mondjanak véleményt a kiállított képekről.

A művészek a tárlatot végig nézve, megbeszélték a körtagokkal a legjellegzetesebb problémákat. *Csillag Lajos* vasmunkásról például elismerte Fónyi Géza a nagy konstruktív, szerkesztő hajlandóságokat, azt szóltek a magyar képzőm szet helyzetéről, oktatási déseiről, világviszonylatba foglalt helyéről, s elsősorb képzőművészeti körök s péről, az általános közizlé lesztésében.

B.

gyelmét a festészet szakmai kérdéseinek fokozott tanulmányozására. Ezt a tanácsát egyébként a kör minden tagjának figyelmébe ajánlotta. *Makra József* kazánfűtő egész sor szép alkotással szerepel a kiállításon. A művészek külön megdicsérték az Erzsébet-hidat ábrázoló képét. *Rusznyák Endre* mérnök munkáinál a festészeti aprólékosság kérdéseiről vitatkoztak. *Illés Jutka* fiatal körtagról Szentiványi Lajos tréfásan megjegyezte, hogy „egyelőre csinosabb, mint a képei".

A tárlat megtekintése után a kör tagjai és a művészek mége sokáig együtt maradtak. Be-

vett
csko-
úgy-
ültek,
távo-
sének

s
sz
le
ha
lat
pro

ísép
tvo
félszobá
elyére é

sok-
rház
rko-
zért.

41,
m

LA PUBBLICITA'-Milano

Csillag Miklós

1021

MAG. 1968

Riunita la Giuria del Premio Rizzoli

Provenienti da tutta Europa, si sono riuniti il 24 aprile a Ischia i membri della giuria internazionale del «Premio Europeo Rizzoli» per esaminare le migliaia di lavori partecipanti alla sesta edizione che intende segnalare gli annunci pubblicitari più efficaci apparsi nel 1967 sulla stampa europea.

Anche quest'anno il premio si divide in due sezioni: annunci in colore e annunci in bianco e nero. I Paesi partecipanti (oltre agli Stati Uniti che intervengono con un premio fuori concorso) sono venti: Austria, Belgio, Danimarca, Finlandia, Francia, Germania Occ., Grecia, Inghilterra, Irlanda, Italia, Jugoslavia, Norvegia, Olanda, Polonia, Portogallo, Spagna, Svezia, Svizzera, Turchia e Ungheria.

La Giuria internazionale riunita a Ischia, è composta da Julien Behaeghel (Belgio), Borge G. Christensen (Danimarca), Maurice Collet (Svizzera), Miklos Csillac (Ungheria), Sverre A. Dachli (Norvegia), Harald Gutschow (Germania), Desmond B. O'Kennedy (Irlanda), Hayrettin Ozkul (Turchia), Manos B. Pavlidis (Grecia), Mahailo Petrov (Jugoslavia), Salvador Pijoan Noguerola (Spagna), Benjamin De Mello (Portogallo), Frank Saalaste (Finlandia), Per. A. Sjogren (Francia), A. L. Summer (Gran Bretagna), Carel Vorstelman (Olanda), Mario Bellavista (Italia).

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST V. PETŐFI SÁNDOR U 17
Telefon: 188-296 188-307

1021

A FÉSZEK

Ruttkai Éva a Fészek megnyitó estjén sanzonokat ad elő

Fellépés utáni terefere.
A faldekorációt Konecsni György tervezte

volna, ha nem szeret bele Mariskába! Széles út állt volna előtte. Karrier! De Mariska visszatartotta őt az érvényesülésben. Csak a főzéssel törődött, a nagymosással, meg hogy jól tojnak-e a tyúkok, hát fontos az? Sohasem mondta: „Te, apjuk, nem neked való a portási mesterség, ilyen ésszel, hát gondold meg!" De talán még nem késő! Hatvan év előtti, meggondolatlan cselekedetét még jóváteheti. Talált is magának asszonyt, egy 68 éves özvegy tanítónőt, akivel új életet kezdhetne. S felesége ellen beadta a válópert. „Engem ez az asszony elsorvasztott a fejlődésemben" — mondta a békítő tárgyaláson. — Megakadályozott abban, hogy fölemelkedjek. Nem tudok vele tovább élni..."

*

Íme, néhány ügy a kétezerből, a válóperes ügyvéd irattárából.

A statisztikák eredménye valóban lehangoló.

De Gáspár Béla dr. a tanulságot már némi derűvel fogalmazza meg:

— Higgyék el, azelőtt sem volt több jó házasság, mint manapság. A nők kiszolgáltatottsága, a társadalmi előítéletek és anyagi érdekek azonban nagyobb lemondásra késztettek. A válóperek magas számát tehát nem kell okvetlenül a mi korunk rovására írni. Az emberek olykor felelőtlenek, de önállóbbak és önérzetesebbek is lettek. Ma már nem hajlandók arra, hogy egyetlen tévedésükkel, vagy mások vétkével egész életükön át büntessék magukat.

—ip—

Szelíd, a kapu

Az apa riadtan állította gyermeke, hogy hazudik durván panaszolta, hogy rendszeresen, és »közbe úgy néz«, s csak mondj dolgokat.

Holott a gyermek egy őszintén és mintegy biz hány titokzatos dologba abba is, hogy a kapual egy kék színű tigrissel t lid volt.

Hát ha már ez se igaz

Úgy hazudik ő, mint a országútján ereszkedik a a Napot és a Holdat sz hazudik, mint mondjuk szerint nem járt Indiába ve, de úgy nézve a szer hogy ő a Ganges partjá verőn — mint tudjuk.

Hazudik ez a gyermek telmében ami a szívén, nagyképűbb nyelvén szó tartalmakat — pszichol szik a keményebb, kon átültetni. Mondhatnám, hiszen az, ami ott a ka titkunk marad. Hogy tu kék tigrissel.

Jó volna apának átgo hazudós a legigazmond Aki egy »vén szilvafa« e *igazam van? Te tudod,*

...így folytatja:

S akkor sikitot
A kert mellett

És íme — miközben közé és a szemünk közé lyesbít; változik a kép:

Nem is acél vo
Pálmaág farkk
Tele gyerekkel
Körhinta forgo
Szarvai hegyén

S most, valóban a gy ezt a gyermekére panasz ebből a szempontból sz hogy József Attila mind volt. Az értelemnek s a nak egyik legfelső fokú ság halmozódott fel ná pontos észlelő, elfogula

Apunak humora va

Egy fiatal lány bemutatkozott. Nem értettem jól a nevét? Megkérdeztem még egyszer.

— Kérem, ne tévessze meg: B. Hornyák Vilmosnak anyakönyveztek, de lány vagyok. Nevetséges ugye? Tudom, hiába is kérném, hogy komolyan vegyenek. A nevem mindenkit nevetésre ingerel. Drága jó édesanyám még a háború utolsó napjaiban, kis idővel szü után meghalt. Édesapám go maradtam. Nagyon vidám szetű ember, de túl ezen, a mészetének eme vonását idd sal időnként magas fokra fe Keresztelőm idején is ez tö ennek következtében Vilmos gyeztetett be az anyakönyvi h ban. Bejelentésének hitelt eszükbe sem jutott, hogy a

Karniss Péter felvételei

1965 DEC 4

A Klub újjáalakitását Hornicsek Géza építész tervezte
A bár mennyezete Berczeller Rezső munkája

Csillag Miklós szobrászművész

Korniss Péter felvételei

Két festő egy kérdésben ritkán tud egyetérteni. Két költő még ritkábban. Két színész pedig szinte sohasem.

A FÉSZEK – a Festők, Építészek, Szobrászok, Zenészek és Egyéb Komédiások Klubja – azért alakult, hogy ennek az egyetnemértésnek családias hajlékot adjon.

Itt, a Kertész utca és Dob utca sarkán épült, öreg házban találkozott őszinte, baráti ellenkezésben honunk minden rendű, rangú művésze; itt élték ki lételemüket, a szellemi viaskodást; itt akaszkodtak össze a jóbarátok s borultak egymás vállára a soha meg nem békélő ellenfelek; itt rendezték az elmeizmosító vitákat, éjszakába nyúló „dumapartikat" és veszett kártyacsatákat, miközben kölcsönösen megajándékozták s kifosztották egymást; itt szidta az államrendet Bródy Sándor, írta érzelmes bökverseit Szép Ernő, vesztette el a vagyonát Beöthy László, utálta a környezetét Csortos úr s járt karonfogva a szellem artistapárja, a két Kellér: itt, ebben a vihar-tépázta, zajos és mégis barátságos Fészekben.

Hatvannégy éve, mióta a Fészek megalakult, nincs művész, aki ne fordult volna meg a Kertész utcai házban. Jöttek barátságot kötni és bontani, szerződést aláírni, színésznőt szeretni, olcsón megvacsorázni, vagy egyszerűen csak: Egyet Nem Érteni.

S ha megürült a Fészek, a tagok akkor is jelen voltak: a tüntetésükkel.

Amikor Szálasi csizmája uralomra jutott, és személyesen vonult be a Fészekbe, hogy a művészetben is kitapossa a hatalmat, a termekben csak a lézengő személyzetet találta.

Mert az Egyetnemértés Háza lakóinak többsége egyben mindig szót értett: az embertelenség megvetésében.

A Fészek másfél évvel ezelőtt, átmenetileg a Royal szálló különtermébe költözött.

S a Kertész utcai épület most újra megnyitotta kapuját. Újdonat-friss falakkal, merész felképekkel, kényelmes bútorokkal, lengő tükörajtókkal várja tagjait és vendégeit. Most lett a Festők, Építészek, Szobrászok, Zenészek és Egyéb Komédiások korszerű otthona. Most lett modern Fészek. (galsai)

TANULJUNK KÖNNYEN, GYORSAN– VÁSÁROLNI!

A kereskedelmi kiszolgálásra sok a panasz, s mind ez ideig nem tapasztalható komoly javulás. Én ezen egy cseppet sem csodálkozom. Mint tudjuk, az egésznek az az alapja, hogy míg régen az eladó volt kiszolgáltatott helyzetben, addig most a vevő az, aki a kereskedelmi hálózat elégtelensége, a hiánycikkek, a nagy vásárlótömeg stb. miatt hátrányosabb helyzetben van. Ha tehát régen az eladónak kellett alkalmazkodnia a vevőhöz, akkor evidens, hogy most a vevőnek kell alkalmazkodnia az eladóhoz. Ennyi az egész. Ezt kell tudomásul venni, eszerint kell viselkedni, s akkor nem lesz panaszunk a kiszolgálásra. Fel kell végre hagyni a hiábavaló kísérletezéssel, hogy az eladókat tanfolyamon tanítsák az udvarias kiszolgálásra, ennek semmi értelme, nem felel meg a reális erőviszonyoknak. Ha egyszer a vevő érdeke, hogy udvariasan szolgálják ki, akkor őt kell megtanítani arra, hogyan kell viselkedni egy udvarias vevőnek.

Megkezdem. Először is minden üzletben ki kell függeszteni egy táblát: »Mindig az eladónak van igaza!« Jó, ha ezt a vevő mindig maga előtt látja és ehhez tartja magát. Örvendetesen gyarapodik azoknak a vevőknek a száma, akik tisztában vannak az udvariasság elemi követelményeivel és illedelmesen köszönnek, ha a boltba belépnek és eltávoznak. Jól teszik, így több az esélyük arra, hogy megnyerik az eladók jóindulatát. Igen-igen jólesik az eladónak egy kis figyelem, egy kis rejtett bók is. Ha például a hölgyvevő kalapot vásárol, ne restelljen több kalapot is felpróbálni az eladóra és mondja azt neki: »Milyen jól áll a kegyed hajszínéhez ez a kalap . . .« Az ilyen kis semmiségekkel — higgyék el — meg lehet nyerni az eladót az ügyletnek, sokkal könnyebben hozzájutunk a kalaphoz.

Sok vevő panaszkodik, különösen nyaranta, hogy lassan megy a kiszolgálás, mert az eladók fényképeket nézegetnek, és haragszanak, ha megzavarják őket. No persze, hogy haragszanak. Miért, a kedves vevő nem haragszik, ha ilyenkor zavarják? Én inkább azt tenném, odahajolnék a fényképek fölé és megkérdezném: »Ki ez a helyes apróság? Utyuli, mutyuli . . . Micsoda hurkás kis lába van . . .« Meglátják, egészen más lesz a fogadtatás. Az eladónak jólesik, ha érdeklődünk apró-cseprő kérdései iránt. Általában véve az eladó szereti, ha a személyiségével foglalkozunk, ha kiemeljük őt az eladók szürke tömegéből, ha érzi, hogy figyelmünk megkülönböztetetten neki szól.

Azt talán felesleges mondanom, milyen bántó, ha a vevő ragaszkodik ahhoz, hogy a mérleg nyelve pontosan igazodjék a számlázott árumennyiséghez. A világért sem szabad okot adnunk arra, hogy az eladó bizalmatlanságot tapasztaljon a vevő részéről, mert akkor soha többé be nem tehetjük a lábunkat abba a boltba. Ha az árut a mérlegre dobja, szemlesütve félre kell fordulnunk, mint akit az egész nem érdekel. Érezze az eladó, hogy hozzá való viszonyunk a bizalom aranyfedezetére épül.

Régen szabály volt a kereskedelemben: az eladó úgy agitáljon a vásárlásra, hogy a vevő azt érezze, végül is maga döntött, s nem az eladó vezette rá. Pontosan ezt kell tenni most is — csak megfordítva. Egész viselkedésünkkel oda kell hatnunk, hogy az eladó úgy érezze, ő ajánlotta a megvásárolt árut. Az okos és udvarias vevő mondja ezt az eladónak: »Milyen igaza van, hogy azt a zöld kardigánt ajánlja . . .« S bár az eladó addig nem ajánlott semmiféle zöld kardigánt, most majd fog. Cipővásárlásnál tanácsos így fogalmazni: »Szóvan ön úgy gondolja, eladó kartárs, hogy ott, a felső polcon van ennél szebb is . . .« Sokkal több így az esély, hogy az eladó felmászik és leemeli a felső polcról a kívánt cipőt. Általában véve ne fosszuk meg az eladót az illúziótól, hogy ő adta el nekünk az árut, legyünk tapintatosak iránta.

Vagyis: minden azon múlik, helyesen foglalkozik-e a vevő az eladóval, képes-e arra, hogy kedvet csináljon neki az eladáshoz. Ez az út vezet a kulturált kereskedelemhez. Mindazonáltal fegyelmi intézkedésekre is szükség lehet, ezért ideje volna, ha a panaszkönyvet arra használnák, hogy az eladó beírhassa kifogásait azokkal a vevőkkel szemben, akik udvariatlanul vásárolnak.

Novobáczky Sándor

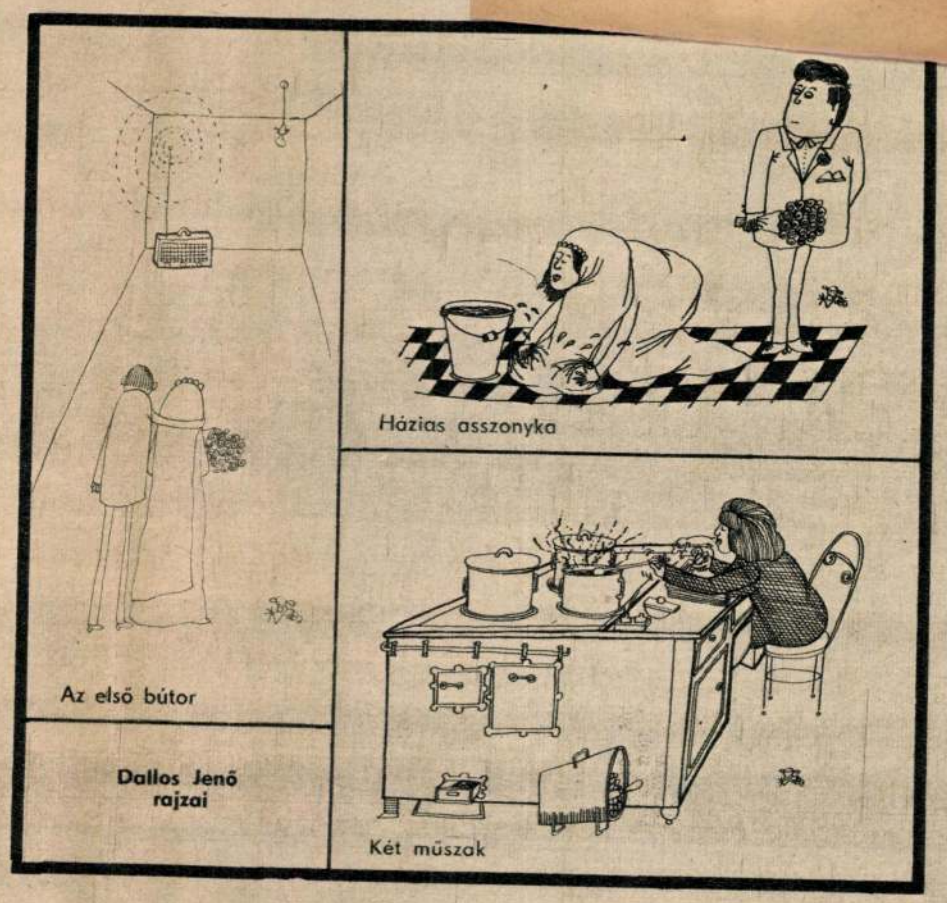

Dallos Jenő rajzai

KERESZTREJTVÉNY

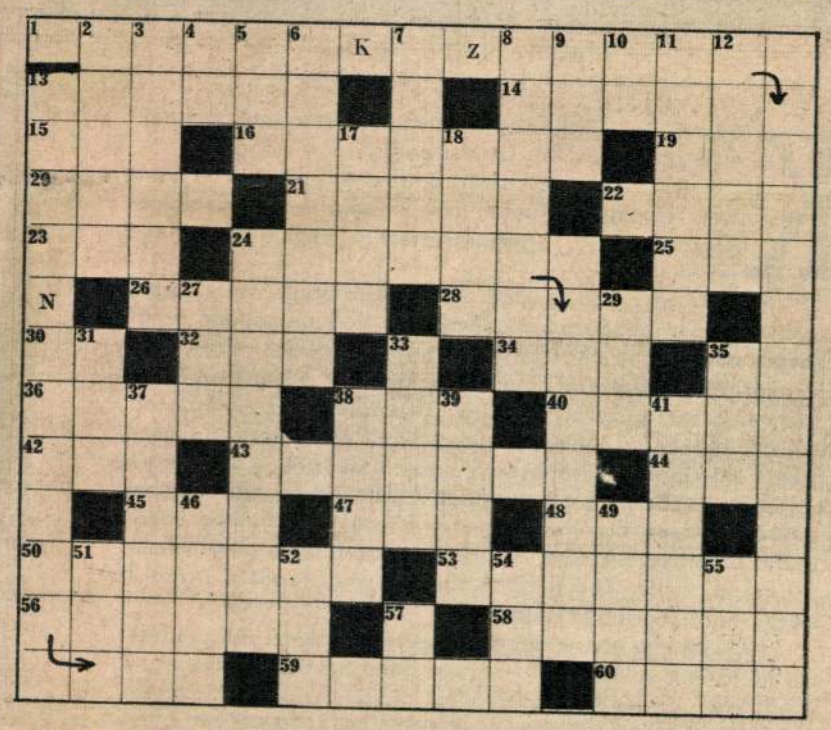

VÍZSZINTES: 1. **Tamási Lajos verséből.** 13. Névelővel esély. 14. A háború és béke egyik férfiszereplője. 15. SZ. G. 16. Teljes. 19. Szenvedés, fájdalom. 20. Dunántúli megye. 21. Élénk szín. 22. Libeg. (föl. ék.) 23. Villamosipari nagyüzemünk. 24. **A függ. 13. folytatása.** 25. Göncölben van! 26. Ne azon a helyen. 28. Szezon. 30. Az idézet költőjének névbetűi. 31. Korszak. 34. Csapadék. 35. Azonos mássalhangzók. 36. Fanyar gyümölcsöt termő növény. 38. Angyalrang. 40. Névelővel érzékszerv. 42. Én latinul. (föl. ék.) 43. Tömöttebb. 44. Utca Párizsban. 45. Király franciául. 47. Boráról nevezetes dunántúli község. 48. Női becenév. 50. Újonc. 53. Nógrád megyei község. 56. A földről felveszel. 58. Valami kevéset ért hozzá. 59. Hun király. 60. Nem engedélyez, sőt.

FÜGGŐLEGES: 2. Égtáj. 3. Egybeszabott ujjú felöltő. 4. G. N. 5. Napszak. 6. Sós, meleg gyógyfürdő Erdélyben. (ék. h.) 7. Mutatónévmással göngyölegsúly. 8. Epizód németül. 9. Gyakori magyar családnév. 10. Személynévmás. 11. Pest megyei község. 12. Herceg. 13. **A vízsz. 1. folytatása.** 17. Cselekedet. 18. Találja. 24. Az ókor kimagasló költője. 27. Fordítva tündér németül. 29. Házas. 31. Csüng. 33. Pusztító. 35. Baráti nép pénze. 37. Holnap németül. 38. Gyümölcs. 39. Háztáji termő terület. 41. Történelmünkben kimagasló szerepet játszó család. 46. Párizs repülőtere. 49. Mélyben 51. Szemétben van! 52. Fordítva mutatónévmás tárgyesetben. 54. Mezőgazdasági eszköz. 55. Középen nyíló! 57. Tiltó szó.

Beküldendő december 17-ig a vízsz. 1., függ. 13., vízsz. 24.

A helyesen megfejtők között 12 értékes könyvet sorsolunk ki.

A 47. számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: De szeretnék hajnalcsillag lenni, Rózsám ablakába beragyogni.

Könyvjutalmat nyertek a 46. sz. rejtvény helyes megfejtéséért: Zsoldos Ferencné, Vitnyéd; Lábas Béla, Debrecen; Dékány Eleonóra, Miskolc; Török Sándorné, Budakalász; Szőzados Istvánné, Dunavarsány; Bank János, Szigetvár; Szekeres Jánosné, Nyergesújfalu; Hegedüs Erzsébet, Bp; Laczkó Zsuzsa, Bp; Szász Olivérné, Bp; Megyik Mihály, Bp; Schreiber Gizella, Bp.

A Csillag és Maugsch
Az Est 1932. jun. 11.

Elkészült Sándor Pál síremléke

Szeptember elején leplezik le a kerepesi temetőben

— Az Est tudósítójától —

A kereskedők tavaly elhúnyt vezérének méltó síremléket állított családja. A síremlék egyszerű, de művészi eszközökkel fejezi ki *Sándor* Pál sokágú hatalmas munkásságát, melyet mint politikus és kereskedő a parlametben és a magyar közélet egyéb fórumain a magyar kereskedők védelmében és felekezetének igazáért végzett félszázadon keresztül.

A harcos *Sándor* Pál életművét fekete márványtalapzaton elhelyezett *bronzoroszlán jelképezi.* Az oroszlán védően őrködik az egymás mellé helyezett Corpus Juris, a Szentírás és a kereskedelmet szimbolizáló Merkurbot felett. A síremlék a maga nemes egyszerűségében hű marad a nagy halott polgári tanításához.

A lépcsőzetesen felépített márványtalapzaton hatalmas méretű bronzkoszoroút fognak elhelyezni, amelynek *100 levelére az ország 100 kereskedelmi testülete fogja a nevét örök hálája jeléül odavésetni.* A szalagon a következő felírás lesz: »Elnökének, a magyar kereskedők vezérének örök kegyelettel az OMKE«.

Az izraelita hitközség és szentegylet elhatározta, hogy *Sándor Pál részére a kerepesi temetőben nyugvó szülei közelében jelöli ki a díszsírhelyet,* ahová *Sándor* Pál földi maradványait ideiglenes sírhelyéről *augusztus végén* fogják átszállítani és szeptember elején ünnepélyes keretek között leleplezik a síremléket, amely *Csillag* és *Maugsch* szobrászművészek munkája.

Vegyészek, vegyészeti gyárak figyelmébe!

Ullmann Chemiai Encyklopädia 1. kiadás

12 kötet félbőrkötésben, igen szép példányban ismét **kapható.**

Az Est könyvkereskedésében
VII. ker., Erzsébet körút 18—20.

BUDAPEST
937 JUN.-5-4
H 112 H

CSILLAGNÉ LŐRINCZ Zsuzsa

MN 1996. I. 6

CSILLAGNÉ LŐRINCZ ZSUZSA kiállítása ma délután öt órakor nyílik meg a Csili Galériában (Csili Művelődési Ház, Budapest XX., Baross u. 60.).

Csillagné

Szerepel a szentési képzőművészeti kiállításon

Magyarság 1927 IX. 28.

Csillagh Rezső

A pozsonyi városház homlokzatának terv-rajza; Pozsony város tulajd-kiállítva

Pozsonyi műkiállítás

1883. 20. l.

NAGY Ü

TŰZÁ

alkalma
vagy tű
edények

ELŐNYEI:

1. N
2. Ni
nen
3. Jó
edze
4. Nag
KÖN
5. Nagy m

SZÁLLITHATÓ: TŰZÁLLÓ AG

alakban.

Csillag Olga

Fiatal magyar iparművészek kiállitását rendezte meg az Iparművészeti Társulat, melyről a Művészet c. rovat számol be és sorolja fel a résztvevőket:
Ripper Margit, Stauber Rózsi, Grofcsik Emilia, Kardos Böske, Rákos Böske, Csillag Olga, Hegedüs Erzsi és dr. Fritzné Seiffer Edit.
Csillag Olga artisztikus, apró dolgai szépek, -mondja a kritika .

A HÉT, Bp. 1917. dec. 2.
XXVIII. évf. 48. sz. 767. lap.

MDK

Csillag Rozália (Képzőmű. Kör tagja),

középiskolás parasztlány

a szekszárdi képzőművész-kör tagja.
(más adat nincs.)

Gy. J.: A szekszárdi képzőművész-kör jó munkája.

Nők Lapja, Bp. 1953. április 2. [12. l.]

megjma

Csillag Vera

grafikus

cód

Magyar Kulturszemle

1942. febr. 15.

(A művészi ~~[illegible]~~ védbortték;

képpel.)

Csillag Vera, grafikus; tt.

1909 dec. 5. Bp. 1926-30

Jaschik Á., 1930-31 Borinyik S. mü-

termében tanult ~~1926~~-

~~tól 30-ig, 1930-31~~

Részt vett két műhely kiállításai *

~~plakátpály. több díj~~

1937-38-ra illusztrációkat készített a Tüzkör c. folyóirat [illegible]

felszab. ote tzibre

könyvkiadóval dolg

könyvborítólap,

hőtéstero

utoljára szerint plakát-

kiáll. 1953

* 1930. a M. Kontyr. és Reklámmi-
nisztéri kiállításon 1933. a mi-
lanói triennálen 1948-ban
a Nemzeti Szalonban, és 1953 az
Ernst Mizenben rendezett plakátki
állításon. Több plakátpály
zaton nyert díjat

30. szám
1913

Nagyméltóságu

A műemlékek orszá
hó 22. én a komjáti szt. Cete
érdekében hozott határoza
komjáti híveim szivében
valamint összes híveim nevé
ezennel őszinte hálás köszö

A műemlékek bizot
a hitközség, mily fedezettel re
hajtására, mellékelten bátor

Csillag Vera

l. Rosner Ungebrauchs graphik

1936. 8 n

5. l., 28 l.

Gebrauchsgraphik (Berlin)

1936. 8. Sz.

1676): A francia ko-
gne-ban: Henri Le-
Gueru, mint Turlu-
Garguille. Rézmet-

, Claude után: Az
Blanc 932—948.
laude után: Az olasz
ıc 932—948.
40—1725) Fetti, Do-
zében álarccal. Réz-

ol; 1734—1820) Loo,
netszet. Le Blanc 10.
1717—1771) Coypel,
pásztoroktól Ange-
ra 4. felvonás 4. je-
Blanc 10.
, Charles van után:
11.

Vladár a sorompónál. Rézkarc. Meamue 900 és 991.

29—83. sz. és a 7. sz. is (kevés kivétellel) a népi eredetű ú. n. commedia dell'arte hagyományos alakjait mutatja a legkülönbözőbb művészektől. A legjelentősebbek Callot és a Watteau után készült lapok. Ezeknek a típusoknak eredete visszanyúl az antik népi színjátszáshoz és a középkori misztériumok ördög alakjához. Egyes cirkuszi bohóc figurákban, meg farsangi mulatságok hagyományos jelmezeiben ma is megtalálhatók nyomaik. Játékukban plautusi hagyományokra is visszanyúló, kevés változatú darabsémájuk volt, amit esetről esetre a színésznek rögtönzéssel kellett változatossá, mindig újjá, eseménnyé varázsolnia. A XVI. század második felétől a XVIII. század közepéig volt művészetük a legvirágzóbb és közkedvelt, főleg Olasz- és Franciaországban, de mint egyes lapjaink mutatják, máshol is foglalkoztatták a grafikus művészetet.

29. **Callot, Jacques:** Az olasz commedia dell'arte 3 alakja: Zanni, vagy Scapin; Pantalon, vagy Cassandro; és a Capitan, vagy Amoureux. Rézkarc. Meamue 629., 627/1., 628.

MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

Csillag Vera

l. Rosner Ungschr

1936. 8 n.

5. l.

átvive

partot érintő
zások.

melyeket az
ácsolt hullá-
l építgettek.
ak a partra,
emmel észre
zódjanak és
éket, melyek
sednek, ma-
rakódnak és

, szinte egy-
latonkeresz-
lárig tartott.
nevezett túr-
erületét zárja
a Fonyódi-
laza homok-
annak, hogy
tt is áttörték
a föld kérgét és bazaltlávát vetve ki magukból, a későbbi korszakok kop-

Nagyberek öblözetét az élővíztől elzárva, évezredek folyamán képződött tőzeglápjával valósággal kiemelte a hajdani tófenékből.

A hagyomány szerint a Fonyódi-hegy csúcsát valamikor Kupa (Koppány) vezér vára koronázta. Erről azonban biztos tudomásunk nincs. Ismeretlen, de már csak a későbbi időben épített vára a XVII. század közepén, Magyar Bálint várnagysága alatt lett fontossá. Magyar ebben az időben valóságos réme volt az idáig elkalandozó töröknek. Ez ugyanis mindent elkövetett, hogy a Balatonpart déli részét uraló várat elfoglalja. Mikor az egyes bégek seregei nem értek célt, 1561-ben a pécsi, kaposi, simontornyai, koppányi törökök közös erővel ostromolták, de hasztalan. A török csak Magyar Bálint halála után, 1575-ben juthatott birtokába és mintegy félszáz évig tartotta is, mignem a tihanyi kapitányoknak sikerült belőle kiperzselni.

A későbbi időkben teljesen elvesztette jelentőségét. Ma már csak a Várhegy elnevezés emlékeztet a régi dicsőségre, mely a törökkel szemben nem egyszer övezte glóriás fénnyel a fonyódi hegyet.

Fonyódnál egy kis kitérést teszünk. Rövid időre elhagyjuk a Balaton partját, hogy a Fonyód-kaposvári vasútvonal mentén fekvő, hajdan nagyfontosságú s a vármegyének nevet adó Somogyvárat keressük föl.

Már a nagyvajdák idejében is erődített hely. A honfoglalás egyik leghatalmasabb törzsfőnökének, Koppánynak székhelye. Nagy események bontakoztak itt ki az Árpádkorszak első századában. Ugyanis István intézkedései nagy keserűséggel töltötték el az ősi hagyományokhoz ragaszkodó magyart. Az elégületlenek élén, a Balatontól délre eső vidék hatalmas

Csillag Vera

könyvbarítéktervé.

írod

Rosner Ung. Buchkunst.

297. l. Keppel.

Archiv für Buchgewerbe
u. Gebrauchsgraphik.
Leipzig, 1938.

Delhaes I.

Ez utóbbinak

~~alra~~, út vezet a háttért elfoglaló fák felé,
legel; innenso részén pedig, a zöld gyepen,
n pálczával. ~~Puh~~ kalapja barna, mellénye
a szükrefogott. Jobbró a Duna folyik, mely-
bevert czölöp mellett, csolnak kötött ki
elzése alól a középtájon: M. Dovanhi 1877.4.

n.
ból (465-901)
n ~~(465-901)~~ (340-902-21).

Csillag Vera

vajzai a Tükör
1937. évf. ban

Csillag Vera

vajzai a Tükör
1938. évf. -ban

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium számvev
Budapest 5. Postafiók 118.

szám,

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben

Csillag Vera

rajzolta az alábbi
könyv csinlapját

Balázs Béla

Történet a Lógodi-
utcáról, a tavaszról,
a halálról és a mesz-
nességről. Bp. [1946]

Csillag Vera, grafikus MDK

Az Európánál megjelent Zenepalota c. kötet illusztrációit kénítette.

–: Kinai Könyvtét

Népszabadság, bp. 1959. okt. 2. 8.1

MDK

Csillag Vera, grafikus

Csáth Géza könyvéhez négy „belső és belső borítót" tervezett.

Nyerges András: Csáth Géza: A varázsló halála 317.

A KÖNYV, Bp. 1964. szeptember IV/9

MDK

Csillag Vera, grafikus

Magyarország története c. kötet kötéstervét és borítóját kénitette el.

Révész Zsuzsa: „Szép magyar könyvek, 1964" 126–127. l.

A KÖNYV, Bp. 1965. július

Csillag Vera [grafikus] M Ok

Bálint György könyvének grafikai tervezője.

Jovánovics Miklós: Bálint György: A toronyőr visszavillant 8 l.

SZABADSÁG, Sp. 1961. jún. 1.

Csillag Vera, grafikus

D Dh

H. G. Wells könyvének fedél- és barító=
tervét. készítette.

Kovács György: H. G. Wells: A bűvös bolt

232.1

Könyvbarát, Sz. 1959. május

IX/5.

Csillag Vera, grafikus 17 Dh

Indus miniatűrök hangulatát
idéző szép illusztrációi díszítik
Illés Endre könyvét.

Cs-O.: Illés Endre: Történet a szerelemről és a halálról 44-45.l

VIII/1.

Bp. 1958. január

KÖNYVBARÁT

M. D. U

CSILLAG Vera

Illusztráció a középkori német lovagi költészet „Énekelj, aranymadár" (Bp. Európa) c. antológiájához

Könyvespolc

Magyar Nemzet 1961. (XVII.) febr. 1. 4. l.

MDK

Csillag Vera

az alábbi pályázaton pályamunkáját megvásárolták 2oo pengőért

Az 193o. évi építészkongresszus plakátja. Magyar Iparművészet 1929. 171.l.

Csillag Vera

Védőborítóját és kötésterét díjazták

A könyvkiadók 1964. évi díjazott és dicsérettben részesített kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 Sz. 19. l.

Csillag Nora

Védőbortójok díjarok

A bőrplicalak 1964. évi díjarok és díszeket-
ben részesített hiadalmi ugrivak elhelyen

Magyar Grafika 1965 Sm. 22. l.

Csillag Vera

Védőborítóját és kötetszerét díjazták

A könyvkiadók 1964. évi díjazott és dicsérettben részesített kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 Sz. 19. l.

Csillag Vera

Védőborítójat díjazták

A könyvkiadók 1964. évi díjazott és dicséretben részesített kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 5 sz. 22. l.

Csillag Vera, grafikus Dok

A Krudy-kötet Kötéstervét
Készítette.

Szombathy Viktor: Krudy Gyula: Asszonyságok
díja — Napraforgó 514.
Bp. 1958. november VIII/11.

KÖNYVBARÁT

Csillag Vera, grafikus

DOK

Az új Shakespeare kiadvány fedélterv pályázatán részt vett: tetszető tervekkel.

Csanádi Ákos: Sajtó alatt az új Shakespeare = sorozat 455-56.c

A Könyv

[Könyvlatát], Bp. 1955. október

V/10.

Csillag Vera, grafikus Bok

A „Röpülj páva, röpülj" c. kötet stilizált rajzú, aranynyomásos borítólapját kéni=lette.

Zolnay Vilmos: Szép testben szép lélek 325-27.l.
A Könyv
[Könyvbarát], Bp. 1955. július V/7.

Csillag Vera, grafikus · 7 Dk

[a Magyar építészet c. kötet tipográfiai díszeit rajzolta.

Kéki B: A könyvillusztrálás... 324.l]

Borítólapot rajzolt Hogarth rajzának felhasználásával Fielding: Jonathan Wild c. könyvéhez

Zolnay Vilmos: Szép testben szép lélek 375-27.

A Könyv,

[Könyvbarát], bp. 1955. július V/7.

Csillag Vera, grafikus MDK

1 Az 1954-ben „az év legszebb könyve" címet nyert „Magyar építészet" c. kötet kötéstervét, tipografiai díszeit kénítette.

Kéki Béla: A könyvillusztrálás modern eszközei 321-24. l

A Könyv

[Könyvbarát], Bp. 1955. július V/7

Csillag Vera, grafikus MOk

Borítólapot készített „A magyar falu története" c. könyvhöz.

Zolnay Vilmos: A magyar falu története

45.l

VI/4.

KÖNYVBARÁT, Bp. 1956. április

M.D.K.

Csillag Vera
grafikus

Énekelj anonymadár" c. művet
"a nemet miniaturák hatása alatt
illusztrálta.

P. Brestyánszky Ilona. Könyvművészetünk néhány problémájáról
Művészet, 1961. junius — 37 l.

M. D. K

CSILLAG Vera

Illusztráció Bálint György: Az állatok dicsérete c. könyvéhez

Brody Lili: Az állatok dicsérete

Magyar Nemzet 1961. máj. 14. 5.

MDK

Csillag Vera (grafikus)

rajzaival jelent meg a Gondolat kiadónál Bálint György: Az állatok dicsérete c. műve.

Sz. R.: Az állatok dicsérete.

Ország-Világ, Bp. 1961. 20. sz. 21. l.

Csillag Vera, grafikus

D Dk

Rajza. Repr.

Walter von der Vogelweide: Ha jó nedvü...

15.1

Család s' iskola, Bp. 1961. június XII/6

Csillag Vera, grafikus 17 db

Rajzai. Repr.

Ady Endre: Párizsi levél 18. e

Család és iskola, Bp. 1961. február XII/2

Csillag Vera, grafikus 1904

„Könyvdíszei — Nagy László
Könyvéhez — ízlésesek."

Zolnay Vilmos: Nagy László: Sólymok
vére 229.1

X/5.

bp. 1960. május

KÖNYVBARÁT

M. D. V.

CSILLAG Nera

A torinói „Italia 61" Kiállítás emblémája („Kis-tej-szív"

Boldvisár Iván: A fordított j-betű

Magyar Nemzet 1961. jul. 1. 5. l.

Csillag Vera

MDK

cimlapterv:

Pogány Ö. Gábor: Derkovits Gyula. Bp. 1961

Csillag Vera, grafikus MDK

Grafikái szépek.

Cs. G.: Hegedűs Géza: Az írnok és a fáraó 474

KÖNYVBARÁT 1960. október X/10

MDK

Csillag Vera

A Műhely Bortnyik iskola kiállitása.
Andrássy ut 69. 1931?

Csillag Vera

MDK

4. m. plakát kiáll. Mücs. 1961.

Csillag Vera

selyemplakátjai képek.
(Kiáll. a Képzőm. Főisk. helyiségeiben.)

A magy. iparművészet napja.
2. K. 931. X. 11.

Csillag Vera

Finom elgondolású selyem plakátjával (Bortnyik iskola növendéke) tűnik fel mint új tehetség.

A magyar iparművészet két kiállítása.

Est. 931. X. 10.

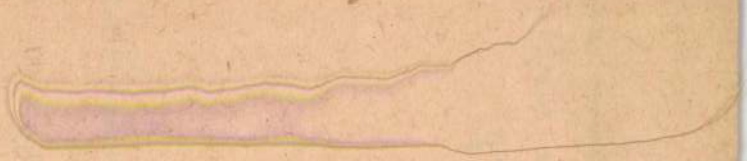

Csillag Vera

selyem plakátjaival tűnik ki.
(Bortnyik S. reklám művészeti iskolájának tagja. (Képző m. Főiskolán van a kiállítás.

(D. A.) Az Ip. m. Társulat két kiállítása.
M. 931. X 10.

MDK

Csillag Vera

Plakát kiállítás, 1948. N.Szal. képek

CSILLAG béla grafikus

M.D.K.

Munkái a dijnyertes könyvek illusztrációiból
összeállitott grafikai kiállitásen

v.a .: Megnyilt a " legszebb könyvek" kiállitása

Magyar Nemzet 1962. május 27. 9.l.

Csillag Vera, grafikus

MDK

Kiváló könyvművész.

Péter Imre: Tegyetek kiállításokról
(a Szép magyar könyv)

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 11.

8. l

MOK

Csillag Vera, grafikus,

könyvillusztrációjáért és grafikai munkásságáért Munkácsy M.-díj III. fokozatát.

MTI. - Kiosztották az 1959. évi művészeti díjakat. -

Népszava. - 1959 IV. H. - 10. l.

MDK

Csillag Vera

/rajz/

Jo v.Ammers-Küller: Felfordult világ c.könyve

A müvészi védborité k. M. Kultur Szemle, 1942. febr. 15. képpel.

32 l.

M.D.K.

Csillag Vera
grafikus

Munkásságát Munkácsy díjjal jutalmazták

Kiosztották az 1959 és évi művészeti díjakat
Magyar Nemzet, 1959. ápr. 4.

2 l.

Csillag Vera, grafikus MDK.

Öt magyar művek nyomtatásból jól ismert eredeti kompillustrációi láthatók a kiállításon. Köztük Csillag Verái is.

–: ünnepélyesen megnyílt a könyvek kiállítása

Népszabadság, 1959. szept. 30. 9.l

M.D.K.

Csillag Vera
grafikus

Könyv illusztrációin a lakk képek technikáját alkalmazza.

Z.L.: Megnyílt a kínai könyv és . . . 4 l.
Magyar Nemzet, 1959. szept. 30.

MDK

Csillag Vera

s.f: Grafikai ... müvészetünk ...
Az Est, 1934. máj. 19.

MDK

Csillag Vera

reklámgrafikai munkák

Rosner K: A milanói Triennale. Magy. Iparmüvészet. 1933. 94 l.

M. D. K.

Csillag Vera
grafikus

Néltatás

Pongrácz Zsuzsa: A borítólap művésze.
Magyar Nemzet, 1959. ápr. 25

4l

Csillag Vera.

Diósseg.: Glaubenswelt und Folklore der Sibirischen Völker i. könyv. borítója (vegyró)

A szép magyar könyv, 1963.

Csillag Vera
grafikus

M.D.K.

A Déri Huber Istvánné könyvének
címlapját készítette

N.J.: Az élettársa a művészről
Élet és Irodalom, 1964. okt 24 - 8 lap

Csillag Vera

Gada: Ördögűrés, és
Guernica a könyv kötés
(2 repró).

A négy magyar könyv, 1963

M.D.K.

Csillag Vera, grafikus

terve megvételben részesült a XII. Neurológiai Egyesület kongresszus plakátpályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1929. I. évf.
aug. 21. sz. 5. old.

M.D.K.

Csillag Vera
grafikus

Kruidy Gyula „Éji zene" című
művének borítólapját készítette.

+ repr

Vayerné Zibolen Ágnes: Néhány szó az elmúlt év könyvborító
lapjairól.
Művészet, 1962. junius — 33 lap

M.D.K.

Csillag Vera
grafikus

A kneri hagyomány szellemében
dolgozik

P. Brestyánszky Ilona: Bibliofília nagybányai művészet
Művészet, 1963. január – 30 lap

MDK

Csillag Vera

Április 4-án kitüntetett grafikus

III. fokozat

Esti Hirlap 79 sz. 1959. ápr. 4 5 old.

Csillag Vera, grafikus

M Ok

A Krudy Kötet kötését tervezte.

Sz. D: Krudy Gyula: A szerelmi bűvészinas

847
514

KÖNYVBARÁT

Bp. 1960. November X/11.

01

Csillag Vera, grafikus

MOK

Rajzai. Repr.

Ady Endre: Párizsi levél

18.l

Család és iskola, Bp. 1961. február

KÖNYVBARAT

Csillag Vera

Mikszáth Kálmán: "Uj Zrinyiász" c. könyvének fedéllapját tervezte.
A könyv cimlapjára "nem Zrinyi Miklósnak, a szigetvári hősnek, -a könyv főszereplőjénekképe került, hanem Zrinyi Miklósnak, a költőnek.-" irja a lap.
Az előbbi 1508-ban született és 1566-ban halt hősi halált, a költő Zrinyi 1620-ban született és 1664-ben halt meg.

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. aug. 30.
II. évf. 18. sz. 4. lap.

Csillag Vera, grafikus MDh

Két rajza.

Repr.

– : Nagymamák 8-9.1.

Család s' iskola, Bp. 1961. július

MÚZEUM LÉKVédelem

MDK

Csillag Vera
grafikus

kötésterve, Bartók-Sa vie et son oeuvre,
c. könyvhöz (Corvina)

Az 1957 évi könyvművészeti versenyen
részt vett

Magyar Grafika 1957. első évf. 9-10 sz 21 l.

MDK

Csillag Vera
grafikus

illusztrálta, Krúdy Gyula:
Rezeda. Kármin e. könyvei
(Szépirodalmi k.)

az 1957 évi könyművészeti versenyen

Magyar Grafika 1957, 1sö évf 9-10sz 37l

MDK

Csillag Vera
grafikus

Kötésterve, Rippl-Ronai József és
Beck Ö. Fülöp: Emlékezései c. könyvhez.
Képes melléklet 26 old. (Szépirodalmi K.)

Az 1957 évi könyvművészeti versenyen
Magyar Grafika 1957, 1-sö évf. 9-10 sz 36 l.

mdk.

Csillag Vera
grafikus

illusztrációja. Illés Endre „Történet a szerelemről és a halálról" c. könyvéből. Szines melléklet.

Magyar Grafika 1957. 1sö évf. 9-10sz 347l.

mDK

Gillag Vera

grafikus

bóritói: Ady levelei e., Ráth Végh: Két évezred babonái, Homerosz Odüsszeia, e. könyvekler

Ábrák 19 – 21 lapon

Lengyel Lajos: Alkalmazott grafika és betűi a könyvek bóritólapján

Magyar Grafika 2. évf. 1958 1-2 sz. 17 – 21 l.

MDK

Csillag Vera
grafikus

illusztrálta: Lukianosz: Istenek halottak, hetérek c. könyvet. Kötés rajz is a grafikus tervezése.

dr. Palaky Dénesné könyvtét-könyvművészet
Magyar Grafika, 1958, z-évf. 4 sz. 205 l

Csillag Vera MDK

A Szinnyei teremben kiállitották a Kina felszabadulása óta Magyarországon megjelent kinai könyveket, melyeket magyar grafikusok diszitenek. Fenti müvész is köztük van.

mélt.

Esti Hirlap 231 sz. 1959. okt. 2 2 old.

MDK

Csillag Vera grafikus

Li Taj-po kínai költő verseit illusztrálta

Könyvjelző
G.Sz.L. Li Taj-po versei.

Nyíregyháza, 90 évf 25 sz. 1962 jún 31.

Csillag Vera, grafikus MDh

Bálint könyvét illusztrálta.

László Anna: Bálint György: Az állatok
diszérete 25-26. l.

A KÖNYV, BP. 1961, június I. évf. /6. sz.

mdk

Csillery Klára

1950-ben Hodmezővásárhelyen gyűjtött cserépedény anyaga a Néprajzi Muzeumban.

Kresz Mária: Eőszámos hodmezővásárhelyi cserépedényt a Néprajzi Muzeumban.

Néprajzi Muzeum Évkönyve, 1954, 127. l

Csillag Vera
grafikus

M.D.K.

A magyar klasszikus illusztráló
művésze.

Szij Rezső: A magyar klasszikus és a képzőművészet
Művészet, 1963. június – 20 lap

Csillag Vera, grafikus

MDk

Borító

[H. Lamb: Világhódító
Nagy Sándor c. könyv.]

Repr.

(parczer): Mitől véd a védőborító

12 – 13. l.

A KÖNYV, Bp. 1961, augusztus

I/8.

MDK

Csillag Vera
grafikus

illusztrálta Szilágyi Samos: Agrineum c. könyvét. (Akadémiai Kiadó)

÷ Az 1957 Évi könyvművészeti versenyen (részt vett)

Magyar Grafika. 1957 Első évf. 9-10 sz. 21 l.

M.D.K.

Gillag Vera
grafikus

illusztrálta: Molière: Le Tartuffe ou L'imposteur és Voltaire: Candide ou L'optimisme c. könyveket.

÷ Az 1957 évi könyvművészeti versenyen
(részt vett)

Magyar Grafika 1957 1-sö évf. 9-10 sz. 22 l.

Csillag Vera

Milliók Könyve sorozat
kötésterve.

Reprodukció.

A szépmagyar könyv, 1961

Csillag Vera grafikus M.D.K.

Jaschik Álmos taniványa volt.

/ emlékére könyvet készitenek a volt tanitványok /

Napló

Magyar Nemzet 1964. október 29. 7.l.

Csillag Vera, grafikus

Bortnyik Sándor "Mühely" nevü magániskolájának egyik legtehetségesebb növendéke./könyvcimlapmüvész/. 42.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz. Évkönyve. IV. 1960. Bpest. 1961. Franklin Nyomda. Bp.

MD K

Csillag Vera és Kálmán Klára, ip.müv.-k

az Uj Magyar Könyvkiadó zártkörü pályázatot hirdeteti Shakespeare összes drámái decemberben megjelenö uj kiadásának tipográfiai, valamint kötészeti tervének elkészitésére.

Közös kötéstervükkel I.dijat nyertek.

Uj Magyar Könyvkiadó pályázatot hirdet.
Népszabadság?. 1955.VII 17.

M.D.K.

Csillag Vera

Vu Csing-ce: "Irástudók" c. regényét illusztrálta az "Uj könyvek" c. rovat hiradása szerint.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. juli 8.
X. évf. 27. sz. 22. lap

Gaillag Vera

Vu Csing-co: "Irésturák" c. regényét il-
lusztrálta az "Uj Könyvek" c. revue hirdé-
sa szerint.

"Ilo Szinházi Kurszika", Bp. 1966. julii 8.
X. évf. 27. sz. 22. lap

Csillag Vera

Alkotása az Iparmův.Muzeum kiállításán az grafikai anyagban szerepel.

M.934.V.19.

Csillag Vera

Kötéstervi, védőbontó Rafael Alberti: Az ismeretlen angyal c. könyvéhez.

Említve.

Az szép magyar könyv, 1962 19. l.

Csillag Vera

Diószegi: Glaubenswelt und folklore der sibirischen Völker. kötésterve és védőborítója.

emlékve.

A szép magyar könyv, 1963 27. l.

Csillag Vera

Guernica. – kőtéstem

emlitve.

A szép magyar könyv, 1963.
17. l.

Csillag Vera

Gocha Gábor: Ördögűzés I-II.

kötésterve.

Emlékve.

A szép magyar könyv 1963
17. l.

Csillag Vera

Futó József: Afrika kötésterve, védőborítója

említve.

A szép magyar könyv.
1963 23. l.

mdk

Ctillag Vera

cimlaptero

Bálint György, Mihályfi Ernő: Derkovits Gyula 1514
1963 | cimlap |

Csillag Vera, grafikus MDK

A elmúlt évben is gyakran illusztrált könyveket.

Dr. P. Brestyánszky Ilona: Legrebb könyveink 16-17.

A Könyv, Bp. 1962. május II/5.

Csillag Vera, grafikus MDK

Elsők egyike, aki Budapest felszabadulása után a Szikránál (Honvéd utca) dolgozni kezdett.

Tardos Béla: A Szikra Könyvkiadó első éveiről 9. l.

A KÖNYV, BP. 1962. április π/4.

Csillag Vera

Benda-Irinyi: A 400 éves debre-
ceni nyomda c. könyv kötés-
terve.

Reprodukció.

A szép magyar könyv, 1961

Csillag Vera

Arghesi: Testamentum c. könyv

kötésterve.

Reprodukció.

A szép magyar könyv. 1961

Csillag Vera

Szádi: Rózsakert c. könyv
védőborítója és kötésterve.

2 reprodukció.

A szép magyar könyv, 1961.

Csillag Vera

Neve említve Szántó Tibor „Az új magyar tipográfia" c. tanulmányban.

említve.

Magyar Grafika, 1964 4. szám, 232. lap.

Csillag Vera

Nem emlitve szántó tibor, Az ujmagyar tipográfia" c. tanulmányban.

Emlitve.

Magyar Grafika, 1964 1. szám
232. lap

Csillag Vera

Cybe Ervin: Csontváry a könyv kötéstervét kéméti. – dicséretet nyert.

Ronsard: Valogatott verseinek tipografiáját és kötéstervét kéméti. – első díjat nyert

A szép magyar könyv, 1959, 16, old.

Csillag Vera

Hasznos tanácsok Hitopadésa meséiből c. könyv illusztrációit és kötéstervét készítette Díjat nyert

A szép magyar könyv, 1959, 25. old.

Csillag Vera

Opuscula ethnologica memoriae Ludovici Bíró Sacra c. könyv tipográfiáját és kötéstervét kéniti. Első díjat nyert

A nép magyar könyv, 1959, 21 old.

Csillag Vera

Mao - Ce - Tung verzei c. könyv.
tipográfiáját és kötéstervét
kéníti -
dicséretet nyert.
Ulisszes ... c. könyv tipográfiáját
és kötéstervét kéníti -
dicséretet nyert.

A nép magyar könyv, 1959, 18 old.

CSILLAG Vera Halmi 1997/8

Emberisten, zabálj, könyörgök – tépd ezt! falat! –,
legyek fogad.
Bál, Kannibál, Magad.

1997. március 23.
Sorsomat nem kivánom
És nem kivánok élni
Csak nincs mire cserélni

PS =
Holtaimra utó, Rád még elő:
egyenlőségjeled, Istenem, két minusz.
Nekem szimplán elég: duplán kihúzz.
Kérlek, biztosra menj
most már legközelebb,
ne legyelek,
faladra, tízfaladra kenj,
így keljen fel a Nap,
ragyogjunk közös koszvadás alatt,
és ami ehető, ragadozók
emésszék, hírhozók
Semminkből, bierce-i, blake-i
vadak és madarak. Magam, magad.
Ha így lesz, bármi volt, megéri:
Isten, ha mersz, ölyvnek legyél egérnyi.

A KÉT UTOLSÓ

R. P. tacskójára,
Rudi kutyára, in mem.

Nem lesz idő, nem lesz idő –
nagyon remélem,
és senki rákövetkező,
hogy még megéljem.

Ki jön, ki megy, nem tudhatom,
minek is tudnom,
a távval együtt úszhatom,
nincs hogy megúsznom.

Elszáll a hérakleitoszi
víz-szinuszgörbe,
elszálltok, Rudy Bloom, Csuti,
micsoda körbe.

Képregény-kék ég-buborék,
hull nevetekkel
mélyek magasába – elég,
hogy bukni sem kell.

Réz Pál

BÚCSÚ EGY TEGNAPI ASSZONYTÓL

Ha jól tudom, egyetlen magyar napilap sem írta meg, baráti telefonok és levelek adták, adják tovább a gyászhírt, késve: április 29-én Sydneyben meghalt Csillag Vera. Közelről ismertem, tolulnak fel bennem, egymásra torlódnak a képek:

Szent István park 5. szám alatti lakásában (a ház falán ma már emléktábla hirdeti, hogy itt élt és dolgozott férje, Bálint György, a nagyszerű újságíró, kiváló kritikus), a Dunára néző szobában íróasztala fölé hajol, beszélgetünk, órák hosszat figyelem, amint elképesztő aprólékossággal rajzolja egy könyvborító vagy fedél tervét, néha föláll, hogy megnézze a PROPYLÄEN KUNSTGESCHICHTE-ben, a MALONYAY-ban, valamilyen más művelődéstörténeti munkában, milyen is egy görög sisak, századfordulós csillár, Szeged környéki fokos, Viktória korabeli női kalap, afrikai lándzsa, egy szebeni kulacs díszítése, breton főkötő, aztán visszaül dolgozni, vagy ahogy ő mondja, piszmog tovább;

hosszan bámuljuk, hármasban, a Jeu de Paume impresszionistáit (akkor még ott voltak), azután holtfáradtan lerogyunk egy padra a Tuileriák kertjében, Vera kislányt mímelve nyafogja: – Az európai kultúrához, hélas, láb kell!;

harmincadik születésnapomon azon kesergek, hogy milyen öreg lettem, végem, ő vigasztalásképpen a táviratot idézi, amit Bálint Györgytől kapott harmincadik születésnapjára: *„Korhatárt felemeltem. Balzac"* – célzott a távirat arra, hogy A HARMINCÉVES ASSZONY írója ezt az életkort még az asszonyi lét csúcsának tartotta, ahonnan már csak lefele vezet út, de...;

bekopog szerkesztői szobámba a Szépirodalmi Kiadóban, mutatja egy Krúdy-, Stendhal-, Swift-, Móricz-kötethez rajzolt vázlatait, nyolcat, tízet, nagyszerű mind, nem tudunk választani, ő minddel elégedetlen, megint csak kislányosan-öniironikusan selypít: – Pritty (vagyis legjobb barátnője, Kálmán Klára) sokkal jobban rajzol, mint én;

kivándorlása előtt átjön hozzánk a Báthory utcába, könyveket hoz, amiket nem visz magával Ausztráliába, és nem ajándékoz a múzeumnak (köztük a legkedvesebbet, a THE LITTLE KING című képregényt, amit saját kezűleg vágott ki egy angol lapból és

ragasztott be egy albumba), aztán fölnéz a mennyezetre, és idézni kezd, látszólag ötletszerűen: *„Tudom, hogy a mellékes életben, a nem valódi életben küszködve sokszor elmaradtam az eszményeimtől. De az én valódi világomban sohasem tettem semmi rosszat, sohasem tagadtam meg a hitemet, sohasem voltam hűtlen önmagamhoz. Engem fenyegettek és zsaroltak és bántalmaztak. De végigjátszottam a játékot. Jó ügyért harcoltam... Hiszek Michelangelóban, Velázquezben és Rembrandtban, hiszek a rajz hatalmában, a színek rejtelmeiben, a mindent megváltó, örökkévaló szépségben és a feltárult művészetben, amely megáldotta a két kezemet."* Majd hozzáteszi: – ...amely az én két kezemet nem áldotta meg. – Szomorúság, az önbizalom hiánya, kétség bújik meg a szavaiban, talán egy kis kihívás, kacérság is. De azért befejezi a fohászt: – *Ámen...* Tudod, mi ez? – Nem tudom. – AZ ORVOS DILEMMÁJÁ-ban mondja a festő. – Giccs – ítélkezem ifjonti szigorral. – Vera fölhúzza a szemöldökét: – A halála előtt mondja. Giccs, de gyönyörű, ahogy Szerb Tóni írta a CYRANÓ-ról;

a Gerbeaud teraszán nagy nehezen ráveszem – hiszen alig beszél, magáról szinte soha –, mondja el, milyen is volt, amikor 1942 tavaszán letartóztatták, a hírhedt Hadik laktanyába vitték, faggatták, fenyegették – hogy verték volna, azt nem említi; Bálint Györgyöt is itt vallatják kémkedés gyanújával, majd Cserépfalvi Imrével és Kovács Imrével együtt átszállítják a Margit körúti fogházba, fél évet ül vizsgálati fogságban, aztán szabadon bocsátják, hogy egy hónap múlva büntetőszázadban Ukrajnába hurcolják és 1943. január 21-én megöljék. És kérdezem egykori barátaikról, József Attiláról, Radnóti Miklósról, Szerb Antalról, Dési Huber Istvánékról, Karig Sáriról (aki akkor éppen a Gulágban raboskodik), Schöpflinékről, Komor Andrásról, Frankl Sándorról, a legendás könyvkötőről, arról, hogy Ortutay tényleg olyan kedves-rendes ember volt-e fiatal korában;

amikor harmadszor is megözvegyülve utoljára hazalátogat Ausztráliából, valamikor a nyolcvanas években, Zádor Anna rózsadombi lakásában azt latolgatjuk, jöjjön-e haza végleg, s én azt mondom, ha hazatelepülne, feleségül venném. – Éppen húsz évvel vagyok öregebb nálad, mondja. – Mit számít az!

*

De emlékcserepek, mozaikdarabkák helyett hadd soroljam inkább a tényeket.

Csillag Vera 1909-ben született Budapesten. Jaschik Álmosnál tanult rajzolni, s bár vonzódott később is a szecesszióhoz, azokban az években is, amikor az már és még nem volt divatban, könyvborító- és címlaptervei, illusztrációi inkább a tárgyi pontosságból kisugárzó korhangulat, ha úgy tetszik, *korköltészet* felidézésére törekedtek. Kivételesen alapos művelődéstörténeti ismeretei voltak, kivételes volt a stílusérzéke, ízlése is: érezte, értette annak a műnek szellemét, amelyhez borítót rajzolt, néhány vonallal, színnel életre hívott, újjáteremtett egy helyzetet, környezetet, látványba lényegítette át egy regényhős egyéniségét. Jól ismerte a kortárs magyar irodalmat, az írók becsülték, javasolták kiadójuknak, hogy őt kérjék fel új könyvük címlapjának megrajzolására; ízelítőképpen írok ide néhány nevet, azokét, akiknek verseskönyvéhez, regényéhez, esszéihez címlapot tervezett a háború előtt és után: Bálint György, Radnóti Miklós, Szerb Antal, Nagy Lajos, Márai Sándor, Tamási Áron, Déry Tibor, Tersánszky Józsi Jenő, Kolozsvári Grandpierre Emil, Németh László, Hatvany Lajos, Illyés Gyula, Vas István, Kellér Andor, Illés Endre, Juhász Ferenc, Oravecz Paula (talán az ő KÓCOS-ához készített címlapja volt a legszebb munkája). De a tipográfiához is öreg nyomdászokat megszégyenítő alapossággal értett. Első címlapjait kis könyvkiadóknak rajzolta a harmincas évek elején, majd a Cserépfalvinak, a Révainak, a Franklinnak is

dolgozott, tervezője és tipográfusa volt egy új, kitűnő, de rövid életű könyvkiadónak, a Pharosnak, ő készítette például Radnóti műfordításkötetének, az ORPHEUS NYOMÁBAN-nak és a KARUNGA című néger népmesegyűjteménynek a címlapját is.

1933-ban összeházasodott Bálint Györggyel. Esküvőjükre barátaiktól, Radnóti Miklóséktól verses táviratot kaptak: *„Szárnyaló lelkek násza mily hajnalhasadás! Derűs napfény kövesse, ne érje soha gyász."* A feladó és a címzett további sorsának ismeretében elszorult torokkal olvasom a hajdani jókívánságokat.

A többi már irodalomtörténet, történelem. Bálint György nem jön haza Ukrajnából. Vera életveszélyes kalandok, keserves bujdosás után felszabadul, újra dolgozni kezd, szebbnél szebb borítókat rajzol a Szikrának, Révainak, Szépirodalminak, Európának, Helikonnak, Magvetőnek. Feleségül megy Káldor Györgyhöz, a Rádió főszerkesztőjéhez; a „második Gyuri"-t 1950-ben mint angol kémet és jobboldali szociáldemokratát bebörtönzik, megkínozzák, öt év múlva szabadul; 1956 végén letartóztatják – terhesen – Káldor lányát, aki orvostanhallgatóként vett részt a forradalomban, s csak azért engedik szabadon, nehogy *odabent* szülje meg gyermekét; Káldor mindkét vejét, Gáli Józsefet és Csongovai Per Olafot halálra ítélik, Gáli büntetését életfogytiglanira változtatják, Csongovait in contumatiam éri az ítélet Párizsban; 1958 elején Káldor György belehal a börtönben szerzett betegségébe és lányai sorsán érzett izgalmába, aggodalmába. Temetésén barátunk, Kovács György, az orvos beszél: – Ez az ember nem szívrohamban halt meg, nem is más betegségben: ezt az embert megölték.

Csillag Vera megint magára marad. Évek múlva, anyja halála után úgy dönt, hogy elfogadja diákkori hódolójának, Bálint György iskolatársának, Radvány Ferenc Sydneyben élő ügyvédnek segítő kezét: feleségül megy hozzá, kivándorol Ausztráliába. Művészi munkát ott hiába keres, de régi barátokkal találkozik, és újakkal ismerkedik meg, köztük az aggastyán Orbán Dezsővel, a Nyolcak egykori tagjával, akinek gyakran jár a műtermébe, és aki annyira becsüli, hogy halála előtt megkéri, fejezze be félbemaradt képeit. És szó szerint követve Voltaire tanítását, Vera a kertjét műveli. (Gyönyörű kert volt, mondják, akik látták, *pótremek*.) Radvány Ferenc meghal, Vera most már harmadjára – és végleg – egyedül marad, néha hazalátogat.

Egyik pesti útja alkalmából felolvastam neki Vas István versét, az ÓDA A TEGNAPI ASSZONYOKHOZ-t:

„De szépek vagytok, tegnapi asszonyok!
Hamvadó szemetekben még néha felragyog
A régi büszkeség, amivel az első szeretőt
Vállaltátok papák-mamák, a világ vádja előtt,
Nem sütöttétek le a szemeteket, ahogy illett akkoriban,
És nem bujtattátok a szempillák fátylába démonian,
Ti először itt mifelénk, ti válogatott kedvesek,
Akikben az örök nőiség új hitté lelkesedett,
A mi hitünkké, mely szemetekbe sütött, csalatatlan, fiatalon,
És a ti nézésetekből is a Remény, a Forradalom
Hívott bennünket, az ébredő, felszított Vággyal egy –
Ó, micsoda förtelmeket látott később a szemetek,
Micsoda rettegéseket, micsoda mocskot, hány halált,
Hány börtönön át őrizte nekünk megváltó mosolyát,
Mögötte hány holt férfi enyész, hány otthon füstölög..."

– Pistától tudom, mondtam, hogy a *tegnapi asszony* alakját persze több asszonyból gyúrta össze, *tatár koponyák*ból, *buksi fejek*ből, *különös keletiek*ből, de a legfőbb modellje te voltál, főként amikor az *új gyalázat*ról írt, vagyis arról, hogy két férjed két rendszer börtöneit járta meg:

„...Mindegyitekhez milyen szeretők tartoztak, micsoda férjek,
Kik innen-onnan, amíg lehetett, hozzátok visszatértek!
Társaim, hova tűntetek, ti tegnapi férfiak?
Milyen sírok temettek el, milyen börtönfalak?
Milyen vesztőhely várt titeket, miféle új gyalázatú tűz?...”

Vera nem szólt. Tovább erőlködtem: – Azt hiszem, Vastól hallottam azt is, hogy Thomas Mann, amikor 1936-ban Pesten járt, egy Petőfi Sándor utcai fényképész kirakatában meglátta az arcképedet, és azt mondta a kíséretében levő újságírónak: – Ez a káprázatos turbános nő éppolyan, mint az én JÓZSEF-em bibliai fiatalasszonyai! Vagy mint egy egyiptomi fáraólány. Nem tudja, kicsoda? – A feleségem – felelte Bálint György. – Így történt? – kérdeztem. – Rég volt, tán igaz se volt – mosolygott sejtelmesen. És hogy elterelje magáról a figyelmet: – Az biztos, hogy Hatvanyék estélyén odajött hozzám. Amikor meghajolt, hogy bemutatkozzon, olyan merev volt, mint egy porosz katonatiszt.

Bámultam a hetvenöt éves Csillag Verát, gyönyörű volt most is. Megértettem mind a férfiakat, akik rajongtak a csöndes mosolyú asszonyért, szerették, imádták, óvni akarták, a „csúnya fiúk”-at, akik tették neki a szépet, írásaikkal, tetteikkel, hitükkel, bátorságukkal is hódoltak. Ihletőerő volt Vera, de nem úgy, mint az egykori francia szalonok Madame Récamier-i, Mademoiselle de Lespinasse-ai: a hallgatásával, a figyelmével, a tekintetével.

*

„Az utolsó időkben bajos volt közlekedni vele – írja Sydneyből közös öreg barátnénk. – Nehéz volt követni, amit mond, mert a múlt összefolyt benne a jelennel.”

De annak, akiben összeolvad az, ami volt és az, ami van, kín-e múlt és jelen egymásba játszása? Talán éppen így jobb. Mert az ember a paradicsomra vágyik, amíg él, és – ahogy Proust mondta – csak az elveszett paradicsom igazi paradicsom.

FIGYELŐ

„VALAKI NÉZ EGY ABLAKBÓL"

Takács Zsuzsa újabb verseiről

Takács Zsuzsa: Viszonyok könnye
Jelenkor, Pécs, 1992. 127 oldal, 99 Ft

Takács Zsuzsa: Tárgyak könnye
Jelenkor, Pécs, 1994. 87 oldal, 190 Ft

Takács Zsuzsa: Utószó
Jelenkor, Pécs, 1996. 162 oldal, 440 Ft

Takács Zsuzsa költészetében a végtelent kapcsolatok tagolják, a teret az érzelmek töltik ki. Az idő is így nyer értelmet: *„Szeretnélek látni, szeretnélek látni, akárhol / vagy, mert félek, nincs idő, keress meg! [...] Mit akar itt az elmúlás?"* (KÖZBEN SÉTA A LIGETBEN, 1983.) Állandó téma és gesztus ezért az emlékezet, a visszafelé tekintés; a múlt néha a többi időnél is érvényesebb. Egy korai verscím 1970-ből: AZT MONDOD HOLNAP: TEGNAP ESETT. ESIK – egy álomvers 1992-ből: *„Valósággal emlékeztem rád"* – vagy az 1989-ben megjelent vers:

HIÁBA VAGY ITT

Hiába vagy itt, mintha egy köd-lény
ülne a helyedben. – Itt volt –
mesélem neked. Felrázol. – Itt vagyok!
– Itt volt és beszélgettünk!
Ütöd az asztalt és rám kiáltasz
– Most beszélgetünk!
– Most? – próbálok figyelni,
de nem értem, mit akarsz mondani ezzel.
– Itt volt és beszélgettünk, és azt mondta
szeret. – Most mondom neked!
Olyan kétségbeesett vagy, annyira
bizonygatsz valamit, hogy
nem merem megkérdezni tőled hangosan,
mért kell fizetnünk mindenért,
és szinte már bánom is, hogy
engedtem, hogy ilyen sokáig maradj,
mert talán azt hiszed, van még remény.

Nem lehet a jelenben megkapaszkodni, és mégis meg kell örökíteni. Takács Zsuzsa költészetének két nagy pillére a születésnek-anyaságnak és az anya szenvedésének-halálának emléket állító versek csoportja. ELŐSZÓ és UTÓSZÓ a szeretett lények életéhez. Mindkettő az intimitás és a hallgatás területe, mégis egyetemes (az örök jelen és az örök nincs) és versben kimondható, kimondandó, hiszen éppen a hallgatásban sűrűsödik meg sok lelki folyamat. És szükségünk is van rá, hogy ilyen verseket olvassunk.

A két támához persze gyökeresen másfajta versek tartoznak. Az ELŐSZÓ-val induló, 1976-os JÚLIUS ciklus dinamikus, csupa ige, és nagy teret fog be, mint a teremtésmítoszok.

„És megpattant az ég.
A víz hátára vett,
a Kínok Alagútján úsztatott,
s úsztak velem a sáros csillagok."
(AZ EMLÉKEZÉS ELŐTTRŐL)

Pedig (vagy: hiszen) ott van az elmúlás tudata az anyában: *„Meghalok én már. Készítik ágyadat"* (JÚLIUS, HALÁLOM, SZÜLETÉSED) és az újszülöttben is: *„Irgalmazz nekem, ha élni akarsz. / Dermedten nézlek, szűkölő kis állat, / utoljára látlak mindig"* (ELŐSZÓ).

Az UTÓSZÓ-ra és a korábbi TÁRGYAK KÖNNYÉ-re (mindkettő kötet- és cikluscím is) éppen az apró részletek, az alulmondás, a szordínós hang jellemző, a kevés jelből is értő tapintat és empátia (*„Nem mondom el, nehogy megszidjanak, / hogy úgy viselkedtél, mint aki / egészséges, mint bárki más"* – A DESZKALAP), a szeretet egyszerre elfogódott, mégis tiszta látása:

„Búcsút vesz mindenkitől, mindenhol
elidőzik. Félek, hogy unják.
Túlságosan lassan nézi az arcokat.
A semmitmondó szavaknak
eredeti értelmet tulajdonít."
(KÚT)

Az UTÓSZÓ kötet azonos című részében-ciklusában a HALÁLSZOBA című vers kapcsolja

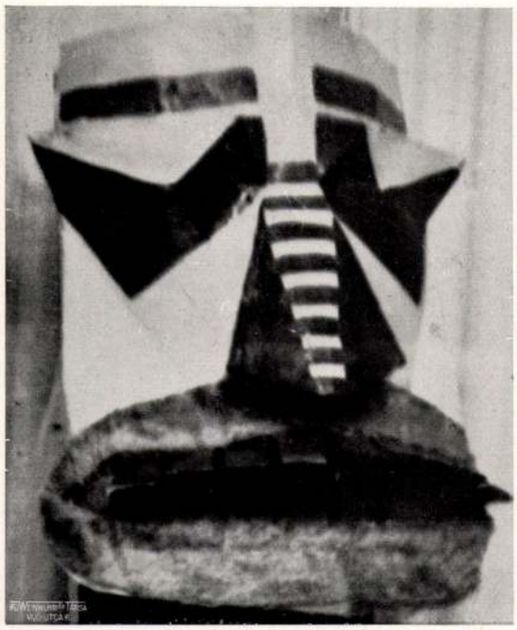

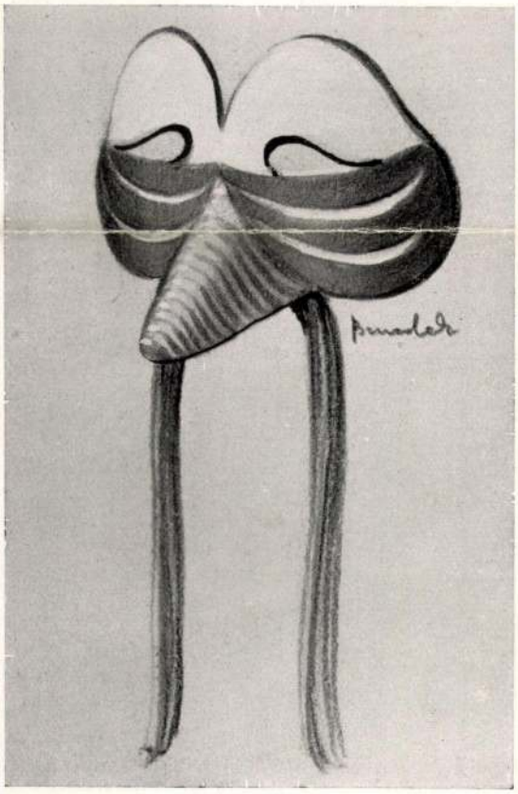

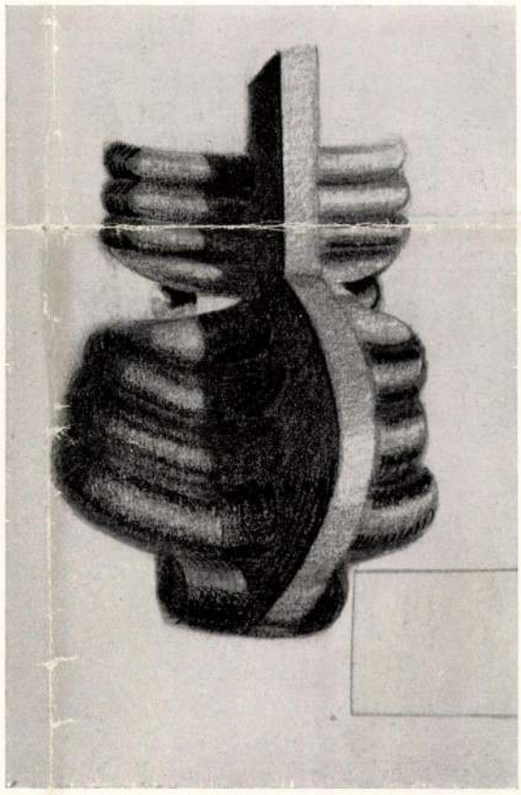

Modern álarcok.

Fent balról: Kerekes Ilona. Fent jobbról: Zsengeri Rózsi. Lent balról: Benedek Kata. Lent jobbról: Csillag Vera. — Moderne Masken. Oben links: I. Kerekes. Oben rechts: R. Zsengeri. Unten links: Kata Benedek. Unten rechts: V. Csillag. — Modern Masques. Above left: I. Kerekes. Above right: R. Zsengeri. Below left: K. Benedek. Below right: V. Csillag.

Magyar Iparművészet
1931.

Fotomontázsok. Fent: Bortnyik Sándor. Lent: Benedek Kata munkái. —
Fotomontage. Oben: Sándor Bortnyik. Unten: Kata Benedek. — Fotomontage. Above: by S. Bortnyik. Below: by K. Benedek.

Gillag Vera, grafikus MDH

Tavaly mutatós borítót kérnek
Galsworthy családregényéhez.

– Jegyzetek
: fogytán az ötletek? 18.

A KÖNYV Bp. 1962. július π/19.

Csillag Vera

Kipling: Gyermekmesék
Lagerlöf: Gösta Berling
Kertész Róbert: Hajók és hősök.
J. B. Priestly: Angyalok utcája
Fjodor Gladkov: Gyermekkorom regénye.
Balzac: Goriot apó
E. Kazakievics: Tavasz az Oderán.
Könyvborítók, könyv címlapok.
Reprodukció

Magyar Grafika, 1963. VII. évf. 6. szám. 368-369. lap

Csillag Vera

Thornton Wilder: Caesar
Krúdy Gyula: Dudorászi
Csehov: Elbeszélések
Traven: A halálhajó
Nagy László: Sólymok vére

Könyvborítók, könyvcímlapok.
Reprodukció.

Magyar Grafika, 1983. VII. évf. 6. szám 370-371. lapok

Csillag Vera

Illusztrációk Bálint György: Az állatok dicsérete c. könyvéhez.

4 reprodukció

Magyar Grafika, 1963. VII. évf. 6. szám 372. lap.

Csillag Vera

Krúdy-sorozat: Az élet álom
A vörös Postakocsi
Szindbád
Vallomás
Hét Bagoly
Asszonyságok díja

Könyvborítók.
Reprodukciók.

Magyar Grafika, 1963. VII. évf. 6. szám, 375-376. lap.

Csillag Vera

A bolgár népköltés antológiájának fametszet jellegű illusztrációi.

5 reprodukció

Magyar Grafika, 1963. VII. évf. 6. szám. 371. lap

Csillag Vera

Rafael Alberti: Az ismeretlen angyal.
Lányi Sarolta: Énekszó
Lion Feuchtwanger: A siker
Kosztolányi Dezső: Édes Anna
Kuncz Aladár: Fekete kolostor

Könyvborítók, könyvtáblák.
Reprodukciók.

Magyar Grafika, 1963. VII. évf. 6. szám 373-374. lap.

Csillag Vera

Mint retusőr dolgozott a Freund cinkográfiai műintézetben. Tanulmányait az Iparrajziskolában kezdi, 1925-29 között Jaschik Álmosnál tanul, később Bortnyiknál. 1933-ban jelenik meg első könyvborítója. Fővonala ezután is a könyvborító, illetve kötésterv marad. A felszabadulás előtt munkája zömét a Franklin, Révai és Pantheon Könyvkiadóktól kapta.

Lengyel Lajos: Csillag Vera könyvművészeti munkássága. Magyar Grafika, 1963. VII. évf. 6. szám. 368. oldal.

Csillag Vera

Homérosz: Odüsszeia.

Könyvborító és belső illusztrációk.

Reprodukció.

Magyar Grafika, 1963. VII. évf. 6. szám, 379–380. lap.

Csillag Vera

Thomas Mann: A Doktor Faustus keletkezése

Galsworthy: A Forsyte Saga

Titus Livius: A római nép. története a város alapításától.

H. G. Wells: A bűvös bolt

Könyvtáblák, könyvborítók.

Reprodukciók.

Magyar Grafika, 1963. VII. évf. 6. szám 380-381, 382 lap.

Csillag Vera

Illés Endre: Hamisjátékosok.
Tömörkény István: A Szentmihály a jégben.
Nők könyve
Homérosz: Iliász

Könyborítók.
Reprodukciók.

Magyar Grafika, 1963. VII. évf. 6. szám. 377-378 lap.

Csillag Vera

Du gard: Önéletrajzi és irodalmi emlékek c. könyv borítóterét készítette

I. díjat kapott

A négy magyar könyv, 1960, 19 old

Csillag Vera

Pogány Ö. gy.: Berkovits c. könyv kötéstervét és védőborítóját tervezte

I. díjat nyert

A díj magyar könyv. 1960, 17 old

Csillag Vera

Ferenczy Béni: Irás és rég. i. könyv kötéstervét és védő borítóját tervezte

Diszérettel kapot

A rég magyar könyv, 1861, 16old

Csillag Vera

Énekelj, aranymadár c. könyv védőborítóját és kötéstervét készítette

I. díjat kapott

A szép magyar könyv, 1960, 19 old

Csillag Vera

Benda – Szinyi: A 400 éves debrecen. nyomda története c. könyv kötéstervét és borítóját tervezte

I. díjat kapott

A szép magyar könyv, 1961, 21 old.

Csillag Vera

Zola: Tintes utikák és

Fagyejev: Tizenkiemen i

könyvek kötését tervezte

Diszérelet kapott

A nép magyar könyv. 1964. 21 old.

M D K

Csillag Vera

Állatkert plakát, repr.

Hevesy Iván: A Magyar Könyv-és Reklámművészek első kiáll. Reklámélet 1930. 4.sz. kép 11. l.

MDK

Csillag Vera

tervezte Kruly Gyula: „Rezeda Kázmér szép élete" borítólapját (Szépirodalmi Kiadó). (más adat nincs.)

Fábián Zoltán: Kruly Gyula: „Rezeda Kázmér szép élete".
Magyar Jövőség, Bp. 1957. 41. sz. [4.l.]

Csillag Vera

Szádi: Rózsáskert c. könyv illusztrációit, kötését és borítóját tervezte. I. díjat kapott.

Dugheri: Testamentom c. könyv borítóját és kötését tervezte

Diosérelet kapott

A szép magyar könyv, 1961, 19 old.

Csillag Vera

Lao Cse verseit illusztrálta, a kötéstervet, a védőborítót és az előzéket tervezte. Díszérmet kapott

A szép magyar könyv, 1960, 29 old.

Csillag Vera

Énekelj akacymadák c. könyv védőbosítója (szerkő)

Du gard: Önelemzőjei és irodalmi emlékek c. könyv védőbosítója (szerkő)

A szép magyar könyv, 1960, 65 old.

Csillag Vera

Pogány Ö. gábor: Dekkonitsz könyv védőborítója (szepkő)

A szép magyar könyv, 1960, 62 old.

Csillag Vera

Cas cse verseinek kötésterve
(vzepró)

A szép magyar könyv, 1960, 91 old

Földes György

Csillag Vera

A Guernica c. könyv kötéstervét kénitette (2 vegyes) és a Gode Gábor Ördögűrés c. könyvét.

Magyar Grafika, 1964. II.

Csillag Vera, graf.-ip.m.

MIM

a reklámgrafikában jelentős szerepet játszó reklámfotó szép példáját adja.

Rosner Károly: Reklámgrafika. -MIP.1934. 94-96.l.
Az ip.Társ. kiáll.

M.D.K.

Csillag Vera

Illés Endre: Történet a szerelemről és a halálról c. müvéhez készitett rajzokat.
A kritika szerint az ősi indiai regét Cs. V. stilusos, nagyszerü rajzai diszitik.

Könyvek között c. rovatban -er: Költői legenda c. rövid kritika.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. febr. 7./~~6. sz.~~ II. évf./ 6. sz. 26. l.

MDK

Csillag Vera grafikus

Kötésterve, Ybl Ervin: Csontváry c. művéhez

Kéjsa mellékletben 2 l. Dics. ny.

A Szép Magyar Könyv 1959, Részletes Értékelés
Magyar Grafika, 1960, 4 iof 2 sz. Mellékl

MDK

Csillag Vera grafikus

Typografia és kötésterve Pierre de Ronsard: Válogatott versei c. műhoz Ford: Illyés Gyula és mások.
(Első díj) Kép 7 l. a melléklet-ben

A szép magyar könyv, 1959, Részletes értékelés.
Magyar Grafika 1960, 4 évf 2 sz Melléklet.

M.D.K.

Csillag Vera

Sólymok vére c. Nagy László forditásában, a Magvető kiadásában megjelent antológia diszitő rajzait készitette.

/k./: Sólymok vére cimmel közölt hir.
Könyvek között c. rovat. Film Szinház Muzsika.
Bp. 1960. márc. 25. IV. évf. 13. sz. 44. l.

Csillag Vera, grafikus MDK

A MEDIMPEX Gyógyszerkülkereskedelmi Vállalat 1963. évi naptára elkészült. Angol, francia, német nyelven jelent meg. A Kossuth Nyomda készítette Veres Mária tervei alapján, Csillag Vera közreműködésével.

-: Egy szép képzőművészeti naptár 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. okt. 25.

MOK

Csillag Vera grafikus

Tipográfia és kötésterve, tulisszes
Azaz Homerosz odisszeája Magyarul e. Kriptij
(dics.) Kép a melléklet ben 9. lap.

A Szép Magyar Könyv 1959, Részletes Értékelés
Magyar Grafika 1960, 4 ívf. 2 q. Melléklet

mdk

Csillag Vera grafikus

illusztrálta: Hasznos Tanácsok Hitopadés meséiből. Kötéstervét is Cs V. készítette.
(Dijny.) Bibliofil kiadvány.

Kép a melléklet 24. lapján.

A Szép Magyar Könyv 1959, Részletes Értékelés
Magyar Grafika 1960, 4 évf 2 z. Melléklet

MDK

Csillag Vera

grafikus

Burkoló és kötésterve: Rados Jenő: Hild József életműve c. könyv köz. (Dicséretet nyert könyv.)

*A zép magyar könyv 1958, Részletes Értékelés. Magyar Grafika 1959, 3 éof 2 z. 24 l.

MDK

Csillag Vera
grafikus

Kötésterve: Kétnyelvű oksó könyvtár sorozathoz. (Dynyertes könyvek)

/. A jép magyar könyv 1958 Részletes Értékelés

Magyar Grafika 1959, 3. évf 2. sz 39 L

Billog Vera

Samuel Szemere: „Kunst und Humanitat" c. műve farkoló és hőtéstervét kérnétette.

Kroquor Gratiha 1967. III. n.

Lisikag Vera

Bortnyik alkalmazott grafikai és festészeti szabadiskolájába járt ~~1928~~ ~~[illegible]~~

Szántó Tibor: Bortnyik Sándor 75 éves Magyar Grafika 1968 ~~[illegible]~~ 5. n. 15.

Csillag Vera

Bortnyik Sándor szabadiskolájából került ki.

Sinkó Tibor: Bortnyik S. 75 éves; Magyar Grafika, 1968. 5.sz. 15.l.

Csillag Vera

Bortnyik Sándor alkalmazott grafikai és festészeti szabadiskolájában tanult.

(Szántó T. Gró:) Bortnyik S. 75 éves; Magyar Grafika, 1968. 5-sz. 15. l.

Csillag Vera
grafikus

~ Bortnyik tanítványa.

Borbély László: Bortnyik s. 17.
Corvina 1971.

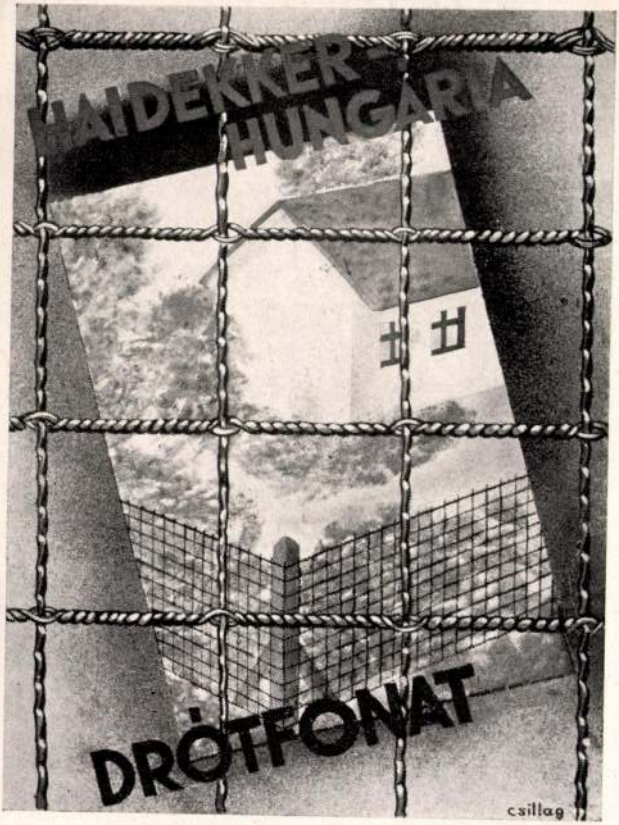

Plakát. Tervezte: Csillag Vera

Csillag Vera
Reklámélet (V. évf.
1932)

. LES PRIX
DIMINUENT

Voir annonce page 11

M.D.K.

CSILLAG Béla grafikus

Részvétel a kiállitáson

Dutka Mária- Flórián László: Párbeszéd a IV. Magyar Plakátkiállitáson

Magyar Nemzet 1962. január 14. 8.l.

M.D.K.

Csillag Vera

Szádi: Rózsáskert c. művéhez tervezett borítólappot. Európa kiadás.

-ői.: Szádi - kezdetű ismertetése a Könyvek Között c. rovatban.
Film Színház Muzsika. Bp. 1961. juli. 28. V. évf. 30. sz. 44. l.

M.D.K.

Csillag Vera

Bálint György: Az állatok dicsérete c. müvének müvészi illusztrációit készitette,

Könyvek között c. rovatban: Bálint György kezdetü -ó- -jellel szignált rövid ismertetés.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. május 5. V. évf. 18. sz. 44. l.

M.D.K.

Csillag Vera
könyvtervező

A Nemzeti Galeriában van kiállítva
az általa tervezett könyvek.

Lanár Sándor: Turbatok
Művészet, 1963. március – 40 lap

mdk.

Csillag Vera

munkája a kötéstervés védőborító
Rafael Alberti: Az Itinerellen Angyal e
könyvhöz.

Dejázott mü.

Magyar Grafika. 1963. 2. sz 19. l

Csillag Vera

Bortnyik tanitványai voltak a Mühelyben Csillag Vera és Vásárhelyi Győző alkalmazott grafikusok.

Uj irás1974/2 96.o.

Csillag Vera, grafikus

[Bálint György özvegye.]

Megemlítve:

Marcos Dénes: Klasszikusok szerkesztője 4-5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. máj. 29.

Csillag Vera grafikus

Szánthó Tibor könyvművésszel Va felszabadulás után Bortnyik Sándor műhelyiskolájának növendéke volt.

Esti Krónika

1973. I. 20. 19.00 N.

Csillag Vera, grafikus

Bálint György hagyatékát az Irodalmi Múzeum őrzi: felesége, *Csillag Vera*, a jelenleg Ausztráliában élő ismert grafikus ajándékozta a múzeumnak. A gyűj-

Földes Károly: Bálint György – kiállítás kapcsán 2

Esti Hírlap Bp. 1981 aug. 8

Csillag Vera, grafikus, typográfus

Szántó Tibor 17 éves volt, amikor Bortnyik Sándor „műhelyiskolájába" került. A Nagymező utcai műhelyben tanult Csillag Vera, – akkor már Bálint György menyasszonya, – egy Radó nevű grafikus, aki ma Braziliában az első grafikusok egyike.

Németh S. Katalin: Beszélgetés Szántó Tiborral. Kortárs, 1979. 9. 1421-28 old. – ig.

Csillag Vera

Csillag Vera (1909–): grafikus. Főleg könyvgrafikával és tipográfiával foglalkozik. Jelenleg Ausztráliában él.

Mihályfi Ernő:Müvészek,barátaim
Bp.Corvina 1977

Csillag Vera, grafikus

Bortnyik Sándor külföldről hazatérve Bpesten a Nagymező u.-ban nyitottat meg műhelynek nevezett grafikai iskoláját, melynek növendéke volt a művész is.

Kulturális Magazin,
1978. VI. 11. Kossuth, 8.55 (Szné).

CSILLAG VERA

RÉZ PÁL: BÚCSÚ EGY TEGNAPI ASSZONYTÓL

<u>MOLMI</u> 1997, 1152–1155

volna egy rajzi vázlatot), legfeljebb azon mulat
dicsőségnek számíthat az, ha valaki PhD címet
osztogatott doktorátusnál magasabbra tartott c
olyasmiért, ami igazából - ha jól érzékelem - n
mint egy 1952-es Commentari-cikk továbbfejl
valamelyes levéltári kutatással. Azt, hogy Dav
járt volna a helyszínen, semmikép sem látom b
egy tengeri kikötő közvetlen közelében nem i
szükségesnek; ahogy a Portinari-oltárt, úgy ez
hajóra lehetett tenni.

A Te cikkedben kedvvel olvastam a Volpé
bevezetőt, és nagyon meggyőzőnek érzem M
A dolog ravasz, mert bizony az analógiák h
csak úgy bejelentésre aligha hittem volna el, d
egy átmeneti korban élt, teljes fegyverzetben
szükségessége és lehetősége nélkül csak Palla
születéséről tudunk, még Masacciónak is lehe
enjéhez kevéssé illő munkái.

Nagyon üresnek találtam egy Gatti nevű ú
könyvismertetését; nem csinált mást, mint ta
[illegible] és közben - még csak nem is különös
valamennyire ismertetni a szóban forgó köny
fölöslegesnek mondják -, de remélem, hogy

MDK

Csillag Vera 2oo pengős dij

193o évi plakátkongresszus... Magy. Iparmüvészet, 1929. 171 l.

MDK

Szokolay B: Művészeti szemle. Erdélyi Helikon.
1929, I4.évf. 1.sz.

Csillag Vera

tanult a Bartnyik Sándor vezetett „Mühely" el nevezésű paradiskolában.

Berze László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

8081

1962 — 6. Csillag Vera

Csillag Vera könyvművészeti munkássága

HÁROM ÉVTIZED
A MAGYAR KÖNYVMŰVÉSZET SZOLGÁLATÁBAN

Mintegy másfél ezer könyvborító és kötésterv, még több vázlat, alternatív megoldások, töprengéssel teli órák hosszú sora sűrűsödik Csillag Vera harmincéves könyvművészeti munkájába. Bár nem saját elhatározásából — kezdetben divatrajzokat készített. Mint retusőr dolgozott a Freund cinkográfiai műintézetben, Klöszéknél mint ofszet retusőr. Tanulmányait az Iparrajziskolában kezdte, majd 1925—29 között Jaschik Almos magániskolájában tanul, később Bortnyik iskolájában bővíti szakmai ismereteit. Végül is 1933-ban megjelenik első könyvborítója, ezzel alkotó tevékenységének szinte kizárólagos területe a könyvművészet lett. Ha itt-ott egy plakát vagy prospektus tervezését elvállalja, ez már csak kirándulás a megszeretett könyvön való munka területéről.

A felszabadulás előtti években a Franklin, Révai és a Pantheon könyvkiadóktól kapja a megbízatások zömét. Fegyelmezetten kellett terveznie — amint mondja —, mert a kiadók csak két szín alkalmazását engedélyezték, ami arra ösztönözte, hogy az alkalmazott két színnel vonzó, gazdag hatást érjen el a megválasztott sokszorosító technika lehetőségein belül.

Úgy érezzük, Csillag Verának nem volt nehéz ezt a kötöttséget magára vállalni, hiszen egész attitűdje fegyelmezett, munkájáért mély felelősséget érző; szorongva, önmagával

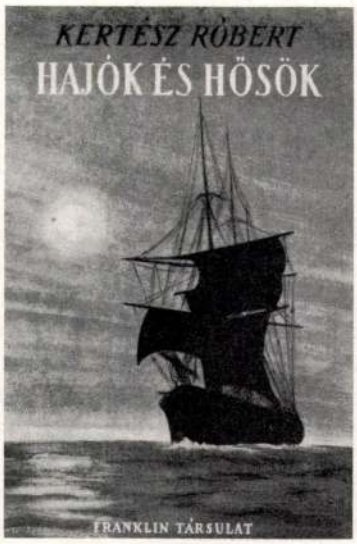

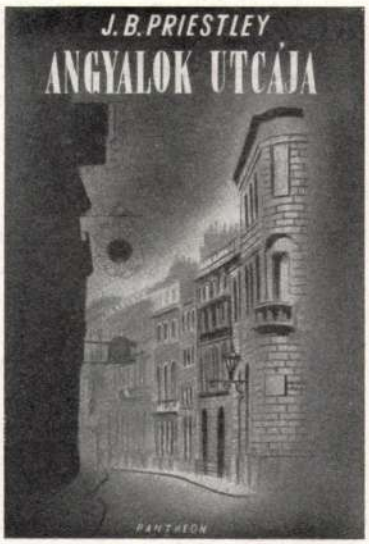

viaskodva alkot, mindenben pontos akar lenni, minden feladatra teljes átéléssel akar választ adni az elkészített műben. Jellemének megítélésében nem tévedünk állításunkkal, hogy egy-egy terve, mint megjelent könyv már az olvasók ezreinek kezében van, de őt még nem hagyta el, tovább él benne, szeretné még valamelyest csiszolni, szépségét tovább fejleszteni. De Csillag Vera, az önmagával vitázó, szerényen a háttérben marad, csak alkotásainak kulturált szépsége árulkodik róla a könyvek tengerében, és okoz örömet a magyar olvasónak.

A könyvön való munkában Csillag Verának fő vonala a könyvborító és a kötés tervezése. Ez azért is figyelemre méltó a számunkra, hiszen az elmúlt négy évtizedben fejlődött ki a könyvborító jelentősége a könyvkiadásban. Ebben a folyamatban egyre jobban megmutatkozott a könyvborító kettős funkciója: a használatban védi (csomagolja) a könyvet, és az eladás folyamatában érdeklődést felkeltő, vagyis reklámja is a könyvnek. Ez a kettős szerep indokolja, szükségessé teszi a könyvborító esztétikus megformálását, sűrített utalással a kiadvány sajátos tartalmára. A könyvborító az alkalmazott grafikának az a korlátlan területe, ahol a grafikus egyéniségek alkotó kedve végtelenül gazdagon bontakozhat ki. Nos, Csillag Vera jól találta meg helyét az alkalmazott grafikának ezen a sajátos területén, együtt fejlődött vele alkotó tevékenysége, gazdagodott, színesedett kifejező ereje.

Munkáinak itt bemutatott mustrája egyenletesen felfelé ívelő fejlődést tükröz. Tervező munkásságának első szakaszában hatása alatt állt az akkor divatos spritz-technikának, amit szárazecset manírral kombinált. A gondosan felépített kompozíciók rajzi elemeit érzékenyen átélt grafikai tartalommal fejleszti meggyőző szépségélménnyé. A képi kompozíciókba harmonikusan illeszkedik a betűk arányainak és ritmusának jól kialakított textusa. A betűkkel való munkája ebben a szakaszban még szinte teljesen a nyomdabetűk áttételezéséhez kötött. Itt még adós marad az annyi szépséget nyújtó szabad betűkompozíciókkal, amit későbbi munkáin oly sokszor megcsodáltunk.

Állításunkat az egyenletes fejlődésről elsősorban arra vonatkoztatjuk, hogy Csillag Vera mindenkor óvta magát a saját énjétől idegen formabontó kísérletezésektől. Igyekezett megrendelői és az olvasók felé igényesen közérthető lenni. Ez az igényesség eredményezte terveinek sokrétű, kulturált arculatának kialakulását. Hiszen ahány irodalmi mű, mindmegannyi feladat, és csak őszinte elmélyülés óvhatja a grafikust attól, hogy önmaga ismétlésének útvesztőjébe ne süllyedjen. Kétségtelen azonban, hogy az alkalmazott grafika területe, éppen kiszolgáló jellege miatt, és a feladatok sajátosan

THORNTON WILDER
CAESAR
RÉVAI

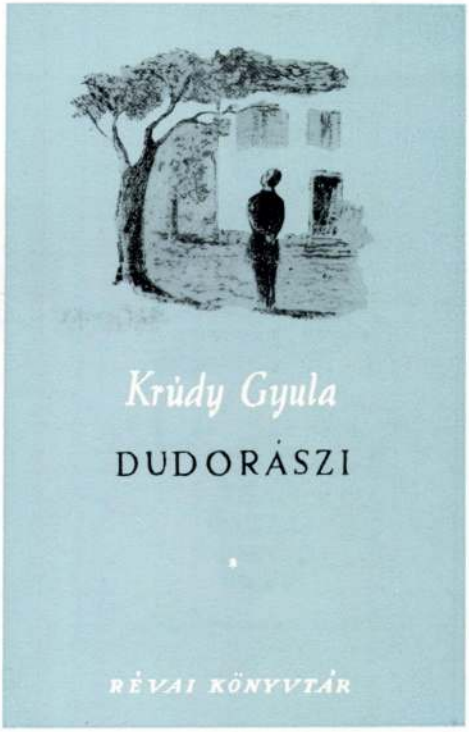
Krúdy Gyula
DUDORÁSZI
RÉVAI KÖNYVTÁR

CSEHOV
ELBESZÉLÉSEK
RÉVAI

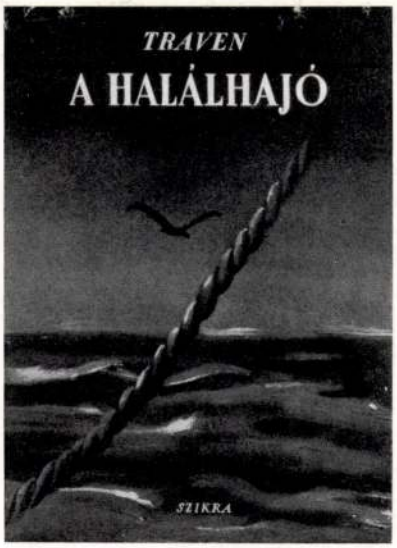
TRAVEN
A HALÁLHAJÓ
SZIKRA

A népi díszítő művészet nemes hagyományai formálódtak ezekben a kis grafikákban a bolgár népköltés antológiájának értékes könyvdíszeivé Csillag Vera fametszet jellegű átélésében

Illusztrációk
Bálint György:
Az állatok dícsérete című könyvhöz

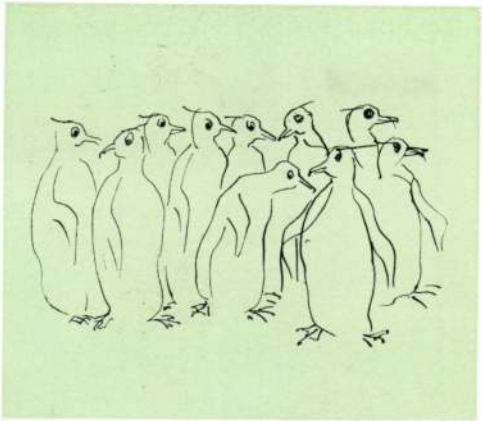

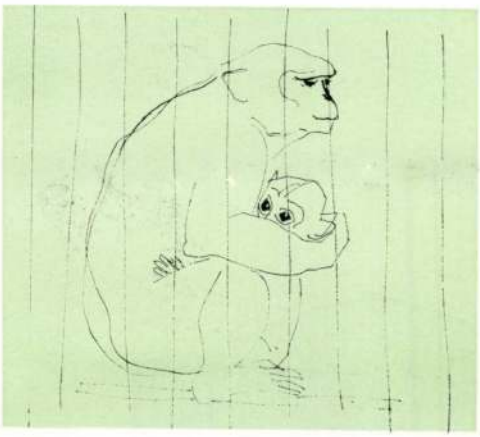

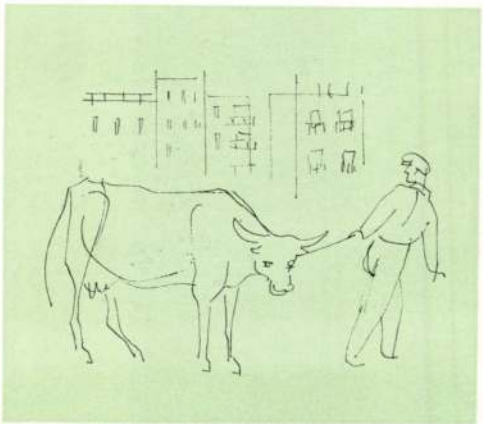

egyedi tartalma folytán, a grafikus alkotó egyéniségével ellentétben álló megoldásokra is kényszerít. A grafikusnak mindig a mának kell alkotni, még akkor is, ha az irodalmi mű a nagy stílus korszakok formavilágához való visszanyúlást diktálja. A mai korszellemben is létrejönnek és általánossá válnak formaalkotó hangsúlyok, ha úgy tetszik, stílustörekvések, melyek átszűrődnek az alkotó grafikus szubjektívumán, és egyéni stílust képviselve, hozzásimulnak a fejlődés folyamatának egészéhez.

Ezekben a folyamatokban is jól megfigyelhetők Csillag Vera munkáin az átváltások termékenyítő mozzanatai. Gondolunk a Homérosz: Iliász, a Homérosz: Odisszea védőburkolókra, a Krúdy-sorozatra, a mai betűkultuszhoz igazodó megoldásokra (A siker, a Forsyte Saga, A bűvös bolt stb. burkolókra). A könyv szeretete és az alkotás öröme, a munka iránti kulturált felelősség árad felénk ezekről a tervekről. A Homérosz Odisszeájához készített illusztrációk a formaadás leegyszerűsített hangvételén belül kifejlesztett mozdulatok és arányok szépségével váltak a kiadvány harmonikus könyvdíszeivé. Ezek a kis modern miniatúrák egyben jól idéznek a görög díszítő művészet klasszikus gazdagságából, és kitűnő példák mai átköltésük lehetőségeire. Ez a szellem, ez a felfogás érvényesül a könyvtábla szép megoldásában is.

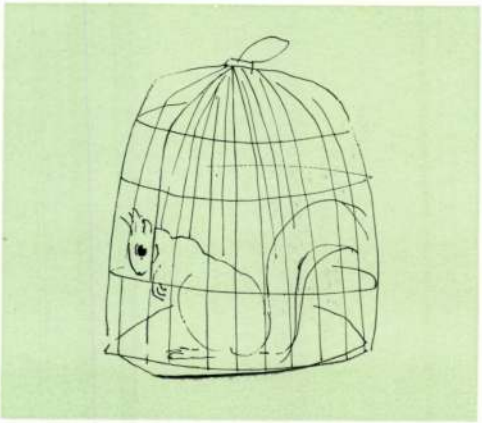

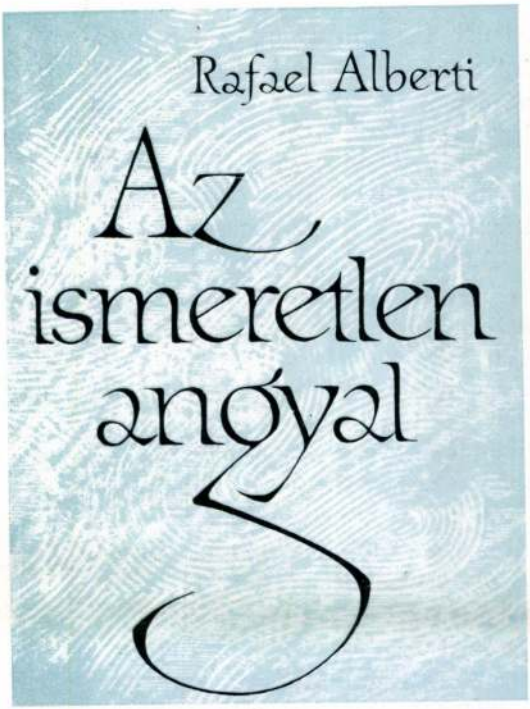
Rafael Alberti
Az ismeretlen angyal

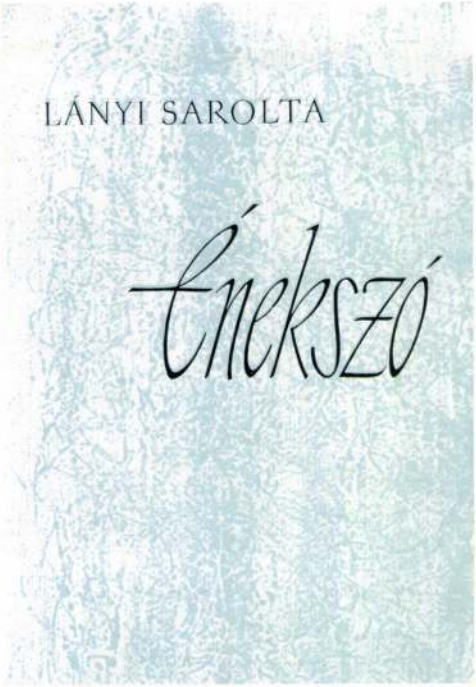
LÁNYI SAROLTA
Énekszó

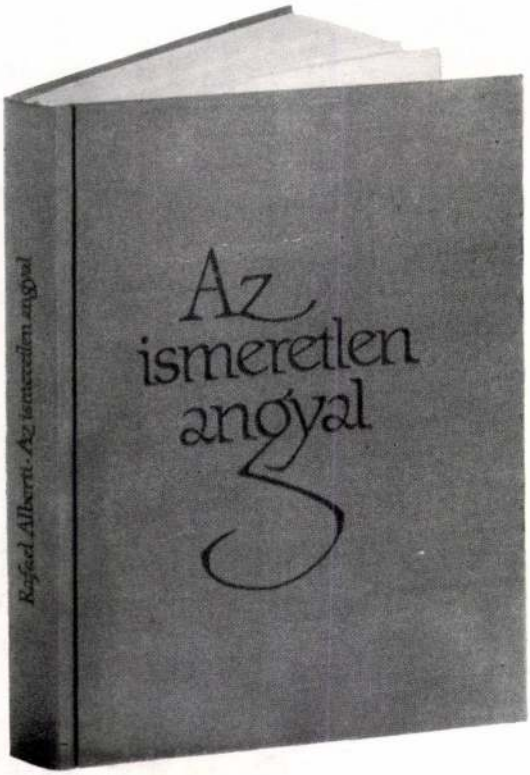
Az ismeretlen angyal
Rafael Alberti · Az ismeretlen angyal

Az utóbbi években készült munkáin azt érezzük, hogy Csillag Vera feloldódottabban alkot, rajzainak kifejező ereje gazdagodott, hangvételük frissebb lett. Gondolunk az itt közölt Krúdy-sorozatra, A Szent Mihály a jégben védőburkolók grafikáira. Fejlődésének másik értékes vonalát a betűkompozíciós tervei képviselik. E példáiról már fentebb tettünk említést. Ezekkel a betűkompozíciós megoldásokkal a grafikus szól hozzánk, aki megszerette a betűk szépségét és felismerte a bennük rejlő kalligrafikus lehetőségeket, és amint a szép példák mutatják, gazdagon nyújtja át terveiben.

Szeretnénk kiemelni, és az itt közölt példákkal bizonyítani is, hogy könyvművészetileg milyen lényeges a védőborító és a kötésterv harmonikus összhangjának megteremtése. Sajnos könyvkiadásunkban ezt az alapvető követelményt még számos esetben figyelmen kívül hagyják.

Írásunkkal nem kívántuk Csillag Vera eddigi munkásságát mélyrehatóan elemezni, értékelni. Arra szorítkoztunk, hogy ennek a magyar könyvművészetet gazdagító három évtizedes tevékenységnek — egy szűk válogatáson keresztül — megmutassuk őszinte emberi tartalmát és könyvművészeti színvonalát. *Lengyel Lajos*

Kosztolányi Dezső · Édes Anna

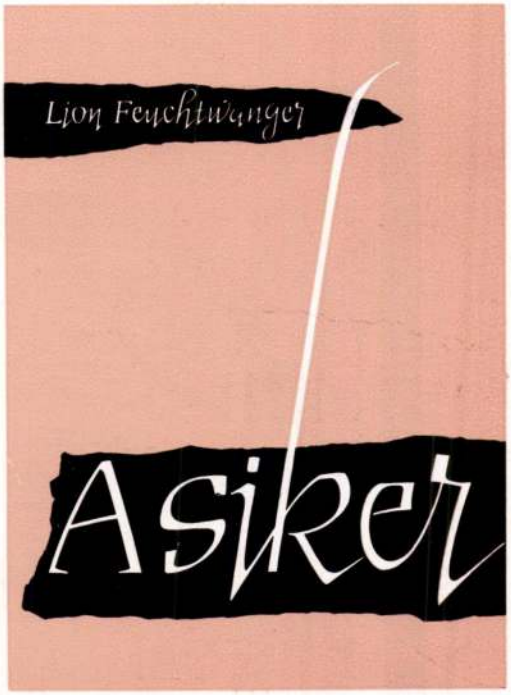

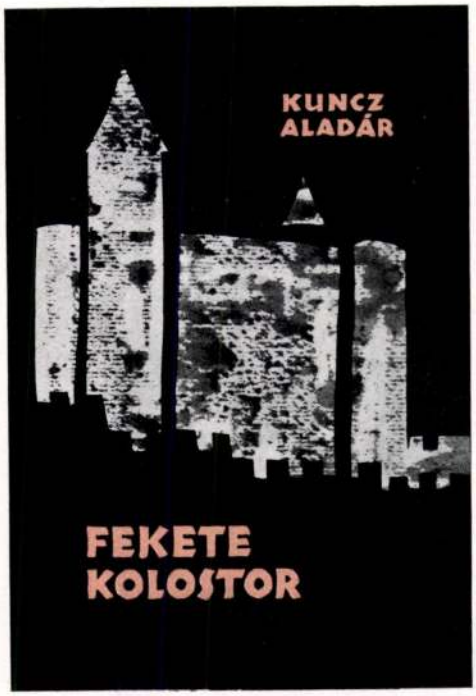

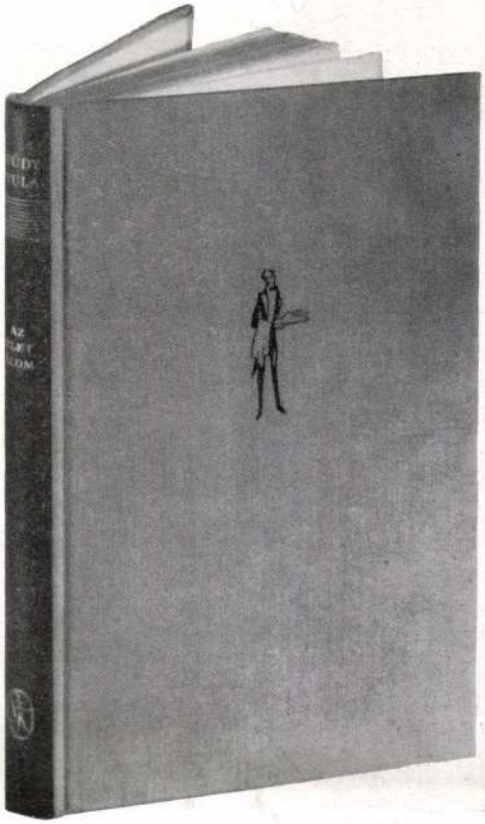

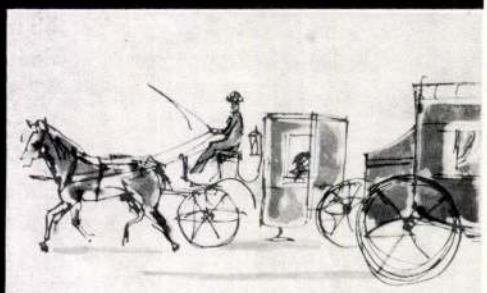

Krúdy Gyula

A vörös postakocsi

•

Őszi utazás

a vörös postakocsin

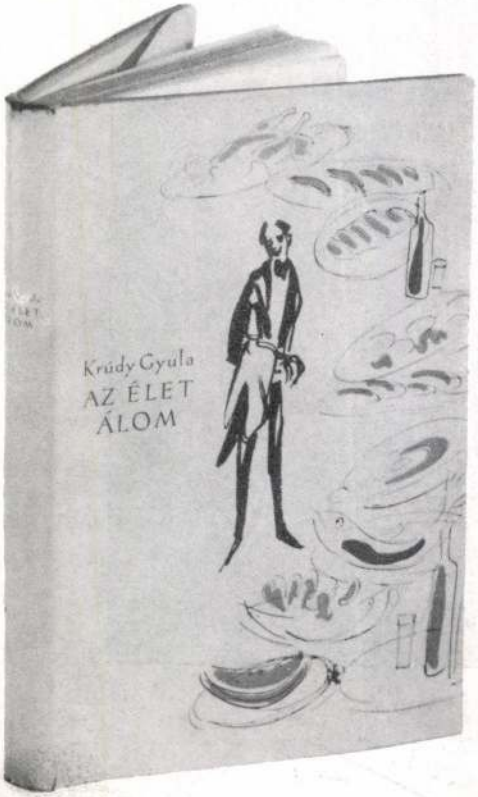

Krúdy Gyula

SZINDBÁD

Hazai könyvművészetünk gazdagodását segítette a Krúdy-sorozat igen magas művészi igényű megjelentetése.
A védőborítók grafikái nem lezárt képek, nem kiragadott jelenetek, az átélés olyan eredményei, amelyek szinte bevezetnek a Krúdy-regények hangulatába, a cselekmények folyamatába. Az egyes regények címei is külön-külön sajátos módon illeszkednek a kompozícióba, csak visszafogott fokozatuk marad azonos. Érzékenyen reagáló művész őszinte átélése biztosíthatja, hogy egy sorozaton belül ennyire összecsendülőt alkosson.

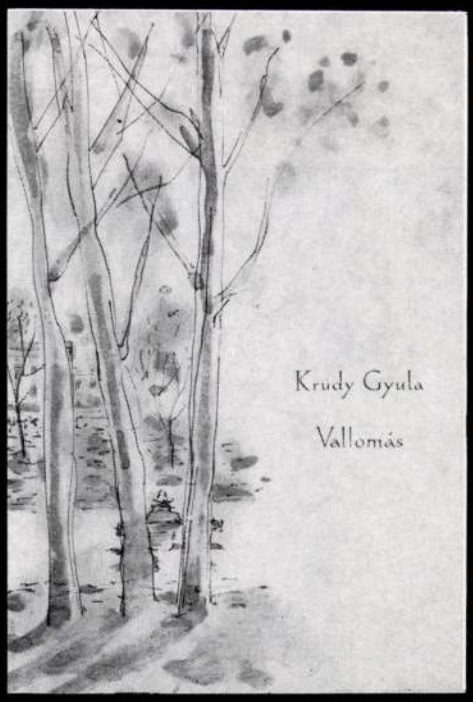

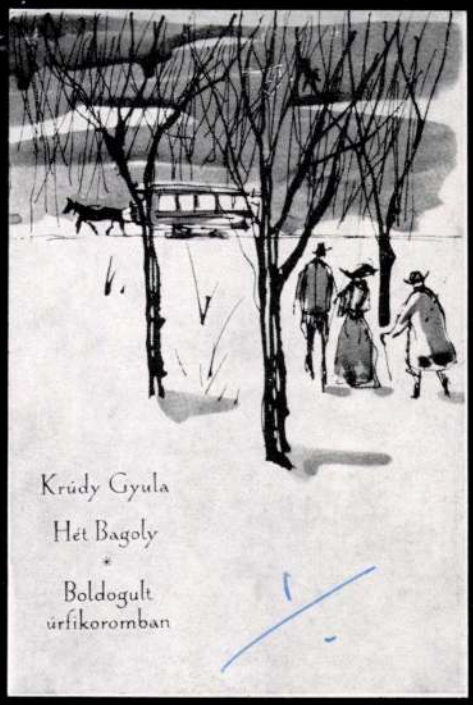

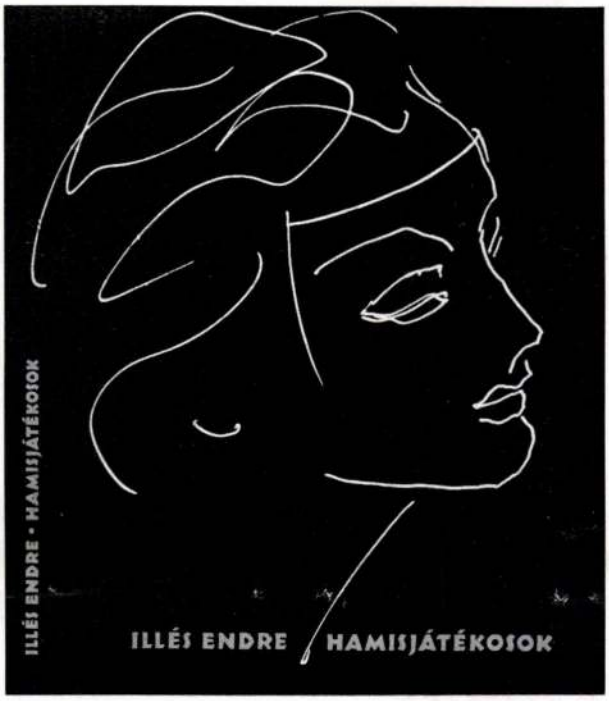

A tömörített grafikai hangsúly és a vele összeötvözött szöveg teremt egyre gazdagabb, változatosabb szép megoldást Csillag Vera alkotó munkájában.

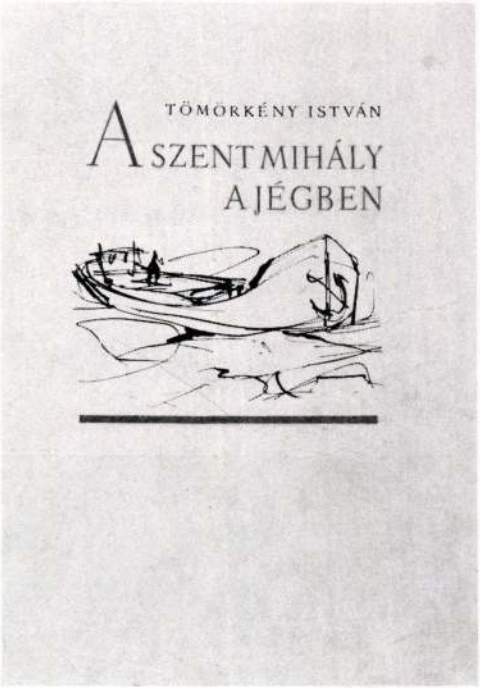

A görög díszítő művészetből merített példaképek a nemesen megformált kötés és védőborítón gazdagítják könyveinek arculatát, művészi élményt nyújtva az olvasónak.

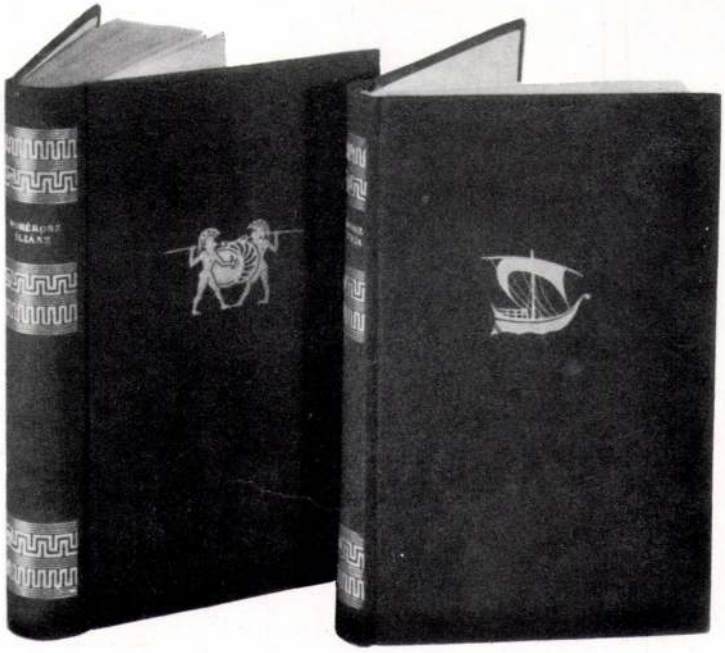

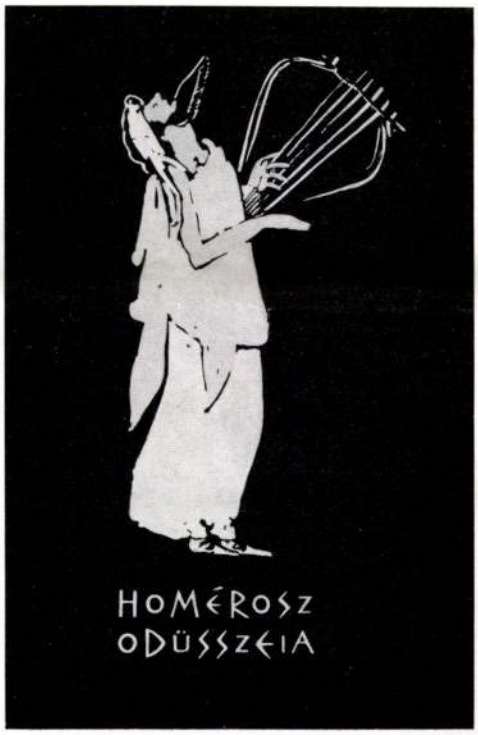
HOMÉROSZ
ODÜSSZEIA

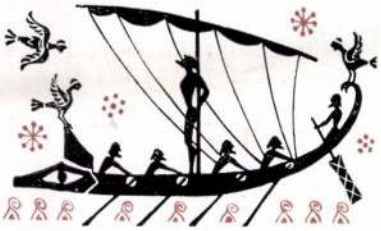

A görög klasszikus irodalom
mai kiadásának
kitűnő stílusérzékkel átélt
könyvművészeti alkotásai.
A finoman komponált rajzok
nem illusztráló,
hanem díszítő szándékukkal
adnak hangulati aláfestést
a költői mondanivalónak.

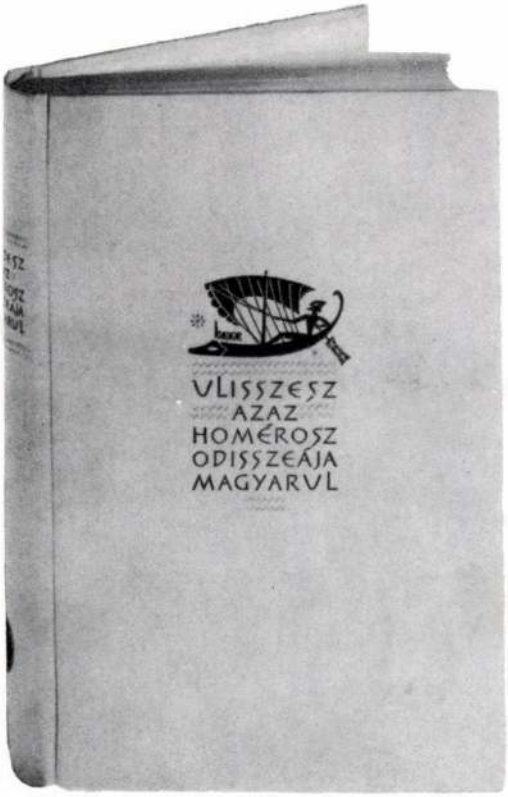

A mozgás és a ritmus
kettős hangsúlyára épített
betűs kompozíció,
szép példáját nyújtja
a kötés és a védőborító
kulturált összhangjának.

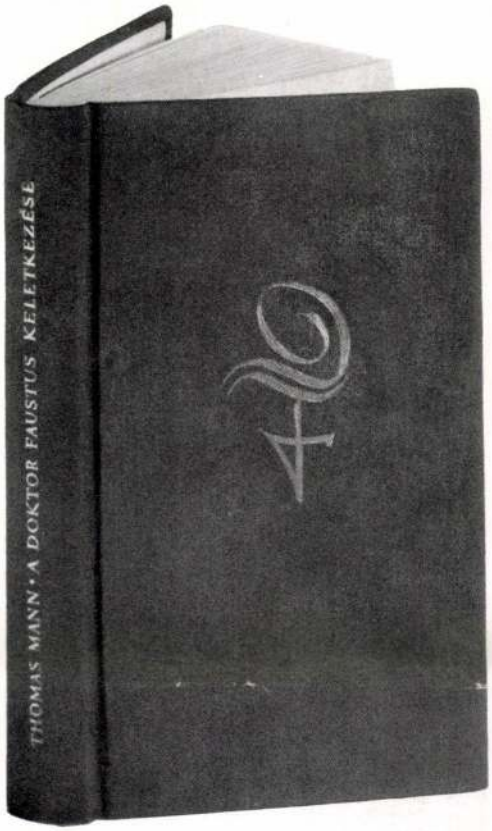

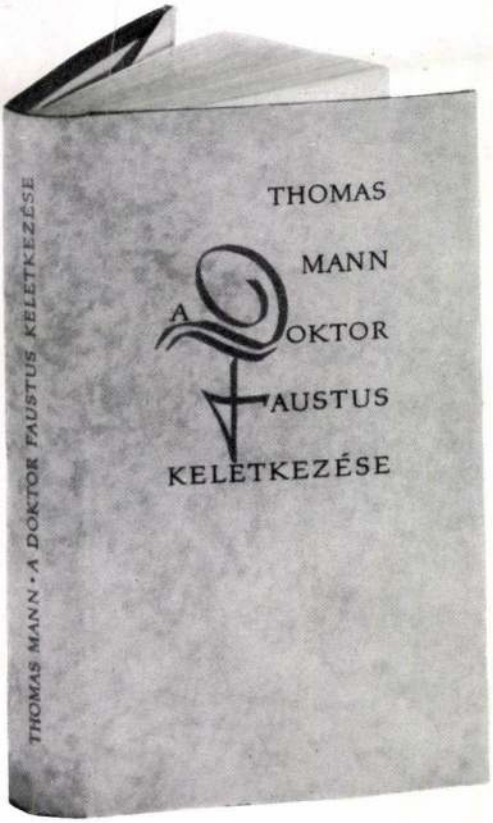

A tipo-grafikus tervezés lehetőségeinek szép példája. A grafikus rajzos szándéka és felfokozó törekvése, a nyomdabetűk zárt negatív foltjaival vonzó megoldást teremtett a kiadvány védőborítóján, ezt a hangvételt a kötés tervénél lecsendesíti.

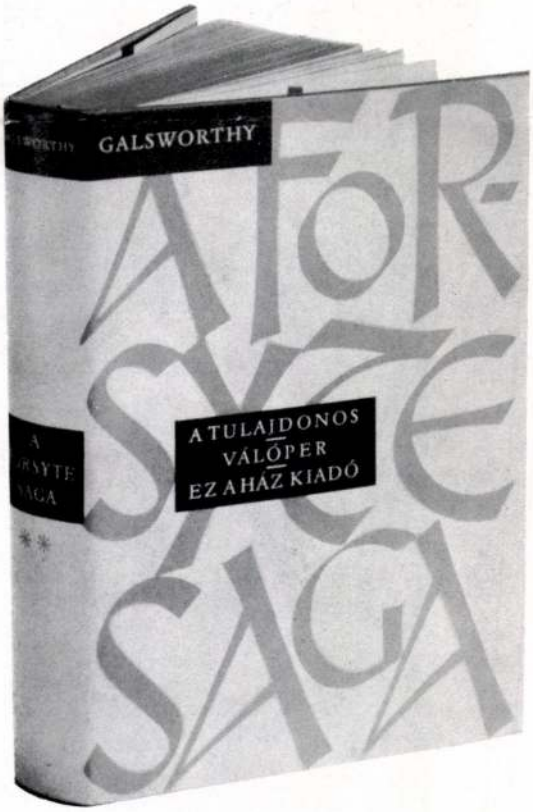

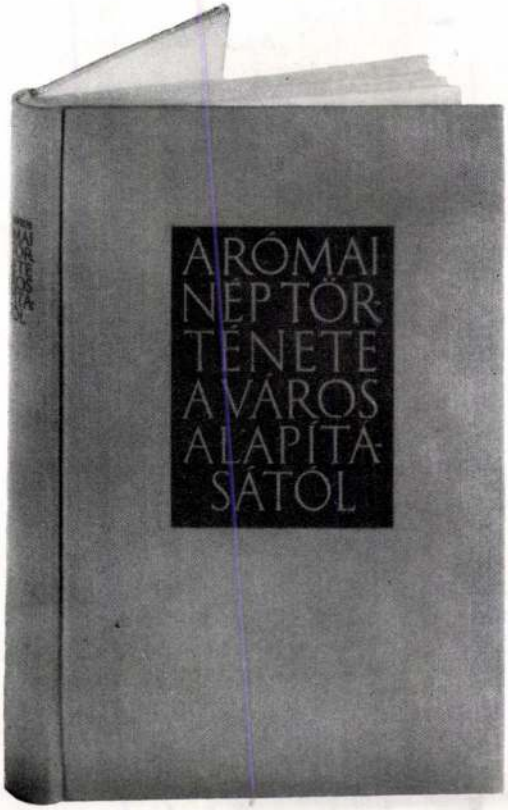

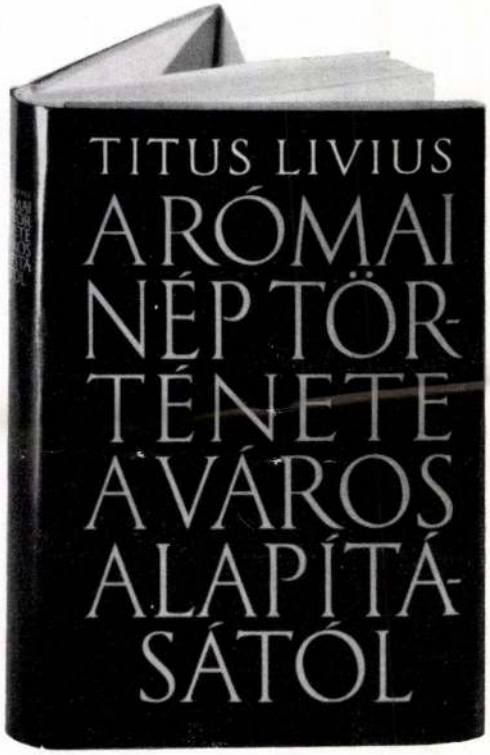

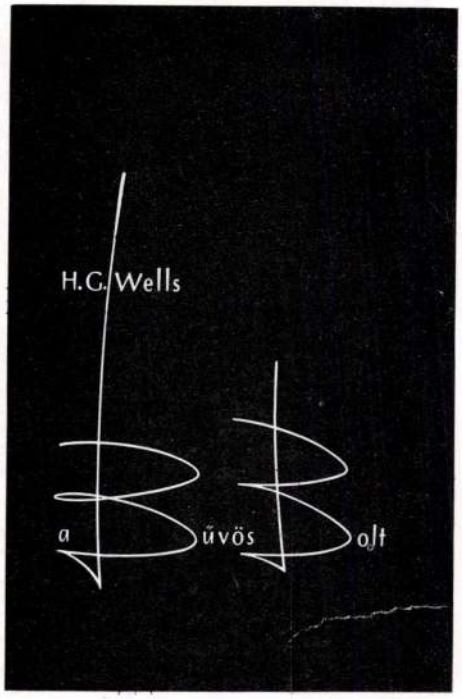

Ez a lendületesen friss megoldású védőburkoló is bizonyítja Csillag Vera sokoldalú alkotó örömét és a betű szeretetét.

Mit hallott a szakmában, Bogáncs úr,

mi van a Kristóf Divatpalotával?

— Hónapok óta rebesgetik, hogy a Kristóf tér 3. számú házban, ahol a His Master's Voice gramofóntársaság volt, áruházat nyitnak. A bérlő csoport 6 éves szerződést kötött a ház tulajdonosával: az Angol-Magyar Bankkal. A bérleti szerződés értelmében a bérlők által az első két évben fizetendő bér 31.000 pengő, a harmadik és negyedik évben 34.000, az ötödik és hatodik évben 37.000 pengő. A bérleti összeg tehát nem mondható magasnak.

— És kik azok, akik az áruházat vezetnék?

— Az egyes osztályokat állítólag igen jónevű cégek bérelték ki. Külön osztály lesz mosóáruk, selyem, műselyem, szövet, vászon, asztalnemű részére, külön illatszer- és drogériacikkekre, lesz fonal- és kézimunka-osztály, kesztyű-osztály, kalap-osztály, kötszövő-osztály, paplan-, szőnyeg- és takaró-, cipő- és természetesen rádió-osztály is. Az áruház egyes alosztályait a brutto forgalom bizonyos százalékáért adják bérbe. Az áruház vezetősége kötelezte magát arra, hogy a brutto bérösszegből minimálisan 4%-ot fordít propagandára.

— Brávó! És mikor nyílik?

— Ez még bizonytalan. Most az a baj, hogy a bejáratot nem engedik átépíteni, már pedig mai szűk formájában valóban alkalmatlan egy nagyszabású áruház bejáratának.

— Más hasonló áruháztervről is hallottam.

— Csodálatos, egyben rendkívül örvendetes, hogy vannak még vállalkozók a kereskedelem körében. Nem tudom, hogy szerkesztő úr miről hallott, de nekem tudomásom van olyan tervről, amely a város legexponáltabb, legforgalmasabb helyének a beépítésével akar hatalmas méretű áruházat megvalósítani. Ismerem a közelebbi terveket, mondhatom tehát, hogy az idea olyan, amely még a mai viszonyok mellett is megvalósítható. Azt hiszem, hamarosan hallani fogunk erről a pompás ideáról.

— Kívánjuk a szakmának.

— Annál sajnálatosabb viszont, hogy a Titánia cipőgyár, amely az 1931. évben 490.000 pengő veszteséggel dolgozott és amely tulajdonosa az erzsébetkörúti Király cipőáruháznak, kénytelen felszámolni. Nem ismerjük a gyár súlyos veszteségének eredendő okait, de bizonyosra vesszük, hogy ha a reklámra nagyobb gondot fordítottak volna, talán nem következett volna be a vállalat likvidálása. Nem elég, uraim, megnyitáskor egy nagy hirdetést megjelentetni, aztán évenként egyszer, vagy jó esetben kétszer életjelt adni.

— Ezt maga, kedves Bogáncs úr, nem tudja eléggé hangsúlyozni.

— Ezzel szemben egészen hamar olyan városi üzem reklám-kampányához lesz szerencsénk, amely — bár nem zárkózott el egészen a hirdetés elől, — de eddig felsőbb jóváhagyás híján rendkívül szűk keretek között űzhette azt. Most sorozatos hirdetést jelentetnek meg — a modern hirdetési elvek nagymértékben való felhasználásával. Azt gondoljuk, hogy mintául fognak szolgálni hasonló üzemeknek. Bizonyosra vesszük, hogy ennek a hirdetésnek az eredménye sem marad el s a Gellért-, Széchenyi-, Rudas fürdők forgalma — mert hiszen róluk van szó — nem várt arányban fog emelkedni. A statisztika majd mindennél szebben beszél.

— Tud még valamit?

— Szó van egy kollektív hirdetésről à la Váci ucca. Reméljük azonban, hogy hallgatnak a szakemberekre s nem lesz olyan zavaros, mint amilyen az volt.

KRONEMER DÁVID
MÁRVÁNYIPARI ÜZEME

ÉPÜLETBURKOLÁS,
MÁRVÁNYPORTÁLOK
KÁVÉHÁZI ASZTALOK,
KAPCSOLÓTÁBLÁK, BÚTORMÁRVÁNYOK, ÍRÁSLAPOK STB.

BUDAPEST X, SZALLÁS U. 44
TELEFON: JÓZSEF 41-2-43

A „Kaliment"-pályázat eredménye

A Pharmacia gyógyszervegyészeti gyár és gyógyárunagykereskedés r. t. lapunk hasábjain pályázatot hirdetett a „Kaliment" gyógycukor propagálását szolgáló villamosplakátra.

A pályázat határideje már hónapokkal ezelőtt lejárt, azonban a zsűri különböző akadályok folytán csak az elmúlt napokban hozta meg döntését.

A zsűri elé, amelynek tagjai dr. Mihályffy Ernő, Tábor János, Balogh Sándor és a pályázatot kiíró cég képviseletében Strausz Imre igazgató voltak, nagyszámú pályamunka került. Sajnos, a beérkezett plakáttervek többsége meglehetősen alacsony nívójú volt. Sok bátorsággal, talán sok jószándékkal, de kevés önkritikával készült a pályamunkák legnagyobb része, úgyhogy ezek már a zsűri első szelekciójának áldozatul estek. Végeredményben 3 plakátterv maradt, melyből a zsűri az „S. ernyő" jeligéjű pályamunkának ítélte oda a 100 pengős díjat. A jeligés levélből Csillag Vera neve került elő.

A pályanyertes munka tervezője négy színnel kombinált fotomontázzsal oldotta meg a feladatot és az áru ötletes plaszírozásával sikeresen állította a plakátot a márka propagandájának szolgálatába.

A nem díjazott pályamunkák a Reklámélet szerkesztőségében f. é. október 17-ig vehetők át. A fenti időponton túl azokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Pályázat

Pharmacia gyógyszervegyészeti gyár és gyógyárunagykereskedés r. t. (Budapest VII, Dembinsky ucca 4.) pályázatot hirdet szignetre. A szignet megoldható grafikai és plasztikai úton. Grafikában egy színnel nyomhatónak kell lennie, míg plasztikai megoldása lehet szobor vagy dombormű, illetve olyan, amely szobor vagy domborműnek alkalmas. A pályaműnek kerámiai megoldásra is alkalmasnak kell lennie.

Előnyben részesül az a pályázat, amely grafikai és plasztikai megoldásra egyaránt alkalmas.

A grafikai pályázatok 18×24 cm nagyságban készítendők. A plasztikai megoldások nagysága tetszés szerinti.

A szignetnek, a Kaliment köhögés és rekedtség, valamint szájon keresztüli fertőzés elleni gyógycukornak kell hatásos propagandául szolgálnia. Alkalmasnak kell lennie az áru állandó jelzésére, hogy kicsinyítve az áru márkáját képezhesse, valamint arra, hogy levélpapírra, reklámnyomtatványokra állandóan alkalmazható legyen.

A szöveg egyetlen szó: „Kaliment", amelyet a plasztikánál is alkalmazni kell.

A benyujtott pályaműveket zsűri bírálja felül, melynek tagjai: Pátzay Pál, szobrászművész, dr. Mihályffy Ernő, Az Est szerkesztője, Komor András és Balogh Sándor, a Reklámélet szerkesztője és a pályázatot hirdető cég képviseletében Strausz Imre igazgató.

Benyujtási határidő: 1932. évi október hó 22-én déli 12 óra. A pályázatok jeligés levéllel a Reklámélet szerkesztőségébe küldendők. A jeligés levélnek a pályázó nevét és pontos címét kell tartalmaznia.

A zsűri a legjobbnak ítélt pályaművet 100.— pengővel díjazza, de a pályázatot hirdető cég fenntartja magának a jogot, hogy kivitelre alkalmas további pályaműveket közös megállapodás alapján a pályázótól megvásárolhasson.

A díjazott pályamunka a pályázatot kitűző vállalat kizárólagos tulajdonába megy át és ugyanúgy őt illeti meg a pályamunka kizárólagos sokszorosítási és közlési joga is.

A nem díjazott tervek 1932. évi november hó 15-ig a Reklámélet szerkesztőségében a benyujtók rendelkezésére állanak. Fenti időponton túl azokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Reklámélet
1932, V. 9.27.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 MÁJ 18

MAGYAR NEMZET

Csillag Vera, grafikusművész

E

Csillag Vera illusztrációja a Li Taj-po versei című kötetből, amely az Európa Kiadó gondozásában jelent meg

Magyar Nemzet

taróruma

zen?

nak tartja. Joggal. De tisztában van-e azzal, ha a könyvtáros nem bürokrata, hogyha a személyi igazolvány, aláírás és a beiratkozási díj ellenében — de jótálló nélkül! — kiadja neki azt a könyvet, mennyi kellemetlenséget szerez önmagának? Hogy a hiányosan kitöltött törzslapot bűnjelként, pályára való alkalmatlanságának bizonyítékaként adogatják körbe a háta mögött.

Sajnos, ellenséges gesztusnak minősül minden önállóság, minden csöppnyi kétely álláspontunk egyedüli helyességét illetően.

PEDIG EGY SZAKMÁT, egy hivatást csak úgy lehet igazán komolyan venni, ha nem vesszük halálosan komolyan. Ha mindig kívül maradunk kicsit, a másik oldalon maradunk kicsit: a pult, a katedra, az íróasztal másik oldalán. Ha iróniával tudunk magunkba nézni.

Az ilyesmit azonban nem nagyon szeretik a munkahelyeken. Természetesen nem a

Rejtvénysarok

1. Lehár Ferenc születésének 110. évfordulója alkalmából a bécsi Stadtparkban felavatták Lehár Ferenc emlékművét. Hol született Lehár Ferenc?

a. Budapesten,

b. Sopronban,

c. Komáromban.

2. Újabb nagy mélységű olajmező ipari kiaknázását kezdték meg a Szovjetunió egyik, a Kaszpi-tenger keleti partvidékén elterülő köztársaságának területén. Melyik köztársaságról van szó?

a. Türkmén SZSZK,

b. Grúz SZSZK,

c. Tadzsik SZSZK.

3. Újabb 250 személyes motelt és központi éttermet építenek Velencén az ifjúsági üdülő- és kirándulóközpont bővítési munkálatai során. Ön szerint mekkora területű a Dunántúl egyik fontos és szakadatlanul fejlődő üdülőközpontja, a Velencei-tó?

a. 6 km²

b. 16 km²

c. 26 km²

4. Május elején, a Pravda első száma megjelenésének évfordulóján ünnepelték a Szovjetunióban a sajtó napját. Melyik évben jelent meg Pétervárott a Lenin alapította Pravda első száma?

a. 1905-ben,

b. 1912-ben,

Csillag Vera, grafikus

MA

70 ÉVE született *Bálint György* író, újságíró, kritikus. 1924-től 1939-ig az Est-lapok munkatársa. Szépirodalmi és publicisztikai munkásságának helye a kommunista Gondolat és a polgári ellenzéki sajtó, főleg a Pesti Napló. Német, angol és amerikai lapokat tudósított. 1933-ban házasságot kötött *Csillag Vera* grafikusművésznővel. 1941-ben munkaszolgálatra hívták be, következő évben letartóztatták, több hónapi börtönfogság után kiszabadult, s egy hónap múlva a gödöllői munkaszolgálatos táborba vitték. Innen Ukrajnába hurcolták. A Sztarij Nyikolszkoje-i kórházban halt meg.

Ma — 70

8.

ESTI

1976. júl. 9.

Csillag Vera

Bortnyik Sándor Damjanich u.-i
műhelyében kanítványa volt Csillag
Vera is.

Radó György (Brazília): Emléksorok Bortnyik
Sándorról.
Magyar Hírek, 1977. jún. 4. 13. old.

Csillag Vera

Bálint György irodalmi és Csillag Vera képzőművészeti munkásságát bemutató kiállítás nyílik meg szeptember tizenhatodikán délelőtt tíz órakor az Állami Gorkij Könyvtár olvasótermében. A tárlat október tizenharmadikáig tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1986. IX. 10.

CSILLAG VERA, festő, grafikus

Illyés Gyula munkáinak első kiadásai
HUNOK PÁRIZSBAN, Regény, /Bp.1946/. Révai. 463 l. 19 cm.
Szines borító: Csillag Vera, 170.old

PÁL FERENC: Illyés Gyula munkáinak első kiadasai
169.old

A Petőfi Irodalmi Muzeum Évkönyve, 9. Bp. 1971-72

CSILLAG VERA, festő, grafikus

ILLYÉS GYULA munkáinak első kiadásai

SZEMBENÉZVE, versek, /Bp.1947/. Révai, 173 l. 18 cm. /Révai könyvtár 10./-Szines borítólap: Csillag Vera. 170.old

PÁL FERENC: Illyés Gyula munkáinak első kiadásai 169.old

A Petőfi Irodalmi Muzeum Évkönyve, 9. Bp. 1971-72

CSILLAG VERA, festő, grafikus

Illyés Gyula munkáinak első kiadásai

FRANCIAORSZÁGI VÁLTOZATOK, /Úti jegyzetek//Bp.1947/.N Nyugat, 147 l.19 cm.-Borítólap: Csillag Vera, 170.old.

PÁL FERENC: Illyés Gyula munkáinak első kiadásai 169.old

A Petőfi Irodalmi Muzeum Évkönyve, 9. Bp. 1972-72

CSILLAG VERA, festő, grafikus

Illyés Gyula munkáinak első kiadásai

OZORAI PÉLDA, Szinmű 3 felvonásban.-/Bp./1952. Szépirodalmi Könyvkiadó, 111 l. 19 cm.-Cimlap: Csillag Vera, 171.old.

PÁL FERENC: Illyés Gyula munkáinak első kiadásai 169.old

A Petőfi Irodalmi Muzeum évkönyve, 9. kp. 1971-72

Csillag Vera

szerepel a Petőfi Irodalmi Múzeum „Kvúdy illusztrációk" kiállításon

Képzőművészet

Vigilia 1969 május
349. old.

Csillag Vera

Barítólapokkal szerepel az Irodalmi Múzeum „Krúdy illusztrátorai" c. kiállításán

D. J.: Képrémüvészet

Vigilia 1969 V. n. 349 old

MDK

B.Csillag Vera,

reklámművészeti müveivel tünik ki.

K.A.:Az Iparművészeti Társulat Györgyi Kálmán emlékkiállitása.
Pesti Napló,1934 máj.19. 8.1.

MDK

Csillag Vera

könyvboritólapjainak bemutatása az angol lapban.

Szabad Művészet, 1947. 6-7.sz.128. l.
Az Art & Industry....

MDK

Csillag Vera

Könyvcimlapjait szines reprodukcióban közli

Art & Industry /London/ 1947. jun. szám.

MDK.

Csillag Vera

Könyvillusztrációiról

Szép Magyar Könyv 1966

Csimag Vera

Benedek: The gilded cage „könyv" kötését és buskolóját tervezte prapról

„A négy magyar könyv" pályázatom díjat kapott.

N. N.: A négy magyar könyv 1965

Magyar Grafika 1966 III. mell.

Billog Vera

Kémítette Szentay Károlyi: Joseph Hayden a könyve borkoló és kötéstervét.

Díjazott /kép könyv #66/

Magyar grafika 1967.

Csillag Vera

— **Bálint György özvegye**, Csillag Vera, az Ausztráliában élő grafikusművész csütörtökön látogatást tett a MÚOSZ Oktatási Igazgatóság Bálint György Újságíró Iskoláján; baráti beszélgetésen találkozott az iskola vezetőivel és hallgatóival. A vendéget Kovács Béla főigazgató tájékoztatta az újságíró iskola életéről, s Bálint György emlékének az ápolásáról.

Magyar Nemzet 1986. IX. 26.

CSILLAG Vera

Lukácsy András
Nehéz sorsú társa
Csillag Vera és Bálint György
közös tárlata

Magyar Hírlap, 1986. szept. 22. 4

ions based on the selecitons of national commission-
. In Kassel selection was based on trends, and they
rited the leading artists of the age, and the organisers
nsisting of experts wished to survey the situation of
every five years. They probably wanted to do this
o in 1992. If the 44 artists invited from the USA had
en gvathered in a national kpavilion theyk would cer-
nly have conveyed a good picture of the present and
rent past of American art. Similarly 34 artists would
ve given a good information about German art but
imaginary kFrench or Italian pavilion with 11-11 par-
ipants would not have offered a complete survey. If
examine art in the Eastern regions of Europe accord-
g to this exhibition we fecl that much is missing: 3
lish, 2 Slovakian, 2 Yugoslavian (?) 2 Romaian and 1
ngrian artists represented the intensely alive art of
disintegrating former camp, and some of them are
ing outside their original country. We are happy that
ce Documenta 6 where László Lakner had been
sent in several sections the exhibitons has a Hunga-
n participant again but we are not happy that there
no more: the international appreciation of Hungarian
would have predestined it to greaterparticipation.

PÉTER SINKOVITS
(Translated by Éva Polgár)

CSILLAG VINCE, asztalosmester

Budai aszatlosmester volt 1828-ban.-Országúti lakos.-Helyrajzi szám: 90.-Segédek száma: 1.-Összeirási szám: 205.- 46.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Evkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

Csillaghegyi Katalin, gyermekrajzoló

Hetven gyermekrajz – 32 díj

Magyar siker Tokióban

Az 1978 tavaszán Tokióban megrendezett *8. nemzetközi gyermekrajz-kiállításon* 66 ország több mint tízezer rajzzal képviseltette magát. A versenyen a magyar gyerekek hetven alkotással vettek részt, s összesen *32 díjat nyertek*, amelyeket tegnap osztottak ki az Országos Pedagógiai Intézet díszteremben.

Különdíjat nyert *Csillaghegyi Katalin*, a keceli Arany János általános iskola, *Szabó Zsuzsanna*, a debreceni Bocskai István általános iskola és *Darányi Ildikó*, a makói Kun Béla általános iskola tanulója, valamint a *pécsi úttörőház rajzszakkörének* tizenhárom tagja. A nemzetközi zsüri öt magyar pályaművet arany, huszonhármat pedig ezüst díjjal jutalmazott.

8

-: Hú

Népszabadság, 1978. dec. 19.

Csillag Vera

Bálint György és Csillag Vera kiállítása

„A kérdezett egyén 1. Elő és utóneve: Bálint György. 2. *Rendfokozata:* munkaszolgálatos honvéd. 3. *Születési helye és éve:* Budapest, 1906. 4. *Vallása:* r. k. 5. *Szülőanyja leánykori neve:* Hoffmann Kamilla. 6. *Táboriposta száma:* régi: 202/120. 7. *Mire kér felvilágosítást?* Mi történt vele? Él-e? *Fordíts! A Magyar Vöröskereszt közlése:* Nevezett 1943. év I. 21-én Stary Nikolskoje-i zsidó kórh-ban halt meg. U.ott is van eltemetve. Erről hozzátartozóit már 1943. IV. 29-én hivatalosan is értesítettük. Budapest, 1943. júl. 12."

A Vöröskereszt Tudósító Irodája által sokszorosított kérdőívet azon a tárlaton állították ki, amelyet kedden délelőtt nyitottak meg az Állami Gorkij Könyvtárban, a könyvtár és a Magyar Bibliofil Társaság rendezésében. A Bálint György munkásságát és *Csillag* Vera művészetét bemutató tárlaton *Keresztury* Dezső mondott meleghangú megnyitó beszédet; személyes emlékeiből idézett fel néhányat arról a baráti és baloldali társaságról, amelynek tevékeny tagja volt a Bálint házaspár is.

A tárlaton számtalan eredeti dokumentum, még több nyomtatott publikáció idézi fel a húszas, harmincas és negyvenes évek elejének publicistáját. A tárlaton láthatók a szinte évenként megjelenő könyvei, így például a *Veszély Ázsiában*, a *Búcsú az értelemtől*, a *Jégtáblák, könyvek, koldusok*, vagy *Az állatok dicsérete* című gyűjteményes kötetek, és a fordítások, a többi között Dickens regénye, aminek Bálint György *A Twist-gyerek kalandjai* címet adta.

A kiállítás másik része a magyar tipográfia meghatározó egyéniségének, Csillag Verának a művei közül mutat be jó néhányat. A könyvművészet fejlődését nyomon követők bizonyára mind a mai napig emlékeznek a régebbi Krúdy-könyvsorozat kitűnő, az írások ihlette borítóira, vagy Nagy László a *Sólyom vére* című, a bolgár népköltés antológiájának remek rajzaira.

Bálint György születésének nyolcvanadik évfordulójára egyébként az Európa Könyvkiadó újra közreadta *Az állatok dicsérete* című kötetet, melyet ezúttal Csillag Vera rajzai illusztrálnak.

—ányi

Almár Iván elmondta: ma már több száz olyan szakember dolgozik az országban, akiknek munkája közvetve vagy követlenül az űrkutatáshoz kapcsolódik. A társaság célja, hogy olyan fórumot teremtsen számukra, ahol alkalmuk van megbeszélni problémáikat, kicserélni tapasztalataikat. A *Vega-program* egyértelmű nemzetközi sikere is azt jelzi, hogy felnőtt egy olyan nemzedék, amely alkalmas a csúcstechnológiák követelte precizitással és elmélyültséggel tevékenykedni.

három órakor dallamos ava
ver föl álmunkból, első érz
Első érzésünk: „Nahát! Már
A rendkívüli egészen más
Mondjuk: a Csönd Világna
a Rossz Nélküli Órák Világ
óriási önuralommal — kipr
világ, ha egy kicsit tekintett
Egészen szokatlan lenne. M
teljességgel valószínűtlen. E
egyetlen napig tartó főpró

Csehag Vera

A Krúdy sorozat (1960-as évek)
Kötéstervét és borítóját tervezte (eml.)
Szerepel az alábbi tárlatok

N.N.: Krúdy-munkrátorai a Petőfi
Irodalmi Múzeumban

Felcsikor 1969 ápr. 371 old.

Gillay Vera

Krudy-fedélapjai hiányoztak a
Zíallítás ról.

„Krúdy illusztrátorai"

Magyar Nemzet
1968 dec. 31.

Gillag Vera

Megnyílt a Petőfi Irodalmi Múzeumban a Krúdy-művek illusztrációinak kiállítása, melyek kösül hiányzottak Gillag Vera nevezetes fedőlapjai.

Pamlényi Ervin: Krúdy illusztrátorai.
Magyar Nemzet, 1968. dec. 31.

MDK

X/ Csillag Vera

Bortnyik, saját közlése szerint, legjobb tanitványainak Radó Györgyöt /plakát/, Csillag Verát/ könyveimlap/ és Kádár Györgyöt /festő/ tartja.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT. LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE.II.Bp.1961. 18-66.l.

42.l.

Csillag Vera

... a Krúdy-sorozat újabb kötetei... kétharmadában Csillag Vera szép kötéstervén és burkolóin kívül... belső rajzok nincsenek. Remek művészi lehetőségeket hagyunk ezzel kihasználatlanul, bár a rajz nélküli kötetek némelyikén is gondosan feltüntetik a képszerkesztő nevét és közreműködését.

Bodri F.: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban. Jelenkor XII. évf. 4. s. 1968. ápr., 372. l.

CSILLAG VERA

Könyv- és reklámművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban

Akik az Iparművészeti Múzeum nagycsarnokába bemennek, olyan kiállításban gyönyörködhetnek, amilyent még aligha láthattak Magyarországon: a fiatal, modern magyar reklámművészet megteremtői számolnak be pár esztendős úttörő munkájuk eredményeiről, és csatlakoznak hozzájuk a magyar könyvművészet európai kultúrát reprezentáló mesterei.

Néhány lelkes, modern szellemű művész teremtette meg az új, korszerű magyar reklámkultúrát. *Bortnyik* Sándor és *Berény* Róbert nevéhez fűződik a magyar plakát újjászületése. Akik figyelik az új magyar plakátstílus fejlődését, azokat is meglepi tömegével és nívójával az az anyag, amit a két művész a kiállításon bemutat. Bortnyik Sándor a plakátokon kívül a reklámművészet minden ágában kitűnő eredménnyel dolgozik, és egy sorozat pompás könyvcímlapot és könyvillusztrációt is bemutat.

A könyvművészet élén a *Kner-dinasztia* tagjai vonulnak fel. Kner Imre és Kner Albert, az európai kultúrájú nyomdászok, a modern tipográfia előkelő eredményeit hozzák, Kner Albert plakátjai, fotomontázsai is kitűnőek. Kner Erzsébet pedig művészi ízléssel, tökéletes technikával kötött könyveiből mutat be gazdag kollekciót, amely újra bizonyítja, hogy műhelye megérdemli az európai hírnevet.

Csatlakozik hozzájuk *Kozma* Lajos tipográfiai díszeivel. Ő ezenkívül gyönyörű, modern portálterveket mutat be.

A fotoplakát új műfaját *Pécsi* József reklámfényképei képviselik a legtökéletesebben. Hatásos fotomontázsokat állított ki *Kassák* Lajos, *Molnár* Farkas és *Moholy-Nagy* László.

Különböző reklámgrafikát, könyvillusztrációt, szignettet, csomagolásokat, portálterveket állított ki még többek között Kaesz Gyula, Csabai Ékes Lajos, Jeges Ernő, Molnár C. Pál, Végh Gusztáv, Conrád Gyula, Fáy Dezső.

S a legnagyobb öröm ezen a gyönyörű kiállításon látni azt, hogy milyen lelkes, tehetséges gárdát nevelnek maguk köré az úttörő művészek. Külön csoportokban mutatkoznak be a tanítványok. Bámulatos eredményt mutat a néhány hónapja dolgozó *Bortnyik iskola*. Pompás plakátok, ügyesen rendezett miniatűr utcában felállított kis reklámoszlopok sorakoznak az iskola anyagában. A legjobb plakátok készítői: Vásárhelyi Győző, Kandó Gyula, Nemes György, Pollacsek Gabi, Kálmán Klára, Radó György és a rohamosan fejlődő Spinner Klári, akinek, úgy emlékszünk, épp ezeken a hasábokon mi ajánlottuk először, hogy foglalkozzon reklámgrafikával. Újságplakátjai mutatják legújabb eredményeit.

Jaschik tanítványai közül Csillag Vera készítette a legszebb plakátterveket, Pintér Zsuzsa és Besnyő Éva nagyon szép eredményeket érnek el a reklámfényképezés terén. Kaesz Gyula növendékei közül K. Lukács Kató egy pom-

pás folyóiratcímlapot, Weisz Pál nagyon ötletes reklámpavilonmodellt állított ki. Lányi Imre plakátjait és Lengyel Lajos fotomontázsait kell még kiemelni a fiatalok munkái közül.

Művészeink bebizonyították, hogy teljes felkészültséggel, korszerű tudással állnak rendelkezésére a magyar iparnak és kereskedelemnek. Gyárosokon, kereskedőkön, a rendelőkön a sor, hogy idejöjjenek, tanuljanak. Csak rajtuk áll már, hogy eltűnjenek a rossz, hatástalan plakátok és az ízléstelen, eredménytelen reklámnyomtatványok.

Magyarország, 1930. április 13.

Mihályfi Ernő: Művészet, karátaim
Bp. Corvina 1977.

1021 Csillag Vera

Csillag Vera illusztrációi Molnár István: Hasznos tanítások cimű könyvéből

„Dolgozzál, hogy csituljon a lelked!"

Dr. Molnár Istvánról, halála harmincadik évfordulóján

1

Barátai derűsnek és bölcsnek ismerték. Tanítványai mindentudónak, nagyvonalúnak, engedékenynek. Arcképei átszellemültnek és kiegyensúlyozottnak mutatták. Házikabátja, pipája, tágas háza, dús kertje mintha még az elégedett polgárt is fölidézték volna.

Engedte, hogy ebben a szerepben lássák haláláig.

Mert szerep volt ez, álarc csupán. Hogy miből fakadt és mit rejtett, teljességében nem tudhatjuk meg soha. Az ellenpontok, sőt ellentétek azonban útba igazítanak. Meghökkentő sorozatra bukkanhatunk minden különös búvárkodás nélkül. Már az indulásnál is. A ragyogó eszű, törekvő ifjú tudós, Török Aurél és Ballagi Aladár megkülönböztetett kedvence a fővárosból hirtelen megpályázta a hajdúböszörményi gimnázium üres állását. Okot, körülményt sohasem említett. Látta, megírta, hogy a kisvárosi por és sár fullaszt, leköt, bepiszkol. Erre föl lapszerkesztést vállalt itt, még piaci tudósításra is odaadta a tollát. Ugyanakkor Genfből és Párizsból hozatott könyveket, Pétervárott Leonyid Andrejevvel, Prágában Tagoréval találkozott, felolvasásain Marx, Bergson, Einstein tanait ismertette. Szerette volna gazdagnak, műveltnek, erősnek látni a hazáját. Korán észrevette a pángermán veszélyeket, elzárkózott Horthy ünneplése elől. Akkor látogatta meg Bajcsy-Zsilinszky Endre. Pesti lapszerkesztést, politikai pályafutást kínált. Vita közben bekopogott egy öreg paraszt: a tanár úr fordítaná le ezt az angol nyelvű levelet. Molnár István a feleségére bízta Zsilinszkyt, és kiment az öreggel a tornácra. Ez volt a válasz. Másodszor, harmadszor sem ment. Szellemileg mindig magányos maradt. Igazi visszhangban nem volt része; tudta, nem is lesz. Annál meggyőzőbben hirdette, hogy a kétségbeesés és a befelé fordulás a legfőbb rossz. Nyersen megfogalmazta, hogy az iskola nem egyéniségeket bocsát ki, hanem „egyenruhákat", hogy a tanárok közt az önművelés „teljesen ismeretlen valami". Aztán harminchat évig tanított egyazon gimnáziumban, és összesen három napot hiányzott betegség miatt. Családi életét béke és nyugalom ragyogta be. Néhány elbeszéléséből és verséből csakúgy süt az elvágyakozás, a leszorított szenvedély. „Megöltem egy asszonyt, mert nagyon szerettem": Ki ne érezné ebben a képben a végletes feszültséget. Már az csak ráadásnak számított, hogy a származástan és az élettan kutatójának indult, természettudományi tanulmányok és bírálatok sorát írta meg ugyan, életéből húsz évet, műveiből tizennégy kötetet mégis az ó-ind irodalomnak és filozófiának áldozott. Hozzátegyem, hogy szinte titokban, a maga számára, íróasztala fiókjaiba halmozva végül a vaskos füzeteket?

Bizony nem sokban rokon mindez a kiegyensúlyozottsággal és a derűvel. Inkább mintha valami elháríthatatlan kényszer vagy a létezés teljes mértékben abszurd fölfogása állna mögötte. Választani, választani nem tudok. Bár több száz gúnyos karcolat és nyers humorú elbeszélés tanúsítja, hogy Molnár Istvánból nem hiányzott sem a hátborzongatóan fonák, sem a csontig meztelen világlátás.

Jó volna persze, ismerni ennek a különös életnek minden tikát. Ha már lehetetlen, legalább azt, ami föltárult és megmaradt belőle. Nos, bizonyos fokig az ellenpontok és ellentétek is magyarázhatók. Azt a meg nem felelést fejezték ki, ami Molnár István szellemisége és helyzete, igénye és lehetősége közt feszült. És még valamit. A megoldás útjai közül Molnár István a nehezebbet és a nemesebbet választotta. A munkát. „Dolgozzál, hogy csituljon a lelked!" Ezt a sort élete utolsó éveiben jegyezte ki és fordította le a Véda verseiből. Ám mintha mindig minden lépését ennek jegyében tette volna.

2

Jóformán meg sem melegedett a városban, cikkei máris feltűntek a helyi lap hasábjain. Ez is micsoda párosítás! Mintha lőcsös, vasalt, rozoga parasztszekérbe fogná magát a táltosparipa.

Kis alakú, rossz papírosra nyomtatott újság volt a *H.-Böszörmény és Vidéke*. „Vegyes tartalmú hetilap — ez állt a cím alatt —, megjelenik minden szombaton." Tulajdonosa és kiadója egy nyomdász volt. Ez a kor szokásainak megfelelően azt jelentette, hogy a lap egyszerű piaci vállalkozásnak indult, a helyi híreket és hirdetéseket árulták és vették benne. Ebből csinált szellemi és társadalmi fórumot Molnár István. Szerkesztőként, hírlapíróként, íróként, fordítóként, mindenesként. 1900. és 1914. közt megszakítás nélkül ontotta az írásokat. Később lassan visszavonult. Csaknem háromezer megjelent műve közt szerepelt vezércikk, riport, eszmefuttatás, jegyzet, tudósítás, vita, útirajz, ismertetés, glossza, aztán vers, elbeszélés, kritika, tanulmány, műfordítás. No és az egy évig fenntartott „élczlap-mellékletet", a *Morgót* egyedül írta és szerkesztette. „Nehéz, nagyon nehéz a vidéki hírlapíró dolga — fedte föl egyszer a gondjait. — Ízlése nem engedi meg, hogy leszálljon a nívóról, viszont érzi, hogy nem igen értik meg. No de hát erre való a kitartás, az ernyedetlen, fokozatos munka."

Mire való? Természetesen Molnár István elvekben, szemléletben, szerepben gondolkozott. A felvilágosítás szerepét, a pártatlan függetlenség szemléletét, a haladás elvét vállalta. Munkásságának gerincét azok az írások tették, amelyek a társadalmi jelenségeket szélesebb összefüggésekbe állították és megmutatták az okokat, a következményeket, a jobbítási lehetőségeket. Molnár István a felvilágosítást klasszikus módon értelmezte: az olvasót mintegy előkészíteni arra, hogy végül önállóan mérlegeljen, ítéljen és válasszon. Meggyőzni arról is, hogy ezek a lépések elkerülhetetlenek. Terjedelmes beszámolót közölt például a Bocskai-szobor fölavatásáról (1907). Megrajzolta egyúttal a kisebb közösségek előrelépésének útjait, módjait, föltételeit. Többek közt a műveltség terén. Nyilván bízott benne, hogy nem hiába mutatta meg a kecsegtető távlatokat.

Függetlenségét egyébként nem tévesztette össze a kívülállással. Itt elsősorban a megközelítésre vigyázott kényesen. Bár ismerte, egyszersmind következetesen kerülte mind a pártok, mind az osztályok szempontjait. Azon igyekezett, hogy mindenben az eszmei vonatkozásokat keresse és ragadja meg. Ha valahol, ebben kétségtelenül elérte kora újságírásának legjobb színvonalát. Bármiről írt, gondolkozva és gondolkoztatva tette. Olykor azonban épp a puszta eszmei összefüggéseket követve bizonytalanodott el. Akkor például, amikor a mesterlegények sztrájkjában az emberi megértés és belátás hiányát, illetve szükségességét találta meghatározónak, vagy az 1905-ös orosz forradalomban a rajongó, megszállott lélek nagyságát és győzelmét ünnepelte. Nem többet, nem mást.

Még az életismeretnél is szigorúbban vizsgáztatja az elveket a hírlapírás. Molnár István ezt a próbát is megállta. Nyíltan megfogalmazta, mik az elvei; valóban azok voltak az elvei; rendre érvényesítette az elveit. A haladást Voltaire szellemében értelmezte. Olyan egyenes és egyenletes folyamatnak, amely elsősorban nem megváltoztat, hanem kibontakoztat. Jellemző, hogy Marxot így kommentálta: „Marx szerint minden társadalom berendezése a gazdasági állapot folyománya... A történelmi materializmusban ... nagyon sok igazság van". Majd hozzátette: „De a haladás első mozgatója az öntudat fejlesztésében áll". Mind többet tudni az emberről, a világról, mind jobban érteni az embert és a világot: ettől várta a haladás fokozatos teljesedését. Ő maga páratlanul sokat vállalt és tett érte. Nem hiszem, hogy bármelyik kisvárosban merészelte volna valaki oly elszántan és komolyan elvi alapon elemezni és mérlegelni a hazaszeretetet, a társadalmi felelősséget, a tekintélyt, a hatalmat, a munkát, az emberi és az erkölcsi értéket. Merészség? Több is talán. Testközelben a leghiggadtabb szavak is kihívássá éleződnek ugyanis.

Szerkesztőként a sokoldalú és friss tájékoztatással szolgálta a haladás, a felvilágosítás ügyét. Szinte az egész világot belegyömöszölte a H.-Böszörmény és Vidéke silányul szedett, esetlenül zömök hasábjaiba. Bemutatta a „ nagyipar és nagytőke" Amerikáját, Angliáját, Németországát, a távoli Japánt és Indiát, a változó Szerbiát és Bulgáriát; hírt adott a nagyvárosok, a túlnépesedés, a munkanélküliség, a női egyenjogúság, az orosz és a német forradalmi mozgalom új eseményeiről; külön rovatot nyitott a természettudományok népszerűsítése számára; vezércikket írt az értelmiség „új hivatásáról az atomizálódó társadalomban"; műfordítások garmadáját tette közzé Gogoltól, Lermontovtól, Sevcsenkótól, Hercentől, Andrejevtől, Voltaire-től, Byrontól, Shelley-től, az ó-ind irodalomból egyebek közt. Hogy „többet tudjunk, jobban értsünk". Különös módon a lap mégsem vált afféle vidékies irodalmi és tudományos közlönnyé. Molnár István hatni akart, nem szépelegni. Hogy mennél tágasabb és erősebb kapcsolatokat építsen, lapjának törzsanyagát nagyrészt közérdekű és olvasmányos hírekből, beszámolókból, jegyzetekből, hirdetésekből állította össze. A belső arány és a színvonal ugyan följebb-lejjebb hullámzott az idők folyamán.

Ehhez a szerencsétlen című laphoz fűződik Molnár István életművének talán legértékesebb, legpéldásabb része. Itt forrtak ki az elvei. Itt acélozódott meg a magatartása. Itt születtek tollából a legegyenletesebb, legelevenebb írások. Itt szántott legmélyebben, itt vetett legtöbb jó magot a magyar ugarba.

3

És a többi? A versek, az elbeszélések, a „nyers történetek", a tanulmányok, a fordítások? Hatalmas, szívós munka fekszik bennük. Olykor a szellemi bravúr csúcsaira ért föl, aki létrehozta őket. Nyekraszov költeményeit egyszerre fordította magyarra és franciára Molnár István. Szanszkritul angol közvetítéssel tanult meg. Freudot németül, Bergsont franciául, Pavlovot oroszul, Lucretiust latinul, a Rig-Védát szanszkritul idézte abban a tanulmányban, amelyet a lélektan alapkérdéseinek szentelt. Könyveinek szélét — akár 1600-ban nyomtatott francia ótestamentum, akár 1938-ban kiadott angol Eddington-kötet legyen — sűrű jegyzetek borítják, annyiféle utalással, amennyit csak komputer képes követni. Hogy természetesen illeszkedjen tárgyához, a francia irodalomról franciául írt egy háromszáz oldalas értekezést...

Tovább miért sorolnám. Nyilvánvaló, hogy olyan elmével van dolgunk, aki mindent elérhetett volna, amit ember elérhet.

Hát akkor miért nem érte el?

Költeményeiből, elbeszéléseiből hiányzott az igazi művészi erő. Csak leírt, csak elmondott, de nem teremtett. Mihelyt azonban a bármennyire szétszórt tények csoportosításába, a kapcsolatok, az összefüggések, az okok, a következtetések föltárásába és kidolgozásába kezdett, megéledt az anyag a keze alatt. Hányszor, de hányszor vitte végbe ezt a varázslatot! Fölmutatta, megragyogtatta, aztán hirtelen másfelé fordult. Mintha éppen ez nem érdekelte volna igazán. Csaknem két évtizedébe került, míg fölhalmozta a védántanítás megközelítően teljes anyagát. Megtanult szanszkritul, összegyűjtötte az angol és a francia szakirodalom javát, levelezett öthat országba, részt vett néhány tudományos tanácskozáson, lefordította a mesék, a versek, az intelmek egy részét, tartott nyolc-tíz felolvasást szűk baráti körben. Folyamatosan írta a Véda-tanulmányokat is, legalább tíz testes könyv telne belőlük.

Tanulmányok? Vallomások, monológok, tépelődések, kérdések, sírámak, kitörések, látomások, tervek, példázatok, eszmefuttatások, információk, naplójegyzetek | színes és sűrű szövegfolyama mindegyik. Nem a tárgy fogja össze őket. Egyedül csak a személyiség. Az élete összhangját kereső Molnár István. Tudta ő, hogy ez a tét. Mindent a keresésnek, a kérdezésnek, a tisztázásnak rendelt alá tehát Egy helyütt így indított: „Itt van az egész valódi életünk. Az a mindennapi robot-élet, amit élünk... De vegyük a vágyak, a remények világát is. Egyéniségünk ott tárja ki a maga szirmait, ott, a vágyéletben". Biztos, hogy aki ezt írta, nem pusztán a tudományos hírért, névért, eredményért vágott útnak. „Az elmélyedő emberi szellemnek — magyarázta aztán — eddigelé legnagyobb alkotása a védánta filozófia. Nem a megoldást találjuk meg benne, hanem új ihletéseket ... a további szellemi munkára". Íme ez szorította, hajtotta. Ezt kereste. Ezért munkálkodott. Olykor úgy érezte, biztos révet talált. Lehet, hogy a belső mérlegen közeledett egymáshoz az „adok" és a „kapok" serpenyője.

Mindenesetre abból, amit „a fény felé törekedve" elért, összegyűjtött és megalkotott, az irodalom és a tudomány csupán néhány elemet hasznosíthat. A számbavétel már elindult. Megjelent a *Hasznos tanítások*, Molnár István szanszkrit mesefordításainak válogatása. Reméljük, több és más is követi majd.

Székelyhidi Ágoston

1021

Molnár István kertjében (Maghy Zoltán festménye)

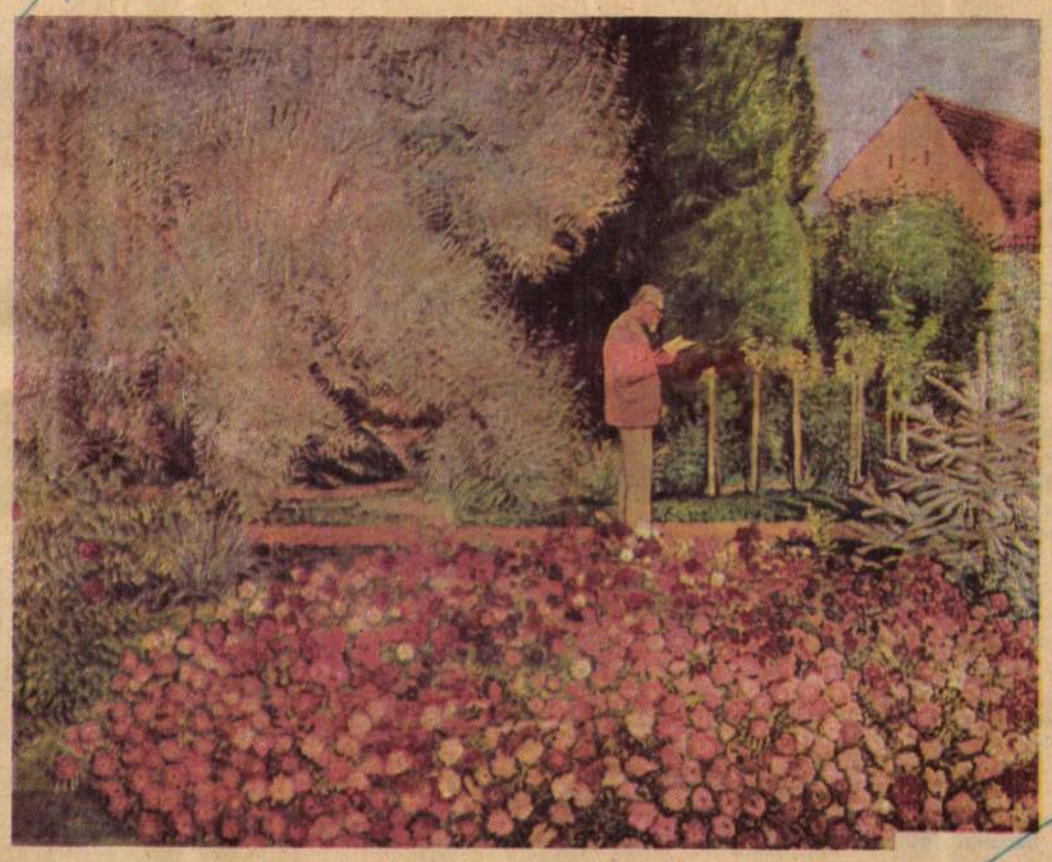

Molnár István m

Molnár István életútja

1875. november 24-én született a Fejér megyei Soponyán. Szülei szegény, tanulatlan emberek voltak. Bátyja, József apjának segített a ház körüli munkában.

Molnár István az elemi iskolát szülőfalujában végezte. Gimnáziumi tanulmányait Pápán kezdte, majd négy évet töltött a nagyhírű Debreceni Református Kollégiumban. Jól és könnyen tanult, nemcsak a tanárok, a diákok is szerették. Ekkor már észrevehető volt vonzódása a természet, a természettel foglalkozó tudományok iránt. Gyakran kalauzolta kisebb diáktársait egy-egy tanulmányi kirándulás alkalmával az Alföld, a megye különböző területein.

A gimnáziumi tanulmányok befejezése után édesanyja azt szerette volna, ha a papi pályára lép. Ő azonban Budapesten, a Pázmány Péter Tudományegyetemen kezdte meg tanulmányait. Egyetemi éveiről nagyon kevés adat áll rendelkezésünkre. Azt viszont tudjuk, hogy — annyi más szegény diákhoz hasonlóan — gazdag családoknál vállalt házitanítói állást.

Huszonöt éves volt, amikor egyetemi tanulmányainak sikeres befejezéseként négy tantárgyból: természetrajzból, földrajzból, kémiából és filozófiából szerzet tanári képesítést. Tanárai — köztük Török Aurél is — szerették volna, ha ez a tehetséges, szorgalmas fiatalember tanársegédként továbbra is az egyetemen marad. Ő mégsem ezt választotta. Hirdetés útján megpályázta a Hajdúböszörményi Református Gimnázium tanári státusát, és el is nyerte. 1900-ban érkezett Hajdúböszörménybe. Nemsokára 1902. február 1-én doktori diplomát szerez antropológiából, zoológiából és filozófiából.

A tanári pályafutás első éveiben albérlőként lakott leendő feleségének édesapjánál, Imre Sándornál. Ebben a házban gyűlt össze esténként a város értelmiségének java. Így érthető, hogy a tanártársak éppen ide irányították a Böszörményben még eléggé ismeretlen Molnár Istvánt. A fiatal tanár beleszeretett házigazdájának akkor még 14 éves leányába, Mariskába. Három évvel később, 1903. július 11-én házasságot kötöttek.

A nászutat Velencében töltötték. Itt ismerkedett meg Leonyid Andrejevvel, a híres orosz íróval, akihez élete végéig barátság fűzi. Ez a találkozás nemcsak a barátságát alapozta meg az íróval, hanem felkeltette érdeklődését az orosz nyelv, az orosz irodalom és kultúra iránt is.

Az orosz kultúra iránt érzett elragadtatását csak fokozta az a tanulmányút, amelyet 1910 második felében tett Oroszországban. Az utazás céljáról ezt olvashatjuk a „Hajdú-Böszörmény és Vidéke" 1909. október 16-i számában:

„A nm. vallás és közoktatásügyi miniszter lapunk felelős szerkesztőjének, dr. Molnár Istvánnak ezer koronát engedélyezett egy fél éves tanulmányút céljaira. Lapunk szerkesztője ez idő alatt a helyszínen fogja tanulmányozni az orosz gazdasági, politikai, társadalmi viszonyokat és fejlődéseket, valamnit az orosz irodalmat és szabadgondolkodást." És még hozzáteszi: „A tanulmányút eredményéről a kiküldő minisztériumnak be kell számolni, mégpedig alaposan". Ezt Molnár István meg is tette. Hiszen ennek az útnak az élménytapasztalatait írta meg a „Szankt-Petersburg" című, önálló kiadásban is megjelent munkájában.

Az első világháború nagy változásokat hozott Hajdúböszörmény életében, s ezen belül a gimnázium belső rendjében is. Molnár Istvánt a tényleges katonai szolgálat alól felmentették, de 1918. július közepétől szeptember 1-ig, mint tolmács dolgozott a bukaresti magyar nagykövetségen. Ezt a megbízást kitűnő nyelvtudásának köszönhette, hiszen az oroszon kívül a szláv nyelvek szinte valamennyi ágát ismerte és beszélte.

Ezekben az években igen súlyos terhet rótt rá, hogy bevonult és elesett tanártársai helyett neki kellett az órákat megtartania. Nem volt ritkaság, hogy heti 36 órát tanított. A korábbi 21-hez képest ez lényeges növekedés. Az 1914—15-ös tanévben még osztályfőnöki teendőket is ellátott. Harminchat évig tanította a diákokat; 1936. április 1-ével helyezték nyugdíjba.

Életének hátralevő részében sem betegeskedett. Termékenyen és kitartóan dolgozott. Rendszerint este 7—8 órától hajnali 3-ig égett a lámpája. 1936 után írta hátrahagyott, valóságos enciklopédiává összeálló, több mint 18 kötetes kéziratanyagát. 1943. december 12-én váratlanul halt meg rákban. Mindössze 68 éves volt.

Gibártiné Sári Magda

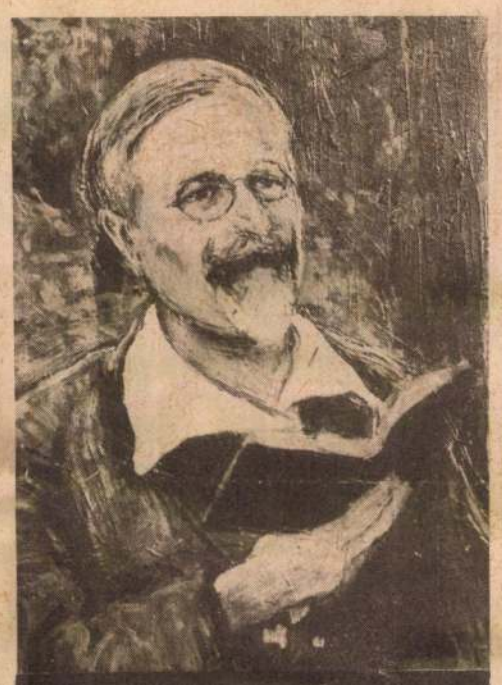

Molnár István
(Maghy Zoltán festménye, 1930.)

Hazafiság

Én azt hiszem: a hazafiság munka, a hazafiaskodás ingyenélés. Egy fekélye a léleknek, amit a szellemi koldus éppúgy felhasznál, mint az útszéli koldus a sebeit. Abból él; számít a könyörületre, az undorral vegyes részvétre, amit az emberekben kelt. Jajgatással még sohasem vittek előre semmit, s nem is fognak, hanem igenis a munka, ha mindenki ott találja meg a maga helyét, ahová az élethivatás állította...

Ha sok az ellensége a hazának, ne a németben, tótban, horvátban, oláhban keressük, hanem az üres szavak unalmában, a csörtetésben, a szavakkal való dobálózásban, a szenvelgésekben, affektálásban, a könnyűségek, az ingyenélések házalásában. Kevés érzelem, sok szó; kicsi valóság, sok képmutatás; sok ember, kevés férfi, kevés munkás; ez a mi állapotunk képe.

***

Ezt akartam mondani a szociális gondolkodásról. Kell foglalkozni vele mindnyájunknak, tudományosan, gondolkodva, nem egyszerűen égig magasztalni vagy kárhoztatni. A magyar intelligenciát feltétlenül mulasztás terheli, hogy nem foglalkozik vele... Éppígy a társadalmat is érdekelhetnék a társadalmi, szociális kérdések. El egy pár órára a kártyaasztaloktól, a pletykáktól, a roskadásig rakott asztaloktól! El, s tanuljunk egy kicsit, higgyük el, nem árt az annyira, mint ahogyan képzelik sokan. Ha nem tudunk semmit, hogy tudhatunk gondolkodni? És ami a fő, hogy meri a társadalom elitjének nevezni magát az, aki nem tanult, nem gondolkodott semmit?

***

Eddig egyet láttunk hazánkból, talán túl sokat is — a szónokló Magyarországot. S most így kell imádkoznunk: „Oh, dolgozó Magyarország, jöjjön el a te országod!"

Tudom, biztosan tudom, hogy mindig az az elv győz, ahol nagyobb erő van, azaz több meggyőzött ember. A meggyőződésben kimondhatatlan erő rejlik. Egyetlen meggyőződéses ember egy egész tábor...

***

Napóleon császár a *lehetetlen* szót akarta kiküszöbölni a francia nyelv szótárából. Én a *kétségbeesést* szeretném kitörölni a magyar nyelv szavai közül.

***

Olyan egyetemes ünnep egyik sincs, mint *május elseje*, amit nem az államhatalom emelt ünneppé, hanem a munkásság.

Nem beszélünk mi itt szocializmusról, kommunizmusról, hanem egyszerűen a munka felségéről. Amint van népfelség, éppúgy megvan a munka felsége, amelynek a tiszteletén fognak felépülni a jövendő idők társadalmai. Ha pozitivista szempontból nézem a dolgot, azt mondom, hogy ez az emberiség ünnepe, amit legszebb és legemberibb, tehát legszentebb formájában ül meg az emberiség. Mi volna méltóbb az emberhez, mint a munka? Mi az a munka, ha nem az emberben rejlő erők kifejtése, kibontása? Mi egyéb, mint hogy szárnyat

Alapelvek

adunk vele a bennünk rejlő képességeknek?

Nincs munka, ami felszabadító ne volna. A földmunka, amidőn kivonja az embert a természeti erők játékai alól, vajon nem szabadítja-e föl a test szükségeivel a lelket is? A földnek a megmunkálása tesz bennünket szabadokká a természet szeszélyeitől, s ad módot arra, hogy lelkünket is műveljük.

És az ipari munka, amely az élet ezer szükségeit látja el, vajon szinte nem hatalmas felszabadító, nem egy nagy szárny-e az emberiség számára? És maga a gondolkodás, a tudományok, művészetek, mindez nem munka-e, tehát egy megmérhetetlen, óriási szárny? Egy a munka, szigorúan szólva, csak a munkások különbözők. Föld, ipari és szellemi munka az emberi élet különböző kifejezői, s az emberi erők különböző irányai, amelyek áthatják egymást és készítik egymás számára az éltető nedvet, amelynek felséges keringéséből nyílik ki az emberiség szép virága, a haladás az egyetemes boldogság felé.

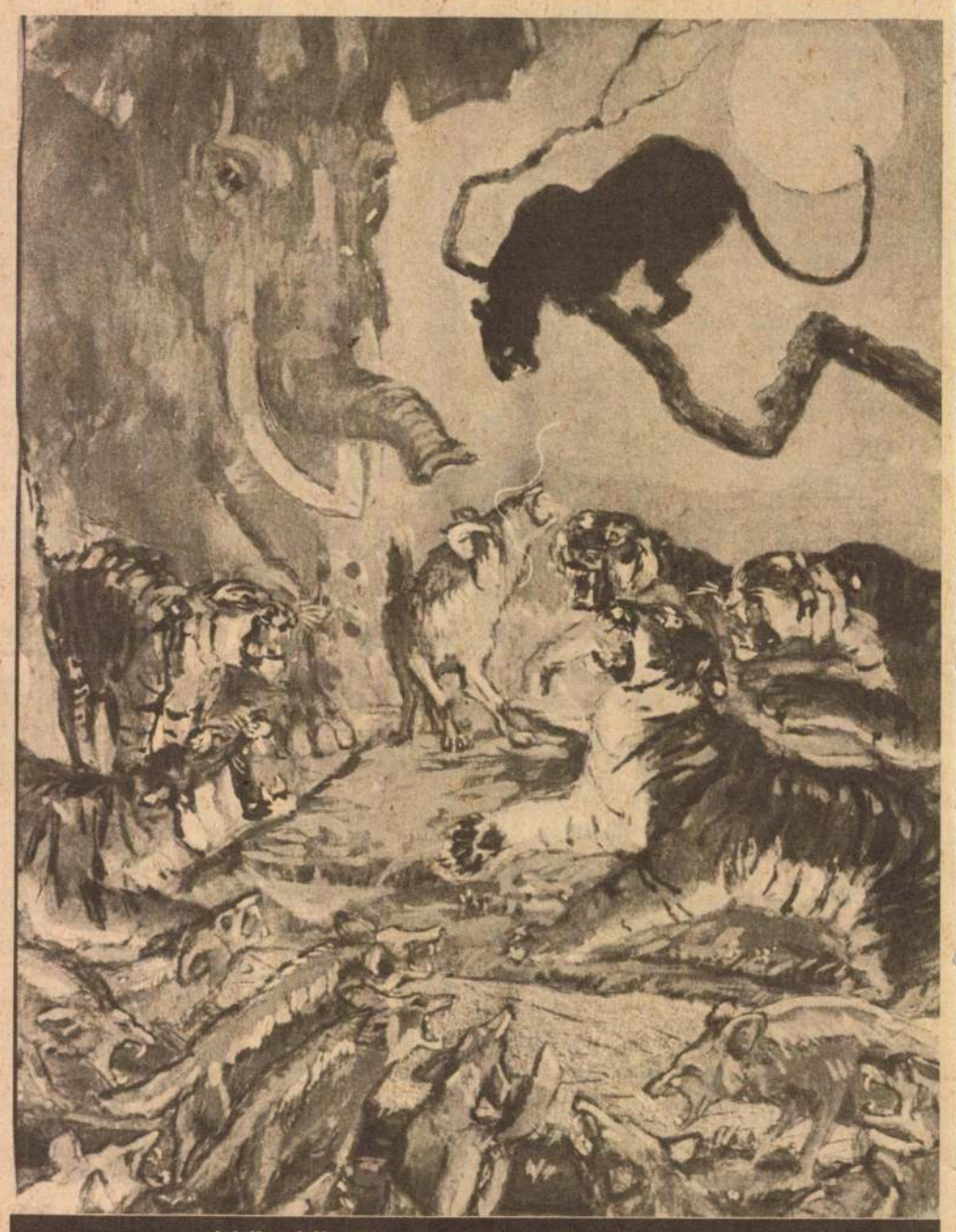

A kék sakál (Kampler Kálmán illusztrációja, 1936.)

„Örök a harc és a születés"
(Maghy Zoltán illusztrációja, 1929.)

A KÉK

Fordítás szanszkritből

Egyszer egy sakál a város végén kószált, s beesett egy hordóba, amiben indigót erjesztettek. Mivel felállni nem tudott, reggelre halottnak tetette magát, s úgy maradt. A horgó gazdája kivette a hordóból, elvitte messzire, és magára hagyta. A sakál elment az erdőbe, s mivel kéknek látta magát, így elmélkedett:

— Én vagyok a legnemesebb színű sakál. Miért ne használnám ki előkelő színemet? — Jól megfontolt előre mindent, összehívta a sakálokat, s beszédet intézett hozzájuk:

— Engem a magasztos erdei istenség az erdő minden virágának illatával fölszentelt az erdő királyává. Lássátok gyönyörű színemet! Mától kezdve ebben az erdőben csak az én jóváhagyásommal történhet minden!

Erre a sakálok leborultak az ő fenséges színe előtt, nyolc taggal érintve a földet. Így szentesítették a kék sakál uralmát az összes erdei vadak fölött. Kíséretét oroszlánokból, tigrisekből s más előkelőségekből toborozta. A sakálokat pedig elűzte magától, szégyenkezett a saját fajtája miatt.

A sakálok megszégyenítve érezték magukat, de a legvénebb sakál vigasztalni kezdte őket:

űveiből

Ünnepelni a munkát annyi, mint ünnepelni az emberiséget legszentebb nyilvánulásában. Dolgozni annyi, mint szabaddá lenni, mint egyénné lenni. Munka nélkül nincs teremtés, nincs élet, nincs gondolat. Az egyéni és a nemzeti nagyság alapja a munka.

***

Csakhogy ne azt értsük hatalom alatt, amit nálunk annyira szeretnek érteni, ti. hogy hatalmas az, aki másoknak ártani tud. Hanem, hogy aki hatalmas, az a mások javát és a közjót elő tudja mozdítani. Az ilyen hatalomban megvan a méltóság, azaz a saját súlyának, saját erejének az érzete, öntudata, ami annyira hiányzik az ún. ártani kívánó hatalomnál.

A hatalom is csak úgy szép, úgy méltóságos, ha erkölcsi tartalma van, s csak így tudja magát belevésni az emberi szívekbe. Másképp zsarnokoskodássá, basáskodássá fajul. A hatalom, befolyás egymagában még nem tekintély. A tekintély mindig az egyénhez van kötve; ezért van, ha egy magas állás gyenge emberrel van betöltve, rendesen maga az állás is veszít súlyából. Erőlködhetel akármennyit, a tekintélyed csak addig ér, ameddig képességeid.

FORDÍTÁS OROSZBÓL

Lermontov:

Megyek az országúton egyedül

Megyek az országúton egyedül;
A köves út a ködön át ragyog;
Csendes éj. A táj álomba merül.
Beszélgetnek ott fent a csillagok.

Az égen minden fényes, ünnepi.
Hamvas fényben úszik a néma föld.
De mért oly bús szívem, mi fáj neki?
Mit várok, sajnálatra vajj mi költ?

Az élettől nincs mit várnom nekem,
És nem sajnálom, ami rám letölt;
Csak szabadságom, nyugalmam legyen.
Szeretnék — nem láttatva senkitől —

Elszunnyadni. Nem sírok hideg
Alvásiba — de úgy aludni el,
Hogy rezgjen bennem halkan az ideg,
S emelkedjék keblem, amint lehel,

S halljam egész éjjel-nappal, amint
Egy édes hang szerelemről dalol,
S érezzem suttogni hűs lombjait
Az árnyas tölgynek, mely fölém hajol.

Nevelés

Miért nem szoktatják rá az ifjúságot a közép-, felsőbb iskolákban is a kézi munkára! Nem alacsonyítja az le a szellemet, mint a tudományok nekilelkesült matadorjai hiszik, sőt felemeli, felüdíti...

Élettani törvény, ami alól egyetlen élő jelenség sem húzza ki magát, hogy annál intenzívebb, elevenebb, erősebb az élet, minél több oldalú. A sok szerv: sok élet, sokoldalúság. Micsoda nyomorult szánalmas élet az olyan, amelynek csak egyetlen hangja, egyetlen foglalkozása van! Szellemi élet az olyan, amely gépiesen végez évről évre rémítő unalmassággal és szükséggel egy ugyanazon dolgot!?

Az egyoldalúság kizárja a szellemet, jobban, mint a tűz a vizet; kizárja a találékonyságot, ötletet, az életet egyszóval.

***

Sohase a jelent nézzük, hanem mindig a jövőt. A városias gondolkodás lényege: eszméket termelni, gondolatokat szülni, érzelmeket nevelni.

Molnár István kertje, kisfiúval (Maghy Zoltán festménye 1928)

Kisváros

Kisvárosban minden egyéb akad, csak az nem, amiről írni lehetne. Azaz volna elég tárgy, de legnagyobb része olyan, ami nagyon hasonlít a polynéziaiak tabu-törvényéhez...

A legtöbb dologról nem szabad írni. Itt volnának például a város ügyei. Ezek teljesen a városi képviselők kezében vannak. Ők végeznek mindent, mint ahogy illik is, ésszerű is. A hírlapíró dolga itt nem lehet egyéb, mint a kritika. Az pedig, post eventum, nem sokat ér. Hozzá meg elválaszthatatlan a személyiségektől, ami megint tabu...

Ha van különbség (pedig van!) a főváros és a vidék között, az nem geográfiai, hanem intellektuális... Lehet valaki fővárosi gondolkodású vidéken is, lehet vidéki gondolkodású a fővárosban is.

***

Rémhír riasztotta fel városunk lakosságát. Az a hír tudniillik, hogy kikövezik Bőszörmény utcáit, és vége lesz a világszerte párját ritkító sárnak. A hír szerencsére nem bizonyult ebben a formában valónak. Csak annyi igaz, hogy a Bocskai utcát kövezik ki nagyrészt. De már ez is tettre serkentette azokat, akik féltik városunk ősi jellegét; akik tartanak attól, hogy a még Ázsiában megszeretett szokások elmosódnak. Népgyűlést hirdettek a múlt vasárnapra, melyet a függetlenségi kör nagytermében tartottak meg. A terem zsúfolva volt. De jó is volt, hogy nem fért be mindenki. Már a bentlevők annyi sarat vittek magukkal (a csizmájukon), hogy térdig lehetett benne gázolni. A szokásos formaságok elintézése után dörgő éljenzés közepette Cs. János emelkedett szólásra. Sajnos, a jeles beszédet csak kivonatosan közöljük:

„Polgártársak! Mindnyájan tudjuk, hogy Bőszörmény legfőbb nevezetessége nyáron a por, ősszel, tavasszal a sár. Kivált az utóbbi. Nincs ehhez fogható széles e Magyarországon. Akadnak ugyan rosszmájúak, akik azt mondják, hogy holmi falvakban, tanyákon van efféle, de az nem igaz. Nincs a mi sarunknak párja az Isten háta megett sem! És ezt a sarat, mindnyájunk büszkeségét, szemefényét (szónok zsebkendőt tart az arca elé! kaján emberek szerint az orra elé), ezt a sarat, amelyet kicsi korunk óta tiprunk, melyben ártatlan gyermekeink játszanak, amelyből kunyhókat és várakat építenek, ezt akarja a város tönkretenni! Most csak egy utcát akar kiköveztetni, de ezt fogja követni a másik, a harmadik! (Soha, soha! ordít lelkesen a hallgatóság.) Polgárok! Össze kell tartani mindnyájunknak az ősi sár megóvása végett!"

A dörgő éljen-riadal közepette a szónokot tisztelői meghempergették a sárban, hogy egész testével élvezze, ne csupán a lábával.

Sok magvas beszéd hangzott még el, csak egyet említhetünk külön, amely szakszerűségével tűnt ki. Kovács Náci, a disznók vitéz leölője mondotta. „Városunk lakosságának nagy része foglalkozik disznóeladással és -vevéssel és még nagyobb része — evéssel. Most, ha felhajtják a disznót, az a város bármely pontján talál kellő nagyságú pocsolyát, amelyben meghengergőzhetik? Ha nem volna elég nagy sár, nem hajtanák fel oly szívesen a disznókat, ennélfogva megdrágulna a disznóhús és annak nem mi volnánk az okai!"

Az egybehívók ezután előterjesztették a határozati javaslatot, melyet a népgyűlés egyhangúlag fogadott el: 1. A népgyűlés erélyesen tiltakozik minden támadás ellen, mellyel a város ősi sarát illetik. 2. Ha már veszített a sár a kövezés által kiterjedésében, a város gondoskodjék arról, hogy ezt más helyeken a sár mélyítésével pótolja. 3. Gondoskodjék a város, hogy mindenütt, de kivált a piacon, nyári időben is legyen elegendő sár, hogy ott a disznók mindenkor otthonosan érezzék magukat. — A határozatokat már beterjesztették a városhoz, amely mihamarább dönt fölötte. Úgy értesülünk, hogy a képviselőtestület túlnyomó része a határozatok törvényre való emelése mellett van. Remélhető tehát, hogy a bőszörményi sár sohasem fog csökkenni, sőt, ha egyáltalán lehetséges, még növekedni fog, városunk dicsőségére.

SAKÁL

— Ne érezzétek mellőzve magatokat, hogy ez a neveletlen így megvet benneteket, akik a teremtmények belsejét is ismerik. El kell vesznie, én hozom rá a halált. Hiszen a tigrisek meg a többiek csak a színétől estek térdre. Nem tudják róla, hogy ő is csak sakál, ezért ismerik el királynak. Hallgassatok rám: azt tegyétek, amit én mondok. Estére, a szandhja idején, az ő közelében nagy sakálordítást hallatok. Ezt meghallja, s mivel a természete kényszeríti, ő is hasonlóképpen ordít. Mert:

Az ösztönt soha le nem vetkezed,
Amit a természet a vérbe olt.
Lehet bármilyen dúsgazdag az eb,
Megropogtatni jó neki a csont.

Hangjáról a tigris megismeri, mindjárt szét is tépi.

Ahogy így elrendezték a dolgot, úgy is történt. Amint az meg van írva:

Számon tart bennünk erényt és hibát
Az ellenség, mert szüntelen figyel,
Valósággal a veséinkbe lát,
S mint tűz az aszúfát, úgy éget el.

Azért mondom én:

Ki nemzetségét könnyen elveti,
A sikerért egy más fajtához áll:
Hamar kiderül dolga s jaj neki,
Pórul jár, mint a kékszőrű sakál.

Részlet a dolgozószobából (Szabó Miklós fényképe)

A tanár

Molnár István személyét, magatartását harminc év múltán is legendák övezik. Kortársai, barátai, tisztelői, tanítványai építették ezt és hagyományozták az utókorra. A legendák születésének persze volt alapja bőven. A dunántúli kisparaszt családból származó férfiban, az átlagon felüli teljesítményekre képes tanárban különös — környezetének szokatlan — törekvések munkálkodtak: a korszak emberi tudását átfogni, megélni, megismerni, közvetíteni.

Széles körű műveltsége birtokában vajon milyen pedagógus volt? Tanítványokat, kollegákat kérdeztem meg: milyennek látták? A gimnázium értesítőiben és évkönyveiben nyomoztam, hogy pedagógiai elveiről, módszereiről, tanári alapállásáról tájékozódjam. A kép persze így sem teljes.

Horváth Albert, a gimnázium nyugalmazott igazgatóhelyettese, aki éppen az ő katedráját kapta 1936-ban, így nyilatkozik:

— Bár tanítványa és kollegája nem voltam, mint kezdő tanár nála laktam másfél esztendeig. Emlékeim innen valók. Nyugdíjas korában is egész nap dolgozott, intenzív szellemi érdeklődése kora ellenére is töretlen maradt. Fiatal tanárok, festők, ügyvédek tartoztak baráti köréhez, akikkel rendszeresen találkozott. Kedélyes, bölcs, nyitott ember maradt élete végéig. A maga útját járó, kissé különc, de nem elzárkózó egyéniség. Mindig a való világ megismerésére inspirált, személyes példájával is. Késő éjszakáig olvasott, írt, fordított, vagy társaságban beszélgetett, s a nap zárásaképpen sorra tömte cseh porcelánpipáit.

Dr. Csiha Antal nyugalmazott gimnáziumi tanár tanítványa és később tanártársa is volt:

— Molnár István nagyra értékelte az emberi tudást, a tudomány iránti szeretetet. Mint tanár is erre nevelt. Ennek módját és eszközeit szuverén módon válogatta meg. Mindig az ismeretek és összefüggések egészében gondolkodott s ezt igyekezett megláttatni. Ezért nem tartotta magát a tantervhez, tanmenethez. Egy problémából kiindulva egy sor más kérdést is érintett; ezekből tanítványai sokat tanulhattak. Rendhagyó egyéniség volt, nem szerette a sémákat, az elkövesedett formulákat. A tanári munka szabályait rendkívül liberálisan kezelte. Egy téma kapcsán ismereteinek gazdag tárházából érdekesen asszociált. Érdeklődő tanítványai — nem kevesen voltak — tőle kaptak indítást a tudományok és a nyelvek további művelésére. A tudás közkincsé tételében „népművelői" feladatokat is vállalt: előadásokat tartott. A szó teljes értelmében nem volt politikus, de a kortársak emberi gyengéit, a korszak társadalmi visszásságait tollhegyre tűzte. Annak ellenére, hogy érdeklődése horizontjába nagy területet vont, szakmai tárgyaiban mélységben is tájékozott volt. A botanikát, a földrajzot például kitűnően ismerte. Tanulmányi kirándulásainkon alkalmam volt erről meggyőződni. A tantestület ítélete egy dologban egységes volt vele szemben: imponáló sokoldalúságát elismerték.

Mihály János, a gimnázium igazgatója mondja:

— Nem tartoztam a kedves tanítványai közé. Mégis tőle kaptam a legtöbb útravalót. Olvasmányai alapján világirodalmi horizontot mutatott. Byron nevét tőle hallottuk először. Baudalaire-re mint Ady nagy elődjére hivatkozott, akinek ismerete nélkül nem is lehet megérteni. Friss volt, szellemes, ötletes, sziporkázó olykor. Amit elmondott, mindig a jobbakra szabta, számukra kívánt irányjelző lenni. A szónak klasszikus értelmében volt szabadgondolkozó. A demokrácia tiszteletére tanított akkor, amikor Európa nem egy országában uralomra jutott a fasizmus. Volt bátorsága a diákok előtt hangoztatni: az orosz nagy nép, ott nagy dolgok történnek, amire oda kell figyelni. Talán nem véletlen, hogy a klasszikus orosz irodalom nagyjait, Puskint, Dosztojevszkijt népszerűsítette diákjai körében.

Hogy az a tanári magatartás, mely Molnár István sajátja volt, mennyire tekinthető átgondoltnak, pedagógiai eljárásaiban milyen elveket követett — csak nagyvonalakban ismerhetjük. Írásaiban, tanulmányaiban próbáltam adalékot keresni ehhez. Tanári működésének első évtizedéből való publikációi sok, a gyakorlatban később is követett elgondolásának nyomait hordozzák. Ilyenek: A tudományos eredményeket a tudomány egészébe beágyazottan, összefüggésben kell tanítani. A tanár első dolga az érdeklődést felkelteni; a tanítás célja pedig a gyermek lelkét „éhessé" tenni. A tanárt két dolog feltétlenül jellemezze: az ifjúság és a tudomány szeretete.

Külön hangsúllyal beszél az érzelmi nevelésről, a jellemfejlesztésről, a tanár szerepéről, arról, hogy a tanárnak a katedrán is embernek kell maradnia, s így jobb kontaktust talál diákjaihoz. Európai mértékkel mért, előítélet és elfogultság nélkül.

Molnár István kitárulkozó ember volt, pedagógus, aki mindig adni, közvetíteni, tanítani, nevelni akart. Tiszteletére a gimnázium természettudományos termét „Molnár István Teremnek" nevezték el.

L. I.

984

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
1973 DEC 9
Hajdúbihari Napló

BÉLYEGEK

José Marti

A Magyar Posta már többször megemlékezett bélyegen más nemzetek fiairól, akik a haladásért, a szabadságért küzdöttek. Novemberben 1 forint névértékű bélyegen José Marti (1853—1895) nemes arcvonásai tűnnek elénk. Költő, újságíró és a kubai felszabadító mozgalom harcosa volt Marti. Versei, cikkei szították a nép forradalmi lendületét a spanyol iga lerázása és az ország függetlenségének kivívása érdekében. A szabadsághős emléke előtt hazája már több alkalommal tisztelgett bélyeggel.

Ajándék

Közeledik a karácsony, ajándékával, figyelmességével mindenki örömet kíván szerezni. Filatelistának kedves meglepetés, ha a gyűjtéshez nyújtunk segítséget. Bélyegalbumból, berakókönyvből sok fajtát találunk a boltokban. Rendkívül gazdag a választék bélyegcsomagokból, ezeket főleg fiatalok, vagy kezdők fogadják szívesen. Ne feledkezzünk meg a Magyar bélyegek árjegyzékéről, amely november 19-én kerül az üzletekbe. Minden filatelista nagy haszonnal forgatja és lényegesen többre becsüli alacsony, 36 forintos áránál.

Vigyázat

Hamis bélyegzésű szovjet űrhajózási emlékborítékok kerültek forgalomba számos nyugateurópai országban. A levelek egy részén a bélyegző keltezését másították meg, mert a kozmosz meghódítása szempontjából jelentős esemény napján lebélyegzett példányok különleges értékkel bírnak. A Szojuz 9 űrhajó fellövése alkalmából „készített" kalugai bélyegzés viszont teljesen hamis. Ciolkovszkij szülővárosában, Kalugában ugyanis ezen a napon a posta emlékbélyegzőt egyáltalán nem használ. A hamisítók felkutatására a nyomozás nagy erővel folyik.

Gyerekek

Svájc 1912 óta minden esztendő végén feláras bélyegekkel támogatja a Pro Juventute (Ifjúságért) elnevezésű jótékonysági alapot. Az 1973. évi kiadás szép kivitelben erdei gyümölcsöket (szeder, áfonya stb.) mutat be. Suriname (Hollandia Dél-Amerikában fekvő területe és korábbi gyarmata) a legkisebbekhez közelít idei ifjúsági sorozatával. Az egyes címletek egyszerű, kevés vonalból álló rajza óvodások vonalvezetését utánozza. Nicaragua tizenkét értékű sorozata gyermekkórház építését szolgálja. A kicsik gyógyítását bemutató bélyegképek között látható Leonardo da Vinci alkotása: „Magzat az anyaméhben". Két nagyszerű orvos arcképe is díszíti a sorozatot: Jenner, a himlőoltás első alkalmazója és Fleming, a penicillin felfedezője, akik munkásságukkal számtalan gyermek életét mentették meg. Öt bélyeg, köztük bájos gyermekrajzok köszöntik Portugáliában az első állami népiskola 200 éves jubileumát. Belgium az ifjú filatelistákat üdvözli egy kedves festmény reprodukciójával, amelyen egy Karcsi nevű kisgyerek új csíkos trikójában feszít.

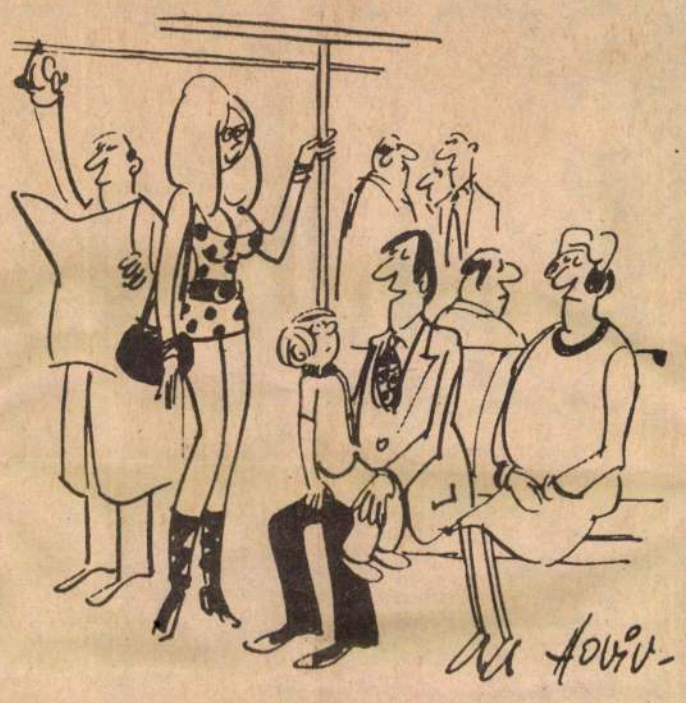

UDVARIASSÁG

— Kisfiam, add át szépen a helyedet a hölgynek!... (A Quickből)

KORSZERŰ MEGOLDÁS

(A Quickből)

JÓL NEVELT FÉRFI

— Nem zavarja a hölgyet, hogy a közelben dohányzik valaki? (A Quickből)

GÁLÁNS TŰZOLTÓ

KERES

P

VIZSZINTES: 1. C[illegible] énekli Puccini Tosca [illegible] nak második felvon[illegible] börtönben (vakbetűk: [illegible] y, e, i). Folytatása [illegible] sz. 12. Búza egynemű betűi. 13. Kiszolgáló asztal. 14. Burgonyafajta. 15. Hamis. 16. Haszonhal. 18. Meghatározott távolság. 20. Bolt. 22. „... és Tudomány, a TIT hivatalos lapja. 23. Hírneves. 25. Fonalszövő (ford.) 26. Csillagkép az északi égbolton. 27. Napszak. 29. Karéj közepe! 30. Helyrag. 31. Növénytakaró. 32. Idős. 34. Izomkötő. 35. 50%-a. 37. Keleti férfinév. 39. Shakespeare egyik királyalakja. 40. Borzasztó. 43. Nyugat-európai főváros. 44. Belső szerv. 46. Főzeléknövény. 47. Kacat. 48. Belga és vatikáni gépkocsik jelzése. 50. Munkadíj. 52. Útlegel. 53. A hidrogén és kálium vegyjele. 54. Kerékabroncs. 56. Hatalmas csőrű vízimadár. 59. „Majd ha ..." (sohanapján). 60. Lecsendesedik. 62. Szenegál fővárosa. 63. Köböl. 64. Délceg legény. 66. „... exemple" (például) 67. Fedez. 68. A jód és a kén vegyjele. 69. Se apja, se anyja. 71. Ilyen telefon is van. 73. Az ismeretlen névjele.

FÜGGŐLEGES: 1. Francia világi pap. 2. Képkiállítás. 3. Házat emel. 4. Karthágó népe. 5. Ürgrafikus, személynevének [illegible] betűjével a végén (1882—1963). 17. Kukucskál. 19. Portéka. 21. Egy — olaszul. 23. Ókori sémi nyelv. 24. Latyakos. 26. A vízsz. 1. sz. folytatása (vakbetűk: l, é, s, e, a, á). 27. Pusztít. 28. Negatív válasz. 31. „A Pál utcai fiúk" egyik alakja. 33. A Madách Színház tagja (Miklós). 35. Térelválasztó elem. 36. Földrész. 38. Műemlék is lehet. 41. Egyszerű gép. 42. Tova. 45. Massza. 47. Ipari feldolgozásra kerülő növény. 49. Van ilyen levelezőlap. 51. Vörös — angolul. 52. Erődítmény. 53. Délben megszólal. 55. Érzékszerv. 57. A világ legmagasabban fekvő fővárosa. 58. A nyugat-indiai szigeteken élő indus. 59. Megijesztették. 61. Kúszónövény. 63. A háború istene a római mitológiában. 65. Művészet — franciául. 67. Takar. 70. Vatikáni és svéd gépkocsik jelzése. 72. Kicsinyítő képző.

Beküldendő december 19-ig: a vízsz. 1., függ. 26. sz. sorok megfejtése.

E. B.

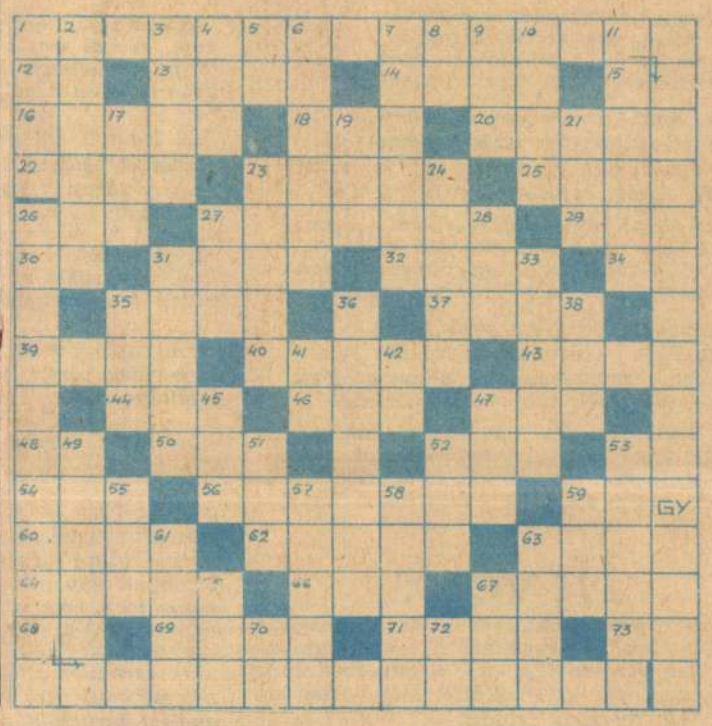

Humor

Egy venetói község állatorvosa, aki meglehetősen rideg és vérmes típus, életében első ízben betegeskedik. Csak felesége hosszas unszolására hajlandó elmenni az orvoshoz.

— *Állatorvos vagyok* — mondja nyersen az orvosnak — *az én pácienseim soha nem mondják el szimptómáikat, ezért tőlem se várjon ilyesmit!*

— *Rendben van* — válaszol az orvos, majd a vizsgálat végén átnyújt az állatorvosnak egy receptet, amelyen a következő szavak állnak:

„Étkezések előtt 3 tabletta, minden másnap injekció. Ha két hét után sem javul a beteg állapota, legjobb, ha levágják."

***

Csinos fiatal lány jelentkezik a ferrarai kórházban és kéri, hogy meglátogathasson egy beteget.

— *Arra a csinos fiatalemberre gondol, aki autóbalesetet szenvedett?* — kérdezi az ápolónő.

— *Igen* — mondja bűnbánó arccal a lány — *elhatároztam, hogy megadom neki azt a csókot, amit akkor akart megkapni tőlem, amikor felszaladt a járdára.*

***

— *Négy hete nagyon erősen diétázom. Szigorúan számolom a kalóriákat, a szénhidrátokat ...*

— *Sokat fogytál?*

— *Egyetlen dekát sem, de bámulatos haladást értem el matematikában!*

***

— *Eladtam 3000 métert főnök* — büszkélkedik az eladó.

— *Tényleg, és miből?* — kérdezi a főnök.

— *Cérnából.*

***

— *Milyen szép medálod van!*

— *Egy szálat őrzök benne férjem hajából.*

— *Jaj, bocsáss meg, nem tudtam, hogy meghalt ...*

— *Nem halt meg, csak megkopaszodott!*

***

A lány:

— *Olyan férjet szeretnék, aki biztonságot és védelmet nyújt számomra.*

A fiatalember:

— *Akkor minden rendben, én biztosítási ügynök vagyok, az apám pedig rendőr!*

***

— *Más ember lettem, mióta azzal a lánnyal találkoztam.*

— *Hogy-hogy?*

— *Más nevet és lakcímet mondtam neki.*

***

A tolvajt beviszik a börtönbe. A cellában megkérdezi:

— *Minek van az ablakon rács?*

— *A biztonság végett* — feleli a fegyőr.

— *Hát ez igazán butaság. Ki akar betörni a börtönbe?*

***

A családapa dühösen förmed hitvesére:

— *Miért nem mondtad, hogy a fiunk már megint hegedül?*

— *De drágám, miért mondtam volna? Hiszen olyan szorgalmasan gyakorol!*

— *Úgy? És az neked semmi, hogy én már egy órája vesződöm a kertkapu olajozásával?*

Vicckaleidoszkóp

PÁRIZS

Maurice, a gyanakvó férj beront a hálószobába, s ott találja feleségét egy férfi karjában.

— Maurice! — kiált rá az asszony. — Hogy kerülsz ide? Mi egy emelettel lejjebb lakunk!....

PRÁGA

Az igazgató behívatja az egyik alkalmazottat:

— *Nem tudom, hogy lesznünk meg maga nélkül — mondja nagyot sóhajtva —, de elsejétől mindenesetre megpróbáljuk.*

LONDON

Egy londoni klubban két gentleman a mai erkölcsökről folytat eszmecserét.

— Nekem a házasságunk előtt nem volt viszonyom a feleségemmel. És önnek?

— Nemigen emlékszem ... Mi is volt a kedves neje leánykori neve? ...

VARSÓ

Kora reggel cseng a telefon.

— *Konstantyn, te vagy az? Itt állok a ház előtt, s majd megőrülök.*

— *Az ég szerelmére, mi baj van?*

— *Mondd el gyorsan azokat a káromkodásokat, amelyektől a te kocsid el szokott indulni ...*

HAMBURG

Hirschhornné a viharos családi veszekedés után bekötözi férje megsérült fejét, és közben ezt gügyörészi:

— Látod, te csacsi, ki kötözné most be a fejedet, ha én nem lennék melletted? ...

BELGRÁD

— *Milyen gyógyszert írjak fel magának, nénike?*

— *Mindegy, lelkem, doktor úr. Csak valami új gyógyszer legyen, amilyet eddig még nem szedtem ...*

BÉCS

Megérkezik a bécsi rokonokhoz a grázi nagynéni, s a kisfiúnak így súg a mama:

— Gondolj a hős Winnetoura, kisfiam, és csókold meg a Stázi nénit! ...

BUKAREST

— *Ember, hogy tudott ennyire berúgni? Mit szól majd a felesége?*

— *Se-se-se-semmit. Nőtlen vagyok.*

— *Akkor meg nem értem, hogy miért ilyen állapotban megy haza? ...*

GLASGOW

A skót kislány fogadja udvarlóját:

— Jó, hogy jön, Patrick. Egy fontos ok miatt tudnom kellene, hogy feleségül vesz-e?

— Mi az a fontos ok?

— Szilvát rakok el télire. Ha elvesz, akkor négy üveggel többet teszek el ...

SZÓFIA

A férfi elmélyülten olvassa az újságot, az asszony egy állatkönyvet lapozgat.

— *Édesem — szólal meg az asszony —, itt az áll, hogy a macskák önzők, hűtlenek, pákosztosak, hamisak. Elhiszed?*

— *Természetesen, cicuskám ...*

STOCKHOLM

Két barátnő találkozik:

— Ó, Siw, te már szemüveget hordasz? — kiált fel az egyik derűsen. — Gratulálok, Siw! Remekül eltakarja a ráncokat a szemed körül.

— A szemüvegnek köszönhetem, hogy most nagyszerűen látom a te ráncaidat! ...

AMSZTERDAM

— *Miért veszel annyi tartalék benzint, amikor tele van a tartályod?*

— *Megneszeltem, hogy a feleségem ezzel a kocsival akar megszökni tőlem ...*

Révész Tibor gyűjtéséből